རྒྱ་གཞུང་གནད་ཆེ་བདམ་བསྒྲིགས་པོད་ཕྲེང། ཚད་མ། ༤

སྨད་ཆ།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ།

གླང་རི་བ་ཐུབ་བསྟན་སྦྱིན་པས་ཞུ་སྒྲིག་བྱས།

ཚད་མ། ༤

༈

«རྒྱ་གཞུང་གནད་ཆེ་བདམ་བསྒྲིགས་པོད་ཕྲེང་

»

ཞེས་པ་ནི། སྔོན་གྱི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ནང་པའི་མཁས་
གྲུབ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་དང་ལྟ་གྲུབ་རིག་པ་སྤྱིར་
མཛད་རྗེས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་དག་གི་གཞུང་། རང་རེའི་
བསྟན་འགྱུར་དུ་བཞུགས་པ་ལས། ཚད་མ་དང་། དབུ་མ།
གྲུབ་མཐའ། མངོན་པ་སོགས་སྡེ་ཚན་སོ་སོར་བཏུས་
ཏེ། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚད་ལོངས་པའི་ཞུ་སྒྲིག་གི་ལམ་ནས་
དེབ་གཟུགས་སུ་རིམ་གྱིས་དཔར་དུ་བསྐྲུན་དང་སྐྲུན་
པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན། པོད་ཕྲེང་འདི་སྒྲིག་པའི་
དམིགས་ཡུལ་ནི། བདམ་བསྒྲིགས་ཀྱི་རྒྱ་གཞུང་དེ་
རྣམས་རང་རིགས་བློ་གསལ་རྣམས་ལ་རྒྱུན་བཅང་གི་
ཡིག་ཆ་ལྟ་བུར་འགྱུར་བ་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་བརྒྱུད་
བོད་ཡིག་ནང་དཔལ་ནཱ་ལཎྡྲའི་ཆོས་བརྒྱུད་དང་རིག་
པའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་གྱི་
བྱ་བ་ཡུན་དུ་གནས་པའི་སྨོན་འདུན་ཡང་ཞུའོ།།

རྒྱ་གཞུང་གནད་ཆེ་བདམ་བསྒྲིགས་པོད་ཕྲེང་། ཚད་མ།
(དཔར་དུ་བསྐྲུན་དང་སྐྲུན་འགྱུར་གྱི་མཚན་ཐོ།)

༡
«ཕྱོགས་གླང་གི་ཚད་མའི་གཞུང་ཕྱོགས་བཏུས།» སྤྱི་ལོ། ༢༠༡༦
༢
«དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཚད་མ་སྡེ་བདུན།

» སྤྱི་ལོ། ༢༠༡༥
༣
«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་སྟོད་ཆ།

» སྤྱི་ལོ། ༢༠༡

༧

མཛད་པ་པོ། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། ལྷ་དབང་བློ།
༤
«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་སྨད་ཆ།

» ལྷ་དབང་བློ། ༢༠༡༨
༥
«གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པ་སོགས་གཞུང་བཞིའི་འགྲེལ་པ།

»

མཛད་པ་པོ། དུལ་བ་ལྷ། ཞི་བ་འཚོ།
༦
«ཆོས་མཆོག་གི་ཚད་མའི་གཞུང་གཅེས་བཏུས།

»
༧
«ཚད་མའི་རྒྱ་གཞུང་ཐོར་བུ་གནད་ཆེ་ཁག

»

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་། ༢༠༡༨

རྒྱ་གཞུང།

མཛད་པ་པོ། སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློ།

༈ «རྒྱ་གཞུང་གནད་ཆེ་བདམ་བསྒྲིགས་པོད་ཕྲེང་»ཁོངས། ཚད་མའི་སྐོར་གྱི་པོད་ཕྲེང་རྣམས་ཞུ་སྒྲིག་དང་དཔར་སྐྲུན་གྱི་བགྱི་སྒོའི་རྒྱུ་འགྲོན་རྣམས། ཨིང་ཁྱིམ་ཚང་གི་ཐེབས་རྩ་དང་། སྑ་ལླིཡ་པེ་རེཏྶ་མན་ཁྱིམ་ཚང་གི་ཐེབས་རྩ་གཉིས་ནས། བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་ལ། བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་རིག་གནས་མི་ཉམས་གོང་སྤེལ་ལ་དམིགས་པའི་མཐུན་འགྱུར་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས་དང་སྐྱོང་བཞིན་པ་ལས་ལེགས་སྒྲུབ་ཞུ་ཐུབ་པ་བྱུང་བས། གོང་གི་ཐེབས་རྩ་དེ་གཉིས་དང་འབྲེལ་ཐོགས་ཀུན་ཚེ་ལྷག་དོན་ལྡན་ཐོག་འདི་ཕྱིའི་ལེགས་ཚོགས་ལྷུན་གྱིས་འགྲུབ་པའི་སྨོན་འདུན་ཞུ༑ འདིར་དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་ «ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ་»སྟེ། སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློའི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་དང་གཞན་དོན་ལེའུའི་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཆ་ཚང་བར་བཞུགས་པའི་པོད་འདི་བཞིན། རྒྱ་གཞུང་གནད་ཆེ་བདམ་བསྒྲིགས་ཀྱི་པོད་ཕྲེང་ཁོངས་ཚད་མའི་སྐོར་གྱི་པོད་བཞི་པ་དེ་ཡིན༑

The compilation, editing, and publication of this volume have been made possible through the generous support from the Ing Foundation and the Scully Peretsman Foundation to the Institute of Tibetan Classics, towards preservation and revitalization of classical Tibetan knowledge and culture. This book, contain-ing part II of Devandrabuddhi’s Pramāṇavārttikapañjikā, his commentary on the third and fourth chapters of Dharmakīrti’s Pramāṇavārttika - is volume four from a series featuring critical editions of key Indian Buddhist classics on logic and epistemology.

རྒྱ་གཞུང་གནད་ཆེ་བདམ་བསྒྲིགས་པོད་ཕྲེང་། ཚད་མ། ༤

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ།སྨད་ཆ།
མཛད་པ་པོ། སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློ།

གླང་རི་བ་ཐུབ་བསྟན་སྦྱིན་པས་ཞུ་སྒྲིག་བྱས།
བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་ནས་དཔར་དུ་བསྐྲུན།

© Institute of Tibetan Classics, 2018
All rights reserved.
www.tibetanclassics.org

དེབ་འདི་མ་དཔེ་ངོས་འཛིན་ཐོག་སྐྱར་དུ་དཔར་སྐྲུན་བྱེད་པར་དགག་བྱ་མེད།

རྒྱ་གཞུང་གནད་ཆེ་བདམ་བསྒྲིགས་པོད་ཕྲེང་། ཚད་མ། ༤
Selected Indian Buddhist Classics, Pramāṇa vol.4

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་སྟོད་ཆ།
Commentary of Pramāṇavarttika Part II

མཛད་པ་པོ། སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློ།

Author: Devandrabuddhi

གླང་རི་བ་ཐུབ་བསྟན་སྦྱིན་པས་ཞུ་སྒྲིག་བྱས།

Edited by Thupten Jinpa, PhD

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་ནས།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༨ ལྡི་ལིར་དཔར་ཐེངས་དང་པོ་བསྐྲུན།

Indian philosophy–Buddhist logic and epistemology-Theory of perception – Unique particulars (svalakṣaṇa) – Reflexive awareness (svasaṁvitti) – Syllogisms – Correct and incorrect forms of logical reasoning - Dignāga-Dharmakīrti-Devandrabuddhi-Śākyabuddhi Pramāṇavārttika - Pramāṇavāttikasvavṛtti - Pramāṇavārttikapañjikā ISBN 978-81-89165-43-7 Printed at Indraprastha Press (CBT), New Delhi-110002

དཀར་ཆགཞུ་སྒྲིག་པའི་སྔོན་གླེང་། vii
གཞུང་གི་ས་བཅད།
མངོན་སུམ་ལེའུའི་འགྲེལ་པའི་ས་བཅད། 1
གཞན་དོན་ལེའུའི་འགྲེལ་པའི་ས་བཅད། 15

གཞུང་དངོས།
༡ མངོན་སུམ་ལེའུའི་འགྲེལ་པ། སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློ། 25
༢ གཞན་དོན་ལེའུའི་འགྲེལ་པ། སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློ། 355
དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ། 487
དཔར་བྱང་སྨོན་ཚིག 489

ཞུ་སྒྲིག་པའི་སྔོན་གླེང་།

༈ འདིར་དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་གླེགས་བམ་འདི་ནི། རྒྱ་གཞུང་གནད་ཆེ་བདམ་བསྒྲིགས་པོད་ཕྲེང་ནང་ཚད་མའི་སྐོར་ལ་པོད་བདུན་ཡོད་པའི་ནང་གི་བཞི་པ་ཡིན༑1 པོད་ཕྲེང་དེའི་པོད་གསུམ་པར་«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་སྟོད་ཆ་»སྟེ། དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུའི་རང་འགྲེལ་དང་། དེའི་སྟེང་སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློས་མཛད་པའི་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུའི་འགྲེལ་པ་བཅས་དཔར་བཏབ་ཡོད་ཅིང་། གླེགས་བམ་འདི་ནང་«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་སྨད་ཆ་»སྟེ། མངོན་སུམ་ལེའུ་དང་གཞན་དོན་ལེའུ་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཆ་ཚང་བ་དཔར་སྐྲུན་ཞུས་ཡོད༑ གླེགས་བམ་འདི་ནང་བཞུགས་པའི་«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་»གྱི་ལེའུ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མཛད་པོ་ནི་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་དངོས་སློབ་ལྷ་དབང་བློ་ཡིན་ཅིང་། སློབ་དཔོན་འདི་དང་དེའི་འགྲེལ་པའི་སྐོར་ལ་སྔོན་གྱི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཚོའི་གསུང་བསྒྲོས་སྐོར་དང་། འགྲེལ་པ་འདི་ནང་བཞུགས་པའི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྩ་ཚིག་རྣམས། རྨ་དགེ་བའི་བློ་གྲོས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བ་རང་སོར་ཡོད་པས། རྣམ་འགྲེལ་རྩ་བའི་འགྱུར་རྔོག་ལོ་ཙཱ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་དང་འཇམ་མགོན་ས་པཎ་གྱིས་ཞུས་ཤིང་བཅོས་པ་དེ་དང་སྐབས་མང་པོར་འགྱུར་གྱི་ཚིག་མི་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རྣམས། ཁོ་བོས་«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་སྟོད་ཆའི་»སྔོན་གླེང་དུ་ཞུས་ཟིན་པས་དེ་ནས་མཁྱེན་འཚལ༑ སྔོན་གླེང་དེའི་ནང་གཞན་ཡང་«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ »ལེའུའི་གོ་རིམ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ་དུ་བྱུང་བའི་གནད་འགའ་ཞིག་གི་ངོ་སྤྲོད། སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློའི་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པའི་འགྲེལ་པའི་སྐོར་བཅས་ངོ་སྤྲོད་ཀྱང་རགས་བསྡུས་ཞུས་ཟིན༑ ད་ལམ་གླེགས་བམ་འདིའི་སྔོན་གླེང་ནང་། «ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་»མངོན་སུམ་ལེའུ་དང་གཞན་དོན་ལེའུ་གཉིས་ལས་བརྩམས་ཞིང་། ཁྱད་

1 འདིར་རིན་ཆེན་སྤུངས་ཤད་ནི། དེང་རབས་ཀྱི་དཔེ་ཀློག་པ་པོས་གཞུང་མཚམས་འབྱེད་སླ་བར་བསམས་ཏེ། སླར་བསྡུ་མེད་པའི་སྐབས་སུ་ཚིག་སྒྲུབ་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་གྲུབ་པར་མཚོན་པའི་ཚིག་སྒྲུབ་རྫོགས་རྟགས་སུ་བཀོད་ཡོད་པར་མཁྱེན་འཚལ༑

viii ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་སྨད་ཆ།

པར་ལྷ་དབང་བློའི་ལེའུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་ནང་བྱུང་བའི་གནད་རེ་གཉིས་དང་འབྲེལ་བའི་འབེལ་གཏམ་མདོར་བསྡུས་ཤིག་ཞུ་བར་འདོད་དོ།།

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་སྨད་ཆ་ལས་བརྩམས་པའི་གནད་ཁག་ཅིག་ངོས་བཟུང་བ།
«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་»གྱི་མངོན་སུམ་ལེའུ་དང་གཞན་དོན་ལེའུ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་གི་སྤྱི་སྒྲོམ་ནི། པོད་འདིར་བཀོད་པའི་ལེའུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་གི་ས་བཅད་ལས་ངེས་ནུས་ལ། འདིར་བཀོད་པའི་གཞུང་གི་ས་བཅད་རྣམས་«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པའི་སྟོད་ཆ་»དང་མཚུངས་པར། རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་»ལ་གཞི་བྱས་མོད། སྐབས་འགར་ས་བཅད་རིམ་པ་རེ་གཉིས་བཀུམ་པའམ་བསྣན་པ་ཡང་བྱས་ཡོད་པ་རྣམས་ཐད་ཀ་ཐད་ཀར་འོག་མཆན་དུ་གསལ་བཤད་ཞུས་ཡོད་པ་ལྟར་ལགས༑ སྤྱིར་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུར་བྱུང་བའི་གནད་དོན་གལ་ཆེ་བ་ལ། མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་། ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག དེ་བཞིན་དུ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཚད་འབྲས་འཐད་ལྡན་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་བློ་ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་པ། རང་རིག་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་སོགས་ཡོད་མོད། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྐོར་རགས་བསྡུས་ཤིག་ཁོ་བོས་«ཕྱོགས་གླང་གི་ཚད་མའི་གཞུང་ཕྱོགས་བཏུས་»ཀྱི་གླེགས་བམ་དང་། «དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་»གྱི་གླེགས་བམ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་སྤྲོད་དུ་ཞུས་ཟིན་ལ། འདིར་ནི་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་ཕྱི་མ་གཉིས་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དཀའ་གནད་ལས་བརྩམས་པའི་དོགས་གནད་རེ་གཉིས་ད་དུང་ཡང་འགོ་སྨྲོས་ཙམ་བགྱི་རྒྱུ༑

ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་དང་སྤྱི་མཆན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྐོར།

དེ་ལ་མངོན་སུམ་ལེའུར་བྱུང་བའི་གནད་གཅིག་ནི། ལེའུ་དེའི་དབུར་ཚད་མ་ལ་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གཉིས་སུ་ངེས་པར་སྒྲུབ་པ་ན། ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ལ་རང་མཚན་དང་སྤྱི་མཚན་གཉིས་སུ་ངེས་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་རྣམ་འགྲེལ་དུ། “དོན་བྱེད་ནུས་

ix སྔོན་གླེང་ངོ་སྤྲོད།

དང་མི་ནུས་ཕྱིར།།” (རྣམ་རྩ། ༣/༡ཁ) ཞེས་དང་། “འདྲ་དང་མི་འདྲ་ཉིད་ཕྱིར་དང་།།”(རྣམ་རྩ། ༣/༢ཀ) ཞེས་དང་། “སྒྲ་ཡི་ཡུལ་དང་ཡུལ་མིན་ཕྱིར་དང་།།”(རྣམ་རྩ། ༣/༢ཁ) ཞེས་དང་། “རྒྱུ་མཚན་གཞན་ནི་ཡོད་པ་ན། །བློ་ནི་ཡོད་དང་མེད་ཕྱིར་རོ།།”(རྣམ་རྩ། ༣/༢ག-ང) ཞེས་རྒྱུ་མཚན་བཞིའི་སྒོ་ནས་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་དང་སྤྱི་མཚན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གསུངས་པ་དེ་ཡིན༑ རྩ་བའི་གཞུང་དེ་རྣམས་ལྷ་དབང་བློས་འགྲེལ་པ་ན། རིམ་པ་བཞིན། “རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་དོན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པར་ནུས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དོན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཡང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ།།”2 ཞེས་དང་། རིགས་པ་གཉིས་པ་སྟོན་པ་ན། “འདྲ་བ་གཞན་དང་ཐུན་མོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། མི་འདྲ་བ་ཕན་ཚུན་ལྡོག་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ།།”3 ཞེས་དང་། རིགས་པ་གསུམ་པའི་ཐད་དུ། “སྒྲའི་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤྱི་ཡིན་ལ། སྒྲའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་གལ་ཏེ་སྒྲའི་ཡུལ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་དེ་ནི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། ཅི་སྟེ་སྒྲའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ།།”4 ཞེས་དང་། རྒྱུ་མཚན་བཞི་པ་སྟོན་པ་ན། འགྲེལ་པར།“ཡུལ་ལས་རྒྱུ་མཚན་གཞན། དེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་། བརྡ་འཛིན་པ་དེ་དག་ཡོད་པ་ན་ཡུལ་གང་ལ་བློ་ཡོད་པའི་ཡུལ་དེ་ནི་སྤྱི་ཡིན་ནོ། །སྐྱེས་བུ་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ཞེན་པའི་ངོར་ཡུལ་དང་འདྲ་བས་ཡུལ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་མ་གཏོགས་པར་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཏེ། མིག་དང་སྣང་བ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་དེ་དག་ཡོད་ན་ཡང་། གང་མེད་ན་བློ་མེད་པ་དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ།།”5 ཞེས་རྩ་བའི་ཚིག་གི་དོན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བཀྲལ་བ་རྣམས་གནད་ཆེ་༑གོང་དུ་བཀོད་པའི་རིགས་པ་བཞི་པོ་རྣམས། མཁས་གྲུབ་རྗེས་«ཊིཀ་ཆེན་རིགས་

2 དེབ་འདིའི་ཤོག ༢༤
3 དེབ་འདིའི་ཤོག ༢༦
4 དེབ་འདིའི་ཤོག ༢༦
5 དེབ་འདིའི་ཤོག ༢༧

x ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་སྨད་ཆ།

པའི་རྒྱ་མཚོར།»ངོ་བོ་དང་། བློ་ལ་སྣང་ཚུལ་དང་། ཡུལ་ཅན་དང་། བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་སྦྱར་ཏེ་འདི་ལྟར་།

རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་ངེས་པར་རྟགས་གང་རུང་གཅིག་གིས་འགྲུབ་བཞིན་དུ།
རྟགས་བཞི་བཀོད་པས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་དང་།
སྣང་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་སྣང་བ་དང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་ཁྱད་
པར་སྒྲ་རྟོག་གི་སྣང་ཡུལ་ལས་འདས་པ་དང་། བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རང་
འཛིན་ཤེས་པ་སྐྱེད་པ་སྟེ་བཞི་ནི་རང་མཚན་དང་། དེ་ལས་ལྡོག་པ་བཞི་སྤྱི་མཚན་ཀྱི་ཆོས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།6

ཞེས་གསུངས་པ་གོ་རྒྱུ་ཆེ་བར་མཐོང་༑ གང་ལྟར་ཡང་སྐབས་འདིའི་རྣམ་འགྲེལ་ཚིག་ཟིན་ལ། རང་མཚན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་གཞན་དང་འདྲ་བ་དང་ཐུན་མོང་བ་མི་འཇོག་གི དེ་གཉིས་ནི་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་སྤྱི་མཚན་འབའ་ཞིག་གི་སྟེང་ནས་འཇོག་དགོས་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལ།དེ་ལྟར་ན་ཤ་པ་དང་ཤུག་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཤིང་དུ་འདྲ་བའམ་རིགས་མཐུན་པ་དེ་བློས་ཕར་བཅོས་པའི་ཆོས་ཤིག་ལས།ཡུལ་རང་ངོས་ནས་མེད་པར་འདོད་དགོས་སམ་བརྟག་དགོས་པར་མཐོང་༑
གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་ནུས་མེད་ན་ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་རྩོད་སྤོང་སྐོར།

དོགས་གནད་གཞན་ཞིག་ནི།“དོན་དམ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་གང་།།” (རྣམ་རྩ། ༣/༣ཀ) ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཤླཽཀ་གཅིག་གིས་གཞལ་བྱ་རང་མཚན་དང་སྤྱི་མཚན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བའི་རྗེས་སུ། རྩ་བར།“གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་ནུས་མེད་ཅེས།།” (རྣམ་རྩ།༣/༤ཀ) ཞེས་རྩོད་སྤོང་གི་གཞུང་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་དེར་མཐོང་༑ དེ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྩོད་སྤང་གི་གཞུང་དེའི་དོན་ལྷ་དབང་བློའི་འགྲེལ་པར། “དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི།”ཞེས་གསུངས་པ་ཤཱཀྱ་བློའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་དབུ་མ་པའི་དོགས་པ་བསུ་བར་སྦྱར་ཏེ་དབུ་མ་པའི་དོགས་པ་འདི་ལྟར་བཀོད་དེ། འགྲེལ་བཤད་དེ་ཉིད་ལས།

6 «ཊིཀ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།» ཤོག ༥༥༡

xi སྔོན་གླེང་ངོ་སྤྲོད།

དེ་དག་གིས་འདི་ལྟར་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། རེ་ཞིག་རྟག་པ་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་བྱེད་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིམ་དང་ཅིག་ཅར་དག་གིས་དོན་བྱེད་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྐད་ཅིག་མ་ཞིག་པ་ཡང་དོན་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །མ་ཞིག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞིག་པ་དང་མ་ཞིག་པ་ལས་མ་གཏོགས་པ་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །རེ་ཞིག་འབྲས་བུ་ཡང་ཡོད་པ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པ་ཉིད་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མེད་པར་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་གཅིག་ལས་ཀྱང་མེད་པ་མ་ལུས་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་
མེད་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་རྒྱུའི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་། ཇི་ལྟར་
མངོན་པར་འདོད་པའི་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར།རི་
བོང་གི་རྭ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་པར་ནུས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།7ཞེས་སོ།།

མདོ་དོན་དབུ་མ་པ་ལྟར་ན། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཆོས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས༑ དོན་དམ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་གང་། །ཞེས་པ་མི་འཐད་པའི་དོགས་པ་བསུས་ཏེ་བཀོད། ལྷ་དབང་བློས་དབུ་མ་པའི་དོགས་པ་ཁོངས་བླངས་ཀྱི་རྩོད་པ་དེ་འགོག་པ་ན། དེ་ལྟར་ན་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་དངོས་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ་བ་འཕངས་ཞིང་། ཁྱད་པར་དུ། “ས་བོན་སོགས་ནི་མྱུག་སོགས་ལ། །ནུས་མཐོང་།”(རྣམ་རྩ། ༣/༤) ཞེས་སོགས་ཀྱིས། “གང་ཞིག་ཐག་ཉེ་བ་ཉིད་ཡོད་ན་གང་འགྱུར་བ་དེ་ནི་དེ་ལ་ནུས་པ་ཡིན་ཏེ།དོན་བྱེད་ནུས་པ་ནི་དེ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།”8

ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།

གཞན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་དེ་ཡང་ཅི་ཡིན།

7 «ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད།» སྨད་ཆ། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༩ ཤོག ༣༨༡
8 དེབ་འདིའི་ཤོག ༢༨

xii ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་སྨད་ཆ།

གང་གིས་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་འདོད་ཀྱི། རྣམ་པ་གཞན་དུ་མ་ཡིན། གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མེད་པ་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བརྗོད་ན་མི་ནུས་པ་དང་། སྐྱེ་བ་ཞེས་བརྗོད་ན་ནུས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཇི་ལྟར་ན་ནུས་པ་དང་མི་ནུས་པ་དག་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གཅིག་ལ་ལྡན་པར་འགྱུར། ཡང་ན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲ་
སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་འདོད་པ་ཡིན་ན། དེས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་
དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ།གཞན་དག་
ཀྱང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་པ་ནི་དེ་ལྟར་ན་འདོད་
པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་སྐྱེ་བས་སྐྱེ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་མི་མཛེས་པར་འགྱུར་
ཏེ། སྐྱེ་བ་ལ་རྣམ་པ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཅིར་ཡང་མི་རུང་ངོ་།།9

ཞེས། དབུ་མ་པས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་པ་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ནི། རྟོག་པས་བཏགས་པའི་སྤྱིའི་ཆོས་ལྟ་བུ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་དོན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པ་ཞིག་ལ་འཇོག་དགོས་ཤིང་། སྐྱེ་བ་ནི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་འབའ་ཞིག་ལ་འཇོག་དགོས་པས། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནང་འགལ་གྱི་ཚིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། ནུས་པ་དང་མི་ནུས་པའི་དངོས་འགལ་གྱི་ཆོས་གཉིས་གཞི་གཅིག་ལ་འདུ་བར་ཐལ་བའི་གནོད་པ་བརྗོད་དེ་འགོག་པར་མཛད༑ ལྷ་དབང་བློས་འདིར་དབུ་མ་པའི་འདོད་པ་བཀག་པ་ལ། དབུ་མ་པའི་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོས་«བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་»དུ།ཀུན་རྫོབ་དངོས་པོ་མེད་ཡིན་ན། །སྐྱེ་བ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།།
དེ་ཚེ་དངོས་པོ་གཅིག་དེ་ལ། །ནུས་དང་མི་ནུས་ཅིག་ཅར་འགྱུར།།
ཀུན་རྫོབ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན་ཡང་། །ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་འདིར།།
མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚིག་དོན་ནི། །སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ་མཚར།།
འདི་ཡི་སྐྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། །དོན་དམ་པར་ནི་སྐྱེ་མེད་ན།།

9 དེབ་འདིའི་ཤོག ༢༩

xiii སྔོན་གླེང་ངོ་སྤྲོད།

སྐྱེ་བ་མེད་པས་དངོས་པོ་རྣམས། །མ་སྐྱེས་པར་ནི་སྨྲ་ན་དེ།།
གྲུབ་པ་སྒྲུབ་པ་སྨྲ་འགྱུར་འདིས། །མི་འདོད་ཅི་ཞིག་བསྒྲུབ་པར་འགྱུར།།
རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འདིར། །གནས་པ་ལ་སོགས་དེ་བཞིན་བརྗོད།།10 ཞེས་ཕ་རོལ་པོའི་གནོད་བྱེད་བཀོད་ཅིང་། དེ་དག་གི་ལན་དུ།
དེ་ལ་སོགས་པ་མ་འབྲེལ་ལ། །སྒྲ་དོན་མ་ཡིན་རྣམ་རྟོག་ཅིང་།།
རྒོལ་བ་ཀུན་རྫོབ་མཚན་འདི་ལས། །ཉམས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་གྱིས།།
རིགས་པས་བརྟགས་ན་བདེན་མ་ཡིན། །དེ་ལས་གཞན་དུ་བདེན་པ་ཡིན།།
དེས་ན་གཅིག་ལ་བདེན་ཉིད་དང་། །མི་བདེན་པར་ནི་ཇི་ལྟར་འགལ།།
རིགས་པས་བརྟགས་ན་དངོས་མ་ཡིན། །དེ་ལས་གཞན་དུ་དངོས་པོ་ཡིན།།
དེས་ན་གཅིག་ལ་དངོས་པོ་དང་། །དངོས་པོ་མེད་པ་ཇི་ལྟར་འགལ།།11
ཞེས་སོགས་གསུངས༑ བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་གྱི་ལན་གྱི་གཞུང་འདིའི་དོན་འགྲེལ་བ་ན། ཞི་བ་འཚོའི་དཀའ་འགྲེལ་དུ། “དེ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་སྨྲོས་པ་ནི་སློབ་དཔོན་ཆོས་སྐྱོང་གིས་ཇི་ལྟ་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞིག་ཡིན།”12ཞེས་སོགས་ཀྱིས། གཞུང་འདི་སློབ་དཔོན་ཆོས་སྐྱོང་གི་རྩོད་སྤོང་གི་ལན་དུ་སྦྱར་ལ། དེ་ནས། “རིགས་པས་བརྟགས་ན་བདེན་མ་ཡིན།།” ཞེས་པ་མན་ཆད་ལྷ་དབང་བློའི་རྩོད་སྤོང་གི་ལན་དུ་མཛད༑ དོན་དུ་ནི་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོས་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་དུ་བདེན་མི་བདེན་འཇོག་བྱེད་མི་འདྲ་ལ། རིགས་པས་བརྟགས་ན་བདེན་མི་བདེན་ནི་དོན་དམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པས། དེའི་ལྟར་ན་ནི་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཆོས་རྣམས་མི་བདེན་ལ། གཞན་དུ་སྟེ་རང་སྣང་བའི་བློ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཆོས་ཀྱང་བདེན་པར་འཇོག་རིགས་པས། གཞི་གཅིག་ལ་བདེན་མི་བདེན་དང་། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཀ་འཇོག་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པར་གསུངས་ཏེ་ 10 «བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ།» དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡༢༢ ཤོག ༧༧༦
11 གོང་མཚུངས། ཤོག ༧༧༦
12 «བདེན་གཉིས་དཀའ་འགྲེལ།» དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡༢༢ ཤོག ༨༤༥

xiv ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་སྨད་ཆ།

དབུ་མ་པ་ལ་སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློས་བཀོད་པའི་གནོད་བྱེད་རྣམས་མི་འཇུག་པར་བསྒྲུབས༑ གང་ལྟར་ཡང་། “གལ་ཏེ་འདི་དག་ནུས་མེད་ཅེས།།” ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་རྩ་འགྲེལ་གཞུང་གི་དབུ་མ་པའི་དོགས་པ་བསུས་པ་དང་། དེ་དག་ལ་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོས་ལན་ཇི་ལྟར་མཛད་པ་སོགས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་དགོས་པ་གནད་དུ་མཐོང་༑

སྤྱི་མཚན་དངོས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་བརྒྱད་ཅེས་པའི་སྐོར།
ཡང་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུའི་འགྲེལ་པ་ལས་བརྩམས་པའི་དོགས་གནད་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ནི། བོད་ཀྱི་ཚད་མ་པ་འགས་རྣམ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་སྤྱི་མཚན་དངོས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་བརྒྱད་ཅེས་པ་དེར་མཐོང་༑ དེ་ནི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་དུ། “བརྗོད་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་དེ་དངོས་མིན།།” ཞེས་པ་ནས། “དེ་ནི་དངོས་མེད་མཚན་ཉིད་ཡིན།།”(རྣམ་རྩ། ༣/༡༡-༥༠)ཞེས་པའི་བར་སྤྱི་མཚན་དངོས་པོ་ཡིན་པར་རྒྱས་པར་བཀག་པའི་གཞུང་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་གཅིག་ཡིན༑ དེ་ལ་འཇམ་མགོན་ས་པཎ་གྱི་དངོས་སློབ་ཞང་མདོ་སྡེ་དཔལ་གྱི་སློབ་མ་བཙུན་པ་སྟོན་གཞོན་གྱིས། «རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་གངས་ཅན་རྒྱན་»དུ། སྤྱི་མཚན་དངོས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་བརྒྱད་དངོས་སུ་ངོས་འཛིན་མཛད་པ་གཞུང་དེའི་ས་བཅད་ལས་ཐོན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།

གཉིས་པ་དེ་དོན་ལ་མེད་པར་བསྟན་པ་ལ་བརྒྱད་དེ། སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་
བྱ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་མ་གྲུབ་པ་དང་། དུས་གསུམ་ལ་སྒྲ་བློ་
མཚུངས་པར་སྐྱེ་བ་དང་། མཚུངས་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། འབྲས་བུ་མ་ཡིན་
པ་དང་། བརྡ་དྲན་ལ་ལྟོས་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་། སྣང་རུང་མ་
དམིགས་པ་དང་། དོན་བྱེད་ནུས་པས་སྟོང་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་དངོས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའོ།།13
ཞེས་བྱུང་༑ དེ་རྣམས་གོ་བདེ་བར་བརྗོད་ན། དང་པོ་སྤྱི་མཚན་སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་

13 «རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་གངས་ཅན་གྱི་རྒྱན།» ཤོག ༢༢༠

xv སྔོན་གླེང་ངོ་སྤྲོད།

ཡིན་པས་དངོས་མེད་དུ་གྲུབ་པ་དང་། (རྣམ་རྩ། ༣/༡༡-༢༤) གཉིས་པ་སྒྲ་དོན་ལྟ་བུ་རང་གི་གསལ་བ་དང་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པ་དང་། (རྣམ་རྩ། ༣/༢༥-༣༨) གསུམ་པ་དུས་གསུམ་ལ་སྒྲ་བློ་མཚུངས་པར་སྐྱེ་བས་སྒྲ་དོན་དངོས་པོར་མི་འཐད་པ་དང་། (རྣམ་རྩ། ༣/༣༩-༤༠) བཞི་པ་གསལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་མཚུངས་པར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བས་སྤྱི་མཚན་དངོས་པོར་མི་འཐད་པ་དང་། (རྣམ་རྩ། ༣/༤༡-༤༢) ལྔ་པ་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པས་སྤྱི་མཚན་དངོས་པོར་མི་འཐད་པ་དང་། (རྣམ་རྩ། ༣/༤༣-༤༤) དྲུག་པ་རང་འཛིན་གྱི་བློ་དེ་བརྡ་དྲན་པ་ལ་ལྟོས་པས་སྤྱི་མཚན་དངོས་པོར་མི་འཐད་པ་དང་། (རྣམ་རྩ། ༣/༤༥-༤༧) བདུན་པ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྱི་མཚན་དངོས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་། (རྣམ་རྩ། ༣/༤༨-༤༩) བརྒྱད་པ་དོན་བྱེད་ནུས་པས་སྟོང་པས་སྤྱི་མཚན་དངོས་པོར་མི་འཐད་པ་བཅས་སོ།།(རྣམ་རྩ། ༣/༥༠)
སྤྱི་ཚན་དངོས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་འགྲེལ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་འགྲེལ་བ་ན། རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་«ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་»དུ་རྩ་བའི་ས་བཅད་ལ། དོན་དམ་པར་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་དགག་པ་དང་། རིགས་པ་གཞན་གྱིས་དགག་པ་བཅས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ཞིང་། ཕྱི་མ་ལ། སྤྱི་མཚན་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་བརྟགས་ལ་དགག་པ་གཉིས་དང་། དེའི་གཉིས་པ་ལའང་ནང་གསེས། གསལ་བ་དང་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཡིན་མིན་བརྟགས་ལ་དགག་པ། བརྡ་ལ་ལྟོས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག་པ། ཤེས་པ་ཡན་གར་བར་མི་སྣང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག་པ་ཞེས་བཞིར་དབྱེ་ལ། དོན་བྱེད་ནུས་སྟོང་གི་རྟགས་དེ་ནི་སྤྱི་མཚན་དངོས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་གཞུང་གི་དོན་བསྡུར་བྱུང་བའི་རིགས་པར་ངོས་འཛིན་མཛད༑ དེ་ལྟར་ན་ཡང་གཞུང་དེའི་བསྡུས་དོན་དུ། “དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་ཤེས་ཙམ་གྱིས།།” (རྣམ་རྩ། ༣/༥༠) ཞེས་པའི་དོན་བསྡུའི་ཚིགས་བཅད་ཀྱི་དོན་བཀྲལ་བའི་མཇུག་ཏུ། “ཡང་ན།”ཞེས་གཞུང་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་ཕྱོགས་གཉིས་པ་ཞིག་བཀོད་པ་དེ་ཉིད་ལས།

ཡང་ན། གལ་ཏེ་ཀུན་ལ་ངེས་ཡོད་ན། །ཞེས་པ་ནས།བརྗོད་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་དེ་

xvi ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་སྨད་ཆ།

དངོས་མིན། །ཅེས་པ་ཡན་ཆད་མདོར་བསྟན་དང་། ཤླཽཀ་གཅིག་བུ་འདི་དོན་བསྡུ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་རྒྱས་བཤད་དུ་བྱས་ནས་སྤྱི་མཚན་དངོས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་སྦྱར་ཞིང་། སྤྱི་མཚན་དངོས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་བརྒྱད་
འདོད་པ་དག་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློའི་འགྲེལ་པ་ལ་སྦྱར་དུ་རུང་བ་ཙམ་སྣང་ངོ་།།14

ཞེས་བྱུང་བ་གནད་ཆེ༑

ཚད་མ་མངོན་རྗེས་གཉིས་གཞལ་བྱ་མངོན་ལྐོག་གཉིས་དང་སྦྱར་ཚུལ་སྐོར།

མངོན་སུམ་ལེའུར་བྱུང་བའི་གནད་གཞན་ཡང་ལེའུ་དེར་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ལ་མངོན་ལྐོག་གཉིས་སུ་ངེས་པར་གསུངས་པ་དེར་མཐོང་༑ དེ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུར།
གང་ལ་དོན་གྱི་ནུས་པ་ལས། །རྗེས་འགྲོ་ལྡོག་པ་ཅན་གྱི་བློ།།
དེ་ལའཛིན་པ་རང་དབང་ཅན། །དེ་ལས་གཞན་དངོས་དབང་པོ་འདས།།15
ཞེས་པའི་ཐད། དོན་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ཅན་གྱི་རང་འཛིན་གྱི་བློ་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཏེ་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་རྣམས་མངོན་གྱུར་དང་། དེ་ལས་ལྡོག་པའི་ཆོས་རྣམས་དབང་པོ་ལས་འདས་པ་སྟེ་ལྐོག་གྱུར་དུ་གསུངས་སྣང་༑ འདིའི་ཐད་ལྷ་དབང་བློའི་འགྲེལ་པར།

14 «རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད།» སྨད་ཆ། ཤོག ༢༤ མཁས་གྲུབ་རྗེས་ཊིཀ་ཆེན་དུའང་། (ཤོག༥༥༧-
༧༣) སྤྱི་མཚན་དངོས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་གཞུང་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དང་འདྲ་མོད། རིགས་པ་བཞིར་མཛད་དེ། ༡ སྒྲའི་དོན་ཡིན་པས་དངོས་པོ་མིན་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། ༢ གསལ་བ་དང་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟགས་ནས་སྤྱི་མཚན་དངོས་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། ༣ སྣང་ཚུལ་མཚུངས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དངོས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་། ༤ སྤྱི་བློས་བུམ་པ་འཛིན་པ་བརྡ་ལ་ལྟོས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དངོས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་བཅས་སོ། །ཐར་གསལ་བཞིན། དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་ཤེས་ཙམ་གྱིས། །ཞེས་པ་སྤྱི་མཚན་དངོས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་དོན་བསྡུར་སྦྱར༑
15 རྣམ་རྩ། ༣/༥༩

xvii སྔོན་གླེང་ངོ་སྤྲོད།

དེའི་ལྟར་ན་བློའི་སྣང་བས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་དངོས་དབང་པོ་འདས། །དོན་གང་ཡང་ཡུལ་དུ་རུང་བ་ཉེ་བ་དང་ཉེ་བ་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་བློ་དངོས་སུ་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །མངོན་སུམ་དང་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་ཡང་། རྟོགས་པ་པོའི་ད་ལྟར་གྱི་གནས་སྐབས་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ལྟ་བ་པོ་དང་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ན། མངོན་སུམ་དང་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་དག་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་འདི་ལྟར་དོན་འགའ་ཞིག་གིས་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་
སྣང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་གནས་སྐབས་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་
དང་། སོ་སོར་ངེས་པའི་ངོ་བོར་ངོས་བཟུང་བ་མ་ཡིན་པ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་
སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཐ་སྙད་དུ་བྱས་སོ། །དེ་བས་ན་མདོར་
བསྡུ་ན། གང་གིས་རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་པ་དེ་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན་ཞིང་། གཞན་ནི་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།།16

ཞེས་བྱུང་༑ གོང་དུ་དྲངས་པའི་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀྱི་ཚིག་ཟིན་ལ་རང་མཚན་གྱི་ཆོས་རྣམས་མངོན་གྱུར་དང་། སྤྱི་མཚན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ལྐོག་གྱུར་དུ་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལྟ་ན་གཞལ་བྱ་ལ་མངོན་ལྐོག་གཉིས་སུ་ངེས་པས་དེ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ལའང་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་ངེས་པར་གྲུབ་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་སྣང་༑ འདི་ནི་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་དང་། ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་དགོས་པ་གཉིས་སུ་གནས་པས། འཇལ་བྱེད་ཚད་མ་ལའང་རང་གི་གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་གྱི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་དང་། ཚུལ་གསུམ་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་སུ་ངེས་པར་གནས་པར་རྒྱལ་ཚབ་

16 དེབ་འདིའི་ཤོག ༧༦

xviii ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་སྨད་ཆ།

རྗེ་དང་མཁས་གྲུབ་རྗེ་གཉིས་ཀྱིས་བཀྲལ་བ་བཞིན་བྱས་ན་རིགས་པ་དང་མཐུན་ངེས་སྙམ༑17 གཞན་དུ་ན་རང་མཚན་ཡིན་ན་མངོན་གྱུར་གྱིས་ཁྱབ་པ་དང་། སྤྱི་མཚན་ཡིན་ན་ལྐོག་གྱུར་གྱིས་ཁྱབ་པར་བྱ་དགོས་ན། རང་དོན་ལེའུ་དང་གཞན་དོན་ལེའུ་གཉིས་ཀར་གཞལ་བྱའི་གནས་ལ། མཐོང་བ་མངོན་གྱུར་དང་། ཅུང་ཟད་ལྐོག་གྱུར། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་བཅས་གནས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་ཚུར་མཐོང་གི་སྐྱེས་བུའི་བློ་ལ་ལྟོས་ཏེ། འཇལ་བྱེད་མངོན་སུམ་དང་། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང་། ལུང་གི་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་དགོས་པར་གསུངས་པ་འགྲེལ་དཀའ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་མཚན་ལ་ལྐོག་གྱུར་གྱིས་ཁྱབ་ན་བུམ་པའི་སྒྲ་དོན་ལྟ་བུ་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་རྣམས་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཕྱོགས་གླང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་གཞུང་དུ་སྐབས་མང་པོར་གསུངས་པའང་ཐོན་པས། རང་མཚན་ལ་མངོན་གྱུར་གྱིས་ཁྱབ་པ་དང་། སྤྱི་མཚན་ལ་ལྐོག་གྱུར་གྱིས་ཁྱབ་པར་འཇོག་དཀའ་བར་མཐོང་༑ གང་ལྟར་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་དུ། “རང་གི་མཚན་ཉིད་གཅིག་གཞལ་བྱ།།”(རྣམ་རྩ། ༣/༥༣ང) ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་རང་མཚན་གཅིག་བུ་གཞལ་བྱར་གསུངས་པའི་དགོས་པ་རྩོད་སྤང་དང་བཅས་པའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་དགོས་པ་གལ་ཆེ་བའི་གནད་གཅིག་གོ།

མངོན་སུམ་ལེའུར་བྱུང་བའི་གཞན་སེལ་གྱི་གཞུང་གི་སྐོར།

མངོན་སུམ་ལེའུའི་འགྲེལ་པ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་གནད་གཞན་ཞིག་ནི། རྣམ་འགྲེལ་དུ། “གལ་ཏེ་དངོས་ཆོས་ཉིད་ཉམས་ན།།”(རྣམ་རྩ། ༣/༥༣) ཞེས་སོགས་ཀྱིས། དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱི་འཛིན་གྱི་བློ་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་མི་དགོས་པར་གསུངས་པ་ལ། དེ་ལྟ་ན་སྤྱི་དེ་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱི་ཡིན་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དོགས་པ་བཀོད་པ་ལ། ལྷ་དབང་བློས་གཤམ་གསལ་གྱི་ལན་མཛད་པ་དེར་མཐོང་༑ དེ་ལྟར་ཡང་འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས།

ཇི་སྐད་དུ་བཤད་ཟིན་པའི་སྐྱོན་འདི་མེད། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དངོས་པོ་འཛིན་

17 «རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད།» སྨད་ཆ། ཤོག ༣༣ དང་། «ཊིཀ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།» ཤོག ༥༧༧

xix སྔོན་གླེང་ངོ་སྤྲོད།

པ་སྔོན་འགྲོ་ཅན། །སྤྱི་དེའི་ཤེས་པའམ་སྤྱིའི་ཤེས་པ་དེ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་བདག་ཉིད་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོའི་ཆོས་སུ་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། གཟུགས་ལ་སོགས་
པ་མཐོང་བས་བསྒོས་པའི་བག་ཆགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྐྱེ་
བ་ན། རང་ཉིད་ཀྱིས་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་
པ་ཉིད་དུ་ཞེན་པས། འཇུག་པ་དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བའི་
སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང༌། དེར་ཞེན་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོའི་ཆོས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཐ་སྙད་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།18

ཞེས་སོ། །དོན་ལ་ལྷ་དབང་བློས་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཞན་སེལ་གྱི་སྤྱི་དེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོའི་ཆོས་སུ་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ནི་རྒྱུ་མཚན་གཉིས་ཏེ། གཅིག་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་འཛིན་གྱི་བློ་དེ་གཟུགས་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་བློས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་སྐྱེད་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། གཉིས་ནས་སྤྱི་འཛིན་གྱི་བློ་དེས་རང་ཉིད་ཀྱི་གཟུང་བ་སྟེ་བློས་བཅོས་པའི་སྣང་བ་དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་དུ་འཛིན་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དེ་གནད་ཆེ་བར་མཐོང་༑ དོན་གྱི་གནད་འདི་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་རྣམ་འགྲེལ་རྩ་བར།
རྣམ་པར་རྟོགས་པའི་གཟུགས་བརྙན་ནི། །དེ་ཡི་མཐར་ཐུག་རྣམས་དང་འབྲེལ།།
དེས་ན་གཞན་སེལ་མཐར་ཐུག་ཕྱིར། །མཉན་པ་གཞན་སེལ་བྱེད་པར་བརྗོད།།
ལྡོག་པ་བཞིན་དུ་སྒྲ་དག་ལས། །ཤེས་ལ་གཞན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་སྣང་།།
གང་དེའང་དོན་གྱི་བདག་ཉིད་མིན། །དེ་འཁྲུལ་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་ཡིན།།19

ཞེས་སོགས་སུའང་གསལ་བར་གསུངས་སྣང་༑ གང་ལྟར་ཡང་མངོན་སུམ་ལེའུར་བྱུང་བའི་སྤྱི་མཚན་དངོས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་རྣམས་དང་། ཁྱད་པར་མངོན་སུམ་

18 དེབ་འདིའི་ཤོག ༧༡
19 རྣམ་རྩ། ༣/༡༦༤-༦༥

xx ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་སྨད་ཆ།

རྟོག་བྲལ་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཐད་དབང་ཤེས་དོན་སྦྱོར་རྟོག་པ་ཡིན་པ་དགག་པའི་ཆ་ཤས་སུ་བྱུང་བའི་གཞུང་། “དངོས་རྣམས་ལ་ཡོད་དེ་ཡི་ཕྱིར།།”(རྣམ་རྩ། ༣/༡༦༣ཀ) ཞེས་པའི་ཤླཽཀ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་གོང་དུ་དྲངས་པའི་གཞུང་། “རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་ནི།།” ཞེས་པ་ནས།“ལྡོག་པ་ཉིད་ལ་སྒྲ་སྦྱོར་ཕྱིར།།” (རྣམ་རྩ། ༣/༡༦༤-༡༧༣) ཞེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་རྣམས་སྒྲ་དོན་དང་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཤེས་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བའི་གཞུང་དུ་མཐོང་བས། རང་དོན་ལེའུའི་གཞན་སེལ་དང་བརྡ་ཡུལ་གྱི་གཞུང་རྣམས་དང་སྦྱར་ནས་བཀླག་ཐུབ་ན་གཞན་སེལ་གྱི་དཀའ་གནད་མང་པོ་ཞིག་གི་གོ་དོན་རྟོགས་པར་སྨན་ངེས་སྙམ༑

གཞན་དོན་ལེའུར་བྱུང་བའི་རང་རྟེན་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་པའི་སྐོར།

རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་ནི་«ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་»ཀྱི་གཞན་དོན་ལེའུའི་འགྲེལ་པར་གནས་ལ། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུའི་ཤླཽཀ ༡-༢༧ བར་གྱིས། «ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་»གཞན་དོན་ལེའུ་ཤླཽཀ་དང་པོའི་བཤད་པ་དང་། རྣམ་རྩ་ཤླཽཀ ༢༨-༡༨༨ བར་གྱིས། «ཀུན་བཏུས་»གཞན་དོན་ལེའུ་ཤླཽཀ་གསུམ་པར་བྱུང་བའི་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་རྒྱས་པ་བསྟན་ལ། རྣམ་རྩ་ཤླཽཀ ༡༨༩-༢༨༥ སྟེ་མཇུག་རྫོགས་ཀྱི་བར་གྱིས། «ཀུན་བཏུས་»གཞན་དོན་ལེའུ་ཤླཽཀ་བརྒྱད་པའི་དོན་རྒྱས་པར་མཐའ་བཅད་དེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་བཅས་ནི། ལེའུ་དེའི་སྤྱི་སྒྲོམ་ལྟ་བུར་གནས༑
དེ་ལ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུའི་རྩ་འགྲེལ་དུ་བྱུང་བའི་གནད་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ནི། «ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་»ཀྱི་ཚིག“རང་རྟེན་ལའོ།།”20ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་རྟགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་རང་རྟེན་གྱི་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་པ་གཉིས་སུ་གསུངས་པའི་སྐོར་དེ་ཡིན༑ དེ་ཡང་«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་»དུ་དོན་དེ་འཆད་པ་ལ། “ཀུན་

20 «ཚད་མ་ཀུན་བཏུས།» གཞན་དོན་ལེའུ། མངོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་སུ་དཔག།ཡིད་ཆེས་གྲགས་པས་རང་རྟེན་ལའོ། །ཞེས་པར་བྱ་དགོས༑ དད་ཤེས་ཀྱི་འགྱུར་དུ། རང་གི་ཆོས་ཅན། ཞེས་བྱུང་༑

xxi སྔོན་གླེང་ངོ་སྤྲོད།

ཏུ་རྒོལ་བ་བདག་ཉིད་ཀྱིས།།” (རྣམ་རྩ། ༣/༡༣༦) ཞེས་སོགས་ཤླཽཀ་བཅུ་གསུམ་བྱུང་༑ འདིའི་ཐད་དུ་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་རྩོད་པའི་ཚེ། ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་ལྡན་པའི་རང་གི་རྟེན་ནམ་གཞི་དེ་ལ་གནོད་ན་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་ཀྱི། ཆོས་གཞན་གྱི་ཆོས་ཅན་ལ་གནོད་ན་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་མི་གནོད་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ། “རང་རྟེན་ལའོ།།” ཞེས་གསུངས་པར་བཀྲལ༑
འདིར་རང་རྟེན་ཆོས་ཅན་ཞེས་པ་ནི། སྐབས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དེའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་བྱ་ཞིང་། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་པ་ཞེས་པ་ནི། ཆོས་ཅན་དུ་སྨྲས་ནའང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་དུ་མ་སོང་བ་ཞིག་ལ་བྱ་དགོས་པར་རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དུ་གསུངས༑21 དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པ་ལ། དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། རྟག་པའི་རྫས་སུ་མེད་དེ། ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ན། རྟགས་དེའི་ཆོས་ཅན་དུ་སྨྲས་པའི་དངོས་གྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་དེ་མེད་ཀྱང་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་པའི་རྐྱེན་དུ་མི་འགྲོ་སྟེ། དངོས་གྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་མེད་པ་ཉིད། དེ་རྟག་རྫས་སུ་ཁེགས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་ཅིང་། དེ་ཁེགས་ན་རྟག་རྫས་ཀྱིས་སྟོང་པ་བདེ་བླག་ཏུ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རྟགས་དེ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། རྟགས་དེའི་ཚུལ་གསུམ་ནི་རང་རྟེན་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་གྲུབ་ཀྱི། དེ་ལྟ་བུའི་རང་རྟེན་ཆོས་ཅན་ནི་བྱེ་བྲག་པའི་བློ་ངོར་ཏེ་དེའི་རྟོག་པ་ལ་ནམ་མཁར་སྣང་བ་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཉིད་བྱེ་བྲག་པས་རྟག་རྫས་སུ་འདོད་མོད། སངས་རྒྱས་པས་ནི་ནམ་མཁའ་ཐོགས་རེག་བཀག་ཙམ་ལ་འཇོག་པས། རྟགས་དེའི་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་ལ་ཆོས་ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པར་གསུངས༑ འོ་ན་སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པའི་ངོར་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལའང་། སྨྲས་པའི་ཆོས་ཅན་སྒྲ་དེ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དུ་མི་འཇོག་པར། རྟོག་པ་ལ་སྒྲ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བའི་སྒྲ་དོན་དེ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རང་རྟེན་ཆོས་ཅན་ལ་འཇོག་དགོས་པར་

21 «ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད།» སྨད་ཆ། ཤོག ༣༡༨

xxii ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་སྨད་ཆ།

འགྱུར་ཏེ། སངས་རྒྱས་པ་ནི་སྒྲ་འབྱུང་གྱུར་དུ་འདོད་ལ། བྱེ་བྲག་པ་ནི་དེ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། སྐབས་འདིར་ནི་གྲུབ་མཐའི་ཁྱད་པར་དོར་བའི་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་བའི་དོན་ཙམ་ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པར་འཇོག་ནུས་སོ་ཞེས་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དུ་བྱུང་བ་ལྟར་ལགས༑22
འདིར་རང་རྟེན་གྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྐོར་བྱུང་བའི་དཔྱད་པ་དེ། གོང་དུ་རྣམ་འགྲེལ་རང་དོན་ལེའུར། “ཐོགས་མེད་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི།།” (རྣམ་རྩ། ༡/༥༡) ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མི་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྩོད་སྤོང་གི་སྐབས་སུ། རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ་དུ། “ཅི་སྟེ་གང་འདི་ལ་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཇི་ལྟར་མེད་པའི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པའམ་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་འགོག་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། དེའི་དོན་འགོག་པ་ན་རྗོད་པར་བྱེད་པ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚིགས་མི་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཡུལ་མེད་པ་ཅན་གྱི་དགག་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཉེས་པ་དེ་ནི་མེད་དེ།”23ཞེས་སོགས་ཀྱིས། གཙོ་བོ་འགོག་པའི་རྟགས་དེའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ནི་རྟོག་པ་ལ་གཙོ་བོར་སྣང་བ་དེ་ཡིན་པས། རྟགས་དེ་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་མི་འགྱུར་བའི་ལན་མཛད་པ་དེ་དང་འབྲེལ་ཆེ༑ གང་ལྟར་ཡང་གོང་དུ་དྲངས་པའི་གཞན་དོན་ལེའུའི་གཞུང་དང་། འདིར་སྔ་ལོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དྲངས་པའི་རང་དོན་ལེའུ་རང་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་དེ་གཉིས་ཀྱིས། གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཆོས་ཅན་དུ་བཀོད་པ་ཙམ་གྱིས་སྐབས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དེ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་རྟགས་དང་སྦྱོར་བ་རྣམས་ལ་རང་རྟེན་གྱི་ཆོས་ཅན་ཡོད་པས་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་རྣམས་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་སྣང་༑ གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་འཐད་ཚུལ་གྱི་སྐོར་གྱི་དཔྱད་པ་རྒྱས་ཤོས་ཤིག་ནི་ཀཱ་མ་ལ་ཤྲི་ལའི་«དབུ་མ་སྣང་བར་»ཐོན་ལ།24 རང་རེའི་བོད་ཀྱི་མཁས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཚུལ་དེ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་«དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་

22 གོང་མཚུངས། ཤོག ༣༡༨
23 «ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ།» སྟོད་ཆ། ཤོག ༡༦༤ གཞུང་འདིས་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་སྤྱི་གཙོ་བོ་འགོག་པའི་རྟགས་ལ་དཔྱད་པ་མཛད༑
24 «དབུ་མ་སྣང་བ།» བསྟན་འགྱུར། དེབ། ༦༢ ཤོག ༡༢༠༨-༡༤ བར་ལ་གཟིགས།

xxiii སྔོན་གླེང་ངོ་སྤྲོད།

ཟིན་བྲིས་»ཀྱི་དབུར་བྱུང་བ་དེར་མཐོང་༑25

གཞན་དོན་ལེའུར་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་རྟེན་གང་ཡིན་དཔྱོད་པའི་སྐོར།

གཞན་དོན་ལེའུར་བྱུང་བའི་དཀའ་གནད་ཅིག་ནི། དེར་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་རྟེན་གང་ཡིན་དཔྱོད་པའི་སྐོར་དེར་མཐོང་༑ དཔྱད་པ་དེ་ནི་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོར། མཉན་བྱས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་བཞིན། རིགས་པ་ཅན་པས་གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྒྲུབ་པ་ལ་སྲོག་ལྡན་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དེའང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་གསུངས་པ་ལ། རིགས་པ་ཅན་པས་སྐྱོན་སྤོང་གི་ལན་དུ། སངས་རྒྱས་པ་ལྟར་ན་རྟགས་དེའི་མཐུན་ཕྱོགས་བདག་དེ་དངོས་མེད་ཡིན་པས། དེ་ལ་རྟགས་སྲོག་ལྡན་ལྡོག་པར་སྨྲ་མི་རིགས་ཏེ། དངོས་མེད་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་གཞིར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རྩོད་པ་ལས་འཕྲོས་པའི་གནད་གཅིག་ཡིན༑ རིགས་པ་ཅན་པའི་རྩོད་པ་དེའི་ལན་དུ། རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུར། “བསྒྲུབ་བྱ་མེད་ལས་ལྡོག་མེད་པ།།” (རྣམ་རྩ། ༤/༢༢༢) ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དངོས་མེད་ལ་རྟགས་ལྡོག་པ་དགག་མི་རིགས་པ་དང་། “སྒྲུབ་དང་དགག་པ་མ་གཏོགས་པར།།”(རྣམ་རྩ། ༤/༢༢༥) ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གལ་ཏེ་དངོས་མེད་ལ་རྟགས་ལྡོག་པ་མི་འཐད་ན་དངོས་མེད་ལ་ཐ་སྙད་རྒྱུན་ཆད་པར་ཐལ་བ་དང་། “དེ་ཕྱིར་དངོས་དངོས་མེད་རྟེན་ཅན།།”(རྣམ་རྩ། ༤/༢༢༨) ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤངས་ཏེ། རང་ལུགས་ལ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་རྟེན་སྒྲ་དོན་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་སོགས་ཀྱི་ཐད་དུ། དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་རྟེན་གང་ཡིན་ངོས་འཛིན་མཛད་པ་དེ་གནད་ཆེ༑ དཔྱད་པ་དེ་ནི་རྒྱལ་ཚབ་རྗེས་ «ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་»དུ་གསུངས་པ་བཞིན། «ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་»དུ་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་གི་ལྡོག་ཚུལ་ལས་འཕྲོས་ཤིང་། «ཚད་མ་རྣམ་ངེས་»སུ་ནི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ལྡོག་ཚུལ་ལས་འཕྲོས་པས་དཔྱད་པ་འདི་རང་དོན་ལེའུའི་ནང་མཛད༑26 གང་ལྟར་ཡང་ 25 དོན་གནད་འདིའི་སྐོར་ཕྱིས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་མཁས་པའི་དཔྱད་པ་རྒྱས་ཤོས་ཤིག་ནི། བསྟན་དར་ལྷ་རམས་ཀྱི་ «གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྣམ་གཞག་»ཏུ་བཞུགས༑
26 «ཚད་མ་རྣམ་ངེས།» ཤོག ༢༣༣ “གཞན་དག་མེད་པ་ལ་མེད་པ་ཉིད་ནི་མི་འགྲུབ་སྟེ།” ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་ངོས་བཟུང་༑

xxiv ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་སྨད་ཆ།

«ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་»དུ། “གཞུང་འདི་དག་གིས་དངོས་མེད་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞིར་མི་རུང་བ་ལ། རང་ཚིག་འགལ་བ་དང་། རང་ལུགས་ཀྱི་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ།”27ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལགས༑ དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་རྟེན་གང་ཡིན་དཔྱད་པ་དེ་གོང་དུ་བཀོད་པའི་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཆོས་ཅན་དུ་བཀོད་པ་རིགས་མི་རིགས་ཀྱི་བརྟག་པ་དེ་དང་ཡང་འབྲེལ་ཆེ༑
གང་ལྟར་ཡང་འདིའི་ཐད་རྣམ་འགྲེལ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་ཟིན་ལྟར་ན། དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་རྟེན་ཕྱི་རོལ་རང་མཚན་རྣམས་མིན་ཅིང་། རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་ལམ་སྒྲ་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་མཁས་པ་རྣམས་སྒྲུབ་པ་དང་དགག་པའི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་དོན་དེ་ལའང་ནང་གསེས་དངོས་པོར་ཞེན་པ་དང་། དངོས་མེད་དུ་ཞེན་པ་དང་། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་ཞེན་པར་བརྟེན་པ་བཅས་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་རྣམས་ཡོད་པར་གསུངས༑ ཅི་སྟེ་བློས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་དངོས་ཀྱི་རྟེན་ཕྱི་རོལ་གྱི་རང་མཚན་ཡིན་ན། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ལ། ཕྱི་རོལ་དུ་ཐོག་མར་ཆོས་ཅན་སྒྲ་གྲུབ། དེའི་རྗེས་སུ་བྱས་པ་གྲུབ། དེ་ནས་མི་རྟག་པ་གྲུབ་པ་སོགས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་རིམ་པ་ངེས་པར་ཐལ་གྱི། དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་རྟེན་སྒྲ་དོན་ཡིན་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ཉེས་པ་མི་འཇུག་སྟེ། དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་རྟོག་པའི་ངོར་ནི་རིམ་པ་དེ་ལྟར་འབྲེལ་བར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བསྒྲུབས༑ གཞན་ཡང་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་རྟེན་རང་མཚན་ཡིན་ན། དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་སྣང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་སྒྲུབ་འཇུག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་བློ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲའི་སྟེང་གི་ཆོས་གཅིག་བྱས་པ་ལྟ་བུ་སྒྲུབ་པ་ན། དེ་དང་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་པའི་ཆོས་མཐའ་དག་བསྒྲུབས་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་འཕེན༑ འོ་ན་སྒྲ་དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། རྣམ་འགྲེལ་དུ།
སྣ་ཚོགས་ཆོས་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པ། །ཆོས་ཅན་གཅིག་གི་དབང་བྱས་ཏེ།།

གཅིག་སྒྲུབ་པ་ན་དེ་བརྟེན་དང་། །གཞན་རྣམས་བཏང་སྙོམས་ལྟ་བུ་དང་།།

27 «ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད།» སྨད་ཆ། ཤོག ༣༥༧

xxv སྔོན་གླེང་ངོ་སྤྲོད།

འགོག་ན་དེ་ཡིས་དབེན་པ་དང་། །དེ་ལས་གཞན་ལ་ལྟོས་ལྟ་བུར།།
མེད་པ་ཡི་ནི་དོན་ཅན་གྱི། །ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་བློས་བསྟན་པ།།
དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་མ་བརྟགས་པར། །ཐ་དད་དོན་རྟེན་ཁས་ལེན་པ།།
ཐོགས་མེད་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི། །འཇིག་རྟེན་དོན་ལ་གནོད་མི་འགྱུར།།28
ཞེས་གསུངས། གཞུང་གལ་ཆེན་ཤླཽཀ་གསུམ་པོ་དེའི་དོན་མཁས་གྲུབ་རྗེའི་«ཊིཀ་ཆེན་ »དུ་ཤིན་ཏུ་གོ་བདེ་བར་གསུངས་པ་འདིར་བཀོད་ན། དེ་ཉིད་ལས།

ལྡོག་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཅན་གཅིག་གི་དབང་
དུ་བྱས་ཏེ་སྒྲ་ལྟ་བུ་གཅིག་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་ན། སྒྲ་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་རྟགས་
བྱས་པ་དེ་སྒྲ་ལ་གསར་དུ་བརྟེན་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཁྱད་ཆོས་གཞན་རྣམས་དེའི་
ཚེ་སྒྲ་ལ་ཡོད་མེད་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པས་བཏང་སྙོམས་པ་ལྟ་བུ་དང་དེའི་ཚེ།
སྒྲ་ལ་མ་བྱས་པ་འགོག་པ་ན་མ་བྱས་པ་དེ་ཡིས་གསར་དུ་དབེན་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་ལས་གཞན་བྱས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ལ་གསར་དུ་ལྟོས་པ་ལྟ་བུར་སྣང་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་བྱས་པར་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་མི་རྟག་པ་དེ་གསར་དུ་བརྟེན་པ་དང་། གཞན་རྣམས་བཏང་སྙོམས་ལྟ་བུ་དང་། རྟག་པ་འགོག་པ་ན་དེ་ཡིས་གསར་དུ་དབེན་པ་དང་། སྒྲ་ལ་མི་རྟག་པ་འགྲུབ་པ་ཡང་སྒྲ་དེའི་རང་རྒྱུ་ལས་གཞན་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ལ་ལྟོས་པས་ལྟ་བུར་སྣང་ཞིང་། དེ་ལྟར་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ལ། མེད་པ་ཡི་ནི་དོན་སྣང་བ་ཅན་གྱི་བློ་རྟོག་པ་དེས། སྒྲ་ལ་མི་རྟག་པ་གྲུབ་ཅིང་། རྟག་པ་འགོག་པ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་དོན་དག་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་མ་བརྟགས་པར། སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་ཐ་དད་པའི་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་དག་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་ཐོག་མ་མེད་པའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་བློ་ཀུན་རྫོབ་པ་དེ་ཡིས་བྱས་པའི་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ། འཇིག་
28 རྣམ་རྩ། ༣/༢༣༢-༣༤

xxvi ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་སྨད་ཆ།

རྟེན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དོན་ཁས་བླངས་པ་ལ་སྒྲ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་དོན་དམ་
དུ་ཐ་དད་མེད་པར་འཇལ་བའི་ཚད་མ་སོགས་ཀྱིས་གནོད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དོན་དམ་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་འཇིག་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར།29 ཞེས་སོ།།

དེ་ཡང་མཁས་གྲུབ་རྗེ་དང་རྒྱལ་ཚབ་རྗེ་གཉིས་ནི། རྣམ་རྩའི་གཞུང་། “ཕྱི་རོལ་རྟེན་མིན་སྒྲ་དོན་ལ། །བརྟེན་ནས་འདིར་ནི་སྒྲུབ་པ་དང་། །དགག་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་ཡིན།།” (རྣམ་རྩ། ༤/༢༢༨ཁ-ང) ཞེས་སོགས་ཀྱིས། དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་རྟེན་ཕྱི་རོལ་རང་མཚན་ཡིན་པ་འགོག་པར་བྱེད་ཀྱི་རང་མཚན་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟེན་དུ་གཏན་ནས་མི་རུང་བར་གསུངས་པ་མི་བཞེད་ཅིང་། གོང་དུ་བཀོད་པའི་རིགས་པ་ཅན་པའི་རྩོད་པ་དེ། ཚད་མའི་དགག་སྒྲུབ་དང་། དངོས་པོའི་དགག་སྒྲུབ་མ་ཕྱེད་པའི་རྩོད་པ་ཡིན་པར་གསུངས།30 དེ་ལྟར་བཞེད་པ་ནི། ཅི་སྟེ་ཚད་མས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་རྟེན་ནམ་གཞིར་རང་མཚན་གྱི་ཆོས་གཏན་ནས་མི་འོངས་ན། རང་མཚན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་རྟོགས་མི་ནུས་པ་དང་། སྒྲུབ་པ་དང་དགག་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཀ་རང་མཚན་ལ་བརྟེན་པར་གསུངས་པ་འགྲེལ་དཀའ་བ་དང་། གཞན་ཡང་བུམ་པ་མི་རྟག་པ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བུམ་པ་མི་རྟག་པ་དངོས་སུ་མི་བརྗོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལྟ་ན་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པའི་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་ངག་གི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་ཚིག སྒྲ་ཡང་བྱས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུས་སྒྲ་བྱས་པ་དངོས་སུ་མི་བརྗོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་སྙམ་དུ་དགོངས་སྣང་༑ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་«དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་ཟིན་བྲིས་»ལྟར་ན་ནི། རང་མཚན་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ལ་དངོས་སུ་མི་སྣང་བས་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་རྟེན་མིན་པར་བཞེད་ཅིང་། དེ་ལྟ་ནའང་བུམ་པ་མི་རྟག་པ་དང་ལ་མེ་ཡོད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཚེ་བུམ་པ་དང་ལ་གཉིས་རྟོག་པ་ལ་རང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྣང་བའི་སྣང་གཞིར་འཇོག་དགོས་པའི་རྣམ་དབྱེ་མཛད་སྣང་བས༑31 དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་རྟེན་ངོས་འཛིན་ཐད་རྒྱལ་ཚབ་མཁས་གྲུབ་གཉིས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་བཞེད་པ་དང་ཅུང་མི་འདྲ་

29 «ཊིཀ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།» ཤོག ༡༠༩༦
30 «རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད།» སྨད་ཆ། ཤོག ༣༥༠
31 «དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་ཟིན་བྲིས།» སྐུ་འབུམ་དཔར་མའི་གསུང་འབུམ་པོད། བ། ཤོག ༡༠ བ༡

xxvii སྔོན་གླེང་ངོ་སྤྲོད།

བར་ཨེ་ཡོད་བརྟག་དགོས་སྙམ༑ ས་སྐྱའི་ཚད་མ་པ་བཙུན་པ་སྟོན་གཞོན་ལྟ་བུ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་ཟིན་གཙོ་བོར་མཛད་དེ། བློས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་དངོས་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྒྲ་དོན་ཏེ་རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་འབའ་ཞིག་ལས། རང་མཚན་གྱི་ཆོས་གཏན་ནས་མི་འཐད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སྣང་༑ འོ་ན་སྒྲ་དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱས་པས་དོན་རང་མཚན་གྱི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་«རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་གངས་ཅན་རྒྱན་»དུ། “སྒྲ་དོན་དེ་ལ་དོན་དང་ཤེས་པ་རང་མཚན་དེ་འདྲ་བ་མེད་ནའང་། ཆོས་ཅན་སྒྲ་དོན་དེ་ནི་དོན་རང་མཚན་དེ་དག་དང་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུར་སྣང་སྟེ། སྒྲ་དོན་དང་རང་མཚན་བག་ཆགས་ཀྱིས་སྲེ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།”32 ཞེས་བྱུང་༑ དེ་ལྟ་ནའང་འཇམ་མགོན་ས་པཎ་རང་ཉིད་ནི། «ཚད་མ་རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་»དུ། “དོན་དང་ཤེས་པའི་རང་མཚན་གཉིས་དང་། དོན་གྱི་སྤྱི་དང་སྒྲ་དོན་གྱི་སྤྱི་གཉིས་ཏེ། བཞི་པོ་བརྗོད་བྱར་མི་འཐད་ལ། དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་བྱ་མི་སྲིད་པས་དོན་དམ་པར་ན་བརྗོད་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་གྲུབ་པ་ཅིའང་མེད་དེ།”33 ཞེས་སྒྲ་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་གཉིས་ཀ་སྒྲའི་བརྗོད་བྱར་མི་འཐད་པར་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། རྟོག་པ་རྣམས་སྐྲ་ཤད་དང་རྨི་ལམ་བཞིན་གཞི་མེད་ལ་འཁྲུལ་བའི་བློ་བཞིན་སྒྲ་དོན་ལ་ཕྱི་རོལ་དུ་ཞེན་ནས་བརྡ་སྦྱོར་བར་བཞེད་སྣང་བས༑34 ས་པཎ་ཉིད་དང་ཕྱིས་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་ས་སྐྱ་པའི་ཚད་མ་པའི་དབར་འདིའི་ཐད་ལ་བཞེད་ཚུལ་ཁྱད་པར་ཨེ་ཡོད་བརྟག་དགོས་པར་མཐོང་༑
དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་རྟེན་གང་ཡིན་དཔྱད་པའི་སྐོར་ལ་དོགས་གནད་གཅིག་ནི་

32 «རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་གངས་ཅན་གྱི་རྒྱན།» ཤོག ༤༧༨ ཚུལ་འདི་ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པའི་བཞེད་པར་ཡང་སྣང་སྟེ། དེའི་«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་འོད་ཟེར་»ལས། (གསུང་འབུམ། ཀ ཤོག ༣༢༡བ༣) “ཕྱི་རོལ་ལ་བརྟེན་པ་མིན་པའི་དངོས་པོར་ཞེན་པ་ཅན་གྱི་བློ་ལ་སྣང་བ་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པ་དང་དངོས་མེད་དུ་ཞེན་པ་ཅན་གྱི་བློ་ལ་སྣང་བ་དངོས་མེད་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་གྱི་སྒྲ་དོན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐབས་འདིར་ནི་དགག་པ་དང་སྒྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་བློ་ལ་དགག་སྒྲུབ་དང་འབྲེལ་བར་སྣང་བའི་ཕྱིར། དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་དེ་འདྲ་མེད་ནའང་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་ཆོས་ཅན་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་བརྟེན་པར་འདོད་དེ། འཁྲུལ་ངོར་དགག་སྒྲུབ་དེ་དག་དང་ནི་འབྲེལ་བར་སྣང་བའི་ཕྱིར།།” ཞེས་བྱུང་༑
33 «ཚད་མ་རིགས་གཏེར་གྱི་འགྲེལ་པ།» གསུང་འབུམ། པོད། ༣ ཤོག ༡༣༤
34 གོང་མཚུངས། ཤོག ༡༣༤

xxviii ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་སྨད་ཆ།

སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་«གཞན་སེལ་བ་རབ་ཏུ་བྱེད་པར་»གཤམ་གསལ་གྱི་བཤད་པ་མཛད་པ་དེར་མཐོང་༑ དེ་ཡང་གཞུང་དེ་ཉིད་ལས།

གལ་ཏེ་དགག་པའི་ཤེས་པ་ཕྱི་རོལ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མི་སྣང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །བློ་དང་བཟུང་བའི་རྣམ་པ་ལ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་ཉམས་
སུ་མྱོང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོ་བཏགས་པ་ལ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ།
དེ་ཡང་དེའི་ཚེ་སྒྲོ་བཏགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གཟུང་བ་དགག་པར་མི་ནུས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་པ་ཡང་ཕྱི་རོལ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བློ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་པ་ལ་འཁྲུལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་འདི་དགག་པ་མི་རིགས་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བདེན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་དང་བློ་དང་རྣམ་པ་དང་སྒྲོ་བཏགས་པ་ལ་ཡང་དགག་པ་དང་སྒྲུབ་པར་རྟོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྒྲུབ་པ་དང་དགག་པ་དག་ནི་སྒྲོ་བཏགས་གང་ཞིག་ཕྱི་རོལ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་བྱས་པ་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྦྲུལ་སྒྲུབ་པ་
དང་དགག་པའི་ཤེས་པ་ཐག་པའི་རྫས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ།།
སྦྲུལ་གྱི་བློ་དང་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་དང༌། སྒྲོ་བཏགས་ཀྱི་སྦྲུལ་ལ་ཡང་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་དག་ནི་རང་གི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ལ་མི་འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་
ཀྱང་སྒྲོ་བཏགས་ཀྱི་སྦྲུལ་གང་ཞིག་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྦྲུལ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་བྱས་པ་དེ་ནི་སྒྲུབ་པ་དང་དགག་པར་ངེས་པ་བཞིན་ནོ།།35
ཞེས་སོགས་ཀྱིས། ཕྱི་རོལ་རང་མཚན་དང་། བློའི་རྣམ་པ་དང་། གཟུང་བའི་རྣམ་པ་དང་། སྒྲོ་བཏགས་ཀྱི་ཆོས་བཅས་བཞི་ཀ་རེ་རེ་ནས་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་རྟེན་མ་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། རང་ལུགས་ལ་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་རྟེན་ནི། སྒྲོ་བཏགས་གང་ཞིག་ཕྱི་རོལ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་དུ་སྣང་བ་སྦྲུལ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ན། དགག་གཞི་དངོས་ནི་སྒྲོ་བཏགས་ཀྱི་སྦྲུལ་གང་ཞིག་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྦྲུལ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་བྱས་པ་དེ་ཡིན་པར་བཞེད་དེ། དེ་ལྟ་བུ་དེ་སྒྲུབ་པ་དང་དགག་པར་ངེས་པར་
35 གོང་མཚུངས། ཤོག ༡༣༥

xxix སྔོན་གླེང་ངོ་སྤྲོད།

གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །ཆོས་མཆོག་གི་བཞེད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བཅོམ་ལྡན་རིག་རལ་གྱིས་«རྣམ་ངེས་འགྲེལ་པར་»ཡང་ཐོན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། “དེས་ན་དགག་པ་དང་སྒྲུབ་པའི་ཡུལ་དེ་ནི་བློ་མ་ཡིན་ཞིང་བློའི་སྣང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཕྱི་རོལ་མ་ཡིན་སྒྲོ་བཏགས་ཀྱང་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་སྒྲོ་བཏགས་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་དུ་ངེས་པར་བྱས་པ་དེ་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།”36 ཞེས་བྱུང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གོང་དུ་དྲངས་པའི་«ཚད་མ་རིགས་གཏེར་རང་འགྲེལ་»གྱི་ཚིག་ཟིན་ལ་བརྟགས་ན། དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་རྟེན་ངོས་འཛིན་སྐོར་ལ་ས་པཎ་གྱི་རང་ལུགས་ཀྱང་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་དང་ཤིན་ཏུ་འདྲ་བར་སྣང་བས་བརྟག་དགོས་པར་མཐོང་༑ དེ་ལྟར་འཕགས་བོད་གཉིས་ཀར་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་རྟེན་ངོས་འཛིན་ཚུལ་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་རྣམས་ལ་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བར་བྱུང་བ་ནི། གཞན་སེལ་དངོས་ལ་མེད་དགག་འབའ་ཞིག་གམ། བློའི་གཞན་སེལ་འབའ་ཞིག་གམ། དེ་གཉིས་སམ། ཡང་ན་དོན་རང་མཚན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡང་གཞན་སེལ་མཚན་ཉིད་པར་འདོད་དེ་གཞན་སེལ་གསུམ་ཀ་བཞེད་མི་བཞེད་དང་། བུམ་པ་ལྟ་བུ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲས་དངོས་སུ་བརྗོད་མི་བརྗོད་དང་། བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བུམ་པ་སྣང་མི་སྣང་དང་། སྒྲའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ལ་རྟོག་པ་ལ་ཡུལ་དེ་རང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྣང་བའི་སྤྱི་དེ་འཇོག་གམ། ཡང་ན་ཐག་པ་སྦྲུལ་དུ་ཞེན་པ་ལྟ་བུའི་འཁྲུལ་སྣང་འབའ་ཞིག་ལ་འཇོག་མི་འཇོག་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་བྱུང་སྙམ༑ གང་ལྟར་ཡང་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་རྟེན་གང་ཡིན་མིན་གྱི་དཔྱད་པ་དེ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བའི་ཚད་མ་རིག་པའི་དཀའ་བའི་གནད་ཅིག་ཏུ་སྣང་ངོ་།།མདོར་བསྡུས་ན་འདིར་སྔོན་གླེང་དུ་«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་»ལེའུ་ཕྱི་མ་གཉིས་ལས་བརྩམས་པའི་གནད་ཁག་ཅིག་སྨྲས་པ་རྣམས་ནི། རང་ཉིད་ཀྱི་བློར་དོགས་གནས་སུ་མཐོང་བ་རེ་གཉིས་མཚོན་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་ཙམ་སྟེ། སྤྱིར་ནི་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་དེ་གཞུང་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་བརླིང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་ལེའུའང་གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་ཚུལ་ཞིབ་ཏུ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཡན་ལག དཔེར་ན་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་གི་ངོ་བོ་དང་། སྒྲུབ་ངག་གིས་ཤུགས་བསྟན་བསྒྲུབ་བྱའི་མཚན་
36 «རྣམ་ངེས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ཆེན་པོ་རྒྱན་གྱི་མེ་ཏོག» དེབ། ཤོག ༢༧༥

xxx ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་སྨད་ཆ།

ཉིད། དངོས་བསྟན་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ། དེ་བཞིན་དུ་རྟགས་དཔེ་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཏན་སོགས་རིགས་པའི་ལམ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པས། «ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་»འདི་ཚད་མ་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པས། ལོ་མང་ངལ་བ་བསྟེན་ཏེ་རིགས་ལམ་ལ་བློ་སྦྱོང་བ་ལས། ངོ་སྤྲོད་ཀྱི་དཔྱད་གཏམ་ཞིག་གི་སྟེང་ནས་གཞུང་གི་དཀའ་གནད་རྣམས་རྟོགས་མི་ནུས་པ་ཞུ་མི་དགོས༑ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཤིན་ཏུ་གྲགས་ཅན་འདི་ནི་སྔོན་གྱི་འཕགས་བོད་ཀྱི་ཚད་མ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་མགྲན་ཟླ་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་བརྩིས་པ་དོན་ལ་གནས་ལ། དེང་གི་དུས་སུའང་ཕྱི་མི་ལྟ་གྲུབ་སྨྲ་བ་མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་ཚད་མའི་གཞུང་འདི་ལ་ཡིད་སྨོན་དང་བརྩི་འཇོག་ཆེན་པོ་བྱེད་དང་བྱེད་བཞིན་དུ་ཡོད༑ དེ་ལྟ་ནའང་ཚད་མའི་གཞུང་གྲགས་ཅན་འདིའི་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་བགྱི་བའི་སྲོལ་དེ་ནི། དེང་གི་དུས་སུ་རང་ཅག་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་འབའ་ཞིག་གི་ནང་དུ་མ་ཉམས་པར་གནས་ཡོད་ལ། སྲོལ་དེ་ནི་རང་ཅག་བོད་སྐད་སྨྲ་བ་རྣམས་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྡིངས་ཆར་མགྲིན་པ་མཐོན་པོར་བཏེགས་ཏེ་ངོམས་ཆོག་ཅིང་ཡིད་སྤོབས་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་པར་ཁོ་བོ་མཐོང་ངོ་།།

མཐའ་དོན།
ད་ལམ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཤིན་ཏུ་གྲགས་ཆེན་«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་»གྱི་འགྲེལ་པ་སྔ་ཤོས་ཀྱི་སྨད་ཆ་སྟེ། མངོན་སུམ་ལེའུ་དང་གཞན་དོན་ལེའུ་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློས་མཛད་པ་ཆ་ཚང་བ་ཞུས་དག་གིས། རྒྱ་གཞུང་གནད་ཆེ་བདམ་བསྒྲིགས་ཀྱི་པོད་ཕྲེང་གི་ནང་གསེས་ཚད་མའི་སྐོར་གྱི་པོད་ཕྲེང་དུ་དཔར་དུ་བསྐྲུན་ཐུབ་པ་ཡིད་སྤྲོའི་གནས་སུ་གྱུར༑ ལྷ་དབང་བློའི་འགྲེལ་པ་འདི་ནི་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་སྔ་ཤོས་ཡིན་པ་མ་ཚད། འགྲེལ་བ་རྩོམ་པ་པོ་རང་ཉིད་དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་དངོས་སློབ་ཀྱང་ཡིན་པས་སློབ་དཔོན་ལས་དངོས་སུ་ཐོས་པའི་ཞལ་ཤེས་ཀྱི་མན་ངག་དང་ཡང་ལྡན་ངེས་པས་གཞུང་གཙིགས་ཆེན་པོར་བྱ་དགོས་ལ། ཁྱད་པར་དུ་འགྲེལ་པའི་གཞུང་འདི་དེང་བོད་འགྱུར་འབའ་ཞིག་ནང་བཞུགས་

xxxi སྔོན་གླེང་ངོ་སྤྲོད།

པས། གཞུང་འདི་མ་ཉམས་པར་བདག་གཅེས་བྱ་རྒྱུ་དེ་རང་ཅག་བོད་སྐད་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལས་འགན་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་མཐོང་བས། ད་ལམ་འབད་པ་བསྟེན་ཏེ་འགྲེལ་པའི་གཞུང་དེ་ཅི་ཐུབ་ཀྱིས་ཞུ་དག་གཙང་ངེས་དང་། འགྲེལ་པར་བྱུང་བའི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྩ་ཚིག་རྣམས་ངོས་འཛིན་སླ་བའི་ཆེད་འོག་ཐིག་ཕྲ་མོ་ཞིག་བཏབ་ཅིང་། རྩ་བའི་ཚིག་འགྱུར་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཆེ་གྲས་རྣམས་སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་དུ་བཞུགས་པའི་རྩ་བ་དང་བསྡུར་ཏེ་འོག་མཆན་དུ་གསལ་བཤད་བགྱིས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞུང་གི་མ་དཔེ་སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་དུ་བཞུགས་པ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ། དེ་དང་པེ་ཅིང་དང་སྣར་ཐང་དཔར་མའི་དབར་ཁྱད་པར་གལ་ཆེ་ཡོད་རིགས་རྣམས་བོད་ནས་བསྒྲིགས་པའི་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྡུར་མ་ལས་བླངས་ཏེ། སྐབས་སྟོབས་བཅོས་འོས་རྣམས་བཅོས་ཏེ་འོག་མཆན་དུ་གསལ་བཤད་བྱས་པ་དང་། གཞུང་གི་ཚིག་དོན་གོ་དཀའ་བའི་རིགས་ལ་ཤཱཀྱ་བློའི་འགྲེལ་བཤད་དང་བསྟུན་ཏེ་ཅི་ཐུབ་ཀྱིས་འོག་མཆན་དུ་བཤད་པ་ཕུལ་བ་སོགས་ཀྱིས། གླེགས་བམ་འདི་སྒོ་གང་ཅི་ནས་སྤུས་དག་པོར་བྱས་ཏེ་དཔར་དུ་སྐྲུན་ཐུབ་པ་ཞུས་ཡོད༑ ཁོ་བོས་ཀྱང་འགྲེལ་པའི་གླེགས་བམ་དེ་ཉིད་དཔར་དུ་སྐྲུན་པའི་གོ་སྐབས་བཟུང་སྟེ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་དང་གཞན་དོན་ལེའུ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་འགྲེལ་ལས་བརྩམས་ཏེ་འབེལ་གཏམ་ཡང་མདོར་བསྡུས་ཤིག་དེབ་འདིའི་སྔོན་གླེང་གི་ཚུལ་དུ་བགྱི་རྒྱུ་བྱུང་བའང་སྐལ་བ་བཟང་༑
དེ་ཡང་སྔོན་གླེང་གི་འབེལ་གཏམ་འདི་བཞིན་གཞོན་དུས་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་གདན་ས་ཆེན་པོ་དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་གི་ཡ་གྱལ་ཤར་རྩེ་ཐོས་བསམ་ནོར་བུའི་གླིང་དུ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔའི་སློབ་གཉེར་བགྱིད་སྐབས། སྐྱབས་རྗེ་ཛེ་སྨད་རིན་པོ་ཆེ་རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་བསྟན་འཛིན་ཡར་རྒྱས་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་དང་། སྐྱབས་རྗེ་མཁན་ཟུར་བླ་ཏི་རིན་པོ་ཆེ་རྗེ་བཙུན་བྱང་ཆུབ་ཚུལ་ཁྲིམས་དཔལ་བཟང་པོ་རྣམ་གཉིས་ལས། རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་«རྣམ་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་»ཀྱི་མཛུབ་ཁྲིད་ཞིབ་ཏུ་ནོས་ཤིང་། འཇངས་དགུན་ཆོས་ཀྱི་ཚད་མའི་རྩོད་གྲར་ཡང་ཐེངས་འགར་ཞུགས་པའི་སྐལ་བ་ཐོབ་ལ། ཞར་དང་ཞོར་ལ་རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་«ཚད་

xxxii ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ་སྨད་ཆ།

མ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་ཊིཀ་ཆེན་»དང་། «ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་དར་ཊིཀ» དེ་བཞིན་དུ་མཁས་གྲུབ་རྗེའི་«རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཊིཀ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་»དང་།«སྡེ་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མུན་སེལ།» པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་«དཀའ་འགྲེལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ »སོགས་ལའང་གང་འདྲིས་བྱས་པ་དང་། གཞན་ཡང་འཕགས་བོད་ཀྱི་ཚད་མའི་གཞུང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ལ་ཐོས་བསམ་གྱི་འབད་པ་དང་དུ་བླངས་པ། རིགས་པར་སྨྲ་བ་ལྷ་རམས་པ་གླང་རི་བ་ཐུབ་བསྟན་སྦྱིན་པས། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༨ ཟླ་ཚེས་ལ། གུས་སྤྲོ་དང་བཅས་བྲིས་པ་དགེའོ།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

གསུམ་པ། མངོན་སུམ་ལེའུའི་ས་བཅད།
༡ ཚད་མའི་གྲངས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག (༡-༡༢༢) ཤོག --------------------- 25 ཀ ཚད་མ་ལ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ། (༡-༧༥) ------------------------------------- 25
༡) གཞལ་བྱ་ལ་གཉིས་སུ་ངེས་པ། (༡-༦༢) -- 25 ཀ) གཞལ་བྱ་ཕུང་གསུམ་པ་དགག (༡-༢) --- 25 ༡] གཉིས་ཡིན་གྱི་ཕུང་གསུམ་དགག་པ།
༢] གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་ཕུང་གསུམ་དགག་པ། ------------------------------------- 27 ཁ) གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་། (༣-༡༠) --------------------------------------- 29 ༡] མདོར་བསྟན། (༣-༡༠) --- 29
ཀ] གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ངོས་བཟུང་བ།
ཁ] དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། -- 30
(༡) དོན་དམ་དུ་ཡོད་པའི་མཚན་གཞི་མི་འཐད་པ་སྤང་།
(༢) ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་གཞི་ལ་རྩོད་པ་སྤང་། -------------------------------- 31
(༣) སྐྲ་ཤད་སོགས་སྤྱི་མཚན་དུ་ཐལ་བ་སྤང་།
༢] རྒྱས་བཤད། (༡༡-༥༤ཁ) -- 37 ཀ] སྤྱི་མཚན་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དགག (༡༡-༥༠) -------------------------------- 37
(༡) དོན་དམ་པར་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་དགག་པ། (༡༡-༣༨)
(ཀ) དངོས་པོ་དོན་དམ་པར་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དགག
[༡] བཀག་པ་དངོས།
[ཀ] གསལ་བ་རང་མཚན་དོན་དམ་པར་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་མིན་པ།
[ཁ] ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དེར་མ་གྲུབ་པ། -------------------------- 38
[ག] སྤྱི་ཡན་གར་བ་དེར་མ་གྲུབ་པ། ----------------------------- 46
[༢] སྐྱོན་སྤོང་དགག་པ། -- 50

2 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

(ཁ) སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་དོན་དམ་པར་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ། -------- 51 [༡] དངོས།
[༢] གྲུབ་པའི་དོན།
(ག) བརྗོད་དུ་ཡོད་པའི་ལན་དགག་པ། ------------------------------------- 56
(༢) རིགས་པ་གཞན་གྱིས་དགག་པ། (༣༩-༤༩) ------------------------- 62 (ཀ) ཡུལ་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་བརྟགས་ལ་དགག་པ།
(ཁ) ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་བརྟགས་ལ་དགག་པ།
[༡] གསལ་བ་དང་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟགས་ལ་དགག -------- 64
[༢] འབྲས་བུ་ཡིན་མིན་བརྟགས་ལ་དགག་པ།
[༣] བརྡ་ལ་ལྟོས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག་པ།
[༤] ཤེས་པ་ལ་ཡན་གར་བར་མི་སྣང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག་པ།
(༣) དོན་བསྡུ་བ། (༥༠) -- 71
ཁ] རང་མཚན་དངོས་པོར་བསྟན་ནས་སྤྱི་མཚན་གྱི་དབྱེ་བ། (༥༡-༥༤ཁ) -------71
ག) རང་མཚན་གཅིག་བུ་གཞལ་བྱར་བཞག་པའི་དགོངས་པ་བསྟན། (༥༣ང-༦༢)--- 73
༡] རང་མཚན་གཅིག་བུ་གཞལ་བྱར་བཞག་པའི་དགོས་པ། (༥༣ང-༥༤ཁ)
༢] དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། (༥༤ག-༦༢)
༢) གཞལ་བྱའི་དབང་གིས་ཚད་མ་ལ་གཉིས་སུ་ངེས་པ། (༦༣-༧༥) ----------------------- 81 ཀ) དངོས།(༦༣-༦༤ཁ)
ཁ) དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། (༦༤ག-༧༥) --- 82 ༡] རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མིན་པ་ལ་གནོད་བྱེད་བསྟན།
༢] རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ། -- 85 ༣] ཁས་མི་ལེན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ།
ཁ དེར་མ་ངེས་པའི་རྩོད་སྤོང་། (༧༦-༡༢༢) --- 91
༡) གྲངས་ལ་གཉིས་སུ་མ་ངེས་པའི་རྩོད་པ། (༧༦-༧༩ཁ) -----------------------------------91
༢) དེ་སུན་དབྱུང་བ། (༧༩ག-༡༢༢)
ཀ) རང་སྤྱི་འདྲེས་པའི་ཚད་མ་ཕུང་གསུམ་ཡིན་པ་དགག (༧༩-༡༡༧) ----------------------93

3 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པའི་ས་བཅད།

༡] ཁ་དོག་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་བློ་རྗེས་དཔག་ཏུ་བསྟན་པ།
(༧༩ག-༡༠༡ཁ) -- 93 ཀ] མདོར་བསྟན།
ཁ] འཕྲོས་དོན་རྒྱས་བཤད། --- 94
(༡) མི་རྟག་པ་དངོས་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བ།
(༢) དེའི་ལན་དགག་པ།
(ཀ) མདོར་བསྟན།
(ཁ) རྒྱས་བཤད།

[༡] སྒྲུབ་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་རང་མཚན་དང་འབྲེལ་ཚུལ། ---------- 94
[༢] དགག་པའི་རྗེས་དཔག་རང་མཚན་དང་འབྲེལ་ཚུལ། ---------------------- 98
[༣] དེ་དག་གི་རྒྱུ་མཚན།
ག] དོན་བསྡུ་བ།
༢] རགས་པའི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་རྟོགས་པར་བསྟན། (༡༠༡ག-༡༡༠)
(༡) འཁྲུལ་རྒྱུ་མེད་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ། --------------------------------------- 109
(༢) འཁྲུལ་རྒྱུ་ཡོད་ན་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པ།
(༣) ཁ་དོག་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལས་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའང་རྗེས་དཔག་ཏུ་བསྟན་པ།
༣] གཞན་དག་གི་མི་རྟག་པ་དགག་པ། (༡༡༡-༡༡༧) -------------------------- 116
ཁ) ཁྱད་པར་ངོ་ཤེས་ཀྱི་བློ་ཚད་མ་ཕུང་གསུམ་པར་དགག (༡༡༨-༡༢༢) ------ 121
(༡) གཞན་གྱི་འདོད་པ་དགག་པ།
(༢) རང་གི་ལུགས་གཞག་པ།
(༣) དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།

༢ མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག (༡༢༣-༣༠༠) ---------------- 125 ཀ མངོན་སུམ་བཤད་པ། (༡༢༣-༢༨༧)
༡) མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། (༡༢༣-༡༩༠)
ཀ) མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་གྲུབ་པ། (༡༢༣-༡༧༦) --------------------------------------- 125 ༡] སྒྲུབ་བྱེད་དགོད་པ། (༡༢༣-༡༤༠)

4 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཀ] མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ། (༡༢༣-༡༢༥) ---------- 125
ཁ] མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པ། (༡༢༦-༡༤༠) ----------- 127
(༡) དབང་ཤེས་རྟོག་བྲལ་དུ་བསྒྲུབ་པ། (༡༢༦-༡༣༢) ------------------- 127
(༢) མཐོང་རྟོག་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དགག (༡༣༣-༡༤༠) ---------------- 132
(ཀ) མཐོང་རྟོག་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པའི་རྒྱུ་མཚན།
(ཁ) རྩོད་སྤོང་། -- 132
༢] ཞར་བྱུང་གཞན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག (༡༤༡-༡༤༤) ------------------------- 139 ༣] རང་གི་རྟོག་བྲལ་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་བསྟན་པ། (༡༤༥-༡༧༦) ----------------- 141 ཀ] དབང་ཤེས་དོན་སྦྱོར་རྟོག་པ་ཡིན་པ་དགག (༡༤༥-༡༧༣) ----------------- 141
(༡) ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ།
(༢) རྟགས་འགོད་པ།
(༣) ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་པ།
(ཀ) སྦྱར་བྱ་རིགས་སོགས་དོན་གཞན་མ་གྲུབ་པ། --------------------------- 143
(ཁ) དེ་སྦྱར་བ་འཕྲོད་འདུ་དངོས་པོ་བ་མ་གྲུབ་པ། -------------------------- 144
[༡] འཕྲོ་འདུ་དངོས་པོ་བ་སྒྲ་རྟོག་གི་རྒྱུར་མི་རུང་བ།
[༢] དེ་མི་སྲིད་པ།
[༣] རྗོད་བྱེད་སྒྲོ་བརྗོད་བྱ་དོན་གཞན་གྱི་དབང་གིས་འཇུག་དགོས་པ་མི་
འཐད་པ།

[ཀ] ཁྱད་ཆོས་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་སྒྲ་འཇུག་པའི་དཔེ། ----------- 147
[ཁ] ཁྱད་ཆོས་དོན་གཞན་དགོས་ན་རིགས་པ་ཅན་པ་ལ་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་
བསྟན་པ། -- 149
[ག] དངོས་མིང་བཏགས་མིང་གི་ཁྱད་པར། --------------------- 152
(ག) རིགས་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་གཅིག་གི་སྒྲ་བློ་མི་འགལ་བ། ---------------- 153 [༡] དུ་མ་ལ་སྒྲ་གཅིག་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་མདོར་བསྟན།
[༢] རྒྱས་པར་བཤད་པ། ------------------------------------- 155
[ཀ] རྩོད་སྤོང་།

5 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པའི་ས་བཅད།

[ཁ] སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་ངོས་བཟུང་བ།
«༡» མི་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སུན་དབྱུང་བ། ----------- 155
«༢» འདོད་པའི་ཕྱོགས་བཞག་པ།
«༣» སྒྲས་གཞན་སེལ་བརྗོད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན།
[༣] དོན་བསྡུ་བ།
ཁ] དབང་ཤེས་སྒྲ་སྦྱོར་རྟོག་པ་ཡིན་པ་དགག (༡༧༤-༡༧༦) -------------------- 160
(༡) སྔ་ཕྱི་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ནུས་པས་སྟོང་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག
(༢) རིགས་པ་གཞན་གྱིས་དགག་པ།
ཁ) མངོན་སུམ་རྟོག་བཅས་ཡིན་པ་ལ་གནོད་པ་དགོད་པ།1 (༡༧༧-༡༩༠) ---------------- 162 ༡] རྒྱས་པར་བཤད་པ།(༡༧༧-༡༩༠ཁ)
ཀ] གཟུགས་འཛིན་མྱོང་བྱེད་མེད་པར་ཐལ་བ། (༡༧༧-༡༧༩) ----------------- 162
ཁ] འདས་པ་དྲན་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ། (༡༨༠-༡༨༢) ----------------------- 164
ག] རང་མཚན་མཐོང་བའི་བློ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ། (༡༨༣-༡༩༠ཁ) -----------166
(༡) ཐལ་བ་འགོད་པ།
(༢) དབང་ཤེས་དང་རྟོག་པ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་པ།
(༣) དེའི་ལན་དགག་པ།

༢] དོན་བསྡུ་བ།(གང)
༢) མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ། (༡༩༡-༢༨༨) ---------------------------- 171 ཀ) དབང་པོའི་མངོན་སུམ། (༡༩༡-༢༣༨)
༡] དབང་ཤེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་འཐད་པ་སྤང་། (༡༩༡-༡༩༣) --------------------- 171
༢] རྟོག་བྲལ་ལ་ལུང་འགལ་སྤང་། (༡༩༤-༢༣༠) ------------------------------ 172
ཀ] འགལ་སྤོང་དངོས། (༡༩༤-༡༩༦)
ཁ] རྩོད་སྤོང་། (༡༩༦-༢༠༧) -- 173
(༡) ཏིལ་ལ་སོགས་པའི་སྣང་བས་མ་ངེས།
(༢) ཁྲ་བོའི་སྣང་བས་མ་ངེས།

1 ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དུ། ས་བཅད་བཀྲམ་སྐབས་འདི་ལ། དབང་ཤེས་རྟོགས་བཅས་དགག་པ། ཞེས་ཀྱང་བྱུང་།

6 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ག] མདོའི་དགོངས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། (༢༠༨-༢༣༠) --------------------- 180
(༡) སྔར་བཤད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་དག་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བ། (༢༠༨-༢༢༤)
(ཀ) རྩོད་པ། (༢༠༨) -- 180
(ཁ) དེའི་ལན། (༢༠༩-༢༢༤)
[༡] ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་མ་བླངས་པའི་ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལན་གདབ།
(༢༠༩-༢༡༩) -- 180
[ཀ] མདོར་བསྟན།
[ཁ] རྒྱས་བཤད།
[ག] རྩོད་པ་སྤང་བ།
[༢] དོན་ཁས་བླངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལན་གདབ་པ།
(༢༢༠-༢༢༤) --- 187

(༢) ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་ན་ཅིག་ཅར་དུ་མ་མི་འཛིན་པ་ལ་
གནོད་པ་གཞན་བསྟན། (༢༢༥-༢༣༠) ---------------------------------- 190 (ཀ) བ་ལང་དེ་ཡན་ལག་དུ་མ་དང་ལྡན་པར་མི་འཛིན་པར་ཐལ་བ།
(ཁ) དངོས་པོ་རྫས་གཞན་མཐོང་ཡང་བློ་རྣམ་པ་གཅིག་པ་ཅན་ཁོ་ནར་ཐལ་བ།
(ག) ཅིག་ཅར་དུ་མ་འཛིན་པ་གྲངས་ཅན་གྱི་ལུགས་ལ་ཡང་གྲུབ་པ།
༣] ལྡོག་པ་དུ་མ་དང་སྤྱི་དོན་གཞན་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་ཡིན་པ་དགག
(༢༣༡-༢༣༨) -- 194

ཀ] ཆོས་གཅིག་གི་ལྡོག་པ་དུ་མ་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་པ།
ཁ] སྤྱི་དོན་གཞན་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་པ།
ཁ) ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ། (༢༣༩-༢༤༨) --- 198 ༡] རྩོད་པ། (༢༣༩)
༢] རྩོད་པ་དེའི་ལན།(༢༤༠-༢༤༣)
ཀ] ཐལ་བ་དང་པོའི་ལན།
ཁ] ཐལ་བ་གཉིས་པའི་ལན།
༣] དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ།(༢༤༤-༢༤༨) -- 202

7 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པའི་ས་བཅད།

ཀ] ཡུལ་ངེས་མེད་འཛིན་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ།
ཁ] དེའི་གཟུང་ཡུལ་དབང་མངོན་དང་ལྷན་ཅིག་ཚོགས་ནས་རྐྱེན་བྱེད་པ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ།
ག] དེ་འཐད་ན་གཟུང་འཛིན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ།
ག) རང་རིག་མངོན་སུམ། (༢༤༩-༢༨༠) --- 203 ༡] མཚན་ཉིད་བསྒྲུབ་པ། (ཤློཀ༢༤༩)
༢] མཚན་གཞི་བསྒྲུབ་པ། (༢༥༠-༢༨༠) -------------------------------------- 204
ཀ] བདེ་སོགས་ནང་གི་བེམ་པོར་འདོད་པ་དགག (༢༥༠-༢༦༧) ---------------204
(༡) འདོད་པ་བརྗོད་པ།
(༢) དེ་དགག་པ།
(ཀ) དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མྱོང་བྱར་སྒྲུབ་པ།
[༡] སྤྱིར་ཤེས་པར་སྒྲུབ་པ།
[༢] མྱོང་བྱེད་གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་དགག་པ།
[ཀ] བློ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་འཇུག་པ་ལ་མྱོང་བྱེད་གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་
དགག -- 207
«༡» བདེ་སོགས་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་མྱོང་བ་མི་འཐད།
«༢» ཕྱིས་བྱུང་བའི་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་མྱོང་བ་མི་འཐད།
«༣» དེའི་ལན་དགག་པ།
[ཁ] ཅིག་ཅར་འཇུག་པ་ལ་དེ་དགག་པ།
(ཁ) དེ་དོན་རིག་ཏུ་་སྒྲུབ་པ།
ཁ] བདེ་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་བེམ་པོར་འདོད་པ་དགག(༢༦༨-༢༨༠) ----------- 214
(༡) བདེ་སོགས་ཕྱི་དོན་ཡིན་པ་དགག་པ།
(༢) བདེ་སོགས་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པ།
(ཀ) སེམས་སུ་གྲུབ་པའི་དོན་བསྡུ་བ། -- 217 (ཁ) དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ།
[༡] བློ་མྱོང་རྫས་ཐ་དད་དགག་པ།
[༢] རྫས་ཐ་དད་འདྲེས་པས་མ་ཕྱེད་པའི་ལན་དགག་པ།
[༣] སེམས་སེམས་བྱུང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ།

8 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ང) རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ། (༢༨༡-༢༨༧) --- 221 ༡] རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་གཞི།
༢] རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད།
༣] རྟོག་བྲལ་གྱི་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།
ཁ མངོན་སུམ་ལྟ་སྣང་བཤད་པ།(༢༨༨-༣༠༠) -------------------------------------- 224
༡) མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གི་དབྱེ་བ། (ཤློཀ༢༨༨)
༢) དེ་ལྟར་ཕྱེ་བའི་དགོས་པ།(༢༨༩-༣༠༠) ---226 ཀ) རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་དགོས་པ། (༢༨༩-༢༩༩)
༡] མདོར་བསྟན་པ།
༢] རྒྱས་པར་བཤད་པ།

ཁ) རྟོག་མེད་ལྟར་སྣང་ལོགས་སུ་བཀར་བའི་དགོས་པ། (༣༠༠) ------------------------- 228 ༡] འཐད་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་གཞག་པ།
༢] དམིགས་བསལ་གྱི་དོན་གཞན་དུ་རྟོག་པ་དགག་པ།

༣ མངོན་སུམ་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག (༣༠༡-༥༣༩)
ཀ ཚད་འབྲས་རྒྱས་པར་བཤད།(༣༠༡-༣༦༦)
༡) བྱ་བྱེད་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག(ཤློཀ༣༠༡) ---233
༢) ཚད་འབྲས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།(༣༠༢-༣༦༦)
ཀ) ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་པོ། --- 233 ༡] མདོར་བསྟན་པ། (༣༠༢-༣༠༤)
༢] རྒྱས་པར་བཤད། (༣༠༥-༣༡༩)
ཀ] རང་ལུགས་ཀྱི་ཚད་འབྲས་བཞག (༣༠༥-༣༠༩) ------------------------------ 234
ཁ] གཞན་ལུགས་དགག (༣༡༠-༣༡༧)
(༡) མདོར་བསྟན་པ།
(༢) རྒྱས་པར་བཤད་པ།

ག] རྩོད་པ་སྤོང་བ། (༣༡༨-༣༡༩) --- 240

9 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པའི་ས་བཅད།

ཁ) ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་པ་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས། (༣༢༠-༣༤༠) -------- 241 ༡] ཕྱི་རོལ་རིག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག (༣༢༠-༣༣༢)
ཀ] དགག་པ་དངོས།
ཁ] ཕྱི་རོལ་ལྟར་སྣང་བ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ། ------------------------------------244
(༡) གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་དགག་པ།
(༢) དེར་སྣང་འཁྲུལ་ཤེས་སུ་བསྟན་པ།
(༣) རང་རིག་འབྲས་བུར་གྲུབ་པ།
༢] ཕྱི་རོལ་རིག་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དགོད། (༣༣༣-༣༤༠) ---- 247
ཀ] ཕྱི་རོལ་རིགས་པས་མི་འཐད་པ།
ཁ] ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་གནོད་པའི་རྟགས་འགོད་པ།
ག] དེས་གྲུབ་པའི་དོན།
ག) ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གསུམ་པ།(༣༤༡-༣༦༦) ----------------------------------- 251 ༡] ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག(༣༤༡-༣༥༢) ------------------------------------ 251
ཀ] འབྲས་བུ་བསྒྲུབ་པ། (༣༤༡-༣༤༥) -- 251
ཁ] དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤཽང་བ། (༣༤༦-༣༥༠) -- 253
(༡) འཛིན་རྣམ་ཚད་མར་ཐལ་བ་སྤང་བ།
(༢) ཚད་འབྲས་ཡུལ་སོ་སོར་ཐལ་བ་སྤང་བ།
(༣) རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་དོན་བཤད་པ།
ག] གཞལ་བྱ་ལ་དཔྱད་པ། (༣༥༡-༣༥༢) -- 255
༢] ཕྱི་དོན་མེད་ཀྱང་རྣམ་གཞག་དེ་ཉིད་གྲུབ་པ། (༣༥༣-༣༦༦) -------------- 256
(༡) ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡིན་པ།
(༢) གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཆ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དགག་པ།
(༣) རྣམ་རིག་པའི་ཚད་འབྲས་འཐད་པར་བསྟན་པ།

ཁ ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་དག་འཐད་པར་བསྒྲུབ་པ།2

(༣༦༧-༥༣༩) ----- 262

༡) བློ་ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ། (༣༦༧-༤༢༤)

2 ས་བཅད་འདི་ལ་«ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་»དུ་ཐོག་མར་བཀྲམ་སྐབས། “དེ་ཉིད་བརྒལ་ལན་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པ།” ཞེས་བྱུང་།

10 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཀ) ཡུལ་ཤེས་དེ་ཡི་ཤེས་པ་ཡིས། །ཞེས་པའི་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ། (༣༦༧-༤༢༡) ༡] དོན་ཁས་བླངས་ནས་བསྒྲུབ་པ། (༣༦༧-༤༠༦)
ཀ] ཕྱོགས་གླང་གི་གཞུང་ལ་བརྟེན་པའི་རིགས་པ། (༣༦༧-༣༩༧) ------------- 262
(༡) ཕྱོགས་གླང་གི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་འཆད་པའི་འབྲེལ། (༣༦༧-༣༧༧) --------- 262
(ཀ) གཟུང་དོན་རང་མཚན་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་པ།
(ཁ) དེ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཚུལ་གཉིས་རྟོགས་སླ་བ།
[༡] དངོས།
[༢] དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།
[ཀ] དྲན་པས་རིགས་དོན་གཞན་འཛིན་པ་དགག་པ། ------------------------ 263
[ཁ] ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་འཛིན་པ་དགག་པ།
[ག] ཕྱི་རོལ་རང་མཚན་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་དགག་པ།
(༢) དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟར་འཆད་པའི་ཚུལ། (༣༧༨-༣༨༦) --------------------- 270 (ཀ) རྣམ་བཅས་འཐད་པ།
(ཁ) རྣམ་མེད་མི་འཐད་པ།
(ག) དོན་བསྡུ་བ།
(༣) ཕྱོགས་གླང་གི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས་རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པ། (༣༨༧-༣༩༦) -- 275

(ཀ) བློ་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པ།
(༣༨༧-༣༩༠ག)
(ཁ) དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ། (༣༩༠ང-༣༩༦)
[༡] ཕྱི་དོན་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ། ---------------------------------- 277
[༢] ཕྱི་དོན་མེད་པའི་གནོད་བྱེད་སྤང་བ།
[ཀ] རྒྱུ་འབྲས་མི་འཐད་པ་སྤང་བ།
[༢] འབྲས་རྟགས་མི་འཐད་པ་སྤང་བ། ------------------------------------ 279
(ག) དོན་བསྡུ་བ། (༣༩༧)
ཁ] རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པ། (༣༩༨-༤༠༦) --- 280

11 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པའི་ས་བཅད།

(༡) དབང་ཤེས་མ་འཁྲུལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བློ་ཚུལ་གཉིས་སུ་བསྒྲུབ་པ། (༣༩༨-༤༠༡)
(༢) དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བློ་ཚུལ་གཉིས་སུ་བསྒྲུབ་པ། (༤༠༢-༤༠༦)
༢] ཕྱི་རོལ་ཁས་མ་བླངས་པར་བློ་ཚུལ་གཉིས་བསྒྲུབ་པ། (༤༠༧-༤༡༥) --------284 ༣] བློ་ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པ། (༤༡༦-༤༢༡) ------ 289 ཁ) དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ལས་ཀྱང་སྟེ། །ཞེས་པའི་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ། (༤༢༢-༤༢༤) ------291
༢) རང་རིག་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ། (༤༢༥-༥༣༩) --- 295 ཀ) རིགས་པ་སྔ་མས་བསྒྲུབ་པ། (ཤློཀ༤༢༥) --- 295 ཁ) རིགས་པ་གཞན་གྱིས་བསྒྲུབ་པ། (༤༢༦-༥༣༩)
༡] མྱོང་བྱེད་དོན་གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་དགག (༤༢༦-༤༨༣) ---------------------296
ཀ] བློ་མངོན་གྱུར་དུ་འདོད་ཀྱང་རང་རིག་མེད་པ་མི་འཐད་པ། (༤༢༦-༤༥༩) -295
(༡) བློ་སྔ་ཕྱི་ལ་བརྟག་ལ་དགག (༤༢༦-༤༣༧ཁ) -------------------- 296
(ཀ) མྱོང་བ་གཏན་མེད་དུ་ཐལ་བ།
(ཁ) དེའི་ལན་དགག་པ།
[༡] དོན་མི་མྱཽང་བར་ཐལ་བ།
[༢] དེའི་ལན་དགག་པ།
[ཀ] དོན་དང་འདྲ་བ་ཙམ་དོན་རིག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་མི་འཐད། ---297
[ཁ] འདྲ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱུ་མཚན་དུ་མི་འཐད།
[ག] འདྲ་བ་ཉིད་བརྟགས་ལ་དགག་པ།
(༢) དཀར་སོགས་གསལ་བ་ལ་བརྟག་ལ་དགག (༤༣༧ག-༤༤༦) -----301 (ཀ) གསལ་བའི་དོན་བརྟག་པ།
(ཁ) བརྟགས་ལ་དགག་པ།
[༡] གསལ་བྱེད་ལས་རྫས་གཞན་ཡིན་པ་དགག་པ།
[༢] གསལ་བྱེད་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན་རང་རིག་གྲུབ་པ།
(༣) རང་རིག་མེད་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། (༤༤༧-༤༥༩) ---------------- 306 (ཀ) རིགས་པ་དེ་དག་གིས་གཞན་ཡང་ཁེགས་པ།
(ཁ) བདེ་སོགས་ལ་རང་རིག་སྒྲུབ་པ།
(ག) ཤེས་པ་རྫས་གཞན་གྱིས་མྱོང་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ།

12 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

[༡] ཧ་ཅང་ཐལ་བ་དངོས།
[༢] དེའི་ལན་དགག་པ།
[ཀ] གནོད་བྱེད་འགོད་པ།
[ཁ] རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་ཧ་ཅང་ཐལ་བ།
ཁ] རང་བློ་ལྐོག་གྱུར་དུ་འདོད་པ་དགག་པ། (༤༦༠-༤༨༣) ---------------------313
(༡) རང་རྒྱུད་ལ་བློ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་མི་སྲིད་པ་རྒྱས་པར་བཤད།
(༤༦༠-༤༧༢ཁ) --313
(ཀ) དབང་སོགས་ལས་གཞན་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ།
(ཁ) དབང་སོགས་ཉིད་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ།
(ག) རང་བློའི་ཆོས་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ།
(༢) རང་བློ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་ན་འབྲེལ་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མི་འཐད་པ། (༤༧༢ག-༤༨༣) -- 319 (ཀ) འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པ།
(ཁ) དེ་མེད་པས་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་བློ་ཡང་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བ།
(ག) བློ་རྫས་གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་ལ་གནོད་པ་གཞན་དགོད་པ། ----------- 322
[༡] བློ་སྔ་ཕྱི་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད།
[༢] དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།
[༣] དེས་ན་རང་རིག་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ།

༢] དྲན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་རིག་བསྒྲུབ་པ། (༤༨༤-༥༣༩) ------------------- 325
ཀ] རང་རིག་མེད་ན་ཡི་གེ་རིང་པོ་སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་
བ། (༤༨༤-༥༡༠) -- 325
(༡) ཐལ་བ་དགོད།(༤༨༤-༤༨༦ཁ)
(༢) དེའི་ལན་དགག་པ།(༤༨༦ག-༥༡༠)
(ཀ) ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་ཀུན་གྱིས་ཉན་ཤེས་གཅིག་ཁོ་ན་བསྐྱེད་པའི་ཕྱོགས་མི་
འཐད། (༤༨༦ག-༤༨༩) --327
(ཁ) དུ་མས་ཉན་བློ་དུ་མ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱོགས་བརྟག་ལ་དགག
(༤༩༠-༥༡༠) -- 329

13 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པའི་ས་བཅད།

[༡] དོན་འཛིན་པའི་བློ་དང་བློ་དེ་མྱོང་བྱེད་རྫས་གཞན་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་
དགག (༤༩༠-༥༠༥) --------------------------------------329 [ཀ] མྱོང་བྱེད་རྫས་གཞན་མ་སྤེལ་བར་སྐྱེ་བ་དགག
[ཁ] མྱོང་བྱེད་རྫས་གཞན་སྤེལ་ནས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད།
«༡» ཐལ་བ་དགོད་པ།
«༢» དེའི་ལན་དགག་པ།
«ཀ» དབང་ཤེས་ཀྱིས་མཚམས་སྦྱར་བ་མི་འཐད།
«ཁ» ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་མཚམས་སྦྱར་བ་མི་འཐད།
«ག» གཉིས་ཀ་འདུས་ནས་ཡིན་པ་མི་འཐད།
<༡> གནོད་བྱེད་དགོད་པ།
<༢> དེས་གཞན་ཡང་ཁེགས་པ།
[༢] དོན་འཛིན་པའི་བློ་དང་བློ་དེ་མྱོང་བྱེད་རྫས་གཞན་གཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་
དགག་པ། (༥༠༦-༥༡༠) ------------------------------- 336
[ཀ] ཁས་བླངས་པ་དང་རིགས་པ་དང་འགལ་བ།
[ཁ] མྱོང་བྱེད་རྫས་གཞན་རིམ་གྱིས་བྱུང་བ་ལའང་ཉེས་པ་དེ་འབྱུང་བར་
བསྟན་པ།

ཁ] ཁ་ཕྱིར་ཕྱོགས་ནས་ཡུལ་འཛིན་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ། (༥༡༡-༥༣༩) -----338
(༡) ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་བློ་འཕོ་མི་སྲིད་པ་རྒྱས་པར་བཤད།
(༥༡༡-༥༣༦) -- 338

(ཀ) ཐལ་བ་དགོད་ཅིང་དེའི་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ། (༥༡༡-༥༡༧) ---------------338
(ཁ) ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་འཕོ་བའི་ཚུལ་གྱི་ལན་དགག (༥༡༨-༥༣༤) ----------341
[༡] དགག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།
[ཀ] བློ་སྔ་མས་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཟད་ནས་འཕོ་བ་དགག
«༡» ཐལ་བ་དགོད་པ།
«༢» དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།

14 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

[ཁ] རྒྱུ་ཡིན་ཡང་གཟུང་ཡུལ་མིན་པ་དགག ----------------------346
«༡» དགག་པ་དངོས།
«༢» དེའི་ལན་དགག་པ།
[༢] དོན་བསྡུ་བ།
(ག) དོན་དང་རྣམ་ཤེས་སྔ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་འཛིན་པའི་
ལན་དགག (༥༣༥-༥༣༦) -- 351

(༢) རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པ། (༥༣༧-༥༣༩) ---------------------- 352

15 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པའི་ས་བཅད།

བཞི་པ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ལེའུ་ས་བཅད།

༡ རྗོད་བྱེད་ངག་གི་རང་བཞིན། (༡-༢༧) ཤོག ------------------------------------- 355 ཀ རང་གིས་མཐོང་བའི་དོན་བཤད་པ། (༡-༡༢) --- 355
༡) འདོད་པ་བརྗོད་པ།
༢) དེ་དགག་པ།
ཀ) གཞན་གྱིས་ཁས་བླངས་ཙམ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ། --------------------------------- 356 ༡] སྒྲུབ་བྱེད་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ།
ཀ] སངས་རྒྱས་པའི་ཁས་བླངས་ཙམ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་།
ཁ] གྲངས་ཅན་རང་ལ་གྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བརྗོད་རིགས་པ།
ག] ཁས་བླངས་ཙམ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ།
༢] དེས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་དོན་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ།
ཁ) རང་གི་ཐལ་འགྱུར་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ། --- 361 ཁ དོན་སྨྲོས་པའི་དགོས་པ། (༡༣-༡༤) --362 ག གསལ་བྱེད་སྨྲོས་པའི་དགོས་པ། (༡༥-༢༧) --362
༡) ཚིག་གཉིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུབ་མི་ནུས་པར་མཚུངས་པ།
༢) སྒྲུབ་བྱེད་སྟོན་པའི་ནུས་པ་ཡོད་མེད་མི་མཚུངས་པ།
༣) རྩོད་པ་སྤང་བ།
ཀ) ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བ། --- 363 ཁ) རིགས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ། --- 364 ༡] ཕྱོགས་ཚིག་སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལན་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དགག་པ།
༢] རང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ།
༣] འགྲེལ་བྱེད་གཞན་གྱི་རྩོད་ལན་འབྲེལ་མེད་དུ་བསྟན་པ།

༢ བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་རང་བཞིན། (༢༨-༢༨༥) --------------------------------------- 369 ཀ ཤུགས་བསྟན་བསྒྲུབ་བྱའི་རང་བཞིན། (༢༨-༡༨༨) ------------------------------369
༡) རང་ལུགས་ཀྱི་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ། (༢༨-༡༦༣) -------------------------369 ཀ) མདོར་བསྟན། (༢༨-༣༠)

16 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཁ) རྒྱས་པར་བཤད་པ།(༣༠-༡༦༣)

༡] འདོད་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། (༣༡-༤༡) ----------------------------- 371
ཀ] ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་བཤད།(༣༡-༣༣)
ཁ] རྣམ་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་བཤད་པ། (༣༤-༤༡) --------------------------------- 372
(༡) གང་རུང་གི་སྤྱི་དོན་གཞན་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་ཁེགས་པ།
(༢) མི་འདོད་པའི་ཚོགས་སྤྱི་དོན་གཞན་བཀག་པས་འདོད་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་པར་འདོད་པའང་ཁེགས་པ།

༢] རང་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ། (༤༡-༩༠)
ཀ] རང་ཉིད་རྒྱས་བཤད་དངོས། (༤༢-༨༦) ------------------------------------ 376
(༡) དགོས་པ་མདོར་བསྟན། (ཤློཀ༤༢) --------------------------------------- 376
(༢) དགོས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། (༤༣-༡༦༣) --------------------------------376 (ཀ) གཞན་སྡེ་ལུང་དོན་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་དགག (༤༣-༤༧) ---------- 376
[༡] མདོར་བསྟན་པ།
[༢] རྒྱས་པར་བཤད་པ།
[ཀ] དངོས་སྟོབས་ཡུལ་ལ་ལུང་གནོད་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ། --------------- 379
[ཁ] ལུང་གིས་གནོད་པའི་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ།
[ག] དེའི་ལན་དགག་པ།
«༡» དངོས་སྟོབས་ལ་ལུང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ།
«༢» དོན་བསྡུ་བ། -- 385
«༣» དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།
«ཀ» འགལ་བ་མི་འཁྲུལ་བ་སྐྱོན་མིན་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ།
«ཁ» ལུང་དོན་ལ་གནོད་པ་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ།
(ཁ) རང་སྡེ་ལུང་དོན་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་དགག (༤༨-༧༢ཁ) ---------- 388 (ག) མི་འཐད་པའི་ཕྱོགས་སུན་དབྱུང་བ། (༧༢ག-༨༣) ----------------- 389 [༡] བསྟན་བཅོས་ལ་འདོད་པས་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པར་ཤེས་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པ་དགག་པ།

[༢] ཆོས་ཅན་གྲུབ་ཟིན་དུ་ཤེས་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པ་དགག་པ། --------- 391

17 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པའི་ས་བཅད།

[༣] ཆོས་ཅན་རང་མཚན་བསྒྲུབ་བྱ་མིན་པར་ཤེས་པའི་དོན་ཅན་དུ་འདོད་པ་
དགག་པ།

(༣) ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པའི་དགོས་པ། (༨༤-༨༦) ------------------- 394 ཁ] ཞར་བྱུང་ཚིག་ཕྲད་ཀྱི་དོན་བཤད་པ། (༨༧-༨༩) --------------------------- 395 ག] རང་ཉིད་ཀྱི་དགོས་པ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ། (ཤློཀ༩༠) ----------------------396 ༣] མ་བསལ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།(༩༡-༡༦༣)
ཀ] སེལ་བྱེད་གང་གིས་མ་བསལ་བ། (༩༡-༡༣༥) ------------------------------397
(༡) མདོར་བསྟན།(༩༡-༩༢) ---397
(༢) རྒྱས་བཤད། (༩༣-༡༣༥) --399 (ཀ) ཡིད་ཆེས་ཀྱིས་མ་བསལ་བ། (༩༣-༡༠༨) --------------------------------- 399 [༡] ལུང་གནོད་སྒྲུབ་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ། (༩༣-༡༠༥)
[ཀ] ཀུན་བཏུས་སུ་ལུང་དང་རང་ཚིག་སེལ་བྱེད་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྡུད་པའི་
རྒྱུ་མཚན། ---399
[ཁ] ལུང་གིས་གནོད་པའི་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ།
«༡» ཆོས་ཅན་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་ལུང་གེགས་བྱེད་དུ་
བསྟན།

«༢» ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གྱིས་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་ལུང་གནོད་བྱེད་དུ་
བསྟན།
«༣» དེའི་ལན་དགག་པ།
[༢] ཚད་མར་གྱུར་པའི་ལུང་ངོས་གཟུང་། (༡༠༦-༡༠༨) -----------------405
(ཁ) གྲགས་པས་མ་བསལ་བ།(༡༠༩-༡༣༠) ------------------------------------406 [༡] གྲགས་པས་བསལ་བའི་ཚུལ། (༡༠༩-༡༢༣) ------------------------406
[ཀ] མདོར་བསྟན།
[ཁ] རྒྱས་བཤད། --- 407
«༡» གྲགས་པའི་མིང་དོན།
«༢» གྲགས་པས་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པ།

«༣» དེ་ལུང་དང་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ།

18 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

«ཀ» ལུང་དོན་བཤད་པ།
«ཁ» ལུང་གི་དཔེར་བརྗོད་ལ་བརྒལ་བའི་ལན།
[༢] གྲགས་པའི་དབྱེ་བ། (༡༢༤-༡༢༨) ---------------------------------412
[ཀ] རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཡུལ་ངེས་པར་བསྟན་པ།
[ཁ] རྒྱུ་མཚན་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྒྲ་ཡུལ་མ་ངེས་པར་བསྟན་པ།
[༣] རྗེས་དཔག་ལས་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན། (༡༢༩-༡༣༠) ------414

(ག) མངོན་སུམ་གྱིས་མ་བསལ་བ།(༡༣༡-༡༣༥) -------------------------------415 [༡] མངོན་སུམ་གྱི་གནོད་པའི་ཚུལ།
[༢] དོན་སྨྲོས་པའི་དགོས་པ།
[༣] མཉན་བྱ་སྨྲོས་པའི་དགོས་པ།
ཁ] གཞི་གང་ལ་ཚད་མས་མ་བསལ་བ། (༡༣༦-༡༥༠) -------------------------- 417
(༡) རང་རྟེན་ལའོ་ཞེས་སྨྲོས་པའི་དགོས་པ་རྒྱས་བཤད། (༡༣༦-༡༤༨) ---------417 (ཀ) ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ།
(ཁ) རྣམ་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ།
[༡] དགག་པ་དངོས། --- 418
[༢] རྩོད་པ་སྤང་བ།
[༣] གཞན་ལའང་མཚུངས་པར་བསྟན་པ།
(ག) དོན་བསྡུ་བ།
(༢) ཁྱད་གཞི་མ་གྲུབ་པ་སོགས་ཕྱོགས་སྐྱོན་དུ་མི་སྟོན་པའི་
རྒྱུ་མཚན། (༡༤༩-༡༥༠) --422 ག] ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་གནོད་པ་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་མི་སྟོན་པའི་འཐད་པ། (༡༥༡-༡༦༣) --422
(༡) མདོ་མཛད་པས་དཔེ་རྒྱས་པར་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན།
(༢) རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་བཤད་པ།
(ཀ) ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གནོད་བྱེད་ཀྱི་དམ་བཅའི་དཔེ་ངོས་གཟུང་བ།
(ཁ) གནོད་བྱའི་དམ་མཅའ་ངོས་གཟུང་བ།

19 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པའི་ས་བཅད།

(ག) དེས་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་གནོད་པའི་ཚུལ།
(༣) དེས་གཞན་ཡང་རྟོགས་པར་བྱ་བ།
༢) གཞན་གྱི་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་དགག་པ། (༡༦༤-༡༧༢) -----------------------------428 ཀ) མཚན་ཉིད་ཁྱབ་ཆེས་པའི་གནོད་པ།
ཁ) དེའི་ལན་དགག་པ།
ག) བརྟགས་ལ་དགག་པ།
༡] བསྒྲུབ་བྱའི་དོན་བརྟགས་ལ་དགག་པ།
༢] ངེས་གཟུང་གི་དོན་བརྟགས་ལ་དགག་པ།
༣) གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་གི་དཔེ་དགག་པ།(༡༧༣-༡༨༨) ------------------------434 ཀ) རྟགས་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་མེད་པ་དམ་བཅའ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་ཡིན་པ་དགགཁ) རྟགས་ཆོས་རྩོད་གཞི་ལ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་དམ་བཅཱ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་་ཡིན་པ་དགག༡] མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་བསྟན་པ།
༢] དེའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།
ཀ] ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པས་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་ཕྱོགས་ཙམ་འཕངས་པ།
ཁ] དེ་ཡང་རྟགས་སུ་མི་རིགས་པ། --- 436
(༡) ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་ཙམ་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་མི་རུང་།
(༢) སྒྲ་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་རྟགས་སུ་མི་རུང་།
(ཀ) ཐལ་བ་དགོད་པ།
(ཁ) དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།
[༡] རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སྤྱི་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། ----------------------- 439
[༢] གཏན་ཚིགས་བྱེ་བྲག་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།

ཁ དངོས་བསྟན་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ། (༡༨༩-༢༨༥) ------------ 442
༡) མདོར་བསྟན། (ཤློཀ༡༨༩) ---442
༢) རྒྱས་པར་བཤད་པ། (༡༩༠-༢༨༥) -- 443 ཀ) ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ངེས་གཟུང་གི་དོན་བཤད་པ། (༡༩༠-༡༩༤) ---------------------------443

20 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

༡] ངེས་གཟུང་དངོས་སུ་སྦྱར་བའི་རྣམ་བཅད་གཅོད་ཚུལ།
༢] ངེས་གཟུང་དངོས་སུ་མ་སྦྱར་ཡང་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་དཔེ།
ཁ) ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དགུར་དབྱེ་བའི་དགོས་པ། (༡༩༥-༢༨༥) ----------------------------445 ༡] མདོར་བསྟན། (ཤློཀ༡༩༥) --445
༢] རྒྱས་བཤད། (༡༩༦-༢༨༥) --- 446
ཀ] ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་བཞི་སྨྲོས་པའི་དགོས་པ། (༡༩༦-༢༠༤) ------------------ 446
(༡) འབྲས་རྟགས་ལ་རྩོལ་བྱུང་དཔེར་སྨོས་པའི་དགོས་པ།
(༢) རང་བཞིན་རྟགས་ལ་བྱས་པ་སྨོས་པའི་དགོས་པ།
(༣) གཉིས་ཀ་སྨོས་པའི་དགོས་པ།
ཁ] ཁྱད་པར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྨྲོསཔའི་དགོས་པ། (༢༠༥-༢༥༩) -----------449
(༡) སྲོགས་སོགས་ལྡོག་ཁྱབ་ཅན་དུ་མི་འཐད། (༢༠༥-༢༡༧) ---------------------- 449 (ཀ) འབྲེལ་པ་ལ་བརྟགས་ལ་དགག
(ཁ) མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བརྟགས་ལ་དགག
(ག) བྱེ་བྲག་པའི་ཐལ་བ་མ་ངེས་པར་བསྟན་པ། ----------------------------------- 452 [༡] རིགས་པ་དངོས།
[༢] རྩོད་པ་སྤང་བ།
(༢) དེ་མཉན་བྱ་དང་མཚུངས་པར་བསྒྲུབ་པ། (༢༡༨-༢༥༨) ------------------------455 (ཀ) མཚུངས་པའི་ཚུལ།
(ཁ) མི་མཚུངས་པ་དགག་པ།
[༡] ངེས་གཟུང་ལ་དཔྱད་ནས་ལྡོག་ཁྱབ་གྲུབ་པ་དགག་པ། ------------------- 455
[ཀ] ཐལ་བ་དགོད་པ།
[ཁ] རྩོད་པ་སྤང་བ།
«༡» དངོས་མེད་ལ་རྟགས་ལྡོག་པ་དགག་མི་རིགས་པར་ཐལ་བ། --- 456
«༢» དངོས་མེད་ལ་ཐ་སྙད་རྒྱུན་ཆད་པར་ཐལ་བ།
«༣» རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ།

«ཀ» དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་རྟེན་སྒྲ་དོན་དུ་སྒྲུབ་པ།
«ཁ» རང་མཚན་ཡིན་པ་དགག་པ།

21 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པའི་ས་བཅད།

«ག» སྒྲ་དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་ཚུལ། --------------------- 460
<༡> དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ལ་སྣང་ཚུལ། ---------------- 460
<༢> དེ་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་མི་གནོད་པ།
<༣> ཚད་མ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བར་མི་ཤེས་པའི་
རྒྱུ་མཚན།
[༢] མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་གྲུབ་པས་ལྡོག་འབྲེལ་མ་གྲུབ་པ། ---------------------462
[ཀ] སྲོག་བདག་མེད་ཁོ་ནས་ལྡོག་པར་མ་གྲུབ་པ།
«༡» བུམ་སོགས་བདག་བཅས་སུ་མ་གྲུབ།
«༢» གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་མ་གྲུབ།
[ཁ] དེ་གྲུབ་ཀྱང་བདག་བཅས་སུ་མི་འགྲུབ་པ།
[༣] དོན་བསྡུ་བ།
(ག) སྲོག་བདག་གི་གོ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཚུལ། -----------------------------------468 [༡] གོ་བྱེད་འབྲེལ་པ་ལ་བལྟོས་པ།
[༢] དེ་བདག་སྲོག་ལ་མ་གྲུབ་པ།
[ཀ] སྒྲུབ་བྱེད་དགོད་པ།
[ཁ] རྩོད་པ་སྤང་བ།
«༡» རྩོད་སྤང་དངོས།
«༢» དེའི་ལན་དགག་པ།
[༣] འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བསྟན་པ། ------------------------------- 473
[ཀ] རྒྱུ་འབྲས་ངེས་བྱེད་བཤད་པ།
[ཁ] བདག་གཅིག་འབྲེལ་པ་བཤད་ཟིན་དྲན་པར་བྱེད་པ།
(༣) དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ། (ཤློཀ༢༥༩) ---------------------- 474 ག] མ་དམིགས་པའི་དཔེ་དངོས་སུ་མི་སྨྲོས་པའི་རྒྱུ་མཚན། (༢༦༠-༢༨༥) ------475
(༡) རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་དཔེ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན། (༢༦༠-༢༦༢) ---- 475
(༢) རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་དཔེ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན། (༢༦༣-༢༦༩) --------- 476
(༣) མ་དམིགས་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ། (༢༧༠-༢༨༥) ----------------------- 478

22 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

(ཀ) སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་དོན། (༢༧༠-༢༧༥) --------------------- 478 [༡] རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ།
[༢] དེ་ཇི་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཚུལ།
[༣] གཞན་དུ་ཧ་ཅང་ཐལ་བ།

(ཁ) མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་དོན། (༢༧༦-༢༧༧) ---------------------481 (ག) མ་དམིགས་པའི་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ། (༢༧༨-༢༨༥) ------------------ 482 [༡] ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་མི་དམིགས་པའི་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ། [༢] ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་མི་དམིགས་པ་བཤད་པ།
[ཀ] ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ། -------------------------------- 482
[ཁ] རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགལ་བ།
[ག] འགལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ། --------------------------------------- 483
«༡» ཕྱིས་བྱུང་གི་རྒྱུ་ལ་བལྟོས་པ་ལ་འཇིག་ངེས་དགག་པ།
«༢» བལྟོས་མེད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བསྟན་པ།

གསུམ་པ། བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ། (༢༨༦-༢༨༧) --------------------------486

ལེའུ་གསུམ་པ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ།

༄༅། །ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། བམ་པོ་ཉི་ཤུ་གཉིས་པ། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་བཤད་པའི་རྒྱུ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྔར་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང༌། སློབ་དཔོན་གྱིས་གསུངས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དང་པོར་ཕྱག་འཚལ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་ཕྱེད་འོག་མ་རྟོགས་སླ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།1 ཕྱེད་གོང་མ་ཉིད་ཀྱི་བཤད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མཛད་ནས། ད་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བཤད་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བརྩམས་པ་ཡིན་ནོ།།
༡ ཚད་མའི་གྲངས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པ།
ཀ ཚད་མ་ལ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ། ༡) གཞལ་བྱ་ལ་གཉིས་སུ་ངེས་པ།
ཀ) གཞལ་བྱ་ཕུང་གསུམ་པ་དགག ༡] གཉིས་ཡིན་གྱི་ཕུང་གསུམ་དགག་པ།

ཚད་མ་དང་དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དག་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་2རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། གྲངས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང༌། མཚན་ཉིད་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང༌། སྤྱོད་ཡུལ་ལ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་དང༌། འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་རྟོགས་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོར་གྲངས་ལ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་བསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ༡ གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས། །ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་སོ། །འདིས་འཇལ་བར་བྱེད་པས་ན་ཚད་མའོ།། དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེས་ཚད་མ་གཅིག་དང་གསུམ་ལ་སོགས་པ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །གཅིག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འཆད་པར་འགྱུར་བས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཚད་མ་ཉིད་དུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གལ་ཏེ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ། གྲངས་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པ་དོན་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་དོན་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་ལ་ནི་མི་སླུ་བ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། གང་གི་ཚེ་དེ་ཉིད་མཚོན་པར་བྱ་བར་འགྱུར་པ་དེའི་ཚེ་དེ་

1 +ཕྱེད། སྣར་ཐང་།
2 མ་དཔེར། ལོག་པར་རྟོགས་པ། ཞེས་ས་མཐའ་བྱུང་མོད། པེ་སྣར་བཞིན་ཡང་འཇུག་མེད་པར་བཅོས།

26 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ལས་གཞན་པའི་མཚན་ཉིད་གཅིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། མཚན་ཉིད་གཅིག་བརྗོད་པ་གང་གིས་དེ་དག་མཚོན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ནུས་པར་འགྱུར། དེ་ལྟར་ན་མཚན་ཉིད་གཅིག་གིས་མཚོན་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་བསྟན་ན་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་བསྟན་པར་ནུས་པའི་ཕྱིར། གྲངས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱོད་ཡུལ་བསྟན་པ་ཡང་གང་གི་ཚེ་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་འཛིན་པ་ཚད་མར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་དེ་ལ་སླུ་བ་ཡིན་ན། དེ་དང་འདྲ་བར་རང་གི་ཡུལ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་པོའི་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན་ཡུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཚེ་ཚད་མ་ལས་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་དོན་གཞན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མ་བསྟན་པ་དེའི་ཚེ་རེ་ཞིག་འབྲས་བུ་གདོན་མི་ཟ་བར་དོན་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་མི་རུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་གང་གི་ཚེ་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ལས་ཐ་དད་པ་ཚད་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། མི་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་དེར་འགྱུར་རོ། །མི་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཡང་ཚད་མར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་ན། གྲངས་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་དོན་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལ་འདིར་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཚད་མར་བསྟན་པས་ཚད་མ་གཅིག་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་མང་པོ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་མང་པོ་དེ་ཉིད་དེ་ཡང་ཡུལ་མང་པོ་3ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རམ། ཡུལ་གཅིག་ལ་ཡང་ཚད་མ་མང་པོ་ཉིད་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ།

།རེ་
ཞིག་ཡུལ་མང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཡུལ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་དང༌། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དོ། །གལ་ཏེ་སྤྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ངོ་བོ་གསུམ་པ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཨུཏྤལ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བས་ན་ཡུལ་རྣམ་པ་གཉིས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་བྱེད་ནུས་དང་མི་ནུས་ཕྱིར། །རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གང་འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་དོན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པར་ནུས་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དོན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཡང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་གལ་ཏེ་ཡུལ་གཉིས་ལས་ཐ་ 3 བ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 27

དད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པ་དོན་གྱི་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་བྱེད་པར་ནུས་པ་དེའི་ཚེ་ཡང་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་ནུས་པ་དེའི་ཚེ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་ནུས་པ་དང་ནུས་པ་མེད་པ་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གཅིག་ལ་རུང་བ་མ་ཡིན་ན། གང་གིས་ན་ངོ་བོ་གཉིས་པ་ཅན་གྱི་ཡུལ་གཞན་དུ་འགྱུར། དེ་བས་ན་ཡུལ་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
༢] གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་ཕུང་གསུམ་དགག་པ།

འོ་ན་སྐྱེས་བུ་མཐོང་བ་འཁྲུལ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་སྐྲ་ཤད་དང་། སྦྲང་མ་དང༌། ཟླ་བ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པས་བརྫུན་པ་སྣང་བ་དེ་དག་དོན་གྱི་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུ་བ་མ་ཡིན་ཞིང༌། དོན་བྱེད་པ་དང་བྲལ་དུ་ཟིན་ཀྱང་སྤྱིའི་ནང་དུ་འདུ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། གསལ་བར་སོ་སོར་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང༌། ལ་ལར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར་དེ་ཡུལ་གཞན་ཡིན་པས་ན།4 ཡུལ་རྣམ་པ་གཉིས་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་དོན་མིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་དུ་མོས་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེས་བུ་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་པོ་དག་དེ་ལ་དོན་དུ་མོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དགོངས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སོགས་པས་དམིགས་པའི་སྦྲང་མ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། ཅི་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནམ་གཞན་ཡིན་ཞེས་དཔྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན། འདི་ལྟར་དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་སྐྱེས་བུ་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་པོ་དེ་དག་གི་ཤེས་པ་གང་ལ་སྦྲང་མ་ལ་སོགས་པ་སྣང་བའི་ཤེས་པ་དེའི་ཡུལ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་དག་ལ་མོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་གི་5ཐ་སྙད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པ་འཛིན་པ་རྣམ་པ་དང་འདྲ་བར་ཡོངས་སུ་བཅད་དུ་ཟིན་ཀྱང་འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དོན་དམ་པར་སྤྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་པོའི་དེའི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཅན་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེ་

4 མ་དཔེར། ཡུལ་གཞན་མ་ཡིན་པས་ན། ཞེས་བྱུང་མོད། པེ་སྣར་བཞིན། ཡིན་པས་ན། ཞེས་བཅོས།
5 གིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

28 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

བས་ན་དེ་ཡུལ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།། སྦྱོར་བ་ཡང་སྐྱེས་བུ་རྣམས་གང་ལ་ཤེས་པ་གང་གིས་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མོས་པ་མེད་པ་དེ་ནི། ཤེས་པ་དེའི་ཡུལ་གྱི་ཐ་སྙད་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་6འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུའོ། །རབ་རིབ་ཅན་ལ་སོགས་པས་དམིགས་པའི་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་པོ་རྣམས་དོན་ཉིད་དུ་མོས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པའོ།།ཆ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཡང་རང་རིག་7པའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དཔེ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རང་རིག་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ན་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཐ་དད་པར་བརྟགས་ནས་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཡུལ་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་རང་རིག་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ཅན་ནི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ནོ།།
༢ འདྲ་དང་མི་འདྲ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།8།ཡུལ་གསུམ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདྲ་བ་གཞན་དང་ཐུན་མོང་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ་མི་འདྲ་བ་ཕན་ཚུན་ལྡོག་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་དེ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཡུལ་རྟོགས་པ་ན་འདྲ་བའམ་མི་འདྲ་བར་འགྱུར་གྲང་ན། ཐུན་མོང་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་སྤྱི་ཡིན་ལ། ཐུན་མོང་ཉིད་མ་ཡིན་ན་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དེ་གཉིས་ལས་འདས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྒྲའི་ཡུལ་དང་ཡུལ་མིན་ཕྱིར། །ཡུལ་གཉིས་ལས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །སྒྲའི་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤྱི་ཡིན་ལ། སྒྲའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་གལ་ཏེ་སྒྲའི་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། དེ་ནི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། ཅི་སྟེ་སྒྲའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་སྒྲའི་ཡུལ་

6 ཀྱིས། པེ་ཅིང་།
7 མ་དཔེར། རང་རིགས། ཞེས་ས་མཐའ་ཡོད་མོད། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།
8 ཐར་གསལ་དུ། འདྲ་དང་མི་འདྲ་ཉིད་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་པའི་ཤླཽཀ་དེ་གཉིས་ཡིན་གྱི་ཕུང་གསུམ་དགག་པའི་ས་བཅད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འགྲེལ་བརྗོད་མཛད་ཅིང་། གཞལ་བྱ་ལ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ། དོན་བྱེད་ནུས་དང་མི་ནུས་ཕྱིར། །ཅེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་སྟེང་ཏུ་བསྣན།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 29

མ་ཡིན་ཏེ། སྔར་བསྟན་ཟིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང༌། འདིར་ཡང་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་སྒྲས་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ལ་སོ་སོར་སྣང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སྟོན་པར་འགྱུར་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་སྒྲའི་ཡུལ་དང་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ལས་ཡུལ་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
ཡུལ་ལས་རྒྱུ་མཚན་གཞན། དེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང༌། བརྡ་འཛིན་པ་དེ་དག་ཡོད་པ་ན་ཡུལ་གང་ལ་བློ་ཡོད་པའི་ཡུལ་དེ་ནི་སྤྱི་ཡིན་ནོ། །སྐྱེས་བུ་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ཞེན་པའི་ངོར་9ཡུལ་དང་འདྲ་བས་ཡུལ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་མ་རྟོགས་པར་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཏེ། མིག་དང་སྣང་བ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་དེ་དག་ཡོད་ན་ཡང༌། གང་མེད་ན་བློ་མེད་པ་དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་གལ་ཏེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ཙམ་ཡིན་ན། ཇི་ལྟར་ཀུན་དུ་བརྟགས་པའི་ཡུལ་གསུམ་པར་མངོན་པར་འདོད་པ་ལ་བློ་འབྱུང་བ་དེའི་ཚེ་དེ་སྤྱི་ཡིན་ཞིང་ཅི་སྟེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ན་ཡང་དེ་མེད་ན་བློ་མི་འབྱུང་བ་དེའི་ཚེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།།ཁ) གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ། ༡] མདོར་བསྟན།ཀ] གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ངོས་བཟུང་བ།
དོན་བྱེད་པར་ནུས་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་ཉིད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ། ༣ དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ནུས་གང་། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །དོན་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་དེའི་བྱེད་པ་ནི་བསྐྱེད་པའོ། །དོན་བྱེད་པ་དེའི་ནུས་གང་སྟེ། རང་ཉེ་བས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དེ་འདིར་ཏེ་བསྟན་བཅོས་འདིར་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡིན། དངོས་པོ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཏེ། རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་འབྲས་བུ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ནུས་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་མི་འདྲ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ཞིང་འདྲ་བ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་10དེ་ནི་

9 མ་དཔེར། ཐ་སྙད་འདོགས་པའོ་ཞེས་པའི་ངོར། ཞེས་ཡོད་མོད། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།
10 +གང་ཡིན་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

30 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ཞིང་སྒྲའི་ཡུལ་ཡིན་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཡོད་ན་ཡང་གང་ཞིག་མེད་ན་བློ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ཞིང༌། གཞན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་11ཞེས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་གཟུང་བར་བྱ་བ་དེ་དག་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བཤད། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ནི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
ཁ] དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། (༡) དོན་དམ་དུ་ཡོད་པའི་མཚན་གཞི་མི་འཐད་པ་སྤང་།

དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི།12 ༤ གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་ནུས་མེད་ཅེས། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་དངོས་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་ནི། གང་ཞིག་གང་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྟ་ལ་རྭ་ཅན་ཉིད་ལྟ་བུའོ། །རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ལ་ཡང་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པའོ།།
ས་བོན་སོགས་ནི་མྱུག་སོགས་ལ། །ནུས་མཐོང་སྟེ། འབྲས་བུ་མཐོང་ངོ༌། །འདི་13ནི་འདི་སྐད་དུ་གང་ཞིག་ཐག་ཉེ་བ་ཉིད་ཡོད་ན་གང་འགྱུར་བ་དེ་ནི་དེ་ལ་ནུས་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་བྱེད་ནུས་པ་ནི་དེ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ནི་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་དེ་ཀུན་རྫོབ་འདོད་ན་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ན་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། མཚོན་པར་བྱ་བ་ཁྱབ་པ་མེད་པས་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་སྤྱི་ལ་ཡང་དེ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ན་ཤིན་ཏུ་ཁྱབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མཚན་ཉིད་འཆོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་ 11 མ་དཔེར། མ་ཡིན་ནོ། །དགག་ཚིག་ཡོད་མོད། པེ་སྣར་དུ་བྱུང་བ་དག་པས་དེ་བཞིན་བཅོས།
12 འགྲེལ་བཤད། (སྨད། ཤོག ༣༨༡) འདིས་དབུ་མ་པའི་འདོད་པའི་དོགས་པ་བསུ་བར་བཀྲལ།
13 འདིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 31

དེ་ལྟར་འགྱུར། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་མཚན་ཉིད་ཁྱབ་པ་མེད་པ་བཤད་པ་དེས་ན། དོན་བྱེད་ནུས་པ་ཅི་འདྲ་བ་དེ་འདྲ་བར་མཐོང་བ་དེ་བསྙོན་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་14དེ་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་མིང་འདོགས་པ་ལ་བརྩད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
གཞན་ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་དེ་ཡང་ཅི་ཡིན། གང་གིས་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་འདོད་ཀྱི། རྣམ་པ་གཞན་དུ་མ་ཡིན། གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མེད་པ་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བརྗོད་ན་མི་ནུས་པ་དང༌། སྐྱེ་བ་ཞེས་བརྗོད་ན་ནུས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཇི་ལྟར་ན་ནུས་པ་དང་མི་ནུས་པ་དག་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གཅིག་ལ་ལྡན་པར་འགྱུར། ཡང་ན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲ་སྐྱེས་པ་15ལ་སོགས་པ་འདོད་པ་ཡིན་ན། དེས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། གཞན་དག་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་པ་དེ་ལྟར་ན་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།། འོན་ཀྱང་སྐྱེ་བས་སྐྱེ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་མི་16མཛེས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་བ་ལ་རྣམ་པ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་ཅིར་ཡང་མི་རུང་ངོ༌།།
(༢) ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་གཞི་ལ་རྩོད་པ་སྤང་།

དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ༤ གལ་ཏེ་ཀུན་ལ་དེ་ཡོད་ཅེས་ཇི་ལྟར་དེ་ལྟར་འགྱུར་ཞེས་ཁས་ལེན་པ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་དོན་བྱེད་ནུས་པར་འདོད་པར་17འགྱུར་ན། དེ་ཡང་སྤྱི་ལ་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་མཚན་ཉིད་འཁྲུལ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལ། སྤྱི་ཡི་མཚན་ཉིད་རྗེས་འགྲོ་ལྡོག །ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ལན་འདེ་བས་པར་བྱེད་དོ། །སྐྱོན་དེ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། སྤྱི་ཡི་མཚན་ཉིད་རྗེས་འགྲོ་ལྡོག །བློ་ལ་མི་སྣང་ཕྱིར་རོ།། རེ་ཞིག་ཐ་ན་རང་གི་ཡུལ་ལ་ཤེས་པ་སྐྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །རེ་ཞིག་སྤྱི་ནི་བློ་ལ་ཡང་ནུས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་འབད་

14 -གང་ཡིན་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
15 སྒྲས་སྐྱེ་བ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
16 -མི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
17 -འདོད་པར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

32 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

རྩོལ་དང༌། བརྡ་ཙམ་ལ་རག་ལས་པ་བུམ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པར་རྟོགས་པའི་བློ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྱི། བུམ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྤྱིའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ནི་བློ་ལ་ནུས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། གང་གིས་ན་ཤེས་པ་དེའི་འབྲས་བུར་འགྱུར། ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་མེད་པར་དེའི་འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་ན། རག་ལས་པ་མེད་པ་གཞན་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་དེའི་འབྲས་བུ་ཉིད་མ་ཡིན། དེའི་འདི་བུམ་པའི་རྣམ་པར་སྣང་བ་དང་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་དེའི་འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་ན། དེ་འདིའི་སྣང་བ་དེ་གང་ལས་ཡིན།18 དེ་ལྟ་ན་ཇི་ལྟར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་19དེའི་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་མ་མཐོང་བ་ཅན་ནུས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང༌ལྡོག་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བློ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་དང་འདྲ་བར་ཞེ་ན། མིག་དང་གཟུགས་སོགས་བློ་བཞིན་ནོ། །མིག་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དང༌། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །སོགས་པ་སྔ་མས་ནི་རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་དང༌། གཉིས་པས་ནི་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་བཟུང་ངོ༌། །ཇི་ལྟར་མིག་དང་སྣང་བ་20དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་ཡོད་ན་ཡང་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པས་སྟོང་པའི་ས་ཕྱོགས་ལ་དེར་སྣང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྡོག་ཅིང༌། ཡང་ཉེ་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ལྟར་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
སྦྱོར་བ་ནི། གང་ཞིག་གང་ཡོད་ན་གདོན་མི་ཟ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ལ་ལྟོས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མིག་དང་བུམ་པའི་གཟུགས་དང་སྣང་བ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་ཡོད་ན་ངེས་པར་བུམ་པའི་གཟུགས་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལས་བཟློག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ལ་ལྟོས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །བུམ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡང་། བུམ་པས་སྟོང་པའི་ས་ཕྱོགས་དག་ལ་མཐུན་པའི་འབད་རྩོལ་དང་བརྡ་འཛིན་པ་ཙམ་ཡོད་ན་གདོན་མི་ཟ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པའོ།།
18 མ་དཔེར། དེ་དག་ལས་ཡིན། ཞེས་ཡོད་མོད། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།
19 མ་དཔེར། མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཡོད་མོད། པེ་སྣར་བཞིན་དགག་ཚིག་བསྣན།
20 མ་དཔེར། རྣ་བ། ཞེས་ཡོད་མོད། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 33

གང་ཞིག་འབྲས་བུ་གང་ལ་རང་ཉིད་ལྡོག་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་ནུས་པ་མཐོང་བ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེ་ལ་རྟོག་པ་དང་ལྡན་པས་ནུས་པ་ཉིད་དུ་གཟུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མྱུ་གུ་ལ་གཏན་ནས་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། །སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་རང་ཉིད་ལྡོག་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་ནུས་པ་མཐོང་བ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གཏན་ཚིགས་སྔ་མ་ནི་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་བུམ་པ་ཉིད་དང་བྲལ་བ་སྣམ་བུ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ་འབད་རྩོལ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ན་ཡང་བུམ་པའི་སྤྱིའི་བློ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལྡོག་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟར་ན་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ལྡོག་པ་དེ་འདྲ་བ་ལས་ནུས་པ་གྲུབ་པ་མ་21ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་བུམ་པས་སྟོང་པའི་ས་ཕྱོགས་ལ་དེ་མཐོང་བ་ལ་གཞོལ་བ་ཡང་མཐོང་བ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། གལ་ཏེ་སྤྱི་22ཤེས་པར་འདོད་པ་ལ་ཡང་དེའི་ཤེས་པ་མི་འགྱུར་ན། དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་རོ། །ཡང་བུམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཤེས་པ་ཐ་དད་པའི་ངོ་བོ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དེའི་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ཞིང་ཤེས་པ་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་གཞན་གྱི་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་ན་ཡུལ་ཞིག་པ་ལ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་སྤྱི་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་འབའ་ཞིག་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྟེན་ཆོད་པ་ཅན་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་པ་འབྲས་བུ་ཙམ་ཡིན་ན་ཡང་ནུས་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བསྟན་པས་སོ།།
༦ རྫས་དང་འདེགས་དང་སྤྱི་དང་ནི།

23།གྲངས་སོགས་ལ་ནི། སོགས་པ་སྨོས་པས་
ནི་ལྡན་པ་དང་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང༌། ཀུན་རྫོབ་ལས་འབྱུང་24བ་དག་བཟུང་

21 -མ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
22 མ་དཔེར། ཅི། ཞེས་ཡོད་མོད། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།
23 རྩ་བ། དེས་ནི་བརྡ་དང་རྩོལ་བ་སོགས། །ནང་གི་ཡན་ལག་རྗེས་འཇུག་ཕྱིར། །བུམ་པ་འདེགས་དང་སྤྱི་དང་ནི། །གྲངས་སོགས་བློ་ནི་བཤད་པ་ཡིན།།
24 བྱུང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

34 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ངོ༌། །བློ་གང་ཡིན་པ་དེ་བཤད་ཅིང་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དེ་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བརྡ་རྩོལ་བ་ལ་སོགས་པ་དང༌། །ནང་གི་ཡན་ལག་རྗེས་སུ་འཇུག་ཕྱིར་རོ། །བརྡ་ལ་སོགས་པ་བརྡ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །སོགས་པ་སྨོས་པས་ནི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཟུང་ངོ༌། །ནང་གི་ཡན་ལག་ནི་ནང་ངོ༌། །རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ནི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའོ། །བརྡ་རྩོལ་དང་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བརྡ་འཛིན་པའི་ནང་གི་རྒྱུ་མཚན་རྣམས་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བློ་དག་འགྱུར་གྱི། ཕྱི་རོལ་གྱི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྫས་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།
ཕྱི་རོལ་གྱི་ལག་པ་འདེགས་པ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་ཉིད་ལས་ནི་འདེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་བློ་དག་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཇི་ལྟར་ན་བརྡ་ལ་རྩོལ་བ་ལ་སོགས་པ་དང༌། ནང་གི་ཡན་ལག་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་ན། སྐྱོན་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་ཡུལ་གཞན་དག་དང་གཞན་དུ་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི། འདེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ནུས་པ་མ་མཐོང་བ་ཅན་ལས་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་སྦྱར་བར་བྱའོ། །དེ་བས་ན་འདིར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་ཁྱད་པར་དེ་འདྲ་བའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་མཐོང་བ་ནི་བཟློག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཡུལ་མེད་པ་ཅན་ཞེས་བརྗོད་དོ།།
(༣) སྐྲ་ཤད་སོགས་སྤྱི་མཚན་དུ་ཐལ་བ་སྤང་།

གལ་ཏེ་དོན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་རྒྱུ་མཚན་གཞན་25ཡོད་ན་ཡུལ་གང་ལ་བློ་འབྱུང་བ་དེ་ནི་སྤྱི་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་མེད་པར་དེ་ལས་གཞན་པ་དམིགས་26ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་ན་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སོགས་པས་དམིགས་

25 མ་དཔེར། གཞན། ཞེས་པ་མེད་མོད། པེ་སྣར་དུ་བྱུང་བ་འགྲེལ་བཤད་དང་མཐུན་པས་བསྣན།
26 མིག པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 35

པས་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་དེའི་ཤེས་པ་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན། སྐྲ་ཤད་འཛིངས་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ༧ སྐྲ་ཤད་སོགས་ནི་སྤྱི་མིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་དུ་ཞེན་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །རབ་རིབ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བའི་སྐྲ་ཤད་འཛིངས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡུལ་ཉིད་དུ་མོས་པས་ཐ་སྙད་ཀྱི་ལམ་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་དཔྱད་པ་མི་བྱའོ། །གང་ལ་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་པོ་རྣམས་ཡུལ་དུ་ཞེན་པ་འདི་ལ་དཔྱད་པ་འདི་བྱའོ། །སྦྱོར་བ་ནི། གང་ཞིག་ཡུལ་གང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འཇིག་རྟེན་མངོན་པར་ཞེན་ནས་ཤེས་བྱ་ཉིད་དུ་ཐ་སྙད་དུ་27མི་བྱེད་པ་དེ་ནི་དེའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བ་ལང་དང་རྟ་ལྟ་བུའོ། །རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་མཐོང་བའི་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་ཡང་དོན་འགའ་ཞིག་སྤྱི་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་བྱའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འཇིག་རྟེན་མངོན་པར་ཞེན་པས་ཐ་སྙད་དུ་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པའོ།།
གལ་ཏེ་ཡུལ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པས་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྤྱི་མ་ཡིན་ན། དེ་ལྟར་ན་ནི་མེད་པའི་28སྤྱིར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་ཉིད་དུ་ཞེན་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མེད་པ་ལ་ཉེས་པ་དག་ཏུ་ཐལ་མི་འགྱུར། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤེས་བྱར་འཛིན་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཡང་མེད་པ་ལ་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཞེན་པས་ཐ་སྙད་དུ་བྱས་པ་མེད་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཤེས་བྱ་ཉིད་དུ་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་ཁོ་ན་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་པ་ཡང་རྣམ་པ་འབའ་ཞིག་29གིས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
༨ དེ་དག་གི་ཡང་དེ་ལྟའི་དངོས།

30 གལ་ཏེ་ཡང་མེད་པ་དང་འདྲ་བར་རབ་རིབ་
ཅན་ལ་སོགས་པས་མཐོང་བའི་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་དག་ནི། ཤེས་པ་གཞན་གྱི་ཤེས་བྱ་ཉིད་དུ་འཛིན་པར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ལ་བཀག་པ་མེད་ཕྱིར། སྤྱིའི་ངོ་

27 -ཐ་སྙད་དུ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
28 མེད་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
29 འགའ་ཞིག པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
30 རྩ་བ། དེ་དག་གི་ཡང་དེ་ལྟའི་དངོས། །བཀག་མེད་གསལ་བར་སྣང་བ་ཉིད། །ཤེས་པའི་ངོ་བོའི་དོན་ཉིད་ཕྱིར། །སྐྲ་སོགས་ཞེས་བྱའི་བློ་དག་ནི།།

36 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

བོ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཤེས་པ་གང་ལ་དེ་དག་སོ་སོར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་དེས་ཤེས་བྱ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སོགས་པས་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ན་དེ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་པ། སྐྲ་ལ་སོགས་པ་གསལ་སྣང་ཉིད། །ཤེས་པའི་ངོ་བོའི་དོན་ཉིད་ཕྱིར། །ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་རྒྱུའི་ཕྱིར། ཤེས་པའི་ངོ་བོ་སྐྲ་ལ་སོགས་པ་དེ་གསལ་བར་སྣང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཤེས་པ་དེ་ལས་ཀྱང་དུས་ཕྱིས་སྐྲ་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བར་སྐྲ་ལ་སོགས་པར་ཉེ་བར་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྔར་གྱི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བའི་སྐྲ་ལ་སོགས་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས། སྐྲ་སོགས་ཤེས་བྱའི་བློ་དག་ཀྱང༌། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ།།
༩ དེ་ནི་སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འཁྲུལ་པ་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་31སྐྲ་ལ་སོགས་པ་སྣང་བ་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ། དོན་མེད་ཅན་ཡིན་ཏེ་ཡུལ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྤྱི་ནི་ཤེས་ངོ་ཡི། །དོན་ཉིད་ཡིན་ན་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ༡༠ དེ་ལྟར་འདོད་ཕྱིར་སྐྱོན་ཡོད་མིན། །ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤྱི་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་འདོད་པ་དེ་ལྟར་ན་འགལ་བ་མེད་དོ། །དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་སྤྱི་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་པ། དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི། ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དེ་སྤྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་གྱི། ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་གང་གིས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཀྱང་དེ་སྤྱིའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་པ། ཀུན་ལའང་ངོ་བོ་མཚུངས་ཕྱིར་ཏེ། །གསལ་བ་དོན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པར་མཚུངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་སྣང་བ་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་ཕྱིར་ཏེ། མཚུངས་པ་ཉིད་དོ། །དོན་གཞན་ལས་ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒོ་ནས་བློ་དེ་ལྟར་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྡོག་པའི་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་སྣང་བ་དེའི་སྤྱི་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་ལྟར་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དེ་དངོས་མིན་པར་རྣམ་པར་གཞག་གོ། 31 ཀྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 37

༢] གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་རྒྱས་བཤད།
ཀ] སྤྱི་མཚན་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དགག་པ། (༡) དོན་དམ་པར་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་དགག་པ།
(༡) དངོས་པོ་དོན་དམ་པར་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དགག [༡] བཀག་པ་དངོས།
[ཀ] གསལ་བ་རང་མཚན་དོན་དམ་པར་སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་མིན་པ།

དེ་ལ་འདིར་དགོངས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། སྒྲའི་ཡུལ་ནི་སྤྱི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་ལ་ཡང་དངོས་པོར་གྱུར་པ་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྔར་བསྩལ་32བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཚེ་འོ་ན་ནི་སྤྱིའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་དོགས་པ་བཟློག་པའི་དོན་དུ། དེ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ༡༡ བརྗོད་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱི་ནི་སྒྲའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྒྲའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དེས་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྒྲའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཡང༌། དབང་སོགས་འབྲས་བཅས་ཉིད་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དོན་གྱིས་བྱ་བ་མེད་33པའི་གཟུགས་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པས་འཛིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དབང་པོ་མེད་པ་ཅན་གྱིས་ཀྱང་སྒྲ་ལས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་ན་དབང་པོ་ལ་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་རྣམས་ཀྱང་དོན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དབང་པོའི་ཡུལ་གྱི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བ་དང་མཚུངས་པར་སྣང་ལ། སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ལ་མེད་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡུལ་གཅིག་པ་ཅན་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྒྲས་བྱས་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བ་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་34དེ་ནི་སྒྲའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
སྦྱོར་བ་ནི། གང་ཞིག་ཤེས་པ་ཡུལ་མཚུངས་པར་སྣང་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་དང་ཡུལ་གཅིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་དང་མཚུངས་པར་སྣང་བ་ཅན་མ་ཡིན་པ་སྣམ་བུའི་ཤེས་པ་ལྟ་བུའོ། །སྒྲ་ལས་བྱུང་

32 བཙལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
33 གྱི་བྱ་བ་བྱེད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
34 +གང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

38 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

བའི་ཤེས་པ་ཡང་དབང་པོའི་ཡུལ་གྱི་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པའོ།།
[ཁ] ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དེར་མ་གྲུབ་པ།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། མིང་དང་མཚན་མ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་པ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མིང་ཅན་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།35 གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་མིང་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། མིང་སོགས་བརྗོད་ཡིན་ན། ཁས་ལེན་ན། མིང་ལ་སོགས་པ་དེ་འཆད་པ་པོའམ། ཉན་པ་པོའམ། གང་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་དོན་ལ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བའམ་གསུམ་པོ་དེ་དག་འགའ་ཞིག་དང་ཡང་འབྲེལ་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། མིང་ལ་སོགས་པ་འཆད་པ་པོ། །ཉན་པོ་བརྗོད་བྱ་རྗེས་འབྲེལ་ཅན།༡༢།མིང་སོགས་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཅན། །ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འདི་ཙམ་དུ་འགྱུར་གྲང་ན། རེ་ཞིག་འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་མིང་དང་མཚན་མ་དག་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ན། དོན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་འཆད་པ་པོ་དང༌། ཉན་པ་པོ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་མིང་དང་མཚན་མ་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་སྒྲ་ལས་ཉན་པ་པོ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱི་36ཕྱིར་རོ། །མིང་ལ་སོགས་པ་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཕྱི་རོལ་ན་གནས་པའི་དོན་མ་བརྗོད་དོ། །མ་བརྗོད་པ་ལ་ཡང་སྒྲ་དེ་ལས་འཇུག་པའི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བ་ལང་བརྗོད་པ་ལ་བ་ལང་གི་སྒྲ་ལས་རྟ་ལ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །སྦྱོར་བ་ནི། གང་ཞིག་སྒྲ་གང་གིས་མ་བརྗོད་པ་དེ་ནི་སྒྲ་དེ་ལས་དེ་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པའི་སྒྲ་ལས་སྣམ་བུ་ལྟ་བུའོ། །ཆུ་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པའི་དོན་བྱེད་པའི་ནུས་པའི་དོན་ཀྱང་འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་མིང་དང་མཚན་མ་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་སྒྲ་37བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པའོ།།
35 འགྲེལ་བཤད། (སྨད། ཤོག ༣༩༠) “མིང་དང་མཚན་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མང་པོས་བཀུར་བའི་གཞུང་ཡིན་ནོ།།” 36 -ཀྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
37 སྒྲས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 39

དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གང་ཡིན་པ་དང༌། མིང་དང་མཚན་མ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་གཅིག་ཉིད་དུ་ཞེན་པའི་སྒོ་ནས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་པོ་དང་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་ཞེན་པའི་སྒྲའི་དོན་ནི་འདིར་འགྱུར་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་མིང་དང་མཚན་མ་དག་རང་བཞིན་གཅིག་38ཉིད་དུ་འགྱུར་བའམ། ཡང་ན་དོན་ལ་མིང་དང་མཚན་མ་དག་གམ་མིང་དང་མཚན་མ་དག་ལ་དོན་ཉེ་བར་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའམ། གཉིག་ལ་ཕན་ཚུན་ཉེ་བར་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འདི་ཙམ་དུ་འགྱུར་གྲང་ན། རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཉིད་ལ་སྟོན་པར་མི་ནུས་པ་དེ་ལྟར་ན། མིང་དང་མཚན་མར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཚེ་ཡང་སྒྲ་ལས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་རྣམས་འབྲས་བུ་དང་ལྡན་པར་མི་འགྱུར་བའམ། མིང་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་སྐབས་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ།།
ཕྱོགས་གཉིས་པ་ལ་ཡང་། དེ་ལ་དོན་ཉིད་གཙོ་བོར་བསྟན་པས་མིང་དང་མཚན་མ་ཡང་དེར་གཞན་ལྷག་པ་ཕལ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་དེ་ལྟར་ན་དབང་པོ་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཚེ་དོན་མིང་ལ་སོགས་པ་ལ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་དེའི་ཚེ། མིང་དང་མཚན་མ་ལ་གཙོ་བོར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞིང་དོན་ལ་ཕན་པ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ།39།དེ་ལྟར་ན་དེའི་ཚེ་དོན་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་རྒྱལ་པོའི་ནུས་པ་ཅན་ལ་གང་གི་ཚེ་འདི་རྒྱལ་པོ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱལ་པོ་ཉེ་བར་བཏགས་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། དེའི་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱལ་པོར་བཏགས་40པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་དེ་ཉིད་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཕན་ཚུན་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་དབང་པོ་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཅན་དང་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་དོན་ལ་ཚུལ་འདྲ་ལས། །འཁྲུལ་འཇུག་འགྱུར་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འདྲ་བ་ལས། མིང་དང་མཚན་མ་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ 38 +པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
39 དོན་ལ་ཕལ་པར་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
40 གཏོགས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

40 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

བསྟན་པ་དེ་ལ་ཚུལ་འདྲ་བ་ལ་སྐྱེས་བུ་འཁྲུལ་པའི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཚུལ་འདྲ་བ་ལས་འཁྲུལ་པ་དོན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། དུས་ཀུན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཚུལ་འདྲ་བའི་རྒྱུ་མཚན་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། དོན་ལ་འགའ་ཞིག་འཁྲུལ་པས་འཇུག་པ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མཚེ་མ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལྟར་སྐྱེས་བུ་འདི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྒྲ་ལས་འཇུག་པ་ན་དོན་ཉིད་མཐོང་གི་འབའ་ཞིག་41གི་ཚེ་ཡང་འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོ་དང་འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་མཚན་མ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེས་ན་ཚུལ་འདྲ་བས་བྱས་པའི་འཁྲུལ་པ་ལས་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རོ།། གཞན་ཡང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་ཡུལ་ངེས་པ་ཅན་གྱི་དོན་འགའ་ཞིག་དོན་འདྲ་བ་ཡོད་ན་ཡང་འདིར་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐྱེས་བུས་བསྟན་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཡུལ་ལ། སོ་སོར་ངེས་པའི་དོན་ལ་ཚུལ་འདྲ་བ་ལས་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་འདིར་ཡང་འཆད་པ་པོ་དང༌། ཉན་པ་པོ་ལ་ངེས་པའི་མིང་ལ་སོགས་པའི་བློ་42བརྗོད་པ་ནི་རྣམ་པར་ངེས་པའི་ཡུལ་གཞན་དང་འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
གལ་ཏེ་གང་གི་ཡང་མིང་ལ་སོགས་པ་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་གྱི། ཤེས་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་དེའི་ཡང་དོན་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དོན་ལ་མི་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། ༡༣ ཤེས་པ་བརྗོད་བྱར་མཚུངས་མིན་ཏེ།

43།དོན་ལ་
མི་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྣམ་པ་དེ་འདྲའི་བློ་དག་ནི། །སྐྱེ་ཕྱིར་ཚུལ་འདྲ་བ་ལས་འཁྲུལ་པས་དོན་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྲ་དེས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཁྲུལ་པ་ཡང་ཉམས་སུ་མྱོང་བས་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཅི་འདྲ་བ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པའི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དེས་བསྒོས་པའི་བག་ཆགས་སྒྲས་སད་པར་བྱས་པ་ལས། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བློ་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་དངོས་

41 འགའ་ཞིག པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
42 -བློ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
43 རྩ་བ། ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་མིན་ཤེས་པ་ལ། །མཚུངས་མིན་རྣམ་པ་དེ་འདྲའི་བློ། །སྐྱེ་ཕྱིར་གཞན་ལ་དེ་མེད་དེ། །ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྣང་བ་ཡི།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 41

སུ་རང་གི་ཆ་ལ་དམིགས་པ་ཅན་ཡིན་ན་ཡང༌། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་འཛིན་པ་གཞན་44དུ་སྣང་ངོ༌། །རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བློའི་གཟུང་བའི་ཆ་ཉིད་ལ་དོན་བྱེད་པར་རུང་བ་ཡིན་པར་ཞེན་པས་དོན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་གྱི། ཚུལ་འདྲ་བ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་འཁྲུལ་པ་མཐོང་བ་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ནང་གི་འཁྲུལ་པ་ལས་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི། དོན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་སྐྲ་ལ་སོགས་པ་ཚུལ་འདྲ་བ་ལས་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་འཁྲུལ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན། གང་གིས་ན་དེ་ལྟར་མཐོང་བར་འགྱུར། དེ་ལྟར་ན་ཀླན་ཀ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ།།
གཞན་ལ་དེ་ལྟར་མིན་ཏེ། མིང་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་ཡུལ་དང་འདྲ་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བས་སྐྱེད་པ་དེ་ལྟའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བློ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོན་ལ་འཇུག་པར་རིགས་པ་མ་45ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ༡༤ བློ་ནི་ཁས་ལེན་མེད་ཕྱིར་རོ། །དེས་ཡུལ་དང་འདྲ་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བློ་ཁས་མི་ལེན་ན། གང་གིས་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་དོན་ལས་དོན་46བྱེད་པར་ངེས་པ་ལས་འཇུག་པར་འགྱུར། ཅི་སྟེ་སྐྱོན་དེར་མ་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་སྣང་བའི་བློ་ཁས་ལེན་པ་དེའི་ཚེ། ཕྱིར་རོལ་དོན་དུས་སྣང་བ་ཅན་གྱི་བློ་ཁས་ལེན་ན་ཡང་མིང་དང་མཚན་མ་སོ་སོར་རིག་པའི་ངོ་བོ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་ནའོ། །རྣམ་ཤེས་ལས་ཐ་དད་པ་ནི། མིང་ལ་སོགས་པ་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ཚད་ཅན་མིན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་མིང་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལྡོག་པ་གྲུབ་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ལས་དོན་གཞན་སྣང་བ་མེད་ན། དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་ཡོད་ན་ཡང་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པར་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བས་ཕ་རོལ་གྱི་དོན་གྲུབ་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་མིང་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ལྡོག་ 44 མ་དཔེར་བཞིན་དུ་སྣང་ངོ་ཞེས་བྱུང་།
45 -མ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
46 -དོན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

42 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

པ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་མེད་ན་གང་གིས་ན་དེས་47ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ༡༥ གལ་ཏེ་ཤེས་ཀུན་དོན་ལྡན་ཕྱིར།

48།ཅུང་ཞིག་ཤེས་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་དོན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲ་ལས་བྱུང་བ་འདི་ཡང་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དེ་ནི་དོན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི་དེ་ཡང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་ན། དོན་གང་གིས་དོན་དང་ལྡན་པ་དེས་རྒྱུ་མཚན་ལ་སོགས་པ་ཚད་མ་ཅན་ཉིད་མ་ཡིན། དེ་དང་དེ་ནི་ཁྱབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ལྡོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལྷག་མ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཡིན་པས་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་གཞན་དུ་ཡང་འདིའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ན་མ་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྨི་སོགས་ལ་རྣམ་གཞན་མཐོང་ཕྱིར། །རིགས་49མིན། སོགས་པ་སྨོས་པས་ནི་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སོགས་པ་བཟུང་ངོ༌། །རྨི་ལམ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཤེས་པ་ཡང་དེ་དོན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བ་དེ་ལྟར་ན་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རྨི་ལམ་ན་ཡང་དོན་གྱི་མཚན་མའི་འདུ་བྱེད་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་བས་ན་མ་ངེས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ལས་རྨི་ལམ་ན་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་སྣང་ཕྱིར་རོ། །རྨི་ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ལ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་སྣང་བ་ཡིན་གྱི། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་ནི། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་ངོ་བོར་འགྱུར་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རང་ཉིད་འཛིན་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ།། མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱང་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་ངོ་བོར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པའོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་མིག་50ལ་སོགས་པ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་སུ་སྣང་

47 དེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
48 རྩ་བ། ཤེས་ཀུན་དོན་ལྡན་ཕྱིར་ཞེ་ན། །འཐད་མིན་རྨི་སོགས་རྣམ་གཞན་དུ། །མཐོང་ཕྱིར་འདུ་བྱེད་ལས་ཀྱང་མིན།།
49 རིག པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
50 མིང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 43

བ་ཅན་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང༌། རྨི་ལམ་གྱི་ནང་གི་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་དེ་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན་དོན་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ན་མ་ངེས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ༡༦ རྨི་ལམ་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཡུལ་སྔོ་སོགས་མིན། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྨི་ལམ་ན་དམིགས་པའི་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཐོགས་མེད་ཕྱིར་རོ། །སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཞིང༌། གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཁང་པ་བར་མཚམས་མེད་པ་ཉིད་ལས་བདག་ཕྱིར་བྱུང་བ་རྨི་མོད་ཀྱི། ཐོགས་པ་ཅན་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་འཇུག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་ནི། གང་ཐོགས་པ་མེད་པ་དེ་ནི་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྨི་ལམ་དུ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ལ་ཡང་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པའོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ལས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་འདྲ་བའི་ངོ་བོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། གང་གིས་ཡུལ་ཆོད་པ་དག་ཏུ་གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པ་འདི་བདག་ཉིད་ཕྱིར་འབྱུང་བར་རྨིས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གལ་ཏེ་དངོས་སུ་དེ་བྱུང་བ་དེའི་ཚེ། ནང་ན་གནས་པའི་ལུས་ལ་དབུགས་འབྱུང་བ་དང་རྔུབ་པ་ལ་སོགས་པ་དེའི་ཚེ་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤི་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུད་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གཉིད་ལོག་པ་ཉིད་ལ་བསྣུན་པར་བྱེད་པ་ནི་ཆོས་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་མ་བྱུང་བ་དེའི་ཚེ་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་ལ་འཁྲུལ་པ་དོན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དེ་ནི་ཅིར་ཡང་མི་རུང་ངོ༌། །གཞན་ཡང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དངོས་སུ་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི། དོན་མིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཡུལ་རུང་ཅན་གྱིས་མི་ཤེས་པ།

51 ཡུལ་རུང་བ་མཚུངས་པ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་
ཀྱིས་མ་བཟུང་བ་མངོན་སུམ་རང་གིས་ཤེས་པའི་རྒྱུའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོར་འགྱུར་ན། ཡུལ་རུང་བར་མཚུངས་པ་ན་གནས་པ་གང་གིས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འཛིན། རྣལ་འབྱོར་པ་གཟུགས་གང་བསྐྱེད་ནས་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་བ་དེས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་ལ་འཁྲུལ་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡུལ་རུང་བ་ཅན་ 51 རྩ་བ། རང་ཡུལ་གནས་པས་མི་ཤེས་པ། །པེ་སྣར་ལྟར་བཀོད།

44 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཉིད་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་དོན་སྟོན་པ།52 དེས་ནི་མིང་སོགས་བརྗོད་པ་ཡིན། །དཔེར་ན་དེའི་ཡང་ཡུལ་རུང་བ་ཅན་དག་གིས་མི་ཤེས་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་53ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་གྱི། ཐ་དད་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཇི་ལྟར་སྤྱིའི་བློ་ལ་དོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་དེ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།
གཞན་ཡང་རེ་ཞིག ༡༧ གང་འདི་མིག་ལ་སོགས་པའི་བློ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལ་འདོད་པ་སྟེ་ཁས་ལེན་ན། ཚད་མ་གང་གིས་དེ་ཉིད་དོན་དང་ལྡན་པར་འདོད།

54།དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་དོན་གྱི་ནུས་མཐོང་ཡིན། དེ་ལས་གཞན་
པའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་རྣམས་ཡོད་ན་ཡང༌། འབྲས་བུ་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ།།
ད་ནི་དེ་མི་སྐྱེ་བ་དེ་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་ན་ལྡོག་པ་ལས་དོན་གྱི་ནུས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་མིག་ལ་སོགས་པའི་བློ་དོན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་ལྡོག་པ་ལས་དོན་གྲུབ་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། དོན་མེད་ཅན་གཞན། སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཐོང་བར་55འགྱུར། དེ་ལྟར་དེ་ལྡོག་པ་ལས་སྤྱིའི་ནུས་པ་ཉིད་རྟོགས་པར་མི་ནུས་ཏེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ནང་གི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཡང་སྣམ་བུ་འཛིན་པ་ན་བུམ་པའི་སྤྱི་མི་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ། སྣམ་བུ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་འབྲས་བུ་དེ་ལྡོག་པའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན། སྣམ་བུའི་བློ་དེ་ལ་ཡང་བུམ་པ་མི་སྣང་བ་ནི་རང་གི་བག་ཆགས་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་བློ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ནི་ངོ་བོ་ཕན་ཚུན་འདྲེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་གྱི། ཡུལ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་བས་ན་དེ་ལ་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་བུམ་པའི་བློ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཚེ་སྣམ་བུ་དེ་ཡང་བློས་བུམ་པའི་ངོ་བོར་སྒྱུར་བར་བྱེད་པའམ། སྣམ་

52 ལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
53 ཀྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
54 རྩ་བ། དེ་ཉིད་དོན་ལྡན་གང་གིས་འདོད། །གལ་ཏེ་དོན་ནུས་མཐོང་ཕྱིར་ན། །གཞན་པ་དོན་མེད་ཅན་ཐོབ་འགྱུར།། 55 ཐོབ་པར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 45

བུར་མི་རྟོག་པས་ཡུལ་དེ་ལ་བུམ་པར་དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་དེ་ལས་56ཡང་བུམ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་དེ་ལ་དེའི་ཚེ་བུམ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྣམ་བུ་བུམ་པའི་ངོ་བོར་བསྒྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་དོན་གྱིས་སྟོང་པའི་ས་ཕྱོགས་དང་འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་བུམ་པར་སྣང་བའི་བློ་ཉིད་འགྱུར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གསལ་བ་ཡུལ་གཞན་ན་གནས་པའམ། གསལ་བ་དེ་ལ་གནས་པ་སྤྱི་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། དེ་ནི་བློའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཡུལ་དང༌། འབྲེལ་པ་ཅན་ཉིད་དམ། སྣམ་བུ་དེར་གྱུར་པའམ་ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ་བུམ་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཡུལ་གཞན་ན་གནས་པའི་གསལ་བའི་སྤྱི་འཛིན་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། དེ་ཡུལ་གང་ལ་གནས་པའི་ཡུལ་དེའི་གནས་སྐབས་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པར་འགྱུར་གྱི། དེ་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཡུལ་གཞན་ན་གནས་པའི་དོན་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
འདོད་རྒྱལ་གྱི་སྒྲའི་ཡུལ་གསལ་བའི་ཁྱད་པར་རྣམས་སམ། གསལ་བ་ཉུང་ཟད་པ་ཅན་གྱི་སྤྱིའམ་གྲོང་དང་། གྲོང་ཁྱེར་དང༌། ཡུལ་དང༌། སྐྱེས་བུ་དང༌། ཁང་བཟངས་ལ་སོགས་པ་ཞིག་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པའམ་དེ་མེད་ན་ཡང་འབད་རྩོལ་ཙམ་གྱི་རང་གི་འདོད་པས་སྦྱོར་བའི་ངོ་བོ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དག་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བློ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་དོན་ཡོད་པ་གང་ཡིན། གལ་ཏེ་དོན་མེད་ན་མེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་བས་ན། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བློ་ལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཐག་ཉེ་བ་ན་ཡོད་ན་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་ཐ་དད་པའི་རྒྱུ་ལ་དེ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་འཆད་པ་པོ་དང༌། ཉན་པ་པོ་དང༌། འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་མིང་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།57།སྒྲ་ལས་དོན་བྱེད་པར་ནུས་པའི་དོན་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
༡༨ འབྲེལ་མེད་ཅན་ལ་འཇུག་པ་མེད།

58།ཇི་ལྟར་འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོ་དང་
འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་མིང་ལ་སོགས་པའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དོན་ལ་འཇུག་པ་མེད་པ་དེ་ལྟར་འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོའི་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་དོན་དང་འབྲེལ་པ་མེད་པ་ཅན་གྱི་མིང་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་རྟེན་པ་མེད་པ་རང་དབང་དུ་འགྱུར་བ་ 56 ལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
57 ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
58 རྩ་བ། འབྲེལ་མེད་ན་ཡང་འཇུག་མི་འགྱུར།།

46 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

བརྗོད་པ་ན། དོན་བྱེད་པར་རུང་བའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ།། གལ་ཏེ་དོན་དང་འབྲེལ་ལྡན་ཡིན། །གལ་ཏེ་མིང་ལ་སོགས་པའི་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་དོན་དང་འབྲེལ་པ་དང་ལྡན་པར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། འདས་དང་མ་འོངས་བརྗོད་བྱ་མིན།། འདས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲའམ། འདས་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་རྗོད་པར་བྱེད་པ་གཞན་གྱིས་བརྗོད་པར་བྱ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་མང་པོས་བཀུར་བ་བྱུང་བར་གྱུར་པ་དང༌། རྒྱལ་པོ་དུང་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་དང་དེ་དག་ཟད་ཕྱིར་རོ། །བརྗོད་པར་བྱ་བའི་དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་དེ་ལ་བརྟེན་59པའི་མིང་དང་མཚན་མ་དག་ཀྱང་ཞིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་འོངས་པ་ཡང་མ་སྐྱེས་པས་ན་དེ་རྟེན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་བརྗོད་བྱ་ཞིག་པའམ་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན་ཡང་མིང་ལ་སོགས་པ་རང་རྒྱུད་འབའ་ཞིག་ཏུ་གནས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེའི་ཚེ་དེ་ནི་བརྟེན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱོགས་ལ་འབྱུང་བ་ཅན་གྱི་སྐྱོན་ལ་བརྟེན་པར་འགྱུར་རོ།། [ག] སྤྱི་ཡན་གར་བ་དེར་མ་གྲུབ་པ།དེ་ལྟར་འགྱུར་མོད་ཀྱི།60 ༡༩ སྒྲ་ཡིས་སྤྱི་ནི་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། །གལ་ཏེ་ཐལ་བ་མི་འདོད་ན། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྒྲའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ན། དབང་པོའི་ཚོགས་འབྲས་བུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པའི་ཐལ་བ་འདི་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་སྒྲ་ལས་ངེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱི་ཡིན་ནོ། དེ་བས་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ལ་དབང་པོ་དོན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དབང་པོའི་ཚོགས་འབྲས་བུ་མེད་པར་ཐལ་བ་མེད་པར་དེ་མིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤྱི་ནི་ཡན་གར་བ་བརྗོད་61མེད་ཕྱིར་རོ། །སྒྲས་གསལ་བ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་སྤྱི་བརྗོད་པ་མེད་པ་དེ་ལྟར་ན། ཁྱད་པར་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱི་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་ཡང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།62 དབང་པོའི་ཚོགས་

59 རྟེན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
60 མཁས་གྲུབ་རྗེས་ཊིཀ་ཆེན་དུ་(༥༨༡)གཞུང་འདི་བྱེ་བྲག་པས་སྐྱོན་སྤོང་དགག་པར་བཀྲལ།
61 རྗོད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
62 +རོ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 47

དོན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །བརྗོད་ན་ཡང་གསལ་བ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་སྤྱི་ཡན་གར་བ་ཡང་སྒྲས་བརྗོད་པར་བྱ་བར་ཁས་ལེན་ནའོ།།
༢༠ དེ་མཚུངས་མིན་དང་གསལ་བ་མིན། །གསལ་བ་ནི་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། སྤྱི་ཡན་གར་བ་སྒྲས་བརྗོད་པ་ཡིན་ན། གསལ་བའི་སྤྱི་དེར་མི་འགྱུར་རོ། །གསལ་བས་གསལ་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱང་འདི་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན། དེ་མཚུངས་མིན་དང་གསལ་བ་མིན། །དེ་བས་ན་སྤྱི་ནི་དེ་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཞིང་གསལ་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དངོས་སུ་དེ་ནི་འདིའི་ཞེས་བྱ་བའི་འབྲེལ་པ་ནི། གང་ཞིག་གང་ལ་སྐྱེ་བའི་གཞན་གྱི་དབང་ལ་རག་ལས་པའམ། དེའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པའི་གཞན་གྱི་དབང་སྟེ། གང་གི་བདག་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྲང་ན། རེ་ཞིག་སྤྱི་ནི་གསལ་བ་སྐྱེ་བའི་གཞན་གྱི་དབང་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །རྟོགས་པའི་གཞན་གྱི་དབང་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། གསལ་བ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་སྒྲས་བརྗོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གསལ་བ་ནི་དེ་དང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གསལ་བས་གསལ་བར་བྱ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། གསལ་བ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་སྒྲས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
སྦྱོར་བ་ནི། གང་ཞིག་གང་ལ་སྐྱེ་བ་དང་རྟོགས་པའི་གཞན་གྱི་དབང་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེའི་ཞེས་བྱ་བའམ་དེ་ལ་ཞེས་བྱ་བར་དངོས་སུ་ཐ་སྙད་གདགས་པར་འོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གངས་ཅན་དང་འབིགས་བྱེད་ལྟ་བུའོ། །སྤྱི་གཟུང་བར་བྱ་བའི་རང་གི་ངོ་བོ་འབའ་ཞིག་དང་རྟག་པ་དེ་ཡང་སྐྱེ་བ་དང་རྟོགས་པ་གཞན་གྱི་དབང་གིས་གསལ་བ་གཞན་གྱི་དབང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པའོ།། གང་ཞིག་གང་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རང་དབང་ཅན་བློས་གཟུང་བ་དེ་ནི་དེས་གསལ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྣང་བ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རང་དབང་ཅན་སྒྲས་རྗོད་པར་བྱེད་བ་ལྟ་བུའོ། །སྤྱི་ཡང་གསལ་བ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རང་དབང་ཅན་བློས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པའོ།།
དེ་ལྟར་ན་གསལ་བ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རང་དབང་ཅན་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི།

48 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

གསལ་བས་བྱ་བ་63ཕན་པ་ལ་ལྟོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་དེས་ན་རྟག་ཏུ་དམིགས་འགྱུར་ཏེ། གསལ་བ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་དུས་ན་ཡང་སྤྱི་དམིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟག་ཉིད་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་རྟག་ཏུ་སྣང་བར་ཡང་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན་གསལ་བ་མ་བྱུང་བ་དང་འཇིག་པའི་དུས་ན་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །སྦྱོར་བ་ནི། གང་ཞིག་གང་གིས་བྱས་པའི་ཕན་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་དམིགས་པ་ཅན་དེ་ནི་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་དུས་ན་ཡང་དམིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་དམིགས་པར་བྱེད་པ་ལ་སྣང་བས་བྱས་པའི་ཕན་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་རེག་བྱ་ལྟ་བུའོ། །སྤྱི་ཡང་གསལ་བས་བྱས་པའི་ཕན་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་དམིགས་པར་བྱེད་པ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སོ། །གང་ཞིག་གང་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིར་གྱུར་པ་ཡོད་པ་དེ་ནི་དེའི་ཚེ་དམིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་དབུས་ཀྱི་64གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤྱི་དེ་ཉིད་ལྟ་བུའོ། །སྤྱི་ལ་ཡང་གནས་སྐབས་སྔ་ཕྱི་དག་ཏུ་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་ཡང༌། །གསལ་བས་མངོན་སུམ་ཕྱིར་གསལ་ཡིན། །དོན་གྱི་ངོ་བོ་གསལ་བ་ལས་སྤྱིའི་མངོན་པར་གསལ་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་སྤྱི་གསལ་བ་མངོན་སུམ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་བས་ན་གསལ་བ་མ་བྱུང་བ་དང་འཇིག་པའི་དུས་ན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་གསལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་མ་ཡིན་པ་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིར་གྱུར་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་དག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཡང་གལ་ཏེ་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་དམིགས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཙམ་གྱི་སྐྱོན་གྱི་ལན་སྨྲས་པར་འགྱུར་མོད་ཀྱི། སྐྱོན་ལྷག་མ་དག་ནི་དེའི་

63 བྱས་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
64 མ་དཔེར། དཔེར་ན་དབུགས་ཀྱི། ཞེས་བྱུང་མོད། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས། འགྲེལ་བཤད་དུ། (སྨད། ༣༩༨) “དབུས་མའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གསལ་བ་དམིགས་སུ་རུང་བ་ཐག་ཉེ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱིའོ།།” ཞེས་བཀྲལ།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 49

གནས་སྐབས་ཅན་ཉིད་ཡིན་ནོ་འདི་ལ་ཡང་ཅི་སྤྱི་དེ་65རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་རུང་བ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་རུང་བ་མ་ཡིན། གལ་ཏེ་རུང་བའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་གནས་སྐབས་སྔ་ཕྱི་དག་ལ་ཡང་དེ་རུང་བ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།66།དེ་ལྟར་ན། ༢༡ བདག་ལ་ཤེས་པ་སྐྱེད་པ་ན། །ནུས་པ་གང་དེ་ནུས་ཉིད་ཡིན། །ནུས་པ་དེ་ཡང་ནུས་པ་མ་ཡིན་པར་མི་རུང་ངོ༌།། བདག་ཉིད་ལ་ཤེས་པ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ལ་ལར་ནུས་མེད་ན། །གསལ་བ་མ་བྱུང་བ་དང་ཞིག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དུས་ནའོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ནི། དེ་ནི་ཀུན་ཚེ་ནུས་མེད་ཡིན། །སྤྱིའོ། །དེའི་67ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་དེ་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་འཛུགས་པ་ཡིན་ནོ།། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། བམ་པོ་ཉི་ཤུ་གསུམ་པ། བདག་ཉིད་ལ་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། སྤྱི་དེའི་ནུས་པའམ་ནུས་མེད་པ། །རང་བཞིན་གྱིས་ནི་གང་གནས་ཉིད་ནུས་པ་དང་ནུས་པ་མེད་པ། དེ་ཟད་བྱ་ཕྱིར་ནུས་པ་གང༌དེ་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ནུས་པ་ཅི་ཞིག་ཡིན། རྟག་པ་ཉིད་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུའི་ཕྱིར་སྤྱི་ནི་གསོ་མིན་ན། དངོས་པོའི་རྒྱུན་མི་རྟག་པ་ལ་རྐྱེན་གཞན་དང་གཞན་ཉེ་བ་ལས། གནས་སྐབས་ཁ་ཅིག་ནི་བྱེད་པ་པོ་དང་བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རིགས་པ་ཡིན་ན་དེ་ནི་སྤྱི་རྟག་པ་ལ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །གཞན་ཡང་སྤྱིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གསལ་བ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་སྤྱི་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་ན། ༢༣ སྤྱིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ལའང༌།། རྗེས་འབྲེལ་ཏེ་རྗེས་སུ་འཇུག་པའོ། །སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་ཆ་ནི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་ཡན་ལག་དུ་གནས་པའི་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆ་སྟེ། ཆོས་སྣང་བའོ། །སྤྱིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ལ་སྣང་བར། རྣམ་པར་ངེས་པ་སྟེ་མཚོན་པར་བྱའོ།68།གལ་ཏེ་སྤྱིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། །དེ་ལ་གང་གིས་སྤྲུལ།

69།དོན་གང་གིས་གཞག་པ་ཡིན། སྤྱིས་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། དེའི་རྣམ་པ་ཅན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་སོ། །སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་

65 སྟེ་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
66 དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
67 རྩ་ཚིག དེ་ནི་དེ་ལ་གང་གིས་སྤྲུལ། །ཞེས་པ་དེར་གོ་དགོས།
68 བྱ་བའོ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
69 རྩ་བ། དེ་ནི་དེ་ལ་གང་གིས་སྤྲུལ།།

50 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

རྣམ་པ་ནི་སྤྱི་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ནི་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱི་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སྤྱི་སྣང་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་ནི། གང་ཞིག་གི་70རྣམ་པ་དང་བྲལ་བ་དེ་ནི་འཛིན་པ་ན་རྣམ་པ་དེར་སྣང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་འཛིན་པ་ན་དྲི་ལྟ་བུའོ། །སྤྱི་ཡང་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པའོ།།
[༢] སྐྱོན་སྤོང་དགག་པ།

དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ༢༤ གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་ཤེས་དོན་ཅན། །ཕྱིར་ན་དབང་པོ་དོན་མེད་མིན། །དོན་ཤེས་པ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་དང་། མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེད་པ་ལ་སྒྲ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ནི་དབང་པོ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཅན་མ་ཡིན་ནོ།། མིང་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པ་ལ་ཡང་ལན་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ངོ་བོ་གཅིག་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དེ། སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་དོན་སོ་སོར་ངེས་པ་ངོ་བོ་གཅིག་པ་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། ངོ་བོ་གཅིག་ཅན་སྒྲ་སོགས་ལས།

71 སོགས་པ་སྨོས་པས་ནི་གཟུགས་དང་དྲི་དང་རོ་ལ་སོགས་པ་བཟུང་ངོ༌། །ཐ་དད་སྣང་ཅན། གསལ་བར་སྣང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་དང༌། དེ་ལས་གཞན་པའི་བློ་གང་ལས་མ་ཡིན་ནོ། །ཕན་ཚུན་མི་འདྲ་བ་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བའི་རྣམ་པ་ནི་དོན་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།72།གང་གིས་ཤེས་པ་ལ་རྣམ་པ་གཅིག་གསལ་བསྐྱེད་ཅིང༌། གཞན་ལ་མི་གསལ་བ་ཡིན། དེ་བས་ན་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་གང་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་དོན་དེར་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དོན་གཅིག་མངོན་སུམ་དང་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་རམ། སོ་སོར་སྣང་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ།།73

70 གང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
71 རྩ་བ། དེ་དངོས་གཅིག་ཕྱིར་སྒྲ་སོགས་ལས། །ཐ་དད་སྣང་བློ་གང་ལས་ཡིན།།
72 ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
73 འདོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 51

སྦྱོར་བ་ནི། གང་ཞིག་དོན་གཅིག་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དེ་དག་ནི། མངོན་སུམ་དང་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའམ། ཐ་དད་པར་སྣང་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མིག་ཉམས་པ་མེད་པ་ཅན་གྱིས་ཟླ་བ་གཅིག་ཏུ་མཐོང་བའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་དེ་དག་གིས་74ཡུལ་གཅིག་ཉིད་ཡིན་པར་སྨྲ་བར་འདོད་པའི་མངོན་སུམ་དང་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པ་ཡང་དོན་གཅིག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པའོ།།
(ཁ) སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་དོན་དམ་པར་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ། [༡] དངོས།

རིགས་འདིར་གསལ་བ་ལས་གཞན་ནམ་གཞན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་གྲང་ན། གལ་ཏེ་གཞན་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། ༢༥ རིགས་ལྡན་རིགས་ནི་མིན། །རིགས་དང་ལྡན་པ་ཉིད་རིགས་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱུ་གང་གིས། །གསལ་བའི་ངོ་བོར་གཞན་རྟེན་མེད། །སྤྱི་ནི་གསལ་བ་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་ཞིང༌། གསལ་བ་ཡང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཞན་རྟེན་མེད་པ་སྟེ། འདི་ལ་རྟེན་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱར་རོ། །གསལ་བ་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། གསལ་བ་གཞན་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་བས་ན་སྤྱི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་ཐ་དད་པར་གྲུབ་ན། །གསལ་བ་ལས་རིགས་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེའི་ཚེ་གསལ་བ་འདིའི་སྤྱི་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་དངོས་སུ་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་འདིའི་འདི་ཞེས་བྱ་བ་75འབྲེལ་བ་གཞན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ལྟོས་པར་བརྗོད་པའོ། །ལྟོས་པ་ཡང་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རིགས་གསལ་བའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ནོ། །འབྲས་བུ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཅན་ནོ། །ལྟོས་པ་མེད་པ་ཅན་འབྲལ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
སྦྱོར་བ་ནི། གང་ཞིག་གང་གི་འབྲས་བུར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་ལྟོས་པ་དང་

74 གི པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
75 བའི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

52 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

བཅས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འབིགས་བྱེད་དང་གངས་ཅན་ལྟ་བུའོ། །རིགས་ཀྱང་གསལ་བའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་དམིགས་པའོ། །གང་ཞིག་གང་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་དེ་ནི་དེའི་ཞེས་དོན་དམ་པའི་འབྲེལ་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དཔེ་དེ་ཉིད་ལྟ་བུའོ། །རིགས་ཀྱང་རིགས་དང་ལྡན་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པའོ།།
གཞན་ཡང་རེ་ཞིག་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ། ༢༦ ས་བོན་ལ་སོགས་པ་དེའི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་། རང་གི་རྒྱུ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཅུང་ཞིག་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་ལ་གྲུབ་པའི་འོག་ཏུ་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པ་དེ་བས་ན། དེ་ནི་རག་ལས་པ་མེད་པ་ཡང་རང་རྒྱུད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །རྟོག་76པ་ཡིས་ནི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲེལ་པར་བྱེད། ས་བོན་ལ་སོགས་པའི་ལྗང་བུ་ལ་སོགས་པ་འདི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྲེལ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི། དོན་དམ་པར་འབྲེལ་པ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་ནི། གང་ཞིག་གང་གིས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བྱར་མེད་པའམ། གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་ལ་ལྟོས་པར་མི་འགྱུར་བའམ། དེ་དངོས་སུ་གཞན་གྱི་དབང་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འབིགས་བྱེད་དང་གངས་ཅན་ལ་ལྟོས་པའམ། དེ་གཞན་གྱི་དབང་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ཡང་ཕྱིས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བྱར་མེད་པའམ། གྲུབ་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པའོ། །བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་གཉིས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པའོ།།77
དེ་དེ་ལྟར་ན་འབྲས་བུ་ལ་ཡང་དོན་དམ་པའི་འབྲེལ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། ཇི་ལྟར་ཡང་སྟེ་རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་སྤྱི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་དོན་དམ་པའི་འབྲས་བུ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པར་འགྱུར། ༢༧ དེ་བས་ན་གཞན་ཉིད་ཡིན་ན་དོན་གཞན་ཉིད་ཡིན་ནའོ། །གང་ལས་ཤེ་ན། གསལ་བ་ལས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤྱི་དེ་འབྲེལ་མེད་གསལ་བ་ 76 རྟོགས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
77 འགྲེལ་བཤད། (སྨད། ༤༠༡) “གང་ལ་མེད་པར་དགག་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པ་ཡིན་ཞིང་། བསྒྲུབ་པ་གཙོ་བོར་འགྱུར་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ།།” ཞེས་བཀྲལ།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 53

དང་ངོ༌། །སྦྱོར་བ་ནི། གང་ཞིག་གང་གིས་རང་བཞིན་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བྱར་མེད་པ་དེ་ནི་དེ་ལ་རག་ལུས་པའམ། དེ་དང་འབྲེལ་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གཞན་འགའ་ཞག་གང་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། །སྤྱི་ཡང་གསལ་བས་རང་བཞིན་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བྱར་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པའོ།།
དེ་ཕྱིར་རང་བཞིན་མེད་པར་གྲུབ། གང་གིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་མེད་པ་དག་ཏུ་རིགས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་གཞག་པ་མི་ནུས་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་ནི། གང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཐ་དད་པ་དང༌། ཐ་དད་པ་མེད་པ་དག་ཏུ་རྣམ་པར་གཞག་པར་བྱ་བའི་རང་བཞིན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལྟ་བུའོ།། སྤྱི་ཡང་78གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པ་དང༌། ཐ་དད་པ་མེད་པ་དག་ཏུ་རྣམ་པར་གཞག་པར་བྱ་བའི་རང་བཞིན་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པའོ།།
གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ལས་རིགས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གཞག་པ་མི་ནུས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ལ། རིགས་དེ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་དེའི་ཚེ། མེད་པ་རི་བོང་གི་རྭ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དངོས་པོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་བས་ན། རིགས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱིར་འགྱུར་རོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ནི་གང་དང་གང་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་སྤྱི་ཡིན་ནོ་ཞེས་མི་སྨྲ་བ་དེ་ལྟར་ན་གང་གིས་མེད་པར་རིགས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར།79 འོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། རིགས་ནི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་གལ་ཏེ་རིགས་རང་བཞིན་མེད་པ་དེའི་ཚེ་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབའ་ཞིག་80ཀྱང་སྤྱིར་མི་འགྱུར་ཏེ། རི་བོང་གི་རྭ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་འདིར་གལ་ཏེ་སྤྱི་དངོས་པོར་གྱུར་ 78 མ་དཔེར། སྤྱི་དང་། ཞེས་ཡོད་མོད། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།
79 རྩ་བ། མེད་པ་རིགས་སུ་ཐལ་མི་འགྱུར།།
80 འགའ་ཞིག པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

54 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

པ་གཅིག་

81རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེའི་གྲུབ་
པ་ལ་སྒྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་རྣམ་པའི་82རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེའི་ཚེ། མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་རྟ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ནི་བ་ལང་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་གཅིག་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པའི་ ཡུལ་ཡིན་ཞིང༌། ཚིག་གི་དོན་དྲུག་ཚིག་གི་དོན་ཉིད་ཡིན་པ་དང༌། སྔ་ན་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དུ་མ་འདྲ་བའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་གཅིག་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ངང་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ཡང་རི་བོང་གི་རྭ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་ཡིན་ན་ཡང༌། བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་མིན། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལ་དེ་ལྟོས་མེད་ཕྱིར་རོ། །བུམ་པ་དང་རི་བོང་གི་རྭ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཕན་ཚུན་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བུམ་པ་དང་དེའི་སྤྱི་ལ་ལྟོས་པ་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་བུམ་པ་ཆོས་ཅན་དང་བུམ་པ་ཉིད་ཆོས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ།།
གལ་ཏེ་འདི་ལ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་དངོས་པོར་འགྱུར་ཞེ་ན། བདེན་ཏེ། འོན་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་དེ་ལས་ལྡོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བློ་ཆོས་དུ་མ་ལ་ཞེན་པ་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་འཁྲུལ་པར་བྱུང་བ་རང་གི་སྣང་བ་ལ་གནས་པ་ཆོས་ཐ་དད་པ་དེ་དང་དེ་དངོས་པོའི་ཆོས་བཞིན་དུ་འཇོག་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་སྣང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོས་སམ་ཆོས་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་འདི་བྱེད་པ་དེ་བས་ན་དེ་དག་ལ་ལྟོས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །བུམ་པ་དང་རི་བོང་གི་རྭ་དག་ལ་ནི་དེ་འདྲ་བའི་ལྟོས་པ་དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་བུམ་པ་ཆོས་ཅན་མ་ཡིན་ཞིང་མེད་པ་ཡང་དེའི་སྤྱི་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རིགས་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྟན་པ་དེའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་མེད་པ་སྟེ། རིགས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ནོ།།

81 མ་དཔེར་གཅིག་ཅིག་རྗེས་སུ་ཞེས་བྱུང་།
82 -རྣམ་པའི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 55

[༢] གྲུབ་པའི་དོན།

༢༨ འོན་ཀྱང་ངོ་བོ་སྟེ། རང་བཞིན་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས། དངོས་པོ་གང་དང་གང་ལས་ལྡོག་པ་དེ་དང་དེ་ལས་ཐ་དད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་ཟིན་ཀྱང༌། ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་དུ། ངོ་བོ་མེད་ལ་རིགས་བརྟགས་པ། །སྒྲ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རབ་ཏུ་བསྟན། ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། ཁྱད་པར་དེ་ལ་འཇུག་དོན་ཅན། །དེ་ཡང་དེ་ཡིན་ལ་ཁྱད་པར་ཡང་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་ཁྱད་པར་དེ་ལའོ། །དེ་དང་དེ་རྣམ་པར་གཅད་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བརྡར་བྱས་པ་ཅན་དག་གིས་སོ།༢༩།རིགས་དེ་དེའི་ངོ་བོར་སྣང་བའམ། ངོ་བོ་གང་ཅུང་ཟད་བཞིན་དུ་སྣང་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པའམ། དོན་ལ་དེ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་རིགས་ཀྱི། ངོ་བོ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་གཅིག་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་གང་དེ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ། །ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་མཐོང་གོམས་སྤྲུལ་པ་ཉིད། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པར་འཛིན་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་མཐོང་བ་གོམས་པ་དེས་གཞན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་འདི་ནི་ལོག་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ནོ།།
གཞན་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་སྤྱི་དེ་རྣམ་པར་གཞག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་སྤྱིའི་ངོ་བོ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ༣༠ དོན་རྣམས་ཀྱི་ནི་གཅིག་ལ་སོགས་པས་གཞན་ལ་ལྡོག་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་གང་ཡིན་པ་གཞན་ལས་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། གཞན་སེལ་བའི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །སྒྲ་དེ་འདིས་ནི་གང་ངེས་ཅན། མི་འདོད་པ་སྤོང་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ན། སྒྲ་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་པ་དག་གིས་ཐ་དད་པ་དེ་དང་དེ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྗོད་པར་བྱེད་པ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་སེལ་བ་དེའི་ངོ་བོ་ཅིར་མི་རུང༌། རང་བཞིན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
༣༡ གང་ཡང་སྤྱིའི་བློ་ལ། དོན་འཁྲུལ་པ་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པའི་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་རང་གི་སྣང་བའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་ཐ་དད་པ་མེད་པ་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་ན། ངོ་བོ་གཅིག་པ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་འཁྲུལ་པའི་ངོ་བོའོ།།

56 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། ངོ་བོ་མེད་ཅན་ལ་སྟེ། ཇི་ལྟར་སྣང་བར་གྱུར་པའི་རྣམ་པས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་དེའི་དོན་དུ་འཁྲུལ་པ་སྟེ། དེའི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དེ། སྤྱི་ཡིན་པར་ཁོ་བོ་ཅག་འདོད་པར་གྱུར་ན། འདི་ལྟར་འཁྲུལ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བརྫུན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འཁྲུལ་པ་ཉིད་གང་ལས་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱི་ཉིད་དུ་ཡང་མཐོང་ཕྱིར་རོ། །ཐ་དད་པ་མེད་པར་དོན་ཐ་དད་པ་དག་ཏུ་ཡང་སོ་སོར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དེ་ལ་དོན་དུ་འཁྲུལ་པ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྤྱིའི་བློ་ནི་ངོ་བོ་ཅན་མིན་ཏེ།83 རང་བཞིན་མེད་པའོ།། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་བསླད་ཕྱིར་དང༌། དེའི་ངོ་བོ་དེ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོར་བརྟགས་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
༣༢ དོན་དངོས་དེ་ཉིད་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་གི་སྣང་བའི་དོན་མེད་དུ་ཟིན་ཀྱང་དོན་དུ་ཞེན་པ་དེ་ལྟར་ན། དེ་ཉིད་དེ་བདེན་པའི་དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་84མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་གཞན་ལས་ལྡོག་པའི་ངོ་བོ་སྤྱི་ཡིན་ནམ། བློའི་སྣང་བ་སྤྱིར་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡང་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།85།དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྤྱི་དེ། ངོ་བོ་མེད་པས་བརྗོད་བྱ་མིན། །དངོས་པོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུའོ། །གང་ལ་ངོ་བོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པ་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་གང་ལས་ཡིན། ངོ་བོ་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ན་ནི། དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་86ལས་འདས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
(ག) བརྗོད་དུ་ཡོད་པའི་ལན་དགག་པ།

དེ་ལྟར་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་ཚིག་འགའ་ཞིག་87ལས་ཀྱང༌། ༣༣ དངོས་འདོད་ན་ནི། བུམ་པའི་སྤྱི་རང་གི་ཉེ་བར་ལེན་པར་འགྱུར་བ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་དེ་

83 ཡིན་ཏེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
84 ནི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
85 རྩ་བ། མེད་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཅན་མ་ཡིན།།
86 -དུའོ། །གང་ལ་ངོ་བོ་་་་ དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། འདིའི་ཐད་པེ་སྣར་དུ་གཞུང་ཆད་སྙམ། 87 མ་དཔེར། འབའ་ཞིག ཅེས་ཡོད་མོད། པེ་སྣར་དུ་བྱུང་བ་རྩ་བ་དང་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀ་དང་མཐུན་པས་བཅོས།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 57

ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ན་ཡང༌། སྣམ་བུ་ལས་བུམ་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ། །སྣམ་བུ་ལས་བུམ་པ་གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། སྤྱི་དངོས་པོ་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན། བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤྱི་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
དངོས་པོ་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་མ་གྲུབ་པའི་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དོ།། གལ་ཏེ་ཡང་བུམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚོགས་པ་སྣམ་བུ་ཞེས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ལས་གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང༌། རང་གི་ཚོགས་པ་དག་ལས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དངོས་པོ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདོད་དོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དེ་ལས་ཀྱང་མི་འགྱུར་ན་དེ་ཡོད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་རྣམས་རྣམ་འགས་བརྗོད་བྱ་ཉིད་མ་ཡིན། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ལ་འགའ་ཞིག་ལས་ཀྱང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་མེད་དེ། དེ་ཉིད་དང་གཞན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་བས་ན་གཏན་ཚིགས་འདི་ནི་ཁྱབ་88པར་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་ལས་ཀྱང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
ཡང་ན་གཏན་ཚིགས་ཁྱད་པར་མེད་པས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྣམ་བུ་ལས་ཀྱང་བུམ་པ་ཉིད་གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་བྱ་མིན། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཉེར་ལེན་ཐ་དད་པས་ཐ་དད། །ཉེ་བར་བརྟགས་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་བུམ་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པར་འགྱུར་བ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག སྣམ་བུའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་དག་ལས་དངོས་སུ་ཐ་དད་པ་དེར་གཏོགས་པའི་ཐ་དད་པ་དེ་དང་དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྒོ་ནས་བཏགས་པའི་བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་དག་ལ་ཡང་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཐ་དད་པར་བརྗོད་དོ། །བུམ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དེ་དངོས་སུ་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ན་གང་གིས་ན་དེ་འགའ་ཞིག་ལས་གཞན་ཉིད་དམ་གཞན་ 88 ཁྱད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

58 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཉིད་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་བར་འགྱུར།
གཞན་ཡང༌། ༣༤ འདས་པ་དང་ནི་མ་འོངས་པའི། །དོན་ལའང་སྤྱི་ཡི་རྒྱུ་ཅན་གྱི།། སྤྱིའི་རྟེན་ཅན་ཉིད་ཀྱི་མཉམ་པ་དག་སྟེ། སྒྲ་དག་འཇུག་འགྱུར་ན་འགོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པར་གྱུར་པ་དང༌། བུམ་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་གལ་ཏེ་སྤྱི་དངོས་པོར་གྱུར་བ་རྟེན་ཉིད་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲ་རྣམས་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་བུམ་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡོད་པ་སྟེ། སྤྱི་དངོས་པོར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ། །མེད་ཆོས་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། མི་འགྱུར་བ་ཉིད་དོ། །དངོས་པོ་མེད་པའི་འདས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་མི་རུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་ནི། གང་ཞིག་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་གཟུགས་ལྟ་བུའོ། །སྤྱི་ཡང་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པའོ། །ཡང་ན། གང་ཞིག་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཆོས་ཡིན་པ་དེ་ནི་དངོས་པོར་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་མེད་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱི་མེད་པ་ཉིད་ལྟ་བུའོ། །སྤྱི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པར་འཇུག་པ་ཅན་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཆོས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ༣༥ གལ་ཏེ་ཉེར་བཏགས་ལས་དེ་འདོད། །ད་ལྟར་གྱི་བུམ་པ་དང་འདྲ་བ་འདས་པ་ལ་སོགས་པའི་བུམ་པ་ལ་སྤྱིའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་སྒྲ་མི་འཇུག་པ་ནི་བདེན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དེ་ལ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཉེ་བར་བཏགས་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡང་སྤྱི་དངོས་པོར་གྱུར་བའི་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་སོ། །གལ་ཏེ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་འགའ་ཞིག་ཡོད་པར་གྱུར་ན། ཉེ་བར་བཏགས་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པར་འགྱུར་ན། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་89ཉེ་བར་བཏགས་པ་ལས་སྒྲ་འཇུག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ད་ལྟར་བའི་བུམ་པའི་ཉེ་བར་གང་སྟེ། སྒྲ་འཇུག་པ་རྒྱུ་མཚན་གྱི་ཆོས་སོ། །མེད་པ་ 89 +ཉེ་བར་བཏགས་པ་མེད་ཅིང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 59

དང་ནི་འདས་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་བུམ་པ་མེད་པ་དང༌། ལྷན་ཅིག་ད་ལྟར་གྱི་བུམ་པའི་དངོས་པོའོ། །སྣམ་བུ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་དང༌། ཉེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་གང་ཡིན། གང་གིས་ན་སྣམ་བུ་ལ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ལས་བུམ་པའི་སྒྲས་90འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ཞིང༌། བུམ་པའི་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་ལས་འགྱུར་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ཇི་ལྟར་ད་ལྟར་གྱི་བུམ་པ་ཆུ་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟར་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་བུམ་པ་དག་གྱུར་པ་དང་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་འདི་ཉེ་བར་བཏགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་ནི་གང་གི་ཚེ་དེ་ཆུ་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། བུམ་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་དེའི་ཚེ་བཟློག་པ་ཉིད་མེད་དོ། །ཞིག་པར་གྱུར་པ་མེད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། ད་ལྟར་གྱི་བུམ་པ་ཉེ་བར་བཏགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལ་ཅི་ཞིག་ཡིན། དེ་ལྟར་ན་ཉེ་བར་བཏགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པ་ཡང་ངོ༌། །བྱུང་བ་ལ་དེ་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྒྲ་བཟློག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །མ་བྱུང་བ་ཡང་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཉེ་བར་བཏགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ།།
སྦྱོར་བ་ནི། གང་ལ་གང་ཉེ་བར་བཏགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པ་དེ་ལ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཕྱུག་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་བྲལ་བའི་བྲན་པོ་ལ་རྒྱལ་པོ་ཉེ་བར་མི་འདོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དག་ལ་ཡང་ད་ལྟར་གྱི་བུམ་པ་ཉེ་བར་བཏགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་དམིགས་པའོ།།
གཞན་ཡང་ཁྱེད་ཅག་གིས་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་དངོས་ཡིན་ལ། གཞན་ནི་ཕལ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དངོས་དང་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་ཉིད་ཀྱི་མ་ཡིན་ནོ།༣༦།འདི་ལྟར་དངོས་དང་སྒྲོ་འདོགས་ལ། །དངོས་དང་ཉེ་བར་བཏགས་པའི་དོན་དག་ལ་ཇི་ལྟར། སེང་གེ་མཆེ་བ་དང་མཇུག་མ་དང་ལྡན་པ་ཆོས་ཅན་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་སེང་གེའི་ཤེས་པ་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་ 90 སྒྲ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

60 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

དང༌། བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་ལ་སེང་གེ་ལ་ཡོད་པའི་དཔའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ལས་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་91དེ་ལ་ལྟོས་ནས་ཉེ་བར་བཏགས་པའི་སྒོ་ནས་སེང་གེའི་སྒྲ་དང་ཤེས་པ་འཇུག་པ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་ལ་སེང་གེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་བློ་ནི་འཁྲུལ་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །གྲགས་པའི་དོན་བཞིན་དུ་དུས་དེའི་ཚེ་ཆོས་མཐུན་པར་བྱེད་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དངོས་དང་ཉེ་བར་བཏགས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་བརྗོད་པ་འདི་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་པ་དེ་དོར་བར་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།
དེ་བས་ན་བུམ་པའི་ཤེས་པ་བུམ་པ་ཞིག་པ་དང༌མ་སྐྱེས་པ་དག་ལ་མ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། ཇི་ལྟར་ན་དེ་ལ་སྒྲ་འཇུག་པ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཡིན། བུམ་པའི་སྤྱི་ལ་ཡང་སྤྱིའི་རྒྱུ་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་གྲགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལ་དངོས་ཀྱི་སྒྲ་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱིའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་ནི་མ་ཡིན་པས་ན་གཞན་དག་ལ་ཡང་དངོས་དང་ཉེ་བར་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་འཇིག་རྟེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་པ་92ཡིན་ན། གནས་མེད་པ་ལ་ཞེན་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། ༣༧ དེ་བས་ན་དོན་གང་ལ་གྲགས་པས་དོན་མིན་ལའང་ཁྱད་པར་དང་བྲལ་བ་ལ་ཡང༌། འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲ་འགོད་པ། དཔེར་ན་སེང་གེའི་སྒྲ་སེང་གེ་ལ་དངོས་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་མཚུངས་ཕྱིར་ཏེ།93 གྲགས་པའི་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། འཁྲུལ་རྟོགས་ཅན་གཞན་ཕལ་པ་ཡིན། །ཤེས་པ་འཁྲུལ་པ་སྟེ། དཔེར་ན་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་ན་འདས་པའི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ད་ལྟར་གྱི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བར་འཁྲུལ་པ་མེད་པར་ཉེ་བར་བཏགས་པ་མ་ཡིན་པའི་བློ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན་གཉི་ག་ལ་ཡང་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ཁྱད་94པར་མེད་པ་སྒྲ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ང་ལ་ཀླན་ཀ་བཙལ་དུ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
སྦྱོར་བ་ནི། གང་ཤེས་པ་འཁྲུལ་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་དེ་དངོས་ཡིན་

91 -དང་ལྡན་པ་ལས་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
92 +མ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
93 རྩ་བ། དོན་མེད་ན་ཡང་འགྲོ་བ་ཡིས། །གང་ལ་གྲགས་པས་སྒྲ་བཀོད་པ། །དེ་ལ་དེ་དངོས་དེ་མཚུངས་ཕྱིར།། 94 ཁྱབ། པེ་ཅིང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 61

ཏེ། དཔེར་ན་ཁྲ་བོ་དང་ཁུ་ཡུ་དག་གི་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་པའི་ཡུལ་བ་ལང་གི་ཆོས་དངོས་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་བུམ་པ་ཡང་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་པའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སོ།།
གྲགས་པས་ཤེས་པ་མ་འཁྲུལ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དངོས་ཡིན་ཞིང་དེའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་འཁྲུལ་པའི་ཡུལ་ནི་ཕལ་པ་ཞེས་བྱའོ། །འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་དང་ཕལ་པའི་མཚན་ཉིད་འདི་བསལ་95ནས། ཁྱོད་ཀྱིས་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཡོད་པའི་དོན་གྱི་ཡུལ་ཅན་དངོས་ཡིན་ཞིང༌། གཞན་ནི་ཕལ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དངོས་དང་ཉེ་བར་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་དངོས་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་ཏེ། ༣༨ ཇི་ལྟར་དངོས་པོ་ནུས་མེད་ལའང༌། །དངོས་པོ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི།96།མཉན་པ་སྐྱེ་བོས་བྱས་པ་ཡིན། །དཔེར་ན་འགའ་ཞིག་གིས་འགའ་ཞིག་ལས་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་རང་གི་བུ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་འབྲས་བུའི་རྒྱུ་ནུས་པ་མེད་པ་ནི་མེད་པ་དང་འདྲ་བའམ་རི་བོང་གི་རྭའམ་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ཞེས་བྱ་བ་མེད་པར་རྗོད་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡོད་པ་ལ་ཡང་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ནི་ཐལ་བ་ཡིན་ནོ། །རི་བོང་གི་རྭ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་ལ་ནི་བཟློག་པས་དངོས་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་བཏགས་བཞིན་དུ་ནུས་པ་མེད་པའམ། ནུས་པ་ལ་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་མཉན་པ་སྐྱེ་བོས་བྱས་པ་ཡིན།97 གྲངས་ཅན་གྱིས་ཀུན་བརྟགས་པའི་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་མེད་ན་ཡང་ངོ༌། །དེ་འདྲ་བ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འཇིག་རྟེན་མི་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་མེད་ན་ཡང་ཇི་ལྟར་བརྟགས་པ་བཞིན་དུ་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་འཇུག་པ་དང༌། སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་བྱ་བ་དུ་མ་ནུས་པ་གཞན་ལ་མཉན་པ་འཇུག་པར་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་འདི་ནི་གཙོ་བོ་དང་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང༌། བྱ་བ་ལྡོག་པ་ཅན་ཇི་ལྟར་ཀུན་བརྟགས་པ་བཞིན་དུ་འདི་ནི་གྲངས་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་མཉན་པ་བྱེད་

95 གསལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
96 འདིར། མེད་ཞེས་ཇི་ལྟར་བཏགས་བཞིན་དུ། །ཞེས་བྱུང་ལ། རྩ་བར། མེད་ཅིའམ་ཇི་ལྟར་རྟོག་བཞིན་དུ།། ཞེས་ཡོད།
97 +ནོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

62 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་གྲངས་ཅན་པའི་འདོད་པ་མེད་ན་ཡང༌སྒྲ་འཇུག་པ་ནི་དངོས་ཡིན་ལ། གཞན་དུ་མངོན་པར་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུའི་ནི་ཕལ་པ་ཡིན་ནོ། །ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པས་མེད་པ་ལ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་དང་དངོས་པོ་ལ་འཇུག་པ་དངོས་ཡིན་པར་འགྱུར་ན། དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་ཁྱེད་ཅག་གིས་དངོས་དང་ཉེ་བར་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ།98།ཁོ་བོ་ཅག་ནི་སྤྱི་དངོས་པོར་ཡོད་པ་མེད་པར་བརྡ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྒྲ་འཇུག་པ་དེ་ལྟར་ན་ཞེན་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཡིན་ནོ།།
(༢) སྤྱི་མཚན་དངོས་པོ་ཡིན་པ་རིགས་པ་གཞན་གྱིས་དགག་པ།
(ཀ) ཡུལ་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་བརྟགས་ལ་དགག་པ།

དེ་དེ་ལྟར་ན་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྤྱི་དངོས་པོ་མེད་པར་བསྟན་ནས། ༣༩ ཞིག་ལས་སྒྲ་ལས་བློ་ཅི་འདྲ།། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་གཞན་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཞིག་པ་ལ། བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་ལ་བློ་ཅི་འདྲ་སྣང་བ་དེ་འདྲ་བློ་ཉིད་མ་ཞིག་པ་ལ་ཡང་སྣང༌། ཇི་ལྟར་བུམ་པར་གྱུར་པ་དང༌། བུམ་པར་འགྱུར་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། བུམ་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཅི་འདྲ་བར་སྣང་བ་དེ་ལྟར། བུམ་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ད་ལྟར་གྱི་བུམ་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲ་ལས་ཀྱང༌། སྐྱེས་བུའི་དབང་པོའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་དེ་ལ་ཡང་དེ་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་སྣང་ངོ༌། །འོན་ཀྱང་དུས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་ནི་ཡོད་དོ། །རྣ་བ་ལ་སོགས་རྣམ་པར་ཤེས། །དོན་ཡོད་ཅན་ལ་དེ་དག་མེད། །མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དོན་ཡོད་པའི་ཡུལ་ཅན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དག་ལ་ནི། ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པ་མེད་པའི་དོན་ཅན་གྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་སྣང་བའི་99ཁྱད་པར་མེད་པ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཇི་ལྟར་དོན་ཉེ་བ་ཅན་གསལ་བར་སྣང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །དེ་བས་ན་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པའི་སྣང་བ་ལས་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བུམ་པ་ཡོད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲའི་ཤེས་པ་དངོས་པོའི་

98 +ཁོ་བོ་ཅག་ནི་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ།།
99 +ཁྱད་པ་ལས། པེ་ཅིང་། ཁྱད་པར་ལས། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 63

ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།།
སྦྱོར་བ་ཡང་། གང་དང་གང་མེད་པའི་དོན་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལས་ཤེས་པ་ཁྱད་པར་མེད་པར་སྣང་བ་ཡིན་པ་དེ་དང་དེ་ནི་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མེད་པའི་དོན་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལས་ཁྱད་པར་མེད་པར་སྣང་བ་ཅན་འདས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་གཉིས་པ་ལྟ་བུའོ། །ད་ལྟར་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཡང་མེད་པའི་དོན་ཅན་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་ཤེས་པ་ལས་ཁྱད་པར་མེད་པར་སྣང་བ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་ཡོད་པར་འགལ་བ་དམིགས་པའོ། །གང་གིས་ཡང་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དག་ཤིན་ཏུ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་མི་ལེན་པ་དེའི་ཡང་དོན་བྱེད་པར་རུང་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། སྔ་ཕྱི་དག་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་གཏན་ཚིགས་སམ་དཔེ་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ།།100 དེ་ལྟར་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ༤༠ སྤྱི་ཙམ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། །སེམས་གཉིས་དག་ནི་མཚུངས་པ་ཡིན། །ད་ལྟར་གྱི་བུམ་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དང༌། མེད་པའི་དོན་ཅན་འདས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཤེས་པ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ནི། སྤྱི་ཁོ་ནས་མཚུངས་པ་ཉིད་དུ་སྣང་བ་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེའི་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྤྱི་ཙམ་འཛིན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ད་ལྟར་གྱི་བུམ་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཡང་སྤྱི་འབའ་ཞིག་ཡུལ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། བུམ་པ་ཞིག་པ་དེ་ལ་ཡང་སྤྱི་ཡན་གར་བ་གནས་པ་ཉིད་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། སྔ་མ་དང་ཕྱི་མ་དང་བར་མའི་གནས་སྐབས་དག་ཏུ་བུམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ཡན་གར་བ་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། སྒྲས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་མཚུངས་པར་སྣང་བ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་དང་དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྤྱི་དེ་འབའ་ཞིག་པ་ཉིད་དག་ཀྱང་གསལ་བ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ན། དེ་མཚུངས་མིན་དང་གསལ་བ་

100 འགྲེལ་བཤད་དུ། (སྨད། ༤༠༥) གང་གིས་ཡང་ཞེས་པའི་གཞུང་དེས་བྱེ་སྨྲས་འདས་མ་འོངས་གཉིས་ཡོད་པ་དང་དེ་འཛིན་པའི་ཤེས་པའང་མེད་པའི་དོན་གྱི་ཡུལ་ཅན་མིན་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དང་དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་བཀྲལ།

64 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

མིན།101།ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས། འཛིན་པ་རྣམ་པར་བཟློག་པ་ཡིན། གང་གིས་ན་སྤྱི་ཡན་གར་བ་སྒྲ་ལས་འཛིན་པ་ཡིན་ན་གསལ་བའི་སྤྱི་དེ་གསལ་བས་གསལ་བར་བྱ་བར་འགྱུར། སྐྱེ་བ་དང་རྟོགས་པའི་གཞན་གྱི་དབང་གིས་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྔར་བསྟན་ཟིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་

102སྤྱི་ཡན་གར་བ་འཛིན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
བས་ན་འདི་ལན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ།།
(ཁ) ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་བརྟགས་ལ་དགག་པ།
[༡] གསལ་བ་དང་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་བརྟགས་ལ་དགགགཞན་ཡང་གང་གི་ཕྱིར་དེ་སྤྱི་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ༤༡ ཕན་ཚུན་ཁྱད་པར་ཅན་དངོས་རྣམས། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་ཏེ། རེ་ཞིག་གདོན་མི་ཟ་བར་ཐ་དད་པ་མེད་པར་འདོད་ན་ཡང༌། རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཐ་དད་པར་ཁས་བླང་བར་བྱ་སྟེ། འདི་དེའི་རྟེན་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཡང་འགྲོ་བ་གཅིག་ཉིད་དུ་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་རྡུལ་དང༌། མུན་པ་དང༌། སྙིང་སྟོབས་ཐ་དད་པ་དང༌། དེ་དག་ལ་སེམས་དང་ལྡན་པ་དང་སེམས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཕན་ཚུན་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གཞན་ལ་ཡང་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གནས་སྐབས་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། ཐ་དད་པ་དགག་པར་མི་ནུས་པ་ཅན་ཡིན་པས་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ནོ།། དངོས་པོ་རྣམས་ཕན་ཚུན་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་དངོས་པོའི་103ཁྱད་པར་མེད་པར་སྤྱིའི་རང་བཞིན་དུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ།104 མི་འགྱུར་རོ། །ཁྱད་པར་ཅན་དང་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་གཉིས་ནི་གཅིག་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། སྤྱིའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་ནི། གང་དག་འགལ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་གཅིག་གི་རང་བཞིན་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་དག་སོ་སོར་ངེས་པའི་

101 རྣམ་རྩ། ༣/༢༠ཀ
102 རྩ་བ། དེ་འབའ་ཞིག་ནི་འཛིན་བྱེད་པ། །སྔར་ནི་རྣམ་པར་བཟློག་ཟིན་ཏོ།།
103 ནམ་དངོས་པོ།
104 རྩ་བ། ཁྱད་མེད་ངོ་བོ་ཇི་ལྟར་འགྱུར།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 65

རང་བཞིན་ལྟ་བུའོ། །ཁྱད་པར་ཅན་དང་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པ་དག་ཀྱང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པའོ།།
ངོ་བོ་ཉིད་གཉིས་ཡོད་ན་ཡང༌། །གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ལ་ཁྱད་པར་ཅན་དང༌ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་གཉིས་ཡོད་པ་དེའི་ཚེ། དེ་དངོས་གཅིག་ཏུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར།། ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་གཞན་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དངོས་པོ་གཉིས་སུ་འགྱུར་གྱི་དངོས་པོ་གཅིག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དངོས་པོ་ཁྱད་པར་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་གང་དག་དང་མཚུངས་པའི་ངོ་བོར་འདོད་ན། དེ་ལས་དེ་སྟེ་སྤྱི་ངོ་བོ་གཞན་ཉིད་དུ་འགྱུར། དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་ཐ་དད་པ་མེད་པ་མི་རུང་ངོ༌། །དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ༤༢ གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ངོ་མཚུངས་ན། གང་གིས་སྤྱི་ཐ་དད་པ་མེད་པ་དེའི་105སྐྱོན་དེ་ཡིན་གྱི་གང་གིས་གསལ་བ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པ་གཞན་ཉིད་106ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་སྤྱི་དང་ལྡན་པ་གཉིས་པོ་དེ་དག་མཚུངས་པ་སྟེ། སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། སྤྱི་དེ་དང་ལྡན་པ་ཕན་ཚུན་ཕན་གདགས་པར་བྱ་བ་དང༌ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས་སྤྱི་དེ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དམ་པའི་འབྲེལ་བ་མེད་པ་སྟེ་མི་རུང་ངོ༌། །དེ་འདོད་ན་ནི་འབྲེལ་པ་ཅན་གཞན་གྱིས་ཀྱང་གཞན་དག་དང་མཚུངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བས་ཡང་བསྟན་ཟིན་ཏོ།107།དེ་དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་དངོས་པོར་གྱུར་པ་གཞན་དང་གཞན་མ་ཡིན་པ་མི་རུང་ངོ༌། །ལྡོག་པ་ལ་ནི་སུན་འབྱིན་མེད། །གང་གིས་ཡང་སྤྱི་གཞན་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཙམ་ཡིན་པ་དེའི་དེ་ནི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་གཞན་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང༌། ཐམས་ཅད་ལ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་མཚུངས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ན་ཇི་ལྟར་གཅིག་གི་མཛུབ་མོའི་སྡིགས་མཛུབ་མཐེ་བོང་ལས་ཐ་དད་པ་དེ་ལྟར་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་ལས་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །མཐེ་བོང་གཅིག་ལས་ 105 +ཚེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
106 -ཡིན་པ་གཞན་ཉིད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
107 འགྲེལ་བཤད་དུ་(སྨད། ༤༠༦)ལེའུ་དང་པོར་བསྟན་ཟིན་པ་ལ་སྦྱར།

66 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཐ་དད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་མཐེ་བོང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་108ཐ་དད་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ཡང་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་འགྱུར་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སྤྱི་ཉིད་ཡིན་ན། ༤༣ དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་མཚུངས་པ་ཉིད། སྤྱི་འདི་དངོས་མེད་མཚན་ཉིད་ཡིན།

109།དངོས་པོ་ལ་
མཚུངས་པ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཇུག་བསྡུས་པའོ།།
[༢] འབྲས་བུ་ཡིན་མིན་བརྟགས་ལ་དགག་པ།

གཞན་ཡང་སྤྱི་དངོས་པོར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཅི་འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་འབྲས་བུ་མ་ཡིན། གལ་ཏེ་དེ་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གཞན་དང་གཞན་ཉིད་ཀྱིས་དུ་མར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གཅིག་ཉིད་ཉམས་པར་འགྱུར་ན། དེ་ཡང་འཇིག་པར་མི་འདོད་དོ། །འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྱི་མི་རྟག་པར་འགྱུར་ན་དེ་མི་རྟག་པར་མི་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་སྤྱི་དངོས་པོར་སྨྲ་བས་དེ་འབྲས་བུར་ཁས་བླང་བར་མི་བྱའོ།།
གཞན་ཡང༌། ༤༤ འཇིག་པ་དངོས་པོ་ཙམ་དང་ནི། །རྗེས་འབྲེལ་ཕྱིར་ན། སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འཇིག་པ་ནི་དངོས་པོ་ཙམ་དང་འབྲེལ་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཟིན་ཏོ།110།དེས་ན་གལ་ཏེ་སྤྱི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་གདོན་མི་ཟ་བར་འཇིག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་སྤྱི་ནི། རྟག་ཉིད་མིན། མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་དུ་མ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སྤྱི་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཏེ་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ན། རིགས་རྣམས་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཡང༌། །འབྲས་མིན་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་རྣམས་ནི་དེ་དང་ལྡན་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འདིའི་འདི་ཞེས་བྱ་བའི་འབྲེལ་པ་ཡང་མི་རུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང༌། ལྟོས་པ་ཞེས་བྱ་འབྲས་བུར་བརྗོད།111།ཅེས་བྱ་བའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །རིགས་རྣམས། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་

108 མ་དཔེར། དེ་ཉིད་དུ། ཞེས་བྱུང་མོད། པེ་སྣར་བཞིན་དེ་སྒྲ་མེད་པར་བཅོས།
109 རྩ་བ། དེ་ཕྱིར་མཚུངས་ཉིད་སྤྱི་འདི་ལ། །དངོས་པོ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན།།
110 རྣམ་རྩ། ༡/༡༩༣ ག ང རྒྱུ་མེད་ཕྱིར་ན་འཇིག་པ་ནི། །རང་གི་ངོ་བོ་རྗེས་འབྲེལ་ཉིད། །ཅེས་པའི་ཐད་ལ་དགོངས། 111 སྔར་བཤད་ཟིན་སའི་གཞུང་ངོས་བཟུང་མ་ཐུབ།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 67

འབྲས་མིན་ཕྱིར།

112།རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ལ་གཞན་ནི་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པ་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཞིང༌། སྤྱི་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
[༣] བརྡ་ལ་ལྟོས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག་པ།
འདིས་ཀྱང་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། ༤༥ འདི་ལྟར་དངོས་པོའི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་གང་དེ། དཔེར་ན་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ། བརྡ་དག་ལ། བརྡའི་དྲན་པ་ལ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དངོས་པོ་རུང་བ་ཉིད་ཐག་ཉེ་བ་ཙམ་ལས་འབྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་ནི་བློ་ལ་དེ་དག་སྟེ། བརྡ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཉིད། སྣང་མི་འགྱུར།

113 འོན་ཀྱང་བརྡ་དྲན་པ་ལ་
ལྟོས་པ་ཉིད་སྤྱིའི་བློར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན་དེ་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་ཡང་། གང་ཞིག་བརྡ་དྲན་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲའི་དོན་གཙོ་བོའམ། དཔེར་ན་སྒྲའི་དོན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེར་མི་གནས་པར་འཇིག་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའམ། སྒྲའི་དོན་འཕྲོད་པ་འདུ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ།114།བ་ལང་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྒྲའི་དོན་དག་ཀྱང་བརྡའི་དྲན་པ་ལྟོས་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་མ་115ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པའོ།།
གལ་ཏེ་གསལ་བའི་ཁྱད་པར་ཁྲ་བོ་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་མ་བཟུང་བའི་རྟ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་ན། ཁོ་བོས་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་འདིར་སྔར་མཐོང་ངོ་ཞེས་མི་འགྱུར་ལ། ཁུ་ཡུ་མཐོང་བ་ན། ཁྱད་པར་གང་ལ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་དེ་ཉིད་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྡ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་སྤྱིའི་ཤེས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་སྤྱི་མཐོང་བས་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་

112 རྩ་བ། རིགས་རྣམས་འབྲས་བུ་མིན་ཕྱིར་ན། །མ་འབྲེལ་པ་དང་དངོས་མེད་འགྱུར།།
113 ལྟོས་པ་མ་ཡིན་སྤྱི་ཡི་ནི། །བློ་ལ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་མེད།།
114 འདིར་གཞན་གྱིས་སྨྲས་པའི་སྒྲའི་དོན་གསུམ་དཔེར་བཀོད་སྣང་སྟེ། གྲངས་ཅན་གྱིས་སྤྱི་གཙོ་བོ་དང་། བྱེ་སྨྲས་ལྡན་མིན་དང་། བྱེ་བྲག་པས་འཕྲོ་འདུའི་སྤྱི་དོན་གཞན་འདོད་པ་ལྟ་བུའོ།།
115 -མ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

68 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

རྟོགས་པ་དེའི་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འབྲས་བུ་མཚུངས་པ་ཅན།
༤༦ དངོས་ཉིད་མཐོང་བ་བློ་འགའ་ཞིག །བརྡ་མེད་ན་ཡང་ཐ་དད་མིན།།
རྗེས་སུ་འཇུག་པ་གང་ཡིན་ཏེ། །དོན་ཉེ་བ་དང་འབྲེལ་ཅན་ཡིན།།
གང་དག་མཐོང་བ་ཡོད་ན་ཇི་ལྟར་ཁྲ་བོ་དང༌། ཁུ་ཡུ་དག་ལ་འདི་བ་ལང་ཡིན་ཞིང་འདི་ཡང་བ་ལང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བློ་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དེའི་དོན་དེ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་ཐ་དད་པ་བློ་གཅིག་པ་ཅན་དེའི་འབྲས་བུ་ཉིད་ཡོད་པ་116ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་བློ་གཅིག་པ་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དེ་དག་ཉིད་དེས་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་བས་ན་བློ་དེ་ནི་གསལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་ཉིད་ཡིན་གྱི། རིགས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་དེ་དག་གིས་117རང་བཞིན་གྱི་ཁྱད་པར་དེ་ཉིད་དེ་འདྲ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་ཉིད་ནི་ཇི་ལྟར། རིགས་མེད་པར་ཤེས་པའི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་འཆད་པར་བྱེད་དོ།།
༤༧ ཇི་ལྟར་རིགས་མེད་པར་མིག་སོགས་ཉེ་འདོད་པའོ། །ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། ཤེས་པའི་འབྲས་ཅན་ཏེ། གང་ལ་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་ཞེས་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱར་རོ། །ཇི་ལྟར་སྤྱི་མེད་དུ་ཟིན་ཀྱང༌། དབང་པོ་དང་། སྣང་བ་དང༌། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བ་དག་གིས་ཀྱང༌། གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར། ཁྲ་བོ་ལ་སོགས་པ་ཕན་ཚུན་འདྲ་བ་མེད་ན་ཡང༌། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་གཅིག་བྱེད་པའི་ནུས་པ་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་བའི་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་བློ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ལ། གང་གིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་གཅིག་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ།118།དེ་ནི་འབྲས་བུ་གཅིག་པ་ཅན་ཉིད་ཉེ་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཉིད་ནི་གཅིག་གི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་བློའི་རྟེན་ཡིན་ནོ།།
གང་གིས་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་ཡིས། །རིགས་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་བྱེད། །ཇི་ལྟར་བ་ལང་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རིགས་དེ་ཉིད་ཁྲ་བོ་དང་ཁུ་ཡུ་ལ་སོགས་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་ 116 -ཡོད་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
117 གི པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
118 དེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 69

བྱེད་ཅིང༌། རྟ་དང་བ་ལང་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པར་མཚུངས་པ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་ཡིན། དེ་ལ་གསལ་བ་རྣམས་འབྲས་བུ་གཅིག་བྱེད་པར་ནུས་པས་རིགས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་བྱེད་ཅིང་གང་ལ་ནུས་པ་དེ་མེད་པ་དེ་ལ་ཐ་དད་པ་ཡོད་ན་ཡང་རིགས་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འབྲས་བུ་གཅིག་བྱེད་པར་ནུས་པ་ཡང་གཅིག་གི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ནི་ནུས་པ་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་119ནུས་པ་གཞན་དང་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཞིང་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་ཐུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ཐ་དད་པ་ཡོད་ན་ཡང་འབྲས་བུ་གཅིག་ཉིད་མཚན་ཉིད་ཅན་ཉེ་བས་རྣམ་པར་ཕྱེ་བས་རིགས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཉེ་བ་དེ་ཉིད་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་འགལ་བ་མེད་དོ། །འདིས་ཀྱང་སྤྱི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ནོ།།
[༤] ཤེས་པ་ལ་ཡན་གར་བར་མི་སྣང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དགག་པ།༤༨ རྣམ་པ་འགས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་ལ། །དངོས་པོ་སྣང་བ་མེད་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་དེའི་ངོ་བོ་སྟེ་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་སྣང་བ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་རང་ཉིད་འཛིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཤེས་པ་གསལ་བས་དབེན་པར་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྤྱི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་དང༌། སྣང་བ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། དེ་མེད་པར་རང་ཉིད་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ལ་བདག་གི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །ཡུལ་གཅིག་པ་ཅན་དབང་པོ་གཅིག་གིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་དག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་ཡང༌། རང་རང་གི་ངོ་བོར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་རླུང་དང་ཉི་མའི་རེག་བྱ་དག་ལྟ་བུའོ། །དེ་བས་ན་གལ་ཏེ་སྤྱིར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་ཡང་མཐོང་བར་འགྱུར་ཞིང་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །བཟུང་དུ་ཟིན་ཀྱང་ངེས་པ་མ་ཡིན་ན། ཤེས་པ་དང་བརྗོད་པ་འཇུག་པ་དེས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །སྦྱོར་བ་ནི། གང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་འཛིན་པར་འདོད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གང་དབེན་པར་མི་སྣང་བ་དེ་ནི་དེ་ལས་ཐ་དད་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྤྱི་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྤྱི་གཞན་མི་སྣང་བ་ལྟ་བུའོ། །སྤྱིའི་ངོ་བོ་ཡང་སྤྱི་འཛིན་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གསལ་བའི་ངོ་བོ་ལས་ཐ་དད་པར་སྣང་ 119 ཀྱིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

70 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པའོ།།
གལ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོའི་གཟུགས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་མི་སྣང་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པར་དེ་དག་ཡོད་པ་མ་120ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། གཏན་ཚིགས་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དབང་པོ་དེ་དག་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་རང་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚུ་རོལ་མཐོང་བས་རང་གི་ངོ་བོ་རིག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་འབྲས་བུ་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ། ཡུལ་ཡོད་པ་དག་ལ་ཡང་འཇུག་པ་དང་ལྡོག་པ་ཡང་མཐོང་བ་དེ་ནི་རྒྱུ་གཞན་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་བརྗོད་པའི་གཟུགས་ཅི་ཡང་རུང་བ་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་བར་ཐ་སྙད་གདགས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དབང་པོ་རྣམས་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་མཐོང་བའི་སྐྱེས་བུ་ལྟ་བ་པོར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ལ། ༤༩ དེ་ཡི་ལུས་ནི་སྣང་འགྱུར་ཏེ། །དབང་པོའི་གཟུགས་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཐེ་ཚོམ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཟུགས་ལྡན་ཕྱིར་ཏེ། དབང་པོའི་རང་བཞིན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་རང་ཉིད་འཛིན་པར་འདོད་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་ལ་གང་མི་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་ངེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་དབང་པོའི་ངོ་བོ་རང་ཉིད་མཐོང་བ་པོ་ཡོད་ན། རང་གི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བ་དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་གྱིས་121ཤེས་པ་ལ་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མིན་ཏེ། ཡན་གར་མཐོང་བ་མེད་ཕྱིར་རོ། །གསལ་བས་དབེན་པར་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མཐོང་བ་མེད་པའི་རྒྱུའི་ཕྱིར་རོ། །གསལ་བ་འཛིན་ཚེ་ནའང་དེ་སྒྲ་དང༌། །ངོ་བོ་ལས་གཞན་སྣང་བ་མེད། །གསལ་བ་འཛིན་པ་ན་གསལ་བ་དེའི་མིང་གང་ཡིན་པ་དང་དེའི་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འབའ་ཞིག་སྣང་གི་དེ་ལས་ཐ་དད་པར་གཞན་སྤྱི་སྣང་བ་མེད་དོ། །གང་གི་ཚེ་རང་ཉིད་འཛིན་པར་འདོད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྤྱིའི་ངོ་བོ་མི་སྣང་བ་དེའི་ཚེ། དེ་ནི་དེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ངོ་བོ་གང་ལ་སྣང་བ་དེ་ནི་དེའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་འཛིན་པར་འདོད་པའི་ཤེས་པ་སྤྱི་མི་སྣང་བ་དེ་ལྟར་ན་དེའི་

120 -མ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
121 གྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 71

ཤེས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
སྦྱོར་བ་ནི། གང་གི་ངོ་བོ་ཤེས་པ་གང་ལ་མི་སྣང་བ་དེ་ནི་ཤེས་པའི་གཟུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲའི་ཤེས་པ་ལ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་སྣང་བ་མ་ཡིན་པ་ནི་སྒྲའི་ཤེས་པའི་གཟུང་བ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །རང་ཉིད་འཛིན་པར་འདོད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཡང་སྤྱིའི་ངོ་བོ་མི་སྣང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པའོ།།
(༣) སྤྱི་མཚན་དངོས་པོ་ཡིན་པ་བཀག་པའི་དོན་བསྡུ།
རང་གི་ཡུལ་ལ་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་དོན་བྱེད་པའི་ཐ་མར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་ཉིད་འཛིན་པར་འདོད་པའི་ཤེས་པ་ལ་མི་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྤྱི་དེ་ནི། ༥༠ རང་གི་ཡུལ་ལ་ཤེས་ཙམ་གྱི། །དོན་བྱེད་པར་ཡང་མི་རུང་སྟེ། ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མི་རུང་ཕྱིར་ཏེ་ངོ་བོ་མེད། །དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་གྱི་འབྲས་བུ་བྱེད་པ་ཡང་མི་ནུས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།། མི་རུང་བ་ཉིད་ཀྱང་ཅིའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། འདི་ལྟ་སྟེ་དོན་བྱེད་པའི་122ནུས་པ་ཐམས་ཅད་དང༌བྲལ་བ་འདི་ནི་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་སྤྱི་ལ་ཡང་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་མེད་པའོ། །དེ་དེ་ལྟར་སྤྱི་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གནས་སོ།།
ཁ] རང་མཚན་དངོས་པོར་བསྟན་ནས་སྤྱི་མཚན་གྱི་དབྱེ་བ།
༥༡ ཇི་ལྟར་123བཤད་ལས་བཟློག་གང་ཡིན། །དེ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་འདོད།།
ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པ་ལས་བཟློག་པ་གང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མེད་པའི་དོན་སྣང་བ། ཁྱད་པར་མེད་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ། མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ། བརྡ་དྲན་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་རྟོགས་པ་ཅན། རང་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ལ་གཞན་གྱི་ངོ་བོས་དབེན་པ་སྣང་བ་གང་ཡིན་པ་དང༌། དོན་བྱེད་པར་ནུས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པར་འདོད་དོ།།

122 མ་དཔེར། དོན་མེད་པའི། ཞེས་ཡོད་མོད། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།
123 སྐད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

72 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

གང་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་བསྟན་པའི་སྤྱི་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། དབྱེ་བ་གསུམ་ཡིན་ནོ།།
ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། བམ་པོ་ཉི་ཤུ་བཞི་པ། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དངོས་དང་དངོས་མེད་གཉིས་རྟེན་ཕྱིར། །དངོས་པོའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་དང༌། དངོས་པོ་མེད་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་དང༌། གཉི་གའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་ནོ། །དེ་ལ་དངོས་པོའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་ནི་སྒྲའི་དོན་གང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐ་སྙད་དུ་བྱས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་སྐྱེ་བ་124ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །མེད་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་ནི་སྣང་བའི་དོན་མི་དམིགས་པ་དང་སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་པ་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །གཉི་གའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་ནི་མི་དམིགས་པ་ཙམ་དང༌། ཤེས་བྱ་ཉིད་ལ་སོགས་པའོ།༥༢།གལ་ཏེ་ཡོད་ཤེས་དངོས་པོའི་རྟེན་ཅན་ཡིན། གལ་ཏེ་དངོས་པོའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་སྤྱི་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་འདོད་ན།

125 འོ་ན་ནི་ཤེས་
པ་དེ་དངོས་པོ་ལ་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཡོད་དང་རྗེས་འབྲེལ་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། དངོས་པོ་ཡོད་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། མེད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
སྦྱོར་བ་ནི། ཤེས་པ་གང་ཞིག་དངོས་པོ་ཡོད་ན་འགྱུར་ཞིང་མེད་ན་མི་འགྱུར་བ་དེ་ནི་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡང་དངོས་པོ་ཡོད་ན་འགྱུར་ཞིང་མེད་ན་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སོ་ཞེ་ན།126 སྐྱོན་དེ་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལན་བཤད་ཟིན་ཕྱིར་ཏེ། བརྗོད་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་127ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་སྤྱི་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ཀྱང་འགལ་བ་མི་འཁྲུལ་པ་ཅན་ཉིད་མ་བསྟན་

124 སྐྱེས་བུ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
125 རྩ་བ། གལ་ཏེ་དངོས་རྟེན་དངོས་འབྲེལ་ཕྱིར། །དངོས་པོ་ཤེས་འགྱུར་ཞེ་ན་མིན། །ལན་བཏབ་ཕྱིར་དང་འདས་སོགས་ལ།།
126 མ་དཔེར། ཞེ་ན། ཞེས་པ་མེད་མོད། པེ་སྣར་དུ་བྱུང་བས་བསྣན།
127 ཞལ་འཕངས་འདི། རྣམ་རྩ། ༣/༡༡ ཐད་ལ་དགོངས།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 73

ཏོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དམ་བཅས་པ་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པས་གནོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདས་སོགས་གཞན་དུ་མཐོང་ཕྱིར་རོ། །བུམ་པར་གྱུར་པ་དང་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་མེད་པ་ལ་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་དངོས་པོ་མེད་པར་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་ན་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ༥༣ གལ་ཏེ་དངོས་ཆོས་ཉིད་ཉམས་འགྱུར། །གལ་ཏེ་དངོས་པོ་མེད་པར་སྤྱི་འཛིན་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། །དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ་དམ་བཅས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཇི་སྐད་དུ་བཤད་ཟིན་པའི་སྐྱོན་འདི་མེད། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དངོས་པོ་འཛིན་པ་སྔོན་འགྲོ་ཅན། །སྤྱི་དེའི་ཤེས་པའམ་སྤྱིའི་ཤེས་པ་དེ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་བདག་ཉིད་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོའི་ཆོས་སུ་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བས་བསྒོས་པའི་བག་ཆགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྐྱེ་བ་ན། རང་ཉིད་ཀྱིས་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་དུ་ཞེན་པས། འཇུག་པ་དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང༌། དེར་ཞེན་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོའི་ཆོས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཐ་སྙད་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།ག) རང་མཚན་ཁོ་ན་གཞལ་བྱར་བཞག་པའི་དགོངས་པ་བསྟན་པ།
༡] རང་མཚན་གཅིག་བུ་གཞལ་བྱར་བཞག་པའི་དགོས་པ།
དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་གཅིག་མ་གཏོགས་པར་གཞལ་བྱའི་ཁྱད་པར་གཞན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་དོན་བྱེད་པར་ནུས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་གཅིག་གཞལ་བྱ། །གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་འོས་པས་ན་གཞལ་བྱའོ། །རང་གི་མཚན་ཉིད་གཅིག་པུ་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེས་བུ་རྟོག་པ་དང་ལྡན་པ་དོན་བྱེད་པ་དོན་དུ་གཉེར་བས་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཉིད་དུ་དཔྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ལས་དཔྱོད་པའི་རྟེན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་ལས་དོན་བྱེད་གྲུབ་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུའི་ཕྱིར་སྐྱེས་བུའི་དོན་བྱེད་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་དངོས་པོ་དཔྱོད་པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

74 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

དོན་བྱེད་པར་ནུས་པ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་དེ་ཡོད་པ་དང༌། དེ་མེད་པ་ཉིད་དུ་དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་དེ་ཉིད་ལ། ༥༤ ཡོད་མེད་ཉིད་དུ་དཔྱོད་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུའི་ཕྱིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་གཅིག་པུ་ཁོ་ན་གཞལ་བྱ་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།
སྤྱི་ལ་ཡང་དཔྱོད་པ་འཇུག་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ཇི་ལྟར་ན་གཅིག་པུ་ཁོ་ན་གཞལ་བྱ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་ན། བདེན་ཏེ། འོན་ཀྱང་སྤྱི་ལ་དཔྱོད་པ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་འགའ་ཞིག་དེ་དངོས་པོ་ཉིད་ཡིན་ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །དེས་ན་ཅི་སྟེ་འགའ་ཞིག་128ལ་རུང་བའམ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དངོས་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དཔྱད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ལ་དཔྱོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་རུང་ངོ༌། །མེད་པའི་ཡུལ་གྱི་དཔྱོད་པ་ཡང་དངོས་པོ་རྟེན་ཅན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཉིད་དཔྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
༢] དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།

གལ་ཏེ་འོ་ན་གཞལ་བྱ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ལས་གཞལ་བྱ་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཡུལ་རྣམ་པ་གཉིས་གསུངས་ཏེ།129 རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་གཞལ་བྱ་གཉིས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་གཞལ་བྱ་གཉིས་ཉིད་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ཡི་རང་གཞན་ངོ་བོ་དག །རྟོགས་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུའི་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་བཞེད། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཤེས་པས་གཟུང་བའི་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་དེའི་ངོ་བོར་ཞེན་པས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་སྤྱི་བཤད་དོ།།
ཇི་ལྟར་ན་གཞན་གྱི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་རྣམ་རྟོག་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཕྱི་རོལ་ཉིད་དུ་སྣང་བའི་ཆ་རང་གི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ 128 མ་དཔེར། འབའ་ཞིག ཅེས་ཡོད་མོད། པེ་སྣར་དུ་བྱུང་བ་འགྲེལ་བཤད་དང་མཐུན་པས་དེ་བཞིན་དུ་བཅོས། 129 འདིར་སློབ་དཔོན་གསུངས་པ་ཕྱོགས་གླང་ལ་བྱ་ཞིང་། དེའི་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས། ༡/༢ མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་དཔག །ཚད་མའོ་མཚན་ཉིད་གཉིས་གཞལ་བྱ། །ཞེས་པའི་ཐད་ལ་དགོངས།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 75

ཞེན་པས། སྐྱེས་བུ་འདིའི་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་དོན་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། གལ་ཏེ་སྤྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དེའི་ཚེ། དོན་བྱེད་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཙམ་རྟོགས་པའི་བསམ་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཡུལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པས་ལྡོག་པར་འདོད་པའི་དུས་ཕྱིས་མེ་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བའི་130དེ་ཉིད་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་གང་ཞིག་131གི་ཚེ་ཡང་ནུས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དག་གིས་132བུམ་པ་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་བུམ་པ་ཡོངས་སུ་བཅད་པར་ངེས་པ་ལ་གནས་པ་སྣམ་བུས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་དོན་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་དོན་བྱེད་པར་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་ཀྱང་འཇུག་པ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན། དེའི་ངོ་བོར་ཞེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དེ་རང་གི་ཆ་ལས་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་ཞེན་པས་དེ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ།།
༥༥ ཇི་ལྟར་མངོན་ཞེན་མེད་པ་ཡི། །རྒྱུ་ཡིས་གཉིས་པ། གཞན་གྱི་ངོ་བོར་རྟོགས་པ་ལ་འཁྲུལ་པ་དག་ཏུ་བཞེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེར་ཞེན་པས་དོན་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གཞན་གྱིས་རྟོགས། གལ་ཏེ་གཞན་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་གཟུང་བའི་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ཞེན་པས་དོན་དེའི་གསལ་བའི་ངོ་བོར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དོན་ཇི་ལྟར་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞེན་པས་འཁྲུལ་པར་འདོད་དོ། །འོ་ན་དེ་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྨིག་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་འཁྲུལ་པའང་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན།

133།འང་གི་སྒྲས་ནི་སྤྱིའི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་རྟོགས་པ་གཞན་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།
སྦྱོར་བ་དག་ནི། གང་ཞིག་གང་ལས་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟོགས་པ་ན་དེ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་རྟོགས་པས་གཟུགས་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ།།

130 བའམ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
131 འགའ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
132 གི པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
133 རྩ་བ། རྟོགས་ན་འཁྲུལ་པ་ཚད་མ་མིན།། འགྲེལ་པར་འང་སྒྲའི་དོན་བཀྲལ་བས་རྩ་ཚིག་ཏུ་བསྣན་དགོས་སྙམ།

76 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ལས་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པ་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །གང་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མིག་སེར་གྱི་ནད་ཅན་གྱིས་སེར་པོ་མཐོང་བ་ལྟ་བུའོ། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡང་འཁྲུལ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བསམ་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་འཁྲུལ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །བཟློག་པའི་སྦྱོར་བ་དག་ནི་གང༌། ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཁྲུལ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་མངོན་སུམ་ལྟ་བུའོ། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡང་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་སོ། །གང་ཞིག་གང་གི་རྟོགས་པ་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་མིག་གིས་གཟུགས་རྟོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པར་སེམས་སོ།།༥༦ བསམ་པ་ལ་ནི་སླུ་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དོ། །འཁྲུལ་པ་ཡིན་ཡང་ཚད་མ་ཡིན། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བསམ་པ་ལ་ནི་སླུ་མེད་ཕྱིར། །རྟོགས་པ་པོ་གང་དོན་བྱེད་པར་ནུས་པའི་དོན་ལ་ཞེན་པ་ཅན་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བ་ནི་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་འདྲ་བ་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུབ་པ་དེའི་ཚེ་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་ཞེན་པ་ཅན་གྱིས་དོན་དེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་འདི་ནི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་ཡིན་པ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུབ་པ་དེའི་ཚེ་བསྒྲུབས་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཐལ་བ་དང་པོ་ཉིད་ལ་མ་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ནི། རྟོགས་པ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་མཐོང༌། །དཔེར་ན་ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་ཞེན་པ་ལྟ་བུའོ། །དོན་དམ་པར་མི་འཛིན་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན། འདོད་པ་སྒྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །བཟློག་པའི་སྦྱོར་བ་དང་པོ་ལ་ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུའི་བློས་མ་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཕྱོགས་འདིའི་ཡང་ལན་བཏབ་ཟིན་ཏོ། །འདི་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 77

དངོས་པོ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བརྗོད་བྱ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་བསྟན་ཟིན་ཏོ།།134
༥༧ ནོར་བུ་སྒྲོན་མའི་འོད་དག་ལ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ཐལ་བ་དང་བཟློག་པ་དག་ལ་དེ་ཉིད་མ་ངེས་པ་ཉིད་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །ནོར་བུའི་འོད་དང་སྒྲོན་མའི་འོད་ནི་ནོར་བུ་དང་སྒྲོན་མའི་འོད་དེ། དེ་དག་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དག་ལའོ། །སྐྱེས་བུ་གང་གི་ནོར་བུའི་བློ་ཡིས་མངོན་རྒྱུགས་པ། །ལོག་པའི་ཤེས་པར་ཁྱད་མེད་ནའང༌། །ཇི་ལྟར་དོན་བྱེད་ལ་ཁྱད་ཡོད། ༥༨།དེ་ལྟར་ཇི་བཞིན་དོན་མིན་135ནའང༌། །འཁྲུལ་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་ངོ༌། །གང་ཞེ་ན། རྗེས་དཔག་དང་ནི་དེར་སྣང་དག །ཚད་མ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གཞག །རྒྱུ་གང་གིས་ཤེ་ན། དོན་བྱེད་པ་དང་རྗེས་འབྲེལ་པས། །འདི་ལས་ཇི་ལྟར་འདོད་པའི་དོན་ལ་མི་སླུ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེས་བུ་གཅིག་ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུ་དང༌། ཅིག་ཤོས་མར་མེའི་འོད་ལ་ནོར་བུའི་བློ་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ནི་ནོར་བུར་འཁྲུལ་པར་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། ནོར་བུ་རང་གི་ངོ་བོ་བཟུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གཅིག་ནི་ནོར་བུའི་བློས་འཇུག་པ་ན་ནོར་བུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ནོར་བུ་དང་འབྲེལ་པའི་ཤེས་པ་དེ་ལས་དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིག་ཤོས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དོན་བྱེད་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པས་དེ་དག་ལས་གཅིག་ནི་མི་སླུ་བ་ཡིན་ལ་ཅིག་ཤོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱད་པར་ཡིན་ནོ།136།དེ་ལྟར་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང༌། དེར་སྣང་བ་དག་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཁྱད་པར་མེད་ན་ཡང་། གཅིག་ནི་དོན་བྱེད་པར་ནུས་པའི་དོན་དང་ཕྲད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་བརྒྱུད་ནས་སྐྱེས་པས་དེ་དང་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིག་ཤོས་ནི་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་གཅིག་ཚད་མ་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
དེ་དེ་ལྟར་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ན་རང་གི་ངོ་བོ་དང་གཞན་གྱི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཅི་འདྲ་བ་དང༌། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གཞག་ནས། ད་ནི་ཇི་ལྟར་གཞལ་བྱ་གཉིས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཚད་མ་ 134 རྣམ་རྩ། ༣/༡༡ ཐད་ཀྱི་གཞུང་ལ་དགོངས།
135 ཡིན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
136 འགྲེལ་བཤད། (སྨད། ༤༡༦) ནོར་བུའི་འོད་ལས་ནོར་བུ་ཐོབ་པའི་བློ་དེ་རྗེས་དཔག་ཏུ་ངོས་བཟུང་།

78 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

གཉིས་

137ཁོ་ན་བསྟན་པར་བཞེད་ནས། གང་ལ་དོན་གྱི་ནུས་པ་ལས། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་སྨོས་ཏེ། ༥༩ གང་ལ་དོན་གྱི་ནུས་པ་ལས། །ཞེས་བྱ་བ་གང་ལ་ཞེས་བྱ་བ་དེའི་དོན་གྱི་ནུས་པ་སྟེ་སྟོབས་ལས་སོ། །དོན་དེ་ཡུལ་རུང་བ་ལ་ཉེ་བ་དང་ཉེ་བ་མ་ཡིན་པ་དག་ལས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །རྗེས་འགྲོ་ལྡོག་པ་ཅན་གྱི་བློ། །མཐོང་བའི་རྣམ་པ་དེ་ངེས་པར་སྣང་བ་ཅན་ནོ། །དེ་ཡོད་ན་ཡོད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དོན་དེ་འདྲ་བ། དེ་ལ་འཛིན་པ་རང་དབང་ཅན། །གཞལ་བྱ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་པ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེས་ན་དམིགས་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་བློའི་སྣང་བས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་དངོས་དབང་པོ་འདས། །དོན་གང་ཡང་ཡུལ་དུ་རུང་བ་ཉེ་བ་དང་ཉེ་བ་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་བློ་དངོས་སུ་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།།
མངོན་སུམ་དང་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་ཡང༌། རྟོགས་པ་པོའི་ད་ལྟར་གྱི་གནས་སྐབས་ལ་ལྟོས་པས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ལྟ་བ་པོ་དང་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ན། མངོན་སུམ་དང་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་དག་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་མཚོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་འདི་ལྟར་དོན་འགའ་ཞིག་གིས་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་སྣང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་གནས་སྐབས་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་དང་། སོ་སོར་ངེས་པའི་ངོ་བོར་གཟུང་བ་མ་ཡིན་པ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཅན་138ཡིན་ནོ་ཞེས་ཐ་སྙད་དུ་བྱས་སོ། །དེ་བས་ན་མདོར་བསྡུ་ན། གང་གིས་རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་པ་དེ་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན་ཞིང༌། གཞན་ནི་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།།
རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཤེས་པའི་གཟུང་བ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ཡིན་པར་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེས་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་པས་ན་དེ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་

137 མ་དཔེར། ཚད་མ་ཉིད། ཅེས་ཡོད་མོད། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།
138 མ་དཔེར། ཅིའི་མཚན་ཉིད་ཅན། ཞེས་བྱུང་མོད། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 79

ལྟར་ན་མངོན་སུམ་དང་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དབང་པོའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་དབང་པོ་ལས་དེའི་རང་བཞིན་ལས་ངོ་བོ་ལྷག་པ་འཛིན་པ་མེད་པ་ན། གང་གིས་ན་དེའི་སྒོ་ནས་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར། དབང་པོའི་སྒོ་ནས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་པ་ལས་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་པ་དེ་ལྟར་དབང་པོས་ཀྱང་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་དབང་པོ་དོན་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱོན་འདི་གཞན་ཡིན་ནོ། །དོན་དེ་ལ་ཕན་ཚུན་མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བ་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བའི་རྣམ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། གང་རྣམ་པ་གསལ་བ་འཛིན་པ་ལས་དབང་པོ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ། །རྣམ་པར་བརྟག་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེའི་ངོ་བོ་མངོན་སུམ་གྱི་སྒོ་ནས་རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་ཡང་གཟུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བས་139བྱས་པའི་འཁྲུལ་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྐྱོན་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། འཁྲུལ་པ་ཡིན་ན་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་གི་བརྒྱུད་པ་ཡང་ཉེ་བ་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ན། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཤེས་པའི་གཟུང་བའི་ཆ་ཉིད་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ཞེན་པའི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་བྱས་ནས། སྐྱེས་བུ་འཇུག་པ་ནི་དོན་དང་ཕྲད་པ་ཡིན་ནོ།། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་ཚད་མ་ཡིན་གྱི་གཞན་དོན་མཐོང་བ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཅན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་བརྒྱུད་ནས་འོངས་པ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ།།140
དེ་བས་ན། ༦༠ མ་མཐོང་བདག་ཉིད་ངོ་བོ་དེ། །རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་མ་མཐོང་བ་དེ་ནི་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་དེ་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས།141 རྟོགས་པ་འདི་རྟེན་དོན་གཞན་ཡིན། །དོན་གཞན་གྲུབ་པས་དེ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། །དེའི་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་

139 བར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
140 ཚིག་ཕུང་འདིའི་ནང་གི་བརྗོད་བྱ་བློ་མངོན་རྗེས་གཉིས་དང་གཞལ་བྱ་མངོན་ལྐོག་གཉིས་ཀྱི་དབར་གྱི་འབྲེལ་བའི་སྐོར་དེ་གོ་དཀའ་ཞིང་། འགྲེལ་བཤད་དུ་བྱུང་བའང་གོ་དཀའ་མོད། གནད་དུ་མཐོང་བས་འདིའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ཤོག ༤༢༠ ནས་ ༤༢༢ བར་བྱུང་བ་ལ་གཟིགས་འཚལ།
141 +དོན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

80 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཅན་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །རྟགས་ཅན་རྟོགས་པ་ནི་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་མ་བཟུང་ན་ཡང་རྟགས་འཛིན་པ་བཞིན་དུ་དེ་མི་སླུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ་རྟོགས་པ་ཞེས་ཐ་སྙད་གདགས་ཏེ་དེས་ཀྱང་ལྐོག་གི་དོན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟེན་གྱི་དོན་དུ་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་རྟེན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་མེ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་རྟེན་ས་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་དེ་དང་འབྲེལ་པ་ཅན་འགྱུར་ནའོ། །འདིས་ནི་ཆོས་ཅན་དང་འབྲེལ་པ་ཅན་བསྟན་ཏོ།། ཡང་རྣམ་པ་གཞན་དུ་དོན་གཞན་ཟུར་གྱིས་བསྟན་པ་སྟེ། གང་ལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་རྟོགས་པའི་རྟེན་གྱི་དོན་སྣང་བ་དེ་ཆོས་ཅན་ནོ། །བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་གང་ལ་རྟེན་ཆོས་ཅན་ཡོད་པ་དེ་ནི་དེ་རྟེན་ཅན་ནོ། །གལ་ཏེ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དེ་དང་འབྲེལ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་སྟེ། མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་འགྱུར་ནའོ། །འདིས་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ན་གལ་ཏེ་ཚུལ་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ན། དེ་ཚེ་གོ་བྱེད་ཡིན། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་འགའ་ཞིག་142ལས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གོ་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་ཆོས་143དང་འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་དང་ལྡན་པའི་དོན་ལས་བསྐལ་པའི་དོན་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དོན་དེ་འདྲ་བ་ལས་དེ་རྟོགས་པ་དེ་ནི་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་ན་ཡང་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང༌།
༦༡ དེ་ཚེ་གོ་བྱེད་རྗེས་འགྲོ་བ། །སྤྱི་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས།།
རྟགས་ནི་རྟགས་ཅན་ཉིད་ཡོད་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་ཙམ་ཡོད་ན་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་ཙམ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་གོ་བར་བྱེད་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་བྱེད་པས་ན་གོ་བར་བྱེད་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའོ། །གོ་བར་བྱེད་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡང་དེ་ཡིན་ལ་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ཡང་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །གང་གི་ཚེ་གོ་བར་བྱེད་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་གོ་བར་བྱེད་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་དེའི་ཚེ། །བསྐལ་པའི་དོན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང༌།

142 མ་དཔེར། འབའ་ཞིག ཅེས་ཡོད་མོད། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།
143 མ་དཔེར། ཆོས་ཅན། ཞེས་ཡོད་མོད། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 81

ལྡོག་པ་དང་ལྡན་པའི་རྟགས་ལས་ངེས་པ་ཡིན་གྱི་སོ་སོར་ངེས་པའི་ངོ་བོར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་ཙམ་དང་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་དོན་ལས་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ལ། སྤྱི་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་གྱི་རྣམ་པ་གཞན་དུ་མ་ཡིན་པ། དེའི་ཕྱིར་ལྐོག་གྱུར་དོན་ཐམས་ཅད་ཁྱད་པར་དུ་ནི། དཔེར་ན་མེ་རྩྭ་ལས་བྱུང་བ་དང༌། ལོ་མ་ལས་བྱུང་བ་དང་གསལ་བ་དང༌། ཆེན་པོ་དང༌། ཆུང་དུ་ཞེས་བྱ་བ་རང་གི་རྣམ་པ་སོ་སོར་ངེས་པར་རྟོགས་མི་འགྱུར། ངེས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འོན་ཀྱང་མེ་ཡོད་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ།།
༦༢ འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་དག་ལས། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་དང་ལྡན་པའི་རྟགས་དག་ལས་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཅན་ལ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས། རྟོགས་སྐྱེ་བ་
གང༌།

144 དེ་ནི་རྗེས་དཔག་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཅན་ལས་སྐྱེས་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན་དང་འབྲེལ་པ་ཅན་བསྟན་ཏོ། །འབྲེལ་པ་ཅན་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་བསྟན་ཏོ། །ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལས་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ལ། སྤྱིའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་དེ་ཡང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པའི་རྒྱུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་145ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་དེ་དག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་གཅིག་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འདིས་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་གཞན་པ་146ལས་རྟོགས་པ་ཡོད་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ།། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ། ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་རྟགས་ཡོད་ན་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་གཞན་ཐམས་ཅད་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་གཞན་གྱིས་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
༢) གཞལ་བྱའི་དབང་གིས་ཚད་མ་ལ་གཉིས་སུ་ངེས་པ། ཀ) དངོས།

དེ་ཕྱིར། ༦༣ མངོན་སུམ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལས། །གཞལ་བྱ་གཞན་ནི་ཡོད་མ་ཡིན།།གང་ཞིག་གཞན་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའོ། །གང་གིས་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་ཚད་མའི་ཁྱད་པར་གཞན་ཅུང་ཟད་ཡོད་པར་འགྱུར། དེ་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་གཉིས་ཉིད་ཀྱིས། །ཚད་མ་དག་ནི་གཉིས་ཉིད་བཞེད། །མངོན་སུམ་གྱི་རང་གི་དོན་གྱི་ངོ་བོ་རྟོགས་པ་ནི་མངོན་ 144 +ཡིན་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
145 ཀྱིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
146 པས་ལས་གཞན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

82 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་ལ། ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་གཞན་གྱི་ཡན་ལག་ཙམ་གྱི་རྟོགས་པ་རྗེས་སུ་ དཔག་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཚད་མ་ནི་གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།།
༦༤ གཞལ་བྱ་གཉིས་ནི་མཐོང་ཕྱིར་རོ། །རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་ཅིག་ཤོས་ཏེ། གཞལ་བྱ་གཉིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་གཅིག་གྲངས་ནི་བསལ་བའམ། །གཞལ་བྱ་གཉིས་བསྟན་པས་ཚད་མ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་བསལ་བ་དང༌། ཚད་མ་གཅིག་བསལ་ཅིང་སློབ་དཔོན་གྱིས་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་ཚད་མ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །གང་གི་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་གཞན་གསུམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཚད་མ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
ཁ) རྩོད་པ་སྤང་བ། ༡] རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མིན་པ་ལ་གནོད་པ་བསྟན།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་མེད་ན་གཞལ་བྱ་ཉིད། །མིན་ཕྱིར་གཅིག་ཡིན་མངོན་སུམ་ལས་གཞན་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་ལ། གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་གྱི་དངོས་པོ་གཞལ་བྱ་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་ནི། གང་མེད་པ་དེ་ནི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རི་བོང་གི་རྭ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །སྤྱི་ཡང་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པ་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །ཁོ་བོའང་འདོད། དེ་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།147།གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་ནོ།།
རང་གི་མཚན་ཉིད་ལས་གཞལ་བྱ་གཞན་སྤྱི་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་གྲུབ་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།༦༥།མེད་པ་གཞལ་བྱ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་གཏན་ཚིགས་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་དེས་ཀྱང་ཚད་མ་གཞན་འགའ་ཞིག་148གིས་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་མེད་པར་ངེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ངེས་པར་བྱེད་པ་ནི་གཞལ་བྱ་ཉིད་

149ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་རང་ཉིད་ཀྱིས་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ 147 +དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་གཞན་གྱི་ངོ་བོས་རྟོགས་པ་དག་ལས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
148 མ་དཔེར། འབའ་ཞིག ཅེས་ཡོད་མོད། པེ་སྣར་བཞིན་གོང་འོག་ཀུན་འགའ་ཞིག་ཅེས་བཅོས།
149 གཉིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 83

འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་མེད་པ་དེའི་ཚེ། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་ནི་དེ་རང་གི་རྣམ་པར་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་ངེས་པ་མེད་ན་ཡང༌། གཞན་ཡང་དེ་ལ་རྟོགས་པ་སྐྱེད་པ་མི་ནུས་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་མེད་པའི་ངེས་པ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དེ་ངེས་པ་ཡོད་ན། མེད་པའི་ངེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཚད་མ་གཉིས་ཡིན། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚད་མ་གཞན་ཤུགས་ཀྱིས་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་མེད་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་དཔེར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བས་སྟོང་པ་ཡིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་ཡང་། གང་ཞིག་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ངེས་པ་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚད་མས་ཡོངས་སུ་དཔྱད་150པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མངོན་སུམ་གྱི་དོན་ལྟ་བུའོ། །མེད་པ་ཡང་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ངེས་པར་འདོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། མངོན་སུམ་ཉིད་ལས་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་དང་སྐྱེས་བུ་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་པ་དེ་ལྟར་ན་ཚད་མ་གཉིས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མེད་ལ་དབང་སྐྱེས་བློ་མ་ཡིན། མངོན་སུམ་ལས་མེད་པ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ།། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་བློ་དེ་ནི། ༦༦ དོན་གྱི་སྟོབས་ལས་སྐྱེ་ཕྱིར་རོ། །མངོན་སུམ་ལས་མེད་པ་གྲུབ་པར་འདོད་པས་དེ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་དུ་བསྟན་པར་འགྱུར་ན། དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་གྱི་ནུས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དོན་ཡོད་པ་ཉིད་དང་ཡུལ་རུང་བ་ཉེ་བ་ཉིད་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་བློ་དོན་གྱི་ནུས་པ་ཉིད་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ཚེ་ན། དོན་ནུས་པ་ལ་ལྟོས་མེད་ན། །ཆོད་པ་ལ་སོགས་པ་དེས་ཀྱང་དངོས་པོའི་ནུས་པ་ཉིད་ལ་གགས་བྱེད་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།
ཆོད་པ་ལ་སོགས་ཡོད་ན་ཡང༌། །དབང་སྐྱེས་བློ་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར།།
ཇི་ལྟར་ན་རང་ཉིད་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིར་གྱུར་པ། གཞན་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་མེད་པ་གྲུབ་པར་འདོད་ཅེ་ན། དེ་ལ་ཡང་མངོན་སུམ་ནི་

150 བཅད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

84 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ཀྱིས་151དངོས་པོ་ཉིད་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་གཞན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་དེས་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ངེས་པ་འབའ་ཞིག་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་རྣམ་པར་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་དོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ༦༧ གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་ལྡོག་པ་ལས། །མེད་པའང་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཁོ་བོ་ནི་མངོན་སུམ་འཇུག་པར་གྱུར་པ་མེད་པ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མི་སྨྲའོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན་མངོན་སུམ་དེ་ཉིད་ལྡོག་པ་ནི་གནས་སྐབས་གཞན་ཡིན་ཞིང་དེ་ལྡོག་པ་ལས་མེད་པ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་ནི་འགལ་བའམ་མངོན་སུམ་ཉིད་ལྡོག་པ་ལས་མེད་པ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་གི་ཚིག་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྡོག་པ་ལས་ངེས་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མངོན་སུམ་ལས་འགྱུར་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་དེ་དང་དེ་མེད་པ་དེ་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཅིག་ཉིད་དུ་152ཡིན་ན་ཡང་དངོས་པོ་བཞིན་དུ་དོན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དངོས་པོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་མེད་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བས་དེ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་འཇོག་པ་ལས་མེད་པ་དེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པ། དེ་ལྡོག་པ་ལས་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་ལས་ཡོད་པ་ཉིད་ལྡོག་པས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་སྨྲས་པར་འགྱུར་རོ། །སྒྲུབ་པ་བྱེད་པ་ཉིད་དང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེ་དང་དེ་ནི་འགལ་བ་ཡིན་ནོ།།
སྦྱོར་བ་དག་ནི། གང་ཞིག་གི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་གྲུབ་པ་ནི་ཐག་ཉེ་བ་ན་ཡོད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་མེ་ལ་སོགས་པའམ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་སྒྲོན་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །མེད་པ་ཡང་མངོན་སུམ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སོ། །གང་ཞིག་གང་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེའི་རྟོགས་པར་བྱེད་པའམ་གསལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། །མངོན་སུམ་ཡང་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་

151 ཀྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
152 -དུ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 85

ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པའོ། །དེ་བས་ན་མངོན་སུམ་ལས་མེད་པ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
གང་ཡང་ཁོ་བོ་ཅག་མི་དམིགས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དེ་ལ་མེད་པ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་འདྲེར་རུང་བར་སྣང་བའི་དོན་དག་ལས། དེ་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་གཞན་དང་འདྲེ་བ་ཅན་153མ་ཡིན་པ་ཉིད་དེ་ལས་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དངོས་པོ་གཞན་གྲུབ་པ་ཉིད་ན། མེད་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་མཚུངས་པར་རུང་བའི་གནས་སྐབས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་གཞན་དང་འདྲེ་བ་མེད་པ་ཅན་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ནི་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་འདྲ་བ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་གྱིས་མངོན་སུམ་ལྡོག་པ་ལས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ངེས་པ་ཁས་ལེན་ན། ལྡོག་པ་དེ་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་ཅན་གང་ལས་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་པ་པོའི་མངོན་སུམ་ལོག་པ་ལས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་ཡང་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་འདིའི་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་འགའ་ཞིག་གིས། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་ཅན་དེ་མེད་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཁས་བླང་བར་བྱའོ།།
༢] རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ།

གལ་ཏེ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་ཅན་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་དེ་ཉིད་རྗེས་འགྲོ་དང༌། ལྡོག་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཚད་མར་འགྱུར་ཏེ། འཁྲུལ་པ་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀྱང་གི་སྒྲ་ནི་རིམ་པ་གཞན་དུ་སྦྱར་བ་ཡིན་ཏེ། འདིས་ཀྱང་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞེ་ན། ༦༨ ཚད་མ་གཉིས་སོ། །གང་ལས་ཤེ་ན། གཞན་སེམས་ཉིད་ནི་རྟོགས་པ་ལས། །ཡང་ན་ཀྱང་གི་སྒྲ་ནི་ངེས་པར་གཟུང་བ་ཡིན་ཏེ། གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཚུ་རོལ་མཐོང་བ་ཅན་དག་གི་མངོན་སུམ་གཞན་དང་འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་བློ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་རྣམ་པ་གཞན་དུ་རྟོགས་པ་ཡང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན་ནོ། །སེམས་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་མེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྨྲ་སོགས་ལ་ནི་འཇུག་ཕྱིར་དང༌། །རྒྱུའི་ཕྱིར། དེ་ཡི་ངོ་བོ་ངེས་པར་འགྲུབ།། 153 དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་གཞན་དང་འགྲེ་བ་ཅན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

86 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

སེམས་ཀྱི་ངེས་པའོ། །གང་གི་ཕྱིར་སྐྱེས་བུ་འདི་གསོང་བོར་སྨྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྨྲ་བ་ལ་འཇུག་པ་དེའི་ཕྱིར། ངེས་པར་གཞན་སེམས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོགས་སོ།། སྦྱོར་བ་ནི། གང་ཞིག་གང་ལ་སེམས་དང་ལྡན་པ་ཐ་སྙད་དུ་འཇུག་པར་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་སེམས་དང་ལྡན་པ་ངེས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཚུ་རོལ་མཛེས་པ་ལ་དེ་ཉིད་བདག་ཉིད་154སེམས་དང་ལྡན་པ་ལ། ཐ་སྙད་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ།། ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་ཚུ་རོལ་མཛེས་པའི་བུ་སྲོག་དང་བཅས་པ་ཡང་ཐ་སྙད་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་སོ། །དེ་ནི་གཞན་གྱི་སེམས་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་སྨྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་སོ།།
གཞན་ཡང་ཤིང་ཤ་པ་དང་། དུ་བའི་ཁྱད་པར་དང༌། ཆུ་བརྟན་155པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། །ཤིང་དང་མེ་དང་རྟེན་ལ་སོགས་པ་ནི་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ནི་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ༦༩ མི་སླུ་ཕྱིར། བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མི་སླུ་བའི་རྒྱུའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་ལ་ལ་དག་ཏུ་ནི། །འཁྲུལ་ཕྱིར་ཡིད་བརྟན་མེད་ཡིན་ཞེས། །གལ་ཏེ་ཡང་ཤིང་ཤ་པ་དང་། དུ་བའི་ཁྱད་པར་དང༌། ཆུ་བརྟན་པ་ལ་སོགས་པ་ཤིང་དང་མེ་དང་རྟེན་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་མི་སླུ་བ་དེ་ལྟར་དེའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གཞན་ལ་འཁྲུལ་པ་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་ན། ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ཡིད་བརྟན་དུ་མེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རྟགས་ལ་འཁྲུལ་པ་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་རྟགས་ལོག་མཐོང་ཕྱིར་དེ་དེ་འདྲ། །ཁྱོད་ལ་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །ཤིང་ཤ་པ་ལ་སོགས་པ་ཤིང་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་སླུ་བའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་དེའི་བདག་ཉིད་དང་དེ་ལས་བྱུང་བ་དག་གིས་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་པ་དེ་ཡང་རྟགས་ཀྱི་མི་སླུ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ནི་སླུ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སླུ་བར་བྱེད་པ་དག་ལ་ནི་དེའི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྟགས་སླུ་བ་མེད་པ་ཅན་དེ་འདྲ་བ་དེ་ནི་ཉེ་བར་མཚོན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟགས་ཉིད་མ་ཡིན་ལ། ཅུང་ཟད་ཙམ་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ལས་རྟགས་ཉིད་དུ་ཞེན་ཅིང་དེ་ལ་འཇུག་པ་ལ་སླུ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཁྱེད་ཅག་ལ་རྟགས་ཐམས་ཅད་

154 -བདག་ཉིད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
155 བསྟན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། འགྲེལ་བཤད། (སྨད། ༤༢༥) “ཆུ་བརྟན་པ་ནི་རྟེན་རྟོགས་པར་བྱེད་པའོ།།”

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 87

འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་དེ་འདྲ་བར་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་ནི་རྟགས་ཡང་དག་པ་ཉིད་ཀྱང་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་གྱི། འོན་ཀྱང་རྟོགས་པ་པོ་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་མི་ནུས་པས་སྐྱོན་དེ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།།
༧༠ དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་གང་ལས་དུ་བ་དང་ཤིང་ཤ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ལས་ལ་ལར་མེ་དང་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་ནིའོ། །འགའི་ཚེ་སྐྱེས་བུ་འདི་ལ་རྟོགས་པ་འགྲུབ། མེ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལས་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ནི་ངེས་པ་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི། འདོད་རྒྱལ་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རང་བཞིན་ཉིད་དུའང་འགྱུར།

156།བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་
ཤིང་ལ་སོགས་པ་དེའི་ཤིང་ཤ་པ་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པར་ཡང་འགྱུར་རོ།། དེས་ནི་འབྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་འབྲེལ་པའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏོ། །འབྲེལ་པ་ནི་དེ་ཡོད་ན་ཡོད་ཅིང༌། དེ་མེད་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གཞན་དང་དེ་ནི། ༧༡ རང་གི་རྒྱུ་སྟེ། མེ་ལ་སོགས་པ་རང་རྒྱུ་མཚན་མེད་པར་དོན་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན། དུ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་བཞིན་དག་སྟེ་ཤིང་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་ཤིང་ཤ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་ན་དེ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གང་ལས་ཤེ་ན། ཤིང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཉིད་ལ་ཤིང་ཤ་པ་ལ་སོགས་པར་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་ངོ་བོ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན་མ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་འབྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་དོན་དག་གོ །མཐོང་བ་ནི་མི་སླུ་བར་རོ། །ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་ནི་དེ་ལས་བྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དང༌། དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ། །དེ་ཉིད་གཞན་གྱི་དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་ཅན་གྱི་རྟགས་དག་གི་ཡང་མཚན་ཉིད་ཡིན། གལ་ཏེ་སྲིད་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་དེ་མི་སླུ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་མི་སླུ་བར་དེ་ལྟར་ན་ཡིད་བརྟན་དུ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ལ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟགས་འགྱུར་བ་དེ་

156 རྩ་བ། གང་ལས་འགའ་ཚེ་དངོས་འགའ་ལ། །དེ་ཡི་རྟོགས་པ་གྲུབ་གྱུར་པ། །དེ་ནི་དེ་ལས་སྐྱེས་པ་འམ། །དེ་ཡི་ངོ་བོར་གདོན་མི་ཟ།།

88 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ལྟར་ན་དེ་འཁྲུལ་པ་ལས་གནོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ།157 རྟགས་མ་ཡིན་པ་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་པས་ཀྱང་རྟགས་སྐྱོན་ཅན་158དུ་མི་འགྱུར་རོ།།
༧༢ མཐོང་བའི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་མི་དམིགས་པ་འཁྲུལ་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །རང་བཞིན་སྣང་བ་ཡིན་ན་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།159།དེ་ནི་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།། རང་གི་160རྒྱུ་མཚན་ཁྱབ་པར་བྱེད་པའམ། རྒྱུ་སྣང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་རྒྱུ་མི་དམིགས་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པའོ། །རང་བཞིན་རྒྱུ་མཚན་སྣང་བ་སྟེ། །སྣང་བའི་རང་བཞིན་ཅན་དེ་ཡོད་ལ། མཐོང་བ་ཡི་ནི་རྒྱུ་གཞན་དག །སྣང་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ནའོ། །དེས་ནི་ལྡོག་པ་ཙམ་རྟགས་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། གཞན་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །མི་སྣང་ན་ཡང༌།

161 མི་

དམིགས་ནའང་སྟེ། །ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་ཡོད་ནའང་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཡོད་པ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཏེ།162 མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །གང་གི་ཞེ་ན། དེ་ལྡན་གྱི་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་མི་དམིགས་པ་དང་ལྡན་པའོ།། རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་དང་ལྡན་པ་དང༌། ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མེ་དམིགས་པ་དང་ལྡན་པ་དང༌། རྒྱུ་མི་དམིགས་པ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། བུམ་པ་བདག་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང༌། ཤིང་ཤ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་ཅི་རིགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་འབྲེལ་བ་ནི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་གཅིག་ཏུ་མ་འཁྲུལ་པ་ཅན་ཡིན་ནོ།། དེ་བས་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཚད་མར་མི་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་འབྲེལ་པ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །དེ་ལེན་ཡང་མི་སླུ་བ་ཡང་ངེས་པར་ཁས་ལེན་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲ་བ་ལ་འཁྲུལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁས་མི་ལེན་ན་ཡང་གལ་ཏེ་འགའ་ཞིག་དང་ལྷན་ཅིག་

157 མེད་དོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
158 -པས་ཀྱང་རྟགས་སྐྱོན་ཅན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
159 མ་ཡིན་ནོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
160 གང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
161 -མི་སྣང་ན་ཡང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
162 +མ་ཡིན་ཏེ། པེ་ཅིང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 89

བསྟན་པར་ནུས་པ་དེའི་ཚེ་ཡང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མ་སྤངས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འདིར་གཏན་ཚིགས་འགའ་ཞིག་163གི་འབྲེལ་པ་སྟོན་ཅིང་བསྟན་ཀྱང་ཟིན་ཏོ། །དེས་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་པའི་སྐབས་མེད་དོ།།
༣] དེ་ཁས་མི་ལེན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ།

ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དེའི་ཆེ། ༧༣ སྤྱིའི་བློ་ནི་ཚད་མིན་ནའང་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་གྱི་ཡུལ་ཅན་རྟགས་ལས་སྐྱེས་པའི་བློ་ནིའོ། །དེ་མེད་ཐོབ་འགྱུར། དེའི་བློས་རྣམ་པར་གཞག་པར་གྱུར་པ་ཡོད་པ་ཅན་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་དེ་མེད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གང་གིས་མཐོང་བ་ཉིད་འབའ་ཞིག་ཚད་མ་ཡིན་པ་དེའི་དེ་ལ་མཐོང་བ་འཇུག་པ་དེ་ཉིད་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཡང་ས་ཕྱོགས་དང་ཀུན་དགའ་ར་བ་ལ་སོགས་པ་སྔར་མཐོང་བ་དེ་ལས་མཐོང་བ་ལོག་པ་དེ་ལྟར་ན་དེ་ཡང་དེའི་ཚེ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །མཐོང་བར་འགྱུར་བ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྣང་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་མཐོང་བ་ཉིད་འཇུག་པ་དང་ལྡོག་པ་དངོས་པོ་དག་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་ལྡོག་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་པོར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་164ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཅི་དང་འདྲ་བར་ཞེ་ན། ཕ་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་བཞིན་ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་དེ་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་འདིར་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པས་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཚད་མ་ཉིད་མེད་པར་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། མངོན་སུམ་ལས་གཞན་པའི་ཚད་མ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ལ་སོགས་པ་ཡང་མེད་པར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་ལྟར་ན་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་དབང་པོ་རྣམས། དུས་གཞན་དུ་ནི་རྟོགས་འགྱུར་ན། དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ཁོ་ན་ཡོད་དོ་ཞེས་ནི་མི་སྨྲའོ། །འོ་ན་ཅི་

163 མ་དཔེར། འབའ་ཞིག ཅེས་ཡོད་མོད། པེ་སྣར་དུ། འགའ་ཞིག ཅེས་བྱུང་ལ། འགྲེལ་བཤད་དུའང་། (སྨད།
༤༢༧) “དཔེའི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་ནས་གཏན་ཚིགས་འགའ་ཞིག་གི་ཞེས་སྨོས་སོ།།” ཞེས་བཀྲལ། བསྟན་ཟིན་པ་ལེའུ་དང་པོར་གོ་དགོས།
164 -ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

90 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དག་གིས་མཐོང་བར་གྱུར་པ་དང་165མཐོང་བར་འགྱུར་པ་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས། འཛིན་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་ན། དེ་ལྟར་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་མཐོང་བ་ལོག་པ་ན་ཕ་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་ལ་ཡང་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ལས་ཡིན། རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་ཀྱང་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་བཟུང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་འདི་ལ་ངེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་ཀྱང་དབང་པོ་ལས་འདས་པ་བཟུང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་བར་བྱ་བ་ལ་དབང་པོ་ལས་འདས་པ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟོགས་པ་པོའི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་དང༌། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་ན་དོན་ལ་དབང་པོ་ལས་འདས་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་དོ། །དེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་ལ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་ཡང་དུས་གཞན་དུ་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་དང་འདྲ་བར་གནས་སྐབས་གཞན་ཐོབ་པ་དག་གིས་ཀྱང་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ལ་སོགས་པ་ཡང་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་དུས་གཞན་དུ་མི་འཛིན་པའི་ངེས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ན་ཡང་། ༧༤ དེ་མིན་ཏེ། །དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དུས་གཞན་དུ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དབང་པོ་ཡི་ནི་ནུས་སོགས་ལ། །དབང་པོའི་བློ་ནི་མེད་ཕྱིར་རོ།

166།མིག་
ལ་སོགས་པའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་ཡང་དུས་གཞན་དུ་དབང་པོས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །སོགས་པ་སྨོས་པས་ནི་ཟས་ལ་སོགས་པའི་བྲུ་བ་བཟློག་པ་ལ་སོགས་པའི་ནུས་པ་བཟུང་ངོ༌། །དེ་ལྟར་ན་འདི་མེད་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ན་ནུས་པ་ཡང་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དུས་གཞན་དུ་གཟུང་བ་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་དབང་པོའི་ནུས་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཡང་ཡོད་པ་ཉིད་མ་167ཡིན་པ་དེ་ 165 -མཐོང་བར་གྱུར་པ་དང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
166 རྩ་བ། དེ་མིན་དབང་དང་ནུས་སོགས་ལ། །དབང་སྐྱེས་བློ་ནི་མི་སྲིད་ཕྱིར།།
167 -མ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 91

ལྟར་ན། དེ་མེད་པ་རྟོགས་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། མེད་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་ན་ནི། །བློ་སྐྱེ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་མེད་འགྱུར། །མིག་ལ་སོགས་པའི་བློའི་སྐྱེ་བ་ནི་རྒྱུའི་ཚོགས་པ་ལ་རག་ལུས་པ་མེད་པར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་གློ་བུར་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་བློ་ནི་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟག་ཏུ་ཡོད་པའམ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན། དེ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུ་གཞན་ཡོད་ཀྱང་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་བས་མིག་ལ་སོགས་པའི་ནུས་པ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ་བསྙོན་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ནུས་པ་དབང་པོ་ལས་འདས་པ་དེ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་དུ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་གྱི་སྤྱིའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཚེ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་དེ་ལ་སྤྱི་འཛིན་མིན་ནོ།།
༧༥ རྣམ་རྟོག་མེད་པར་

168ཞེས་བྱ་བའི་དབང་པོའི་ནུས་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲུབ་པར་
བྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མར་འགྱུར་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་འཇུག་པར་འགྱུར་གྱི་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་ཉིད་ཀྱིས།

169།རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། འོག་ནས་སྐབས་
སུ་བབ་པ་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །སྤྱིའི་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་རྒྱུ་དེའི་ཕྱིར་རྗེས་དཔག་ཡིན་གྱི། དེ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།
ཁ དེར་མ་ངེས་པའི་རྩོད་སྤོང་། ༡) གྲངས་ལ་གཉིས་སུ་མ་ངེས་པའི་རྩོད་པ།

༧༦ གཞལ་བྱ་ངེས་ན་ཁ་དོག་གི། །མི་རྟག་པ་ནི་རྟོགས་མི་འགྱུར། །རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དག་ལས་གཞལ་བྱ་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངེས་པ་ཁས་ལེན་ན་ནི། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཐ་མ་འཇིག་པ་མཐོང་བ་དག་གིས་ཁ་དོག་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །སོགས་ 168 རྩ་བ། རྣམ་རྟོག་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན། །རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ། །རྣམ་རྟོག་མེད་པར་སྤྱི་འཛིན་མིན། །དེ་ཕྱིར་དེ་ལ་རྗེས་དཔག་ཉིད།།
169 ཀྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

92 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

པ་སྨོས་པས་ནི་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་བཟུང་ངོ༌། །དེ་ལྟར་ན་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྤྱི་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་འདི་དག་ཀྱང་འདྲེས་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྤྱི་170ཉིད་དམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གྱི་གཞལ་བྱ་གཞལ་བྱར་ཡང་མི་འགྱུར་ན། གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན། །དེ་བློ་སྒྲ་འདི་མི་རྟག་གོ །ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་བློ་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་ལས་ཚད་མ་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་དེ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ཡང་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་མེད་པར་ཡང་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ཡོད་ཕྱིར་ཏེ་ཁྱད་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་པ་ཁྱད་པར་དག་ནི་མཐོང་བ་གང་དེ་ཡང་ཚད་མ་གཞན་ཡིན་ནོ།།171
འདི་ལྟར་མངོན་སུམ་གྱི་དུས་གཅིག་གི་ཚེ་མེ་ལ་སོགས་པ་བཅད་པ་ཉིད་ཀྱང་གང་གི་ཚེ་དུས་གཞན་དུ་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མེ་དེ་ཉིད་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ། ༧༧ ཁྱད་པར་མཐོང་བའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དེ་ལ་མེར་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། སྤྱི་ཉིད་མཐོང་བའི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་ལས་གཞན་ཡིན་ནོ། །འདིར་རྗེས་སུ་དཔག་པར་འདོད་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་ཉིད་ཁྱད་པར་མཐོང་བ་དེ་ལ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་མ་གྲུབ་ཕྱིར། ཁྱད་པར་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་དེ་དག་གིས་ཚད་མ་མང་པོ་ཉིད་དང་དེ་སྲིད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། གཞལ་བྱ་མང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རམ། ཡུལ་གཅིག་ཉིད་ལ་ཤེས་པ་དུ་མ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་གཉི་ག་ཡང་སྟོན་པར་བྱེད་དེ། ཁ་དོག་གི་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་སྤྱི་172དང་ཁྱད་པར་གྱི་དོན་གྱི་ཡུལ་ཡོད་པས་གཞལ་བྱ་མང་ཕྱིར་ཏེ། ༢༨ རྒྱུའི་ཕྱིར་མང་པོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གང་དག་ཅེ་ན། ཚད་མ་ཡང་ངོ༌།། ཡུལ་གཅིག་ལ་ཡང་ཚད་མ་དུ་མ་ཉིད་ནི་འཇུག་ཕྱིར་ཚད་མ་མང་པོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དཔེར་ན་ཁྱད་པར་མཐོང་བའི་ཚད་མས་ཁྱད་པར་འཛིན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ 170 མ་དཔེར། སྤྱི་དེ། ཞེས་ཡོད་མོད། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།
171 གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
172 མ་དཔེར། ཕྱིར། ཞེས་ཡོད་མོད། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 93

ནི་འོ་ན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་འདིས། གཅིག་གསུམ་གྲངས་སེལ་ཀྱང་མི་འགྱུར།

173།ཀྱང་གི་སྒྲ་ནི་རིམ་པ་གཞན་དུ་སྦྱར་བ་ཡིན་ཏེ། གསུམ་དང་གཅིག་གི་གྲངས་
ནི་སེལ་བའམ། གཞལ་བྱ་གཉིས་ནི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ།།
རེ་ཞིག་གཅིག་གི་གྲངས་བསལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ༧༩ ཡུལ་ལ་ངེས་པ་མེད་ཕྱིར། །གང་གི་ཚེ་སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་ཡུལ་གཅིག་ལ་ཡང་ཚད་མ་གཞན་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་མངོན་སུམ་གྱི་འཇུག་པ་ཡང་སྤྱི་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར།174 མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཚད་མ་གཅིག་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །གསུམ་ལ་སོགས་པའི་གྲངས་བསལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཞལ་བྱ་གཞན་ནི་ཡོད་ཕྱིར་རོ། །གཞལ་བྱ་གཉིས་ཉིད་ཀྱིས་ཚད་མ་གཉིས་འདོད་ན། གང་གི་ཚེ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་གཞལ་བྱ་གཞན་ཡོད་པ་དེའི་ཚེ་ཚད་མ་གཞན་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན་ཚད་མ་གཉིས་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ནོ། །ཁ་དོག་གི་མི་རྟག་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཡུལ་གཞལ་བྱ་གཞན་འགོད་པའི་སྐབས་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་བྱེད་ནུས་དང་མི་ནུས་ཕྱིར།175།ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་གཞལ་བྱ་གཞན་མེད་པར་བསྟན་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་སྒོ་ནས་གང་གིས་ན་ཚད་མ་མང་པོ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཡོད་པ་ཡིན།
༡) དེ་སུན་དབྱུང་བ། ཀ) རང་སྤྱི་འདྲེས་པའི་ཚད་མ་ཕུང་གསུམ་ཡིན་པ་དགག
༡] ཁ་དོག་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་བློ་རྗེས་དཔག་ཏུ་བསྟན་པ། ཀ] མདོར་བསྟན།
དེ་ལྟར་ན་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། སྐྱོན་འདིར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། །དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་གཞན་དུ་འགྱུར་བའོ།176།ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཁ་དོག་སྤྱི་ལ་སྦྱོར་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་ 173 རྩ་བ། མང་པོ་ཉིད་དམ་གཅིག་ལ་ཡང་། །དུ་མ་ཉིད་ནི་འཇུག་ཕྱིར་ཏེ། །གཅིག་གསུམ་གྲངས་ཀྱང་སེལ་མི་འགྱུར། །དཔེར་ན་ཁྱད་པར་མཐོང་བ་བཞིན།།
174 +རོ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
175 རྣམ་རྩ། ༣/༡ཁ
176 བའི་འོ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

94 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

རྟོག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཁ་དོག་གི་སྤྱི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་སྦྱོར་བ་ཡིན་གྱི། ཁྱད་པར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་དེ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་སྤྱི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་སྦྱོར་བ་དེའི་ཚེ་སྤྱི་དངོས་པོ་མེད་པའི་དེའི་ཚེ་177མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གིས་འཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱོར་བ་ནི། གང་ཞིག་གང་ལ་མི་འཇུག་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་དེའི་ཆོས་སུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ།།
ཁ] འཕྲོས་དོན་རྒྱས་བཤད། ༡) མི་རྟག་པ་དངོེས་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བ།

༨༠ མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དངོས་མེད་ངོ་བོ་མིན། འོན་ཀྱང་དངོས་པོ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟེ་དངོས་པོའོ། །དེ་ལྟར་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་གྲུབ་པ་དག་གིས་བསྒྲུབས་ཕྱིར་རོ།།
(༢) དེའི་ལན་དགག་པ། (ཀ) མདོར་བསྟན།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་གཞན་ལ་གཞན་གྲུབ་མིན། །སྤྱི་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་མ་ཡིན་ན། དེ་ཇི་ལྟར་ན་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དང༌། འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་སྤྱི་སྒྲུབ་178པ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ལ་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྐྱོན་དེ་མིན་ཏེ་དེ་ཉིད་གྲུབ་ཕྱིར་རོ།།
(ཁ) རྒྱས་བཤད། [༡] སྒྲུབ་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་རང་མཚན་དང་འབྲེལ་ཚུལ།
གལ་ཏེ་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་སྤྱི་དེ་ཉིད་དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོར་ཞེན་པའི་སྒོ་ནས་འཛིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང༌། དངོས་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་སྐད་ཅིག་མ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འཇོག་པ་དེ་ལ་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་དག་ལ་ཡང་འཇུག་པ་ན་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མི་སླུ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་རང་ཉིད་བསླད་པ་ཡིན་ན་ཡང་དངོས་པོ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་དང་འབྲེལ་པ་སྐྱེ་བ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པས་ན། དངོས་པོ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་དེ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་

177 དེའི་ཆོས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
178 གྲུབ། པེ་ཅིང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 95

ནི་དེ་ཙམ་གྱི་དགོས་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་འགལ་བ་མེད་དོ། །བརྒྱུད་པས་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་འོངས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ནི་མཐོང་བ་དང་འདྲ་བར་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྣང་བ་མེད་པ་ཅན་གྱི་འཁྲུལ་པ་དག་དེའི་རྣམ་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ན་ཡང༌། རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ལ་རྒྱུ་བརྒྱུད་པ་གཞན་ཉེ་བ་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཇི་ལྟར་ཞེན་པའི་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པའི་དངོས་པོ་ལ་དེར་ཞེན་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་ན། མི་སླུ་བ་ཡིན་གྱི། གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
༨༡ དངོས་དང་ཡང་དག་ཇི་བཞིན་པ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་ཏེ། དཔེར་ན་མེ་ནི་དུ་བ་ལ་སོགས་པ། སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུའམ། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ནི་179རྒྱུ་དང་རྣམ་པར་ངེས་པའི་རང་བཞིན་མེ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་འདྲ་བ་ཡི་རྟགས་སེམས་ཀྱི། །རྒྱུ་ཡིན་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྒྱུ་དང་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་དེའི་འབྲས་བུར་གྱུར་བ་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོའམ་དེའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་བ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ནི་དེ་དེ་འདྲ་བའི་རྟགས་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དུ་བ་ལ་སོགས་པ་དེའི་འབྲས་བུའམ། དེའི་རང་བཞིན་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་ཙམ་དུ་ཡོད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང༌། ཁྱད་པར་གཞན་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་སྟེ།180 སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དང་བྱས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེའི་དངོས་པོ་མེད་པར་མི་འབྱུང་བ་དེའི་འབྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡང་དེ་འདྲ་བའི་སེམས་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལས་བྱུང་བ་ནི་རྟགས་ཤེས་པ་དེ་ལས་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་ལས་བྱུང་བའོ། །གང་ཞེ་ན། རྟགས་ཅན་བློའོ། །གང་ལ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ལའོ།

181།འབྲས་བུའི་རྟགས་སྐྱེས་པ་མེ་ལ་
སོགས་པ་ལའམ། བྱས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་འགྱུར་གྱི། རྣམ་པ་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

179 དེའི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
180 འགྲེལ་བཤད། (སྨད། ༤༣༠) “སྤྱི་ལ་སོགས་པ་ཙམ་དུ་རང་བཞིན་དག་བསྟན་ཏོ། །ཁྱད་པར་གཞན་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ནོ།།” ཞེས་བཀྲལ།
181 རྩ་བ། རྒྱུ་ཡིན་དེ་ལས་དེ་ལྟ་ཡི། །དངོས་ལ་དེས་བསྐྱེད་རྟགས་ཅན་བློ།།

96 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། བམ་པོ་ཉི་ཤུ་ལྔ་པ། དེ་ལྟར་ན་གང་གི་ཕྱིར་རྒྱུ་བརྒྱུད་པ་འདིས་བསྐྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་དོན་དེ་ལ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུར་ཞེན་པ། ༨༢ དེ་ཕྱིར་དངོས། གཞལ་བྱར་འདོད་པ་དོན་གྱི་བྱ་བ་ཉིད་ཡོད་ན། རྟགས་ཅན་བློ་དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མི་སླུ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་གལ་ཏེ་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལས་བརྒྱུད་པས་སྐྱེ་བ་འདྲ་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཞེན་པ་ནི་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་འགའ་ཞིག་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་རྒྱུའི་བརྒྱུད་པས་སྐྱེ་བའི་དུས་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་འཁྲུལ་པའི་རྐྱེན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་ལ་མེད་པའི་རྣམ་པ་སྒྲོ་འདོགས་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་དེ་ཉིད་ལོག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ།།
གལ་ཏེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་རྒྱུའི་བརྒྱུད་པའི་ཁྱད་པར་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་ནི། དངོས་པོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གནས་པའི་གོ་བར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་ལ་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་རྣམ་པ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་རྣམ་པ་གྲུབ་པས་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚོགས་པའི་ཁྱད་པར་ལས་སྐྱེ་བ་ཅན་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་གྱི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ལ། མཚན་མ་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་པས་བཞིན་གྱི་མཚན་མ་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།182།དེ་ནི་དོན་ལ་ཡོད་པའི་རྣམ་པར་ཞེན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་འཇུག་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་དོན་དང་ཕྲད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཚེ་སྐྱེས་བུ་མི་འཇུག་པ་ན་ཡང་འགའ་ཞིག་ལས་ཕྲད་པ་མེད་པ་དེའི་ཚེ་ཡང་ཇི་ལྟ་བུར་འགྱུར་བའི་རྒྱུའི་ཚོགས་པ་དང་འབྲེལ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་ལ། རྣམ་པ་གཞན་དུ་ཞེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ནི་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་གལ་ཏེ་ཡང་ཇི་ལྟར་རྣམ་པ་སྲིད་པ་བཞིན་དུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་དོན་ངེས་པར་བྱེད་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་། དེས་རྒྱུ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་རང་གི་མཚན་ ཉིད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་བ་བཞིན་དུ་མི་སྣང་ 182 བཞིན་ནོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 97

བའི་ཕྱིར་དང༌། དངོས་སུ་མ་བསྐྱེད་པའི་183པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་གསལ་བར་སྣང་བར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་ལ་ཕན་ཚུན་མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བའི་རྣམ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། གང་གིས་མི་གསལ་བར་འཛིན་གྱི་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་མ་ཡིན་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་བརྒྱུད་པ་འདི་ཙམ་ལ་ལྟོས་ནས་སྐྱེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་བ་བཞིན་དུ་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ནི་བརྒྱུད་པ་ལས་སྡོད་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་བརྒྱུད་པར་སྡོད་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ན་དངོས་པོས་184འཇིག་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདས་པ་དེ་ལ་ཡང་དོན་དམ་པར་དེའི་ངོ་བོར་གཟུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་འཁྲུལ་པ་ཡང་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་བག་ཆགས་སད་པ་ཡིན་གྱི། རྟགས་ཀྱིས་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།185
དེའི་ཕྱིར། ༨༢ དེ་ལྟར་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་བློ། །བསྟན་མ་ཐག་རྒྱུ་དེ་ལྟར་ན་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་གྱི་བློ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་གྱི་བློ་དག་གོ །དངོས་པོ་ལ་སྟེ་གཞལ་བྱ་ལའོ། །འབྲེལ་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུའི་ཕྱིར་དེར་སྣང་བ་ཡིས་ནི་སྟོང་པའང༌། རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་དེ་དག་ཏུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྣང་བ་ནི་དེ་སྣང་བ་སྟེ། དེས་སྟོང་པ་ཡིན་ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་འདྲ་བ་ཡིན་ན་ཡང་རྟགས་ཅན་གྱི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ངེས་པའི་ཕྱིར་སླུ་བྱེད་མ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་འདོད་པའི་དོན་ལ་སླུ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རྟགས་ལས་སྐྱེས་པའི་བློ་ཚད་མ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་དེ་ནི་མངོན་སུམ་དང་འདྲ་བར་འཁྲུལ་པར་གཞག་པ་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། ༨༣ དེ་དངོས་སླུ་བྱེད་ཉིད་མིན་ཡང༌། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་ཏེ། ཇི་ལྟར་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་དོན་དང་ཕྲད་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང༌། འཁྲུལ་པ་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་ཡིན། །རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་གྱི་བློ་དེ་དག་གོ །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཡི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ཡང༌། །དེ་ཡི་ངོ་བོར་ཞེན་ཕྱིར་རོ།། རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཟུང་བ་མེད་ན་ཡང་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ཞེན་པའི་ཕྱིར། དེའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལ་དེ་ལྟར་ཞེན་པ་ནི་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ 183 མ་དཔེར། མ་སྐྱེས། ཞེས་ཡོད་མོད། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།
184 དངོས་པོ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
185 +རྟགས་ཀྱིས་བྱས་པ་ནི་ཡོད་པའི་རྣམ་པར་ཞེན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

98 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཡང་དོན་ལ་མི་སླུ་བའི་ཕྱིར་ཚད་མ་ཡིན་ན་ཡང་ལོག་པར་ཞེན་པའི་ཕྱིར་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ།།༨༤ གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་དང་དེ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རྟགས་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྟོགས་བྱ་ཡིན་ཏེ། གོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁྱབ་བྱེད་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །རྒྱུ་མཚན་ནི་རྒྱུ་ཉིད་དོ། །གང་གི་ཞེ་ན། ཁྱབ་བྱ་སེམས་ཀྱི་སྟེ། རྟགས་ཤེས་པའོ། །གང་རྟགས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་གྱི། ཁྱབ་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་ནི་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱང་གཉིས་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། རྒྱུ་དང་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་དག་འདྲེས་མར་རྒྱུ་མཚན་གྱི་ངོ་བོར་བསྟན་པར་186བཞེད་པས་རྟགས་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་མ་གསུངས་ཀྱི་འོན་ཀྱང་དེ་ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཁྱབ་པར་བྱ་བའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། རང་བཞིན་ནམ་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་པ་ལ། ནམ་གྱི་སྒྲ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་ནམ་རྒྱུ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཁྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ནི་དཔེར་ན་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའམ། རྒྱུ་ནི་མེ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པའི་སེམས་སོ། །དེའི་བློ་ཡིན། ཁྱབ་པར་བྱེད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་གོ་བར་བྱེད་པ་ནི། འབྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་བྱུང་བ་དང༌། དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་འབྲེལ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།།
[༢] དགག་པའི་རྗེས་དཔག་རང་མཚན་དང་འབྲེལ་ཚུལ།

༨༥ མི་དམིགས་པས་མེད་པ་དང་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དགག་པ་དག་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད། གང་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་དུ་གང་ལ་ཡང་དངོས་སུ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཐོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འདི་ན་གྲང་བའི་རེག་པ་མེད་དེ་མེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་ཡང་ཐམས་ཅད་དུ་ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་པས་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དགག་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཡང་མི་དམིགས་པ་ལས་ཀྱང་དགག་པ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལྟར། ཚད་མས་གྲུབ་པར་སྨྲ་རྣམས་ཀྱི།། 186 མ་དཔེར། བརྟེན་པར། ཞེས་ཡོད་མོད། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 99

དོན་ནི་བཟློག་པ་ཉིད་ལས་ཡིན། །དངོས་པོ་གང་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་འདྲི་བ་ལ། འདི་སྐད་དུ་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་འཇོག་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ལས་དོན་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཚད་མ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་གྱིས་ཚད་མ་ལྡོག་པ་ལས་དོན་མེད་པ་ཉིད་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དོན་ཡོད་པ་ཉིད་ཉེ་བར་འཇོག་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མར་ཉེ་བས་དོན་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཚད་མ་ལྡོག་པ་ཁས་ལེན་པ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ནི་མེད་པ་ཉིད་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་པས་ཚད་མ་ལྡོག་པ་ཉིད་མི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་མི་དམིགས་པ་ལས་དགག་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།
གདོན་མི་ཟ་བར་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ལས་དགག་པ་གྲུབ་187པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འདི་ན་གྲང་བའི་རེག་པ་མེད་དེ་མེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའམ། དཔེར་ན་འདི་ལ་སྤུ་ལོང་ཞེས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་དག་མེད་དེ། གདུང་བར་བྱེད་པའི་བྱེ་བྲག་ཉེ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོར་བ་དག་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དམིགས་པ་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ཇི་ལྟར་ན་ཡང་ཐམས་ཅད་དུ་མི་དམིགས་པས་དགག་པ་དག་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཅེས་བརྗོད། ཇི་ལྟར་ན་དམིགས་པ་འདི་ཁོ་ན་མི་དམིགས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། བཤད་པ། ༨༦ གང་ཡང་སྦྱོར་བ་བྱེད་པ་ན་དེ་དང་འགལ་བའི་ཆོས་བསྟན་པ་འདི་མཐོང་སྟེ། རང་བཞིན་འགལ་བ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེའི་རྒྱུར་ནི་སྤུ་ལོང་ཞེས་པའི་རང་བཞིན་དེའི་རྒྱུ་གྲང་བའི་རེག་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་ཡང་གང་འགལ་བ་དམིགས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་གདུང་བར་བྱེད་པའི་བྱེ་བྲག་ཉེ་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །གང་ལ་ཞེ་ན། དེ་བཀག་པ་ལ། རང་བཞིན་དགག་པར་བྱ་བ་ལའོ། །དེ་ཉིད་ལ་སྟེ། དགག་པར་བྱ་བའི་དོན་ལ་རྣམ་པ་འདིས། དེ་ནི་ཚད་མིན་ཉིད་དུ་བསྟན།

188།དེའི་ཡུལ་ཅན་ཚད་མ་ལྡོག་པ་བསྟན་པས་དོན་གྱིས་མི་དམིགས་པ་ཉིད་

187 འགྲུབ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
188 རྩ་བ། དགག་ལ་དེ་འམ་དེ་རྒྱུད་དང་། །འགལ་བར་བརྗོད་པ་མཐོང་གང་ཡིན། །དེ་ཡང་དེ་ཡི་ཚད་མ་ཉིད།། མེད་པ་འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན།།

100 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

རབ་ཏུ་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།༨༧།དེ་གང་ལས་ཤེ་ན། གཞན་དུ་ན་དོན་དེ་མི་དམིགས་པ་མ་བཀག་པ་ཅན་གཞན་མེད་ཉིད་དེ་ཐབས་གང་གིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་གཅིག་ཡོད་པ་བརྗོད་པས་ཅིག་ཤོས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡོད་ན་གཞན་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཤིན་ཏུ་ཐལ་ཆེས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
སྦྱོར་བ་ནི། གང་ལ་ཆོས་གཅིག་ཡོད་པར་བརྗོད་པ་དེ་ནི་གཞན་པ་དེ་མེད་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གཟུགས་དང་གོང་བུ་ཡོད་པར་བརྗོད་པ་ནི། གྲང་བའི་རེག་པ་དེ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་ཡང་གྲང་བའི་རེག་པ་མེད་དེ་མེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་ཆོས་གཅིག་ཡོད་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པའོ། །འདིར་ཡང་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་ཉིད་དུ་དོགས་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཏན་ཚིགས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་ན་འགྱུར་རོ། །གང་ཡང་དགག་པའི་ཕྱིར་མི་189ལ་སོགས་པ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་གོང་བུ་ལ་སོགས་པ་བསྒྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་ཡང་བསམ་པར་མི་བྱའོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་འགའ་ལས་ཡིན། མེ་དང་གྲང་བའི་རེག་པ་འགལ་བ་དེས་ན་དེ་བསྒྲུབས་པ་ལས་དེ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི། འགལ་བ་མེད་པ་གཞན་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ༨༨ འདི་ལྟར་གྲང་བའི་རེག་པ་དང་མེ་འགལ་བ་དེ་ཡང་ཚད་མ་ཅིས་གྲུབ། མ་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་དེའི་གནས་སྐབས་ཅན་གྱི་སྐྱོན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གང་ན་མེ་ཡོད་པ་དེ་ན་གྲང་བའི་རེག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཚད་མ་གང་ལས་འདོད་པ་སྟེ། ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། འདི་ལ་དྲི་བར་བྱ་ 189 མ་དཔེར། མེ། ཞེས་བྱུང་མོད། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 101

བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། གལ་ཏེ་སྣང་བ་མཐོང་བ་མེད་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་ལ་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིར་གྱུར་པ་རྒྱུ་མ་གཏུགས་པ་ཅན་གྱི་གྲང་བའི་རེག་པ་ཡོད་པ་ན། མི་དམིགས་ན་དེ་ལས་དེ་ཉེ་བ་ཉིད་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་དེ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་མེད་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཚད་ཉིད་མིན་མི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་དོ། །དེ་ཉིད་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ཀྱང་དྲང་པོའི་རིམ་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ན་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཁྱེད་ཅག་ལ་ཚིག་རྩུབ་པོར་སྣང་བ་འདིར་སྒྲ་ལ་སྡང་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ།།
༨༩ གང་གི་ཕྱིར་མི་དམིགས་པ་མ་གཏོགས་190པར་དགག་པའི་རྒྱུ་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཕྱིར་རང་སྒྲས་ཀྱང་བརྗོད་པ་དཔེར་ན་མི་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཀྱང་གི་སྒྲ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བ་ལས་ཇི་ལྟར་རང་གི་སྒྲས་ཀྱང་བརྗོད་ཅིང་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་མི་དམིགས་པ་བརྗོད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་མེད་པ་དང་དེའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་191ཅི་རིགས་པར་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ནོ། །རྒོལ་བ་གང་གི་ཡང་དགག་པ་ལ་མི་དམིགས་པ་དེ་ཚད་མིན། དེ་ཡིས། རྣམ་ཀུན་དགག་པ་བརྗོད་བྱ་མིན། །འགའ་ཞིག་གི་ཚེའང་དེས་དགག་པ་བརྗོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལས་གཞན་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།
༩༠ རང་བཞིན་འགལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་དོན་གྱིས་མི་དམིགས་པ་ཉིད་རབ་ཏུ་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་དེས་ན་དེ་དང་འགལ་མོད་ཀྱི། འབྲས་བུ་བརྗོད་པ་རང་བཞིན་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་འདི་ན་གྲང་བའི་རེག་པ་མེད་དེ་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་འདིས་ཀྱང་དགག་པ་ལ་དངོས་སུ་རང་ཉིད་དམིགས་པ་ལྡོག་པའི་རྟགས་སུ་བརྗོད་ཀྱི། གཞན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །མི་དམིགས་པ། ཀུན་ལ་སྦྱོར་བ་འབའ་ཞིག་དག། །ཐ་དད་དོན་ལ་ཐ་དད་མེད།

192།འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པ་ལ་སོགས་
པ་མི་དམིགས་པའི་སྦྱོར་བ་རྣམས་ལའོ། །ཇི་ལྟར་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་ལ་དངོས་སུ་མི་དམིགས་པ་སྟོན་པ་དེ་ལྟར་མེད་དོ་ཞེས་ཉེ་བར་བཀོད་པའི་རྣམ་པ་ཙམ་ཐ་དད་པ་ 190 ལ་མ་རྟོགས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
191 ཀྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
192 རྩ་བ། ཀུན་ལ་སྦྱོར་བ་ཐ་དད་ཉིད། །ཡིན་གྱི་དོན་ལ་ཐ་དད་མེད།།

102 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཡིན་ནོ། །མི་དམིགས་པ་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་དོན་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་བརྒྱུད་པས་མི་དམིགས་པ་དོན་དམ་པར་འཆད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་དོན་ལ་ཐ་དད་པ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དངོས་སུ་དགག་པ་ལ་193དམིགས་པ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའམ། དེ་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཞེས་བྱ་བ་དགག་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ ནོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་ཇི་ལྟར་རང་བཞིན་འགལ་བའི་ཆོས་བརྗོད་པས་འགལ་བའི་དོན་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་རང་བཞིན་དགག་པ་ལ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དེ་དང་འགལ་བའི་དོན་གྱི་འབྲས་བུ་བརྗོད་པ་ན་ཡང་འགལ་བའི་དོན་ཉེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་འགལ་བའི་དོན་གྱི་འབྲས་བུ་བརྗོད་པ་སྨོས་པ་ནི་ཉེ་བར་མཚོན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་དང་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པ་བརྗོད་པ་ཡང་གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དགག་ལ་ཚད་མ་སྨྲ་བ་གང་ཡིན། ཡང་ཇི་སྐད་དུ་བསྟན་པའི་འགལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་འགལ་བ་བརྗོད་པ་མེད་པ་བྱས་པའི་དོན་ཏེ། དོན་འགལ་བ་མེད་པ་ཉིད་རྗོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེས་ནི་རང་བཞིན་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་རྟོགས་པར་བྱའོ།། དེ་ཡང་བསྒྲིབས་མེད་པར་ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་རོ།194།བསྒྲིབས་མེད་པར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་བསྒྲིབས་པའི་དོན་ལ་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་བསྒྲིབས་པ་ཉེ་བར་བཏགས་ནས་མི་དམིགས་པར་བསྟན་ཏོ། །བསྒྲིབས་མེད་པར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་བསྒྲིབས་པ་བཀག་པས་དེ་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཅི་འདྲ་བའི་དམིགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་ངེས་པའི་དོན་དེ་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིར་གྱུར་པ་དེ་འདྲ་བ་མི་དམིགས་པ་མ་བསྟན་པར་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །འདིས་ཀྱང་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པའི་སྦྱོར་བ་ལྟར་བཅོས་པ་བསྟན་ཏོ།།
༩༡ ཐབས་བཅས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་དང༌།195 རང་ཉིད་

193 +མི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
194 འགྲེལ་བཤད། (སྨད། ༤༣༦) “བསྒྲིབས་པ་མེད་པར་ཞེས་བྱ་བའི་དགག་པའི་བསྡུ་བ་འདི་ལ། ཚིག་གོང་མ་བསྒྲིབས་པ་བསྟན་པར་བྱ་བས་མི་དམིགས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།” ཞེས་བཀྲལ།
195 རྩ་བ། འགལ་དང་དེ་ནི་ཐབས་བཅས་པ། །སྒྲུབ་དང་བཀག་པ་མེད་པར་ནི། །དགག་ལ་ཚད་སྨྲ་གང་ཡིན་དེ། །རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་ཅན་ཡིན་ཏེ།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 103

དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ན་ཡང་ཐབས་གང་གིས་དེའི་རྒྱུ་དང༌། དེའི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་སྟེ། སྣང་བའི་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པའི་ཐབས་གང་གིས་མེད་དོ་ཞེས་ངེས་པ་དེ་ཡང་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིར་གྱུར་པའི་མི་དམིགས་པ་བསྟན་པར་ཞེས་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་མ་འགལ་བ་བརྗོད་པ་མེད་པ་དང་རང་བཞིན་དེ་ཡང་བསྒྲུབ་པ་མེད་པར་ཚད་མ་སྨྲ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ། རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ཅན་མིན་ཏེ། འཁྲུལ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།
ཅི་དང་འདྲ་བར་ཞེ་ན། ༩༢ སྨྲ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་ཤེས་དང༌། །འཇིག་རྟེན་གཞན་སོགས་འགོག་པ་བཞིན། །ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། བརྗོད་པར་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུ་ལ་ལ་ཞེས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྨྲ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །སོགས་པ་སྨོས་པས་ནི་སྐྱེས་བུ་ཉིད་དང༌། དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ་196ཞེས་བྱ་བ་བཟུང་ངོ༌། །སྐྱེས་བུ་འདི་ལ་ཡང་སྐྱེས་བུ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་པ་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །སོགས་པ་སྨོས་པས་ནི། སྔ་ན་མེད་པ་དང་། ལྷ་ཉིད་དང༌། མཐོ་རིས་ལ་སོགས་པ་དགག་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་བཟུང་ངོ༌། །རྟགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་རྣམས་དབང་པོ་ལས་འདས་པ། །ཡུལ་དང་དུས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་བསྐལ་པ་རྣམས་འགའ་ཞིག་དང་ལྷན་ཅིག་འགལ་བ་གྲུབ་པ་མེད་ཕྱིར་དེའི་རྒྱུའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་གནས་སྐབས་གཞན་བསྟན་ཟིན་ཅིང་ཇི་ལྟར་བསྐལ་པ་རྣམས་འགའ་ཞིག་དང༌། ལྷན་ཅིག་འགལ་བར་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པར་ཡང་འགྱུར་རོ།། རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་འགལ་བ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རྒྱུ་མ་གཏུགས་པ་ཅན་འབྱུང་བ་གཞན་ཡོད་ན་མེད་པ་དང༌། ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ནོ། །འགལ་བ་རྣམ་པ་དེ་གཉི་ག་ཡང་སྨྲ་བ་ཉིད་དང༌། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།197

196 མ་དཔེར་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཡོད་མོད། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།
197 ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

104 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

དེས་ན་ཆོས་ཅན་གཅིག་ལ། ༩༣ གལ་ཏེ་སྨྲ་རིག་ཡོད་འགྱུར་ལ། །གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ངོ་བོ་གང༌། །ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་སྨྲས་པ་དང༌། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་འགལ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འགལ་བ་མེད་པར་གྲུབ་པ་ཡང་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྔར་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་དེ་འདྲ་མི་དམིགས་ཕྱིར། །གལ་ཏེ་ཡང་འགལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་སྐྱེས་བུ་གང་གི་དོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དེ་འདྲ་བ་ཉིད་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། དེ་འདྲ་བ་མི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་སྐྱེས་བུའི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་འགོག་པ་ལ། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་བརྗོད་ན། སྨྲ་བ་ཉིད་198ལ་སོགས་པ་ཤིན་ཏུ་བླུན་པོ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཉེ་བར་འགོད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ།
འོན་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་དགག་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ། ༩༤ མི་དམིགས་པ་འདི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་བླ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཁས་ལེན་པའི་འདོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་མི་དམིགས་པ་ནི་འདི་འདྲ་བ་ཡང༌། འབྲས་བུ་ངེས་མེད་ཅན། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་བྱེད་པར་སྔར་ཉིད། རབ་བརྗོད་དེ་ཇི་ལྟར་མི་སྣང་བ་མི་དམིགས་པ་ནི་དགག་པ་ལ་ནུས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྣང་བའི་དངོས་པོ་ལ་དེ་ལས་གཞན་དམིགས་པའི་རྐྱེན་ཡོད་ན། མ་རྨོངས་པར་དྲན་པའི་འདུ་བྱེད་པ་པོའི་མངོན་སུམ་འདས་པ་དང་དེ་ལྟར་གྱི་ལོགས་ན་མེད་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པར་འགྱུར་གྱི། ཅིག་ཤོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྒོལ་བ་གང་གི་ཡང་མཐོང་བ་དོན་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་ཉིད་ལ་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་དེ་མི་དམིགས་པ་ལས་ཁྱད་པར་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་མཛེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་དེ་ཉིད་དོན་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་དེ་འདྲ་བ་གཞན་འབྱུང་བ་དག་ཀྱང་མ་སྤངས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
ཡུལ་ཉིད་རྣམ་པ་གསུམ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ་གཅིག་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ་གང་གི་199ནུས་པ་ལས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་ཅན་གྱི་བློ་འབྱུང་བ་དེ་ནི་དེ་ལས་གྲུབ་པ་

198 མ་དཔེར། སྨྲས་པ་ཉིད། ཅེས་ཡོད་མོད། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།
199 གལ་ཏེ། པེ་ཅིང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 105

ཡིན་ནོ། །གང་ཡང་བདག་གི་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་དངོས་སུ་བློའི་སྣང་བའི་རྗེས་སུ་མི་བྱེད་པ་དེ་ཡང་། གལ་ཏེ་བཟློག་པ་ལ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་འཇུག་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་200རྟགས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བའམ། དམིགས་པ་དང་མི་དམིགས་པ་དག་གིས་རབ་ཏུ་བསྒྲུབས་པའི་འབྲས་བུའི་རྟགས་དང་ལྡན་པའམ། འབྲས་བུ་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་འབྲེལ་པ་ཅན་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུ་དག་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་སྐྱེད་པས། ཤེས་པ་དེ་སྐྱེད་པ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་ཅན་རྒྱུ་གཞན་གང་མེད་ན་མི་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་ངོ་བོ་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་འདྲ་བའི་དངོས་པོ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་གང་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའམ། འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་རྟགས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། མངོན་སུམ་མེད་དེ། དཔེར་ན་བདག་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་ནི་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་དབུགས་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་རྒྱུ་གཞན་བློ་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་མེད་པས། རིགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ལྡོག་པ་མེད་པས། འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། །དེ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པའམ། ལྡོག་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཚུ་རོལ་མཐོང་བས་དེ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་མི་ནུས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དབང་པོ་ལས་འདས་པ་ཡིན་པ། དེ་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ལ། །དོན་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ལ། །ཡོད་མེད་ཉིད་ནི་རྣམ་ངེས་མེད། །དེ་བས་ན་འགལ་བ་མེད་པའི་དོན་དེ་འདྲ་བས་ལྡོག་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། གསལ་བས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
༩༥ གལ་ཏེ་འགའ་ཞིག་འགོག་པ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ན། ཆོས་ནི་ཐ་དད་པ་སྦྱོར་བར་བྱེད་དམ།201 དགག་པར་བྱ་བ་ལས། ཐ་དད་མེད་ཀྱང་རབ་སྦྱོར་བྱེད། །གལ་ཏེ་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་ཆོས་དག་ཀྱང་གཅིག་ལ་ཇི་ལྟར་ན་ཡོད་པ་ཡིན། གང་གིས་ན་འགལ་བ་ཐ་དད་མེད་པའི་སྦྱོར་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་དེ་ལྟར་ནི་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་

200 -འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི། པེ་ཅིང་།
201 རྩ་བ། འགལ་དེ་ཆོས་ནི་ཐ་དད་དམ། །ཐ་དད་མེད་ལ་རབ་སྦྱོར་ཏེ།།

106 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

གཞན་འགལ་བ་དག་ཀྱང་གཅིག་ལ་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་དེ་ལྟར་ན། དེའི་ངོར་བྱས་ནས་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དོ། །ཇི་ལྟར་ན་ཐ་དད་པ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དཔེར་ན་ཁ་མེད་སྒྲུབ་པ་ལ། དཔེར་ན་འདི་ན་ཁ་བའི་རེག་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ལས་དོན་གཞན་གྲང་བ་དང་འགལ་བ་མེ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་ལྟ་བུའོ། །ཐ་དད་པ་མེད་པ་ནི་དཔེར་ན། སྐྱེ་ལ་ཡོད་ཉིད་འགལ་བ་བཞིན། །ཡོད་པ་ཉིད་སྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི། གང་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་འགའ་ཞིག་ཁོ་ན་སྐྱེ་བའི་སྒོ་ནས་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོར་འབྱུང་བས་སྐྱེ་བ་ཞེས་ཐ་སྙད་ལྡོག་པར་བྱེད་དོ། །ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དེ་སྔར་མེད་པ་ཉིད་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ད་ལྟར་གྱི་གནས་སྐབས་བཞིན་དུ་སྔར་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ན། །སྐྱེ་བའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེས་ན་རྣམ་པ་གང་ཡོད་པ་དེ་མི་འབྱུང་ཞིང་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། གནས་སྐབས་དེ་དང་དེ་འབྲེལ་པས་དེ་ཉིད་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་དང་ལྡན་པ་དག་ནི། རྟག་པ་ལས་གཞན་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ཐལ་ཆེས་པར་202འགྱུར་རོ། །སྐྱེས་བུ་སྐྱེ་བའམ་ཤི་བ་ལ་གངས་ཅན་གཡོ་བ་མེད་པ་འབྱུང་བའམ་འཇིག་པར་རྟོགས་203པ་མ་ཡིན་ཏེ། གནས་སྐབས་དང་དེ་དང་ལྡན་པ་དག་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ཡང་སྒྲུབ་པ་ཉིད་སྐྱེ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །འགལ་བའི་ཆོས་གནས་སྐབས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ཅེས་འདོད་པ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མེད་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དེ་ཡོད་པ་ཉིད་ཡོད་པ་དེ་བས་ན། ཡོད་པ་ཉིད་འདི་ནི་སྐྱེ་བ་དང་འགལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དེ་སྔར་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་ཉིད་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་དེ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན། འོ་ན་ནི་དེ་སྔར་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
[༣] དེ་དག་གི་རྒྱུ་མཚན།

༩༦ ཇི་ལྟར་དངོས་རྣམས་བསྒྲུབ་པ་ལ། །དངོས་པོ་ཉིད་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་འདོད།།

202 མ་དཔེར། ཐམས་ཅད་ཆེས་པར། ཞེས་ཡོད་མོད། པེ་སྣར་དུ་བྱུང་བ་འགྲེལ་བཤད་དང་མཐུན་པས་དེ་བཞིན་དུ་བཅོས།
203 འཇིགས་པར་རྟོག པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 107

ཇི་སྐད་བཤད་པའི། དངོས་གང་ཡང་དག་ཇི་བཞིན་པ།204།ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པ་
205ཇི་ལྟར་དངོས་པོ་ཉིད་དངོས་པོའི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་ལྡོག་ལ་བདག་ཉིད་ལྡོག་པ་དག་ལ། དངོས་པོ་ཉིད་ནི་ལྡོག་བྱེད་ཡིན། །དེས་ནི་དངོས་པོ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའམ། དངོས་པོ་ལྡོག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་ལྡོག་པ་ཉིད་གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
༩༧ དེས་གང་རྟོགས་པ་དག་གི་206སྦྱར་བ་ཡི། འདོད་པས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཆོས་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་ནི་བསལ་བ་ཡིན། སྤངས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་འགོག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་པ་གང་ལ་ལར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་གཞན་དུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་དེ་ལ་རྟོགས་པས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲ་བའི་ཆོས་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མཐུན་གང་རུང་ཉིད། །སོགས་པ་སྨོས་པས་ནི། ཁོ་བོས་ཁས་བླངས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལུང་གིས་བསྒྲུབ་པ་བཟུང་ངོ༌། །དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་སྨྲ་བ་པོའི་འདོད་པ་ཙམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་ཅན་ཡིན་གྱི། ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་ཡང༌།207 དངོས་པོའི་ཉེ་བ་དང་བསྐལ་པ་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་རོ། །འོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཉེ་བ་དང་བསྐལ་པ་དག་ནི། འདོད་པས་ཉེ་བ་དང་བསྐལ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཡང་དངོས་པོ་ལས་འགྱུར་བ་ཡིན་ན། དེའི་འདོད་པས་གཞན་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ན་འགྱུར་བ་ཡང་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་དག་ནི་འགའ་ཞིག་གི་ཡང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། གནོད་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
གང་ཡང་དངོས་པོ་ལྡོག་པ་ཉིད་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལྡོག་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ། ༩༨ དེ་ཡང་ཁྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས། །ལྡོག་པར་བྱེད་པའི་ལྡོག་པའམ་

204 འདི་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་ཙམ་ལས་རྣམ་རྩ། ༣/༨༡ཀ དངོས་གང་ཅི་ལྟ་བུར་གྱུར་པ། །ཞེས་པ་དེར་བྱ་དགོས། 205 སོགས་པས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
206 གིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
207 རྩ་བར་རྐང་པ་ཐ་མ་ལ། ཅི་ཡང་རུང་ལ་སྲིད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང་།

108 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཁྱབ་བྱའི་གོ་བྱེད་འདོད། ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཡང་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།། འདིས་ཀྱང་རྒྱུ་དང་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པ་འདྲེན་པར་བསྟན་པ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །གང་གི་ཚེ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་རང་གི་ལྡོག་པ་ནི། །རྣམ་འགས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ནའོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་དེ་བཟློག་པ་ལ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་འཇུག་པ་ཁྱབ་པར་བྱ་བའི་དེ་ཙམ་དང་འབྲེལ་པས། ཁྱབ་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ཅན་བདག་ཉིད་མེད་པར་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ན། དེ་དག་ཉིད་མེད་པས་དེའི་ཚེ་ཁྱབ་བྱ་ལྡོག་པ་གོ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཚད་མའི་སྒོ་ནས་དེའི་རྒྱུ་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ཅན་བདག་ཉིད་མེད་པར་གྲུབ་པ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་ནི་འབྲས་བུའི་ཡང་ཡིན་ནོ།།༩༩ ཚད་མ་ཉིད་མེད་ཅེས་པ་གཅིག་དང་འདྲེས་པ་ཅན་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་སྟེ། ཚད་མ་ཉིད་ལྡོག་པ་གང་དེ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ་208མེད་པའི་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་མངོན་སུམ་ལྡོག་པ་གང་ཡིན་པ་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པའི་མིང་ཅན་རྟགས་སུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ།209།རྟགས་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་རྨོངས་དོན་ཏེ། ཡུལ་རྟོགས་སུ་ཟིན་ཀྱང་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་མ་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྨོངས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་དུ་རྟགས་དེ་འདྲ་བ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གནག་རྫི་མོ་བར་གྲགས་ཕྱིར་རོ། །དོན་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་གནག་རྫི་མོའི་བར་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ནི་སྔར་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་ཟིན་པ་དེ་ལྟ་ན་འདིར་ཡང་མ་སྤྲོས་སོ།།
༡༠༠ མི་དམིགས་པ་ནི་དེ་ཙམ་ཞིག །ཇི་སྐད་དུ་བསྟན་པའི་མི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་ནི་མེད་པ་སྟེ་དགག་པ་དང་དེའི་ཐ་སྙད་ལ་ཅི་རིགས་པར་ངེས་པའི་འབྲས་ཅན་ཡིན་གྱི་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །མི་དམིགས་པ་ངེས་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་གང་གི་ཚེ་ཡིན་ན། རྒྱུའམ་རང་བཞིན་དང༌། །མི་སྣང་བ་ལ་སྣང་ཉིད་འདོད། །དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིར་གྱུར་པ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་ནས་སོ། །མི་སྣང་བ་ནི་དམིགས་པར་མ་གྱུར་ནའོ། །འདིས་ནི་རྒྱུ་མི་དམིགས་པ་དང༌།

208 -མེད་པ་སྟེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
209 རྩ་བ། མེད་པ་ལ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི། །ཚད་མེད་རྟགས་སུ་བརྗོད་གང་ཡིན།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 109

རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་དང་དོན་གྱིས་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡང་མི་དམིགས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ན་མཇུག་བསྡུ་བའོ།།
ག] དོན་བསྡུ་བ།
དེ་དེ་ལྟར་ཞར་ལ་འོངས་པ་རྫོགས་པར་བྱས་ནས། རྗེས་སུ་དཔག་པས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་རྣལ་མ་དང་སྦྱོར་བར་བྱེད་དོ། །སྐབས་ཀྱང་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་དོག་སྤྱི་ལ་སྦྱོར་ཕྱིར་རོ།210།ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞར་ལ་འོངས་པ་ཡང་གང་ཞེ་ན། དངོས་མེད་ངོ་བོ་མིན་དེ་ཉིད།211།ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །གོ་རིམས་འདི་ལྟ་སྟེ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཁ་དོག་གི་སྤྱི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་སྦྱོར་བར་བྱེད་དོ།། གལ་ཏེ་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བ་ཅན་གྱི་སྤྱི་ལ་དེ་ལྟར་ཞེན་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་གྲུབ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་སྔར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།། གང་གི་ཚེ་བཞེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ༡༠༡ རྗེས་སུ་དཔག་པས་ཏེ་ཚད་མས་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡོད་པའི་མི་རྟག་སྩོགས་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་གྱི་ཚེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
༢] རགས་པའི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་རྟོགས་པར་བསྟན།
(༡) འཁྲུལ་རྒྱུ་མེད་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ།
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་གཞན་ལ།

212 གང་ལ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་མཐོང་བའི་རང་
ཚུལ་ཅན་གྱིས་དེ་རིགས་པའམ་གྱུར་པ་ན་འདི་ཞིག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངེས་པར་འགྱུར་པ་དེ་ལ། མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚེ་གཟུང་བ་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། གཟུང་བ་འཛིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དེའི་ཚེ་ཚད་མ་ཉིད་དུ་མི་བཞེད་དོ། །གང་གིས་དེ་ལས་ཀྱང་དངོས་པོ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པ་གྲུབ་པ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་དཔག་པས་ངེས་པ་ལས་ཀྱང་དུས་ཕྱིས་བྱུང་བ་ལ་རྟོགས་པར་བྱའོ།།
༡༠༢ གཟུང་བ་འཛིན་པའི་དངོས་པོ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་པ་འདི་ལྟར་དངོས་པོ་དེ་ཡང༌། དབང་པོ་ལས་ཏེ། མངོན་སུམ་ལས་ངེས་པར་སྔར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

210 རྣམ་རྩ། ༣/༧༩ང
211 རྣམ་རྩ། ༣/༨༠
212 རྩ་བ། འཛིན་པ་ལ་ནི་ཚུལ་འདིར་འདོད།།

110 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

དེ་ཡང་གང་ལས་ཤེ་ན། དངོས་ལས་མི་རྟག་གཞན་དུ་མེད། དངོས་པོ་གཡོ་བ་ལས་མི་རྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་གཞན་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་སྐད་ཅིག་མ་ཐ་མ་འདྲ་བ་གཞན་དང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཅན་མ་ཡིན་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ན་སྲོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་སྐད་ཅིག་མར་གནས་པའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་འཛིན་པ་དེ་ཉིད་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་གང་ཞིག་གང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དེ་ནི་དེ་གྲུབ་པ་ན་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཅན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ལྟ་བུའོ།།
གལ་ཏེ་དེའི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། གང་གིས་ན་མ་གྲུབ་པ་ཡིན། ཅི་སྟེ་ཡང་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། དངོས་པོ་དེ་འཇིག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཞན་ཡོད་ན་གཞན་འཇིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དངོས་པོའི་འཇིག་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་བྱའི་རྟོགས་པ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་གཡོ་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གཞན་གྱི་རང་བཞིན་གཞན་དུ་མེད་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བདག་ཉིད་གཡོ་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ན་ནི། མི་རྟག་པ་ཉིད་གཞན་ཡིན་པ་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཡོ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་ཡང་འདི་འཇིག་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་སྔར་བསྟན་ཟིན་པ་དེ་ལྟར་ན་གཞན་མ་ཡིན་ནོ།།213
དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ན་ཡང་། དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེའི་རང་བཞིན་དོན་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མི་རྟག་པར་འགྱུར་གྱི་དོན་དམ་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ཡང་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་སྨྲ་བའི་སྒྲའི་དོན་དེ་བློ་ལ་བཞག་ནས། དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་ན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རང་གི་མཚན་ཉིད་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་

213 འགྲེལ་བཤད་དུ། (སྨད། ༤༤༡) ཅི་སྟེ་དངོས་པོའི་འཇིག་པ་རྒྱུ་གཞན་གྱིས་བྱེད་ན། དངོས་པོ་རང་ཉིད་གཡོ་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ལའམ། གཡོ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ལ་བྱེད་པར་འགྱུར་ཞེས། ཕྱོགས་གཉིས་
བཀོད་དེ་བཀྲལ།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 111

མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ངོ་བོ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་པ་ཡིན་ན་དེ་དང་དེའི་ངོ་བོ་དང་དབེན་པས་དེ་ཉིད་དམ། གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་རྣམ་པར་གཞག་པར་འགྱུར་ན། གང་གི་ཡང་ངོ་བོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་དེ་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་གཞག་པར་བྱ། རྣམ་པར་འཇོག་ན་ཡང་རང་བཞིན་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཟིན་ཏོ།།ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བློ་ལ་སྣང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཡང་ཕན་ཚུན་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཅན་ལས་ཆོས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་ནི་ཆོས་ཅན་ལས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཆོས་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དག་ཀྱང་། རྣམ་པར་གཅོད་པ་གཞན་འཕེན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་དུ་མ་ཅན་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་དེ་བརྗོད་མིན། མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་དེ་ལས་རང་བཞིན་གཞན་ཉིད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཡོ་བ་དེའི་རང་བཞིན་ཅན་ཉིད་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་དོ། །རང་བཞིན་གཅིག་པ་ཅན་དེ་མཐོང་བ་ན་མི་རྟག་པ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །རྟོག་ལས་214ལས་སྐྱེས་ཆོས་བརྗོད་བྱ་ཡིན། །དེ་དང་དེ་ལས་ལྡོག་པའི་དོན་གྱི་ངོ་བོ་མཐོང་བའི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་པའི་བློས་རང་གི་སྣང་བའི་འཁྲུལ་པ་ཀུན་ནས་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་གཅིག་ལ་རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བློ་ཉེ་བར་གཞག་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི། དེར་སྣང་བའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་དེས་ངོ་བོ་སྣ་ཚོགས་པའི་ཐ་སྙད་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཞེས་གསུངས་སོ།།215
དེའི་ཕྱིར། ༡༠༣ སྤྱིའི་རྟེན་ནི་གྲུབ་པ་ན་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཅན་ཆ་མེད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་བཟུང་བར་གྱུར་པ་ན། སྤྱི་དེ་ཉིད་ནི་གྲུབ་པ་ཡིན། །དེའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

214 མ་དཔེར། སྟོབས་ལས། ཞེས་ཡོད་མོད། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།
215 རྣམ་རྩ། དུ་མའི་དངོས་དེ་བརྗོད་བྱ་མིན། །རྟོག་པས་སྐྱེས་ཆོས་བརྗོད་བྱ་ཡིན།།

112 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

(༢) འཁྲུལ་རྒྱུ་ཡོད་ན་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པ།
དེ་མ་གྲུབ་ན་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཅན་མ་བཟུང་ན། དེ་ལྟར་ཆོས་དེ་དང་ལྡན་པ་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཅན་དེའི་རབ་ཏུ་གྲུབ་ཕྱིར་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚིག་གི་ལྷག་མའོ། །དེའི་བདག་ཉིད་དུ་རང་བཞིན་མ་ལུས་པར་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་ཅན་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཅན་མཐོང་བས་བཟུང་བ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟར་ན་དེ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན། གང་གིས་ན་དེ་དེ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་མ་ལུས་པ་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་འཛིན་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཞིན་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་ཐ་དད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་འབའ་ཞིག་བཟུང་དུ་ཟིན་ཀྱང༌། འཁྲུལ་པས་དེའི་ངོ་བོ་ཆོད་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་། ངེས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་མ་ངེས་པ་ལས་ཀྱང་དེ་དག་མཐོང་བས་མ་བཟུང་བ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དེ་ནི་དེ་དག་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་གལ་ཏེ་དེ་ལ་མཐོང་བ་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པ་དེ་དག་ལ་དྲན་པའི་ངེས་པ་སྐྱེད་པ་དེའི་ཚེ། དེ་ལ་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དེ་ཚད་མ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པ་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་ནི་འཇུག་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་ལས་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་མཐོང་བ་སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རྣམ་པ་དག་ལ་ངེས་པ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད། གང་གིས་ན་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཁྱད་པར་ཐམས་ཅད་ལ་ཆ་མེད་པར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་སྐྱེ་བ་ན་ཡང༌། རྣམ་པ་གང་དག་ལ་འཁྲུལ་པས་མ་ཆོད་པ་ཡོད་ཅིང་ཆོད་པ་མེད་ན་ཡང་རྣམ་པ་གང་ཁོ་ན་གོམས་པ་ལ་སོགས་པའི་ངེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་ཤིན་ཏུ་དང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བས་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ནི་མཐོང་བ་སྐྱེས་པ་ལ་ཡང་གང་དང་གང་ལ་ངེས་པ་དེ་ཉིད་ཐ་སྙད་དུ་རུང་བ་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པར་གཞག་པ་

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 113

ཡིན་གྱི། གཞན་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཁ་ན་མ་ཐོབ་བ་མེད་དོ། །གང་གི་ཡང་མངོན་སུམ་རང་ཉིད་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་འདི་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ངེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་216རང་གི་དོན་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ཉིད་ནི་དོན་དེའི་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་གཅིག་གི་སྒོ་ནས་ཀྱང༌། སྣ་ཚོགས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་དེ་ལས་གཞན་པ་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ལུས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་བཟུང་བ་ན། དེའི་ངེས་པར་ཡོངས་སུ་མ་བཅད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།217 ཚད་མ་གཞན་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན། མངོན་སུམ་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་མ་ཡིན་པ་འདོད་པར་བྱའོ། །དེ་བས་ན་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་རྒྱས་པར་གོང་དུ་བསྟན་ཟིན་ཏོ།།
༡༠༤ དེའི་ཕྱིར་གང་ཞིག་ལ་ལར་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་ཏེ། རྒྱུད་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་དུས་ན། མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་འཁྲུལ་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུའི་ཕྱིར་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་དད་མ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །ངེས་པར་མ་བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཅི་དང་འདྲ་བར་ཞེ་ན། སྒོང་གི་ཐ་དད་བཞིན། ཇི་ལྟར་སྒོང་གཉིས་ཐ་དད་པར་མཐོང་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ལྟ་བ་པོ་ཐ་དད་པ་མེད་པར་ཞེན་པས་སྒོང་དེ་གཉིས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངེས་པ་དེ་དང་འདྲ་བར་རོ། །རྒྱུ་གང་ལས་འཁྲུལ་པ་ཡང་ཡིན་ཞེ་ན། འདྲ་བ་གཞན་ནི་ཡོད་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་མར་འཇིག་པ་ཅན་ཐ་དད་པར་དམིགས་པ་དག་ལ་ཡང་ཆ་ཐ་དད་པར་མ་མཐོང་བ་ནི་འདྲ་བ་གཞན་འབྱུང་བས་འཁྲུལ་པ་དེ་ཉིད་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཞེན་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་པ་བཟུང་དུ་ཟིན་ཀྱང་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།།
དེ་གང་ལས་ཤེ་ན། ༡༠༥ དེ་ལྟར་རྟགས་མེད་པ་སྟེ་རྟགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །བྱིས་པའི་བར་ལ་ནི་བྱིས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་ཡང་ངོ༌། །སྐྱེ་བོས་མཐོང་བ་སྟེ། མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་ཡོངས་སུ་གཅོད་བྱེད་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །གང་ཞེ་ན། མར་

216 ཀྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
217 +རོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

114 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

མེ་ལ་སོགས་འཇིག་པ་ཅན།

218།མར་མེ་ལ་སོགས་པ་འདི་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེའོ། །ཅི་
འདྲ་བར་གྱུར་པ་ཞིག་ཅེ་ན། འདྲ་བ་མེད་པར་གཞན་འབྱུང་བ་གང་ལ་འདྲ་བ་མེད་ཅིང་མཚུངས་པ་མེད་པར་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་སྟེ།219 འདྲ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་དང་མཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེས་ན་སྔར་འདྲ་བ་གཞན་འབྱུང་བས་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོགས་པར་བྱའོ།།
ཇི་ལྟར་གང་གཟུང་བ་ན་ཡང་ངེས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཞེ་ན། ནུས་པ་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དུ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་ཏེ། རྒྱུའི་ནུས་པ་དངོས་པོ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་གཞན་ཉིད་ཡིན་ན་ནི་ཕན་བཏགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེའི་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྲེལ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རམ། ནུས་པ་རྣམས་ལ་ནུས་པ་དང་ལྡན་པ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན། ནུས་པ་ལ་ནུས་པ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཡང༌། དེ་ཐ་དད་ཡིན་པ་220དེ་ལྟར་ན། ཇི་སྲིད་ཇི་སྲིད་དུ་ཐ་དད་པ་དག་ཉིད་ཀྱིས་ནུས་པ་ཐ་དད་པ་ཉིད་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་འདོད་པ་དེ་སྲིད་དེ་སྲིད་དུ། དེའི་འདི་ཞེས་བྱ་བའི་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ནུས་པ་ཐུག་པ་མེད་པ་ཡིན་ན་དེ་རྒྱུ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ནུས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དག་གིས་ནུས་པ་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་ན། དེ་དང་འདྲ་བར་འབྲས་བུ་ལ་ཡང་ནུས་པ་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན། ཐ་དད་པར་རྟོགས་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དེ་ནི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར། ༡༠༦ ནུས་པ་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དུ། །གྱུར་ཀྱང༌། འབྲས་བུའི་ཡུལ་ལ་རྒྱུའི་ནུས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ན། འབྲས་བུ་ལ་རྨོངས་རྒྱུ་མཐོང་བ་ན་ནུས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དེ་གཟུང་ན་ཡང་ངེས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རྣམ་པར་རྨོངས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མཐོང་བ་མེད་ཕྱིར་རོ། །མ་མཐོང་བ་ཡང་གང་ཞེ་ན།221 དེ་མ་ཐག་མེད་དེ་འབྲས་བུ་དེ་མ་ཐག་པ་

218 རྩ་བ། འབྲེལ་མེད་མར་མེ་ལ་སོགས་ཀྱི། །འཇིག་པ་མཐོང་བས་ཡོངས་གཅོད་ཉིད།།
219 +འདྲ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་འབྱུང་བ་གང་ལ་འདྲ་བ་མེད་ཅིང་མཚུངས་པ་མེད་པར་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་བྱུང་བ་ཡོད་པ་སྟེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
220 མིན་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
221 -མ་མཐོང་བ་ཡང་གང་ཞེ་ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 115

མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ནུས་པ་ཆོད་པ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་དེ་འདྲ་བ་དེ་ཡིན་ན་གང་གི་དེ་མ་ཐག་པའི་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེ་ཞིང་། མི་སྐྱེ་ན་སྣང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་མ་ཐག་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང༌། དེའི་འབྲས་བུ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཆོས་མཐུན་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངེས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ལ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་གྱི་གསལ་མེད་ཕྱིར་རོ། །འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
༡༠༧ དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རྨོངས་པ་དེ་ཉིད་བཟློག་པའི་ཆེད་དུ་ནི། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་བརྗོད་པ་ཡིན། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་གལ་ཏེ་ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་སྒྲོ་བཏགས་པས་ངེས་པ་ལ་གགས་བྱེད་པ་མེད་པ་དེའི་ཚེ། རྗེས་སུ་དཔག་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་སྒྲོ་བཏགས་པས་མ་ཆོད་པ་གང་ཡིན་པ་བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་ལ་ཡངས་པ་ཅན་དེ་དག་གིས་མཐོང་ཉིད་ལས་ཏེ་གཟིགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དངོས་པོའི་ནུས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་བྱེད་ཅིང་ངེས་པར་མཛད་པར་རོ། །དེའི་ཕྱིར། ༡༠༨-༡༠༩ ཐམས་ཅད་ལས་ནི་ལོག་པའི། །རིགས་མཐུན་པ་དང་རིགས་མི་མཐུན་པ་དེ་དང་དེ་ལས་ལོག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།། རྣམ་པར་གནས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་དོན་དེ་ལ་ནི།222 ལྡོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་བློ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་པ་མེད་པ་དེ་ལ་ཡང་། ཐ་དད་རྟེན་ཅན་བཞིན་འཇུག་སྟེ། ཡུལ་ཐ་དད་པ་བཞིན་དུའོ།།གང་དང་གང་ལས་དངོས་པོ་ལོག་པ་དེ་དང་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་དངོས་པོ་གཞན་ལས་ལོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་མེད་ན་ཡང་། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དེ་དང་དེ་ལ་ཐ་དད་པ་བཞིན་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་བློ་འཇུག་པར་འགྱུར་གྱི། དངོས་པོ་ཡང་དེ་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་བློ་འཇུག་པ་ཡོད་ན། ཇི་སྐད་དུ་བརྗོད་སྒྲ་འཇུག་འགྱུར། །དེ་དང་དེ་ལས་ཐ་དད་པ་དེ་དང་དེ་ལ་དེའི་ཐ་དད་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བརྡར་བྱས་པ་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་དེའི་ངོར་བྱས་ནས། བརྡ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ཡང་ཐ་དད་པ་ཁོ་ནར་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དང་དེ་ལས། ལྡོག་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཡིས་ནི། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བློ་སྐྱེད་འགྱུར། །རང་བཞིན་གྱིས་རང་གི་ 222 རྩ་བ། ཐ་དད་མེད་དོན་དེ་ལ་ནི། །ལྡོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་བློ་དང་། །ཇི་ལྟར་བརྡར་བཏགས་པ་ཡི་སྒྲ།།

116 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

རྣམ་པ་དག་ལས་ངེས་པའི་བློ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །ངོ་བོ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། རང་དང་ནི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སྟེ། དེའི་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟར་གནས་པ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །གང་གི་ཚེ་ཞེ་ན། འཁྲུལ་རྒྱུ་མེད་ན། རྒྱུ་ངེས་པ་གོམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ནའོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་ཉིད་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།223
(༣) ཁ་དོག་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལས་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའང་རྗེས་དཔག་ཏུ་བསྟན་པ།

འདྲ་བ་གཞན་དང་མཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་དེ་འཛིན་པ་ན། མངོན་སུམ་གྱིས་མི་རྟག་པ་ཉིད་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་པ་བསྟན་ནས། རང་གི་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་ཞིག་ནས་མེད་པ་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཇི་ལྟར་གྲུབ་པ་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མི་དམིགས་པའི་རྟགས་དག་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་དེ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་མི་རྟག་པ་ཉིད་ནི་དངོས་པོ་ཉིད་དམ། མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། ཞིག་ནས་མེད་པས་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ནི་བླ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་ཐ་མ་མཐོང་བའི་དུས་འདི་ལའང་འཇིག་པ་གྲུབ། དེ་ཡང་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་མིང་ཅན་ཡིན་ནོ། །གང་ལས་ཤེས་ན། ༡༡༠ མི་དམིགས་པའི་རྟགས་དག་ལས་སྐད་ཅིག་མ་ཐ་མ་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྱུར་པ་ཕྱིས་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན། དངོས་པོ་སྔར་བྱུང་མེད་འགྱུར་པ། །མི་རྟག་ཅེས་ནི་བསྟན་པ་ཡིན། །སྔར་སྣང་བར་གྱུར་པ་ལས་ཕྱིས་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་མེད་པ་ན་དངོས་པོ་འདི་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བར་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་ནོ།།
༣] གཞན་དག་གི་མི་རྟག་པ་དགག

༡༡༡ དངོས་པོ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་ན། མེད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དངོས་པོ་འདིའི་མི་རྟག་པ་ནི་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་དད་པའི་ཐ་སྙད་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་རིགས་224པ་ལ་སོགས་པ་གང་གི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་ནའོ། །ཅི་ཞིག་འདོད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་བརྗོད་ཅེ་ན། མཐའ་གཉིས་ཆོད་ཡོད་དང༌། །འབྲེལ་པ་བརྗོད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན། །མཐའ་ཡང་དེ་ཡིན་ལ་གཉིས་ཀྱང་ཡིན་

223 ཤླཽཀ ༡༠༨ དང་ ༡༠༩ གཉིས་ལ་རྩ་བ་དང་འདིར་འགྲེལ་པར་བྱུང་བའི་རྩ་ཚིག་ལ་ཁྱད་པར་ཆེ་ཙམ་སྣང་། 224 རིག པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 117

པས་ན་མཐའ་གཉིས་སོ། །མཐའ་རྣམ་པ་གཉིས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ད་ལྟར་གྱིས་ཆོད་པ་ནི་མཐའ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་ཆོད་པའོ། །མཐའ་གཉིས་པོ་ཆོད་པ་ནི་མཐའ་གཉིས་ཆོད་པའོ། །མཐའ་གཉིས་ཆོད་པ་ཡང་དེ་ཡིན་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ནའོ། །དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་ཡོད་པ་དེ་ཡང་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི། ཡོད་པ་ཙམ་ཉིད་ནི་མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། སྔ་ནས་མེད་པ་དང༌། ཞིག་ནས་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་དབུས་ན་གནས་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་པའམ། དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་འཕྲོད་པ་འདུ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་སྐད་དུ་སྨྲ་བ་དེས་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་དབུས་ན་གནས་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེས་དེའི་མཐའ་ཞེས་འདོད་པ་གང༌། དེའི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་དགོངས་ནས་གང་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་འདྲི་བར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ༡༡༢ གལ་ཏེ་སྔ་ཕྱི་མེད་ཡིན་ཡང༌། །འདི་ལ། འདྲི་བར་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། །སྔ་ན་མེད་པ་དང༌། ཕྱི་ནས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་པོ་འདི་ལ་མཐའ་ཞེས་བརྗོད་དོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་སྔ་ན་མེད་པ་དང༌། ཕྱི་ནས་མེད་ཉིད་དངོས་པོ་མི་རྟག་ཅིས་མ་ཡིན། ཅིའི་ཕྱིར་མི་འདོད་དོ།225།དེ་ཉིད་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ན། བརྒྱུད་པ་འདིས་ཅི་ཞིག་བྱ།
ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། བམ་པོ་ཉི་ཤུ་དྲུག་པ། དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་དྲུག་སོགས་མི་རུང་ཕྱིར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་མེད་པ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་དེའི་སྒོ་ནས་དངོས་པོའི་ཐ་དད་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་འདིའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཐ་དད་པར་བརྗོད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་དྲུག་པ་མི་རུང་ངོ༌། །སོགས་པ་སྨོས་པས་བདུན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང༌། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་གཟུང་ངོ༌། །མཐའ་དེ་ཇི་ལྟར་འགྱུར། གལ་ཏེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ལ་དྲུག་པ་ལ་སོགས་པ་མི་རུང་བ་དེའི་ཚེ། དེ་ཡོད་པ་ཉིད་དམ་དེ་དང་ 225 དེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

118 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

འབྲེལ་པའམ་གཞན་ལ་ལར་སྔ་ན་མེད་པ་དང་ཞིག་ནས་མེད་པ་དེ་དག་སྦྱོར་བ་ན་ཡང༌། དྲུག་པ་ལ་སོགས་པ་མི་རུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་གཞན་དུ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།
གཞན་ཡང་ཡོད་པ་ཉིད་རྟག་པ་ཡིན་ན་ཡོད་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡང་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི། ༡༡༣ ཡོད་ཉིད་དང་འབྲེལ་རྟག་ཉིད་ཕྱིར། རྒྱུའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་སྔ་ན་མེད་པའམ། ཞིག་ནས་མེད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ན་དེ་དག་གི་226ཐ་མ་དག་ཏུ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་འབྲེལ་བ་དག་གི་ཁྱད་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྔ་ན་མེད་པ་དང་ཞིག་ནས་མེད་པ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །སྦྱོར་བ་ནི། གང་མི་རྟག་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ནི་སྔ་ན་མེད་པ་དང༌། ཞིག་ནས་མེད་པ་དག་ཏུ་ཁྱད་པར་དོན་དམ་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའོ། །ཡོད་པ་ཉིད་དང་འབྲེལ་པ་ཡང་མི་རྟག་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པའོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་རྒྱུ་འབྲས་མཐའ་ཡིན་ན། སྔ་ན་མེད་པ་དང་ཞིག་ནས་མེད་པའི་ཐ་མ་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པ་ན།227གང་གིས་སྐྱོན་འདི་ཡོད། འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དངོས་པོའི་རྒྱུ་ནི་མཐའ་གཅིག་ཡིན་ལ། དེའི་འབྲས་བུ་ནི་མཐའ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཐ་མ་དག་ཏུ་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པ་འདིས་ཕྱོགས་གཞན་གྱི་དོགས་པ་བསུ་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། ཁྱད་པར་མེད་པ་ཉིད་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཐ་མ་ལ་ཁྱད་པར་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ༡༡༤ འབྲེལ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པས་དངོས་པོ་ལ་སྔ་ན་མེད་པ་དང་ལྷན་ཅིག་དངོས་པོ་སྔ་ན་མེད་པ་ཞེས་བྱ་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་ནི། གང་ཞིག་གང་དང་འབྲེལ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེའི་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དམ་པའི་ཐ་སྙད་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་དང་དུས་ལྟ་བུའོ། །དངོས་པོ་དང་སྔ་ན་མེད་པར་ཡང་འབྲེལ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་

226 དེ་དག་ནི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
227 མ་དཔེར། ན་ཡིག་མེད་མོད། པེ་སྣར་དུ་བྱུང་བ་ལྟར་བསྣན།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 119

ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པའོ།།
དེ་ལྟར་ན་རིགས་པ་པ་དེ་དངོས་པོ་སྔ་ན་མེད་པ་འདོད་མ་ཡིན། གང་གི་ཚེ་འདི་ལྟར་དངོས་པོའི་སྔ་ན་མེད་པ་མི་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དག་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དག་ནི་སྔ་མ་མེད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པ་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འགའ་ཞིག་ཐག་ཉེ་བ་ན་སྔར་མེད་པ་ལས་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་འབྲས་བུ་ཡིན་ན། གང་ཡང་སྔ་ན་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཚེ་མི་སྐྱེ་བ་དེའི་ཚེ་དེ་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ཞིང༌། གང་གི་ཚེ་དེ་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་ལ། གང་མི་བྱེད་པ་འདི་ལ་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འབྲས་བུ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དེ་དག་ཀྱང་འདི་དངོས་པོ་ལ་གྲུབ་པ་མིན་ནོ། །ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ཞེས་བྱ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ།228 རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ཐ་སྙད་གང་ལ་སྔ་ན་མེད་པའི་ཁྱད་པར་ཏེ། བྱེ་བྲག་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཁྱད་པར་ཅན་དེའོ། །རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་གང་ལ་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ཅན་ནོ། །སྔ་ན་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ཐ་སྙད་ནི་ཐོབ་པ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་རིགས་པས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།སྦྱོར་བ་དག་ཀྱང་། གང་ཞིག་སྔ་ན་མེད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའོ། །དངོས་པོ་ལ་ཡང་སྔ་ན་མེད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱད་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པའོ། །གང་མི་སྐྱེ་བ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་དེ་ཉིད་ལྟ་བུའོ། །དངོས་པོ་སྔ་ན་མེད་པ་དང་བྲལ་བ་ཡང་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པའོ། །གང་ལ་འབྲས་བུ་མེད་པ་དེ་ནི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གཏན་ནས་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དངོས་པོར་མངོན་པར་འདོད་པས་ཡང་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པའོ།།
༡༡༥ ཡོད་ཉིད་རང་རྒྱུ་དང་འབྲེལ་པ། །བྱེད་པའི་ཕྱིར་ནི་རྒྱུ་ཡིན་ལོ།།
ཁྱེད་ཀྱིས་ཅི་འདྲ་བའི་འབྲས་བུའི་སྐྱེ་བ་བསྟན་པ་དེ་འདྲ་བ་ནི། དངོས་པོ་སྐྱེ་བར་བྱེད་ 228 རྩ་བ། དེ་ལ་དེ་ཡི་ཁྱད་པར་ཅན། །བརྗོད་པ་དེ་ཡང་མི་འགྲུབ་ཕྱིར།།

120 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་ཞེས་མི་བྱའོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཡོད་པ་ཉིད་དང་ལྷན་ཅིག་འབྲས་བུའི་དོན་འབྲེལ་ཅིང་ལྡན་པ་སྟེ། འཕྲོད་པ་འདུ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཡང་ན་རང་གི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དེ་འབྲེལ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱེ་བར་འདོད་དོ། །འོ་ན་དེ་ལྟ་ན་ནི། ཡོད་ཉིད་དེ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་རྒྱུ་དག་འབྲེལ་པ་དེ་ཡང༌། དངོས་པོ་གཉིས་དེ་དག་ཀྱང་རྟག་229ཡིན། འོ་ན་འདིར་འབྲས་ཅི། ཡོད་པ་ཉིད་དང་འབྲེལ་པར་དང་རྒྱུ་དང་འབྲེལ་བ་ལ་སྐྱེ་བར་ཁས་ལེན་པ་ན། རེ་ཞིག་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་ན། གང་གིས་གང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་རྒྱུ་ཡིན།
༡༡༦ གང་མེད་པ་དེ་བྱས་པ་ཡིན།

230 བདག་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་རྒྱུས་བྱས་
པ་མིན་ན།231 དངོས་པོ་སྔ་མེད་ལྡན་མིན་ཏེ། །དངོས་པོ་ལ་སྔ་ན་མེད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འབྲེལ་པ་ཁས་མི་ལེན་ཕྱིར་རོ། །སྔ་ན་མེད་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྲེལ་པ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་གང་གི་ཕྱིར་དངོས་པོ་སྔ་ན་མེད་པ་དང༌། བྲལ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འབྲས་བུ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རིལ་འདི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོབ་པ་དེ་ལྟར་ན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །སྦྱོར་བ་དག་ནི། གང་སྔ་ན་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའོ། །དངོས་པོ་ཡང་སྔ་ན་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པ་དང་། གང་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའོ། །མངོན་པར་འདོད་པའི་དངོས་པོ་ཡང་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པ་སྟེ་ཐལ་བ་བསྒྲུབ་པའོ།།
གང་གི་ཚེ་འདི་ལྟར་དངོས་པོའི་སྔ་ན་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་བ་ཁས་མི་ལེན་པ་དེའི་ཚེ་སྐྱོན་ཡིན་ནོ།༡༡༧།དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་གང་དག་ལ་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་དོན་དུ་མངོན་པར་འདོད་པ་སྟེ།232 དཔེར་ན་དངོས་པོ་སྔ་ན་མེད་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་

229 རྟགས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
230 རྩ་བ། གང་ཞིག་མེད་པ་དེ་བྱེད་ནི། །ཡིན་ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
231 བདག་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྒྱུས་བྱས་པ་ཡིན་ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
232 རྩ་བ། དེ་ཕྱིར་མེད་དོན་སྒྲོ་འདོགས་པ། །ཞེས་དང་། སྒྲ་ལའང་ལྡོག་པའི་རྟེན་ཡིན་ནོ།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 121

སོགས་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། ཐ་དད་མེད་དོན་མངོན་འདོད་ཅན། །སྒྲ་ལའང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དེ་དག་ལ། །ལྡོག་པའི་233རྟེན་ཡིན་ཏེ་ལྡོག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །བློ་དེ་ཉིད་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བློ་ཉིད་དོ། །དོན་མེད། ཞེན་པ་ནི་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་རྟེན་དང་བྲལ་བའོ། །བརྗོད་བྱ་ཐ་དད་ཚུལ་ཅན་ནི་གང་ལ་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཐ་དད་པའི་ངང་ཚུལ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱར་རོ། །དོན་ཐ་དད་པ་མེད་ན་ཡང་བརྡའི་ངོར་བྱས་ནས་དོན་ལ་ཐ་དད་པ་བཞིན་དུ་ཞེན་པར་བྱེད་པས་ན། ལྡོག་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དངོས་པོར་གྱུར་པའི་འབྲེལ་པ་རྟེན་མ་ཡིན་པ་ཡང་འབྲེལ་པ་བརྟག་པར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྒྱས་པར་བསྟན་ཟིན་པ་དེ་ལྟར་ན་འདིར་མ་བསྟན་ཏོ།།
ཁ) ཁྱད་པར་ངོ་ཤེས་ཀྱི་བློ་ཚད་མ་ཕུང་གསུམ་པ་ཡིན་པ་དགག་པ། (༡) གཞན་གྱི་འདོད་པ་དགག་པ།
འོ་ན་གང་འདི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པ་ཡིན་པ་དེ་ཇི་ལྟར་ཞེས་བྱ་བའི་ལན་བཤད་ནས། ད་ནི་དུ་མར་234ཞེས་བྱ་བའི་ལན་གདབ་པར་བཞེད་ནས། སྐད་ཅིག་རེ་རེར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་ཏེ། ༡༡༨ ཁྱད་པར་ངོ་ཤེས་ནི་སྔར་ཡོངས་སུ་མཐོང་བའི་རྟགས་ལས་ངོ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་ཉིད་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ནི་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་རེ་རེར་ཐ་དད་ཕྱིར་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འགག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ནི་གཞན་ཡིན་ཏེ། ཕྱིས་གཞན་ལ་དེ་མ་ཡིན་པ་ལ་དེ་ཉིད་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཛིན་པ་ནི་འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པ་ལ་དེ་བཟུང་བ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་སྤྱི་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན། ཁྱད་པར་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་ནོ། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་དེ་ནི་ཁྱད་པར་མཐོང་བ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མཐོང་བ་མཚུངས་པ་དེ་འཛིན་ཕྱིར། །སྔ་ཕྱིར་མཐོང་བའི་ཕྱིས་ཕྱི་མ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དེ་ནི་སྤྱི་མཐོང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།

233 མ་དཔེར། ལྡོག་པ་ནི། ཞེས་ཡོད་མོད། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།
234 རྣམ་རྩ། ༣/༧༨ཁ དུ་མ་ཉིད་ནི་འཇུག་ཕྱིར་ཏེ། །ཞེས་པའི་ཐད་ལ་དགོངས།

122 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ༡༡༩ འདིར་མེའི་སྤྱི་ཙམ་འཛིན་པ་འབའ་ཞིག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང༌སོ་སོར་ངེས་པའི་ཡུལ་དུ་གནས་པའི་མེའི་ཁྱད་པར་སྤྱིའི་སྒོ་ནས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཁྱད་པར་ལ་བརྟེན་པ་འདི་ཙམ་གྱིས་ནི་སྤྱི་ཉམས་པ་མ་ཡིན་ནོ།235།དེ་ལྟར་ན་ཨ་ཀ་རུའི་དུ་བ་ལ་སོགས་པས་དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་མེ་ཤེས་པ་ན་ཡང་མེའི་སྤྱི་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི། སོ་སོར་ངེས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ནི་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་གང་དེ་ནི་ཅིར་ཡང་མི་རུང་ངོ༌། །དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་དཔེ་ཡིན་པ། དེ་ལྟར་སྤྱི་འཛིན་མ་ཡིན་ན་གང་ལ་དཔེ་དང་236དཔེས་བསྟན་པ་ཐ་དད་པ་དེ་ལ་དེ་དག་ནི་སྤྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པར་འགྱུར་ལ། འདིས་ནི་དཔེས་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དཔེ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དེ་ཉིད་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤྱིའི་སྒོ་ནས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་དཔེ་ནི་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་གྱི། མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དཔེ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདི་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེ་ཉིད་ཡིན་ཕྱིར་རྒྱུ་ཡི་ཕྱིར། །གྲུབ་པ་འདི་ལ་སྟེ། སྔར་ཡོངས་སུ་མཐོང་བ་ལ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མས་ཀྱང་ནི་ཅི་ཞིག་བྱ། དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།237 སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་རྟོགས་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ༡༢༠ གལ་ཏེ་རྗོད་བྱེད་སྐྱོན་མེད་ན། །གལ་ཏེ་ཡང་དེས་སྔར་དེ་བཟུང་ཟིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཆོད་པས་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཕྱིས་ཀྱང་རྟགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དོན་དེ་བཟུང་བ་བརྗེད་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་བརྗེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མ་གྲུབ་པ་ནི་རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་དཔེ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་གྲུབ་པ་དཔེར་འགྱུར་བ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཚད་མར་འགྱུར་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ངོ་ཤེས་པ་དྲན་པ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་

235 མ་དཔེར། མི་ཉམས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་མོད་འགྲེལ་བཤད་དང་བསྟུན་ཏེ་པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས། 236 -དཔེ་དང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
237 +སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 123

དུ་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་པས། དཔེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་238དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་དང་མ་གྲུབ་པ་ཡང་དཔེ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་མཐོང་བ་ལ་ཚད་མར་ནུས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་མཐོང་བ་དེ་དངོས་ནི། །ཚད་མས་གྲུབ་ན་ད་ལྟར་གྱི་དོན་མཐོང་བ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཉིད་ཡིན་པས་ན་དེའི་དངོས་པོ་སྟེ། སྔར་མཐོང་བའི་དོན་གྱི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་བོས་སྔར་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་ད་ལྟར་མཐོང་བ་དེ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས། ད་ལྟར་མཐོང་བའི་དོན་ལ་སྔར་མཐོང་བའི་དོན་གྱི་དངོས་པོའི་ཆོས་རྟོགས་པ་མེད་པར་ཁྱད་པར་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚད་མས་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་གཉི་ག་ལ་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རེ་ཞིག་གལ་ཏེ་དུས་སྔ་ཕྱིར་མཐོང་བའི་དོན་ཐ་དད་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། དངོས་པོ་གཞན་ལ། ༡༢༡ དེ་ཉིད་སྒྲོ་འདོགས་ཕྱིན་ལོག་ཡིན། །དངོས་པོ་གཞན་ཉིད་ལ་གཞན་དུ་དེ་ཉིད་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས། དོན་དེའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་གྱི། ཚད་མ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐ་དད་པར་གྱུར་པ་དག་ལ་གཅིག་ཉིད་དུ་ཞེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་དུས་སྔ་ཕྱིར་མཐོང་བའི་དོན་དེ་དག་ཐ་དད་པ་མེད་པ་དེའི་ཚེ། དེ་གྲུབ་ཕྱིར་ན་ཚད་ཉིད་མིན།

239།ཁྱད་པར་མཐོང་བའོ། །ཁྱད་པར་མེད་པའི་དོན་
དེ་ནི་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་སྔར་མཐོང་བ་དེ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐོང་བའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་མཐོང་བ་དང་དྲན་པའི་འདུ་བྱེད་ཉམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། སྔར་གྱི་མཐོང་བ་བརྗེད་ན་ནི་དེ་ཉིད་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་འགྱུར་རོ།།
སྔར་མཐོང་བའི་དོན་གྱི་དངོས་པོ་དེའི་ཆོས་མ་རྟོགས་པ་ཕྱིས་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ། བཤད་པ་ནི་བདེན་ཏེ། དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གིས་ན་དོན་གྱི་ཆོས་ཅུང་ཟད་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་དེའི་རང་བཞིན་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་ནི་མ་ཡིན་ན། སྔར་མེད་ཅིང་ཕྱིས་འབྱུང་བ་ཡིན། གལ་ཏེ་འགྱུར་ན་དེ་ཉིད་དེ་དག་གི་

238 -དེ་ཉིད་ཀྱིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
239 མ་དཔེར། ཡིན། ཞེས་བྱུང་མོད། པེ་སྣར་དུ། མིན། ཞེས་ཡོད་པ་རྩ་བ་དང་མཐུན་པས་དེ་བཞིན་དུ་བཅོས།

124 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

རང་བཞིན་གྱི་རྟེན་ཐ་དད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཡང་སྐྱོན་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་བས་ན་སྐྱེས་བུ་ལྟ་བ་པོས་དེ་ཉིད་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་འབའ་ཞིག་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཙམ་གྱིས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དོན་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་ཅིག་ཤོས་ལ་གཅིག་ཕྱིར། །གཅིག་གྲུབ་གཉི་ག་ལ་ཡང་ཡིན། །སྔར་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་པ་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཕྱིས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གཅིག་ལ་གྲུབ་པ་ན་གཞན་ལ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དེ་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ནི་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ།།
(༢) རང་གི་ལུགས་གཞག་པ།

༡༢༢ འོན་ཀྱང་ཞེན་པའང་སྟེ། ངེས་པ་མཁས་པ་རིགས་པ་ཤེས་པ་དག་གིས་ཤེས། ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། གཞན་དང་མཚམས་ནི་སྦྱོར་བ་ཡི། །དུས་སྔར་འབྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་མཐོང་བ་དང་ངོ༌། །དེ་ལ་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཐོང་བའི་འདུ་བྱེད་ལ་རྨོངས་པ་ཅན་གྱི་སྔོན་མཐོང་བའི་རྣམ་པ་འཛིན་པར་ཞེན་པའོ། །དེའི་ཁྱད་པར་མཐོང་བ་འདི་ལ་མཐོང་བ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པ་ཉིད་240ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་ཡང་བརྗོད་པར་བྱའོ།།
(༣) དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།

དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་དེ་རྟགས་ལ་ལྟོས་ཕྱིར། །དྲན་མིན་གལ་ཏེ་དྲན་པར་འགྱུར་ན། དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉེ་བར་མཚོན་པ་ལ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་ལ། ལྟོས་པ་ཡང་དེ་ཉིད་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་དྲན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འཁྲུལ་ཕྱིར་རོ།།
རེ་ཞིག་དྲན་པ་ནི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པར་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་དེ་འབད་རྩོལ་ལ་སོགས་པ་མཐུན་པ་ཡོད་ན་འགྱུར་ཞིང་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྟགས་འགའ་ཞིག་ལ་ལྟོས་ནས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་གལ་ཏེ་དེ་རྟགས་ལ་ལྟོས་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་འདིར་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལས་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། གཏན་ 240 -ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པ་ཉིད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 125

ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་རྟགས་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་འགའ་ཞིག་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། ཡུལ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་དང་འདྲིས་པ་ཀུན་རྫོབ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་ངོ་ཤེས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན། ཡུལ་ལ་སོགས་པ་དེ་ནི་དེའི་མ་འཁྲུལ་བའི་རྟགས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ།241།དེ་ལྟར་ན་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ། །གནས་སྐབས་སྔ་ཕྱི་དག་ལ་ཡང་ཐ་དད་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་ནུས་པ་མ་ཡིན་ན། གང་གིས་ན་དེ་ཁྱད་པར་མཐོང་བ་ཡིན་པར་འགྱུར། ཁྱད་པར་མེད་པ་ཡིན་ན་ཡང་སྔར་གྱི་མངོན་སུམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཕྱིས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། ཐ་དད་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བར་མི་འགྱུར་ན། རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་འདི་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཁྱད་པར་ཁོ་ན་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དོན་གཅིག་དུ་མར་མཐོང་བ་སྲིད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དུ་མར་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ།།༢ མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པ། ཀ མངོན་སུམ་བཤད་པ།
༡) མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཀ) མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་གྲུབ་པ།
༡] སྒྲུབ་བྱེད་དགོད་པ། ཀ] མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ།
གྲངས་ལ་སོགས་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བཞིའི་ནང་ནས། གྲངས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་ནས། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བར་བཞེད་པས། མངོན་སུམ་རྟོག་དང་བྲལ་བ་ཅན། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་ཏེ། དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པས་ན། མངོན་སུམ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞི་བསྟན་ཏོ། །རྟོག་དང་བྲལ་བ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་ལས་བྲལ་བའམ། འདི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ཅན་ནམ། རྟོག་པས་བྲལ་བ་ནི་242བྲལ་ཞིང་སྤངས་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱར་རོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་འདིར་རྟོག་པ་དང་མ་འདྲེས་པ་ལ་མངོན་སུམ་ལས་འཐད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་བཤད་དེ། འདི་ལྟར།
༡༢༣ མངོན་སུམ་རྟོག་དང་བྲལ་བ་ཅན། །མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འགྱུར།།

241 པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
242 འགྲེལ་བཤད་དུ། སྨད། ༤༥༠ རྟོག་བྲལ་ཞེས་པའི་དོན་ལ་འདིར། རྟོག་པ་ལས་བྲལ་བ་དང་། རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། རྟོག་པས་བྲལ་བ་བཅས་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་དེ་རིམ་པ་བཞིན། སྐྱེས་བུའི་བསྡུ་བ་དང་། འབྲུ་མང་པོའི་དང་། གསུམ་པ་སྟེ་རྣམ་དབྱེ་བྱེད་སྒྲའི་བསྡུ་བའི་བཤད་པ་མཛད་དེ་བཀྲལ།

126 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

འདི་ལ་རིགས་པ་གཞན་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ཀུན་གྱི་རྣམ་རྟོག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་ཏེ། སྐྱེས་བུ་ཀུན་གྱི་རྣམ་རྟོག་ནི། །སོ་སོར་རང་གིས་རིག་བྱ་ཡིན། །རང་རིག་པའམ་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་སོ། །ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། མིང་རྟེན་ཅན་གང་ལ་མིང་ལ་རྟེན་ཡོད་པའམ། མིང་གི་རྟེན་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱར་རོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྗོད་པ་དང་འདྲེར་རུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེས་ནི་མཐོང་བ་ལས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ཡོད་པ་ཡང་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ།།
འདི་སྐད་དུ་བསྟན་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་འདྲེས་པའི་མཐོང་བ་ཅན་དེ་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་བདག་ཉིད་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་མི་དམིགས་པ་ལས་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བར་གྲུབ་པས་ན། རྗེས་སུ་དཔག་པས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཇི་ལྟར་ན་འདི་མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། བདེན་ཏེ། མི་དམིགས་པ་ནི།243 རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཙམ་མམ། མེད་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་མ་ཡིན་པར་འཇུག་པས་གཞན་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། མཐོང་བའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ན་ཡང་རྨོངས་པ་ལ་ཐ་སྙད་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་གཞན་དུ་རྒྱས་པར་དཔྱད་ཟིན་པས་འདིར་ཡང་མ་སྤྲོས་པ་དེ་ལྟར་ན་སྐྱོན་མེད་དོ།།244
ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིར་གྱུར་པ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ།༡༢༤།ཐམས་ཅད་ལ་ནི་དཔྱོད་བསྡུས་ནས།

245།ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་བཟློག་ནས་སོ། །ནང་གི་བདག་ཉིད་གཡོ་མེད་པས། །ཡིད་དང་མིང་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་མ་ལུས་པ་ནུབ་པར་གྱུར་པས་སོ། །གནས་ནའང་མིག་གིས། །མིག་གི་དབང་པོའི་བློ་གང་ཡིན་པས་གཟུགས་དག་ནི་སྐྱེས་བུས་མཐོང་བའི་བློ་

243 པའི། པེ་ཅིང་།
244 འགྲེལ་བཤད་དུ། (སྨད། ༤༥༠) གཞན་དུ་རྒྱས་པར་དཔྱད་ཟིན་ཞེས་པ་རྣམ་ངེས་སུ། “དེ་ཕྱིར་དེ་ལས་ཁྱད་པར་ཅན། །དམིགས་པ་དེ་ཡང་དམིགས་མེད་ཡིན།”།ཞེས་སོགས་བྱུང་བ་ལ་ངོས་བཟུང་། ཚད་མ་སྡེ་བདུན།
ཤོག ༣༢༡
245 རྩ་བ། ཐམས་ཅད་ལས་ནི་སེམས་བསྡུས་ནས།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 127

དེ་དབང་སྐྱེས་ཡིན། །མངོན་སུམ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །དབང་པོའི་བློ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡོད་མོད་ཀྱི།246 འོན་ཀྱང་ངེས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྟོག་པ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ལས་དུས་ཕྱིས་སྐྱེས་བུ་ཡང་ཅུང་ཟད་ཅིག་རྣམ་རྟོག་པ་ཁོ་བོའི་རྣམ་རྟོག་དེ་འདྲ་འགྱུར་ཅེས་རིག དེ་གལ་ཏེ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དེ་ཡིན་པར་གྱུར་ན་སྔར་ཡང་ངེས་པར་འགྱུར་ན། སྔར་བཤད་གནས་སྐབས་ཀྱི། རྣམ་པར་རྟོག་པ་བསྡུས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་རྟོག་པ་མེད་དོ། །དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ངེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་དེ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ།།ཁ] རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པ། (༡) དབང་ཤེས་རྟོག་བྲལ་དུ་བསྒྲུབ་པ།
འདིས་ཀྱང་མངོན་སུམ་ནི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ༡༢༦ ཁྱད་པར་གཅིག་ལ་མཐོང་བ་ནི། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་ཏེ། དོན་གང་ལ་སྒྲ་སྦྱོར་བ་ན། དེའི་མིང་དེ་དང་འདྲེས་པའི་ཤེས་པས་གཟུང་བར་འགྱུར་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་སྒྲ་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་སྒྲ་སྦྱོར་བ་ལས་ཐམས་ཅད་དུ་དོན་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ན། ཁྱད་པར་གཅིག་ལ་བྱེ་བྲག་ལ། མཐོང་བ་ནི་བརྡའི་དུས་ན་ཡང་ཡུལ་ལ་སོགས་པ། གཞན་འགའ་ཞིག་ལ་མཐོང་མི་འགྱུར། དེ་ལྟར་ན་དབང་པོས་གཟུང་བའི་དོན་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་ན་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་ཅན་247མ་ཡིན་པས་དེ་ལ་སྒྲ་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱོར་བ་ནི། གང་ཞིག་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དོན་དེ་ལ་ནི་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་པོ་དག་གིས་སྒྲ་སྦྱོར་བ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དོན་གཞན་ལ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁྲ་མོའི་ཁྱད་པར་གཅིག་ཀྱང་ཡུལ་དང་དུས་གཞན་གྱི་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་བའོ།།
གང་གི་ཚེ་ཕན་ཚུན་ལྡོག་པའི་ངོ་བོ་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་སྒྲ་མི་སྦྱོར་བ་དེའི་ཚེ། ཇི་ལྟར་ན་མཐོང་བས་དེ་དང་འདྲེས་པར་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དོན་འཛིན་པར་

246 ཡང་མེད་ཀྱི། སྣར་ཐང་།
247 +མ་ཡིན་པས་དེ་ལ་སྒྲ་སྦྱོར་བ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

128 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

འགྱུར། སྦྱོར་བ་ནི། གང་ཞིག་གང་ལ་སྒྲ་མི་འགོད་པ་དེ་ནི། ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དོན་དེ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བ་ལང་གི་རྫས་རྟའི་སྒྲ་མ་སྦྱར་བ་ཅན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྟ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །བ་ལང་གི་ཁྱད་པར་ལ་ཡང་སྒྲ་མི་འགོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱུ་མི་དམིགས་པའོ། །སྤྱི་ལ་སྒྲ་འགོད་པར་ཁས་ལེན་པས་ཀྱང་གྲུབ་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཁྱད་པར་དེ་ལས་སྤྱི་གཞན་ཐ་དད་པ། ཐ་དད་པའམ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའམ་རྟག་པ་གཅིག་པུ་དབང་པོ་གཅིག་གི་གཟུང་བར་བྱ་བ་གསལ་བའི་ཁྱད་པར་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ཡོད་མིན། གང་ལ་སྒྲ་སྦྱོར་བར་བྱེད། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བློ་ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་སྤྱི་འདི་དང་དེ་དང་ལྡན་པ་འདི་ཞེས་བྱ་བ་ལྟར་སྣ་ཚོགས་པར་སྣང་བ་ཅན་གྱི་བློ་ལ་སྣང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་སྤྱི་མེད་པའི་ཐ་སྙད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་བསྟན་ཏོ།།
༡༢༧ གང་གི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་སྤྱི་མེད་པ་དང་། ཁྱད་པར་ལ་སྒྲ་མི་འགོད་པ་དང༌། འདིས་འདི་མིང་དང་མ་འདྲེས་པ་ཉིད་མཐོང་བ་དེའི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་ཡུལ་ཅན་ཉིད། མིང་དང་འདྲེས་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཁྱད་པར་རྣམས་ལ་ཕན་ཚུན་འདྲེ་བ་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ལ་སྒྲ་རྣམས་ནི་འཇུག་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བས། སྔ་མ་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་གཙུགས་པ་ཡིན་ནོ།།248
ཅིའི་ཕྱིར་སྒྲ་རྣམས་ཁྱད་པར་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། ༡༢༨ ཁྱད་པར་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། གཅིག་ལ་ཁྱད་པར་མཐོང་བ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་ཉེ་བར་འཇོག་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བརྡ་ནི་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདིས་ནི་གང་ཞིག་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཞེས་བྱ་བའི་སྦྱོར་བའི་དོན་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲ་རྣམས་ཡུལ་ཡང་གང་དེ་ཉིད་དོན་ལ་སྒྲ་དེ་རྣམས་ཉིད་ནི་སྦྱོར་བར་བྱེད། དོན་འདིའི་སྦྱོར་བར་249བྱེད་པ་ནི་འདི་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་

248 འགྲེལ་བཤད། (སྨད། ༤༥༢) “སྔ་མ་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་གཙུགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཁྱད་པར་གཅིག་ལ་མཐོང་བ་ནི། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་འོ།།” ཞེས་བཀྲལ།
249 རྗོད་པར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 129

ན་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །དབང་པོའི་དོན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ནི་སྒྲ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་དེ་ལ་སྒྲ་འགོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་མི་འགོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དེས་དོན་ཁྱད་པར་ཅན་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ།250།དེས་ནི། གང་ཞིག་གང་ལ་སྒྲ་མི་འགོད་པ་དེ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོར་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
༡༢༩ དེའི་འདི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པར་འགོག་པར་བྱེད་དེ། དོན་དེའི་རྗོད་པར་བྱེད་པ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྲེལ་བ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ན། འབྲེལ་པ་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་རྗོད་པར་བྱེད་པ་དང༌། བརྗོད་པར་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་དངོས་པོའི་དོན་སྣང་བ་ནི་གང་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་དེ་དག་ཉིད་ནི་འབྲེལ་བ་ཡིན། བརྗོད་པར་བྱ་བ་འདིའི་རྗོད་པར་བྱེད་པ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དག་ལ་སྣང་བའི་སྒྲའི་དོན། མཐོང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བའམ་དེ་དག་ལ་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་འབྲེལ་བ་མི་བྱེད་ཅེ་ན། དེ་ནི་དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་མེད་པར་ནི་འབྲེལ་བ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་པོའི་ཤེས་པ་ནི་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པས་ན། དེས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་སྒྲའི་དོན་དག་ལ་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་འབྲེལ་བར་ཤེས་པས་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པ་ལ་འདིའི་འདི་ཞེས་བྱ་བ་སྦྱོར་བ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།
སྦྱོར་བ་ནི། གང་ངག་འདིའི་འདི་ཞེས་བྱ་བའི་འབྲེལ་བ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བ་མེད་པ་དེ་དག་ནི་ཤེས་པ་དེས་འབྲེལ་བ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བ་ལང་གི་སྒྲ་དང་དོན་དག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་པ་ལ་རྟའི་སྒྲ་དང་དོན་དག་མི་སྣང་བ། ཤེས་པ་དེས་འབྲེལ་བ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །རང་གི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བའི་སྒྲ་དང་དོན་གྱི་རང་བཞིན་དག དེའི་འདི་ཞེས་བྱ་བའི་འབྲེལ་བ་བྱེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱུ་མི་དམིགས་པའོ།།

250 +དབང་པོའི་དོན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ནི་སྒྲ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་དེ་ལ་སྒྲ་འགོད་པའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་དེས་དོན་ཁྱད་པར་ཅན་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

130 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་དོན་སྣང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཉིད་ལ་འབྲེལ་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། འབྲེལ་པའི་དུས་ན། དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་དོན་འབྲེལ་པ་བྱེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དེ་ལ་སྒྲ་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་བརྗོད་པ་དང་འབྲེལ་པ་མེད་པ་ཅན་གྱི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །འབྲེལ་པ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ལ་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་སྣང་བའི་ཕྱིར་འདིར་བརྡ་བྱེད་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།༡༣༠།ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་དོན་གསལ་བར་ནི་སྣང་བ་ཅན་འབྲེལ་པ་བྱེད་པའི་དུས་དེ་ཚེ་སྣང་བ་མེད་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་མི་གསལ་བར་སྣང་བ་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་གསལ་བའི་ངོ་བོར་སྣང་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་བརྡ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་རྗོད་པར་བྱེད་པ་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་ལས་འདས་པ་ཡིན་ན་ཡང༌། ཕྱིས་འགའ་ཞིག་ལས་ཉེ་བར་མཚོན་པས་251འབྲེལ་པ་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དོན་ཉེ་བ་ལ་ཡང་སྒྲ་སྦྱོར་བ་དམིགས་ནས། དེ་ལ་སྔར་བརྡ་མ་བྱས་པ་ཅན་རང་ཉིད་ཀྱིས་དཔྱད་ནས་འབྲེལ་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དབང་པོ་བྱ་བ་མེད་པ་ཅན་གྱི་ཡང་འབྲེལ་པ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང༌།252 དབང་པོའི་དོན་ལ་བརྡ་བྱེད་ན་ཕྱིས་ཀྱང་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ལས་ཤེས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྣང་བ་ཐ་དད་ན་ཡང་ཡུལ་གཅིག་པ་ཅན་ཉིད་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཤེས་སྣང་ཐ་དད་པའི་ཡང༌། །དངོས་རྣམས་ཁྱད་པར་བྱེད་པ་ཡིན།

253།སྣ་ཚོགས་པ་དང་གཅིག་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གཞག་པའི་རྒྱུ་གཞན་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ།།
གལ་ཏེ་མཐོང་བ་དང་མཉན་པ་ལས་འདས་པ་ལ་སོགས་པའི་དུས་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་སྒྲ་འགོད་པར་ནི་མི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གང་གི་ཚེ་རྟོགས་པ་པོས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་ཡུལ་ཉེ་བ་བསྟན་ནས་དེ་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ། འཆད་པ་

251 ནས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
252 འགྲེལ་བཤད་དུ། (སྨད། ༤༥༣) དབང་པོ་བྱ་བ་མེད་པ་ཅན་ཞེས་པ་མུན་ནག་ན་གནས་པའི་སྐྱེས་བུས་བརྡ་བྱེད་པ་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱིས་འབྲེལ་བ་འཛིན་པའི་དོན་དུ་བཀྲལ།
253 མ་དཔེར། ཁྱད་པར་མེད་པ་ཡིན། ཞེས་བྱུང་མོད་འགྲེལ་བཤད་(སྨད། ༤༥༤)དང་བསྟུན་ཏེ་བཅོས།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 131

པོ་དང་ཉན་པ་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང༌། རྗོད་པར་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་གཉི་ག་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དེའི་ཚེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་སྒྲ་འགོད་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ༡༣༡ འདི་ལྟར་མིག་གི་དོན་སྣང་བ་ལ་ཡང༌། མིག་དང་རྣ་བའི་དབང་པོ་དག་རང་གི་ཡུལ་འཛིན་པ་ལ་བརྡ་བྱེད་པ་ཡིན་ན་ཡང་གཞན་ཤེས་པར་བྱེད་པས་སྒྲ་འདིའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བའི་དོན་གང་ཡིན་པའི་དོན་དེ་ཉིད་སྒྲའི་སྦྱོར་བྱེད་ཀྱི། སྟོན་པར་བྱེད་པ་དེས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་དུ་ཡིན་གྱི། དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཏོ།།
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ༡༣༢ དབང་པོ་བྱ་བ་མེད་པ་ཅན་བསྟན་པར་བྱ་བ་མིག་འཛུམས་པ་ཅན་ནོ། །གཞན་ངག་ཙམ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་པོའི་ཚིག་ཙམ་གྱིས་སྣང་མེད་ཕྱིར། མཐོང་བ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བ་མེད་པའི་རྒྱུའི་ཕྱིར་རོ།། གལ་ཏེ་དབང་པོའི་དོན་ལ་སྒྲ་སྦྱོར་བར་འགྱུར་ན། སྒྲ་ལས་བྱུང་བ་ལ་ཡང་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཡང་དབང་པོའི་ཡུལ་ལ་སྒྲས་བརྡར་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང༌། སྒྲ་དང་འདྲེས་པ་དེ་དག་དབང་པོའི་ཤེས་པས་གཟུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྟོག་པ་ཡང་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་འབྲེལ་བ་མ་བྱས་པ་ཅན་དུ་ཡང་བྱས་པ་མིན། གང་ལ་སྒྲས་བརྡར་མ་བྱས་པ་ཅན་དེ་ནི་དོན་དེ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚིག་གི་ལྷག་མའོ། །སྦྱོར་བ་ཡང་། གང་ཞིག་གང་དང་ལྷན་ཅིག་འབྲེལ་པ་ཅན་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི། དོན་དེ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བ་ལང་གི་སྒྲ་རྟ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྲེལ་བ་མ་བྱས་པ་ཅན་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །དབང་པོའི་དོན་ཡང་སྒྲ་ཐམས་ཅད་འབྲེལ་བ་ཅན་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པའོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་བརྡར་མ་བྱས་པ་ཅན་ཡང་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། བདག་ཉིད་ཤེས་པར་ཐལ་ཕྱིར་རོ། །བརྡ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པས་ཀྱང་མིང་གིས་ཉེ་བར་གཞག་པའི་དོན་འཛིན་པར་འགྱུར་ན། འཛིན་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དོན་བརྡར་མ་བྱས་པ་སྒྲས་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་རོ།།

132 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

(༢) མཐོང་རྟོག་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ། (ཀ) མཐོང་རྟོག་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པའི་རྒྱུ་མཚན།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། དབང་པོའི་སྒོར་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་བདེ་བརྗོད་པ་དང་འདྲེ་བ་སྦྲུལ་སྦྲུལ་ཞེས་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་དང༌། མཐོང་བར་བྱེད་པ་རྒྱུན་འབྱུང་བས་འཇུག་པ་དེ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ན་ཡང་། རྟོག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་མཐོང་བ་རྣམ་པར་ཆད་པར་འགྱུར་བ་དང༌། རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པར་ཆད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་པས་ན། །མཐོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། མཐོང་བ་ཡིན་པས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཐོང་བ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འདི་ལ་རྣམ་པར་མ་ཆད་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མཐོང་བ་ཉིད་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
སྐྱོན་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དག་ཅིག་ཅར་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། ༡༣༣ རྟོག་བཅས་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡིད། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་དག་ནི་ཅིག་ཅར་དུ་ནི་འཇུག་ཕྱིར་རམ། རྒྱུའི་ཕྱིར་རྟོགས་པ་པོ་རྨོངས་པ་དག་སྣང་བ་ཐ་དད་པས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དང༌། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་ཟིན་ཀྱང་དེ་མ་མཐོང་བར་དེ་དག་ལ་ནི་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་དེ་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཅིག་ཅར་འཇུག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །འཇུག་པ་མྱུར་ཕྱིར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་མཐོང་བ་དག་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་འབྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཡིན་ན་ཡང་འཇུག་པ་མྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་རྣམ་པར་ཆད་པ་མེད་པར་འཁྲུལ་པས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པར་འགྱུར་རོ། །དོན་དམ་པར་ཁོ་བོ་ཅག་ལན་འདི་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཁོ་བོ་འདི་ལ་མགུ་བ་མི་རྟེན་254པས་ཕྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཅིག་ཅར་འཇུག་པ་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ།།
(ཁ) རྩོད་སྤོང་།

དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ༡༣༤ གལ་ཏེ་རྣམ་རྟོག་ཆོད་པ་ཡིན། །མཐོང་བ་རྒྱུན་ 254 རིམ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 133

ཆད་འགྱུར་ཞེ་ན། །གལ་ཏེ་སྔར་བརྗོད་པ་དང་འདྲ་བ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མཐོང་བ་དང༌། ཕྱིས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ཡང་མཐོང་བ་དང༌། ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་གོ་རིམས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ན་གང་གི་ཚེ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཞིང་གང་གི་ཚེ་འདི་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། རྣམ་པར་རྟོག་པས་ཆོད་པའི་རྒྱུ་ཡིས་མཐོང་བ་རྒྱུན་ཆད་པ་སྟེ། བར་དང་བཅས་པར་འགྱུར་གྱི། རྒྱུན་གྱིས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ན། འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་དོན་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་དེ་གཞན་གྱི་སྟེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་སྨྲ་བ་གཞན་གྱི་ཡང་བ་ལང་ལ་སོགས་པ་ཐག་ཉེ་བའི་ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་འཇུག་པ་ན། རིགས་ནི་ཐ་དད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཕྱོགས་པར་འགྱུར་བ་ན། དོན་འདི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པའི་རྣམ་པ་གཞན་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་ན། ད་ལྟར་གྱི་ཡུལ་འཛིན་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་དེ་ཇི་ལྟར་མིན། ཆོད་པ་མ་ཡིན་པའམ་མ་ཆོད་ན་ཡང་ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་རྣམ་པར་ཆད་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར། གཞན་གྱིས་ཀྱང་འདི་ལ་ལན་བཏབ་པར་བྱས་པ་ཡིན་པ་255དེ་ལྟར་ན་སྐྱོན་འདི་ནི་མ་བཀོད་པ་ཉིད་མཛེས་པ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ༡༣༥ གལ་ཏེ་མགལ་མེ་མཐོང་བ་བཞིན། །དངོས་ཕྱོགས་སྟོབས་དང་ལྡན་འདོད་ན། །གལ་ཏེ་ཡང་རིགས་མི་མཐུན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཉེ་བའི་དུས་ན་མཐོང་བ་མེད་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་མཐོང་བ་རྣམ་པར་ཆད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་བ་གཞན་སྐྱེ་བ་ཤིན་ཏུ་མྱུར་བར་འཇུག་པས་དེ་སྟོང་པའི་དུས་ན་ཡང༌། མཚམས་སྦྱོར་བར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཐོང་བ་ཉིད་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་བར་དུ་ཞུགས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་གནོད་པ་བྱས་པ་མཐོང་བ་མེད་པ་སྟོབས་མེད་པ་དེའི་མཚམས་སྦྱོར་བའི་བར་ཆད་བྱེད་པའམ། མཐོང་བ་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར་ནུས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །དཔེར་ན་མགལ་མེའི་འཁོར་ 255 མ་དཔེར། ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་བྱུང་མོད། པེ་སྣར་བཞིན་ལྷག་བཅས་ཀྱི་ཕྲད་སྟེ་མེད་པར་བཅོས།

134 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ལོའི་ཆས་ཡུལ་སྔ་མ་སྔ་མ་སྤང་ཞིང༌། ཡུལ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མར་འཇུག་པ་ཅན་གྱིས་འཁོར་ལོར་སྣང་བ་ཅན་གྱི་ཡུལ་མ་ལུས་པ་ལ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དེ་ཉིད་ལ་ཡུལ་རྣམ་པར་ངེས་པར་སྣང་བ་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ།།
འོན་ཀྱང་འཁོར་ལོར་སྣང་བའི་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་འཁོར་ལོ་མཐོང་ངོ་སྙམ་པའི་བློ་འབྱུང་བ་དེ་དང་འདྲ་བར་འདིར་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཞན་གྱི་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་མ་མཐོང་བས་ཀྱང་གནོད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དོན་མཐོང་བ་ངེས་པར་མ་བྱས་པ་ཕྱིས་དམིགས་པར་གྱུར་པ་ན་ཁོ་བོས་མ་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཞེན་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བས་ན་དངོས་པོའི་ཕྱོགས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མགལ་མེ་མཐོང་བ་ཡང་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་ཡང་ཅི་དབང་པོ་ཉམས་པར་བྱས་པ་ལས་དོན་གྱིས་སྟོང་པ་རྣམ་པར་བསླད་པ་འཁོར་ལོར་སྣང་བའི་མཐོང་བ་འདི་འཇུག་པར་འགྱུར་རམ། འོན་ཏེ་མཐོང་བ་འཇུག་པར་འགྱུར་བར་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་རོ།། གཞན་ཡང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཡང་མཐོང་བ་ལས་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་དྲན་པ་ལས་ནི་ཡིན་ནོ། །འདི་ཡང་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ལས་མཚམས་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། འདིའི་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་གསལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་བའི་ཡུལ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་དྲན་པའི་ཡུལ་དང་མཐོང་བའི་ཡུལ་མཚམས་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་འཁོར་ལོར་སྣང་བ་ཡོངས་སུ་གསལ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་སྣང་བ་གསལ་བ་གཅིག་པོ་འདི་མཐོང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མཚམས་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འཛིན་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ལན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །མཐོང་བ་ཉིད་ཀྱང་མཚམས་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འདས་པའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཁས་བླངས་ནས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་གཞན་ལ་ཡང་མཚུངས་པ་ཡིན། །རིགས་ཐ་དད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་ཆོད་པའི་ཕྱིར་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ལན་གདབ་པའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་རྣམ་པར་ཆད་པར་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། འཇུག་

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 135

པ་མྱུར་བ་ལ་སོགས་པས་ལན་དུ་བརྒལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་དེ་ནི་ཁོ་བོའི་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང༌། མཐོང་བདག་ལ་རིམ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་ཡོད་ན་ཡང་རྣམ་པར་ཆོད་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མཐོང་བ་དང་ཞེན་པ་རབ་ཏུ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞུང་བཙུགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཡི་གེ་ཅིག་ཅར་ཐོས་པ་ཡིན། །གལ་ཏེ་མྱུར་བར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཆད་པ་མེད་པར་མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་ལ་མཐོང་བ་ལ་མཚམས་སྦྱོར་བ་དེའི་ཚེ། མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་དག་གི་འཇུག་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན། གོ་རིམས་མེད་པར་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གོ་རིམས་ཐ་དད་པ་ལས་མཉན་པ་ཐ་དད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་མཚོ་དང་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།256།དེ་བཞིན་དུ་མྱུར་དུ་མཐོང་བ་འཇུག་པ་དང༌། ཆུའི་ཐིགས་པ་འཐིག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྔོན་པོ་དག་ལ་ཡང་འཇུག་པ་མྱུར་བའི་ཕྱིར་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཞེན་པར་འགྱུར་ཏེ། མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ།།
༡༣༦ གཞན་ཡང་འདིར་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཅིག་ཅར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱོགས་ལའོ།། དབང་རྣམས་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པ་ནས་ཡིད་ལ་ཐུག་པའི་དྲུག་པོ་རྣམས་སོ། །ཡོད་ན་ཡང་སྟེ་ཡོད་པར་གྱུར་ནའོ། །དབང་པོ་རྣམས་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། དོན་ཀུན་དང་ནི་ཅིག་ཅར་ནི། །འདུས་ཅན་ཏེ་ཅིག་ཅར་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་གི་ཡུལ་ཅན་རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ད་ལྟར་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་གང་གི་ཚེ་གླིང་བུ་ལ་སོགས་པ་སིལ་སྙན་གྱི་ངོ་བོ་མཐོང་བ་ན། དེ་ཉིད་ལས་སྒྲ་ཐོས་པ་དང༌། ཨུཏྤལ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་དྲི་བསྣམས་པ་ན་ག་བུར་ལ་སོགས་པའི་རོ་མྱང་བ་དང༌། སྟན་ལ་སོགས་པ་ལ་རེག་ན་རེག་བྱ་མྱོང་ཞིང་ཅུང་ཞིག་སེམས་པར་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དབང་པོ་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡོད་ན་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྔ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོད་ན་ཡོང་ངོ༌།།
གང་གི་ཚེ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་འབྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རེ་རེ་རྣམ་པར་ཆད་པ་མེད་པ་བཞིན་དུ་སྣང་བ་དེའི་ཚེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞན་འཇུག་པ་ 256 ལེགས་སྦྱར་དུ་རོ་ལ་ར་ས་དང་། མཚོ་ལ་ས་ར་ཞེས་ཡོད་པ་འདིར་དཔེར་བཀོད།

136 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

མེད་ན། ཇི་ལྟར་ཡི་གེ་དག་ཅིག་ཅར་ཐོས་པར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། ཆོད་མེད་བཞིན་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཤེས་པར་ལྔ་ཐ་དད་པས་ཆོད་པ་ཡིན་ཡང༌། ཆོད་མེད་བཞིན་དུ་སྣང་བའི་བློ།༡༣༧།གང་དེ་ཤེས་པ་རིགས་མི་མཐུན་པས་ཆོད་པ་ཡོད་ན། རོ་དང་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡི་གེ་མིང་གི་མཐར་ཐུག་པའི་ཡི་གེ་འཛིན་པ་དེ་ལ་དམིགས་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་ཡི་གེ་སྔ་མ་རྣམས་ཤེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འདྲེས་257ཕྱིར་ཡང་ཡི་གེ་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་གྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཆོད་པར་སྣང་བ་སྟེ། ཡི་གེ་རེ་རེ་སྣ་ཚོགས་པའི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་ངོ་བོ་ཅན་རྣམ་པར་ཆོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ངོ་མཚར་སྐད་ཅིག་མ་འཛིན་པ་ལ་སྡོད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ན། མ་ཆོད་པ་ཉིད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །དེས་ན་འདིར་ཡང་ཡི་གེའི་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པར་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ཅན་མཐོང་བ་རྣམ་པར་མ་ཆོད་པར་འགྱུར་ན། འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཕྱིར་བློ་ནི་ཅིག་ཅར་འགྱུར། །རྐྱེན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།།
དེ་ལྟར་སྐྱོན་འདི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པས་མཐོང་བ་ལ་ཆོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། སྣང་བ་ལ་ཡང་ཁྱད་མེད་ན། །བར་བཅས་བར་མེད་ཇི་ལྟར་རུང༌། །མཐོང་བ་བར་དང་བཅས་པ་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་འབྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྔས་ཆོད་པའོ། །བར་མེད་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རིགས་མི་མཐུན་པས་མ་ཆོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲུག་གི་ནང་ནས་རེ་རེ་ཡོད་ན་རྒྱུན་རྣམ་པར་མ་ཆད་པས་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེ་བས་ན། གནས་སྐབས་འདིས་མཐོང་བ་ལ་ཇི་ལྟར་ན་སྣང་བ་ཐ་དད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་འགྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་སྐྲའི་རྩེ་མོ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱོད་པ་ལ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོད་པ་ཡོད་ན་ཡང༌། ས་ཕྱོགས་རྣམ་པར་ཆོད་པ་གང་ཡིན་པ་དང༌། རྣམ་པར་མ་ཆོད་པ་གང་ཡིན་པ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་སྣང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ།258།དེ་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་ལ་ཡང་འགྱུར་རོ། །སྦྱོར་བ་ནི། མཐོང་བ་གང་ཞིག་བར་དང་བཅས་པ་དང་བར་མེད་པ་གང་

257 འདྲེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
258 -ནོ། །སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 137

ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐ་དད་པར་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མཐོང་བའི་སྐྲའི་རྩེ་མོ་བསྐྱོད་པས་རྣམ་པར་ཆོད་པ་དང་མ་ཆོད་པ་ལྟ་བུའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་རེ་རེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྔས་ཆོད་པ་དང་མ་ཆོད་པ་ལ་ཡང་བར་དང་བཅས་པ་དང་བར་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སོ།།
ཡིད་ཀྱི་རྟོག་པ་འབའ་ཞིག་ལའང༌། །རིམ་དུ་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་རོ།།

259

གང་གི་ཚེ་མྱུར་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ལྔ་པོ་དག་གིས་ཆོད་པ་ཡིན་ན་ཡང༌། མཐོང་བ་ཅིག་ཅར་མཚམས་སྦྱོར་བ་དེའི་ཚེ། དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་འགགས་པ་ན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་བ་འབའ་ཞིག་ཀྱང་འཇུག་པ་མྱུར་བར་འདྲ་བ་ཡིན་ན་ཡང་། འགའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཆོད་པ་མེད་པ་དེ་ལྟར་ན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་རིམ་གྱིས་དོན་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་འདྲེས་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཅིག་ཅར་འཛིན་པར་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།
གང་གི་ཚེ་ཅིག་ཅར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འཇུག་པར་ཁས་ལེན་པ་དེའི་ཚེ་དབང་པོའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་ཐག་ཉེ་བ་ཡོད་ན་ཡུལ་གཞན་གྱིས་ཆོད་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ།260།དོན་དམ་པར་ངེས་པར་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཅིག་ཅར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་འཇུག་པ་དེའི་ཡུལ་གཅིག་ལ་སོ་སོར་ངེས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེ་ན། རྟོག་པ་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།༡༣༩།འདི་ལྟར་ཡུལ་ལ་ལར་སྐྱེས་བུ་ཀུན་ཏུ་ཆགས་སེམས་ཅན། དོན་ཉེ་བ་ལ་ཡང་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་འཛིན་མེད་གང་ཡུལ་གཞན་དུ་འཕོ་བ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི། ཆགས་པས་གཞན་བསྐྱེད་ནུས་བྲལ་ཕྱིར། །ཡུལ་གཞན་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱུའི་ཕྱིར་ཡིན་གྱི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རིམ་བཞིན་དུ་བྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཅིག་ཤོས་ཕན་ཚུན་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། ཡིད་ཡུལ་གཞན་ལ་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་ན་སྔར་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་

259 རྩ་བ། ལམ་དུ་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་རོ།།
260 -རོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

138 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡུལ་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ།261།དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྐྱེན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཞེས་གསུངས་སོ།262།ཡུལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ཙམ་ནི་རྐྱེན་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་འགལ་བ་མེད་དོ། །གཉི་ག་ཡི་ཡང་དེ་བརྩད་ཡིན།

263།ཇི་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་བརྩད་
པ་དེ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རིམ་བཞིན་དུ་འཇུག་པར་སྨྲས་པ་ལ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཡུལ་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་མི་འཛིན་ཞེས་བརྩད་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་བས་ན་དེས་ཀྱང་ལན་སྔ་མ་འདི་ཉིད་ལ་བརྟེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མ་ཡིན་པའི་དེའི་ཡང་སྐྱོན་འདི་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང༌། དེ་ནི་ཅིར་ཡང་མི་རུང་ངོ༌།།
༡༤༠ གཞན་ཡང་མགལ་མེ་མཐོང་བ་རྣམ་པར་ཆད་པ་མེད་པར་སྣང་བ་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་མཐོང་མཚམས་སྦྱོར་བས་མ་ཡིན། འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། མིག་གི་དབང་པོ་དེ་ནི་འཁོར་ལོ་འཁྲུལ་བྱས་ཀྱི། འཁྲུལ་པ་གང་གིས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པར་བྱེད་པའོ། །མིག་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། མྱུར་འཇུག་ཕྱིར་རོ། །གང་ཞེ་ན། མགལ་མེ་ལ་སོགས་སོ། །རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་གང་ཡིན་པ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་སྟེ། ཡུལ་རུང་བ་ན་གནས་པ་དེར་འཕེན་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་དང་དེར་དེ་འདྲ་བ་དེ་ལ་མཐོང་བ་འཁྲུལ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེས་ན་མྱུར་དུ་ཡུལ་གཞན་དུ་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་མགལ་མེ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་གང་ཡིན་པས་གནོད་པ་མིག་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཞེས་བྱ་བར་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱར་རོ། །དེ་འདྲ་བའི་མིག་དོན་གྱིས་སྟོང་པ་འཁོར་ལོར་འཁྲུལ་པ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞར་ལ་འོངས་པས་ཆོག་གོ།
དེ་ལྟར་ན། མངོན་སུམ་རྟོག་དང་བྲལ་བ་ཅན། །མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་ཡང་སྒྲ་འགོད་པ་

261 མ་ཡིན་ནོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
262 འགྲེལ་བཤད་དུ། གསུངས་སོ། །ཞེས་པ། (སྨད། ༤༦༢) ལྔ་རྣམས་རྩ་བའི་རྣམ་ཤེས་ལས། །ཇི་ལྟའི་རྐྱེན་ལས་འབྱུང་བ་ནི། །རྣམ་ཤེས་ལྷན་ཅིག་གམ་མ་ཡིན། །ཆུ་ལས་རླབས་རྣམས་ཇི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པར་ངོས་བཟུང་། དེ་ནི། སྡེ་དགེ ༤༠༦༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཤི བློ་གྲོས་བརྟན་པ། སུམ་ཅུ་པའི་བཤད་པ། ཤོག
༡༦༣ ན༡ ནང་བཞུགས།
263 རྩ་བ། གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་རྩོད་འདི་ཡོད།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 139

མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་དང་འབྲེལ་པ་མེད་པ་ཅན་གྱི་དོན་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ།།
༢] ཞར་བྱུང་གཞན་གྱི་མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ།
༡༤༡ སྲིད་པའི་བདག་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལར་དབང་སྐྱེས་ལ་སོགས་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།264།སོགས་པ་སྨོས་པས་ནི་ཡིད་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང༌། ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རྣམ་པས་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་གཟུང་ངོ༌། །སྐྱེས་བུ་བརྡ་ལ་བྱང་བའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྟོག་མེད་ཡིན་པར་སྨྲའོ། །ཅི་དང་འདྲ་བར་ཞེ་ན། བྱིས་པའི་བློ་བཞིན་ཏེ། དེ་སྐྱེས་པའི་བྱིས་པ་ཆུང་ངུའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ།། དཔེ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་བྱིས་པའི་རྣམ་རྟོག་ཅེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། བྱིས་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ནི་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་རྒྱུ་ནི་སྨྲ་བ་ཡིན། གང་ཞེ་ན། བརྡ་ཉམས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བྱིས་པ་རྣམས་ལ་བརྡ་འཛིན་པའི་ནུས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་ནི། སྐྱེས་བུ་གང་གིས་དོན་གང་གི་འབྲེལ་བ་གང་དང་ལྷན་ཅིག་མི་འཛིན་པ་དེ་ནི་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་སྦྱར་ནས་འཛིན་པ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྐྱེས་བུས་ཉེ་བའི་བ་ལང་ཅན་དང༌ལྷན་ཅིག་དེའི་སྐྱེས་བུའི་འབྲེལ་པ་མི་འཛིན་པ་ལྟ་བུའོ། །བྱིས་པས་ཀྱང་སྒྲ་དང་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་དཔེ་གྲུབ་པ་ན་རྒྱུ་མི་དམིགས་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་བསྒྲུབ་པ་དང་དགག་པ་ལ་བཟློག་ན་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་འཇུག་པ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང༌། འགལ་བ་རབ་ཏུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལྷག་མ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ལྡོག་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་བྱིས་པས་ཀྱང་སྒྲ་དང་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།
༡༤༢ དེ་དེ་ལྟར་ན་རྒོལ་བ་དེ་དག་གི་ནི། བྱིས་པའི་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་གྱི། དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟོག་མེད་ཕྱིར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་བརྡ་འཛིན་པར་མི་ནུས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ལ་སྐྱོན་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ནི་རིགས་པ་མ་ 264 འགྲེལ་བཤད་དུ། (སྨད། ༤༦༣) སྲིད་པའི་བདག་པོ་ཞེས་པ་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་བྱེད་ཅིག་ལ་གསུང་།

140 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་265མཐོང་བ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བྱིས་པ་ཟས་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ཀྱང་དྲན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་པ་མེད་ཅིང༌། དེ་ཡང་གདོན་མི་ཟ་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་གང་ལས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན། གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་བྱིས་པ་དེའི་ཤེས་པ་རྣམ་པར་རྟོག་བ་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པ་བརྡ་བྱང་བ་ལས་སྔར་མེད་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། བརྡའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། བརྡ་དེ་ནི་བརྡ་འཛིན་པའི་དུས་ཕྱིས་ཀྱང་མི་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པར་དཔྱོད་བར་བྱེད་པའི་ཤེས་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུ་ཤི་བའི་མཐར་ཐུག་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་དེའི་ཚེ་འོ་ན་བརྡ་རྟོག་པའི་ཐབས་མེད་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུར་མི་འགྲུབ་བོ། །དེ་ལྟར་ན་བྱིས་པ་གཞོན་ནུའི་རྒྱུད་ལ་གནས་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དཔེར་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།
ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། བམ་པོ་ཉི་ཤུ་བདུན་པ། ༡༤༣ གལ་ཏེ་བརྡ་ལ་མ་བྱང་བའི། །ཡིད་བྱིས་པ་བརྡ་ལ་མ་བྱང་དུ་ཟིན་ཀྱང༌། དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བརྡའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད། རྣམ་པར་དཔྱོད་པར་བྱེད་པའི་ཡིད་དེ་ནི་བརྡ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དེ་ལྟར་ན། བརྡ་ཡི་རྒྱུ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་དེ་ལ་ཡིད་བརྡ་ལ་མ་བྱང་བའི་རྣམ་པར་དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་འདོད་ན། དེ་བཞིན་དབང་སྐྱེས་ལ་ཡང་འགྱུར། །གལ་ཏེ་ཡང་དེ་ལ་སྒྲ་དང་འདྲེ་བ་མེད་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། དབང་པོའི་ཤེས་པ་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་བརྗོད་པ་དང་འདྲེར་རུང་བ་འབྱུང་བ་ལ། འཐད་པ་བརྗོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་བཟློག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དཔེ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །འདི་འདྲ་འདི་ཡང་ལྷག་ལྡན་ཡིན། །དབང་སྐྱེས་ལ་སོགས་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ནི། བསྒྲུབ་པ་དང་དགག་པ་དག་ལ་འབྲེལ་པ་དང་འགལ་བ་མ་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
265 -མངོན་སུམ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 141

ཅི་སྟེ་ཡང་བྱིས་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་གོ་བར་བྱེད་པའི་རྟགས་གཞན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བསྒྲུབས་པ་དཔེ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་དེའི་ཚེ། ༡༤༤ བྱིས་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་གང་ཡིན་ཉིད། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བར་གྲུབ་པར་རུང་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད། དེ་ཉིད་འདིར་ཡང་སྐྱེས་བུ་བརྡ་ལ་བྱང་བའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་པ་ཡང་བརྗོད་བྱ་སྟེ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན། དབང་སྐྱེས་ལ་སོགས་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་འགོད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དབང་པོའི་བློ་དག་མཚུངས་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེས་བུ་བརྡ་ལ་བྱང་བ་དང་བྱིས་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་སོ་སོའི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ན། གང་གིས་ན་བྱིས་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དེ་ལས་གཞན་པའི་དཔེ་ཉིད་ཡིན། འདིས་ནི་མྱོང་སོགས་བཤད་པ་ཡིན། །དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོན་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལས། ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རྣམ་པས་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང༌། ཡིད་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་266ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན། དེ་བས་ན། འདི་ཇི་ལྟ་བར་འདིར་གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།༣] རང་གི་རྟོག་བྲལ་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་བསྟན་པ། ཀ] དབང་ཤེས་དོན་སྦྱོར་རྟོག་པ་ཡིན་པ་དགག་པ།
(༡) ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ།

ཞར་ལ་འོང་བ་བསྟན་ནས། ད་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་དང་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་ཏེ། གང་ཞིག་གང་གིས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་རྟོགས་པ་དེའི་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཤེས་པས་ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་སྣང་བ་ཐ་དད་པ་ཅན་དང་རང་གི་ངོ་བོར་བཟུང་ནས་སོ།༡༤༥།ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་ཐ་དད་པར་ཉེ་བར་མཚོན་པ་དེ་དག་ནི། འབྲེལ་བ་དང་འཇིག་རྟེན་གཞུང་ལུགས་ནི། སྒྲའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རིག་པའོ། །ཕྱིས་དེས་ཁྱད་པར་ཅན་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རང་གི་ངོ་

266 གོང་དུ་ཤོག ༡༣༦ ཐད་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་བྱེད་སྲིད་པའི་བདག་པོས་བརྡ་མི་ཤེས་པའི་བྱིས་པའི་བློ་རྟོག་མེད་དུ་བཤད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཕྱི་མ་གཉིས་པོ་དེར་བཟུང་དགོས།

142 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

བོ་བཟུང་བ་ཅན་གྱི་ལྷ་སྦྱིན་དེ་ལས་ལྡོག་པའི་ངོ་བོ་ཅན་གྱི་དབྱུག་པ་འཛིན་པས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་གྱུར་པ་རྟོགས་པ་ན། དབྱུག་པ་ཅན་ཞེས་བཟུང་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་སོགས་པ་བཟུང་ནས་དེ་དག་གཅིག་བྱས་ནས།

267 ཁྱད་
པར་ལ་སོགས་པ་བསྲེས་ནས་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་དོན་དེ་ལྟར་རྟོགས་ཀྱི་གཞན་མིན་ཏེ། ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་དང་འབྲེལ་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་གྱི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་རྟོགས་པ་མེད་ན་བསྲེས་ནས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ།༡༤༦།གང་གི་ཚེ་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་དཔེར་ན་དབྱུག་པ་ཅན་བཞིན། ལྷ་སྦྱིན་དང་དབྱུག་པ་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྣང་བས་དེ་དག་གི་འབྲེལ་པ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་མཚོན་པ་དེའི་ཚེ་དབྱུག་པ་ཅན་ཞེས་རྟོགས་པར་འགྱུར་གྱི་བཟློག་པ་ལས་མ་ཡིན་ནོ།།
(༢) རྟགས་འགོད་པ།

དེ་ལྟར་ན་འདི་ནི་རིགས་ཡིན་ལ། འདི་ནི་རིགས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པར་འབྱེད་པས་རིགས་དང་རིགས་དང་ལྡན་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དང༌། ལས་དང་ལས་དང་ལྡན་པ་དང༌། རྭ་དང་རྭ་དང་ལྡན་པའི་ངོ་བོ་དབང་པོའི་བློ་ལ་སྣང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་སྣང་བ་ཉེ་བར་མཚོན་པའི་ངོ་བོར་བསྲེས་ནས་དབྱུག་པ་ཅན་བཞིན་དུ་དེ་དང་ལྡན་པ་དེ་འཛིན་པར་འགྱུར་པ་དེའི་ཕྱིར་སྣང་བ་ཐ་དད་པ་མེད་ན། རིགས་སོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དཔྱོད་པ་མེད་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་དབྱིག་པ་འཛིན་པར་འགྱུར། དེ་བས་ན་སྣང་བ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་རིགས་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།། རིགས་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟར་ན་རིགས་ལ་སོགས་དང་ལྡན་པ་སྦྱོར་བ་དག་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་གང་ཞིག་གང་ལས་ཐ་དད་པར་བློ་ལ་སྣང་བ་དེ་ནི་འགའ་ཞིག་གི་ཁྱད་པར་ཡིན་ནོ། །འབྲེལ་པ་ཅན་ཐ་དད་པར་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟོགས་པ་མེད་པས་ན་འབྲེལ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྲེ་བ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་འདི་ལ་རིགས་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ། རྟོག་པའང་མེད། སྒྲའི་རྟོག་པ་འབའ་ཞིག་ལུས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་རིགས་པས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།268།བྱེད་པ་འདི་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་དབང་ 267 རྩ་བ། བཟུང་ནས་དེ་དག་བསྡོམས་བྱས་ཏེ།།
268 འགྲེལ་བཤད། (སྨད། ༤༦༦) “ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་རིགས་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་སྒྲ་འགོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་བཤད་པའི་རིམ་པས་སོ།།”

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 143

པོའི་ཤེས་པ་བྱེད་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་དེ་བརྗོད་པ་དང་འདྲེས་པའི་དོན་འཛིན་པའི་ཕྱིར་269རང་བཞིན་གང་ལས་ཡིན། དེ་ལྟར་ན་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
(༣) ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་པ། (ཀ) སྦྱར་བྱ་རིགས་སོགས་དོན་གཞན་མ་གྲུབ་པ།
རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་སྤྱི་མེད་ན། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་ཅན་གྱི་བ་ལང་ལ་སོགས་པའི་གསལ་བ་ལ་ཤེས་པ་འདི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་དེར་མི་འགྱུར་ན། དེ་ཡང་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་སྤྱི་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ༡༤༧ རྗེས་འགྲོ་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་གང༌། །སྤྱི་རབ་ཏུ་གྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བརྗོད་པའོ། །དེ་ཡང་སྒྲ་དང་གསལ་བར་སྣང༌། །སེམས་དེ་ལ་བ་ལང་གི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དང་མིང་འགའ་ཞིག་270སྣང་བ་ཡིན་གྱི། རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་ཡང་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དང་མིང་གི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པར་གཟུང་བ་ཉིད་དུ་སྣང་བ་མ་ཡིན་ན། གང་ལས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ནི་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པ་སྣང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར། ཁ་དོག་དབྱིབས་ཡིག་རྣམ་པ་ཡིས། །སྟོང་པ་བ་ལང་ཉིད་དུ་བརྗོད།།
སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དང་མིང་གི་རྣམ་པ་དང་བྲལ་བའི་སྤྱི་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་གྱི་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་གསུམ་ལས་ཐ་དད་པའི་སྤྱིའི་རྣམ་པ་ཉེ་བར་མཚོན་པ་མེད་ཅིང༌། ཉེ་བར་མ་མཚོན་པ་ཡང་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པས། ཇི་ལྟར་ན་བདག་དང་གཞན་སླུ་བར་བྱེད།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ༡༤༨ དེ་ཉིད་མཚུངས་པ་ཉིད་ཡང༌། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དང་སྒྲར་སྣང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྤྱི་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཡང་རྣམ་པར་བརྟག་པར་བྱ་བ་མ་271ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པར་སྣང་བའི་སྤྱིར་འདོད་པ་འདི་ནི། མིག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་མཐོང་མེད། །དབང་པོའི་ཡུལ་གྱི་དོན་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བའི་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པའི་སྣང་བ་མི་གསལ་བ་འདི་སྣང་བ་གསལ་བ་ཅན་གྱི་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བ་ཡོད་པ་

269 -ཕྱིར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
270 འབའ་ཞིག པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
271 -མ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

144 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

མ་ཡིན་ནམ། གང་གིས་ན་མཚུངས་པ་ཉིད་དུ་སྣང་བར་བརྟགས་པ་དེས་272དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་དོན་ཁྱད་པར་ཅན་རྟོག་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་གིས་273མངོན་སུམ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །སྦྱོར་བ་ཡང་། གང་གིས་གང་ལས་ཐ་དད་པར་རྟོགས་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་བྱས་པའི་དོན་དེ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཆུ་ཉུང་ཟད་དང་འདྲེས་པ་ཅན་གྱི་འོ་མ་དེ་དག་གི་ཐ་དད་པ་མཐོང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཀྱང་མིག་གི་ཡུལ་གསལ་བའི་ངོ་བོ་ལས་ཐ་དད་པར་ཁ་དོག་དང་། དབྱིབས་དང༌། ཡི་གེའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཅན་གྱི་རིགས་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱུ་མི་དམིགས་པའོ།།གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དབང་པོའི་བློ་ལ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་ངོ་བོ་གསལ་བ་གཅིག་ཉིད་སྣང་གི གཞན་སྣང་བ་མི་གསལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྣང་བ་གཉིས་ནི་མེད་ཕྱིར་ཡང༌། །བློ་ཡི་ཐ་དད་རྙེད་པར་དཀའ།།
ཁ་དོག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དེ་ལས་ཐ་དད་པ་གསལ་བའི་ངོ་བོ་དག་གིས་སྣ་ཚོགས་པར་སྣང་བ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།
(ཁ) དེ་སྦྱར་བ་འཕྲོད་འདུ་དངོས་པོ་བ་མ་གྲུབ་པ།
[༡] འཕྲོ་འདུ་དངོས་པོ་བ་སྒྲ་རྟོག་གི་རྒྱུར་མི་རུང་བ།
གཞན་ཡང༌། ༡༤༩ དབང་པོས་འཕྲོད་འདུ་འཛིན་མེད་ཕྱིར། །འཕྲོད་པ་འདུ་བ་དབང་པོ་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ན། རིགས་དང་དེ་དག་ལྡན་པ་དག་གི་འཕྲོད་པ་འདུ་བ་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་པ་མཐོང་བ་མེད་པར་གནས། །གྲུབ་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་རིགས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་དོན་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་ནི། གང་གིས་གང་དག་གི་འབྲེལ་པ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པ་དེས་ནི་དེས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་བྱས་པའི་དོན་དེ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྐྱེས་བུས་ལྷ་སྦྱིན་དང་དབྱུག་པའི་འབྲེལ་པ་མ་མཐོང་བ་ལྟ་བུའོ། །དབང་པོའི་ཤེས་པས་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱུ་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

272 བརྟག་པ་དེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
273 གི པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 145

[༢] དེ་མི་སྲིད་པ།

དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་འཕྲོད་པ་འདུ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ན། ཇི་ལྟར་ན་སྣལ་མ་འདི་ལ་སྣམ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་བློ་འབྱུང་བར་འགྱུར། དེ་ལྟར་ན་གང་དང་གང་བློ་ཡིན་པ་དེ་དང་དེ་ནི་རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མིག་ལ་སོགས་པའི་བློ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བས་ན་འདིས་རྒྱུ་མཚན་དང་བཅས་པར་འགྱུར་བར་རིག་པར་བྱའོ་འདིའི་བློའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་སྣལ་མའམ་སྣམ་བུ་འབའ་ཞིག་གམ། གཉི་ག་ཡང་མ་ཡིན་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་པ་ནི་འཕྲོད་པ་འདུ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
དེ་ནི་འདིར། སྣལ་མ་འདི་ལ་སྣམ་བུ་སོགས། །སྒྲ་འདི་རྣམས་ཀྱང་རང་གིས་བྱས།། དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་འོས་པ་མ་ཡིན་ཞིང༌། །འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་མེད་པ་དང་འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲ་རང་གིས་སྦྱར་བ་རྣམས་ནི་དོན་འཆད་པ་ལ་གཞན་བརྒལ་ཅིང་བརྟག་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཇི་སྐད་དུ་བསྟན་པ་འདིས་ནི་འདི་ལས་ 274བློ་དེ་འདྲ་བ་ཉིད་ནི་དངོས་པོ་ལས་མ་ཡིན་ཞིང༌། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པས་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
འཇིག་རྟེན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ།༡༥༠།བ་ལང་ལ་རྭ་ཞེས་འཇིག་རྟེན། འཇིག་རྟེན་ན་བ་ལང་ལ་རྭ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།275།གང་ཡང་ཁྱེད་ཅག་གིས་རྭ་ལ་བ་ལང་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་མིན། དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། རྭ་ལ་བ་ལང་ངམ་བ་ལང་ལ་རྭ་ཞེས་འགྱུར་བ་ནི་བླ་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་འདི་ལ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲེལ་པ་ནི་མ་བཟློག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདིར་དེ་ལྟར་བརྟགས་པ་དེ་ཡང་ཡིད་ལ་རེ་བ་ཙམ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་འཕྲོད་པ་འདུ་བ་ལས་འཇིག་རྟེན་འདི་ལ་བ་ལང་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དབང་པོ་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། བ་ལང་ཞེས་ལྷག་ཡན་ལག་རྣམས། །རྣམ་ཆད་དམིགས་སུ་མེད་ཕྱིར་རོ།276།རྭ་རྣམ་པར་དོར་ནས་བ་ལང་གི་མིང་ཅན་ནོག་དང་ལྐོག་ཤལ་དང་མཇུག་མ་ 274 ལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
275 མ་དཔེར། མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་མོད་པེ་སྣར་བཞིན། ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཅོས།
276 རྩ་བ། བ་ལང་ཞེས་བྱ་ཡན་ལག་ནི། །ལྷག་མ་རྣམ་བཅད་དམིགས་མེད་ཕྱིར།།

146 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

དང་རྨིག་པ་སྟེ། ཡན་ལག་ལྷག་མ་གང་ཡིན་པ་འོག་ནས་གནས་པ་དེ་དག་དང་འབྲེལ་བའི་སྟེང་གི་རྭ་ཞེས་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་ཡིན་གྱི། འཕྲོད་པ་འདུ་བས་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཐོང་བའི་ཡན་ལག་ལྷག་མ་རྣམས་དང༌། འབྲས་བུ་རྭ་ནི་རང་གི་རྒྱུད་དང་ཡུལ་རྣམ་པར་མ་ཆད་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་གསལ་བ་གཞན་དང་འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་རྭ་ཆགས་277པ་གསལ་བ་གཞན་གྱི་རྭའི་གནས་དང་འབྲེལ་པ་ལ་རྣམ་པར་ཆད་པ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་འདི་ལ་བློ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་ནི་འཕྲོད་པ་འདུ་བ་ལས་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་དེས་བརྩམས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྫས་གཞན་གྱི་ཡན་ལག་དག་གིས་རྫས་གཞན་རྩོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ། །བརྫུན་ཡིན་ཏེ། གཞན་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
༡༥༡ གཞན་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་སྣལ་མ་ལ་སྣམ་བུ་ཞེས་གྲགས་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་སྣལ་མ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་བརྗོད་པའོ་སྨྲས་སོ། །སྣམ་བུ་འདི་ཞེས་ད་ལྟར་གྱི་དུས་བརྗོད་པས་འཇིག་རྟེན་ན་ཕྱིས་འབྱུང་འབྲས་བུ་བརྗོད་ཡིན་གྱི། ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། སྣལ་མ་འདུས་བྱས་ལས་འབྱུང་བ་སྟེ། དང་པོར་སྣལ་མ་རང་གི་ངང་གིས་འགག་པ་ན། འདིའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་གྱི་སྣམ་བུ་ཞེས་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དོན་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མདོར་འདུས་བྱས་པ་278སྨོས་པ་མཛད་དོ། །འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་ཡང་དུས་གཅིག་མིན།

279 སྣལ་མ་ཞེས་བྱ་
བའི་རྒྱུ་དང་དེར་འདུ་བ་དང་ལྡན་པ་སྣམ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་འབྲས་བུའི་རྫས་ནི་སྣལ་མ་འདི་ལ་སྣམ་བུ་ཞེས་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
༡༥༢ རྒྱུ་དག་ལ་ནི་སྒྲོ་འདོགས་པ། །སྣལ་མ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུའི་ཆོས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྣམ་བུ་ཞེས་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་སྣལ་མ་ཞེས་འཇུག་པར་འགྱུར། དཔེར་ན་སྣལ་མ་དེ་དག་གང་ལ་ཞེས་དྲིས་པ་ན། ལན་དུ་ད་ལྟར་གྱི་སྣམ་བུ་བསྟན་ནས། སྣམ་བུ་གང་ཡིན་པ་འདི་དང་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ལྟ་བུའོ། །སྣལ་མ་གཅིག་ནི་བྱུང་ནས་ཀྱང༌། །དེ་བཞིན་དུ་དྲིས་པར་གྱུར་པ་ན། དེས་སྣམ་
277 ཆག སྣར་ཐང་།
278 མ་དཔེར། བསྡུས་བྱས་པ། ཞེས་ཡོད་མོད་གཞུང་དོན་ལ་བརྟགས་ཏེ་བཅོས།
279 རྩ་བ། ཇི་ལྟ་བུར་ཡང་དུས་གཅིག་མིན།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 147

བུ་ལས་སྣལ་མ་གཅིག་ཕྱུང་ནས་སྣལ་མ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྣམ་བུའི་སྒྲ་རྟེན་ཏེ། རྒྱུ་སྟོན་པ་ན་སྣལ་མ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་རོ། །སྣལ་མ་འདི་ལ་སྣམ་བུ་ཞེས་དེ་སྐད་དུ་ནི་སྟོན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་དེའི་280རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་དག་ལ་སྣམ་བུ་ཞེས་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་ཡིན་ནོ། །འབྲས་བུ་སྣལ་མ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པར་འགྱུར་གྱི། དུས་གཅིག་ལ་ཡང་སྣལ་མ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་སྣམ་བུ་ལ་ཁར་གཞོང་དང་རྒྱ་ཤུག་གི་འབྲས་བུ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཕྱེ་ནས་སྟོན་པ་ན། སྣལ་མ་དེ་དག་ལ་གཞན་སྣམ་བུ་འདི་ཞེས་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཐ་སྙད་འདོགས་པར་མི་བྱེད་དོ།།
འདིར་བ་ལང་རྭ་ཞེས་བྱ་བ་འདིའི་བློ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཡང་རྭ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་དང༌། རྭ་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་པ་ལས་ཡུལ་མ་ཆད་པ་ཉིད་ལ་རྭ་ཞེས་བྱ་བ་དང༌། དེ་དག་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་གང་དག་ཕན་ཚུན་ཕན་གདགས་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཉིད་དམ། ༡༥༣ གཅིག་ལ་གཅིག་ཕན་གདགས་པར་བྱ་བ་དང༌། ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་འདིའི་བློའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་གྱི། འཕྲོད་པ་འདུ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།། རྣམ་པར་ཆད་པ་མཐོང་མེད་ཉིད། །ནོག་དང༌། ལྐོག་ཤལ་ལ་སོགས་པ་འོག་ན་གནས་པ་དང༌འབྲེལ་པ་སྟེང་གི་རྭ་རྣམ་པར་ཆད་པ་མཐོང་བ་281མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་གང་མ་ཆད་པ་ཉིད་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །རྣམ་པར་ཆད་པ་མ་མཐོང་བ་དེ་ནི་282འདིའི་བློའི་རྟེན་ཡིན་གྱི་འཕྲོད་པ་འདུ་བ་ནི་མ་ཡིན་ ཏེ། དེ་ནི་དབང་པོ་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ ཏོ།།
[༣] རྗོད་བྱེད་སྒྲོ་བརྗོད་བྱ་དོན་གཞན་གྱི་དབང་གིས་འཇུག་དགོས་པ་མི་འཐད་པ།
[ཀ] ཁྱད་ཆོས་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་སྒྲ་འཇུག་པའི་དཔེ།

དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་འདི་ལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་དོན་གཞན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་ཉིད་ཡིན་པས་ན་ལ་ལར་དངོས་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཡང་

280 +ཚེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
281 +མེད་ཅིང་སྣང་བ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
282 མ་དཔེར། རྣམ་པར་ཆད་པ་མཐོང་བ་དེ་ནི། ཞེས་བྱུང་མོད་པེ་སྣར་བཞིན་དགག་སྒྲ་བསྣན།

148 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

མི་འགྱུར་ཏེ། ཉེ་བར་བཏགས་པ་ནི་དངོས་ཀྱི་རྟེན་ཉིད་མིན་པའི་ཕྱིར་283རོ་ཞེ་ན། དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་ནི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་དངོས་པོ་དེ། འཁྲུལ་མེད་ཤེས་ཅན་དང་པོ་ཡི། །བརྡ་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་གང་ཡིན་དངོས།། འཁྲུལ་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་སྔོན་གྱི་བརྡའི་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དངོས་ཡིན་ལ་གཞན་ནི་ཕལ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བ་ལང་གི་ཤེས་པ་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ནོག་དང་ལྐོག་ཤལ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་གོང་བུ་འཇིག་རྟེན་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་དངོས་ཡིན་ཞིང༌། འཁྲུལ་པའི་ཤེས་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཅུང་ཟད་ཁུར་བུ་བ་ལ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་རིགས་ལ་སོགས་པ་དང་དེ་དང་ལྡན་པ་ལ། རྣམ་པར་ཕྱེ་ནས་མངོན་སུམ་གྱིས་འཛིན་པ་མེད་པ་དེ་ལྟར་ན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ཤེས་པ་གང་དང་གང་ཁྱད་པར་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་དེ་དང་དེ་ནི་ཁྱད་པར་ལས་ཐ་དད་པའི་དོན་གཞན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ལྷ་སྦྱིན་ལ་དབྱུག་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཐ་དད་པའི་དབྱུག་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་འཇུག་པ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། །དེ་ལ་འདིར། ༡༥༤ དངོས་པོ་ལས་ནི་ཐ་དད་ཅན། །རིགས་སོགས་ལ་ནི་དངོས་པོ་ལས་ཐ་དད་པའི་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ལ། དེ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྗེས་དཔག་མེད། འདི་ལྟར། དབྱུག་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལའང༌། །ཁྱད་པར་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ལྷ་སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་ལ་དབྱུག་པ་ཅན་དུ་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་གཞན་གྱུར་པའི་དབྱུག་པ་ཡན་གར་བ་ལས་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བདག་པོ་མེད་པར་ཡང་དེར་ཐ་སྙད་འདོགས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཀུན་རྫོབ་པ་ལས་དབྱུག་པ་ཅན་དག་ཕན་ཚུན་ཕན་གདགས་པར་བྱ་བ་དང༌། ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཉེ་བར་བཏགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་ལས་ཏེ། དེའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བློས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེས་ནི་དཔེ་མ་གྲུབ་པས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་པར་བསྟན་ཏོ།།
283 མ་དཔེར། ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཡོད་མོད་པེ་སྣར་བཞིན། མིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཅོས།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 149

[ཁ] ཁྱད་ཆོས་དོན་གཞན་དགོས་ན་རིགས་པ་ཅན་པ་ལ་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་བསྟན་པ།

༡༥༥ དངོས་པོ་ཁང་བཟངས་ཕྲེང་ལ་སོགས། །སྒྲ་རྣམས་ཀྱང་གཞན་ལ་ལྟོས་མིན།།དངོས་པོ་དངོས་པོ་284ཞེས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་སྒྲའམ་ཤེས་པ་ནི་ཚིག་གི་དོན་ཐམས་ཅད་བརྗོད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཁང་བཟངས་ཀྱི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཁྱད་པར་གྱི་ཤེས་པ་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་སྒྲ་གང་ཡིན་པ་འདི་དང་སོགས་པ་སྨོས་པ་ནི་གྲོང་ཁྱེར་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་སྔར་དཔྱད་ཟིན་ཏོ།285།དེ་ལ་སྒྲ་འདི་ཐམས་ཅད་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་མ་ངེས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་དངོས་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཐ་སྙད་དམ། ཁང་བཟངས་ཀྱི་ཕྲེང་བའི་སྒྲ་འཇུག་པ་ལ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་རྟེན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདིར་རེ་ཞིག་ཁང་བཟངས་ཉིད་ནི་རྫས་མ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་ལ་སོགས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་པ་ནི་རྫས་མི་རྩོམ་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཁས་བླངས་ནས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་ཁང་པའང་ལྡན་ཡིན་ན། །འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན་ཡང༌། དེ་ཕྲེང་སྟེ་ལྡན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཁང་བཟངས་ཀྱི་ཕྲེང་བ་ཚིག་གི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ནི་གང་གིར་འགྱུར། ཚིག་གི་དོན་འགའ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཡང་འདུ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རིགས་དེ་ནི་རྫས་མ་ཡིན་ཏེ། ཁང་བཟངས་ནི་རྫས་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཡོན་ཏན་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་རྣམས་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ༡༥༦ གལ་ཏེ་རིགས་ཡིན་ཏེ། ཁང་བཟངས་ཞེས་བྱ་བའི་ལྡན་པའི་རིགས་ཕྲེང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེའི་ཚེ་ཁང་གཅིག་ཀྱང་སྟེ། ཁང་བཟངས་ལ་ཕྲེང་ཞེས་བརྗོད་ཕྲེང་བའི་སྒྲ་ནི་རིགས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་དང་འདྲ་བར་ཞེ་ན། ཤིང་བཞིན་དུ། དཔེར་ན་ཤིང་གི་སྒྲ་རིགས་བརྗོད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་

284 མ་དཔེར། དངོས་པོ་དངོས་གཞི། ཞེས་ཡོད་མོད་པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།
285 རྣམ་རྩ། ༡/༦༧ བཙུན་མོ་རྣམས་གྲོང་དྲུག་ལ་སོགས། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་གཞུང་ལ་དགོངས།

150 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

གྱི་པ་ལ་ཤ་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་བརྗོད་ཅིང་གཅིག་ཀྱང་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁང་བཟངས་གཅིག་ལ་ཡང་ཁང་བཟངས་ཀྱི་ཕྲེང་བའི་སྒྲས་བརྗོད་པར་འགྱུར་ན། བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཕྲེང་བའི་སྒྲ་ནི་རིགས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་མ་ཡིན་ནོ།། སྦྱོར་བ་ནི། གང་ཞིག་གང་ཡོད་ན་ཡང་མི་འགྱུར་བ་དེ་ནི་དེ་ཙམ་གྱི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ངང་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་རྟ་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་བ་ལང་གི་སྒྲ་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁང་བཟངས་གཅིག་ལ་ཡང་ལྡན་པའི་རིགས་ཡོད་ན་ཡང་ཕྲེང་བའི་སྒྲར་མི་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པའོ།།
ཕྲེང་མང་པོ་ཉིད་དེ་སྒྲ་ནི། །ཇི་ལྟར་གང་གི་ཚེ། རིགས་ཉིད་ཕྲེང་བ་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་ཁང་བཟངས་ཀྱི་ཕྲེང་བ་མང་པོ་དག་ལ་ཁང་བཟངས་ཀྱི་ཕྲེང་བ་མངས་པོ་དག་ལ་ཁང་བཟངས་ཀྱི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཁྱད་པར་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རིགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཕྲེང་བ་དག་ལ་སྤྱི་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་ནི་རིགས་མིན་ཕྱིར།

286།སྤྱི་ལ་ཡང་སྤྱི་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཁང་བཟངས་ཀྱི་ཕྲེང་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གང་287གང་གིས་བྱས་ཚད་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
༡༥༧ ཕྲེང་སོགས་ལྡན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཁང་བཟངས་སམ།288 རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཕྲེང་བ་ལ་ཆེན་པོ་ཉིད་སོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ཉེ་བར་བཏགས་ལས་ཁང་བཟངས་ཀྱི་ཕྲེང་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་289ཐ་སྙད་འདོད་ན་ཡང་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དཔེར་ན་མེ་ཏོག་རྒྱས་པ་ཅན་གྱི་ནགས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ། གྲངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ནགས་ལ་མེ་ཏོག་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ནི་རྫས་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་རྫས་གཅིག་ལ་གྲངས་དང་མེ་ཏོག་གི་འཕྲོད་པ་འདུ་བ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ན། ཁྱེད་ཀྱིས་ཀུན་དུ་བརྟགས་པར་ཉེ་བར་བཏགས་པའི་ས་བོན་

286 རྩ་བ། ཅི་ལྟར་རིགས་ལ་རིགས་མེད་ཕྱིར།།
287 +ཡིན་པ་དེ་དག པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
288 +རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཁང་བཟངས་སམ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
289 -ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 151

ཡོད་པའི་ཕྱིར་མེ་ཏོག་རྒྱས་པ་ཅན་གྱི་ནགས་ཞེས་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ལས་ཐ་སྙད་སྦྱོར་བ་འདོད་མོད་ཀྱི། འདི་ལ་དེ་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་290གང་ལས་འབྲེལ་པ་དེ་དང་ལྡན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཁང་བཟངས་ལའམ། དེའི་རིགས་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཕྲེང་བ་ལ་ཆེན་པོ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པར་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་ཕྲེང་བ་ལ་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་དངོས་སམ། ཉེ་བར་བཏགས་པ་གཞན་ལ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ནི། འདི་དངོས་ཉིད་ཀྱི་ཉེར་བཏགས་མིན། ཅིའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་བཏགས་པ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། དངོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་ཤེས་པས། །གཟུང་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་རི་བོ་ལ་སོགས་པའི་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་291དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་འཇུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཅན་ཁང་བཟངས་ཀྱི་ཕྲེང་བ་ལ་འཁྲུལ་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།
སྦྱོར་བ་ཡང་། གང་དང་གང་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲ་དང་ཤེས་པ་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཅན་དག་གིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དེ་ནི་དངོས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བ་ལང་གི་གསལ་བ་གཅིག་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲ་དང་ཤེས་པ་དག་གིས་ཁྱད་པར་མེད་པར་གཟུང་བར་བྱ་བ། བ་ལང་གི་གསལ་བའི་ཁྱད་པར་གཉིས་པ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁང་བཟངས་ཀྱི་ཕྲེང་བ་ཆེན་པོ་ཡང་རི་བོ་ལ་སོགས་པ་ལ་གནས་པའི་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒྲ་དང༌། ཤེས་པ་དག་གིས་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཤེས་པས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སོ།།
གཞན་ཡང་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་ཅན་དངོས་ཡིན་ལ། གཞན་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ༡༥༨ འདི་ལྟར་ཉེ་བར་བཏགས་པའི་དོན་དག་ལ་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་འཇུག་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་རྒྱུ་གཞན་མེད་པ་ཉིད་

292དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་ཁྱད་པར་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དོ། །དེ་ 290 ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
291 -ཉིད་ལ་སོགས་པའི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
292 མིན་པ་ཉིད་དོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

152 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ནི་དངོས་སུ་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ། །དེ་སྐད་དུ་དབྱུག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་ལ་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་དབྱུག་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། ཁྱད་པར་ཉིད་དུ་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཞན་ཡང་དྲུག་རྣམས་ལ་ནི་རྫས་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་གི་དོན་རྣམས་ལ་ཚིག་གི་དོན་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་དང་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ཡང་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ན་ཚིག་གི་དོན་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ངོ་བོ་རྒྱུ་གཞན་གང་ལ་ལྟོས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན། ལྟོས་པར་འགྱུར་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་མ་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་འཛུགས་པར་བྱེད་དོ། །ཁྱེད་ཅག་གི་དངོས་དང་ཉེ་བར་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་འཇིག་རྟེན་ལ་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་གཞན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་293གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དངོས་ཡིན་ལ། གཞན་ནི་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ།།
[ག] དངོས་མིང་བཏགས་མིང་གི་ཁྱད་པར།

དེ་ལྟར་ན། ༡༥༩ ཇི་ལྟར་རྣམ་པ་གང་གིས་འགྲུབ། །གང་ལས་ཡིན་ཞེ་ན། གྲགས་པ་ལས་ཏེ། དང་པོར་བརྡའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དེའི་ངོ་བོར་ཞེན་ནས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དོན་གྱི་བདག་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་འདྲ་བ་དེ་ནི་དངོས་སུ་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་གྲགས་པས་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ལ་དེ་སྐད་བརྗོད་དངོས་ཀྱི་དོན་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་དེ་ཕལ་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དངོས་ལའང་དངོས་མེད་འདོགས་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་དངོས་པོ་ལ་ཡང་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་མེད་པ་བཞིན་དུ་ཐ་སྙད་འཇུག་པར་འགྱུར་མོད་ཀྱི། དེ་ནི་དེ་ལ་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། མེད་པ་ཉིད་ལ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ནི་དངོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱེད་ཅག་གི་གཞུང་གིས་ཀྱང་དངོས་པོ་ལ་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དོན་དངོས་ཡིན་པར་འགྱུར་གྱི། མེད་པ་ལ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་དངོས་དང་ཉེ་བར་བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ།།
293 གཞན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 153

དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གྲགས་པ་ཉིད་དངོས་པོ་294ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་ཁྱད་པར་དོན་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ཡང༌། ༡༦༠ གྲགས་པ་བརྡ་ཡི་རྗེས་འགྲོ་ཅན། །བརྡའི་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གྲགས་པའོ། །བརྡ་དེ་ཡང་བརྗོད་འདོད་རྗེས་འགྲོ་ཅན། །དེའི་འདོད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ནོ། །གལ་ཏེ་དོན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་མ་ཡིན་ན། །བརྡ་བྱེད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེ་ན། ཐ་སྙད་དོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན། ཅི་དང་འདྲ་བར་ཞེ་ན། སྡེབ་སྦྱོར་མིང་དང་སྒྲའི་ཆ་བཞིན་སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་མིང་བཞིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་གོ་རིམས་བསྟན་295པ་ཅན་གྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ལ་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་མེད་པར་མེ་ཏོག་གི་ཕྲེང་བ་འཆང་བ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་སོགས་པའི་མིང་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །སྒྲའི་ཆའི་མིང་བཞིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲའི་ཡན་ལག་ལ་རང་བཞིན་དང་རྐྱེན་གྱི་ཐ་དད་296བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་ཡང་དེ་ལ་ཕན་པ་དང་། དེ་ལ་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་རྐྱེན་དང༌། བྱས་པའི་རྐྱེན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟར་དེ་ལྟར་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་མེད་ན་ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།
(ག) རིགས་དོན་གཞན་མེད་ཀྱང་གཅིག་གི་སྒྲ་བློ་མི་འགལ་བ། [༡] དུ་མ་ལ་སྒྲ་གཅིག་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་མདོར་བསྟན།གལ་ཏེ་སྤྱི་མེད་ན་ཇི་ལྟར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་རྐྱེན་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་འདོད་པ་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ནི། ༡༦༡ ཐ་དད་ན་ཡང་དངོས་ཆོས་ཀྱིས། །དོན་འགའ་ཞིག་དེ་འདྲ་བ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་གྱི་དོན་གཞན་རྒྱུ་མཚན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ལ་དངོས་པོ་གང་དག་ལ་ཤེས་པ་དེ་དོན་ཐ་དད་ན་ཡང་དེ་ལ་དེ་ལྟར་གཅིག་ཉིད་དུ་དེས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞེས་རྒྱས་པར་སྔར་བསྟན་ཟིན་ཏོ།།297
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ཇི་ལྟར་དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་དེ་དག་དེ་ལྟར་དེའི་ཡུལ་

294 -པོ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
295 རིམ་བསྟེན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
296 སྙད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
297 འགྲེལ་བཤད། (སྨད། ༤༧༣) “སྔར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལེའུ་དང་པོར་རོ།།” ཞེས་བཀྲལ།

154 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་ཡང་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན།298 ཇི་ལྟར་འབྲས་བུ་ཤེས་པ་ཐ་དད་པ་མེད་པ་དེ་དག་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དེ་ལྟར་ན་མ་ཡིན་ཏེ། ༡༦༢ འདི་ལྟར་མཐོང་བའི་ངོ་བོའི་ཤེས་པ་རྣམས་དོན་བཞིན་དུ་ཐ་དད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཐ་དད་མེད་རྟོགས་ཕྱིར་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུའོ།299།གཅིག་རྟོགས་པའི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཏེ། དོན་དེ་དག་གིས་རང་གི་ཡུལ་ལ་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ཁོང་ནས་དབྱུང་ངོ༌། །དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པའི་དོན་གྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དེ་དག་ནི། དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཤེས་པ་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་སྔར་གཅིག་བུ་རྟོགས་པའི་བློའི་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གསལ་བ་རྣམས་དང་དེའི་འབྲས་བུ་རྣམས་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་། ཐ་དད་པ་མེད་པ་དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་འབྲས་བུ་གཅིག་པ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ཏེ། རྣམ་པ་འདིས་དེ་འབྲས་བུ་ཅན་མིན་བྲལ། དངོས་རྣམས་རྗེས་འགྲོ་ཡོད་མིན་གྱི། །དངོས་གཅིག་ལ་མིན་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་དེའི་འབྲས་བུ་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་པར་དངོས་བོ་གཅིག་སྟེ། སྤྱི་དངོས་པོར་གྱུར་པ་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།
༡༦༣ གང་གི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་དེའི་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཅན་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཡོད་པ་དང༌། དེའི་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཅན་ཐ་དད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་སྦྱོར་བ་དེའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་མཉན་པ་དེ་མཐའ་ཅན། །རྣམ་པར་གཅོད་པའི་མཐའ་ཅན་ཡིན་ནོ།། དེའི་འབྲས་བུ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་བྲལ་བ་ཅན་ནི་ཉེ་བར་མཚོན་པ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གང་ལས་ལྡོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལྡོག་པ་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་མཉན་པ་འགོད་པ་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། དབྱུག་པ་ཅན་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དངོས་ལ་ལྡོག་པའི་མཐའ་ཅན་སྒྲ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་དངོས་པོ་ཉིད་སྒྲའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྡོག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲ་དངོས་པོ་ལ་རེག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་

298 +ཇི་ལྟར་འབྲས་བུ་ཤེས་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
299 རྩ་བ། ཐ་དད་ཐ་དད་མིན་པར་ནི། །རྟོགས་ལ་ཤེས་པའང་དེ་བཞིན་ནོ།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 155

ལན་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
[༢] རྒྱས་པར་བཤད་པ། [༡] རྩོད་སྤོང་།

དེའི་ལྡོག་པའི་བདག་ཉིད་སྒྲ་ཡོད་མེད་གཉི་ག་ལ་བརྟེན་པ། སྒྲ་དོན་ཆོས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ།300།རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་ཞེས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་འདི་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། ཕྱི་རོལ་ནུས་པ་རྣམས་གཅོད་ལ། །རེག་པ་མེད་ན་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ལྡོག་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ལ་རེག་པ་མེད་ན་ཡང་ངོ༌། །དེ་སྒྲ་ནི་དངོས་པོ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་བརྗོད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་མཉན་པ། ༡༦༤ རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་དག་འབྲེལ་པ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། དེ་མཐའ་ཅན་ལ་སྟེ། དངོས་པོ་ལྡོག་པའི་མཐའ་ཅན་ལའོ། །རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་རྣམ་པར་བརྟག་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་པས་དངོས་པོའི་ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་དེ་དག་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་དངོས་པོ་ལྡོག་པ། གཞན་སེལ་མཐའ་ཅན་ཕྱིར། རྒྱུའི་ཕྱིར་མཉན་པ་གཞན་སེལ་བྱེད་པར་བརྗོད། དོན་ཕན་ཚུན་ལྡོག་པ་ཅན་དག་ལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་སྒོ་ནས་འོངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རང་གི་ཆ་ལ་དམིགས་པ་ཅན་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་རྟོགས་པར་འགྱུར་ན་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འཁྲུལ་པས། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཕན་ཚུན་ལྡོག་པ་ཅན་འཛིན་པ་ཅན་བཞིན་དུ་སྣང་ངོ༌། །བློས་སྣང་བ་དང་རྣམ་པར་བརྟག་པར་བྱ་བའི་དོན་དག་ལ་ཐ་དད་པ་མེད་པར་ཞེན་པས་དེ་ལས་གཞན་ལས་ལྡོག་པ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་དེ་དག་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོའི་ལྡོག་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ་མཉན་པ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི། དངོས་པོ་ལ་རེག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།
[ཁ] སྒྲའི་བརྗོད་བྱ་ངོས་བཟུང་བ། «༡» མི་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སུན་དབྱུང་བ།

༡༦༥ དེ་ལྟར་ན་སྒྲ་དག་ལས་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྡོག་པ་བཞིན་དུ་དོན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་སྣང༌།

301 ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བཞིན་དུ་དོན་གཞན་ལྡོག་པ་ཅན་

300 རྣམ་རྩ། ༡/༢༠༥ ག ང
301 འགྲེལ་བཤད་དུ། (སྨད། ༤༧༦) དེ་ལྟར་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་ཕ་རོལ་པོས། རྣམ་རྟོག་གི་གཟུགས་བརྙན་སྒྲས་བརྗོད་པར་བྱེད་ན་སྤྱི་དངོས་པོར་གྱུར་པ་བརྗོད་པར་བྱེད་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་སྒྲའི་བརྗོད་

156 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

མཚོན་པར་བྱེད་དོ། །གང་དེ་ཡང་དོན་གྱི་བདག་ཉིད་མིན། དོན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ནོ། །དོན་དམ་པར་དེ་གཞན་ལས་ལྡོག་པ་ཡང་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་དེ་འཁྲུལ་བག་ཆགས་རང་བཞིན་ཅན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་གྱི་དེ་སྒྲའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་དོན་གྱི་རྣམ་པ་འཛིན་པ་དོན་མཐོང་བའི་སྒོ་ནས་འོངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དོན་གྱི་ཆའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཅན། ༡༦༦ དེ་ནི་མཉན་པར་བརྗོད་པ་ན། །རྣམ་པར་འཇོག་པར་བྱེད་ན་དོན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཆ་གང་རྟོགས་པར་འགྱུར། ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཚེ་དེ་ལས་གཞན་པ་ལས་ལྡོག་པ་མི་འདོད་པ་སྤོང་བའི་སྒོ་ནས་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་ན། ཐ་སྙད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་པོས་སྒྲ་ཉིད་ལས་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། དངོས་པོའི་ལྡོག་པ་དེ་སྒྲ་ལས་མ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ན་ཡང་བརྡ་བྱེད་པ་དེ་ནི་དོན་མེད་པར་འགྱུར། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་དེ་དོན་ཅན། དངོས་པོའི་དེ་ལས་གཞན་པ་ལས་རྣམ་པར་གཅོད་པས་དངོས་པོ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་ནོ།།
༡༦༧ འདིར་སྒྲ་དོན་ཆ་ནི་བརྗོད་ཅེས་འདྲི་བའོ། །དེ་ལས་གཞན་སེལ། དངོས་པོ་ཕན་ཚུན་ལྡོག་པ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེས་ནི་དངོས་པོ་དག་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ལས་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པར་བྱ་བ་ལ། དེ་གདོན་མི་ཟ་བར་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།302།རྣམ་པ་དེ་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཡུལ་མཐོང་བ་གོམས་པ་ལས་འོངས་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གསལ་བ་སྣང་བ་ཡིན་གྱི་དོན་ལ་མེད། དོན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་དེ་བས་ན་དེ་ཇི་ལྟར་སྒྲའི་དོན་ཡིན། དོན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་དེ་བརྗོད་དེ་སྒྲ་ཇི་ལྟར་དོན་རྟེན་ཡིན་པ་ལྟར་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དེས་དོན་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བར་རིགས། ༡༦༨ དེ་ལྟར་ན་བ་ལང་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་འགྲོ་ཅན་སྒྲའི་རྗེས་འགྲོ་ཅན་དོན་གྱིས་འགའ་ཞིག་བརྗོད་པར་

བྱར་འདོད་པ་དང་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད། དེ་ལྟ་ན་མིང་ལ་རྩོད་པ་ཙམ་དུ་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོགས་པ་བསུ་བར་སྦྱར། 302 བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 157

བྱ་བས་འབྲས་བུ་ཡིན། སྒྲའི་དོན་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ནའོ། །དོན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་དེ་ཡང་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་ཅན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བློ་ལས་ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བློ་གང་ལ་དོན་གྱི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་བློ་དེ་ལས་ཤེས་པ་བཞིན་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་དོན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་དེ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། མཐོང་བ་གོམས་པས་སྤྲུལ་བ་སྟེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་མཐོང་བའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའོ། །དོན་གྱི་རྣམ་པར་འཛིན་པ་དེ་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པས་སྤྱིའི་ངོ་བོ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། སྒྲའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།
«༢» འདོད་པའི་ཕྱོགས་བཞག་པ།

༡༦༩ དེའི་ངོ་བོ་སྒྲོ་འདོགས་རྟོགས། །གཞན་ལས་ལྡོག་པ་ཐོབ་ཕྱིར་ཡང༌།།
གལ་ཏེ་ཡང་དོན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་དེ་དོན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་བཞིན་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་ལས་ལྡོག་པ་བཞིན་དུ་སྣང་བ་དེ་ལས་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་ལས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་ཞེན་པས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཚེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་དེ་ལ་གཅིག་ཉིད་དུ་འཁྲུལ་བ་སྒྲོ་བཏགས་པས། རྟོགས་པས་དངོས་པོ་གཞན་ལས་ལྡོག་པའི་དངོས་པོ་ཐོབ་པའི་རྒྱུའི་ཕྱིར་ཐ་དད་པ་མེད་པར་ཞེན་པ་སྒྲོ་འདོགས་དེ་ཉིད་303སྒྲའི་དོན་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཞེས་ཉེ་བར་འདོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པ་ལ་ནི་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་མི་འདོད་པའི་དོན་སྤངས་ནས། དངོས་པོ་འདོད་པ་ཉིད་ལ་སྐྱེས་བུ་དག་གིས་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ན། ༡༧༠ དོན་གྱི་ཆ་ལ་འདི་རྗེས་འགྲོ། །དངོས་པོ་དག་ལས་དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམ་པར་བཅད་ནས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་བས་ན་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆ་འདི་ཙམ་གྱིས་དེ་ལྟར་སྒྲའི་དོན་དུ་རྟོགས་པ་རིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དོན་དམ་པར་དཔྱད་ན། །དེ་དག་ལོག་པར་སྣང་བ་ཉིད་དེ་དག་བརྫུན་པའི་དོན་དུ་སྣང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཤེས་པའི་སྒྲ་ཡིས་དེས་སྤྲུལ་པ་སྒྲ་ལས་སྐྱེས་པའོ། །དེ་དག་གི་ 303 སྒྲ་དོན་དེ་ཉིད་དེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

158 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

དོན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། སྒྲས་ཅུང་ཞིག་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཐ་སྙད་ནི་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་304དོན་དང་འབྲེལ་པ་ཡང་རག་ལས་པ་ལས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཟིན་ཏོ།།
གང་གི་ཕྱིར་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་པོ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་མི་འདོད་པ་རྣམ་པར་བཅད་ནས་སྒྲ་འཇུག་པར་བྱེད་པ། ༡༧༡ དེ་ཕྱིར་བརྡ་ཡི་དུས་ན་ཡང༌། །གཞན་སེལ་དངོས་པོ་ལྡོག་པའོ། །བསྟན་པའི་དོན་དང་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་དོན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་དང་ངོ༌། །འབྲེལ་པ་ནི་ཡང་དག་པར་ལྡན་པ་སྟེ། དེར་ཞེན་པའི་དབང་གིས་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །སྒྲ་ལས་འབྲེལ་པར་འགྱུར། །སྒྲ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྲེལ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྙན་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། རང་གི་རྟོགས་པའི་འབྲས་བུ་ཅན། །གང་ལ་དོན་དུ་ཞེན་པ་དེ་ལས་གཞན་རྣམ་པར་བཅད་པའི་དངོས་པོའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཇུག་བསྡུ་བའོ།།
«༣» སྒྲས་གཞན་སེལ་བརྗོད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན།
ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་སྒྲ་གཞན་སེལ་བའི་དོན་སྦྱོར་བར་བྱེད་ཀྱི། སྤྱི་དངོས་པོར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། ༡༧༢ གཞན་དུ་མ་མཐོང་ལྟོས་མེད་ཕྱིར།

305།བརྗོད་པར་བྱ་བའི་དོན་རྣམ་
པར་བཅད་པར་གྱུར་པ་ལ། ཤིང་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་པ་གཞན་ལ་སྒྲ་མ་མཐོང་བས། སྒྲ་ལས་དངོས་པོ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལ་ལར་དེ་མཐོང་བ་ལྟོས་ཕྱིར། །ད་ལྟར་གྱི་ཤིང་ལ་སོགས་པ་གཅིག་མཐོང་བ་ལ་ལྟོས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་དངོས་པོ་གང་ཞིག་དེ་ལས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གང་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཡང་དེ་ལས་ལྡོག་པ་ལ་སྒྲ་མཐོང་སྟེ། དེ་ལས་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་དོན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ།། གང་གི་ཚེ་གཞན་སེལ་ཏེ། གཞན་ལས་ལོག་པ་མཉན་པ་སྒྲ་ལ་འབྲེལ་འགྱུར་བ། དེའི་ཚེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་འགལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། དེ་ནི་དངོས་པོ་ལ་མི་རུང་ངོ༌། །དོན་རྣམ་པར་བཅད་པར་གྱུར་པ་ནི་མ་མཐོང་བ་ལ་ལྟོས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་

304 -དེ་དག པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
305 རྩ་བ། གཞན་དུ་མ་མཐོང་ལ་ལྟོས་དང་། །ལ་ལར་དེ་མཐོང་ལ་ལྟོས་ཕྱིར།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 159

ཕྱོགས་གཅིག་མཐོང་བ་ལ་ལྟོས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲ་འབྲེལ་པ་བྱས་པ་ལས་རྟོགས་པ་དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་དངོས་པོ་སྟེ། སྤྱི་དངོས་པོར་གྱུར་པ་ལ་མི་རུང་ངོ༌། །དེ་ལྟར་ན་དེ་ཉིད་བསྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པར་འགྱུར་བས་གཞན་དུ་མ་མཐོང་བ་དོན་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གང་ལ་སྒྲ་མ་མཐོང་བ་དེ་ལས་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དེ་ལྟར་ན། གཞན་ལ་སྒྲ་མ་མཐོང་བའི་གཞུང་བཙུགས་པར་འགྱུར་ཏེ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྤངས་པའི་སྒོ་ནས་དོན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གཞན་ལྡོག་པའི་ཡང་གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ད་ནི་སྤྱིའི་དགོས་པ་ལྡོག་པར་འགྱུར་ཏེ། དོན་རྣམས་གཞན་ལས་ལྡོག་པ་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་དགོས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
[༣] དོན་བསྡུ་བ།
༡༧༣ གང་གི་ཕྱིར་ད་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རིགས་སོགས་དེ་ལྡན་དག། རིགས་དང་། ཡོན་ཏན་དང་། ལས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཁྱད་པར་ཅན་ཉིད་དུ་མངོན་པར་འདོད་པ་དག དབང་པོའི་ཡུལ་གྱི་དོན་ལ་ཡོད་མིན་ཏེ། སྣ་ཚོགས་པར་སྣང་བ་ཅན་གྱི་བློ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་དང་ལྡན་པ་དག་སྟེ་རིགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་དག་ཀྱང་དོན་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། གང་ཁོ་ན་ལས་འབྲེལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་གྱུར་པ་དེས་དོན་ལའམ་རིགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལའམ། དེ་དང་འབྲེལ་པ་དེ་དག་ལ་མཉན་པར་འགྱུར། གང་གིས་ན་དེ་དག་མེད་པ་དེ་བས་ན་དོན་ལ་ཡང་མ་ཡིན་ཞིང༌། རིགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དང་འབྲེལ་པ། དེ་ལའང་སྒྲ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་མི་སྦྱོར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཞན་ལས་ལྡོག་པ་ལ། སྒྲ་རྣམས་ཉིད་ནི་སྦྱོར་ཕྱིར་རོ། །ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་ནི་རིམ་པ་གཞན་དུ་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ། གཞན་ལས་ལྡོག་པ་ཁོ་ན་ལ་སྒྲ་རྣམས་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་ཡང་གོང་དུ་བསྒྲུབས་ཟིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་མི་བརྗོད་དོ། །རྒྱུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རིགས་ལ་སོགས་པ་སྒྲས་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་དེས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་དོན་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཡང་དབང་པོའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ།།

160 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཁ] དབང་ཤེས་སྒྲ་སྦྱོར་རྟོག་པ་ཡིན་པ་དགག་པ།
(༡) སྔ་ཕྱི་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ནུས་པས་སྟོང་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགགདེ་བས་ན་འདིར་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་རྟོག་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། རིགས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང༌། འབྲེལ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང༌། སྒྲའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །དེ་ལ་རེ་ཞིག་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྔ་མ་དག་ནི་སྔར་བཤད་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།306།སྒྲའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འབའ་ཞིག་ཁོ་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ༡༧༤ འདིས་ནི་དོན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་འཛིན་པ་དེ་བརྡ་དྲན་པའི་རྒྱུ་ཅན་ཏེ། བརྡའི་དྲན་པ་ནི་བརྡ་དྲན་པ་སྟེ། འཛིན་པ་གང་ལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱར་རོ།། མཐོང་བ་བསྲེ་བྱེད་བདག་ཉིད་ཅན། །དེའི་འཛིན་པས་སྒྲ་མཐོང་བ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ནོ། །ཇི་ལྟར་སྒྲ་འདི་ནི་དོན་རྗོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་སྔར་ཐོབ་པ་དེ་རྗེས་སུ་དྲན་ནས། ད་ལྟར་གྱི་དོན་དང་རྗེས་སུ་སྦྱོར་བ་དེ་བས་ན་དེ་འཛིན་པར་འགྱུར་གྱི་རྣམ་པ་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ། མིག་ཤེས་ལ་སྟེ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ། དེ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།། མིག་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཡང་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། སྔ་ཕྱིར་རྟོགས་པས་སྟོང་པ་ཡི།། སྔར་དེ་འདས་པ་དང་ཕྱི་མ་སྟེ་ད་ལྟར་བ་དེ་དག་གི་རྟོགས་པ་ནི་སྔོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་རྗོད་པར་བྱེད་པ་དྲན་པ་དེ་ལས་དེར་ཞེན་པས། ད་ལྟར་གྱི་དོན་དེ་དེའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འཛིན་པའོ། །དོན་སྔ་ཕྱིར་རྟོགས་པས་སྒྲ་སྦྱོར་བར་བྱ་བ་དེ་འདྲ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེས་ད་ལྟར་གྱི་དོན་ཙམ་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དེས་སྟོང་པ་དེ་བས་ན་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་བརྗོད་པ་དང༌མ་འདྲེས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
སྦྱོར་བ་ཡང་། གང་ཞིག་བྱེད་པ་གང་ལ་ནུས་པ་མེད་པ་དེ་ནི་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོའི་རྣམ་བར་ཤེས་པ་འདས་པ་དྲན་པ་ལྟ་བུའོ། །དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་སྔ་ཕྱིར་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་དོན་བསྲེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྦྱོར་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པའོ།།

306 འགྲེལ་བཤད་དུ། (སྨད། ༤༨) རྣམ་རྩ། ༣/༡༤༥ ཁྱད་པར་དང་ནི་ཁྱད་པར་གཞི། །འབྲེལ་དང་འཇིག་རྟེན་གཞུང་ལུགས་ཡིན། །ཞེས་པས་བསྟན་པ་ལ་ངོས་བཟུང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 161

(༢) རིགས་པ་གཞན་གྱིས་དགག་པ།

གཞན་ཡང༌། ༡༧༥ གཞན་ལ་འཇུག་སེམས་ཅན་གྱི་ཡང༌། །མིག་གིས་གཟུགས་དག་མཐོང་བར་འགྱུར། །མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་དོན་ལས་འདས་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གཞན་ལ་སེམས་འཇུག་པ་ཅན་གྱི་ཡང་སྟེ། འདས་པ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་མིང་དང་བསྲེས་ནས་རྟོག་པ་ན་ཡང༌། ད་ལྟར་གྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མིག་གི་དབང་པོའི་ཤེས་པས་མཐོང་ཞིང་འཛིན་པར་བྱེད་ཀྱི། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེས་དོན་དེ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོགས་པར་མི་ནུས་ཏེ། དེས་འདས་པའི་དོན་རྗོད་པར་བྱེད་པ་བོར་ནས་ད་ལྟར་གྱི་དོན་མིང་དང་སྦྱར་ནས་འཇུག་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ད་ལྟར་གྱི་དོན་མིང་དང་བསྲེ་བ་ཅན་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་གཅིག་ཅར་307མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཐོང་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡོད་ན་ཡང་དེ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བརྡ་མི་འཛིན་སྣང་བར་གྱུར་པའི་དོན་གྱི་མིང་མི་འཛིན་པ་དེའི་ཚེ། ད་308ལྟར་གྱི་ཡུལ་འཛིན་པའི་དུས་ན་གསལ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་མངོན་སུམ་ནི་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་སྐད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་དེ་སྐྱེས། དེའི་མིང་འཛིན་པར་འབྱུང་བར་ཡང་རྟོགས་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་དེའི་མིང་འཛིན་པ་དེ་དེ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། འོ་ན་ནི་མིང་དེ་འཛིན་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།
གཞན་ཡང་། ༡༧༦ གང་ལ་སྒྲ་ནི་དེས་འགོད་པ། །མིང་གིས་ཡུལ་དེ་ལ་རྣམ་རྟོག་སྐྱེ་བར་འགྱུར། དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་ཉེ་བར་སྦྱོར་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲ་འགོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཡུལ་ཉིད་ལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་དབང་པོའི་ཡུལ་ཉིད་ལ་སྒྲ་འགོད་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། དེས་ན་སྒྲའི་དོན་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་རྒྱུའི་ཕྱིར། དབང་སྐྱེས་ཀྱི་ཤེས་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞིན་དུ་འཇུག་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཡང་འགྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས། དེ་

307 མ་དཔེར། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཉིད་གཅིག་ཅར། ཞེས་བྱུང་མོད་པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།
308 +ད་ལྟར་གྱི་ཡུལ་འཛིན་པ་དེའི་ཚེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

162 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

དེ་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་ཡང་འདོད་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཉེ་བ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མཐོང་བ་མིན་

309ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡང་མཐོང་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེའི་ཡུལ་ལ་སྦྱོར་བར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་དེ་དག་སྒྲའི་དོན་ཅི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་དང་དོན་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་310དེ་དག་དེ་ལ་ཡང་བརྡ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱོར་བ་ནི། གང་ཞིག་འདས་ན་ཡན་གར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་ལ་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མར་མེ་མེད་ན་ཡང་རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །སྒྲ་འགོག་པ་ཡང་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་འདས་པ་དང་ཞིག་པ་ལ་སོགས་པས་དབང་པོའི་ཡུལ་ལས་འདས་ན་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པའོ། །དེ་བས་ན་སྒྲ་དང་འདྲེས་པའི་དོན་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
ཁ) མངོན་སུམ་རྟོག་བཅས་ཡིན་པ་ལ་གནོད་པ་དགོད་པ།
༡] རྒྱས་པར་བཤད་པ། ཀ] གཟུགས་འཛིན་མྱོང་བྱེད་མེད་པར་ཐལ་བ།

གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། སྐྱེས་བུ་འདི་གཟུགས་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་གྱུར་པ་ན། ༡༧༧ གཟུགས་གཟུགས་ཞེས་ནི་མཐོང་བར་འགྱུར། །དེའི་ཚེ་དེའི་ཡུལ་ཅན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི། བློ་མཐོང་བ་ཅི་ཞིག་ཡིན། མཐོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་གཟུགས་ཉིད་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཉིད་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་འགྱུར།། དེའི་ཤེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཤེས་པ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་དེ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཟུགས་བཞིན་དུ་གཟུགས་མཐོང་བ་ལ་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཉམས་མྱོང་ཡོད་ན་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མཐོང་བ་ལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མ་གྲུབ་པས། ངའི་གཟུགས་མཐོང་བ་ནི་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་ངའི་གཟུགས་མཐོང་བ་ནི་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས། ཁྱོད་འདོད་པ་མངོན་སུམ་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་ཡང་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ན། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་ཡང་སྣང་ངོ༌། །དེ་བས་

309 ཡིན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
310 འགྲེལ་བཤད་དུ་(སྨད། ༤༨༤)སོགས་སྒྲས་དོན་འདས་པ་དང་ཆོད་པ་བཟུང་བར་བཤད།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 163

ན་དེའི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ན་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །དེ་བས་ན་དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ནི་མི་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང༌།311 དེ་མངོན་སུམ་ཉིད་མ་ཡིན་ན་དོན་མངོན་སུམ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡང་གཟུགས་འཛིན་པའི་དུས་ན་གཟུགས་མཐོང་བ་ལ་མི་དམིགས་པ་དེས་ན། དེ་ནི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་གཟུགས་ཀྱི་བློ་དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་གཞུང་གིས་ཇི་ལྟར་རྟོག་མེད་འགྱུར། གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ན་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་པར་འགྱུར་པ་དེ་བས་ན་རྟོག་པ་མེད་པ་ཁོ་ན་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ།། ༡༧༨ དེ་ཉིད་ཀྱིས་མྱོང་ཡིན་ན་ནི། །གཟུགས་ཀྱི་བློ་གང་གིས་གཟུགས་གཟུགས་ཞེས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་དོན་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། །བློ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡིན་ན། བློའི་བདག་ཉིད་དེ་ཉིད་ཀྱང་གཟུགས་མཐོང་བ་གཟུགས་མཐོང་བ་ཞེས་འཛིན་པར་བྱེད་པར་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁས་ལེན་ན། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཉིད་མཐོང་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དེ་ཉིད་མི་འཐད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡུལ་དང་དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལ། རྟོག་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་མཐོང་བའི་བློ་འཇུག་པ་དམིགས་པ་མེད་ན། གང་གིས་ན་དེ་ལྟར་འགྱུར། དེས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་བློའི་ཡུལ་དང་རང་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དག་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་གཉིས་ཅིག་ཅར་འཇུག་པར་མི་རུང་བས་ན་བསྟན་པ་ཡིན། ལན་བརྗོད་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གང་ཞེ་ན། དུས་མཚུངས་རྣམ་པར་ཤེས། གཞན་གྱིས་ཉམས་མྱོང༌། །དབང་པོའི་ཤེས་པ་དང་དུས་མཚུངས་པར་འབྱུང་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་གཟུགས་ཀྱི་བློ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་སྟེ། འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། ཅིག་ཅར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ།།
༡༧༩ དུས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཡང་ངས་གཟུགས་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཚེ་ཡང་མཐོང་བ་དེ་འགག་པ་ཡིན་ཏེ་མཐོང་བ་དེ་འདས་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འཇུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དྲན་པ་དེ་ཡང་སྔར་གཟུང་བ་མེད་ཅིང༌། ཉམས་

311 འགྲེལ་བཤད། (སྨད། ༤༨༥) “ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཟུགས་འཛིན་པའི་དུས་ན་བློའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་ན་བློ་མི་འཛིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།” ཞེས་བཀྲལ།

164 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

མྱོང་མེད་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནའོ། །གལ་ཏེ་མཐོང་བ་འདས་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། ཇི་ལྟར་རྒྱུད་གཞན་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། བདག་ཉིད་ལ་ཡང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་མཐོང་བ་འགག་པ་ན་ཡང༌། གཞན་བློ་ཡོངས་གཅོད་ཐ་དད་མེད། །ངོ་བོ་ཅན་གྱི་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན། རང་བློའི་བློར་འགྱུར་ཏེ།

312 ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཉིད་
དང༌། འདས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རང་དང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་གནས་པའི་བློ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མེད་པ་དག་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་གནས་པའི་མཐོང་བ་ལ་བློ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་རང་གི་རྒྱུད་ལ་གནས་པ་ལ་ཡང་འགྱུར་ན། དེ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ངའི་གཟུགས་མཐོང་བ་ནི་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་བདག་ཉིད་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཅན་གྱི་བློ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ།།ཁ] འདས་པ་དྲན་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ།ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། བམ་བོ་ཉི་ཤུ་བརྒྱད་པ། གཞན་ཡང་མངོན་སུམ་ རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་སྨྲས་པ་གང་ཡིན་པ་དང༌། མངོན་སུམ་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡང་རང་རིག་པ་མ་ཡིན་པར་སྨྲ་བ་གང་ཡིན་པའི་རྒོལ་བ་གཉིས་པོ་དག་གི་ཡང༌། འདས་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་དེ་ནི་ད་ལྟར་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་སུ་དཔག་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། ༡༨༠ མཐོང་བ་འདས་པ་དང་ནི་དཔེ་མེད་དང༌། དཔེ་དང་བྲལ་བ་སྟེ།313 མངོན་སུམ་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་གྲུབ་པ་མེད་ན། གང་དཔེ་ཉིད་དུ་རྗོད་པར་བྱེད། རྟགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་ཡང་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་ཅན་ཉིད་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་མེད་པ་ནི་འདི་ལྟར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་དང་ཆོས་ཅན་དང་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མ་ཡིན་ནོ།། འདིས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། དོན་རིག་པ་དོན་ 312 རྩ་བ། འདས་པ་ལ་ནི་དྲན་པར་འགྱུར། །མྱོང་བ་མེད་ལ་དེ་ཅི་ལྟར། །རང་བློའི་བློ་དང་གཞན་གྱི་བློ།། ཡོངས་གཅོད་ངོ་བོ་གཅིག་པར་འགྱུར།།
313 རྩ་བ། དོན་རིག་འདས་པ་དཔེ་དག་དང་། །བྲལ་ཞིང་རྟགས་ནི་ཡོད་མིན་ཏེ། །ཅིས་འགྲུབ་གང་ཕྱིར་དེ་ལ་ནི།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 165

མཐོང་བ་དེ་ཚད་མ་གང་གིས་གྲུབ། རྣམ་པ་གང་གིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཤེས་པ་དེ་ལ་ནི། །མངོན་སུམ་མ་ཡིན་རྟགས་ཅན་མིན། དེ་ལྟར་ན་མཐོང་བ་རྟོགས་
པ་
314མེད་པའི་ཕྱིར། འགྲོ་བ་ལོང་བ་དང་ལྐུགས་པར་འགྱུར་རོ།།
༡༨༡ གལ་ཏེ་དེ་ཡི་རང་ངོ་བོ། །སྣང་བ་ཅན་བློ་དེ་མ་ཐག།།
གཟུགས་སོགས་བཞིན་དུ་འཛིན་འགྱུར་ན། །གལ་ཏེ་ཇི་ལྟར་མདོ་སྡེ་པ་དག་དབང་པོ་དང་དོན་དག་སྔར་འབྱུང་བ་དག་གིས་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཐག་ཉེ་བའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་དེས་ཀྱང་དེ་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར། འདིར་ཡང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་བློ་སྔར་སྐྱེས་པས་ཀྱང་རང་གི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བློ་ཕྱི་མ་གཞན་སྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ངོ་བོར་སྣང་བ་ཅན་ཏེ། བློ་སྔ་མའི་ངོ་བོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཅན་དེའི་དུས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན། དེ་མ་ཐག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེད་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བློ་གཞན་དེས་ཀྱང་། བློ་སྔ་མ་དེ་དག་ཀྱང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་བློ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་དེའི་ཚེ་སྐྱོན་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྔར་བློ་དེ་ནི་འཛིན་མི་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། གང་གི་ཚེ་དོན་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་ན་མྱུར་དུ་མཐོང་བ་མང་པོ་འགགས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་མཐོང་བ་ཐ་མ་ཉིད་ལ། ངས་གཟུགས་འདི་མཐོང་ངོ་ཞེས་འཛིན་པ་ནི་རིམ་གྱིས་315མཐོང་བ་སྔ་མ་དེ་དག་ཀྱང་འདི་ལྟར་ཡུན་རིང་པོར་མཐོང་ངོ་ཞེས་དེ་ལྟར་འགྱུར་བས་མཐོང་བ་ཆོད་པ་དེ་དག་ནི་བློ་316དེ་དག་གིས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་གིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དེར་མི་འགྱུར་ན། ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡང་ཡོད་པ་དེ་བས་ན། དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དེ་ནི་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གནས་སོ།།
གང་གི་ཚེ་འདི་ལྟར། ༡༨༢ ཇི་ལྟར་རང་ཡུལ་ཅན་རྣམ་ཤེས། །ཉམས་མྱོང་དེ་ནི་རྟོག་མེད་ཡིན། །དེའི་ཚེ་དེ་ལྟར་ཡུལ་འཛིན་པ་ཡིན་ན་ཡང༌། ཤེས་པ་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་ད་ལྟར་ཤེས་པ་གཅིག་རྟོག་པ་ 314 མ་དཔེར། རྟོག་པ། ཞེས་ཡོད་མོད་པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།
315 རིགས་ཀྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
316 -དེ་དག་ནི་བློ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

166 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

མེད་པར་གྲུབ་པ་དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བརྡ་ནུས་མེད་པ་ཉིད་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་བརྡས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་གཞན་ཡང་ཡིན་ནོ། །བརྡ་བྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གདོན་མི་ཟ་བར་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རྟོག་པ་མེད་པས་ཀྱང་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་དེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ཕྱིས་འཆད་པར་འགྱུར་ཞིང༌། སྔར་ཡང་བསྟན་ཟིན་ཏོ།།
ག] རང་མཚན་མཐོང་བའི་བློ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ། (༡) ཐལ་བ་འགོད་པ།

གཞན་ཡང༌། ༡༨༣ སྤྱི་བརྗོད་ངང་ཚུལ་ཅན་སྒྲ་དང༌། །ཁྱད་པར་བརྗོད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་ན་ཉེ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པས་ཐ་སྙད་དུ་བྱར་མི་རུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང༌། སྒྲ་འགོད་པ་ཡང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དང་དོན་ཅིག་ཅར་རྟོགས་ན། སྒྲ་གཅིག་གི་ཡུལ་ཅན་རྟོག་པ་ཡིན་ནའོ།། སྒྲའི་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྟོག་པའི་ཡིན་ཏེ། སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །གང་གི་ཚེ་མངོན་སུམ་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དེའི་ཚེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། རྟོག་པ་མེད་པ་མེད་ན་ནི། །ཁྱད་པར་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། མི་འགྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཐམས་ཅད་དུ་སྤྱི་ཡན་གར་བ་རྟོགས་པར་འགྱུར་གྱི། འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་ཡང་ཁྱད་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ༡༨༤ གལ་ཏེ་རྟོག་མེད་འགའ་ཞིག་ཀྱང༌། །ཡོད་ན་མངོན་སུམ་ནི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་ན་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་མི་རྟོག་པར་འགྱུར། འོན་ཀྱང་མངོན་སུམ་རྟོག་པ་མེད་པ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་ཁྱད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་ཤེས་པ་རྟོག་པ་མེད་པ་གཅིག་པོ་རང་གི་རྒྱུ་ལས་ནུས་པ་ངེས་པ་ཅན། མིག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་ཅི་འདྲ་བ་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་འདོད་པ་དེ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན། དེ་དང་མཚུངས་རྒྱུ་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 167

བཞིན་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་གྱི། འགའ་ཞིག་རྟོག་པ་མེད་པ་དང༌། འགའ་ཞིག་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འབྲས་བདག་ཉིད། སྐྱེ་བ་ཐ་དད་རྒྱུ་ཐ་དད་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་རྒྱུའི་རང་བཞིན་ངེས་པ་ལས་འབྲས་བུ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཅི་འདྲ་བ་ལས་སྐྱེ་བ། ཅི་འདྲ་བ་ཅིག་མཐོང་བ་དེ་འདྲ་བ་ལས་སྐྱེ་བ་གཞན་ཡང་དེ་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །མི་འདྲ་བ་ལས་འབྱུང་བ་མི་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། དེ་འདྲ་བ་དང་དེ་འདྲ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་ན་ཡུལ་ལ་སོགས་པའི་ངེས་པར་མི་རུང་ངོ་ཞེས་

མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།(༢) དབང་ཤེས་དང་རྟོག་པ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་པ།
འདིའི་ཕྱིར་ཡང་མངོན་སུམ་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར།
༡༨༥ བརྡ་དྲན་ཕྱིར་ན་སྦྱོར་བ་ནི། །ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་ལྟོས་མེད་ཅན།།
དོན་འདིའི་སྒྲ་རྗོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདིར་སྒྲ་དང་དོན་སྦྱོར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཉེ་བ་ཉིད་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། །བརྡ་དྲན་ཕྱིར་ཏེ། དྲན་པ་ཡང་དོན་ཉེ་བ་ལ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་གང་ཁོ་ན་སྒྲ་བརྡར་བྱས་པ་དེ་ཁོ་ན་ལ་དེ་དྲན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཇི་ལྟར་བརྡར་བྱས་པའི་སྒྲ་དེ་དང་དེ་ཉིད་སྦྱོར་བར་བྱེད་དོ། །དངོས་པོ་ལ་ཡང་བརྡ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར། དེ་ལ་བརྡ་དབང་པོའི་ཤེས་པས་དྲན་པ་མ་ཡིན་ཞིང༌། བདག་ཉིད་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། དྲན་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པའི་སྒྲ་དང་དོན་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་ནི། གང་ལ་བརྡ་དྲན་པ་མེད་པ་དེ་ནི་དེ་དང་དོན་དེ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཉེ་བའི་བ་ལང་དང་བུའི་འབྲེལ་བ་མི་དྲན་པ་ལྟ་བུའོ།། དབང་པོའི་ཤེས་པས་ཀྱང་སྒྲ་དང་དོན་དག་གི་བརྡ་དྲན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱུ་མི་དམིགས་པའོ། །དེ་བས་ན་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཉེ་བ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ། དེ་བཞིན་བརྡ་ལ་ལྟོས་མེད་པར། །དངོས་ནུས་ཉིད་ལས་དོན་གྱི་ནུས་པ་ཉིད་ལས་མིག་བློ་ཡིན། སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚིག་གི་ལྷག་མ་ཡིན་ནོ།།

168 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

(༣) དེའི་ལན་དགག་པ།

དེ་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། བརྡ་དང་དེ་དྲན་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་དབང་པོའི་ཤེས་པ་གཟུགས་འཛིན་པར་བྱེད་པར་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ནི།
༡༨༦ གལ་ཏེ་ཇི་ལྟར་དབང་བློ་ཡི། །གཟུགས་བརྡ་དྲན་ལ་ལྟོས་ཅན་ཡིན།།
གལ་ཏེ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བྱ་བ་ཡིན་ན། གཟུགས་བརྡ་དང་དྲན་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ལྟོས་མེད་ནུས་པ་མ་ཡིན་ན་བརྡ་དང་དྲན་པ་ལ་ལྟོས་པ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་སྐྱེད་པ་ལ། གཟུགས་ནུས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེའི་ཚེ་ནུས་པར་འགྱུར་གཟུགས་འདིའོ། །གང་ལ་ཞེ་ན། དྲན་པ་ཉིད་ལའོ། །ཅི་དང་འདྲ་བར་ཞེ་ན། རྟགས་བཞིན་དུ་དཔེར་ན་རྨ་བྱའི་སྒྲོ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་འབྲེལ་བ་དྲན་པ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་ཅན་ཡིན་གྱི། ལ་ལའི་ཚེ་དངོས་སུ་རྟགས་ཀྱིས་ཤེས་པ་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་དང་འདྲ་བར་རོ།།༡༨༧ དེ་ནི་དེ་མངོན་ཕྱོགས་སྐྱེ་ཕྱིར།

317།དྲན་པ་ནི་དོན་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ལས་
སྐྱེས་པའི་ཕྱི་རོལ་ལས་དྲན་པ་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་གྱི། འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་ཡང་དབང་པོའི་བློའི་ཡུལ་འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དྲན་ལས་དབང་བློ་འགྱུར་བའམ། །འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་ཡང་མིན་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །དྲན་པ་ལས་དབང་པོའི་ཤེས་པ་འགྱུར་བས་གདོན་མི་ཟ་བར་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཞིང༌། འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་གང་གི་ཚེ་དོན་ལས་དངོས་སུ་དབང་པོའི་བློ་མི་སྐྱེ་བ་དེའི་ཚེ། དྲན་པ་དེ་ལས་དུས་གཞན་ལ་དབང་པོའི་བློར་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལ་ལར་རྣམ་གཡེང་སྲིད་ཕྱིར་རོ། །དོན་ལས་དྲན་པ་སྐྱེ་བ་ན། དེ་མ་ཐག་པའི་ཡུལ་གཞན་ལ་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ལ་སོགས་པས་ཆོད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བའམ། དོན་མཐོང་བ་དྲན་པས་མཚམས་སྦྱོར་བས་ཕྱིས་ཀྱང་འགྱུར་ཏེ། །དྲན་པ་ལས་ཕྱིས་ཀྱང་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་སྐྱེད་པར་318ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ༡༨༨ གལ་ཏེ་རིམ་གྱིས་གཉིས་རྒྱུ་ཡིན། །སྔར་གཟུགས་ཀྱི་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་རྒྱུར་གྱུར་བའི་དྲན་པ་བསྒྲུབས་ནས་ཕྱིས་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་

317 རྩ་བ། དེ་ནི་དེ་འབྲེལ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། དེ་ལས་དུས་གཞན་དུས་ཡང་འགྱུར།།
318 སྐྱེ་བར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 169

རྒྱུ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་གལ་ཏེ་དྲན་པ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བས་ཕྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དོན་དབང་པོའི་བློའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། སྔར་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའམ་ཕྱིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་དོན་དེ་ནི་སྔར་ཡང་ཕྱིས་བཞིན་དུ་ལྟོས་པ་མེད་པར་དབང་པོའི་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའམ། མ་ཡིན་གྲང་ན། གལ་ཏེ་སྔར་ཡང་དེ་དེའི་རང་བཞིན་དང་ལྡན་པ་དེའི་ཚེ་ཕྱིས་བཞིན་སྔར་ཡང་སྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་དེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ནི། སྔར་ཡང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་ཕྱིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་ཡང་བསྐྱེད་པར་མི་འགྱུར་ཞེས་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་སྐད་ཅིག་གཞན་བློ་རྒྱུ་སྐད་ཅིག་319མ་ཡིན་ན། སྐྱོན་འདིར་འགྱུར་ན། གང་གི་ཚེ་དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེར་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་དྲན་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཅིང༌། ཕྱི་མའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཕྱོགས་དེ་ལའང་དོན་དེ་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་ན། དོན་དེ་ལའང་དྲན་པ་དོན་མེད་ཅན། དགོས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།།
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར། ༡༨༩ བརྡ་དྲན་ཇི་ལྟར་བརྡར་བཏགས་པ། །གྲུབ་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་དང་། །དོན་གང་ལ་ཡང་སྒྲ་བརྡར་བརྟགས་པ་གང་དེ་ལ་སྒྲ་དེ་སྦྱོར་བའི་དོན་ཡིན་པར་འདོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས། བརྡ་དྲན་པ་དེའི་དོན་ཅན་དུ་འདོད་ན། འདི་ལྟར་དྲན་པའི་ཡུལ་གྱི་དོན་དབང་པོའི་ཤེས་པས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལས་དུས་གཞན་དུ་འབྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གཞན་དྲན་པས་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་དེ་བས་འདིར་དྲན་པ་དོན་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང༌། ཁྱད་པར་བརྡར་བཏགས་མེད་འཛིན་ན། །རྟག་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་གང་ཁོ་ན་ལ་བརྡར་བཏགས་པ་དེ་ཉིད་སྒྲ་དང་བཅས་པའི་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཞིང༌། ཁྱད་པར་ལ་བརྡ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་བརྡར་བཏགས་པ་མེད་པས་ཁྱད་པར་དེ་ཐ་དད་པར་གཟུང་བར་བྱ་བར་འགྱུར་ཏེ། བརྡར་མ་བཏགས་པ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྟོག་པ་མེད་པས་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ།། 319 +ཉིད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

170 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཡང་ན། ཁྱད་པར་བརྡར་བཏགས་མེད་འཛིན་ན། །ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནི་སྐད་ཅིག་མའི་ཕྱོགས་ལ་320སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་དྲན་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པར་འདོད་པ་དེ་ལ། ཁྱད་པར་གྱི་ངོ་བོ་མ་བཟུང་བ་ལ་བརྡ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བརྡར་བཏགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དྲན་པས་བརྡར་མ་བཏགས་པ་ཉིད་དུ་གཟུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འདོད་པར་འགྱུར་ན། དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་སྐད་ཅིག་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་འདོད་ན། དེ་ལ་ཁྱད་པར་ལ་སྒྲ་བརྡ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཞིང༌། བརྡར་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཡང་བརྡར་མ་བཏགས་པའི་དོན་དེ་འཛིན་པ་དེ་ལྟར་ན། ཁྱད་པར་བརྡར་བཏགས་མེད་འཛིན་ན། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དྲན་པ་འདོད་གང་ཅན།

321།ཕྱོགས་གཉིས་པ་ལ་གང་གི་ཡུལ་ཅན་ཡིན། གསུམ་པ་ལ་གང་གི་དགོས་པ་ཅན་ཡིན།322 གཉི་ག་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།
ཁྱད་པར་ལ་སྒྲ་འགོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་སྤྱི་ལ་ཡིན་པ་ངེས་ན། སྤྱི་ཙམ་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི་ཁྱད་པར་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྟོག་པ་ཡང་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་ཡན་གར་བ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཁྱད་པར་ཡང་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། ༡༩༠ སྤྱི་ཙམ་འཛིན་པ་ཡིན་ན་ནི། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་མི་རུང་ངོ༌། །དེ་ལྟར་ན་ཁྱད་པར་དང་འདྲེས་པའི་སྤྱི་འཛིན་པར་འདོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྒྲའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བརྗོད་པ་དང་འདྲེས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
༢] མངོན་སུམ་རྟོག་བཅས་བཀག་པའི་དོན་བསྡུ།དེ་ཕྱིར་མིག་དང་གཟུགས་དག་ལ། །མིག་ཁོ་ན་དང་གཟུགས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་བརྡ་དྲན་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་མིག་བློ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བར་ནི་མཇུག་བསྡུས་པའོ། །མངོན་སུམ་རྟོག་དང་བྲལ་བ་ཅན། །ཞེས་བྱ་བ་སྐབས་སུ་བྱས་ནས། གང་ལ་རྟོག་

320 -སྐད་ཅིག་མའི་ཕྱོགས་ལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
321 རྩ་བ། དེ་ལ་དྲན་པ་དོན་ཅི་ཡོད།།
322 འདིར་ཕྱོགས་དང་གཉིས་གསུམ་པ་ཞེས་བྱུང་བ་འགྲེལ་བཤད་དུ། (སྨད། ༤༨༩) རྟག་པའི་ཕྱོགས་དང་། སྐད་ཅིག་མའི་ཕྱོགས་ལ་ནང་གསེས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་སྟེ། སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་དྲན་པ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་འདོད་པ་དང་། ཡང་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་སྐད་ཅིག་མ་ཤེས་པས་འཛིན་པར་འདོད་པ་ལ་སྦྱར།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 171

པ་དེ་དག་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་བར་དོན་གྱིས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།323
༢) མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ། ཀ) དབང་པོའི་མངོན་སུམ།
༡] དབང་ཤེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་འཐད་པ་སྤང་བ།
འོན་ཏེ་ཅིའི་ཕྱིར་གཉི་ག་ལ་རག་ལས་པས་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་སུམ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི། ཡུལ་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ནི། གལ་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་འཆད་པར་བྱེད་དོ།༡༩༡།གལ་ཏེ་དངོས་སུ་ཤེས་སྐྱེད་ལ། །དབང་པོ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ནུས་པ་ཡིན། །ཇི་ལྟར་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་གཟུགས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་གཉིས་རག་ལས། །སྐྱེ་བ་མིག་དང་གཟུགས་དག་ལ་རག་ལས་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ནི་གཟུགས་དེས་མི་བརྗོད། ཅི་ཐ་སྙད་མི་གདགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བརྒལ་བའོ།།
གོ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དེ། འཇིག་རྟེན་པ་དགོས་པ་མེད་པར་དོན་ལ་ཐ་སྙད་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྲ་འདི་ནི་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་སྐབས་སུ་བབ་པ་འདི་ལ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་324ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། ༡༩༢ གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་མཐོང་ནས། །ཐ་སྙད་ངེས་པར་སྦྱོར་བར་བྱེད། གོ་བར་བྱེད་པ་དེ་ལ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་བབ་པ་དབང་པོའི་ཐ་སྙད་དོ། །དེ་ཡི་ཆོས་ཀྱང་དེས་སྦྱོར་བྱེད། །གོ་བར་བྱེད་པ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པས་སྒྲ་ངེས་པར་སྦྱོར་བ་འོས་པ་ལ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །འདིས་ནི་སྦྱོར་བའི་དོན་འཐད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།
གང་གི་ཕྱིར་འདི་ལྟར། དེ་ཡི་ཆོས་ཀྱང་ངེས་སྦྱོར་བྱེད་པ་གོ་བར་བྱེད་པས་ཁྱབ་པའི་རྒྱུ། ༡༩༣ དེ་བས་ཐ་སྙད་འདི་ལ་ནི། གོ་བར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་རྟགས་ནི་ངེས་པར་སྦྱར། རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་བའི་རྟགས་ངེས་པར་སྦྱར་བ་དེ་ལྡོག་པར་འགྱུར་རོ།། གང་གི་ཚེ་ཞེ་ན། གོ་བར་བྱེད་པ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ནི་ལོག་པའི་ཕྱིར་རོ།། འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་སྦྱོར་བའི་ཁྱབ་པར་བྱ་བ་དང་ཁྱབ་པར་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་བསྟན་ 323 འགྲེལ་བཤད། (སྨད། ༤༩༡) “དེ་ལྟར་ན་རྟོག་པ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟོན་པར་མཛད་པ་ན། རིགས་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་གཞུང་དོན་གྱིས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།”
324 -མ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

172 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཏོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། སྐབས་སུ་བབ་པའི་དོན་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
༢] རྟོག་བྲལ་ལ་ལུང་འགལ་སྤང་བ་ལས། ཀ] འགལ་སྤོང་དངོས།

འོ་ན་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྔའི་དམིགས་པ་བསགས་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྔ་ནི་བསགས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ།325།ཞེས་བྱ་བ་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའ་གང་ཡིན་པ་དེ། གལ་ཏེ་དེ་གཅིག་ཏུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཤད་པ་ཡིན་ན་དེ་ཇི་ལྟར་རུང༌། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཀྱང་། མིག་གིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡུལ་ཅན་དེ་དག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཚོགས་ལྔར་འདོད་ཀྱི་རྫས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།326།ཞེས་བྱ་བ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པར་འགྱུར་རོ།།
ཕྱོགས་སྔ་མ་འདི་གཉིས་ཀྱི་ལན་བཤད་པར་བཞེད་ནས། ༡༩༤ བསགས་པ་དག་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་ཏེ། བསགས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་བསགས་པའི་སྒྲས་ནི་ཚོགས་པ་བརྗོད་དོ། །ཚོགས་པ་དེ་སྤྱི་ལ་གལ་ཏེ་སྤྱི་ལ་དབང་པོའི་བློ་འཇུག་པར་འགྱུར་པ་དེའི་ཚེ་རྣམ་པར་རྟོག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན།
སྤྱི་བློ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཡང༌། །རྣམ་པར་རྟོག་དང་འབྲས་བུ་འབྲེལ།།
དེ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་སྐྱོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། ༡༩༥ དོན་གཞན་དང་ནི་མངོན་འབྲེལ་ཕྱིར། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པའི་རང་བཞིན་སྐྱེད་པའི་རྐྱེན་ཉེ་བའི་ཕྱིར། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱུ་སྔར་ནུས་པ་མེད་པ་དག་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ། རྡུལ་ཕྲན་གཞན་གང་སྐྱེ་འགྱུར་བ། །དེ་དག་གཞན་དང་གཞན་ཐག་ཉེ་བའི་གནས་སྐབས་ཐོབ་པར་གྱུར་བའི་སོ་སོར་ནུས་པ་རྣམས་བསགས་པའི་སྒྲས་བཤད་དོ། །དེ་བས་ན་བསགས་པ་དམིགས་

325 ཐར་གསལ་དུ། (སྨད། ༨༢) འདི་མདོ་ལུང་དུ་ངོས་བཟུང་སྟེ། ཤླཽཀ ༡༩༤ དང་ ༡༩༥ གཉིས་མདོ་དང་འགལ་སྤོང་དང་། དེའི་རྗེས་སུ། ཤླཽཀ ༡༩༦ ནས་དབྱིག་གཉེན་གྱི་ལུང་དང་འགལ་སྤོང་ལ་སྦྱར།
326 སྡེ་དགེ ༤༠༩༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀུ མཛོད་རང་འགྲེལ། ཤོག ༣༡ན༦ “འདི་དག་ནི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་འདོད་ཀྱི། རྫས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ།།” ཞེས་སོ།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 173

པ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་དག་ལས་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་ནུས་པ་སྐྱེས་པར་འགྱུར་བ་ན། དེ་དག་ནི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཏེ་རྒྱུ་ཡིན་ནོ།།
བསགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱིར་གྱུར་པ་ཐ་དད་པའམ། ཐ་དད་པ་མེད་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། གང་གིས་ན་བསགས་པ་དམིགས་པ་ཞེས་བཤད་པ་ལ་ཕྱོགས་སྔ་མའི་སྐབས་ཡོད་པར་འགྱུར་གང་བརྗོད་པ། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་དེ་དག་གི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་གྱི་རྫས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་ཡང་། ༡༩༦ རྡུལ་ཕྲན་རྣམས་ཀྱི་གང་དོན་གཞན་དང་འབྲེལ་པ་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཁྱད་པར་དེ་ཡང་། གལ་ཏེ་ཡང་དེ་དག་ཕན་ཚུན་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་སྔ་མ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ན་ཡང༌། དེ་ཡུལ་ཆོད་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་གནས་ན། ༡༩༦ རྡུལ་ཕྲན་གཞན་དག་མེད་པར་ནི། མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་འདྲ་བ་ནི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་བས་ན་དེ་གཅིག་ངེས་མེད་ཕྱིར། ཤེས་པ་དེ་ནི་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་རྫས་ཀྱི་རྣམ་པར་འཇོག་པར་ངེས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང༌། དེ་དག་གི་ལྷན་ཅིག་པའི་ནུས་པ་རྣམས་ནི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་མཚུངས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད། སྤྱིར་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་དེའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་གྱི། ཤེས་པ་དེ་རེ་རེ་ལ་སོ་སོར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ནི་ཐུན་མོང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་སྤྱི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །རྫས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ཀྱང་། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་རྫས་གཅིག་གི་ངེས་པ་བསལ་བར་ལྟ་བའི་ཕྱིར། ནུས་པས་འཕགས་པའི་སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་འགལ་བ་མེད་དོ།།
ཁ] རྩོད་སྤོང་། (༡) ཏིལ་ལ་སོགས་པའི་སྣང་བས་མ་ངེས།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ༡༩༧ ཅི་སྟེ་སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་ཉིད་ལ་ཡང་། །ཅིག་ཅར་དུ་མར་མི་སྣང་ན། །འབྲས་བུ་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་བྱེད་པས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ངོ་བོ་གཅིག་བཟུང་དུ་ཟིན་ཀྱང༌། རྫས་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་འཛིན་ལ། འོན་ཀྱང་རིགས་

174 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

བཞིན་དུ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། མང་པོ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས། གལ་ཏེ་ཅིག་ཅར་རྫས་མང་པོ་འཛིན་པ་མེད་པ་དེའི་ཚེ། ཏིལ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཅིག་ཅར་འཛིན་པར་སྣང་བར་འགྱུར། ཏིལ་དང་ཡུངས་ཀར་དང་མ་ཤ་ཀ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་རྣམ་པར་ཆད་པ་ན་གནས་པ་རྣམས་རྫས་གཞན་རྩོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མང་པོ་དེ་དག་ལ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཅིག་ཅར་འཛིན་པར་འགྱུར། གལ་ཏེ་རིམ་བཞིན་དུ་རྫས་རེ་རེ་འཛིན་པ་ཡིན་ན། ཏིལ་དང་ཡུངས་ཀར་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་རིགས་མི་མཐུན་པ་དག་ཀྱང་རྫས་མི་རྩོམ་པའི་ཕྱིར། ཐ་དད་པར་སྣང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་དེ་དག་ལ་ཇི་ལྟར་ཅིག་ཅར་འཛིན་པར་འགྱུར། དེ་བས་ན་གང་ཞིག་ཇི་སྲིད་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་བར་གྱུར་པ་ན། མངོན་སུམ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། འདི་ལ་རིགས་པ་ཅི་ཞིག་བྱ། མཐོང་བ་གོ་རིམས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ན་ཡང་མཐོང་བ་མྱུར་ཞིང་མྱུར་བར་འཇུག་པ་ལ། འཁྲུལ་པས་གོ་རིམས་མེད་པར་ཞེན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་རྟོག་པའི་སྐབས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།༡༩༨།དེ་ལྟར་ན་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཞེན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འདི་ལ་ཡང་མགྱོགས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །སྔར་བསལ་ཟིན་ཏོ།།327
གཞན་ཡང་ཏིལ་ལ་སོགས་པ་རིམ་བཞིན་འབྱུང་ཅན་དེ་དག་ལ། མྱུར་བ་328མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །རིམ་བཞིན་འཛིན་པ་ཅིས་མ་ཡིན། །གཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ཉིད་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། ཅིག་ཅར་གཟུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་ན་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིར་ཅིག་ཅར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནོ། །དུས་མཚུངས་ཅན་བློ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །བློ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་དུས་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་མེད་ཅིང་གཞན་མྱུར་དུ་འཇུག་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དུས་མཚུངས་པ་ཅན་གྱི་མྱུར་དུ་འཇུག་པའི་བློ་ཐམས་ཅད་དེ་ལས། ༡༩༩ འགའ་ཞིག་བློ་ནི་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རིམ་མིན་སྣང་བ་དང་ཡུལ་ལའང༌། གཞན་ཡང་རིམ་པ་ལྡན་པ་ཇི་ལྟར་འགྱུར།

329 གང་གི་ཚེ་མྱུར་བ་ཅིག་ཅར་སྣང་བའི་རྒྱུ་
ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་མྱུར་བ་དེ་བློ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཕྱིར་དོན་ཀུན་ 327 འགྲེལ་བཤད་ལྟར་ན། (སྨད། ༤༩༨) འདི་རྣམ་རྩ། ༣/༡༣༦ ཐད་ལ་དགོངས།
328 འབྱུང་བར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
329 རྩ་བ། གཞན་ཡང་རིམ་ལྡན་སྣང་བར་འགྱུར།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 175

འཛིན་པ་ལ། །མྱུར་བའི་ཕྱིར། འདི་ནི་རིམ་མིན་ཐལ་བར་འགྱུར་བའམ། དཔེར་ན་330མངོན་པར་འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་ལར་ཅིག་ཅར་མཐོང་བ་ཞེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་མགྱོགས་པ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།།331
(༢) ཁྲ་བོའི་སྣང་བས་མ་ངེས།
གལ་ཏེ་རྫས་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་འཛིན་པ་དེའི་ནི། ༢༠༠ ཕྱེ་མ་ལེབ་ཁྲ་ལ་སོགས་གཟུགས། །རྨ་བྱ་དང་སྟན་ཁྲ་བོ་ལ་སོགས་པའོ། །གཅིག་མ་ཡིན་པ་ནི་སྣ་ཚོགས་པ་སྟེ། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་དག་ཅིག་ཅར་ཇི་ལྟར་སྣང་བར་འགྱུར་ཏེ་སྣང་བ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་སྣ་ཚོགས་དེ་གཅིག་ན། དེ་ལ་རྨ་བྱའི་མདོངས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་འཛིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཡན་ལག་གི་ངོ་བོ་སྣ་ཚོགས་པ་གཅིག་ཡིན་ཏེ་དེ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལས་འདི་ཆེས་ངོ་མཚར་ཆེ། །སྣ་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངོ་བོ་སྣ་ཚོགས་པ་ལ་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། གང་ཡང་ཁྱོད་སྣ་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ། རྨ་བྱའི་མདོངས་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་ལས་ཀྱང་འདི་ཆེས་ངོ་མཚར་ཆེའོ་ཞེས་དཔྱས་པ་ཡིན་ནོ།།འདི་ལྟར། ༢༠༡ སྣ་ཚོགས་དེ་གཅིག་རང་བཞིན་མིན། །དཔེར་ན་ནོར་བུའི་གཟུགས་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ན་ནོར་བུའི་རིགས་ཐ་དད་པ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་སྤུངས་པ་དག་ནི། གཟུགས་སྣ་ཚོགས་པ་བློ་སྣ་ཚོགས་པར་སྣང་བས་གཟུང་བར་བྱ་བ་གཅིག་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར། རྨ་བྱ་ལ་གནས་པའི་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་སྣ་ཚོགས་པ་དེ་གཅིག་གི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་ནི། གང་ཞིག་སྣ་ཚོགས་པ་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཅིག་གི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རིགས་ཐ་དད་པའི་ནོར་བུའི་གཟུགས་ལྟ་བུའོ། །རྨ་བྱའི་མདོངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡང་སྣ་ཚོགས་པའི་རང་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པའོ།།
རས་ཁྲ་ལ་སོགས་པ་སྔོ་སོགས། །རྣམ་པ་ཐ་དད་མཚུངས་པ་ཡིན།།

332

ཚོན་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བའི་སྣལ་མ་རིགས་སྣ་ཚོགས་པ་ལས་བསྒྲུབས་པའི་རས་
330 དེས་ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
331 -ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
332 རྩ་བ། སྔོ་སོགས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི། །སྣམ་ཁྲ་ལ་སོགས་དག་ལའང་མཚུངས།།

176 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

དང་སྟན་ལ་སོགས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་ན་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་དོག་རྣམ་པར་ཕྱེ་ནས། འདི་ནི་སྔོན་པོ་ཡིན་ལ་འདི་ནི་སེར་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས། གཟུགས་གཞན་ལ་མི་དམིགས་པའི་བློས་འཛིན་ཅིང་རྣམ་པ་ཐ་དད་པར་འཛིན་གྱི། དེ་དག་ལ་གཅིག་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་དེ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར། རྨ་བྱའི་མདོངས་ལ་ཡང་ཡིན་པས་ན་རྨ་བྱའི་མདོངས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་གི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་ནི། གང་དང་གང་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པའི་སྒོ་ནས་བློས་སོ་སོར་རྣམ་པར་ཕྱེ་ནས་གཟུང་བ་སྣ་ཚོགས་པའི་ངོ་བོ་དེ་ནི་གཅིག་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཚོན་རིགས་མི་མཐུན་པས་ཉེ་བར་བསྒྱུར་བའི་སྣལ་མ་ལས་བསྒྲུབ་པའི་རས་ཁྲ་བོའི་ངོ་བོ་ལྟ་བུའོ། །རྨ་བྱ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཀྱང་སྔོན་པོ་ཐ་དད་པའི་སྒོ་ནས་བློས་རྣམ་པར་ཕྱེ་ནས་བཟུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པའོ།།
༢༠༢ དེ་ལ་གལ་ཏེ་ཡན་ལག་གཟུགས། །དེ་ལྟར་འབའ་ཞིག་སྣང་འགྱུར་ན།།
འདི་ནི་སྔོན་པོའོ། །འདི་ནི་སེར་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་ཕྱེ་ནས་333རྨ་བྱའི་མདོངས་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡན་ལག་གི་ངོ་བོ་ནི་ཡིན་གྱི། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ནི་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་གཞན་འདིས་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པར་སྨྲའོ། །འདི་ལྟར་སྔོ་སོགས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དེ། ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་མཐོང་བར་གྱུར་པའི་སྔོ་སོགས་བསལ་ནས་ནི། བོར་ནས་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་གཞན་རྨ་བྱ་མཐོང་ངོ་ངོ་མཚར་ཆེ། །སྣ་ཚོགས་པ་ངོ་མཚར་དུ་འགྱུར་བ་དེ་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །འདིས་ནི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མེད་པ་ལ་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་བསྟན་ཏོ། །བཅོས་མ་དང་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱེ་མ་ལེབ་ཀྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་ངང་ཚུལ་གྱི་བློ་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི། དོན་གྱི་རྣམ་པ་དང༌དུས་མཚུངས་པ་ཅན་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་མཚོན་ཅིང་ངེས་པ་དག་ལས། བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱེ་མ་ལེབ་ཅི་འདྲ་བའི་བློ་རྣམ་པར་ཕྱེ་ནས་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་དང༌རིམ་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་དེ་འདྲ་བ། ཚོན་རམས་ལ་སོགས་པ་རིགས་མི་མཐུན་པས་བྱས་པ་བཅོས་མའི་ཕྱེ་མ་ལེབ་ཀྱི་ངོ་བོ་སྣ་ཚོགས་པ་ཅན་ཉིད་དུ་མཚོན་པ་ཡིན་ནོ།།
333 མ་དཔེར། ཕྱེ་ན། ཞེས་ཡོད་མོད་པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 177

དེ་དེ་ལྟར་ན། ༢༠༣ དོན་རྣམས་དུས་མཚུངས་ཅན་ཉིད་དུ། །མཚོན་པ་བྱེད་པའི་བློ་དག་གིས།

334།བཅོས་པའི་ཕྱེ་མ་ལེབ་ལ་བློས་335གཅིག་ནི་རིགས་མི་མཐུན་པའི་རྫས་
རྩོམ་པ་མེད་པས། ཡན་ལག་ཅན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། རིམ་ལྡན་དོན་སྣ་ཚོགས། ཡུལ་སྣ་ཚོགས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ན། བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱེ་མ་ལེབ་ལ། གཞན་ནི་རིམ་མིན་དོན་གཅིག་ཅིའི་ཕྱིར་འདོད། གཉིག་ལ་ཡང་བློ་ནི་རིམ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པ་དང༌། དོན་སྣ་ཚོགས་པ་ཅན་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །སྦྱོར་བ་ནི། གང་ལ་བློའི་ངོ་བོ་སྣ་ཚོགས་པ་ཅན་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྣ་ཚོགས་པ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་བཅོས་མའི་ཕྱེ་མ་ལེབ་ལྟ་བུའོ། །བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱེ་མ་ལེབ་ལས་ཀྱང་བློའི་ངོ་བོ་སྣ་ཚོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སོ།།
གཞན་ཡང༌། ༢༠༤ བློ་རྣམས་སྣ་ཚོགས་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །བློའི་སྣང་བ་སྣ་ཚོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དངོས་རྣམས་སྣ་ཚོགས་ངོ་བོ་ཉིད། སྣ་ཚོགས་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །བློའི་སྣང་བ་སྣ་ཚོགས་པ་ཉིད་དེ་ཡང༌། ཕྱེ་མ་ལེབ་ཁྲ་བོ་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། ཅིའི་ཕྱིར་འདི་ལ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་སྣ་ཚོགས་པ་མ་ཡིན། ཅི་སྟེ་ཡན་ལག་མིན། བློའི་སྣང་བ་སྣ་ཚོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུན་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་ཐ་དད་པའི་རྒྱུ་གཞན། གང་གིས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་དད་རྣམ་པར་བཞག་འདི་གྲུབ། སྣ་ཚོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།
གལ་ཏེ་སྣ་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་གཅིག་ཅིག་ཕྱེ་མ་ལེབ་ཁྲ་བོ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྣ་ཚོགས་པའི་རྣམ་པར་འཛིན་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་གྱི། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་སྣ་ཚོགས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། ༢༠༥ རི་མོ་སོགས་བློ་སྣ་ཚོགས་མིན། །སོགས་པ་སྨོས་པས་ནི་སྟན་ཁྲ་བོ་ལ་སོགས་པ་གཟུང་ངོ༌།། བློ་སྣ་ཚོགས་པ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རིགས་མི་མཐུན་རྣམས་རྩོམ་མེད་ཕྱིར། །སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་གང་ལ་རིགས་མི་མཐུན་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ཡོད་པ་དེ་ནི་རིགས་མི་མཐུན་པ་ཅན་ནོ། །རིགས་མི་མཐུན་པ་ཅན་དེ་དག་ནི་འབྲས་བུའི་རྫས་

334 རྩ་བ། དུས་དང་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ནི། །མཚུངས་པར་རྟོགས་པའི་བློ་དག་ལས། །གི པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། 335 བློ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

178 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

རྩོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་ཅན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཡན་ལག་གི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱང་སྣ་ཚོགས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་གཅིག་མི་རྩོམ་པའི་ཕྱིར། སྣ་ཚོགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་གཅིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། གང་གིས་ན་བློ་སྣ་ཚོགས་པར་འགྱུར། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་། སོ་སོ་རེ་རེ་སྣ་ཚོགས་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། རི་མོ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྣ་ཚོགས་པའི་བློ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །རི་མོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་གཅིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ལྡན་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞིང༌། དེས་བྱས་པ་ནི་དེའི་བློ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྟོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་ལྡན་པ་སྣ་ཚོགས་མིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཟུགས་མེད་ཕྱིར་རོ། །ལྡན་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་བདག་ཉིད་ལ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་རྣམས་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཇི་ལྟར་ཡང་སྒྲའི་ཡུལ་ལྡན་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང༌། ཕྱེ་མ་ལེབ་ཁྲ་བོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡོད་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་སྣ་ཚོགས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྣ་ཚོགས་པ་བཞིན་དུ་སྣ་ཚོགས་པ་ཉེ་བར་བཏགས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བཏགས་ཙམ་རྟེན་མ་ཡིན། ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་རོ། །ལྡན་པ་ཉེ་བར་བཏགས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དེ་སྣ་ཚོགས་པ་དང་འདྲ་བས་སྣ་ཚོགས་པ་ཞེས་བརྗོད་ན། འདི་ལྟར་ཕྱེ་མ་ལེབ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཁྲ་བོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡན་ལག་སོ་སོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་སྣ་ཚོགས་པ་ཉིད་ཉེ་བར་བཏགས་པའི་རྒྱུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
གལ་ཏེ་གཉི་ག་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཉེ་བར་བཏགས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱེ་མ་ལེབ་ཁྲ་བོའི་གཟུགས་ལ་སྣ་ཚོགས་པ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། རི་མོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་སྣ་ཚོགས་པའི་ངོ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་རི་མོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྡན་དོན་གཅིག་ལ་འཕྲོད་པ་འདུ་བའི་ཕྱིར། ཉེ་བར་བརྟགས་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ན། དེ་ཡང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་གང་ལ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་ལ། འདུ་བ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ན། ཡན་ལག་དེ་རྣམས་སོ་སོ་ལ་ངོ་བོ་སྣ་ཚོགས་པའི་ལྡན་

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 179

པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་336རང་གི་ངོ་བོ་སྟེ་དེ་རྣམས་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ༢༠༦ རེ་རེ་སྣ་ཚོགས་ཡིན་ཕྱིར་རོ། །དོན་གཅིག་ལ་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡང་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་དོན་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། རི་མོ་ལ་སོགས་པའི་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་རིམ་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་སྐྱེ་ཞིང་དེ་ནི་སྣ་ཚོགས་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྲེ་བར་བྱེད་པའི་བློ་སྣ་ཚོགས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རི་མོའི་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་རིམ་བཞིན་དུ་ནི་བཟུང་བ་ལའམ། སྣ་ཚོགས་བློ་ཡིས་བསྲེ་མིན་ཞིང༌། །བློ་སྣ་ཚོགས་པས་བསྲེ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་གསལ་བར་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དབང་པོའི་བློ་འདོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དབང་པོའི་བློ་དེ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་གང་གིས་དོན་དུ་མ་འཛིན་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་སྲེ་བར་བྱེད་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། དོན་དུ་མ་བློ་གཅིག་གིས་འཛིན་པ་ཐོབ་སྟེ། དུ་མ་བློ་གཅིག་གིས་འཛིན་ཕྱིར་རོ།

337།རྒྱུའི་ཕྱིར་ཅི་སྟེ་སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་ཉིད་ལ་ཡང༌། ཅིག་ཅར་དུ་མ་མི་སྣང་ན། །ཞེས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཇི་ལྟར་ཡིད་ཀྱི་བློ་དོན་དུ་མ་འཛིན་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་འཛིན་338པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དབང་པོའི་བློ་ཡང་རང་གི་ཡུལ་དུ་མ་འཛིན་པ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡོད། དེ་ལྟར་ན་གང་དེ་ནི་ཅིར་ཡང་མི་རུང་ངོ༌།།༢༠༧ གང་གི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་རི་མོ་ལ་སོགས་པའི་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་ངོ་བོ་སྣ་ཚོགས་པ་ཅན་གཅིག་མེད་པར་ཡང་སྣ་ཚོགས་པར་སྣང་བ་ཅན་གྱི་བློ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། དོན་དུ་མ་ཅན་གཅིག་ཡུལ་དུ་མ་ཅན་339གྱི་བློ་གཅིག་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་འགྲུབ་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་དོན་དུ་མས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱིའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ངོ༌། །གང་གི་ཚེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། དེ་ཕྱིར་ཡང་དོན་སྣ་ཚོགས་པ་ཅིག་ཅར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་བློ་རྟོག་པ་མེད་པ་འགྲུབ་བོ། །ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་ཤེ་ན། རེ་ཞིག་འདིར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བློ་

336 +རང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
337 རྩ་བ། གཅིག་གིས་དུ་མ་མི་འཛིན་ཕྱིར།།
338 +པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་འཛིན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
339 -གཅིག་ཡུལ་དུ་མ་ཅན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

180 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ལ་གསལ་བར་སྣང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ལ་གུས་པ་མེད་པས་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ་འདི་ལྟར་ཡང༌།
དོན་གཅིག་ལ་ནི་རྟོགས་པ་ན། །དེ་ལས་གཞན་པའང་མཐོང་བར་འགྱུར།།340
གང་གི་ཚེ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཅིག་ཅར་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་ལ། སྔོན་པོ་སྔོན་པོ་ཞེས་རང་གི་མིང་དང་འབྲེལ་བའི་སྔོན་པོ་གཅིག་ཁོ་ན་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་ཡང༌། དེའི་ལོགས་ན་གནས་པའི་དོན་སྣང་བ་ཁོ་ན་དེ་དུས་དེར་རང་གི་མིང་དང་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།341 ཅིག་ཅར་མིང་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་དེ་དག་ལ་སྒྲ་དང༌། མ་འདྲེས་པ་ཉིད་འཛིན་པའི་ཕྱིར། །མངོན་སུམ་རྟོག་པ་མེད་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།
ག] མདོའི་དགོངས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།
(༡) སྔར་བཤད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་དག་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བ། (ཀ) རྩོད་པ།
སྣ་ཚོགས་སྣང་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་གང་ཞིག་སྣ་ཚོགས་པ་དེ་ནི་གཅིག་གི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་མ་ངེས་པར་སྨྲའོ།༢༠༨།སྣ་ཚོགས་སྣང་ཅན་དོན་རྣམས་ལ། །རྣམ་པ་ཐ་དད་ཅིང་སྣ་ཚོགས་པའི་སྣང་བ་ཕྱེ་མ་ལེབ་ཁྲ་བོ་ལ་སོགས་པ་ལ་འབྱུང་བ་ཅན་གྱི་ཡན་ལག་གི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་ནི། རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཅིག་ཉིད་མི་རིགས་ན། །དེའི་ཚེ། རེ་ཞིག་བློ་དེ་གཅིག་ཉིད་ལ། །ཇི་ལྟར་དུ་མ་སྣང་བར་འགྱུར། །སྣ་ཚོགས་པ་འཛིན་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་བློ་ཡང་སྣ་ཚོགས་པར་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གཅིག་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ན་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
(ཀ) དེའི་ལན། [༡] ཕྱི་དོན་ཁས་མ་བླངས་པའི་ལུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལན་གདབ་པ།
[ཀ] མདོར་བསྟན།
རྣམ་པ་དེ་དོན་དམ་པར་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་སྐྱོན་འདི་ཡིན་གྱི། ང་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མི་འདོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

340 རྩ་བ། གང་ཕྱིར་གཅིག་དོན་རྟོགས་པ་ནའང་། །གཞན་དག་མཐོང་བ་དེ་ཕྱིར་ཡང་།།
341 སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 181

༢༠༩ མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ། །དེ་ནི་དངོས་སྟོབས་འོངས་པ་ཡིན།།སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སོ། །ཅི་ཞིག་ཅེ་ན། གང་དེ་དངོས་པོའི་སྟོབས་ལས་འོངས་པའོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་དོན་བསམས་པ། །གཅིག་དང་དུ་མའི་རྣམ་པ་གང་དག་གིས་རིགས་པས་དཔྱད་པ་ན། དེ་ནི་དེ་ལྟར་རྣམ་པ་དེ་དང༌རྣམ་པར་བྲལ་ཞིང་སྟོང་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་བཞིན་འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་རྣམ་པར་མི་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཆོས་རྣམས་བདག་མེད་པར་བསྟན་པར་བཞེད་ནས། གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་གཅིག་ལ་སྣ་ཚོགས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འགོད་པར་མཛད་དོ།།
[ཁ] རྒྱས་བཤད།

༢༡༠ གལ་ཏེ་བློ་གཅིག་ལ་སྣ་ཚོགས་དེ་དོན་དམ་པར་ཅིར་འགྱུར། དོན་དམ་པར་བློ་སྣ་ཚོགས་པ་དེས་དངོས་པོ་ཡང་སྣ་ཚོགས་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདྲི་བ་པོའི་བསམ་པའོ། །བསྟན་བཅོས་མཛད་པས། དེ་ཡི་བློ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ།

342།ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། གཅིག་དང་སྣ་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་
དེ་ནི་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །གཅིག་ཉིད་ཡིན་ན་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་སྣ་ཚོགས་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པར་སྣང་བ་དོན་དམ་པར་དེའི་རྣམ་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས། ནན་གྱིས་འདོད་པར་བྱ་སྟེ་གཅིག་པ་ཉིད་ཉམས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།། གཅིག་དང་དུ་མ་ཉིད་དག་གི་གནས་པའི་རྟེན་དོན་དམ་པར་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མེད་པ་མ་གཏོགས་པར་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་བློ་སྣ་ཚོགས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། སྣ་ཚོགས་པ་མ་ལུས་པ་ཡང་རྫས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་གཅིག་ཡིན་ན་ཡང་རྣམ་པ་དུ་མ་ཅན་མ་ཡིན་ནོ། འོན་ཀྱང་གལ་ཏེ་འདི་བདག་དོན་འདོད་ན།

343 དེའི་ངོ་བོ་ཅན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་དག་ཀྱང༌། དེའི་ངོ་བོའི་
སྒོ་ནས་གསལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་དོན་དམ་པར་གནས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་ལ་བདག་གི་འགོག་པར་བྱེད་པས། ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དེ་ལྟར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་སོ།།

342 རྩ་བ། བློ་དེ་ལ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ།།
343 རྩ་བ། གལ་ཏེ་དོན་རྣམས་བདག་ཉིད་འདིར། །འདོད་ན་དེ་ལ་ངས་ཅི་བྱ།།

182 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

༢༡༡ གང་གི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་དོན་གྱི་རྣམ་པ་སོ་སོར་སྣང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེ་ཕྱིར་དོན་དང་སྟེ། གཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་དག་དང༌། ཤེས་པ་ལ་འཛིན་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡང༌། རགས་སྣང་མ་ཡིན། གང་འདིར་རགས་པའི་རྣམ་པར་སྣང་བ་དེ་ཕྱིའམ་ནང་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རགས་པར་སྣང་བ་དེ་གཅིག་གམ་དུ་མར་འགྱུར་གྲང་ན། རེ་ཞིག་གཅིག་ལ་རགས་པར་སྣང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རགས་པ་གཅིག་ཉིད་ནི་བཀག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །གང་ལ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་གཅིག་པོ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྔར་བསལ་ཟིན་ཏོ།344།དེ་དག་ཉིད་རགས་པའི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མང་པོ་ལ་ཡང༌། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་གཟུགས་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན། རྡུལ་ཕྲ་རབ་རེ་རེ་ལ་གང་ཤེས་པ་རགས་པར་སྣང་བའི་རྣམ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཚོགས་པ་ལ་ཡང་དེའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། གང་གིས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདྲ་བར་འགྱུར།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ནི་མེད་མོད་ཀྱི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་གཉིས་སུ་སྣང་བ་ཅན་དོན་དམ་པར་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་དང་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།345༢༡༢།འདི་ལྟར་ནང་གི་ཡོངས་གཅོད་ནང་གི་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆ་འདི་གང་ལས་གཞན། ཕྱི་རོལ་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཡིན། བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་ནའོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པ་དང་མེད་ཀྱང་རུང༌། བློ་ངོ་བོ་གཉིས་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་གྱི། བློ་གཅིག་ལ་དོན་དམ་པར་རྣམ་པ་དེ་གཉི་ག་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་ཉིད་ཉམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་དེ་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་སྣང་བར་གྱུར་པ་བློའི་སྣང་བ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། བློའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡོད་པ་ཙམ་ལས་འདིའི་ཤེས་པ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་346འགྱུར་བས་ན། བློའི་དོན་དང་འདྲ་བ་འདོད་པར་བྱའོ།། དེ་ཡང་ནང་དུ་འདུས་པ་ནས་གཞན་འདྲ་བ་གཅིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། བློ་ཉིད་བློར་སྣང་བ་ཅན་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་གི་ཆས་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ 344 རྣམ་རྩ། ཐད་ལ་དགོངས།
345 ཏེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
346 -མི པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 183

ན། དོན་དམ་པར་དེ་ཐ་དད་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང༌། ཐ་དད་མེད་ཅན་ཤེས་པ་ཡི། །དེའི་ཡང་གང་འདི་ཐ་དད་སྣང་བ་དེ་བསླད་པ་ཡིན། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ།།
༢༡༣ ཤེས་པ་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་དེ་ལ་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པའམ་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་མེད་པ་ན་ནན་གྱིས་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་ན། གཉི་ག་དག་ཀྱང་ཉམས་པར་འགྱུར། གཟུང་བ་ཉིད་དང་འཛིན་པ་ཉིད་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་དེ་དག་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་ཤེས་པ་ལ་གཉི་ག་མི་འཐད་པ། དེ་ཕྱིར་གཉི་གས་སྟོང་པ་ཉིད། ཤེས་པ། དེ་ཡིས་དེ་ཉིད་དེ་ཉིད་ཡིན།

347།གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བའོ།།
༢༡༤ དེ་ནི་བསླད་པ་ཉིད་ཡིན་ནའང༌། གང་གི་ཚེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་མེད་པ་དེའི་ཚེ། དེ་དག་སྟེ་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པའི་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས། རྣམ་པར་གཞག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་རྣམས། ཐ་དད་ཀྱང་སྣ་ཚོགས་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་བསླད་པ་སྟེ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར། དངོས་རྣམས་ཐ་དད་གནས་པ་འདི། །དེ་ཐ་དང་རྟེན་དང་ཚུལ་ཅན། །གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ཐ་དད་པའི་རྒྱུ་ཅན་ནོ། །བློའི་སྣང་བ་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མེད་པར་རྣམ་པར་གནས་པའི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་ནོ།།
གལ་ཏེ་དེ་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་དངོས་པོ་རྣམས་ཐ་དད་པ་དང༌། ཐ་དད་པ་མེད་པ་གང་ལས་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ངོ༌། །དེ་ལྟར་ན་སྔར་དམིགས་པར་མ་གྱུར་པ་ཕྱིས་དོན་གྱི་རྣམ་པ་འཛིན་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་དམིགས་པ་སྐྱེས་པ་ན། དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བ་ནི། ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་དམིགས་པའི་སྣང་བ་དང་བྲལ་བ་ན། འགག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཚེ་གང་གིས་དམིགས་པ་དང་གང་དམིགས་པ་དེ་གཉི་ག་མེད་པའི་ཕྱིར། འབའ་ཞིག་348ཀྱང་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་

347 རྩ་བ། དེ་ཕྱིར་གཉིས་སྟོང་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་དེ་ཡིའང་དེ་ཉིད་ཡིན།།
348 འགའ་ཞིག པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

184 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

རོ། །དེའི་ཚེ་སྐྱེ་བ་ལ་དམིགས་པའི་རྟེན་ཅན་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།།དངོས་པོའི་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མེད་པ་འབའ་ཞིག་བསླད་པ་ཡིན་པར་མ་ཟད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རང་བཞིན་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཟུང་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ལས། །ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། ཅུང་ཟད་ཡུལ་ཅན་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ནི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པས་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མཚན་མར་འཛིན་པས་ན་འདུ་ཤེས་དང་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱེད་པས་ན་ཚོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཅུང་ཟད་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཚན་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གཞག་པ་དེའི་ཕྱིར། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ།༢༡༥།གཟུང་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ལས། །དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཞན་ཉིད་དུ་གཞན་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པའི་འབྲེལ་པ་མ་གཏོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་དེ་དག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་མཚན་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་ཞིང༌། མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་མེད་པར་རབ་ཏུ་བཤད། །སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་མེད་པར་རབ་ཏུ་བཤད། །མཚན་ཉིད་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གཞན་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་ན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་མེད་པ་ཅན་ཏེ་འདི་ལྟར། ༢༡༦ ཕུང་པོ་ལ་སོགས་བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དཔེར་ན། སྤུངས་པར་གྱུར་པ་དེ་ལྟར་ན་སྤུངས་པའི་དོན་ནི་ཕུང་པོ་དང༌། མཆེད་པར་བྱེད་པས་ན་མཆེད་པའི་དོན་ཏེ་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་དོན་དང༌། སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་དོན་ནི་ཁམས་ཀྱི་དོན་ལྟ་བུའོ། །མཚན་ཉིད་དེ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་ཅན་ཏེ་བྱེད་པའི་བྱེ་བྲག་ཅན་ནོ། །བྱེད་པ་དེ་ཡང་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན། བྱེད་

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 185

པ་དེ་ཡང་དེ་ཉིད་མིན། །རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་དེས་ཀྱང་དངོས་པོ་དེ་དག་མཚན་ཉིད་བྲལ་མཚན་ཉིད་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ནོ།།
[ག] རྩོད་པ་སྤང་བ།

དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ན་ཡང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་སོ་སོ་ཐ་དད་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་མཛད་པ། དེ་ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་པ་དེ་ལྟར་ན་འགལ་བ་མེད་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟའི་རང་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་ནས། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་ཏེ། བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་སོ་སོར་ངེས་པའི་སྒོ་ནས། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དོན་དམ་པ་བཞིན་དུ་མཐོང་བར་བྱེད་པའི། ༢༡༧ རྣམ་རིག་དེ་བཞིན་མིན་རྣམ་པར། །སྐྱེ་འགྱུར་རོ། །གང་དག་ཅེ་ན། མ་རིག་པས་བཅོམ་བདག་ཉིད་ཅན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་མ་སྤངས་པ་ཅན་གྱིའོ། །འདིས་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྣང་བའི་རྒྱུ་བསྟན་ཏོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་རྣམ་པ་ཡང་ཅི་དང་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། རབ་རིབ་ཅན་སོགས་བཞིན། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་སྐྱེའོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་ཡུལ་ངེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཇི་ལྟའི་རང་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་ནས། །ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། ལྟོས་པར་བྱེད་པས་ན་ལྟོས་པ་སྟེ་ལྟོས་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །རྐྱེན་གྱི་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ལ་ལྟོས་ནས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་ན་ཡང་རྣམ་པར་རིག་པ་རང་དབང་གིས་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། རྣམ་པར་རིག་པ་ལ་ལའི་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རྐྱེན་གྱི་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟར་ཉེ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ།།
ཕྱིན་ཅི་ལོག་འཁྲུལ་པ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ས་བོན་མེད་པ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དེའི་ས་བོན་འདི་ཉིད་ཅེས་བསྟན་པར་མི་ནུས་ཏེ།349 སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་མཚུངས་པའི་ངོ་བོ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བསྟན་པར་ 349 ཀྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

186 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

མི་ནུས་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། མེད་པར་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་རྨི་ལམ་ན་དམིགས་པའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱི་རྨི་ལམ་ན་དམིགས་པ་དེ་ལྟར་སད་པ་ན་ཡང༌། སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེས་བུ་མཐོང་བ་པོ་བཞིན་ནོ། །མེད་པ་འདི་དག་ལ་བྱེ་བྲག་ཅི་ཡོད་དེ། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པ་གཏན་ནས་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཡང་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བར་འགྱུར་ཏེ། མངོན་པར་འདོད་པའི་སྐྱེས་བུ་བཞིན་ནམ། འདི་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འཁྲུལ་པ་ས་བོན་མེད་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྣང་བ་ཅན་ཡང་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རོ།།
༢༡༨ དེ་ནི་དེ་ཉིད་རིགས་ཅན་མིན། གང་དག་གིས་ཤེ་ན། མཆོག་མཐོང་མིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས།

350།སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་པ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པས་བསླད་པའི་
གནས་སྐབས་ཅན་དག་གིས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཁོ་ནས་དེ་ཁོ་ན་351ཉིད་མཁྱེན་གྱིས་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྣམ་པ་ཉིད་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་ཅན་ཉིད་ཡིན་ཡང་ཇི་ལྟར་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་གཞག་པར་མཛད་པ། དེ་ལྟར་ན་ཞེན་པ་མངའ་བའི་རྒྱུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །མཆོག་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་རིག་པ་མ་ཡིན་ན། གཟུང་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་སྨོས་པ་ལ། མཆོག་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་ནི་གཟུང་དང་འཛིན་པའི་བསླད་པ་དག་མེད་པར་མེད་ཕྱིར་རོ། །རྟག་ཏུ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པས་བསླད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མཐོང་བ་དང་བསླད་པ་དེ་འདྲ་བ་ནི་མཆོག་དང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ལ་གཉིས་ཀྱིས་དབེན་པ་མཆོག་མཐོང་བ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་གང་གིས་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ། གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་རྩ་ནས་བཏོན་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཚེ་དེ་དག་གིས་གཉིས་ཀྱིས་དབེན་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་གཉིས་ཀྱིས་དབེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
༢༡༩ དེས་ཏེ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་དོན་བཏང་སྙོམས་ཅན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མཚན་

350 རྩ་བ། ཕ་རོལ་མཐོང་མིན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །དེ་ཉིད་དེ་ནི་རིག་མ་ཡིན།།
351 -དེ་ཁོ་ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 187

ཉིད་དང་བྲལ་བ་བཏང་སྙོམས་སུ་མཛད་པ་ཅན། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གིས་གླང་ཆེན་གཟིགས་སྟངས་མཛད་ནས། གླང་ཆེན་བཞིན་དུ་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་སུ་ཟིན་ཀྱང་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མི་གཟིགས་པ་ལྟར་སྟོན་པ། འཇིག་རྟེན་ཐུགས་ནི་འབའ་ཞིག་གིས། །ཕྱི་རོལ་སྤྱོད་ལ་འཇུག་པར་མཛད། །ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་སྣང་བར་འགྱུར་བའི་དོན་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་སྣང་བ་དེའི་ངོར་མཛད་ནས། ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ཉིད་རྟོགས་པར་གྱིས་ཤིག །ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལས་བཟློག་པ་ལ་འཛིན་པར་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་ཕྱི་དང་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡང་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་རིལ་པོར་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་བཟློག་པའི་ཐབས་སུ་བསྟན་པར་འགྱུར་བ་དེ་གནས་པ་ཡིན་ནོ།།
«༢» ཕྱི་དོན་ཁས་བླངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལན་གདབ་པ།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། བམ་པོ་ཉི་ཤུ་དགུ་པ། ཇི་ལྟར་སྣ་ཚོགས་སུ་སྣང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་བློ་ཡང་ཇི་ལྟར་ན་གཅིག་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་གནས་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་སྣ་ཚོགས་པ་དང་བློ་སྣ་ཚོགས་པ་དག་ཀྱང་སྐྱོན་མཚུངས་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང༌། རྣམ་པ་གང་གིས་བློ་གཅིག་ཡིན་པར་བརྗོད་ཀྱི། གཟུགས་སྣ་ཚོགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་གཏན་ཚིགས་མ་ངེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ༢༢༠ ཤེས་པ་སྔོ་སོགས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་ཏེ། ཤེས་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ལ། སྔོ་སྣ་ཚོགས་སྣང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ། ཤེས་ཁྱད་པར་ཡིན་ཤེས་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ཏེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་ཉིད་གཅིག་ཡིན་གྱི། གཞན་རྟེན་མིན་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་གཅིག་352ཉིད་བཞིན་དུ་དོན་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྣ་ཚོགས་པར་མཐོང་བ་དེར་སྣང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་དེ་འདྲ་བར་གྱུར་པ་དེ་དེ་ལས་གཞན་པའི་སེར་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྣང་བ་ཐ་དད་པ་ཡན་གར་བ་མཐོང་ནུས་མ་ཡིན་ཏེ། དེར་སྣང་བ་ན་དེ་ལས་གཞན་པ་ཤེས་པ་གཅིག་

352 -གཅིག པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

188 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

གི་བདག་ཉིད་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ངེས་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང༌། གཅིག་མི་353སྣང་བས་ཀྱང་གཞན་ཡང་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་གང་གི་ཚེ་འཇལ་བར་བྱེད་པས། དེ་ལ་ནི་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དེ་ལས་གཞན་པ་སེར་པོ་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་སྔོན་པོའོ། །འདི་སེར་པོའོ་ཞེས་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་འབྱེད་བྱེད་པ་ན་ཤེས་པ་དེ་ཚོལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དེའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དོན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར། དོན་ཉིད་ལ་དེའི་ཤེས་པ་འཇུག་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་བས་ན་རྣམ་པ་གཅིག་སྣང་བར་གྱུར་པ་ན་ཡང་ཐམས་ཅད་པའམ་ཅུང་ཞིག་ཀྱང་མ་354ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཤེས་པ་ལ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྣང་བ་ཐ་དད་པར་བྱེད་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་སྣ་ཚོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ན་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་གཅིག་ཆོད་པ་ན་ཡང༌། གཞན་ལ་འཇུག་པ་ཉིད་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དོན་ཡང་ཅིག་ཅར་རམ་སོ་སོ་ནས་འཛིན་པར་འགྱུར་ན་ཤེས་པ་ནི་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར།
༢༢༡ ཤེས་པ་ཇི་ལྟར་སྣང་གང་ཡིན། །དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཉམས་མྱོང་འགྱུར།།
རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་ཀྱང༌། དེ་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་པ་གགས་བྱེད་པ་ཡོད་ན་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གཅིག་ངོ་བོར་འགྱུར། གཅིག་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །སེམས་ནི་སྣ་ཚོགས་པ་མཐོང་བའོ། །རྣམ་པ་ནི་སྣ་ཚོགས་པ་སྟེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ངོ་བོ་སྣ་ཚོགས་པར་སྣང་བའོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་སྣ་ཚོགས་པ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བར་ནུས་པ་ཅན་དེ་ནི་གཅིག་གི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་གཏན་ཚིགས་ཁྱད་པར་དང་བཅས་པ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཞུགས་པ་མེད་པས་མ་ངེས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་སོ།།བློ་སྣ་ཚོགས་པའི་རྣམ་པ་འཛིན་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་མ་ཡིན་ན་ཡང༌། རྨ་བྱ་ལ་སོགས་པ་སྣ་ཚོགས་པ་དེར་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་སོ་སོ་ཐ་དད་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཕྱི་རོལ་སྣ་ཚོགས་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་

353 གི པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
354 -ཀྱང་མ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 189

གྱི། བློའི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་དེའི་སྣང་བ་སྣ་ཚོགས་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་རས་དང་རྨ་བྱ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལ་ཡང་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་ཆོད་པ་ནི་གཞན་མ་ཆོད་པ་ཐ་དད་པར་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང༌། ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་གྱི། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་མ་ཡིན་ན་གང་གིས་སྣ་ཚོགས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་རས་དང་རྨ་བྱ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་རས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། ༢༢༢ རས་སོགས་གཟུགས་ནི་གཅིག་ཡིན་ན། ཁས་ལེན་ན་དེ་ལྟར་ཐ་དད་མེད་པར་འགྱུར། དེ་ལྟར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བློ་ལ་355ཡོད་པའི་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་རྣམ་པ་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ།།རེ་ཞིག་ཡན་ལག་ཆོད་པ་ཅན་གྱི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ངོ་བོར་འཛིན་པའི་བློ་ཡང་ཐ་དད་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྣ་ཚོགས་པའི་ངོ་བོ་སྣང་བ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ན། འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན། དེ་ནི་གཅིག་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཡན་ལག་གི་ངོ་བོ་དེ་དང་དེ་ཐ་དད་པར་བཟུང་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་ཡན་ལག་རྣམས་བཟུང་བར་གྱུར་པ་ན། ཇི་ལྟར་བློ་ལ་ཡན་ལག་གི་ངོ་བོ་སྣང་བ་དེ་ལྟར། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཡང་ཐ་དད་པར་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་གཟུང་བར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་ཐ་དད་ཅན་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་གི་ངོ་བོ་རྣམས་རྣམ་ཕྱེ་བས་ན། བློས་ཐ་དད་པར་བྱས་པ་སྟེ། བོར་ན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཐ་དད་མེད་ཅན་ནི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་གཞན་མི་མཐོང༌།

356 ཡན་
ལག་གི་ངོ་བོ་ལས་ཐ་དད་པ་ལའོ། །འདིས་ནི་དེ་མེད་པ་ལ་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་བསྟན་ཏོ།།
གཞན་གྱིས་ཇི་ལྟར་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་སོ་སོ་ཐ་དད་པ་མཐོང་བའི་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བསགས་པ་ན་ཡང་དེ་དག་ཉིད་ཡིན་པས་ན། གལ་ཏེ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མེད་པར་འགྱུར་ན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ལ་ཡང༌། རྡུལ་ཕྲ་རབ་སོ་སོ་ཐ་དད་པ་ལ་ནུས་པ་མེད་

355 མ་དཔེར། ལ་སྒྲ་མེད་མོད་པེ་སྣར་དུ་བྱུང་བ་བཞིན་བསྣན།
356 རྩ་བ། ཐ་དད་ཅན་ནི་རྣམ་བསལ་བ། །ཐ་དད་མེད་པ་གཞན་མཐོང་མེད།།

190 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ན་ཡང༌། ༢༢༣ གལ་ཏེ་སོ་སོ་རེ་རེ་ཕན་ཚུན་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་ལས་གཞན་དང་གཞན་ལས། སྐྱེ་ཕུལ་བྱུང་བར་གྱུར་པ་ན།

357 མང་པོ་བློའི་རྒྱུ་ནི་འགྱུར་བ་
ལ། དེའི་ཚེ་འགལ་བ་དག་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད། གང་གིས་ན་ཡན་ལག་ཅན་རྟོགས་པར་བྱེད། ཅི་དང་འདྲ་བར་ཞེ་ན། དབང་པོ་ལ་སོགས་བཞིན། དཔེར་ན་བདག་དང་དབང་པོ་དང་ཡིད་ལ་སོགས་པ་སོ་སོ་ཐ་དད་པ་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་ཕྱིས་ཕན་ཚུན་ཚོགས་ནས་དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་པས་བཟློག་པ་མ་358ཡིན་ཏེ། སྔར་དབང་པོ་ལས་འདས་པ་ཕྱིས་ཀྱང་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ༢༢༤ དེ་ནི་རྒྱུའི་དངོས་པོ་མ་གཏོགས་པར་གཞན་གཟུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་ཅི་ཡང་མེད། དེ་ལྟར་ན་རྒྱུར་གྱུར་པའི་དོན་དེ་ལ་གང་གི་རྣམ་ཅན་བློ། དོན་གང་གི་ངོ་བོའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་བློ་དེའི་གཟུགས་དེ་ནི་གཟུང་བར་བརྗོད། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་འཇོག་པར་ནུས་པ་རྒྱུ་ཉིད་ནི་ཡུལ་ཡིན་ནོ།།
(༢) ཡན་ལག་ཅན་དོན་གཞན་མེད་ན་ཅིག་ཅར་དུ་མ་མི་འཛིན་པ་ལ་གནོད་པ་གཞན་བསྟན་པ།
(ཀ) བ་ལང་དེ་ཡན་ལག་དུ་མ་དང་ལྡན་པར་མི་འཛིན་པར་ཐལ་བ།
དུ་མ་ཅིག་ཅར་གཟུང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཅིག་ཅར་དུ་མ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ན།
༢༢༥ ཇི་ལྟར་རང་གི་ཡན་ལག་བཅས། །ཅིག་ཅར་ཡན་ལག་ཅན་བཟུང་ཡིན།།
འདི་ཡང་དུ་མ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཟུང་བ་མ་ཡིན་ན། གཟུང་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར།ལྐོག་ཤལ་ལ་སོགས་མཐོང་མེད་པར་ནི། བ་ལང་ཤེས་པ་མཐོང་བ་མེད།།
ལྐོག་ཤལ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་རྣམས་གཟུང་བ་མེད་པར་བ་ལང་མཐོང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་དུ་མ་གཟུང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི།
༢༢༦ གལ་ཏེ་ཡོན་ཏན་གཙོ་བོ་དག །ཅིག་ཅར་འཛིན་པར་འདོད་ན་ཡང༌།།

357 རྩ་བ། ཁྱད་པར་སྐྱེ་འགྱུར་མང་པོ་དག།
358 -མ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 191

ཕན་ཚུན་ཁྱད་པར་མེད་པར་གྱུར་པ་རྫས་དུ་མ་འཛིན་པ་མི་འདོད་ལ་ཡོན་ཏན་དང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་དུ་མ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ལྐོག་ཤལ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་ནི་བ་ལང་གི་རྫས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས་ན། དེ་དག་ལྷན་ཅིག་འཛིན་པའི་རིགས་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་རྡུལ་ཕྲན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལྷན་ཅིག་འཛིན་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་གང་གི་ཚེ། ཡན་ལག་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་གྱུར་པ་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་359སྐྱེས་བུས། ཇི་ལྟར་རྭ་ཅན་དང་ལྐོག་ཤལ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། ཁྱད་པར་དུ་མའི་འབྲེལ་བའི་ངེས་པ་ཅིག་ཅར་བྱེད་པར་མི་ནུས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཡན་ལག་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་གཅིག་ཉིད་འཛིན་པར་འགྱུར་གྱི། ལྷག་མ་དག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་རྫོགས་ཅན་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཡན་ལག་དང་ལྷན་ཅིག་མི་འཛིན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡན་ལག་དེ་དག་ཕན་ཚུན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་གཞིའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཞིང༌། ཡན་ལག་ཅན་ཡང༌། ཡན་ལག་རེ་རེ་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་360ཁྱད་པར་དུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། གཅིག་པོ་དེ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཡན་ལག་དང་ལྷན་ཅིག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཡོན་ཏན་སོགས་ལྡན་ཅིག་ཅར་ཡང་

361འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་ནི་སྣང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གང་
ཡིན་པའི་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ། སྤྱི་ནི་རྣ་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པའོ། །ལས་ནི་གཡོ་འགུལ་ལ་སོགས་པའོ།362།ཁྱད་པར་དེ་ནི་རྫས་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡན་ལག་རྣམས་ལ་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པའི་རྫས་འདུ་བ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དོན་གཅིག་ལ་མངོན་པར་འབྲེལ་པས་འཛིན་པ་ཡིན་ན། གང་འགའ་ཞིག་གིས་འགའ་ཞིག་འཛིན་པར་འགྱུར་ཏེ། བརྒྱུད་པས་འབྲེལ་པ་རྟོག་པ་ན་ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་ཅིག་འབྲེལ་བ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ཁྱད་པར་དང་ནི་ཁྱད་པར་གཞི། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ཡན་ལག་རྫོགས་པ་ཅན་གྱི་ཡན་ལག་ཅན་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེའི་གཞུང་འཛུགས་པར་བྱེད་

359 ཀྱིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
360 ཀྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
361 རྩ་བ། གཅིག་ཅར་ཡན་ལག་རྫོགས་འཛིན་མིན། །ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་ལྡན་པའང་མིན།།
362 སོགས་པ་ནི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། མ་དཔེར། སོགས་པའི། ཞེས་ཡོད་མོད་བཅོས།

192 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

དོ། །ཁྱད་པར་གྱི་གཞིའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། གང་གི་ཚེ་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་གཞན་དབང་ཁྱད་པར་ཉིད་དམ་ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་གྱི་གཞིར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་བ་ལང་གི་རྫས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་རྭ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་ཚེ་བ་ལང་རྭ་ཅན་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཚེ་རྭ་ཅན་འདི་ཉིད་ཁྱད་པར་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། བ་ལང་གི་རྭ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་རྭ་ཉིད་གཙོ་བོ་ཡིན་གྱི། བ་ལང་གི་རྫས་ནི་ཕལ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན།
༢༢༧ ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་གྱི་གཞི། །བརྗོད་པར་འདོད་པའི་གཞན་དབང་ཕྱིར།།
ཡན་ལག་ཉིད་དུ་གཟུང་བ་གང༌། །གང་ཁོ་ནའི་ཁྱད་པར་ཉིད་དུ་གང༌། དེ་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུང་འགྱུར། ཁྱད་པར་ཅན་གཟུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་འཛིན་པར་འགྱུར་གྱི། གཞན་མ་ཡིན་པས་ན་ཡན་ལག་ལྷག་མ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བ་ལང་མ་རྫོགས་པ་ཉིད་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །གང་363ཅིག་ཅར་དུ་མ་མི་འཛིན་པ་དེའི་ཚེ། གཞན་དང་གཞན་མཐོང་བའི་ཡང་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཅིག་ཅར་སྐྱེས་བུའི་བློ་གཅིག་འགྱུར། བུམ་པ་མཐོང་བ་ན་ཡང་སྣམ་བུ་ལ་སོགས་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྫས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཉིད་ལས་སྣམ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པར་འདོད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་ཙམ་གྱིས་འབྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚད་ཅེས་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་ནམ། སྤྱི་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པར་བྱེད་པ་ནི་བློ་ཐ་དད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
(ཁ) དངོས་པོ་རྫས་གཞན་མཐོང་ཡང་བློ་རྣམ་པ་གཅིག་པ་ཅན་ཁོ་ནར་ཐལ་བ།
༢༢༨ རེ་ཞིག་དངོས་པོ་རང་ཉིད་ནི་དངོས་པོ་གཞན་ལས་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་ནི་དངོས་པོ་གཞན་རང་ཐ་དད་མེད་ཕྱིར། རྒྱུའི་ཕྱིར་བློ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པ་མེད་པར་འགྱུར་ན། ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པའང་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ།364 ཅིག་ཅར་དོན་དུ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ་བས་འཛིན་པ་མེད་

363 +གི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
364 རྩ་བ། ཐ་དད་བྱེད་པའང་མ་བཟུང་ཕྱིར།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 193

ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞན་དང་གཞན་མཐོང་བ་ན་ཡང་བློ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི།
༢༢༩ གལ་ཏེ་ཡོན་ཏན་སོགས་ཐ་དད། །འཛིན་ན་སྣ་ཚོགས་ཉིད་རྟོགས་འགྱུར།།
སྔར་རྫས་འབའ་ཞིག་མཐོང་ཞིང་དུས་ཕྱིས་ཡོན་ཏན་དང་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་རྫས་ཐ་དད་པའི་འཕྲོད་པ་འདུ་བ་ཅན་ཡང་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་སྣ་ཚོགས་པ་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་ན། སྤྱི་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པ་གཅིག་ལ་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་བྱས་པའི་རྫས་ཐ་དད་པར་གྱུར་པ་དེ་ལྟར་ན། དེ་དག་ལ་རྟོགས་པ་ཐ་དད་པར་འགྱུར་རོ། །ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པ་རྣམ་པ་ཐ་དད་པས་རྟོགས་པ་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་བླ་སྟེ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་། དེ་ལྟར་རྟོགས་ན་ཡང་365དེའི་འབྲེལ་པ་ཅན་ནི་འཆོལ་བར་འགྱུར།

366

སྣམ་བུ་ལ་སོགས་པའི་རྫས་རྣམས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཅན་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་འབྲེལ་པ་ཅན་རྣམ་པ་འཆོལ་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤྱི་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་སྒོ་ནས་རྫས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཞན་ཉིད་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་འབའ་ཞིག་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི་རྟེན་དང་བཅས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཅིག་ཅར་དོན་དུ་མ་འཛིན་པ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་གཟུང་བའི་རྫས་ལ་འདུ་བ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་གདོན་མི་ཟ་བར་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྫས་མང་པོ་མཐོང་བ་ན་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་ལས་གཞན་ཡང་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཀྱང་རྫས་ཁྱད་པར་ཅན་གཞན་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ངེས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། འབྲེལ་པ་ཅན་འཆོལ་བ་ཡིན་ནོ།།
(ག) ཅིག་ཅར་དུ་མ་འཛིན་པ་གྲངས་ཅན་གྱི་ལུགས་ལ་ཡང་གྲུབ་པ།
༢༣༠ གྲངས་ཅན་དག་གིས་ཀྱང་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་དེའི་སྒྲ་དང༌། སྒྲ་སྒྲོགས་367པ་དེ་དག་ནི་སྙིང་སྟོབས་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་དུ་མ་ཉིད་ཡིན་ཕྱིར། ཅིག་ཅར་དུ་མ་འཛིན་པ་གྲུབ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་བཀོད་པ་

365 -དེ་ལྟར་རྟོགས་ན་ཡང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
366 རྩ་བ། ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་ཁྱད་པ་ནི། །གཟུང་ཕྱིར་དུ་མ་རྟོགས་འགྱུར་ན། །འགྱུར་མོད་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡང་། །འདི་དག་གི་འབྲེལ་འཆོལ་བར་འགྱུར།།
367 ལ་སོགས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

194 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཅན་རྣམས་མི་འཛིན་ན། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་བཀོད་པ་དེ་368སྒྲ་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། བཀོད་པ་འཛིན་པ་ན་བཀོད་པ་ཅན་ཡང་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་ནི། གང་ཞིག་གང་གི་བཀོད་པ་འཛིན་པ་དེ་ནི་དེའི་བཀོད་པ་ཅན་ཡང་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། སོར་མོ་བཀོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཁུ་ཚུར་འཛིན་པ་ན་སོར་མོ་འཛིན་པ་ལྟ་བུའོ།། སྐྱེས་བུ་འདིའི་ཡང་རྣ་བ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཅན་གྱི་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སོ།།
༣] ལྡོག་པ་དུ་མ་དང་སྤྱི་དོན་གཞན་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་ཡིན་པ་དགག་པ།
ཀ] ཆོས་གཅིག་གི་ལྡོག་པ་དུ་མ་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་པ།
ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ཆོས་ཅན་དུ་མའི་ངོ་བོ་དབང་པོ་ལས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་འཆད་པར་བྱེད་དོ།༢༣༡།ཆོས་ཅན་ཆ་མེད་པ་གཅིག་ནི་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་ལྡོག་ཆོས་ཅན་ཁམས་གསུམ་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་བུམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་དང་གང་ལས་སྣམ་བུ་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ལས་ལྡོག་དེ་ལས། །ཐ་དད་རྟོགས་པའི་ཐ་དད་ཅན། །དེ་ནི་སྣམ་བུ་ལ་སོགས་པ་ལྡོག་པའི་ཡུལ་དེ་ལས་ཐ་དད་པ་ནི་དེ་ལས་ཐ་དད་པའོ། །དུ་མའི་ངོ་བོ་གང་ལ་དེས་རྟོགས་ཤིང་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཐ་དད་པ་ཡོད་པ་དེ་ལ་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །གང་དང་གང་ལས་ལྡོག་པ་དེ་དང་དེ་ལས་ཐ་དད་པ་ལ་ལྟོས་ནས། སྣམ་བུ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་དེ་ཙམ་རྟོགས་པར་འགྱུར་གྱི། བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས་ཅན་དེ་དོན་དམ་པར་ཆ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
༢༣༢ ངོ་བོ་ཐ་དད་དེ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཐ་དད་པའོ། །བརྟག་པ་ཡིན་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཅི་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཞིང་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཅི་འདྲ་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། རེས་འགའ་འབྱུང་བ་སྣ་ཚོགས་མིན། །སྣ་ཚོགས་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། ཆོས་ཅན་གཅིག་ལ་ཡང་ཤེས་བྱ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཐ་སྙད་ 368 སྟེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 195

རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་ཡན་ལག་བཏགས་པ་དེ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐ་སྙད་ཀྱི་ངོ་བོ་སྣ་ཚོགས་ལ་འཇུག་པར་ནུས་པའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་ཀྱི། དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །དབང་པོའི་ཤེས་པ་སྣ་ཚོགས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཆོས་ཅན་གཅིག་གི་ངོ་བོར་ངེས་པའི་རང་གི་ངོ་བོར་འཛིན་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་སྣ་ཚོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྣ་ཚོགས་པ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་སྣ་ཚོགས་མིན་369ཞེས་བྱ་བ་འདིས་བཤད་དོ། །རེས་འགའ་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་འདི་སྐད་དུ་གལ་ཏེ་ཤེས་བྱ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐ་དད་པ་བརྟགས་པ་དེ་དག་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཉེ་བ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་རང་དབང་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ནི་སྤྱི་དངོས་པོར་ཡོད་པ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ།།ཁ] སྤྱི་དོན་གཞན་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་པ།
༢༣༣ གལ་ཏེ་ཡང་དཀར་པོ་ཉིད་ལ་སོགས་སྤྱིའི་འདྲ་བ་ཁྱེད་ཅག་གིས་བརྗོད་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་

370 རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན་ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་རོ། །ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡོད་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྒྲ་ཡིས་བརྗོད་བྱ་མིན། བདག་ཉིད་རང་གིས་རིག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་རང་རིག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསྟན་པར་མི་ནུས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཕྱིར། །སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་དབང་པོའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་གཉིས་སྣང་བ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཞིང༌། སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ལ་མི་སྣང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྒྲའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དཀར་པོ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ནི་ཤེས་པ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ཅན་གྱིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་པོའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །སྦྱོར་བ་ནི། གང་ཞིག་གང་ལས་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ཅན་གྱིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་དེ་ནི་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གངས་ཅན་ནི་རྟ་ལས་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ཅན་གྱི་གཟུང་བ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །སྒྲའི་ཡུལ་དཀར་པོ་ཉིད་ལ་

369 རྩ་བ། རྟོག་པ་མེད་སེམས་སྣ་ཚོགས་མིན།།
370 རྩ་བ། གལ་ཏེ་དཀར་སོགས་ཡོད་གྱུར་ཀྱང་།།

196 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

སོགས་པ་ཡང་དབང་པོའི་ཡུལ་ལས་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ཅན་གྱིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པའོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི།
༢༣༤ གལ་ཏེ་དོན་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ནའང༌། །བློ་རྣམས་སྣ་ཚོགས་རྟེན་ཅན་ཉིད།།
སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་དབང་པོའི་བློ་གང་ཡིན་པ་འདི་གཉིས་ཀྱི་དཀར་པོ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཉིད་གཅིག་ཡིན་ལ། གཅིག་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་དབང་པོའི་བློའི་རྟེན་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ཞིང༌། གཞན་གྱི་ཡིད་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། རྟེན་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་སྣང་བ་དེ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།371 གལ་ཏེ་ཡུལ་གཅིག་ན་ཡང༌། རྟེན་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་སྣང་བ་ཐ་དད་པ་དེའི་ཚེ་རྣ་བ་ལ་སོགས་སེམས། རྣ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་ཐ་དད་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་བ་དེ་ནི་ཐ་དད་དོན་ཅན་དེ་གང་ལས་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནའོ། །འདིར་ཡང་རྣ་བའི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ཞིང༌། སྣང་བ་ཐ་དད་པ་ནི་རྟེན་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བརྗོད་པར་ནུས་སོ། །རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཡུལ་ཉིད་ནི་གཅིག་ཡིན་གྱི། རྣ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པའི་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་འདི་ལ་ཡང་ཤེས་བྱ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་དེ་འདྲ་བ་རྟོག་པར་བྱེད་ན་གང་གིས་བཟློག།
༢༣༥ གཞན་ཡང་སེམས་ཀྱི་སྟེ་ཤེས་པའི་རྟེན་ནི་གཞན་དང་གཞན་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན། གཞན་དང་གཞན་མ་372ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་གཅིག་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན།373 ཅི་གཟུགས་དེ་ཐ་དད་རྣམ་པར་སྣང་བ་ཅན་གང་ལས། གང་གིས་ན་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་གསལ་བར་འགྱུར་ཞིང༌། གཞན་ནི་སྒྲ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བློ་སྣང་བ་ཐ་དད་པ་དང༌། དོན་ནི་རྣམ་པ་གཅིག་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་ཉིད་འཛིན་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། སྤྱི་ནི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དང་སྒྲ་ལས་བྱུང་བས་གཟུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྒྲ་ལས་བྱུང་བ་དང་ 371 ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
372 -མ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
373 རྩ་བ། སྐྱེས་སུ་ཆུག་ཀྱང་གཅིག་ཉིད་ཀྱི། །དངོས་དེ་རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་སུ། །སྣང་བ་དེ་ནི་གང་ལས་ཡིན།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 197

དབང་པོའི་ཤེས་པ་དག་གི་ཡུལ་གཅིག་མ་ཡིན་ན། རྭ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་བ་ལང་ཞེས་ཇི་ལྟར་སྒྲ་ལས་བྱུང་བས་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་པའི་གསལ་བའི་བྱེ་བྲག་སྐྱེས་བུས་མཐོང་བར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་འདི། ངས་ཐོས་པ་དེ་ནི་བ་ལང་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་སྒྲ་དང་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
འདི་ལྟར་ཡང༌། ༢༣༦ བ་ལང་ལ་སོགས་ངོ་ཤེས་པ། །གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྔར་མཐོང་བ་ལས་ནི་བཟློག་པ་ཡིན།

374 ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མཐོང་བ་རྟོགས་པ་མེད་པར་ནི། དབང་
པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་དོན་ལ་རེག་པ་མེད་པར་བརྗོད་པའི་རྣམ་རྟོག་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ།། གང་གི་ཚེ་སྒྲ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་མི་རེག་པ་དེའི་ཚེ་གང་ལས་སྒྲ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་བསྟན་པ་ཕྱིས་མཐོང་བས་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་འགྱུར། རེ་ཞིག་ངོ་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་མཐོང་བའི་དོན་ཆེས་རིང་བའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་དོན་དུ་ཞེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང༌། མཐོང་བའི་དོན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ན། ཅི་སྒྲས་དོན་དེ་སྟོན་པར་འགྱུར་རམ། སྒྲས་བསྟན་པར་འགྱུར་བའི་དོན་ངོ་ཤེས་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པར་འགྱུར། འོན་ཀྱང་སྔོན་ཐོས་པའི་དོན་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལོག་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
གང་གི་ཕྱིར་བ་ལང་བ་ལང་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་དང་ཤེས་པའི་འདི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། སྤྱི་375དངོས་པོར་གྱུར་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་གཅིག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ༢༣༧ འདི་ལྟར་བ་ལང་ལ་སོགས་དོན་ལ།

376 ཡུལ་ལ་རིགས་
སོགས་བརྗོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལས་རྗེས་དཔག་གང༌། །ཡོད་པ་ཉིད་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། བརྗོད་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ། དེ་ཡང་དེས་ནི་སྒྲ་དང་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་སྣང་བ་ཐ་དད་པས་སུན་འབྱིན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ན་སྒྲ་གང་གི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་དེ་ནི་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ན། གང་གིས་ན་དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ལས་སྒྲའི་ཡུལ་དབང་པོའི་དོན་ཉིད་དུ་འགྲུབ་པར་འགྱུར། གལ་ཏེ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་སྒྲ་འགའ་ཞིག་གམ་ཤེས་པ་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཙམ་དུ་འགྱུར་གྱི། དབང་པོའི་ 374 རྩ་བ། མཐོང་ལས་བ་ལང་ལ་སོགས་པའི། །ངོ་ཤེས་པ་ནི་བཟློག་པ་ཡིན།།
375 མ་དཔེར། སྤྱི། ཞེས་པ་མེད་མོད་པེ་སྣར་དུ་བྱུང་བ་བཞིན་བསྣན།
376 རྩ་བ། བ་ལང་ལ་སོགས་མཐོང་བ་ལ།།

198 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཡུལ་སྤྱིར་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འདི་ལ་ཡང་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་འདས་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་ཡུལ་དོན་དམ་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཇི་ལྟར་དངོས་པོ་ཐ་དད་ན་ཡང་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་དོན་གྱི་བྱ་བ་གཅིག་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ༢༣༨ དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་མཐོང་བ་ཉིད་ནི་ཐ་དད་ཀྱང༌། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་དོན་མེད་པར་ངོ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་རྟོག་གཅིག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་སྔར་རྒྱས་པར་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར། དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གཟུགས། །རང་རིག་བསྟན་པར་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་གནས་པ་ཡིན་ནོ།།377
ཁ) ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ། ༡] རྩོད་པ།ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རྣམ་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི། སྔར་མྱོང་བ་ནི་འཛིན་པ་ན། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་378དབང་པོའི་ཤེས་པས་བཟུང་བའི་དོན་ཉིད་འཛིན་ཏམ། འོན་ཏེ་དེ་ལས་གཞན་པ་ཡིན་ཞེས་གཉིས་སུ་བརྟག་གྲང་ན། ༢༣༩ རེ་ཞིག་གལ་ཏེ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་དོན་སྔར་མྱོང་བ་ནི་འཛིན་པ་ན་ཁས་ལེན་ན། ཡིད་ནི་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན། །དྲན་པ་དང་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཚད་མ་ནི་མི་ཤེས་པའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་དབང་པོའི་ཤེས་པས་མ་མཐོང་བ་ཉིད་འཛིན་པ་དེའི་ཚེ།
མ་མཐོང་འཛིན་ན་ལོང་སོགས་ཀྱང༌། །དོན་མཐོང་བར་ཡང་འགྱུར་བ་དང༌།།379
ཞེས་བྱ་བ་ལ། དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ན་380ལོང་བས་ཀྱང་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །སོགས་པ་སྨོས་

377 འདིར་ཚིག་མཚམས་བཅད་སྟངས་དེ་ཚིགས་བཅད་ལྟ་བུར་བྱུང་མོད། གོང་དུ། རྣམ་རྩ། ༣/༢༣༣ ཐད། “དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་རང་རིག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསྟན་པར་མི་ནུས་སོ།།” ཞེས་བྱུང་བ་ལ་བཟུང་དགོས་སྙམ།
378 མ་དཔེར། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་། ཞེས་བྱུང་མོད་པེ་སྣར་བཞིན་དང་སྒྲ་མེད་པར་བཅོས།
379 -དང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
380 -མ་དཔེར། འཇུག་པ་མ་ཡིན་ན། ཞེས་ཡོད་མོད་པེ་སྣར་བཞིན། ཡིན་ན། ཞེས་བཅོས།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 199

པས་ནི་འོན་པ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་ཡུལ་དེ་ལ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།༢] རྩོད་པ་དེའི་ལན། ཀ] ཐལ་བ་དང་པོའི་ལན།
དབང་པོའི་ཤེས་པས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་ཡིད་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་ཏེ། དོན་དེ་སྐད་ཅིག་མའམ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་གྲང་ན། གལ་ཏེ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ།
༢༤༠ སྐད་ཅིག་ཉིད་ཕྱིར་འདས་པའི་དོན། །མཐོང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང༌།།
དབང་པོའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་གྱི་དོན་དང་དུས་མཚུངས་པར་འབྱུང་བ་ཅན་ནམ། དུས་སྔར་འབྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཡིན་པར་འགྱུར་གྲང་ན།381 རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་བསྐལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་དེ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་ན་དབང་པོའི་ཡུལ་གྱི་དོན་ཡང་སྐད་ཅིག་མིན། དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡིད་དོན་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཚད་མ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་དོན་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་ཙམ་ཉིད་ཀྱང་ཚད་མ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་མཚན་ཉིད་ནི། །ཁྱད་པར་བཅས་པ་བརྗོད་བྱར་འགྱུར། དཔེར་ན་དོན་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ལ་ཡང༌། ཡིད་ནི་མངོན་སུམ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།།གཞན་ཡང་ལས་གང་ལ་བྱ་བ་སྒྲུབ་པ་ཡོད་པ་དེ་ནི།
༢༤༡ བྱ་བ་བསྒྲུབ་ཅན་ལས་ལ་ནི། །ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་མི་བྱེད་པའི།།
སྔར་རྟོགས་པ་ཉིད་ཤེས་པར་འགྱུར་བ། དབང་པོ་ཅན་ནམ་གཞན་དག་གི །ཡིད་དོ།།382 སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་ཅི་ཕྱིར་འདོད། སྒྲུབ་པ་དེ་ཉིད་འདོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། གཅའ་བ་ཉིད་383སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་བཅད་ཟིན་པའི་སྟ་རེ་བཞིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་ནི། གང་ཞིག་བྱ་བ་སྒྲུབ་པ་ཅན་གྱི་ལས་ལ་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་ཕྱེད་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་

381 འགྲེལ་བཤད་དུ། (སྨད། ༥༢༧) དུས་མཚུངས་པར་འབྱུང་བ་ཅན་ནམ་ཞེས་པ་བྱེ་སྨྲ་དང་། དུས་སྔར་འབྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཞེས་པ་མདོ་སྡེ་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་གོང་དུ་བཀོད་པའི་རྩོད་པའི་ལན་བརྗོད་པར་བཀྲལ། 382 ཡོད་དོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
383 མ་དཔེར། གཅལ་བ་ཉིད། ཅེས་དང་། བསལ། པེ་ཅིང་། གསལ། སྣར་ཐང་། ཅོ་ནི། ཞེས་མི་འདྲ་བ་བྱུང་མོད། དམ་བཅའ་ཉིད་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པར་མི་རིགས་པའི་དོན་ཡིན་པས་བཅོས།

200 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

པར་384བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཤིང་དུམ་བུ་གཉིས་སུ་བྱས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཉིད་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྟ་རེ་བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་མ་ཐག་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཀྱང་བྱ་བ་སྒྲུབ་པ་ཅན་སྔར་གྱི་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ལ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པའོ།།
༢༤༢ གཞན་ཡང་བློ་ཡང་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་འགྱུར། ཇི་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ཞིག་ཅེ་ན། བརྟན་པ་385དངོས་པོ་དེ་ལས་སྐྱེ་བ་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་དངོས་པོ་དེ་ལས་སྐྱེ་བ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དབང་པོའི་དོན་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་འཛིན་པའི་སྐྱོན་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དེ་ནུས་པ་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་བློ་དེ་གཅིག་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་དེའི་རྒྱུ་ཅན་གཞན་ཡང་ཅིག་ཅར་སྐྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ།386 ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། དོན་ཡན་གར་བ་ལ་ནུས་པ་མེད་པ་དེ་བས་ན་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ཡང་རེས་འགའ་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། གཉིས་ཀ་ཡང་རིམ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་དང་དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་གཞན་གྱི་འབྲས་མིན་ཁྱད་པར་ནི། །ཕུལ་དུ་བྱུང་བར་བྱར་མེད་པའོ། །དེ་ལ་ལྟོས་པ་ནི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་ལྟོས་པ་སྟེ། འགལ་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་དེ་ཡང་མང་དུ་བསྟན་ཟིན་ཏོ།།ཁ] ཐལ་བ་གཉིས་པའི་ལན།

༢༤༣ གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཡིད་ནི་ཡུལ་གཞན་ཉིད་འཛིན་བྱེད། །ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལས་བྱུང་ཅན། །དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་གང་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱར་རོ། །དེས་ནི་དེའི་དམིགས་པའི་རྐྱེན་ཉིད་ཡིན་པར་བསལ་ཏོ། །དེའི་རྐྱེན་གྱིས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་ཡིད་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི། རང་དབང་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །དེ་འདྲ་བའི་ཡིད་དེ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ 384 -ཕྱེད་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་པར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
385 བསྟན་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
386 རྩ་བ། ཐམས་ཅད་གཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་འགྱུར། །གཞན་གྱིས་ཁྱད་པར་བྱ་མིན་ན།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 201

པར་ཤེས་པའོ། །གལ་ཏེ་ཡང་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ལས་ཡུལ་གཞན་ཉིད་འཛིན་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང༌། གང་གི་ཕྱིར་དེ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པ། དེ་ཕྱིར་ལོང་བས་མཐོང་བ་མིན། །དབང་པོའི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་དབང་པོ་མེད་པར་ལོང་བ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ལོང་བས་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དབང་པོའི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཅིའི་ཕྱིར་དོན་རྟོགས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་གྱི་བྱེ་བྲག་ལས་རང་བཞིན་གྱི་ཁྱད་པར་དེ་འདྲ་བ་གང་ཡིན་པ་དེས་དོན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གདོན་མི་ཟ་བར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་འདིར་ཡང་དེའི་དོན་རྟོགས་པའི་དོན་གྱི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ།།༣] དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། ཀ] ཡུལ་ངེས་མེད་འཛིན་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ།

དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་དབང་པོའི་ཤེས་པས་མ་བཟུང་བ་ཡིད་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ཡིན་ན། དོན་ཆོད་པའམ་བསྐལ་པ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་ཅེ་ན། དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། ༢༤༤ དེ་བས་གཞན་འདིས་འཛིན་ན་ཡང༌། །དབང་པོའི་ཡུལ་ལས་གཞན་པའི་ཡུལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་ཡིས་རྟོགས་པ་ཡིན་ན་ཡང༌། ངེས་པ་འཛིན་པར་འདོད་པ་ཡིན། །དབང་པོའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་གྱི་དེ་མ་ཐག་པའི་དོན་འཛིན་པ་ཉིད་དུ་འདོད་དོ།། འདི་ལྟར། རང་དོན་རྗེས་འགྲོ་དོན་ལྟོས་ཅན། །དབང་སྐྱེས་བློ་ནི། དེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདིའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་རྐྱེན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །དབང་པོའི་བློ་དེ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་དུ་འདོད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་རང་གི་དོན་དེ་རང་གི་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དེའི་རྒྱུ་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཡུལ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་དེས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་བས་ན་གཞན་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
ཁ] དེའི་གཟུང་ཡུལ་དབང་མངོན་དང་ལྷན་ཅིག་ཚོགས་ནས་རྐྱེན་བྱེད་པ་མི་འཐད་པ་སྤང་བ།
༢༤༥ གལ་ཏེ་དབང་པོ་ཉིད་སེམས་ཀྱི་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་གང་ལ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དེ་དང་བྱེད་པའི་དུས་མཚུངས་པ་མེད་པ་དེ་ནི། དེ་དང་བྱེད་དུས་མཚུངས་མེད་ཅན། །རང་ཤེས་དུས་ཅན་རང་གི་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་དང་དུས་མཚུངས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་དོན་དག་ནི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། དེ་སྐད་དུ་དངོས་པོ་

202 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པའི་དུས་ནི་རང་ཉིད་ཡོད་པའི་དུས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྐད་ཅིག་མར་ཡོད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དེའི་ཡུལ་གྱི་དོན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང༌། དུས་མཚུངས་པ་ཅན་འདི་ནི་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དུས་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །རིམ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་ཅན་དག་ནི་གཅིག་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་མ་ཡིན་པ་འདི་387ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་གྱི་དོན་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གང་ལས་ཡིད་དོན་ངེས་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྐྱོན་དེར་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང༌། དོན་ནི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྔར་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལས་དུས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རྒྱུར་མི་འགྱུར་ཞིང༌། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡུལ་ཡང་388མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་འདི་ལ་དོན་མེད་པའམ་ཡོད་པ་རྒྱུར་འགྱུར་རོ་ཞེས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་འབྱུང་བར་འགྱུར་གྲང༌། དེ་ལ་རེ་ཞིག་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ༢༤༦ མེད་པ་སྔར་ནུས་མེད་ཕྱིར་དང༌། འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་དུས་ལས་སྔར་མེད་པས་ཇི་ལྟར་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར། མེད་པར་ནི་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་མ་དོན་པར་སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་དང་བྲལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཕྱིས་ཀྱང་ཉེ་བར་མི་སྦྱོར་ཕྱིར། །འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་དུས་ན་རྒྱུ་གྲུབ་པ་དེའི་ཚེ་འབྲས་བུ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་ཅིག་གྲུབ་པས་ཉེ་བར་མི་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུ་ལས་རྒྱུ་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྔར་ཡོད་ཡིན་པར་389གདོན་མི་ཟ་བར་འདོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན། དེ་ཕྱིར་རང་བློ་བཅས་དོན་མིན། །དོན་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དུས་ན་འབྱུང་བ་ཅན་མ་ཡིན་ན། གང་གིས་ན། དབང་པོའི་ཤེས་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པར་མི་འགྱུར།
ག] དེ་འཐད་ན་གཟུང་འཛིན་མི་འཐད་པ་སྤང་བ།

དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ༢༤༧ གལ་ཏེ་ཐ་དད་དུས་ཅན་དག །ཇི་ལྟར་འཛིན་ཞེས་ 387 ལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
388 མ་དཔེར། དེའི་ཡུལ་ཡང་། ཞེས་ཡོད་མོད་པེ་སྣར་དུ་བྱུང་བ་འགྲེལ་བཤད་དང་མཐུན་པས་བཅོས། 389 མ་དཔེར། མིན་པར། ཞེས་བྱུང་མོད་པེ་སྣར་བཞིན། ཡིན་པར། ཞེས་བཅོས།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 203

གང་ཞིག་གིས་འཛིན་པ་དེ་ནི་དེ་དང་དུས་ཐ་དད་པ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ལག་པས་གཟུང་བའི་སྐྱུ་རུ་ར་ལྟ་བུའོ་ཞེ་ན། རྒྱུའི་ཁྱད་པར་ལས་གཞན་གཟུང་བར་བྱ་བ་དེ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། རིགས་ཤེས་པས།

390 རྒྱུ་ཉིད་ལ་ནི་
གཟུང་བར་ཤེས། །ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། ཤེས་པའི་རྣམ་པར་འཇོག་ནུས་པ། ། ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་རང་གི་རྣམ་པ་འཇོག་པར་ནུས་པ་སྟེ། རང་དང་འདྲ་བའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡུལ་དུ་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་གྱི། གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ།
༢༤༨ གཞན་ཡང་འབྲས་བུ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་དུ་མ་ཉིད་ཡོད་ན་ཡང་། འཇིག་རྟེན་ན་391རྒྱུའི་འབྲས་བུ་རྗེས་བྱེད་སྐྱེ་བ་གང༌། རྒྱུ་གང་གི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་ཅིང་འབྱུང་བ་དེ་རྒྱུ་དེས་བཞག་དེའི་ངོ་བོ་ཅན་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །འབྲས་བུ་གང་ལ་རྒྱུའི་ངོ་བོ་དེ་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་དང་འདྲ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུ་དེས་ཀྱང་རྒྱུ་དེ་གཟུང་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །རང་གི་རྣམ་པར་འཇོག་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་དེས་འཛིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་ཕ་དང་གཟུགས་མཚུངས་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པའི་བུ་དེས་ཕའི་གཟུགས་འཛིན་པ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་བུ་དེ་ཡང་དེའི་གཟུགས་འཛིན་པར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། བུའི་ལག་པས་ཕ་འཛིན་པས་འཛིན་པར་བྱེད་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་འདི་ལ་ཡང་ཡིན་ནོ།།
ག) རང་རིག་མངོན་སུམ་བཤད་པ། ༡] མཚན་ཉིད་བསྒྲུབ་པ།
འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྡང་དང་། གཏི་མུག་དང་། བདེ་བ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་ནི་རང་རིག་པ་དང༌། དབང་པོ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི། བདེ་སོགས་བདག་ཉིད་གཞན་མི་རྟེན། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །ཤེས་བྱ་གང་ལ་ཤེས་པ་གང་གིས་སྒྲ་བཀོད་པ་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་དེ་དང་བསྲེས་ནས་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན་བརྗོད་པ་དང་འདྲེས་པར་འགྱུར་གྱི། འདོད་

390 རྩ་བ། དུས་ཐ་དད་པས་ཇི་ལྟར་འཛིན། །ཞེ་ན་རིག་པ་ཤེས་པ་ཡིས།།
391 +ཡང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

204 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཆགས་ལ་སོགས་པའི་རང་རིག་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན། ༢༤༩ བདེ་སོགས་བདག་ཉིད་གཞན་མི་རྟེན། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་ན་ཉེ་བར་མི་གནས་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །དེས་ན་འདི་ལ་སྒྲ་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྙད་འདི་ལ་ཡང་ཡུལ་དུ་བྱས་པར་འགྱུར་རོ། །བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་མ་སྐྱེས་པར་རང་རིག་པས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་དེ་ཡང་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་ཅན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་བས་ན་གང་ལས་བརྗོད་པ་དང་སྦྱོར་བ་ཡིན། བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་སྐྱེད་པ་ལ་ཡང་རང་རིག་པ་བརྗོད་པ་དང་འདྲེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དེས་བརྗོད་པ་བཟུང་ནས་དེ་ལ་སྦྱོར་བར་འགྱུར་རོ། །བརྗོད་པ་འཛིན་པ་ཡིན་ན་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་མེད་པའམ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པས་ན་གང་གིས་གང་ལ་ཅི་ཞིག་སྦྱོར་བར་བྱེད། དེ་ལྟར་ན་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་ནི་བརྡ་བྱེད་པར་ནི་ནུས་མེད་ཅན་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་དེ་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་རང་རིག་ནི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། བརྗོད་དང་རྗེས་འབྲེལ་ཅན་མ་ཡིན། བརྗོད་པ་དང་འདྲེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་ནི། གང་ཞིག་གང་ལ་བརྡ་མི་འཛིན་པ་དེ་ནི་དེ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དྲི་ལ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་རང་རིག་པ་ཡང་བརྡ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པའོ།།
༢] མཚན་གཞི་བསྒྲུབ་པ། ཀ] བདེ་སོགས་ནང་གི་བེམ་པོར་འདོད་པ་དགག་པ།
(༡) འདོད་པ་བརྗོད་པ།

ཁྱེད་ཅག་གིས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ། དེ་དག་རིག་བྱེད་མིན་ན་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ནའོ། །འོན་ཀྱང་དེ་དག ༢༥༠ དོན་གཅིག་རྟེན་ཅན་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས། །རིག་པ་ཡིན་དོན་གྱི་བདག་ཉིད་གཅིག་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འཕྲོད་པ་འདུ་བ་ཅན་གྱི་ཤེས་པས་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་ཉིད་གཞལ་བྱའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གཞན་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡང་རིག་པ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ན། རང་གི་ངོ་བོ་སྟེ་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟར་

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 205

རིག གང་གིས་ན་དེ་ལ་ཚད་མར་འགྱུར་ཞེས་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་པ་འགའ་ཞིག་ཟེར་རོ།།
(༢) དེ་དགག་པ། (ཀ) དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མྱོང་བྱར་སྒྲུབ་པ།
[༡] སྤྱིར་ཤེས་པར་སྒྲུབ་པ།
དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ངེས་པ་ནི་རྒྱུའི་རང་བཞིན་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ་གློ་བུར་བ་ཡིན་ན། ཡུལ་དང་དུས་དང་རང་བཞིན་གྱི་ངེས་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ཅི་འདྲ་བ་ལས་ཅི་འདྲ་བ་སྐྱེད་པ་392ཡུལ་ཅི་འདྲ་བ་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲ་བ་གཞན་ཡང་དེ་འདྲ་བ་ཉིད་ལས་ཡིན་ཞིང་གཞན་དང་འདྲ་བ་ཡང་གཞན་དང་འདྲ་བ་ལས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གདོན་མི་ཟ་བར་འདོད་པར་བྱའོ། །གང་གི་ཚེ་དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ།
༢༥༡ དངོས་པོ་དེ་དང་དེ་དངོས་ཅན། །དེ་དང་དེ་མིན་དངོས་རྒྱུ་སྐྱེས།།393
དེ་དང་དེ་མ་ཡིན་པ་ནི་དེ་དང་དེ་མ་ཡིན་པ་དག་སྟེ། དེ་དང་དེ་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་དེ་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་དེ་དང་དེ་དངོས་ཅན་ནོ། །དེ་དང་དེ་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་ཡང་དེ་དག་ཡིན་ལ། རྒྱུ་ཡང་དེ་དག་ཡིན་པས་ན། དེ་དང་དེ་མིན་དངོས་རྒྱུའོ། །དེ་དག་ལས་སྐྱེས་པ་ནི། དེ་དང་དེ་མིན་དངོས་རྒྱུ་སྐྱེས། །གང་གི་ཕྱིར་དེས་ཏེ། ཤེས་དང་ཐ་དད་མེད་རྒྱུ་སྐྱེས། །བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་ཤེས་ཡིན། མི་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །སྦྱོར་བ་ནི། གང་ཞིག་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་ནི། དེ་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་མེ་གཅིག་དང་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པ་མེ་གཉིས་པ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སོ།།
བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་གཏན་ཚིགས་གྲུབ་པ་ཉེ་བར་ 392 སྐྱེ་བ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
393 རྩ་བ། དེ་དང་དེ་མིན་རང་བཞིན་ཅན། །དེ་དང་དེ་མིན་དངོས་རྒྱུས་བསྐྱེད། །རྣམ་ཤེས་རྒྱུ་ལས་གཞན་མིན་སྐྱེས། །བདེ་སོགས་དེ་ཅིས་ཤེས་མ་ཡིན།།

206 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

སྦྱོར་བར་བྱེད་དོ།༢༥༢།བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་བདག་ཉིད་ཇི་བཞིན་དབང་པོ་དང་རུང་བ་དང་བཅས་པ་དང༌། དོན་བཅས་དང་ནི་ཡུལ་རུང་བ་དང་བཅས་པ་ཡོད་པ་དང༌། སེམས་རུང་ཡང་སེམས་རུང་བ་ཡོད་ན་སྟེ། སྔར་གྱི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡོད་ན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།
བདེ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བ་མཐོང༌། །ཡིད་ཀྱང་དེ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན།།
ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་མཚུངས་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་མཚུངས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །མཐོང་བ་སྨོས་པས་ནི་ཁྱེད་ཅག་འདོད་པའི་བདག་དང་ཡིད་ལྡན་པ་ཙམ་ལས་འབྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ།།
རྒྱུ་མཚུངས་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་འདུས་བྱས་ལ་སོགས་པ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་མི་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་394འགྱུར་གྱི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྟོག་པ་ཡང་མི་རུང་ངོ༌། །དེ་ལྟར་ན། ༢༥༣ དེ་དག་མེད་དང་རེ་རེ་འཇིག་པ་ན། །དེ་ལས་གཞན་ཡོད་ན་ཡང༌། ལ་ལར་བདེ་བ་ལ་སོགས་བློ། །མི་སྐྱེ་མཐོང་ངོ༌། །དེ་དག་ཡོད་པ་ན། ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་ན། ལ་ལར་བདེ་བ་ལ་སོགས་བློ། །སྐྱེ་བ་མཐོང༌། དེ་ལྟར་ན་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་བློ་ནི་དེ་ཙམ་གྱི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེས་ཏེ་དེ་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་མཐོང་བའི་ནུས་པ་ཅན་གྱི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ། དེ་ལས་གཞན་ལས་ཏེ། འདུས་བྱས་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལས་བློའམ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ།395།དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ནི་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་མཐོང་བའི་ནུས་པ་ཅན་ལས་གཞན་ནུས་པ་མ་མཐོང་བ་ཅན་རྒྱུ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་ན་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ།།
གལ་ཏེ་རྒྱུ་མཚུངས་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། ཕན་ཚུན་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐ་དད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་

394 +སྨོས་པས་ནི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
395 རྩ་བ། སྐྱེ་དང་མི་སྐྱེ་མཐོང་དེའི་ཕྱིར། །དེ་ལས་དེ་སྐྱེ་གཞན་ལས་མིན།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 207

ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། ༢༥༤ བདེ་སྡུག་སོགས་ནི་ཐ་དད་ཡིན། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡི་རྒྱུ། །དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་ལས། །ནང་གི་རྒྱུ་ཡི་ཁྱད་པར་གྱིས།། ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཅི་དང་འདྲ་བར་ཞེ་ན། དཔེར་ན་བློ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །ཡུལ་དང་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་མཚུངས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་ནང་ནས། གསལ་དང་མི་གསལ་ཐེ་ཚོམ་བཞིན། །རང་བཞིན་ཐ་དད་པར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུ་མཚུངས་པ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན། བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གནས་པ་ཡིན་ནོ།།
[༢] མྱོང་བྱེད་གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་དགག་པ།
[ཀ] བློ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་འཇུག་པ་ལ་མྱོང་བྱེད་གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་དགག
«༡» བདེ་སོགས་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་མྱོང་བ་མི་འཐད།

དེ་རབ་ཏུ་བསྒྲུབས་ནས་དོན་གང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་བདག་ཉིད་མྱོང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །གང་གི་ཚེ་བདག་ཉིད་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། དེ་དག་བློ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའམ་དུས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་གྲང་ན། དེ་ལ་རེ་ཞིག་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་བློ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ༢༥༥ འདི་ལྟར་དོན་གང་ཉེ་བས་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པས། བློ་དང་ནི། བདེ་སོགས་དེ་དག་སྐྱེད་ཡིན་ན། །དོན་དེ་བོར་ནས་ནི་བློ། །དེས་བདེ་སོགས་ཇི་ལྟར་ཏེ།396 རྒྱུ་ཡུལ་མེད་པར་རྟོགས་འགྱུར་བ་ཡིན། རིག་པ་ནི་ཡུལ་གང་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་ཉིད་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
«༢» ཕྱིས་བྱུང་བའི་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་མྱོང་བ་མི་འཐད།

དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་བློས་བདེ་བ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱུན་གྱི་འཇུག་པའི་བློ་དང་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་དུས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་ཡིད་ཀྱི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པས་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ༢༥༦ རིམ་གྱིས་འཛིན་

396 རྩ་བ། དེ་བོར་ནས་ནི་བདེ་སོགས་ཉིད། །དེས་ནི་ཅི་ལྟར་རྟོགས་པར་འགྱུར།།

208 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

པར་ཁས་ལེན་ན་དེ་མྱོང་བ་གཟུགས་མྱོང་བ་397དང་བདེ་བ་མྱོང་བ་ན་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་སྣང་མི་འགྱུར། འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དང་པོར་མཐོང་ཞིང་ཕྱིས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། བདེ་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དང་ཡུལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ནི་བར་དང་བཅས་ཤིང་བར་མེད་པར་མ་གྱུར་ན། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གང་གི་ཚེ་ཡུལ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ། བདེ་བ་ཡང་དམིགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་དེ་མྱུར་ཕྱིར། ཡུལ་དང་བདེ་བ་ལ་དམིགས་པ་དག་པར་དང་བཅས་ཤིང་བར་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་དེ་དག་རྒྱུན་ཆད་པ་མེད་པར་ཞེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། འདིར་འཇུག་པ་མྱུར་བར་བྱས་པའི་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་མཚུངས་ཕྱིར། ཉམས་སུ་མྱོང་མིན་ཅིར་མི་འདོད།

398།གལ་ཏེ་མགྱོགས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་མི་ཆད་
པར་ཤེས་པ་དེའི་ཚེ། ཇི་ལྟར་བདེ་བ་མྱོང་བ་དེ་མྱུར་དུ་འཇུག་པ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡུལ་འབའ་ཞིག་འཛིན་པ་བདེ་བ་མྱོང་བའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པ་ཡང་དེ་ལྟར་མགྱོགས་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་དབང་གིས་བདེ་བ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་པ་རྟོགས་པ་ཉིད་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར། དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཉིད་ཡུལ་དང་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཅིག་ཅར་འཛིན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྟོགས་པ་ཡང་མི་རུང་ངོ༌།།
«༣» དེའི་ལན་དགག་པ།།

དེ་ལྟར་ན་དོན་གང་ལས་དབང་པོའི་བློ་སྐྱེས་པའི་དོན་དེ་བོར་ནས། དུས་མཚུངས་པར་འགྱུར་བ་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟར་འཛིན་པར་འགྱུར་ཞེས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དབང་པོའི་བློ། ༢༥༧ གཅིག་གིས་གཉིས་ཤེས་མ་ཡིན་ཏེ། །ཡུལ་དང་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དབང་པོའི་སེམས་ནི་ངེས་ཕྱིར་རོ། །དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཡུལ་གཞན་ལ་འཇུག་པ་མེད་པས་ཡུལ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་བདག་དང་ཡིད་དང་ལྡན་པ་དག་ལས་འབྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་འཛིན་ཏོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྡོག་པ་ལས་ནུས་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་གྱི། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་

397 -གཟུགས་མྱོང་བ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
398 རྩ་བ། མྱོང་བ་མེད་པར་ཅིས་མ་ཡིན།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 209

བ་ཙམ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནུས་པ་དེ་འདྲ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེ་སོགས་མེད་ན་ཡང༌། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་མེད་ན་ཡང་དོན་དག་ལས་དབང་པོའི་བློ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན། དོན་དག་ལས་སྐྱེ་ཕྱིར་རྒྱུའི་399བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གིས་400ནུས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེད་པ་ལས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནུས་གྲུབ་མེད་ཕྱིར། དབང་པོའི་སེམས་ཀྱིས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ཇི་ལྟར་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་མེད་ན་ཡང་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་བློར་འགྱུར་བ་དེ་ཙམ་གྱིས། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ལྷན་ཅིག་པ་རེ་རེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེད་པ་ལ་ནུས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་ཡུལ་གཉི་ག་དག་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ནུས་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གཉི་ག་འཛིན་པ་ལ་འགལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ༢༥༨ དེ་དེ་ལྟར་ན་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་ཡུལ་དང་བདེ་བ་གཉིས་ཀྱིས་སོ་སོ་སོ་སོར་ཡང་། ནུས་པ་མ་ཡིན་ན་སྟེ་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་ན། ཡུལ་འཛིན་པ་མེད་པར། སྔོན་སོགས་བཞིན། བདེ་བ་འབའ་ཞིག་འཛིན་པར་འགྱུར། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་དག་གི་ནུས་པ་མཐོང་བ་ཅན་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ཚོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་རང་གི་ཤེས་པ་ལ་ནུས་པ་མ་བཅོམ་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་ནུས་པ་མེད་པའམ། ནུས་པ་ཡོད་ན་བདེ་བ་ཡན་གར་བར་ཡང་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཁས་བླངས་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་རྒྱུའི་དོན་ནི་མི་འཛིན་པ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་དོན་རྣམ་པར་ཤེས་པས་རྟོགས་པ་མེད་པར། བདེ་བ་ལ་སོགས་ཡན་གར་བ། ༢༥༩ དེ་ཡིས་མྱོང་བ་མི་རིགས་སོ། །ཡུལ་དམིགས་པར་འགྱུར་བས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་མྱོང་བར་འགྱུར་གྱི། མི་དམིགས་པས་ནི་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་དོན་འཛིན་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་དེ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་དོན་དང་ལྷན་ཅིག་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། དོན་དང་ལྷན་ཅིག་འཛིན་ན་ནི། །ཁས་

399 -རྒྱུའི། སྣར་ཐང་།
400 གི པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

210 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ལེན་པར་བྱེད་ན། བདེ་སོགས་ཀྱི་ནི་ནུས་པ་ཅི། །དབང་པོའི་ཤེས་པ་དེ་འཛིན་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ལྟ་སྟེ་ཅི་ཡང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར། གང་དེ་ལས་འབྱུང་ཅི་མི་འདོད།

401།བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་
བློ་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་མ་སྐྱེས་པས་དབང་པོའི་བློའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་དོན་དང་ལྷན་ཅིག་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པར་མི་རུང་ངོ༌།།
ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། བམ་པོ་སུམ་ཅུ་པ། དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། དོན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཁོ་ནར་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།༢༦༠།དེ་ལྟར་ན་དོན་མེད་པར་ནི་དོན་འཛིན་པས་དབེན་པར། བདེ་བ་ལ་སོགས་ཡན་གར་རྣམས། མིག་སོགས་རྣམས་ཀྱིས་ཏེ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པས་མྱོང་ན་ནི་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་ན། གཟུགས་སོགས་ཐ་དད་བདེ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའམ། སྡུག་བསྔལ་གྲུབ་པར་བྱེད་པའི་བུད་མེད་སོགས་ཐ་དད་བུད་མེད་དང་སྐྱེས་པ་ལ་སོགས་པ་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པ། འགའ་ཚེ་མིག་གིས་འཛིན་མི་འགྱུར།། འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་ཡང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་གྱི། བདེ་བ་འབའ་ཞིག་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ།།
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ༢༦༡ འདི་ལྟར་དོན་ནང་དེ་ནུས་པ། །ཡན་ལག་ཡིན་ན་ནི། ཕྱི་རོལ་མཐོང་ཅན་བློ་མི་རིགས། །ནང་གི་ཡན་ལག་ནི་རང་གི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་པའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱི་402ནུས་པ་ཡོད་པའོ། །དེ་ཉེ་བ་ཡོད་ན་དབང་པོའི་བློ་ཡིས་རྟག་ཏུ་དེ་ཉིད་འཛིན་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་གྱི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཕྱིའི་ཡན་ལག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡན་གར་བ་འཛིན་པར་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་། འདི་ལས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་འདི་དང་འདི་ལས་འདི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པ་མེད་ན། འགའ་ཞིག་403ཀྱང་དེ་ཐོབ་པ་དང་སྤོང་བའི་ཕྱིར་འབད་རྩོལ་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་བདག་དང་ཡིད་ལྡན་པས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་མྱོང་བའི་ཕྱིར། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་དེ་ 401 རྩ་བ། བདེ་སོགས་ཀྱིས་ནི་ནུས་པ་ཅི། །གང་ཕྱིར་དེ་བསྐྱེད་བློ་མི་འདོད།།
402 གྱིས། སྣར་ཐང་།
403 མ་དཔེར། འབའ་ཞིག ཅེས་ཡོད་མོད་པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 211

མྱོང་བ་སྒྲོ་འདོགས་པ་འབྲེལ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོའི་དོན་རྟོགས་པའི་དུས་ན་ཡང་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྐྱེས་བུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་སྐྱོན་དེར་མ་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པས། མིག་ལ་སོགས་པའི་བློས་དོན་ཁོ་ན་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བདག་དང་ཡིད་དང་ལྡན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་དོན་འཛིན་ན་ནི། ཁས་ལེན་པར་བྱེད་དོ།404།དེ་ལས་སྐྱེས། དབང་པོའི་ཡུལ་ཉིད་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་མྱོང་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡུལ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་བདག་དང་ཡིད་དང་དབང་པོ་ཕྲད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་མེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཤེས་པ་དེ་ཡང་དོན་ལ་དམིགས་ཤིང་དོན་ཉིད་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་ཡིན་གྱི། ཡིད་གཉིས་པ་ནི་405ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། གང་ལས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར། དུས་འབྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་དུས་ན་ཡང༌། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་གྱི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དེ་དག་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་མི་འགྱུར་རོ།།
[ཁ] ཅིག་ཅར་འཇུག་པ་ལ་དོན་གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་དགག་པ།

གང་གི་ཚེ་དབང་པོའི་བློ་དེའི་དུས་ཉིད་ན་ཡིད་ཀྱི་བློ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་དེ་དག་ལས་གཅིག་ནི་དོན་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། གཞན་ནི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་མྱོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་ཡང་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། ༢༦༢ ཅིག་ཤོས་ཀྱི་བློ་ནི་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་ན། ཁས་ལེན་པར་བྱེད་ན། དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང༌། ཡུལ་དེ་དང་ནི་དེ་ཡོད་ཕྱིར། །ཡུལ་དེ་དང་དེ་ལས་སོ་སོར་ཉེ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ།406 ཅིག་ཅར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཅིག་ཅར་དོན་ནི་ཡོད་པ་ན། །ཅིག་ཅར་བདེ་སྡུག་དག་ནི་རིག་པར་འགྱུར། ཅིག་ཅར་ཡུལ་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་ཉེ་བ་ན་ཡོད་པ་ན། བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་ཡུལ་དམིགས་པ་ལས་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་འགལ་བ་དག་ཅིག་ཅར་འགྱུར་ན་དེ་ཡང་མི་འདོད་དོ།།

404 ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
405 མ་དཔེར། ཡིད་ཉིད་པ་ནི། ཞེས་བྱུང་མོད་པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པ་འགྲེལ་བཤད་(སྨད།༥༣༥)དང་མཐུན་པས་བཅོས། 406 -ཏེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

212 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཡུལ་འབའ་ཞིག་407ཉེ་བ་ཙམ་ལས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ན།408 གང་གིས་ན་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་གྲུབ་པ་ཅིག་ཅར་འགྱུར། འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ༢༦༣ གལ་ཏེ་ནང་ཡོད་ཉེར་ལེན་པའི། །ཉེ་བར་ལེན་པར་གྱུར་བ་ས་བོན་དུ་གྱུར་པའི། ཤེས་པའང་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་འབྱུང༌། །བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་ཕན་ཚུན་འགལ་བ་ནི་དེ་གཅིག་ཀྱང༌། ཤེས་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཅིག་ཅར་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་རིག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་དང་དེ་ནི་རིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ༢༦༤ འདི་ལྟར་རྣམ་ཤེས་དེ་ནི་མི་ཤེས་པའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་མ་དམིགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་འདོད་པའོ།409།རྣམ་པ་གང་གིས་ན་ཉེར་ལེན་རྒྱུར་འགྱུར་ཏེ། འགའ་ཞིག་410གིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་གང་ཞིག་གང་རིགས་མཐུན་པ་དེ་ནི་དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཡིན་ན། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་མི་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཡང༌། ཤེས་པ་ནི་དེའི་རིགས་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཉེ་བར་ལེན་པར་མི་རུང་ངོ༌། །བདག་པོ་ཉིད་ཀྱང་བྱེད་ཡིན་ན། །གལ་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་གྱི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་རིགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཡང་བདག་པོ་ཉིད་དེ་ནི་འགལ་བ་ལ་ཡང་འབྲས་བུ་བྱེད་པ་ན་སྣང་ངོ༌།།
ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ༢༦༥ དཔེར་ན་སྣང་གཅིག་མཚན་རྒྱུ་དང༌། །དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་པོ་དག །མཚན་མོ་རྒྱུ་བ་དང་སྐྱེས་བུའི་མིག་དང་གཟུགས་མཐོང་བ་དང་མི་མཐུན་དང༌། །མཐུན་པ་ཅིག་ཅར་བྱེད་པ་བཞིན། སྐྱེས་བུའི་མིག་གཟུགས་མཐོང་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བྱེད་ཅིང༌། མཚན་མོར་རྒྱུ་བའི་མིག་གཟུགས་མཐོང་བ་དང་མི་མཐུན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།
(ཁ) དེ་དོན་རིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ།
གང་གི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ནམ། ཕྱིས་འབྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་པར་མི་འགྲུབ་པ། ༢༦༦ དེའི་

407 མ་དཔེར། ཡུལ་ཅན་འབའ་ཞིག ཅེས་བྱུང་མོད་པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།
408 -ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
409 པའི་འོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
410 འབའ་ཞིག པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 213

ཕྱིར་ན་བདེ་སོགས་དོན་ཡང་དག་པར་མྱོང་བར་བྱེད་དོ། །ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། རང་ལ་འཕོ་བའི་སྣང་ཅན་ཏེ།

411 རང་གི་སྒྲས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་བསྟན་ཏོ།།
དེ་ལ་འཕོ་བ་ནི་གཟུགས་བརྙན་ཉིད་དུ་སྣང་བ་ཅན་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། གང་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ངང་ཚུལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །དེས་ནི་དོན་དང་འདྲ་བའི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བདེ་བ་ལ་སོགས་པས་ཡང་དག་པར་མྱོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་མྱོང་ཕྱིར་ན་དོན་ཡང་དག་པར་མྱོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་ན་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ནི་མྱོང་བར་བྱེད་པ་དངོས་སུ་མིན་ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ།།
དེ་དེ་ལྟར་ན། ནང་གི་བདག་ཉིད་རིག་བྱེད་ཡིན། དོན་ནི་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཚུལ་གྱིས་དོན་དམ་པར་མ་ཡིན་ནོ། །དོན་དམ་པར་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་དོན་ལས་སྐྱེ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་དེ་དག་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་རིག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་གལ་ཏེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དེ་དོན་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེས་412པའི་ཕྱིར་དེ་རིག་པར་འགྱུར་ན། དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་དག་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་མྱོང་བ་ལ་ཡང་མྱོང་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ནི་རང་རིག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་ཉིད་རིག་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་དང་གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་རིག་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་རིག་པ་ཡང་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་ལེན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཁས་མི་ལེན་ན་གཞན་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཉིད་ནི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ཉེ་བར་བཏགས་ནས་དོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་རིགས་པར་འགྱུར་རོ།།
༢༦༧ གང་ཞིག་དོན་གྱི་བདག་ཉིད་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པ་རང་བདག་གྱུར། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ལ་དེ་དག་གིས་མྱོང་འགྱུར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ནི་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་རྒྱུ། དེས་ན་དོན་མྱོང་བར་བཤད་དེ། དོན་དམ་པར་དོན་ཡང་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་དམིགས་པ་དག་ནི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ལ་དམིགས་པའི་དོན་

411 རྩ་བ། དེ་ཕྱིར་བདེ་སོགས་རང་ཉིད་ལ། །འཕོས་པའི་དོན་ནི་སྣང་བ་དང་།།
412 སྐྱེད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

214 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །དམིགས་པའི་དོན་དེ་ཡང་དེར་སྣང་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་དོ།413།ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྣང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་དེ་ལྟར་ན། དེས་དེ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་དོ།།
ཁ] བདེ་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་བེམ་པོར་འདོད་པ་དགག་པ། (༡) བདེ་སོགས་ཕྱི་དོན་ཡིན་པ་དགག་པ།
༢༦༨ འགའ་ཞིག་བདེ་སོགས་ཕྱི་རོལ་ན། །གནས་ཉིད་དང་ནི་སེམས་མེད་དང༌།། གཟུང་བར་སྨྲ་སྟེ། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནང་མ་ཡིན་ཞིང་སེམས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བྱའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གྲངས་ཅན་སྨྲའོ། །གྲངས་ཅན་དེའི་ཡང༌། ཅིག་ཅར་གཉིས་འཛིན་མི་རིགས་སོ། །སྒྲ་ལ་སོགས་པ་དང༌། བདེ་བ་ཅིག་ཅར་གཉིས་འཛིན་པར་མི་རིགས་སོ། །སྔོན་པོ་འཛིན་པ་མྱོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྔོན་པོའི་ངོ་བོ་ཡིན་གྱི། བདེ་བའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ཞིག་མྱོང་བའི་ངོ་བོར་མི་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་མྱོང་བ་མ་ཡིན་ནོ།།
བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་བཀོད་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ལས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ༢༦༩ གལ་ཏེ་སྔོ་སོགས་ལས་བདེ་སོགས། །ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་རྒྱུའི་ཕྱིར། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པ་ན་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་འཛིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཅིག་ཅར་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ།414།སྦྱོར་བ་ཡང་། གང་ཞིག་གང་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་འཛིན་པ་ན། འཛིན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་སྔོན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ལྟ་བུའོ། །བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སོ།།
ཐ་དད་པ་སྣང་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་མ་གྲུབ་པར་སྟོན་ཏོ། །སྔོན་པོར་སྣང་བ་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱང་གཞན་ཡིན་ལ། རབ་ཏུ་དགའ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡང་གཞན་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། ཐ་དད་སྣང་ཅན་སེམས་ཀྱི་ནི། །གཟུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་ཐ་དད་མེད་ཅི་ཡིན། སྔོན་པོ་དང་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་གཟུང་བ་ཡིན་ན་ཡང༌། ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ 413 རྩ་བ། དོན་གྱི་བདག་ཉིད་དེ་དག་གི །རང་གི་བདག་གྱུར་དེས་མྱོང་ཡིན། །དེས་ན་དོན་མྱོང་བར་བཤད་དེ། །དམིགས་པ་ཉིད་ནི་དེར་སྣང་བའོ།།
414 རྩ་བ། སྔོ་སོགས་རང་བཞིན་བདེ་སོགས་དང་། གཅིག་ཕྱིར་གཅིགཅར་འཛིན་ཞེ་ན།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 215

པ་དེ་ལྟར་ན་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་ཡང་། གང་ཞིག་གང་ལས་ཐ་དད་པར་སྣང་བ་ཅན་གྱི་བློས་གཟུང་བ་ནི་དེ་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་ལྟ་བུའོ། །སྔོན་པོ་དང་བདེ་བ་ཡང་ཐ་དད་པར་སྣང་བ་ཅན་གྱི་བློའི་གཟུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པའོ། །བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡུལ་དང་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་རྣམ་པས་ངོ་བོ་གཉིས་པ་ཅན་ཡིན་ན་ཡང༌། གཅིག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མ་ངེས་པ་ཡིན་པར་བསམ་པར་མི་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་རྣམ་པ་དེ་དག་ནི་དོན་དམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁས་བླངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། རྣམ་པར་བསླད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དག་ཡང་དག་པའི་རྣམ་པར་ཞེན་པ་དེ་ལྟར་ན་དེའི་སྐྱོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་མི་འགྱུར་རོ།།
༢༧༠ གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་དུ་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་བྱེ་བྲག་མེད་མོད་ཀྱི། །དེའི་ཡུལ་ཅན་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་དང་བཏང་སྙོམས་སུ་གནས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི། གོམས་པ་ཤིན་ཏུ་ཕུལ་འབྱུང་ལས། །བློ་ལ་དགའ་དང་ཡོངས་སུ་གདུང༌། །ཤིན་ཏུ་ཕུལ་འབྱུང་མི་རུང་ངོ༌།

415།འདི་ལྟར་ཕྱི་རོལ་
གྱི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱེ་བྲག་མེད་པ་ཡིན་ན་ཡང༌། ཐ་དད་པའི་རང་བཞིན་དང་ལྡན་པའི་ལྟ་བ་པོ་མང་པོ་དག་ལ་གོམས་པའི་ཁྱད་པར་ལས། བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ན་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་ནི། གང་ཞིག་བྱེ་བྲག་མེད་པ་ཡིན་ན་ཡང༌། གོམས་པའི་ཁྱད་པར་ལས་གང་གི་ཁྱད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་ཕྱིའམ་དེར་སྣང་བ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡིན་པར་བྱེ་བྲག་མེད་པ་ཡིན་ན་ཡང་ཤེས་རབ་ལ་སོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ནང་གི་དགའ་བ་དང་གདུང་བ་དག་ཀྱང་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡིན་པར་བྱེ་བྲག་མེད་ན་ཡང༌། གོམས་པའི་ཁྱད་པར་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པའོ།།

415 རྩ་བ། གོམས་པ་ཡི་ནི་ཁྱད་པར་ལས། །བློ་ལ་དགའ་དང་ཡོངས་སུ་གདུང་། །ཁྱད་པར་དུ་ནི་མི་འགྱུར་རོ།།

216 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི།
༢༧༡ གལ་ཏེ་བློ་ཡང་བདེ་ལ་སོགས། །བདག་ཉིད་དུ་ནི་འགལ་མེད་ན།།ཕྱི་རོལ་གྱི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་མེད་ན་ཡང་416ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྡན་པའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བློ་ཡང་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་དེས་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ན་ཡང་། དགའ་བ་དང་གདུང་བ་དག་ཕུལ་དུ་བྱུང་བར་འགྱུར་བ་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར། ཕྱི་རོལ་དེ་དང་བདེ་བ་ལ་སོགས། བདག་ཉིད་ཅེས་ནི་ཇི་ལྟར་རྟོགས། །གང་གི་བློ་ཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་དགའ་བ་དང་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་དག་གི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་གྲུབ་པ་དེའི་ཚེ། སྒྲ་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པ་གཞན་ལ་ཡང༌། བློ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་བདེ་བར་འགྱུར་རོ།། དེའི་ཚེ་ནང་དུ་སྣང་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ངོ་བོ་ཅན་གཅིག་སྲོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ།417 དེ་ལས་བཟློག་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི།
༢༧༢ གལ་ཏེ་རིགས་ཐ་དད་པ་ཡང༌། །གཟུང་འཛིན་ཉིད་ནི་ཕྱིར་མིན་ན།།
གལ་ཏེ་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་འཛིན་པ་ལས། དེ་དག་ནི་རིགས་མི་མཐུན་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་418གཟུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །རིགས་མི་མཐུན་པ་ནི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྒྲ་ལ་སོགས་པ་གཟུང་བར་གྱུར་པ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་རིགས་མི་མཐུན་པ་གཟུང་བའམ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། སྐྱེས་བུ་ཀུན་ལ་འཛིན་མེད་འགྱུར། །དེ་ལྟར་ན་སྐྱེས་བུ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་ཡོན་ཏན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུ་འདི་ཡི་ཟ་བ་པོ་ཉམས་འགྱུར། །བདེ་བ་ 416 -ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་མེད་ན་ཡང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
417 ཏོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
418 -ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 217

ལ་སོགས་པ་འཛིན་པ་ཙམ་ལས། འདིའི་ཟ་བ་པོ་གཞན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རིགས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་ཟ་བ་པོ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ།།༢༧༣ འདིས་ནི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་བསལ། །གང་ཡང་རིགས་མི་མཐུན་པའི་ཡུལ་དང་བློ་དག་ལ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། འདི་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཡུལ་ཡང་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྨྲ་བ་དེ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བློ་ལ་ཡུལ་རང་གི་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་ཞིང༌། དེ་ནི་སྐྱེས་བུ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་དེ་ལ་རྣམ་པར་མི་འཇོག་ན་ནི། ཟ་བ་པོ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྔ་མ་བཞིན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།། ཡང་ན་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། བློ་དང་བདེ་བའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཟུང་དང་འཛིན་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ཡོད་པས་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་འགྱུར་ན། དེ་ཡང་བློ་དང་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ལས་ཤེ་ན། དེ་དག་ནི་དེ་དག་ཡོད་ན་དེ་ནི་གཞན་ལའང་འགྱུར། ཅི་སྟེ་བློ་དང་བདེ་བ་ལ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ཡོད་པ་དེས་ཀྱང་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། སྐྱེས་བུ་ལ་ཡང་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ཉིད་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ན་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རིགས་མི་མཐུན་པ་དག་ཀྱང་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ།།
(༢) བདེ་སོགས་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པ། (ཀ) སེམས་སུ་གྲུབ་པའི་དོན་བསྡུ་བ།
༢༧༤ གང་གི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་ཕྱི་རོལ་ལ་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ཡང་གོམས་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པས། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྡན་པ་དེའི་ཕྱིར་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནང་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །འདིས་ཀྱང༌། མྱོང་ཉིད་ཕྱིར་ན་སེམས་ཡིན་ནོ།

419།བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་སེམས་ཉིད་ཡིན་ཏེ་མྱོང་བ་ཉིད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཅིའི་ཕྱིར་མྱོང་བ་ཡིན་པས་སེམས་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར། གང་གི་ངོ་བོ་མྱོང་མ་ཡིན། །དེ་ནི་དེ་ཡིས་མྱོང་མ་ཡིན། །རིག་པ་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་མྱོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདིས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱེ་བྲག་མེད་པར་དོན་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་གང་ཞིག་གང་གི་ངོ་བོ་མྱོང་བར་མི་འགྱུར་ 419 རྩ་བ། དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་ནང་ཉིད་དང་། །མྱོང་བྱ་ཡིན་ཕྱིར་སེམས་ཡིན་ནོ།།

218 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

བ་དེ་ནི་དེའི་མྱོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་ནི། གང་གི་ངོ་བོ་མྱོང་བར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ནི་དེ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སེར་པོའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པ་ཅན། དཀར་པོ་མྱོང་བ་ནི་སེར་པོ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡང་བདེ་བའི་ངོ་བོ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པའོ།།
(ཁ) དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ། [༡] བློ་མྱོང་རྫས་ཐ་དད་དགག་པ།

དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི།
༢༧༥ གལ་ཏེ་དེ་རང་བཞིན་མིན་པ། །ཉམས་མྱོང་བློ་གནས་དེ་རིག་ན།།
བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། བློའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་བའི་རྣམ་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་བས་ན། བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་བློ་ལ་གནས་པ་དེ་མྱོང་བས་རིག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་རྨི་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་བརྗོད་པ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ངོ་བོ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ནི་མྱོང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་གཞན་དུ་དེ་མྱོང་བ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང༌།
མངོན་སུམ་དྲན་པའི་རྣམ་པ་ཅན། །མྱོང་བ་མ་གཏོགས་འདི་བློ་གང༌།།
མངོན་སུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཏེ་དགའ་བ་དང་མི་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་གཞན་གྱིས་420མྱོང་བ་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །དྲན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཏེ། ཇི་ལྟར་བདེ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་མྱོང་བ་དྲན་པའི་ངོ་བོ་དང༌། ཡིད་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་མྱོང་བའོ། །དེ་བས་ན་མྱོང་བ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པར་གཞན་བློ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཅན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཉེ་བར་མཚོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པའི། ༢༧༦ དོན་དེ་དང་དེ་ནི་དེ་རྒྱུར་བྱས། བརྟེན་ནས། །བདེ་དང་སྡུག་བསྔལ་སོགས་མྱོང་བ།། བདག་ཉིད་འབྱུང་བ་མཐོང་འགྱུར་གྱི།

421།གཞན་བར་དུ་སྟེ་ཡུལ་ལ་སོགས་པ་དང་མྱོང་
བའི་བར་དུ་གཞན་ནི་མ་མཐོང་སྟེ། གང་ཞིག་ཉེ་བ་ལས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་མེད་པ་ཅན་ཡང་། ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྡན་པར་མཚོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་འདོད་པའི་བློའི་ངོ་བོ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་ནི། གང་ཞིག་གང་ལས་ 420 ཅན་གྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
421 རྩ་བ། དེ་དང་དེ་དོན་ལ་བརྟེན་ནས། །བདེ་དང་སྡུག་བསྔལ་སོགས་མྱོང་བ། །གཅིག་ཉིད་འབྱུང་བར་འགྱུར་མཐོང་གི།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 219

ཐ་དད་པར་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྡན་པར་མཚོན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེ་ལས་ཐ་དད་པར་ཁས་བླང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཤེས་པ་ཡོད་པ་གཉིས་པ་ལྟ་བུའོ།། སེམས་ལ་ཡང་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ལས་ཐ་དད་པར་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་ལྡན་པ་ཉེ་བར་མཚོན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པའོ།།
[༢] རྫས་ཐ་དད་འདྲེས་པས་མ་ཕྱེད་པའི་ལན་དགག་པ།

དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི།
༢༧༧ གལ་ཏེ་འདྲེས་ཕྱིར་དབྱེར་མེད་དོ། །ལྕགས་གོང་དང་ནི་མེ་བཞིན་ན།།
ཇི་ལྟར་ལྕགས་ཀྱི་གོང་བུ་ཤིན་ཏུ་འབར་བའི་གཟུགས་མེ་ལས་ཐ་དད་པར་ཉེ་བར་མཚོན་པར་བྱ་བ་མེད་པར་ལྕགས་ཀྱི་གོང་བུ་ལ་མེའི་ངོ་བོ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར། བློ་དང་མྱོང་བ་ཐ་དད་པ་ཡང་འདྲེས་པ་ལས་ཐ་དད་པར་མི་ཤེས་པ་དེ་ལྟར་ན་མ་ངེས་པ་ཡིན་པར་སྨྲའོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ།
དངོས་པོ་ཀུན་ལས་ཐ་དད་དང༌། །ཐ་དད་མེད་གཞག་ལྡོག་པ་ཉིད།།
དངོས་པོ་རྣམས་ལས་འདི་ནི་གཅིག་ཡིན་ལ་འདི་ནི་དུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པར་གཞག་པ་དེར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཇི་ལྟར་ན་གཅིག་ལ་དམིགས་ན་ཡང་གཞན་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ། གང་དང་གང་ལ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པ་དེ་ལ་འདི་འདྲེས་པར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་ལྕགས་གོང་དམར་པོ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་ན་ལ་ལར་གཅིག་ཉིད་དུ་ངེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་དུ་མ་ཉིད་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་དེ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཡང་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཐ་དད་པ་མེད་པར་མྱོང་བའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་གང་གི་ཚེ་གཅིག་ཉིད་ཡིན་པར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། ༢༧༨ ཐ་དད་མེད་ཅན་མྱོང་གཅིག་ན། །དེ་ལྟར་མིན་གང་ཐ་དད་པ་ཅན་མེད་པ་མྱོང་བར་མི་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། རྣམ་པ་དུ་མ་ལ་དམིགས་པ་ཅན་དེ་ཐ་དད་བཞིན་དུ་འགྲུབ་འགྱུར། འདི་ལ་ཐ་དད་པ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ན་ཐ་དད་པ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བར་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱོར་རོ། །རྣམ་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་པ་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་གཅིག་ཉིད་དུ་འདོད་ན། གང་ལ་དུ་མ་ཉིད་དུ་དམིགས་པ་དེ་ལ་དུ་མ་ཉིད་དུ་

220 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དུ་མ་ཉིད་ནི་གཅིག་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་སྒྲུབ་མིན།

422 རྣམ་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་པ་ཅན་ནི་གཅིག་ཉིད་ལ། ཐ་དད་སྒྲུབ་བྱེད་
གྲུབ་པ་མིན།།
གྲངས་ཅན་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངག་གི་དོན་ཏོ། །དེ་ཉིད་ལ་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མེད་པ་རྣམ་པར་གཞག་པའི་རྒྱུ་མེད་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་མཚན་ཉིད་འཁྲུལ་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ།༢༧༩།གལ་ཏེ་དཀར་པོ་བདེ་ལ་སོགས། །ཐ་དད་སྣང་ཅན་རྣམ་པ་ཐ་དད་པར་རོ། །དེ་ཡང་ཐ་དད་མེད་པ་དང་423བདེ་བ་དང་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པར་དམིགས་པ་དག་ཀྱང་424དུ་མ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །བློ་མྱོང་ཐ་དད་མེད་སྣང་ཅན་ཐ་དད། །མྱོང་བ་རྣམ་པ་གཅིག་ཉིད་ཡིན་པར་སོ་སོར་རང་གིས་རིག་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དང་བློ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དུ་མ་ཉིད་དུ་སྨྲ། དེ་བས་ན། ཐ་དད་ཐ་དད་མེད་རྟེན་ཅིང༌། །ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མེད་པ་རྣམ་པར་གཞག་པའི་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་འཆོལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།
[༢] རྫས་ཐ་དད་འདྲེས་པས་མ་ཕྱེད་པའི་ལན་དགག་པ།

དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ཁྱེད་ཅག་གི་ཡང་ཅིག་ཅར་སེམས་ལས་བྱུང་བ་མང་པོ་འབྱུང་ཞིང༌། དེ་ལྟར་ན་ཡང་བདེ་བའམ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་གཅིག་ཉེ་བར་མཚོན་པར་འགྱུར་མོད་ཀྱི། སེམས་ལས་བྱུང་བ་དུ་མ་ཉིད་མི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྐྱོན་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཅིག་ཅར་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དུ་མ་སྐྱེས་ཀྱང་གསལ་བ་གཅིག་འགའ་ཞིག་གིས་ཉི་མས་སྐར་མ་བཞིན་དུ་ཟིལ་གྱིས་མནན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཡང་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་མཚོན་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང༌། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་བསྒྲིབས་པ་ན་ཡང༌། རྐྱེན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡང་གསལ་བ་གཞན་དང་གཞན་སྐྱེས་པ་ན། སྟོན་ཀའི་མར་ངོའི་མཚན་ཕྱེད་ཀྱི་སྐར་མ་བཞིན་དུ་དུ་མ་ཉིད་དུ་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན། 422 རྩ་བ། ཅན་གྲུབ་འདི་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་ན།།
423 -པ་དང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
424 མ་དཔེར། ཀྱང་སྒྲ་མེད་མོད་པེ་སྣར་དུ་བྱུང་བ་བཞིན་བསྣན།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 221

༢༨༠ གཅིག་ཚེ་གསལ་བས་བསྒྲིབས་པ་ཡང༌། །ཟིལ་གྱིས་མནན་པའི་དུས་ནའོ། །གང་གིས་བསྒྲིབས་པ་ཡང་ཡིན་ཞེ་ན། ཐ་དད་མ་མཐོང་བ་མེད་པས་སོ།425།ཐ་དད་པས་ཐ་དད་པའི་མཐོང་བ་མེད་པས་ཡིན་གྱི།426། དུ་མ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི། སེམས་འབྱུང་ཐ་དད་རྒྱུན་དག་ལས། །སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོགས་གཞན་དང་གཞན་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་ལ། ཐ་དད་རྣམ་གཞག་གྲུབ་པ་ཡིན། །དེ་ལྟར་རྒྱུན་ལ་ཡང་བློ་དང་མྱོང་བའི་ཐ་དད་པ་ཉེ་བར་མཚོན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། གང་གིས་ན་མྱོང་བ་འདི་དང་བློ་427འདི་ལས་མཚན་ཉིད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར།
ང) རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་བཤད་པ། ༡] རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་གཞི།
རྣལ་འབྱོར་པའི་མངོན་སུམ་ཡང་ལུང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་མ་འདྲེས་པ་དོན་ཙམ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་སྔར་བཤད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་འདིར་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ༢༨༡ སྔར་བཤད་རྣལ་འབྱོར་ཤེས་པ་ནི། །སྔར་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་པ་ན། བདེན་པ་དཔྱོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །རྣལ་འབྱོར་པའི་དེ་ཡང་གང་ལས་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དག་དེ་ནི་སྒོམ་བྱུང་ཡིན།། ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། བདེན་པ་སྒོམ་པ་རྫོགས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་428ཤེས་པའོ།།
༢] རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད།ཤིན་ཏུ་གོམས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རྟོག་པའི་དྲ་བ་རྣམ་བསལ་བས། །རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གསལ་བ་ཤིན་ཏུ་སྣང་བ་ཡིན། །གང་དང་གང་ཤིན་ཏུ་བསྒོམས་པ་དེ་དང་དེ་ལས་གསལ་བ་སྣང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་གང་ལས་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཕྱིར་འདོད་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་ཏེ། འདོད་པ་དང་མྱ་ངན་དང་འཇིགས་པའོ། །དེས་བྱས་པའི་སྨྱོ་བ་ནི། འདོད་དང་མྱ་ངན་འཇིགས་སྨྱོའོ། །དེ་དག་དང་རྐུན་པོ་

425 ཐ་དད་མཐོང་བ་མེད་པས་སོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། རྩ་བ། ཐ་དད་པར་ནི་མཐོང་བའི་ཕྱིར།།
426 ཐ་དད་པས་སམ་ཐ་དད་པའི་མཐོང་བ་མེད་པ་ཡིན་གྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
427 +འདི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
428 མ་དཔེར། ཤེས་པའི། ཞེས་ཡོད་མོད་པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

222 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

རྨི་སོགས་ནི། ༢༨༢ འདོད་དང་མྱ་ངན་འཇིགས་སྨྱོ་དང༌། །རྐུན་པོ་རྨི་སོགས་སོ། །དེ་དག་གིས་གང་བསླད་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་འཁྲུལ་པར་བྱས་པའོ། །ཡང་དག་མིན་པ་ཡང་མཐོང་བར་འགྱུར། གོམས་པའི་ཁྱད་པར་ལས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཡང་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། མདུན་ན་གནས་པ་བཞིན་དུའོ། །སོགས་པ་སྨོས་པས་ནི། མྱུར་དུ་བསྐོར་བ་དང༌། འཆི་ལྟས་ལ་སོགས་པ་གཟུང་ངོ༌།429།དེ་ལྟར་ན་དེ་ལྟར་མཐོང་བས་དོན་མངོན་དུ་གྱུར་པ་བཞིན་དུ། དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བསྒྲུབས་པ་ལ་དམིགས་པར་འགྱུར་ན། གང་གིས་ན་དེ་དག་འདིར་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་མིང་ཅན་དུ་ཡང་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ངེས་པར་གཟུང་བར་མི་འགྱུར།
སྒོམ་པའི་ཁྱད་པར་ལས་གསལ་བར་སྣང་བ་ནི་བློ་སྟེ། ཇི་ལྟར་ན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡིན་ཞེ་ན།
༢༨༣ རྣམ་པར་རྟོག་དང་རྗེས་འབྲེལ་ནི། །དོན་གསལ་སྣང་བ་ཅན་མ་ཡིན།།
ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། བརྡའི་རྟེན་ཅན་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གསལ་བར་སྣང་བ་ཅན་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྟོག་པ་མེད་པ་ལ་འདིའི་མིང་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཅན་གྱི་སྒྲའི་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་འབྲེལ་པ་འཛིན་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཡང་གསལ་བར་སྣང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།། དེའི་ཕྱིར་གསལ་བར་སྣང་བ་ཅན་ལ་བརྡ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྒྲ་དང་འདྲེས་པའི་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། གསལ་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འཁྲུལ་པའི་དབང་གིས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གསལ་བར་སྣང་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟར་ན་རྨི་ལམ་ན་ཡང་ཤེས་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ན་ཡང་གསལ་བར་སྣང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྨི་ལམ་ན་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གསལ་བར་སྣང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཡང་གསལ་བར་སྣང་བ་ནི་གཞན་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཞིང༌། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་མི་གསལ་བ་གཞན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་གང་ལས་ཤེ་ན། འདི་ལྟར།
429 སོགས་སྒྲས་བསྡུས་པའི་བསྐོར་བ་དང་འཆི་ལྟས་ཀྱི་གསལ་བཤད་འགྲེལ་བཤད་དུ་(སྨད། ༥༤༠)བྱུང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 223

རྨི་ལམ་ན་ཡང་དྲན་པ་དྲན། །དེ་ནི་དེ་འདྲའི་དོན་ལྡན་མིན།།རྨི་ལམ་ན་ཡང་དྲན་པའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་གསལ་བ་ཉིད་དྲན་པ་ཡིན་ནོ།430།རྨི་ལམ་ན་ཡང་དམིགས་པ་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་མཚུངས་པར་སྣང་བ་ཅན་དེ་སད་པས་དྲན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་ལ་ཡང་རྟོག་པ་དང་རྟོག་པ་མེད་པ་དག་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
གལ་ཏེ་སྒོམ་པ་ལ་ཡང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གོམས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་སྣང་བ་མ་ཡིན་ཞིང༌། རྟོག་པ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་པའི་མཐའ་སྨྲ་བ་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེས་ན་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར།
༢༨༤ མི་གཙང་ཟད་པར་ས་ལ་སོགས། །ཡང་དག་མིན་ཡང་སྒོམ་པ་ཡི།།
སྟོབས་ཀྱིས་སྤྲུལ་པ་བསྒོམས་པའི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་པ་རྟོག་མེད་དང༌། གསལ་བར་སྣང་བ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་ན། ཁས་བླངས་པ་ཉམས་པ་མ་ཡིན་ནོ།༢༨༥།གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེ་ཕྱིར་ཡང་དག གང་དང་གང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཡང་དག་མིན་ནི་ཟད་པར་ས་ལ་སོགས་པའི་སྟེ། རང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཙམ་གྱིས་ཀུན་ནས་བསླང་བ་ཡིན་ནོ། །ཤིན་ཏུ་བསྒོམས་པར་གྱུར་པ། །ཤིན་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་པར་གྱུར་ཅིང༌། སྒོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ན། །དེ་གསལ་མི་རྟོག་བློ་འབྲས་ཅན། །གསལ་བ་ཡང་ཡིད་ལ་431མི་རྟོག་པ་ཡང་ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་འདྲ་བའི་བློ་ནི་གསལ་ལ་མི་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ལ་འབྲས་བུ་དེ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཇུག་བསྡུ་བའོ།།
གང་གི་ཕྱིར་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ཡང་བསྒོམས་པའི་སྟོབས་ལས་གསལ་བར་སྣང་ཞིང་མི་རྟོག་པར་འགྱུར་བ་དེ་བས་ན། དེ་ལ་བསྒོམས་པའི་འབྲས་བུའི་ཤེས་པ་དེ་དག་ལ། ༢༨༦ མི་སླུ་བ་ནི་གང་ཡིན་ཏེ། སྒོམ་འབྱུང་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འདོད།།
ཅི་དང་འདྲ་བར་ཞེ་ན། སྔར་དཔྱད་དངོས་པོ་བཞིན། སྔར་བདེན་པ་དཔྱད་པའི་སྐབས་

430 ན། སྣར་ཐང་།
431 མ་དཔེར། གསལ་བའང་ཡིད་ལ། ཞེས་ཡོད་མོད་པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

224 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

སུ་ཚད་མའི་དངོས་པོ་ཡང་དག་པར་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །ལྷག་མ་ཉེ་བར་བསླད་པ་ཡིན། །དཔེར་ན་ཟད་པར་ས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ།།
༣] རྟོག་བྲལ་གྱི་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།
རང་རིག་ལ་ཡང་རྟོག་མི་འདོད། །དོན་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་ཕྱིར་རོ།432།ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཤེས་གང་གང་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་འཆད་པར་བྱེད་དོ།༢༨༧།ཤེས་པ་གང་ཡུལ་གང་ལ་སྒྲ་དོན་འཛིན། བརྡ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ། དེ་ནི་དེ་ལ་སྒྲའི་སྒོ་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རྟོག་པ་ཡིན། རྟོག་པ་དང་བཅས་པར་བརྗོད་དོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། རང་གི་ངོ་བོའང་སྒྲ་དོན་མིན། །བརྡར་བྱ་བ་མི་ནུས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྒྱུ་དེ་ཕྱིར་དེ་ལ་སྒྲ་དང་དོན་གྱི་རང་བཞིན་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་ཤེས་པ་ཀུན་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
ཁ མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བཤད་པ། ༡) ལྟར་སྣང་གི་དབྱེ་བ།
མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བ་འཆད་པར་བྱེད་དོ།༢༨༨།མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་རྣམ་པ་བཞི། །དཔེར་ན་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་རྣམ་གསུམ་ཡིན། །རྟེན་བསླད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཅན། །རྟོག་པ་མེད་པ་གཅིག་ཡིན་ནོ།།
རབ་རིབ་ལ་སོགས་པས་གནོད་པའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལས་གཅིག་ཡིན་ནོ།། རྟོག་པའི་ཤེས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡང་བརྡའི་རྟེན་ཅན་དང་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་འཇུག་སྟེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་དང༌། གྲངས་དང༌། འདེགས་པ་དང༌། ཡོད་པ་དང༌། བུམ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །རེ་ཞིག་བུམ་པ་ལས་433གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཆུ་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུ་གཅིག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས། དེ་ལས་གཞན་པའི་དེའི་འབྲས་བུ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དག་ལས་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་སྒྲ་འགོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཅིག་ཅར་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་པ་རང་གི་འབྲས་བུ་ལ་སྦྱོར་བའི་དོན་ཏོ། །བརྡ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས། ཕྱིས་དོན་དམ་པ་གཞན་ལ་ཐ་དད་པ་དག་ལ་ཡང་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་གཅིག་ 432 འདི་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་ཙམ་ལས། ཚད་མ་ཀུན་བཏུས། ༡/༧ རྟོག་པའང་རང་རིག་ཉིད་དུ་འདོད། །དོན་ལ་མ་ཡིན་དེ་རྟོག་ཕྱིར། །ཞེས་པ་དེ་ཡིན།
433 ལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 225

ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས། བུམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མང་པོ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས། གཅིག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཅན་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་ལག་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེང་དུ་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་དག་ལ། དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་བརྡར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདེགས་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་ཅན་དང༌། དངོས་པོ་མེད་པ་ལས་བཟློག་པ་དོན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བརྡར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་དོན་གྱུར་པ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ཉིད་སྟོན་པར་བྱེད་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །ཚོགས་པའི་མང་པོ་འབྲས་བུ་གཅིག་བྱེད་པ་ཅན་དག་ལས་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚོགས་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་རྟེན་བརྡ་ལ་བརྟེན་ནས། བུམ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གཞན་གཅིག་བུམ་པའི་རྫས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པར་སྒྲོ་འདོགས་པར་བྱེད་པ་སྐྱེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་དག་ལ་དོན་གཞན་ལ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་དེའི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བས་བརྡའི་རྟེན་ཅན་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་གཅིག་པོའི་སྒྲའི་རྟོག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
སྨིག་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆུ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་བཅད་ནས། ཆུ་ལ་བརྡར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ན། གང་གིས་ན་བརྡ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཉིད་ཀྱི་ནང་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་འདི་ཐ་དད་པར་མི་འགྱུར།434 འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆུའི་བརྡ་ལ་བརྟེན་ནས། འབྱུང་བ་འདུས་པ་དེ་ལ་དོན་གཞན་ཉིད་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པར་བྱེད་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཆུ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ནི་དོན་གཞན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ།།རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་སྔར་མཐོང་བ་ལ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་སྔ་མ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ 434 མི་བརྗོད་པར་འགྱུར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

226 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་ཞེས་གསུངས་སོ། །ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ལ་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ལྐོག་ཏུ་འགྱུར་བའི་དོན་ལ་རྟོག་པ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན། རྟོག་པའི་ཤེས་པ་རྣམ་གསུམ་ཡིན། །དབང་པོ་ལ་གནོད་པ་བྱས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་རྟོག་པ་མེད་པ་ནི་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་གྱི། མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་ནོ།།
༢) དེ་ལྟར་ཕྱེ་བའི་དགོས་པ། ཀ) རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་དགོས་པ།
༡] མདོར་བསྟན་པ།

དེ་ལ། ༢༨༩ དབང་སྐྱེས་མིན་པ་བསྒྲུབ་དོན་དུ། །གཉིས་བཤད། རྟོག་པའི་ཤེས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་བཤད་དོ། །འདི་ལ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་ཅི་ཡོད་ན་གང་གིས་ན་དབང་སྐྱེས་མིན་པ་བསྒྲུབ་དོན་དུ། །ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཤེ་ན། འཁྲུལ་པ་བསྟན་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་རོལ་པ་འདི་ལ་འཁྲུལ་པ་སྣང་སྟེ། སྨིག་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་དག་ལ་ཤེས་པ་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་གཅད་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་ཅན་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དབང་པོ་ལ་གནོད་པ་བྱས་པའི་ཤེས་པ་བཟློག་པའི་དོན་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་བརྫུན་ཡིན་ཏེ། དོན་དང་ཕྲད་ནས་འཛིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་མ་ཡིན་པ་ལས་འབྱུང་བ་ཟླ་བ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དེ་ཡིན་ལ། གྲུབ་པ་ཡིན་པས་ཞེས་བྱ་བར་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱར་རོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། རྗེས་དཔག་རྗེས་སུ་དཔག་ལས་བྱུང༌། །དྲན་བྱུང་བརྗོད་ལས་བྱུང་བ་ཡི།435།ཤེས་པ་སྔོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་བརྡ་དྲན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་སོགས་པ་རྟོག་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་དུ་གྲུབ་ན་ཡང༌། འདིར་རྟོག་པའི་ཤེས་པའི་སྐབས་སུ་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྔ་མ་གཉིས་ཉིད་དེ་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་ཕྱིར་རོ། །ཉིད་ནི་རིམ་པ་གཞན་

435 ཚད་མ་ཀུན་བཏུས། ༡/༧ ང - ༡/༨ཀ རྗེས་དཔག་རྗེས་སུ་དཔག་ལས་བྱུང་། །དྲན་དང་མངོན་འདོད་ཅེས་བྱ་བའོ།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 227

དུ་སྦྱར་རོ།436།འདི་ལྟར་སྔོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་བརྡ་དྲན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ།།
༢] རྒྱས་པར་བཤད་པ།

བརྡ་རྟེན་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཉིད་འཆད་437པར་བྱེད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་རྟོག་པ་སྔ་མ་གཉིས་དག་ལ་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ཞིང༌། གང་གིས་ན་དེ་གསལ་བའི་ཕྱིར། །རྗེས་དཔག་ལ་སོགས་གྲུབ་ཅེ་ན། །ཐེ་ཚོམ་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།༢༩༠ དེ་ལྟར་ན་བརྡ་རྟེན་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དང༌། དོན་གཞན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྣམ་རྟོག་དག་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་དེ་དག་ནི་བརྡ་རྟེན་ཅན་དང་དོན་གཞན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྣམ་རྟོག་དག་གོ། །མངོན་སུམ་དང་ཉེ་བར་འཇུག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི། འགའ་ཚེ་ཤེས་པ་ཕྲ་མོ་སྐྱེ་བའི་དུས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མ་རྟོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཉེ་བར་མཚོན་པ་མེད་པ་དེ་དག་མངོན་སུམ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་ཉེར་འཇུག་ཅན་ཉིད་ཕྱིར། །མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་ལས་དེ་དག་ཉེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་འཁྲུལ་པ་སྲིད་པས་ན་གདོན་མི་ཟ་བར་མངོན་སུམ་ལས་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་དག་མངོན་སུམ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།རྟོག་པ་ཕྱི་མ་ནི། ༢༩༡ ཇི་ལྟར་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་དོན་ཅན། །ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་རྟོག་པ་འདི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། བརྡ་ལ་ལྟོས་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དོན་ལ་འཛིན་མི་བྱེད། ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ལ་འཛིན་པར་མི་བྱེད་ཅེ་ན། མངོན་སུམ་སྟེ་དེ་བས་ན་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ།༢༩༢།དེ་ལྟར་ཉམས་མྱོང་དྲན་མེད་པར། །སྔོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་བརྡ་དྲན་པ་མེད་པར་བུམ་པ་ལ་སོགས་དག་ལ་ཡང༌། ཤེས་པ་མེད་པ་སྔོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་དྲན་པ་མེད་པར་བུམ་པ་དང་། གྲངས་དང་། འདེགས་པ་དང༌། ཡོད་པ་ཉིད་དང༌། 436 འགྲེལ་བཤད། (སྨད། ༥༤༣) “ཉིད་ནི་རིམ་པ་གཞན་དུ་སྦྱར་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲུབ་ཕྱིར་ཞེས་པའི་མདོའི་ཆ་དེ་ལས་དྲངས་ལ། སྔ་མ་གཉིས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་འདིར་བལྟ་བར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།”
437 འཚལ། པེ་ཅིང་། འཆལ། སྣར་ཐང་།

228 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

བུམ་པ་ཉིད་དང༌། མིག་438ལ་སོགས་པ་ལ་སྐྱེས་བུའི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་རྟོག་པ་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །རྟོགས་པ་པོ་འདིས་ཀྱང་བརྡ་དྲན་པ་ནི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་པར་ཤེས་ན། དེས་ཤེས་ཤིང༌རྟོགས་ན་བརྡ་དྲན་པ། དེ་ཡང་ནི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ། མངོན་སུམ་ལས་ནི་ཡོངས་ཉམས་འགྱུར། །མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་ཅན་དུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པའི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་མངོན་སུམ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།།
སྦྱོར་བ་ཡང་། གང་ཞིག་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་དྲན་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བ་དེ་ནི་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དྲན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང༌། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་བྱུང་བ་དང༌། བརྗོད་པ་ལས་བྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་དང༌། ཆུ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་ཡང་སྔོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་དྲན་པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་འགལ་བས་ཁྱབ་པ་དམིགས་པའོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་གིས་དོན་གསལ་བར་རིག་པར་བྱའོ།།ཁ) རྟོག་མེད་ལྟར་སྣང་ལོགས་སུ་བཀར་བའི་དགོས་པ། ༡] འཐད་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་གཞག་པ།
༢༩༣ འདིར་བཞི་པ་ནི། མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་འདི་ལ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བ་བཞི་པ། མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་རབ་རིབ་བཅས།439།ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དམིགས་ཀྱིས་དགར་བ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་བའམ་མཚན་ཉིད་ལྷག་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའི། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་ལས་དོན་གྱིས་གསལ་བའི་དཔེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཇི་ལྟར་ཆུ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ། སྨིག་རྒྱུའི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་རྒྱུ་བསྟན་པ་དེ་ལྟར། འདི་ཡང་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་རྟོག་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་འདིའི་རྟོག་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་མ་བཤད་པར། རབ་རིབ་བཅས་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་ནི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བ་བསྟན་པ་ཡིན་

438 ཚིག པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
439 ཚད་མ་ཀུན་བཏུས། ༡/༨ཁ

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 229

ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། །མཚན་ཉིད་འཁྲུལ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་དམིགས་ཀྱིས་དགར་བའི་ཚིག དེས་བཤད་ཉེར་གནོད་པ་ལས་སྐྱེས།440།ཕྱི་དང་ནང་གི་གནོད་པ་བྱེད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་དབང་པོ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང༌། མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ།།
དེ་ལ་རབ་རིབ་འབའ་ཞིག་ནི། །ཉེར་གནོད་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན།།
དེ་ལ་རབ་རིབ་དང་བཅས་པའི་ཚིག་གི་རབ་རིབ་ནི་དབང་པོ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པའི་རྐྱེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེ་བར་མཚོན་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ།།
༢] དམིགས་བསལ་གྱི་དོན་གཞན་དུ་རྟོག་པ་དགག་པ།
༢༩༤ དེ་ཡང་ཡིད་ཀྱིས་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག ཟླ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ཡང་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་ཡིད་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་ཁ་ཅིག་སྨྲའོ། །དེ་སྐད་དུ་སྨྲ་བ་སྔོ་དང་ཟླ་གཉིས་ལ་སོགས་བློ་ཡིན། དབང་པོའང་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི། །གཞུང་འདི་དང་ནི་དེ་དག་འགལ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་རྩོད་པ་སྒྲུབ་པར་བཤད་པར་མངོན་སུམ་དུ་དཔྱད་པ་ལ་དམིགས་པའི་དོན་དཔྱད་པ་ན། འདི་ལྟར་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་གང་ལས་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་དེ་ལྟར་དམིགས་པ་ཞེས་བརྗོད་དམ། འོན་ཏེ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་དག་གཞན་དུ་སྣང་བའི་ཤེས་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་སྐབས་སུ་མཛད་ནས། མིག་ལ་སོགས་པའི་བར་ཡང་དམིགས་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བ་དེ་དག་ཀྱང་དོན་དམ་པར་རྣམ་པ་གཞན་དུ་ཡོད་པ་དག་ནི་ཟླ་བ་གཉིས་པར་སྣང་བ་དང༌། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྣང་བའི་ཤེས་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་པའི་གཞུང་ཡིན་པ་དང་འགལ་ལོ།441།དེ་ལྟར་ན་གལ་ཏེ་དེ་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ན།442 ཇི་ལྟར་ན་དེ་སྐད་དུ་བཤད་པར་འགྱུར།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ༢༩༥ གལ་ཏེ་བརྒྱུད་པས་རྒྱུ་ཡིན་ན། །འདིར་དབང་པོ་དངོས་སུ་རྒྱུར་མ་བཤད་ན། གང་གིས་ན་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་བརྗོད་པས་འགལ་བར་འགྱུར། འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དབང་པོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་པར་
440 རྩ་བ། དེར་ནི་ཉེར་གནོད་ལས་སྐྱེས་བརྗོད།།
441 འདི་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་རང་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་། ༡/༡༥ ཐད་(དེབ། ཤོག ༡༠༦)བྱུང་བ་ལ་དགོངས། 442 མ་དཔེ་དང་། པེ་སྣར་སོགས་སུ། མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྫོགས་ཚིག་བྱུང་མོད་གཞུང་དོན་ལ་བརྟགས་ཏེ་བཅོས།

230 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

བརྒྱུད་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཤེས་པ་དག །དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་ན། དབང་པོའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་དཔྱོད་པར་བྱེད་ནའོ། །དབང་པོའི་ཤེས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་དཔྱད་པའི་སྐབས་ལས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྐབས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་ན། གང་གིས་ན་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཡིད་443སྐབས་སུ་མཛད་ནས་དེ་སྐད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། དབང་པོའི་ཤེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་གང་ཡིན་པ་444དེ་ནི་ཅིར་ཡང་མི་རུང་ངོ༌།།
༢༩༦ དབང་རྟེན་ཅི་ཡིན། དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་གང་མེད་པས་ཟླ་བ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ལ་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི། ཟླ་བ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་འདི་ལ་ཕ་རོལ་འདོད་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པར་དགོངས་ནས་འདྲི་བར་མཛད་པའོ། །གལ་ཏེ་གང་། །དབང་པོ་ཡོད་མེད་རྗེས་འབྲེལ་ཅན། གལ་ཏེ་དབང་པོ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། དེ་མཚུངས་ཟླ་བ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ཡང༌། དབང་པོ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པར་མཚུངས་པས་ན། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན། བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འགྱུར་བཞིན་ན་ཅི་སྟེ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་འདི་བོར་ནས། དབང་པོ་འགྱུར་བ་ན་འགྱུར་བ་དང་ལྡན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་ཡང༌། མིག་ལ་སོགས་པ་འགྱུར་བ་ན། །དབང་པོའི་ཤེས་པ་འགྱུར་བ་གཞན་ཅི་ཞིག་འགྱུར་བ་ཅན་དུ་འདོད་ན། གང་གིས་ན་ཟླ་བ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་མི་འགྱུར། དེ་འདིར་འགྱུར་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། གང་ལས་དབང་པོ་རྟེན་ཉིད་དུ་རྟོག་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ན་འགོག། ཟླ་བ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་བློ་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་དོ།།
༢༩༧ འདིར་ཡང་སྦྲུལ་སོགས་འཁྲུལ་པ་བཞིན། །དབང་པོའི་འགྱུར་བ་ཡོད་ན་ཡང༌།།
ལྡོག་འགྱུར། གལ་ཏེ་ཟླ་བ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་འཁྲུལ་པ་གང་ཡིན་པ་ཡིད་ཀྱི་འཁྲུལ་

443 -ཡིད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
444 མ་དཔེར། ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་མ་ཡིན་པ། ཞེས་ཡོད་མོད་པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 231

པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་མི་གསལ་བ་ན། སྦྲུལ་གནས་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་ཐག་པ་འཁྱིལ་བའི་དབྱིབས་ཀྱི་སྤྱི་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྱད་པར་མི་རྟོག་པ་དེའི་ཚེ། སྦྲུལ་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཡིད་སྦྲུལ་དུ་འཁྲུལ་པ་དང༌། སྨིག་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཆུ་ལ་སོགས་པར་འཁྲུལ་པ་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ལ་སོགས་པས་མེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར། དབང་པོའི་འགྱུར་བ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཅན་ཟླ་བ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་འཁྲུལ་པ་འདི་ཡང་ལྡོག་པར་འགྱུར་ལ། འོན་ཀྱང་དབང་པོའི་བསླད་པ་ནི། ལྡོག་ན་ཡང་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཟླ་བ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་འཁྲུལ་པ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་འཁྲུལ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་ཡང༌། མིག་སྨན་ལ་སོགས་པས་མིག་གི་འགྱུར་བ་ལྡོག་པ་ན་བདག་ལ་སོགས་པར་ལྟ་བའི་འཁྲུལ་པ་བཞིན་དུ་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་གང་གི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་མིག་གི་འགྱུར་བ་གནས་པ་ནི་མི་ལྡོག་ཅིང༌། མིག་གི་འགྱུར་བ་ལྡོག་པ་ན་ལྡོག་པ་དེའི་ཕྱིར་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་རོ།།གལ་ཏེ་འདི་ཡིད་ཀྱི་འཁྲུལ་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། འདི་ལྟར་ཐག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཁྲུལ་པ། ༢༩༨ དེ་བཞིན་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ནི། །ཡུལ་དང་དུས་ཉེ་བ་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུའི་སེམས་ལ་ཡང༌། བརྗོད་པ་དག་གིས་འགའ་ཚེ་འཇོག །ཇི་ལྟར་སྦྲུལ་སྦྲུལ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲས་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་ཚོགས་པ་ན། འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་སྦྲུལ་དུ་འཁྲུལ་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་རབ་རིབ་ལ་སོགས་པས་བསླད་པའི་མིག་ཅན་གྱིས། ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་སྒྲ་445ཡུལ་དང་དུས་ཉེ་བ་ཅན། དབང་པོ་བསླད་པ་ཅན་དེའི་ཟླ་བ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་འཁྲུལ་པ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་ན། དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་ཡིད་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང༌། མཐོང་བ་དྲན་ལ་ལྟོས་འགྱུར་ཞིང༌། །གལ་ཏེ་འདི་ཡིད་ཀྱི་འཁྲུལ་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། ཇི་ལྟར་སྨིག་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཆུའི་རྣམ་པར་འཁྲུལ་པ་སྔར་མཐོང་བའི་ཆུའི་དྲན་པ་དང་ཆུ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ལ་ལྟོས་པར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ། ཟླ་བ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་འཁྲུལ་པ་འདི་ཡང་འགྱུར་ན། །འདི་ལྟར་མིག་བསླད་པ་ཅན་ནི། སྔོན་མཐོང་བའི་དྲན་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་མིག་རྣམ་པར་ཕྱེ་མ་ཐག་ཏུ་ཟླ་བ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་པ་དེ་ལྟར་ན། འདི་དབང་པོ་ 445 སྒྲས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

232 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང༌། ཡོངས་སུ་གསལ་བར་སྣང་བ་མིན། །ཡིད་ཀྱི་འཁྲུལ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ན་ནི། དེ་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་པར་འདོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་འདིར་བཞི་པ་ནི་དམིགས་ཀྱིས་དགར་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཟླ་བ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་གསལ་བར་སྣང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པར་རྗེས་འབྲེལ་ནི། །དོན་གསལ་སྣང་བ་ཅན་མ་ཡིན།446།ཞེས་བྱ་བས་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡང་རྟོག་པ་མེད་པར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། དེ་བཟློག་པའི་དོན་དུ། འདིར་བཞི་པ་ནི་དམིགས་ཀྱིས་དགར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ༢༩༩ དེའི་ཕྱིར་གཉིད་ལོག་པའམ་སད་པ་ན་ཡང་སྐྱེས་བུའི། གསལ་བར་སྣང་བ་ཅན་བློ་གང༌། །དེ་ནི་རྟོག་མེད། གང་ཡང་རྣམ་པ་གཉི་ག་ཡང༌། །ཉིད་ལོག་པའམ་མ་ལོག་པ་ཡང་ངོ༌། །དེ་ལྟ་མིན་ན་མི་གསལ་བ་སྣང་བ་ཅན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་བློ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ།།
༣༠༠ གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཤེས་པ་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ན་ཡང༌། བསླད་པ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་ཟླ་བ་གཉིས་པའི་ཤེས་པ་ཡོད་པར་སྲིད་པ་དེ་ཕྱིར་ཟླ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་དེ་རྟོག་མེད་ན་ཡང༌། མངོན་སུམ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་འདི་ཙམ་བརྗོད་པས་ཚད་མ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དེ་རབ་རིབ་བཅས་ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཚིག་གིས་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སླུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་སྣང་བ་ཅན་གྱི་དོན་དང་དོན་བྱེད་པ་དེའི་དོན་དུ་གཉེར་བ་དེ་ཕྲད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དུའང༌། མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་གཉིས་སུ་བཤད། །གང་གི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་སློབ་དཔོན་ནི་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན་ཡང༌། བསླད་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། འཁྲུལ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང༌། །རྗེས་དཔག་རྗེས་སུ་དཔག་ལས་བྱུང༌། །དྲན་འབྱུང་བརྗོད་པ་ལས་བྱུང་ཞེས།447།ཞེས་བྱ་བས་རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་

446 རྣམ་རྩ། ༣/༢༨༣ ཀ ཁ
447 ཚད་མ་ཀུན་བཏུས། ༡/༧ང-༨ཁ

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 233

གྱི་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བས་རྣམ་པར་བཅད་ནས། གཉིས་པ་རྟོག་པ་མེད་པའི་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་བ་རབ་རིབ་བཅས་ཞེས་བྱ་བས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།༣ མངོན་སུམ་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པ།
ཀ ཚད་འབྲས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ༡) བྱ་བྱེད་སྤྱིའི་རྣམ་གཞགའབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པ་དང་བཅས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཚད་མ་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ། བྱ་བ་དང་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་ཅེས། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །ཤེས་པའི་དོན་དང་འདྲ་བ་ནི་ཚད་མ་ཡིན་ལ། དོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་བདག་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་རིགས་ཀྱི། ཚད་མ་ལས་དོན་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ནོ།༣༠༡།བྱ་བ་དང་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་ཅེས།

448།ལས་ཀུན་གྱི་ནི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི། ཐམས་ཅད་དག །སྒྲུབ་བྱེད་མ་ཡིན་པའམ། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། གང་ལས་འབྲས་ཡིན། གང་ཡིན་པའི་ལས་དེ་བྱ་བ་དེ་ནི་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད། དེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལས་ཆོད་པ་མེད་པར་ཐ་སྙད་ལ་བརྟེན་པའི་སྒོ་ནས་རབ་ཏུ་འགྲུབ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི། བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བྱ་བ་ནི་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
ཀ) ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་པོ། ༡] མདོར་བསྟན་པ།གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས། ༣༠༢ དེ་ལ་ཉམས་མྱོང་ཙམ་དུ་ནི། །ཤེས་པ་འདྲ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན། །བདག་ཉིད་དེས་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་དེས། འགྱུར་ན་གང་གིས། ལས་སོ་སོ་ལ་སྟེ་དོན་སོ་སོ་ལ་རྣམ་འབྱེད་འགྱུར།

449 འདི་ནི་སྔོན་པོའི་ཤེས་པ་ཡིན་ཞིང༌།
འདི་ནི་སེར་པོའི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་སོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དོན་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཤེས་བྱར་འགྱུར་བའམ། འགའ་ཞིག་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་མི་གསལ་བ་ལ་སོགས་

448 རྩ་བ། བྱ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཅེས་ཏེ། །ལས་ཀུན་གྱི་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་དག །ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་གང་ལས་འབྲས།། 449 རྩ་བ། གང་གིས་ལས་ནི་སོ་སོ་ལ། །རྣམ་འབྱེད་དེ་བདག་འགྱུར་བ་ཡིན།།

234 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

པའི་ཐ་དད་པ་ནི་ཤེས་པའི་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ༣༠༣ འདི་ལྟར་དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་ལ་མི་གསལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་དད་ཡོད་ན་ཡང༌། ཤེས་པ་འདིའི་བདག་ཉིད་གྱུར་མ་ཡིན་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཐ་དད་ལ་ཐ་དད་མིན་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་བདག་ཉིད་དུ་འདྲ་བར་གྱུར་པ།

450 ཐ་དད་པས་
ངེས་བྱེད་མ་ཡིན། མི་རུང་སྟེ་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་པས་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ཁྱད་པར་མེད་ན་ཡང་གང་ཞིག་བདག་ཉིད་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཡུལ་རྣམ་པར་གཞག་པའི་རྟེན་གཞན་ལ་ལྟོས་པར་འགྱུར་བ་དེའི་བདག་ཉིད་དེའི་མཚོན་པར་བྱེད་པ་པོར་རིགས་པ་ཡིན་པ། ༣༠༤ དེའི་ཕྱིར་བདག་ཐ་དད་གང་ལས་ཤེས་པ་འདི་སྔོན་པོ་དང་སེར་པོ་ལ་སོགས་པ། འདི་ཡི་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་འདི། །བྱ་བ་འདི་ནི་ལས་ངེས་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཉིད་ཆོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་ཞེས་བྱ་བར་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱར་ནས། དེ་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་གྲུབ་པ་ཡིན།

451 ཆོད་
པ་མེད་པ་ཡང་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཚོགས་ན་ཡང་རྟོག་པ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ངེས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཇུག་བསྡུ་བའོ།།
༢] ཚད་འབྲས་དང་པོ་རྒྱས་བཤད། ཀ] རང་ལུགས་ཀྱི་ཚད་འབྲས་བཞག་པ།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། བམ་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་པ། འོ་ན་ངེས་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གང་ལས་ཡིན་ཞེ་ན། དོན་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་ཏེ། དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་མི་གསལ་བ་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་གནས་ཐ་དད་པ་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་གསལ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པ་དེ་ཐ་དད་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ན་ཡང་། དེས་བྱས་པའི་ཤེས་པ་ཐ་དད་པ་ནི་དོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ༣༠༥ ཐ་དད་དེས་མྱོང་བའི་དོན་དང་ལྷན་ཅིག་དོན་འདི་མྱོང་བ་ནི་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྦྱོར་བར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དོན་གྱི་ངོ་བོ་ནི་དོན་དེའི་རང་གི་བདག་ཉིད་དོན་ཉིད་ལ་ངེས་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ནུས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་གྱི་ངོ་ 450 རྩ་བ། བདག་ཉིད་འགྱུར་མིན་རྒྱུ་དག་ལ། །ཐ་དད་ཡོད་ཀྱང་ཐ་དད་ཀྱི། །ལས་ལ་ཐ་དད་མེད་པ་འདི།། 451 རྩ་བ། དེ་ཕྱིར་འདི་བདག་ཐ་དད་པ། །གང་ལས་འདི་འདིའི་རྟོགས་པ་ཞེས། །བྱེད་པ་ཡི་ནི་ལས་ངེས་ཏེ།། དེ་ཡི་སྒྲུབ་བྱེད་ཅན་དུ་གྲུབ།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 235

བོ་མ་གཏོགས་པར། །གཞན་དག་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་མི་གསལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པ་ལ། ཤེས་པ་ཐ་དད་བྱེད་ཡིན་ནའང༌། མྱོང་བ་དེ་དག་དོན་དང་བཅས་པ་དོན་འདིའི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ནི་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཇི་ལྟར་ཡང༌། ཐ་དད་པ་དག་ནི་མ་ཡིན་ནོ།452།དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་འཐད་པ་དག་ནི་ཡིན་ན་སྟེ། དེ་ཉིད་ནི་སྔོན་པོའམ་སེར་པོའི་རྟོག་པ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པར་གཞག་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།༣༠༦ གང་གི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་གཞལ་བྱ་ཉིད་མ་གཏོགས་པར་བྱེད་པ་453གཞན་མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞལ་བྱའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གཞན་ཡིན་ན། རྟོགས་པར་བྱེད་ན། ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་བྱ་བ་དེ་ལས་དང་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་སྔོན་པོ་འདིའི་རྟོག་པ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་འབྲེལ་པ་མི་འགྲུབ་བོ།༣༠༧།སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་གྱུར་པ་གཞལ་བྱའི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་ཡང་ཤེས་པ་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་རྒྱུ་དེས་ན་ཚད་མ་ལས་འབྲས་བུ་དོན་གཞན་མིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཞིང་བྱེད་པ་མེད་པ་ཡིན་ན་ཡང་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཐ་སྙད་ཉེ་བར་བཏགས་པའི་སྒོ་ནས་རིག་པ་ནི།454 དོན་རྟོགས་པ་ཡི་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །དོན་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་པའི་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་དོན་རྟོགས་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དེ་ནི། གཞལ་བྱའི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་ལ་འཛིན་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་བྱེད་པས་བྱེད་དང་བཅས་པ་བཞིན་དུ་སྣང་གི བྱེད་པ་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།།
ཁྱད་པར་དུ་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ནི་བྱ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།455 ༣༠༨ གང་ལ་བྱེད་དང་བཅས་པ་བཞིན་དུ་སྣང་ཞེ་ན། རང་གི་ལས་ནི་ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ་གཟུགས་ལ་

452 འདིའི་ཐད་ཀྱི་རྩ་ཚིག་ལ་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་དབར་ཁྱད་པར་ཆེ་ཞིང་། འདིར་ཚོད་དཔག་གིས་འགྲེལ་པའི་ནང་བཞུགས་པའི་རྩ་ཚིག་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཡོད།
453 འགྲེལ་བཤད་དུ། (སྨད། ༥༤༦) “གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་གཞལ་བྱའི་ངོ་བོ་ཉིད་བོར་ནས།” ཞེས་བྱུང་བ་བརྟག 454 རིགས་པ་ནི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
455 +རོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

236 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

སོགས་པ་ལའོ། །བདག་ཉིད་བྱེད་པོ་མིན་ན་ཡང༌། དེའི་དབང་གིས་གཞལ་བྱ་དང་འདྲ་བའི་དབང་གིས་དེར་གཞག་ཕྱིར། རྟོག་པ་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་དང་འདྲ་བ་དེ་ནི་རྟོག་པ་རྣམ་པར་གཞག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་བརྗོད་ཀྱི། དོན་དམ་པར་མ་ཡིན་ནོ།།
༣༠༩ དཔེར་ན་འབྲས་བུ་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི། །བདག་ཉིད་འདྲ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།།
རྒྱུའི་ཕྱིར་བྱ་བ་ལྡན་ཉིད་མ་ཡིན་ན་ཡང༌། བྱ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང༌། །འཇིག་རྟེན་རྒྱུ་གཟུགས་འཛིན་ཞེས་བརྗོད། དཔེར་ན་ཕ་ལས་དེ་དང་གཟུགས་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེས་པ་ལ་འདི་ཕའི་གཟུགས་འཛིན་ཏོ་ཞེས་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་འདིར་ཡང་ཡུལ་རྒྱུར་གྱུར་པ་གང་གི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་ཅིང་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ལ་འདིའོ། །དེ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པ་དེ་ལྟར་ན་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚད་མ་ཉིད་དུ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་གཞལ་བྱའི་ངོ་བོ་ཉིད་བོར་ནས། གཞན་གྱིས་ལས་སོ་སོ་ལ་ཤེས་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་མི་ནུས་སོ།།ཀ] གཞན་ལུགས་དགག་པ། (༡) མདོར་བསྟན་པ།༣༡༠ དེའི་ཕྱིར་མཐོང་དང༌། དེའི་ཕྱིར་དོན་ཙམ་མཐོང་བ་དང༌། དབང་འབྲེལ་དང་། དབང་པོ་ཕྲད་པ་དང༌། ཁྱད་པར་གྱི་བློ་ལ་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །མཐོང་བ་དང་དབང་པོ་དང་འབྲེལ་པ་དང་ཁྱད་པར་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་བློ་དག་ནི། ཚད་མ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་དོ། །མཐོང་བ་དང་དབང་པོ་དང་འབྲེལ་པ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་བློ་དེ་དག་བྱེད་པ་རྣམས། བྱ་བ་ལ་ནི་ཆོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན། ༣༡༡ བྱ་བ་ལས་དང་བྱེད་པ་རྣམས། །ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་སྦྱོར་ན་ཡང༌། །ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་གཞན་གྱིས་མ་ཆོད་པར་བྱ་བ་གང་དེ་རང་ཐ་དད་པའི་སྒོ་ནས། ཐ་དད་བྱེད། དེ་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་དམ་པར་འདོད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དམ་པ་སྟེ་བྱེད་པའོ།།
(༢) རྒྱས་པར་བཤད་པ།

རེ་ཞིག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དམ་པ། ༣༡༢ འདི་འདྲ་དབང་པོ་ལ་ཡང་དེ། ཅིའི་ཕྱིར་

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 237

ཞེ་ན། ཀུན་གྱི་མཚུངས་རྒྱུ་ཉིད་ཕྱིར་རོ།

456།རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱ་བ་དུ་མའི་ཁྱད་པར་བསྐྱེད་དུ་ཟིན་ཀྱང་ངོ་བོ་མཚུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་ཉེ་བར་མ་ཆོད་པ་ཐ་དད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཐ་དད་ཀྱང༌། དབང་པོ་མི་གསལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཐ་དད་ན་ཡང་། ཤེས་པ་དེ་དངོས་ཅན་མིན་པ་ཡུལ་དང་འདྲ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པ་དོན་འདི་ཤེས་པ་དོན་འདི་ཤེས་པ་འདིའི་457ཡང་ཞེས་ངེས་པས་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གང་ལས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ།།༣༡༣ དབང་པོ་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དེས་ནི་ལྷག་མ་དོན་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་ཡིན། །དཔེར་ན་ཆོད་པའི་ཕྱིར་བྱེད་པའི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་མ་གྲུབ་པས་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་ན་འདྲ་བ་མེད་ན་མཐོང་བ་ཙམ་ཡང་ཐ་དད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་མཐོང་བ་ཉིད་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་འདྲ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་མི་འདོད་ན། དོན་འདི་མཐོང་བ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡང་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་མ་གྲུབ་ན་ཇི་ལྟར་ན་གྲུབ་པར་བྱེད་པར་འགྱུར། ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་བློ་ཡང་ནི། འདི་ཡང་སྐྱོན་ལྷག་མ་གཞན་ཡིན་ཏེ། གང་དེ་དངོས་མེད་ན། དོན་དང་འདྲ་བ་མེད་ན་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཤེས་པ་འདི་དང་ཁྱད་པར་གྱི་གཞིའི་ཤེས་པ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་458ཐ་དད་མེད། བྱེ་བྲག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཁྱད་པར་མ་གྲུབ་ན་ཡང་ཁྱད་པར་གྱི་ཤེས་པ་འདི་ནི་ཚད་མ་ཡིན་ཞིང་དེ་ལས་གཞན་པ་དེ་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་གང་ལས་ཡིན། ཅི་སྟེ་ཁྱད་པར་གྱི་ཤེས་པའི་འདྲ་བ་ཐ་དད་པར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། དེ་ཉིད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཞིང་དོན་རྟོགས་པ་ཡང་འབྲས་བུར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་དེ་ཙམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་བློ་གཞན་དག་ལ་ཡང༌། ཁྱད་པར་གྱི་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་ཁྱད་པར་གྱི་གཞིའི་ཤེས་པ་ལ་ཡང་འདྲ་བ་ཉིད་ལས་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་ཁྱད་པར་གཞི་དེ་ལ་ཚད་མ་དང་ཚད་མའི་འབྲས་བུར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན། དེ་དག་གི་ནང་ནས་གཅིག་ནི་ཚད་མ་ཡིན་ལ་

456 རྩ་བ། ཀུན་གྱི་མཚུངས་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །དེ་འདྲ་དབང་པོ་ལ་ཡོད་མིན། །དེ་ཐ་དད་ཀྱང་ཐ་དད་མེད། །འདི་དེ་ཞེས་བྱ་དེ་གང་ལས།།
457 འདི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
458 ཀྱི། པེ་ཅིང་།

238 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

གཞན་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོག་པ་དོན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་གྱི་གཞིའི་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་འདོད་པར་མི་བྱའོ།།
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ༣༡༤ འདི་ལྟར་བྱ་བ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་གཉིས། །ཡུལ་ཐ་དད་པའང་མི་འདོད་དོ། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་459ཁོ་ན་བྱ་བར་འགྱུར་གྱི་བྱེད་པ་གཞན་ལ་ཉེ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་གཞན་ལ་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ཐ་དད་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་འདོད་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་སྐྱོན་དེར་མ་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པར་དུས་སྔ་ཕྱིར་འབྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡུལ་གཅིག་པ་ཅན་ཚད་མ་དང་ཚད་མའི་འབྲས་བུར་གྱུར་པར་རྟོག་པ་དེའི་ཚེ། འདི་ལྟར་དོན་གཅིག་ཡིན་ནའང་གཉིས་དོན་མེད། །དུས་སྔར་འབྱུང་བ་ཅན་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོག་ན་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། བྱ་བ་རྫོགས་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པ་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་བརྟག་པ་གཉིས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། གཞན་ཡང་དོན་དེ་ནུས་པ་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར། དེའི་རྒྱུ་ཅན་གཞན་དང་གཞན་དག་ཀྱང་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་དེ་དག་རིམ་བཞིན་འབྱུང་བ་ཡོད་མ་ཡིན།
ཅི་སྟེ་ཉེས་པ་དེར་མ་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པས་དེ་དག་ཅིག་ཅར་པ་སྐྱེད་པར་འདོད་པ་དེ་ཡི་ཚེ། ༣༡༥ བློ་ནི་ཅིག་ཅར་འབྱུང་གྱུར་ན། །བློ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིགས་ལ་ལྟོས་ནས་ཚིགས་གཅིག་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །བློ་གཉིས་ཅིག་ཅར་ཏེ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་ཞིང་སྐྱེ་ན་དེ་དག་གིས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པར་འགྱུར། ཚད་མ་ལས་འབྲས་བུ་དོན་གཞན་ཡིན་པར་སྨྲ་བའི་རྒྱུ་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་འབྲས་བུ་ནི་བྱ་བ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །དུས་མཚུངས་པ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྔར་བསྟན་ཟིན་ཏོ།

།གལ་ཏེ་དུས་མཚུངས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་འབྲས་
བུ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། ཐ་དད་པ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྐྱོན་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཤེས་པ་ལའོ།། 459 -ཡིན་པ་དེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 239

དེ་རྣམ་གཞག་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །ཤེས་པའི་ཆ་དག་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་གཞག ཡུལ་རྟོགས་པའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་དོན་དང་འདྲ་བ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། བྱེད་པ་མ་ཡིན་ན་ཡང་460བྱེད་པ་བཞིན་དུ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།།ཕྲད་པ་ཡང་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཕྲད་པ་ནི་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ན། གང་གིས་ན་དོན་གྱིས་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་རྟོགས་པར་འགྱུར། གང་གི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་འགྱུར།༣༡༦།དེ་ལྟར་ན་བདག་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་ན་ཡང་།

461 དངོས་པོ་ཆོས་འགའ་ཞིག་ནི་རྟོགས་འགྱུར་བའི། ཕྲད་པ་
ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་ན་གང་ངེས་པ་དེར་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ། གང་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་འཛིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འབྲེལ་པ་བྱེ་བྲག་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཕྲད་པར་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཚེ་ཕྲད་པའི་ཁྱད་པར་མེད་ན་ཡང༌། དོན་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་ཏེ། དོན་འགའ་ཞིག་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཚེ་ཕྲད་པ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ།།
༣༡༧ འོ་ན་ཚད་མ་ཉིད་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཐ་དད་མེད་ཀྱང་ཕྲད་པར་བྱེ་བྲག་མེད་ན་ཡང་། གང་ལས་ངེས་པ་མ་ཆོད་པ་ལས་གང་སྔོན་པོ་ཤེས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ལ། སེར་པོ་ཤེས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཤེས་པའོ།462།ཐ་དད་འདི་དེའི་ཚད་མ་ཉིད། །དེ་ཡང་དོན་དང་འདྲ་བ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་འདུས་བྱས་ཡིན་ཕྱིར་ན། ཤེས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཤེས་པའི་རྒྱུ་འདུས་བྱས་པ་ལས་དོན་སོ་སོ་ལ་ཤེས་པ་རེས་འགའ་བ་463ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་དང་དེ་མིན་ཏེ། འདི་ལྟར། དེ་དངོས་མིན་ཏེ་གཞག་མེད་ཕྱིར།

464།གལ་ཏེ་ཡུལ་འདིའི་རྣམ་པ་
ལ་ཤེས་པ་འདི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་སྐྱེས་བ་དེའི་ཚེ་ཡུལ་གང་གི་རྣམ་པ་ལ་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་

460 -བྱེད་པ་མ་ཡིན་ན་ཡང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
461 རྩ་བ། བདག་ཉིད་ཀུན་གྱིས་འབྲེལ་ན་ཡང་།།
462 མ་དཔེར། ཤེས་པའོ། །ཞེས་རྫོགས་ཚིག་བྱུང་མོད་པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།
463 ངེས་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
464 རྩ་བ། འདུས་བྱས་ལས་ནི་མིན་དེའི་དངོས། །མེད་ན་དེ་ཡང་བཞག་མེད་ཕྱིར།།

240 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཤེས་པ་དེ་ནི་འདྲ་བ་དེ་ལས་འདིའི་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངེས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་དེ་འདྲ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བས་འདུས་བྱས་པ་ངེས་པར་བྱེད་པ་དེ་འདྲ་བ་465སྐྱེད་པར་བྱེད་ན། འདུས་བྱས་པ་གང་ལས་དེ་འདྲ་བའི་ཤེས་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར། འདི་ལྟར་དོན་དང་འདྲ་བ་མེད་ན་ཤེས་པ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་འདུས་བྱས་པ་ཡང་མ་ངེས་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་གང་གིས་ན་འདི་ལས་དོན་སོ་སོར་ཤེས་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན།
ག] རྩོད་པ་སྤང་བ།

དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ༣༡༨ གལ་ཏེ་བྱ་བྱེད་གཅིག་ཡིན་ན། །འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དངོས་སུ་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པའི་ཆ་གཅིག་ཉིད་ན་སྟེ། བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ནི་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་དང་དེ་ནི་མི་བདེན་ཏེ། ཆོས་ཐ་དད་པ་ཁས་ལེན་ཕྱིར། །དངོས་སུ་ཐ་དད་མེད་པར་འདོད།།

466

ཆོས་ཐ་དད་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་ལྔ་པས་ནི་ཤེས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ།། གལ་ཏེ་ཆོས་ཐ་དད་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡོད་ན་ཤེས་པའི་དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་མེད་པར་ཁོ་བོ་ཅག་འདོད་དེ། དངོས་སུ་ཤེས་པ་དེ་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །འདིར་ཡང་གཞལ་བྱའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་དོན་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ཐ་དད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁས་ལེན་པ་ཉིད་ནི། ལྡོག་པའི་ཐ་དད་པས་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཐ་དད་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་བྱ་བ་དང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྐྱོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
གང་དུ་ཡང་དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་ལ་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་རྣམ་པར་འཇོག་པར་འདོད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་སྟ་རེ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ༣༡༩ དངོས་རྣམས་ཐ་དད་འདོད་པ་ལ།། དེར་ཡང་དངོས་པོ་ལ་རྟེན་པ་ཅན་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲོ་འདོགས་པས་ནི་འཇུག་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་པ་དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་ལྡན་པ་དག་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི། དོན་

465 -དེ་འདྲ་བ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
466 མ་དཔེར་རྩ་ཚིག་རྐང་པ་དེ་གཉིས་མེད་མོད། པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་བསྣན།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 241

གཞན་དུ་གྱུར་པའི་བྱ་བ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་གང་ལས་བྱེད་པ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར།
བྱ་བ་བྱེད་པ་ཐ་སྙད་དག །ཐམས་ཅད་དེ་ལྟའི་རྣམ་པ་ཅན།།
ཉེ་བར་བཏགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།ཁ) རྣམ་གཞག་གཉིས་པ་རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས། ༡] ཕྱི་རོལ་རིག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ།
ཀ] དགག་པ་དངོས།

རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ཡུལ་དུ་སྣང་བར་སྐྱེ་ན་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ཐ་དད་པ་དང་ལྡན་པར་ངེས་པ་ཡིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དོན་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། གང་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་འཇོག་པར་འགྱུར་ཞེས་དགོངས་ནས། བསྟན་བཅོས་མཛད་པས་མདོ་སྡེ་པ་ལ། ༣༢༠ དོན་རིག་གང་ཡིན་ཞེས་འདྲི་བ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་རིག་པ་འདིའི་དོན་རིག་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དོན་རིག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སོ་སོ་རང་རིག་གཞན་གྱིས་མངོན་སུམ་གང་ཡིན་འདི་འདོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྨྲས་ཏེ། རྒྱུད་སོ་སོའི་མངོན་སུམ་ལ་དེ་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཡང་སྙོན་པར་བྱེད་ཅེ་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འགོག་པར་མི་བྱེད་དོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། མྱོང་བ་འདི་ནི་ཡོད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང༌། དོན་རིག་དེ་ནི་གང་གིས་ཡིན། །རྒྱུ་གང་གིས་བརྗོད་ཅེས་འདྲི་བར་མཛད་དོ། །འདི་ལ་འདྲི་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། །དེ་འདྲ་བ་ལས་ཡིན། སྐྱེ་བ་དང་དོན་དང་འདྲ་བ་ལ་དོན་མྱོང་བར་འདོད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །འདི་ལྟར་གང་ལས་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་དང་འདྲ་བར་གྱུར་པ་དེ་ནི་དེའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེས། མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། འཁྲུལ་པར་འགྱུར། འཁྲུལ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ།467 དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དང་འདྲ་བ་དེ་ལས་བྱུང༌། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་འཁྲུལ་པར་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།
གཞལ་བྱ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མ་གཏོགས་པ་མྱོང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དེ་མེད་ན་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡང་མེད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་སེམས་པས། ༣༢༡ ཅི་

467 མ་དཔེར། དེའི་ཚེ་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་ཡོད་མོད་པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

242 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

སྟེ་གང་ལས་འདི་མྱོང་སྟེ། །ཞེས་བྱ་བ་འདྲི་བར་བྱེད་དོ། །སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པའི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཤེས་པ་འདིའི་གཞལ་བྱ་གང་ལས་འགྱུར་ཏེ། གཞལ་བྱ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །གང་གི་ཕྱིར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་འདི་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་འདི་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱ་བའི་སྒོ་ནས་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །དེ་ཉིད་འདིར་ནི་དཔྱད་པར་བྱ། འདི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ཀྱང་ཁྱེད་ལས་ཤེས་པར་འདོད་པས་དེ་ཉིད་དཔྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། ང་ལ་དོན་འདི་འདྲི་བར་མ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་གཞལ་བྱ་ལས་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་པ་འདི་ཡང་སྐྱོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་ཐ་སྙད་འདི་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། བློ་འཁྲུལ་པ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཚན་ཉིད་ནི་ཡོད་པ་ཅན་དང་ལྡོག་པ་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་གྲང་ན། དེ་ལ་འདིར་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ན་ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་འཁྲུལ་པ་ཅན་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།
དཔྱད་པ་ན་འདྲ་བ་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྡུལ་ཕྲན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་ཏེ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་རེ་རེའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཡུལ་དག་གི་ངོ་བོའམ་ཚོགས་པའི་ངོ་བོ་འཇོག་པར་འགྱུར་གྲང་ན། དེ་ལ་རེ་ཞིག་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཤེས་པ་ལ་རགས་པའི་རྣམ་པར་སྣང་བ་དེ་ཡང་ཕྲ་བ་རེ་རེ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་འདྲ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཚོགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་དང་དུ་མ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རགས་པར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་མྱོང་བ་རྡུལ་ཕྲན་དེ་དག་གང་གིས་ན། རྣམ་པ་གང་གིས་ན་དེ་དག་འདྲ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདྲ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། དུ་མ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
འདྲ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་དེ་ནི། དེའི་ཚེ་དོན་དངོས་མིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་ཏེ། ༣༢༢ དེའི་དོན་དངོས་མིན་ཤེས་པ་དོན་དང་འདྲ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་ཅན་མ་ཡིན་ནོ། །ཡོད་ན་དོན་དང་འདྲ་བར་ཡོད་ན་ཡང་དེ་འཁྲུལ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་མྱོང་བའི་ངོ་བོ་ནི། ཡུལ་ཉམས་སུ་མྱོང་

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 243

བ་ཉིད་ནའོ། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན། ༣༢༣ དེ་འདྲ་བ་དང་དེ་ལས་བྱུང༌། །གལ་ཏེ་མྱོང་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ།
དོན་མཚུངས་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས། །མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་མྱོང་འགྱུར།།
ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དྲན་པ་ལས་འབྱུང་བས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པ་དེ་ནི་གཙོ་བོའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོའི་རྒྱུ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བ་དྲན་པ་ལས་བྱུང་བ་དེ། དེ་ལས་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ཞིང་དེ་ལས་བྱུང་བ་དེ་ལྟར་ན། དེ་ནི་སྔ་མ་དེ་ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དེས་ཡུལ་མཚུངས་པ་ཅན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དོན་མཚུངས་ཅན་གྱི་ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་སོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་དེའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།468 དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ལ་ཡང་མཚུངས་པ་ཅན་469ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་ཤེས་པ་ཉིད་དོན་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དོན་ཞེས་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེར་སྣང་བ་ཉིད་ནི་དྲན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ལ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ན་མཚུངས་སོ།།དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི།
༣༢༤ འདི་མཐོང་དེ་ཐོས་ཞེས་བྱ་བ། །གང་ལ་བློ་ནི་ངེས་པ་དེ།།དེས་མྱོང་ཡིན་ནོ།470།འདི་མཐོང་བ་དང་འདི་ཐོས་པའི་སྒྲའི་ངོ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་མཐོང་བ་དང༌། ཐོས་པ་དག་ལས་དུས་ཕྱིས་ཡུལ་གང་ལ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལ་471མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དེ་དག་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡིན་གྱི། ཤེས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ལ་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མཚན་ཉིད་ལ་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཉེ་བ་ཉིད་དེ་ཉིད་དཔྱད་པར་བྱ་བ་སྟེ། སྣང་བ་དང་མཐོང་བ་དང་དང་ཐོས་པ་དག་གི་དོན་ཉེ་བ་

468 -ཞེ་ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
469 -ཅན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
470 རྩ་ཚིག གང་གིས་དེ། །དེ་ཡི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་འདོད་པ། །ཞེས་པའི་དོད་མི་འབྱུང་བ་བརྟག
471 ལས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

244 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

འབའ་

472ཞིག་འཐད་པ་དེའི་ཚེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཞེན་པ་དེ་འདྲ་བ་ནི་ཡུལ་དུ་
རྣམ་པར་གཞག་པའི་རྟེན་དུ་འགྱུར་རོ།།
༣༢༥ མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དེ་དག་ནི་དོན་དང་ཉེ་བ་དེ་ཉིད་དཔྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་དོན་དེ་མཐོང་བ་དེ་འདོད་དེ་དེ་ནི་མཐོང་བ་དེར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན། སྣང་དང་མཐོང་བ་དེ་དག་ནི། །འབྲེལ་པ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་ནི། །ལྟ་བ་པོ་ཡི་ངེས་དེ་ཡིན། །མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ངེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དག་དོན་དང་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པ་ན་འབྲེལ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྱུར་ན། དོན་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད་མཐོང་བའམ་ཐོས་པ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ལས། དུས་ཕྱིས་འབྱུང་བ་ཅན་གྱི་ངེས་པ་དེ་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན། འདིས་ནི་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་པ་ཡིན་པ་བསྟན་ཏོ།།
ཁ] ཕྱི་རོལ་ལྟར་སྣང་བ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ། (༡) གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་དགག་པ།
༣༢༦ གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་གཞན་འགའ་ཞིག་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཕྱི་རོལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཉམས་མྱོང་བདག་ཉིད་དེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་འགའ་ཞིག་གི་མ་ཡིན།

473 དོན་ཉམས་
སུ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་མཚན་ཉིད་དང་འབྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ།། གལ་ཏེ་འདི་ལྟར་འདིའི་མངོན་སུམ་གྱིས་སོ་སོར་མྱོང་བ་ཉིད་དེ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་དངོས་པོ་ཉིད་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་སོ་སོར་མྱོང་ཉིད་ཀྱང༌། །ཤེས་པ། དེ་ཡི་དེ་ནི་བདག་ཉིད་ཡིན། །ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ངོ་བོ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།474
གང་གི་ཕྱིར་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་པོར་མི་རིགས་པའི་རྒྱུ། ༣༢༧ དེས་ན་ཉམས་མྱོང་བྱ་གཞན་མེད། །ཤེས་པའོ།475།དེ་ཡི་མྱོང་བ་གཞན་མེད་ན། །གང་གིས་ན་ཉམས་སུ་

472 འགའ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
473 རྩ་བ། དེ་ཡང་གཞན་འགའ་ཞིག་གི་མིན། །མངོན་སུམ་སོ་སོ་རིག་བྱ་ཡིན།།
474 དངོས་པོ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
475 ཤེས་པའི་འོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 245

མྱོང་བར་འགྱུར། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཡང་བརྒལ་བ་མཚུངས་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་ལ་ལར་རིགས་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། ཤེས་པ་ལ་ཡང་དེར་འགྱུར་ན།། འདི་ལྟར་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་མེད་པར་ནི་ཡུལ་བཞིན་དུ་འདི་ལ་ཡང་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་བདག་ཤེས་པ་རང་གསལ་འགྱུར།

476།ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ངོ་བོ་བདག་ཉིད་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་བཞིན་དུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ།477
གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། ཇི་ལྟར་སྔོན་པོའི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལ། ༣༢༨ སྔོན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེའི་ཕྱིར་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་བརྫུན་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ན་ཤེས་པ་དེའི་སྔོ་སོགས་ངོ་བོའི་རང་བཞིན་དེ་ཉམས་མྱོང་བ་ལའང༌།478 དེ་ལྟར་ན་རང་གི་མྱོང་འགྱུར་ཡང༌། སྔོ་སོགས་མྱོང་བར་གསལ་བ་ཡིན། །ནང་ན་གནས་པའི་ནུས་པ་སོ་སོར་ངེས་པས་སད་པ་ལས། དངོས་པོ་ལ་རེག་པ་མེད་པར་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་ན་ཡང་དེ་ལྟར་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་སྔོན་པོ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
གལ་ཏེ་ཇི་ལྟར་ན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་གང་གིས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་གྱུར་པ་ན་ཡང་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་ཅེ་ན། བདག་ཉིད་ཁོ་ནས་བདག་ཉིད་ལས་དང་པོ་པ་དང་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པའི་སྒོ་ནས་དོན་དམ་པར་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ༣༢༩ ཇི་ལྟར་རབ་ཏུ་གསལ་མངོན་འདོད།

479།ཇི་ལྟར་གསལ་བྱེད་རང་ངོ་བོ་
གསལ་བ་ཡིན་པའི་བདག་ཉིད་ཕྱིར། །གསལ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་འདོད། །དེ་ལྟར་བློ་བདག་རིག་ཅན་ཡིན། །སྒྲོན་མ་ཡང་བདག་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་སྒྲོན་མ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་ཅིང་བདག་ལ་དོན་དམ་པར་གསལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་

476 རྩ་བ། དེ་ནི་རང་ཉིད་གསལ་བ་ཡིན།།
477 ཞེས་བྱ་བས་གཏན་ཚིགས་སོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
478 རྩ་བ། དེ་ཡི་དངོས་དེ་སྔོ་སོགས་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་མྱོང་གྱུར་ཀྱང་། །སྔོ་སོགས་མྱོང་བར་སྣང་བ་ཡིན།། 479 རྩ་བ། ཇི་ལྟར་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཕྱིར། །གསལ་བྱེད་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ན། །རང་གི་ངོ་བོ་གསལ་བྱེད་འདོད།།

246 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

གསལ་བར་བྱེད་པའི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་ན་བདག་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་མྱོང་བར་རང་བཞིན་གྱིས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བློ་བདག་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།༣༣༠།གང་གི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་བློ་དེས་ནི་དོན་གཞན་རིག་ན་ཡང༌། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཁས་ལེན་ན། ཚོར་བྱ་ཚོར་བ་པོ་མི་འཐད། །རྣམ་པ་གཉིས་སོ།།
(༢) དེར་སྣང་འཁྲུལ་ཤེས་སུ་བསྟན་པ།
དེའི་ཕྱིར་བློ་འདིས་ནི་ཚོར་བྱ་ཚོར་བྱེད་ཅན་རྣམ་མེད།

480 ཚོར་བར་བྱ་བ་དང་
ཚོར་བ་པོ་ནི་ཚོར་བར་བྱ་བ་དང་ཚོར་བ་དངོས་པོའོ། །དེ་དག་གི་རྣམ་པའམ། རྣམ་པ་དེ་ཉིད་དོ། །བློ་གང་ལ་དེ་མེད་པ་དེ་ལ་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ནི། ཇི་ལྟར་འཁྲུལ་པས་མཐོང་འགྱུར་བ། །ཞེས་བྱ་བ་དེས་ནི་རྣམ་པ་གཞན་འཛིན་པའི་རྒྱུ་བསྟན་ཏོ། །མཐོང་བ་ནི་འདྲ་བ་ཅི་ཞིག་ཅེ་ན།
༣༣༡ རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན། །གཟུང་འཛིན་རྣམ་པར་བསླད་པ་ཅན།།ཐ་དད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་བཞིན་དུ་གཟུང་འཛིན་རྣམ་པར་བསླད་པ་གང་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱར་རོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་འདི། །ཚོར་བར་བྱ་བ་དང་ཚོར་བ་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བློ་ཡང་། ཇི་ལྟར་འཁྲུལ་པས་ཐ་དད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་བཞིན་དུ་སྣང་བར་འགྱུར་རོ།། དེ་བཞིན་དུ་འདི་ལྟར་འདི་ནི་གཟུང་བ་ཡིན་པ་འདི་ནི་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པར་གཞག་པ་འདི་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་དང་འདྲ་བར་ཞེ་ན། སྐྲ་སོགས་ཤེས་པ་ཐ་དད་བཞིན། །ཇི་ལྟར་མིག་འཁྲུལ་པ་ཅན་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་བརྫུན་པ་སྣང་བ་དག་ལ་སྐྲ་ལ་སོགས་པ་འདི་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བའི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་བས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་འཇོག་པ་དེ་བཞིན་དུའོ། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་གཞུང་གིས་ཀྱང་བློ་དེའི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་འདིར་ང་ལ་ཀླན་ཀ་བཙལ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ནི་དོན་དམ་པར་བློའི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་

480 རྩ་བ། རིག་བྱ་རིག་བྱེད་རྣམ་པ་མེད།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 247

པའི་མཚན་ཉིད་བསལ་བ་481ཉིད་ཡིན་ཏེ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་མཐོང་བའི་དབང་གིས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་ནོ།།
(༣) རང་རིག་འབྲས་བུར་གྲུབ་པ།
༣༣༢ གང་ཚེ་དེ་ཚེ་གཟུང་འཛིན་གྱི། །མཚན་ཉིད་ཅན་ལ་བརྩད་མི་བྱ།།
བློ་གང་ལ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བརྟག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱར་རོ། །གང་གི་ཚེ་འདི་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མི་འཐད་པ་དེའི་ཚེ་གཞན་འགའ་ཞིག་ཕྱི་རོལ་ལ་གནས་པ་དོན། དོན་རིག་མེད་ཕྱིར་རང་རིག་པ་ཉིད་ལྷག་མར་གྱུར་པ་དེ་ལྟར་ན། རང་རིག་དེ་ཉིད་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་འདོད་དོ།།482
༢] ཕྱི་རོལ་རིག་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དགོད་པ། ཀ] ཕྱི་རོལ་རིགས་པས་མི་འཐད་པ།
༣༣༣ གལ་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་ངོ་བོ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བློས་མྱོང་འགྱུར་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་པར་གྱུར་ན། གང་གིས་བདག་ཉིད་རིག་པ་འབྲས་བུར་བརྗོད་ཅེས་གཞན་དག་འདྲི་བར་བྱེད་དོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ལ་གནོད་པ་ནི་ཅུང་ཟད་མེད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དངོས་པོའི་གནས་སྐབས་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས་སྐྱོན་ཅི་ཡང་མེད་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན། སྐྱོན་ཡིན་ན་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །མེད་པ་ཉིད་སྟོན་པར་བཞེད་ནས། ཕྱི་རོལ་དོན་དེ་མྱོང་འགྱུར་བ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་གསོག་ཉིད་དུ་གཟིགས་པས་གཞན་ལ། ཕྱི་རོལ་དོན་དེ་མྱོང་འགྱུར་བ།། བརྗོད་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཅིར་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་བས་འདྲི་བར་མཛད་དོ། །གང་གི་ཚེ་བློ་རྣམ་པ་མེད་པ་ཡིན་ཞིང༌། ཡུལ་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་འབྲེལ་པའི་ཁྱད་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་བློ་འདིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་འདིའི་དོན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་སོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་བློས་རང་གི་བདག་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཞེས་བཤད་པ་དེ་ལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི་ཞེས་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དང་483དེ་དེ་ལྟར་ 481 མ་དཔེར། གསལ་བ། ཞེས་ཡོད་མོད་པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།
482 རྩ་བ། དེ་ལྟར་གཞན་རིག་མེད་པའི་ཕྱིར། །རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་འདོད།།
483 +ཡང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

248 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་མྱོང་བ་ནི་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རྣམ་པ་འདི་ཡང་བློ་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི་དོན་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གྲུབ་བོ། །ཅི་སྟེ་བློའི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རང་ཉིད་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ནི་དེ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་ལ་མི་རུང་ངོ༌། །དོན་ཡང་རྣམ་པ་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེའི་རྣམ་པར་འཇོག་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
༣༣༤ གལ་ཏེ་བློ་ནི་དེ་རྣམ་ཅན། །དོན་གྱི་རྣམ་པ་དོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་རྣམ་པར་གཞག་པའི་རྟེན་ཡིན་པར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་ཅན། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པ་དེ་ཡོད། རེ་ཞིག་བློ་དེ་བསྙོན་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཇི་ལྟར་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་བློ་དེ་ནི་ཅིའི་ཕྱིའི་འམ་སྟེ། དོན་ལས་དེ་དང་འདྲ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་གཞན་ལས་ཤེས། ནང་ན་གནས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སད་པ་ལས་ཡིན་ཞེ་ན།484 འདི་ནི་དཔྱད་པར་རིགས་པ་ཡིན། །དཔྱོད་པར་བཞེད་པའི་དགོངས་པ་ནི། འདི་ལྟར་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློ་འདོད་པ་ན། འདིས་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ན་བདག་ཉིད་གྱུར་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པ་དེས་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པས་ན། སྔ་མ་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་འབྲེལ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་མྱོང་བར་བྱ་བའི་རྣམ་པ་ལས་བཟློག་པ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་སྒྱུར་བར་བྱེད་པ། གཞན་ཕྱི་རོལ་དུ་འགྱུར་བ་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རྟོག་པ་སྔོན་དུ་གཏོང་བ་ཅན་གྱིས་དེ་མ་མཐོང་བར་ནང་ཉིད་དམ་ཕྱི་རོལ་རྒྱུ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་སྙམ་པ་དེ་བས་ན། ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་བ་ནི་དཔྱོད་པའི་རྟེན་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ལས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ།།
ཁ] ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་གནོད་པའི་རྟགས་འགོད་པ།

ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི། མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །བློའི་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ནི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་དུ་ཡིན་ཏེ། དོན་ 484 ཞེས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 249

དམ་པར་དོན་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ༣༣༥ མཐོང་བའི་ཁྱད་པར་དང་བྲལ་བ། །མི་འཛིན་ཕྱིར་སྔོན་པོར་དམིགས་པར་གཟུང་བར་མ་གྱུར་པ་ནི་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འཛིན་ན་འཛིན་ཕྱིར། སྔོན་པོར་དམིགས་པར་གྱུར་པ་ཉིད་ནི་སྔོན་པོར་ཡང་དམིགས་པར་འགྱུར་ཏེ།485 དེ་བཞིན་དུ་སྔོན་པོ་ཡང་དམིགས་པར་གྱུར་པ་ན། དེ་དམིགས་པ་ཡང་དམིགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཐ་དད་པར་མེད་པར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དོན་དམ་པར་དུ་མ་ཉིད་ཡིན་ན་ངེས་པ་གཅིག་དམིགས་པ་ལས་དེ་ལས་གཞན་པ་དམིགས་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐ་དད་པར་སྣང་བ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་གཅིག་ཏུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་གཅིག་ཉིད་དུ་ཡིན་ཏེ། ཟླ་བ་གཉིས་པ་བཞིན་ནོ།།
སྔོན་པོར་སྣང་བ་མཐོང་བ་ཡིན། །ཕྱི་རོལ་ཡན་གར་དོན་ཡོད་མིན།།
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་ལ་བཟློག་པའི་དམིགས་པས་འཛིན་པ་ནི། གང་ལ་བློའི་རང་བཞིན་གྱི་ཁོངས་སུ་འདུས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཇུག་བསྡུ་བའོ།།དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་འདི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། དེ་ལས་གཞན་པའི་སྣང་བ་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་ཐག་ཉེ་བ་ན་ཡོད་ན། དཀར་པོར་སྣང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་སྟོང་པའི་ཡུལ་དུ་འཇུག་པ་ན་འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན། དཀར་པོར་སྣང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་འབྲས་བུར་འགྱུར་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་མི་འགྱུར་བས་རྒྱུ་དོན་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འབྲས་བུ་ལྡོག་པ་ལས་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན། ༣༣༦ འདིར་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བའི་འགའ་ཞིག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ནང་གི་བག་ཆགས་རབ་ཏུ་སད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ཐམས་ཅད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཤེས་པ་གང་གིས་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་ལ་ནུས་པའི་རང་བཞིན་གཞན་དང་གཞན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ཉེ་བར་འཕྲོ་བ་ནི། ཤེས་པ་རབ་ཏུ་སད་པར་བྱེད་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེའི་དབང་གིས་དེ་དང་དེ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཐམས་ཅད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ 485 རོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

250 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ལྟར་ན་རབ་ཏུ་སད་པར་བྱེད་པ།
དེ་ཕྱིར་བློ་ནི་རྣམ་ངེས་ཀྱི། །ཕྱི་རོལ་དོན་ལྟོས་མ་ཡིན་ནོ།།
འབྲས་བུ་ལྡོག་པ་ལས་ཀྱང་དོན་གྲུབ་པ་ཡིན་ན་ནི། དོན་རྟག་ཏུ་486རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར་གྱི། འགའ་ཞིག་ཚེ་ཡང་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
ག] དེས་གྲུབ་པའི་དོན།

༣༣༧ གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡན་གར་བ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་གཅིག་ལ་མ་རིག་པས་བསླད་པའི་ཕྱིར་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པ་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་དག་ཏུ་བཤད་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞིག་དེ་ལྟར་ཉམས་མྱོང་དང༌། །ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་དུ་དྲན་པའི་དུས་ན་ཡང་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་སྣང་བ་ཉིད་དྲན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་གཞན་མྱོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདིའི་རྣམ་པ་གཉིས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མྱོང་ཉིད་དེ། །རང་རིག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན། དེས་ནི་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ། རང་རིག་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་དེ་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་ལྟར་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ནི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ཞིང༌། བདག་ཉིད་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་487ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དོན་མེད་པ་ལ་འབྲས་བུའི་རྟོག་པ་འདི་ནི་གཅིག་ཡིན་ནོ།།
༣༣༨ གང་ཚེ་གྲུབ་པ་དེ་དངོས། གྲུབ་པ་ནི་འདོད་པ་དང་ནི་མི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །གང་ཞེ་ན། གཞན་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འདོད་པའམ་མི་འདོད་པ་རྣམ་རིག་རྒྱུའི་ཡུལ་དག་གོ། །རྣམ་པར་རིག་པ། དེ་ཡི་དེ་ལྟར་མྱོང་བ་ཡིན།

488།འདོད་པ་
ནི་འདོད་པའི་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ།། དེ་ནི་དོན་དང་འདྲ་བ་ནི་ཚད་མ་ཡིན་ཞིང༌། དོན་མྱོང་བ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན།

486 མ་དཔེར། དོན་རྟོག་ཏུ། ཞེས་བྱུང་མོད་པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པ་དག་སྙམ་སྟེ་བཅོས།
487 མ་དཔེར། གྲུབ་པར་བྱེད་པར། ཞེས་ཡོད་མོད་པེ་སྣར་དུ་བྱུང་བ་དག་སྟེ། སྒྲུབ་བྱེད་ཚད་མ་ལ་གོ་དགོས་སོ།། 488 རྩ་བ། དེ་ཡི་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པ། །དེ་ནི་དེ་ལྟར་མྱོང་བ་ཡིན།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 251

ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།489
༣༣༩ རང་གི་ཡུལ་བཅས་ཤེས་པའི། །ཡུལ་དང་བཅས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་པས་ཡུལ་བཅས་ཏེ། ཡུལ་སྣང་བ་དོན་གྱིས་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཅིའི་ཕྱིར་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཤེས་ཆ་ལ་ནི་དོན་རྣམ་གཞག གཟུང་བའི་རྣམ་པ་དོན་དུ་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཚེ་བདག་ཉིད་ཉམས་མྱོང་གང༌། །བློའི་དེ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར། ༣༤༠ གལ་ཏེ་བློ་འདི་བདག་འདོད་པའི་རྣམ་པའམ་རྣམ་པ་གཞན་ཏེ། མི་འདོད་པའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་བུས་མྱོང་འགྱུར་ན། དེའི་ཚེ། འདོད་པའམ་མི་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་། །དོན་རིག་པ་ནི་འགྱུར་བ་ཡིན།།
ཞེས་བྱ་བས་ནི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུའི་རྟོག་པ་འདི་བཤད་དོ།།
ག) ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གསུམ་པ།
༡] ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག ཀ] འབྲས་བུ་སྒྲུབ་པ།
༣༤༡ ཕྱི་རོལ་དོན་དག་ཡོད་ན་ཡང༌། །ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་མྱོང་ཉིད་དེ།།
ཇི་ལྟར་རང་རིག་པ་ཉིད་དོ། །ཡུལ་དེ་ངེས་བདག་གཅིག་ཡིན་པར་འགྱུར་གྱི། རང་གི་ངོ་བོར་མ་ཡིན་ཏེ།490 དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དུ་མའི་བདག་ཉིད་སྐྱོན་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོ་གཅིག་ཅིག་ལ་རྗེས་སུ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་ཀྱི་གཞན་ལ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། གཅིག་ལ་རྣམ་པ་དུ་མ་ཅན་གྱིས་འགྱུར་བ་ན་དོན་ཡང་རྣམ་པ་དུ་མ་ཅན་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དོན་གྱི་དབང་གིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ།
༣༤༢ ཁས་བླངས་ན་ཡང༌། གང་གི་ཚེ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དོན་རྣམ་པ་དུ་མ་ཅན་ཁས་བླངས་པ་དེའི་ཚེ། ཡང་གཉིས་ཀྱིས་ཏེ། སྐྱེས་བུ་སྐྱོན་ལ་སོགས་པ་མཚུངས་པ་དང་ལྡན་པ་ཅིག་ཅར་མཐོང་བ་དག་གིས་གཅིག་གིས་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡིན་ལ། གཞན་གྱིས་རྣམ་པ་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་ལྟར། ཐ་དད་

489 འགྲེལ་བཤད། (སྨད། ༥༥༢) “ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པ་ལ་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤེས་བྱ་ནང་གི་ཡིན་པར་སྨྲ་བའི་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་ལྟོས་ནས་གཉིས་པ་ཞེས་བསྟན་ཏེ།” ཞེས་སོགས་སུ་བཀྲལ།
490 རྩ་བ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་རང་ངོ་བོས། །མ་ཡིན་དུས་མའི་བདག་སྐྱོན་ཕྱིར།།

252 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཉམས་མྱོང་མི་འགྱུར་རོ། །ཡུལ་འདྲེས་པ་ལ་འདྲེས་པ་ཁོ་ནར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ།། དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་མ་མཐོང་བསྒྲིབས་གྱུར་ན། །དོན་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་དུ་མ་ཅན་ཡང་ཅིག་ཅར་མཐོང་བ་དག་ལ་གཅིག་གིས་འདོད་པ་དང༌། མི་འདོད་པའི་ངོ་བོ་མ་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་གྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཀྱིས་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གང་གི་ཚེ་ཇི་ལྟར་གོམས་པའི་དོན་རྟོགས་པ་དེའི་ཚེ། དོན་གྱི་དབང་གིས་རྟོགས་མི་འགྱུར། འོན་ཀྱང་དོན་གྱི་དབང་གིས་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དོན་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་སྟེ། དེ་ནི་དུ་མའི་རྣམ་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།༣༤༣ གཞན་ཡང་དུ་མའི་བདག་ཉིད་དངོས་དེ་ལ། འདོད་པ་དང་ནི་མི་འདོད་པ་དག་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་དུ། ངོ་བོ་གཅིག་ལ་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་རྣམ་པར་ངེས་པར་མཐོང་བ་མ་མཐོང་བ་དེ་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་ན། དོན་མཐོང་བྱེད་པ་དག་ཏུ་འགྱུར། །མི་འགྱུར་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་གལ་ཏེ་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཛིན་པར་འགྱུར་ན་དེས་དོན་དེ་སྟོན་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་གྱི། འདྲེས་པའི་ངོ་བོ་མ་འདྲེས་པའི་ངོ་བོར་སྟོན་པར་བྱེད་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི།
༣༤༤ གལ་ཏེ་འདོད་དང་མི་འདོད་པར། །སྣང་བ་རྟོག་ཡིན་དབང་བློ་མིན།།
ཡུལ་གཅིག་ལ་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པར་སྣང་བ་ཅན་གྱི་བློ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དབང་པོའི་བློ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དོན་ཉེ་བ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །དབང་པོའི་བློ་ཡང་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡང་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་དོན་འབྲེལ་པ་མེད་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་ལན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། འཆི་ལྟས་ལ་སོགས་མཚམས་སྦྱོར་མེད།། རྣམ་པ་གཞན་ཉིད་དུའོ། །དེ་ལའང་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་ལ་ཡང་སེམས་ཏེ་ཤེས་པས་མཐོང་བ་ཡིན། སོགས་པས་ནི་མིག་སེར་ལ་སོགས་པ་དང་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་དབང་པོ་རྣམས་གཟུང་ངོ༌།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 253

གལ་ཏེ་དེ་ནི་དབང་པོ་ལ་གནོད་པ་བྱས་པ་ལས་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ན་དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མི་ཤེས་པས་རོའི་རྫས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་མི་ཤེས་པ་ཅན་གྱི་ཕྱུགས་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་གི་ཁར་བཅུག་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ། ཁའི་འགྱུར་བ་དང་སྐྱུགས་ལྡད་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་དུ་སྡུག་བསྔལ་བ་དང༌། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་རྫས་དེ་ཉིད་ལ་དགའ་བ་དང་བཅས་པར་ཟ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དབང་491པོ་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་བདེ་བར་མཐོང་བ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་དེ་ལ་བསྙོན་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་པ། ༣༤༥ དེ་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱ་ལའང༌། དོན་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་ན་ཡང༌། རང་ཉིད་ཉམས་མྱོང་འབྲས་ཡིན་རིགས། །རང་ཉིད་མྱོང་བ་ཁོ་ན་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་རིགས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་འདིའི་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་དོན་ནི་རྣམ་པར་ངེས། དེའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཉིད་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ངོ་བོ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གནས་སོ།།ཁ] དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། (༡) འཛིན་རྣམ་ཚད་མར་ཐལ་བ་སྤང་བ།

གང་གི་ཚེ་འདི་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་རང་རིག་པ་འབྲས་བུར་བརྗོད་པ། ༣༤༦ དེ་ཚེ་དོན་སྣང་ཡུལ་དུ་སྣང་བའི་ཤེས་པ་འདི་ཉིད་ནི། ཚད་ཡིན་ཡོད་དུ་ཟིན་ན་ཡང༌།། འཛིན་བདག་ཤེས་པའི་སྟེ། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཕྱོགས་བཞིན་ནོ། །ཕྱི་རོལ་དོན་གཞལ་བྱ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་དག་ལ། ཚད་མ་ཉིད་ལྟོས་མེད་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་མིན་དོན་ཅན་ཉིད་ཕྱིར་རོ།492།བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདྲ་བ་ཉིད་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ༣༤༧ གང་གི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་གཙང་བ་དང་མི་གཙང་བ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་བདག་ཉིད་དོན་གྱི་རྣམ་པའོ། །ཤེས་ལ་གནས་པ་སྟེ་སོ་སོར་སྣང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་གཙང་བ་དང་མི་གཙང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དེ་ངེས་པར་འགྱུར། རྗེས་སུ་དཔོག་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དོན་ནི་གཞལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་

491 +དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་ལ་དགའ་བ་དང་བཅས་པར་ཟ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། 492 རྩ་བ། དོན་གཞན་མིན་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་ལ། །འཛིན་བདག་ལྟོས་པར་བྱ་བ་མིན།།

254 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཤེས་པ་དེ་ལ་གནས་པ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་དེའི་དེ་ལྟར་ཞེ་ན། གཙང་བ་དང་མི་གཙང་བ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡིན་གྱི། གཞན་འགའ་ཞིག་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་བདག་ཉིད་རིག་པ་ལས་ཡིན་ཏེ།493 འདི་ལྟར་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་གནས་པ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་494གཞལ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ།།
༣༤༨ དོན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ཡང་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད། དེ་ལྟར་དོན་མྱོང་ཉིད་ཡིན་འདོད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་ཕྱིར་ཤེས་པའི་ཆ་གཟུང་བ་ཉིད་དུ་སྣང་བ་མ་གཏོགས་པ་གཞན། དོན་བདག་མི་སྣང་བ་དེ་ནི་མྱོང་བ་དེར་གནས་པ་བློ་ཅན་ནི། དོན་དང་འདྲ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེའི་རྣམ་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་འདྲ་བའི་བདག་ཉིད་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་དེ་བས་ན། དེའི་དབང་གིས་ཡུལ་གནས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །བློ་ལ་གནས་པའི་དོན་དེ་རང་རིག་པ་དེ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།༣༤༩།དེ་ལྟར་ན་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པར་བློ་ལ། གནས་པའི་དོན་དེ་ནི་གང་ལས་དེ་ནི་དེ་ལྟར་སྟོན།495 འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ངོ་བོ་496རང་རིག་པ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་སྟོན་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་དོན་གྱི་གནས་སྐབས་རྟོགས་པ་དེའི་ཕྱིར་དོན་གྱི་གནས་སྐབས་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ནི། རང་རིག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་པ་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་མི་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་མྱོང་བ་ལ་ཡུལ་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་ངེས་པར་བྱེད་དོ།།
(༢) ཚད་འབྲས་ཡུལ་སོ་སོར་ཐལ་བ་སྤང་བ།

དེ་ལྟར་ན། དོན་གནས་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཕྱིར། །དོན་དམ་པར་འདིར་རང་རིག་ཡིན་ན་ཡང༌། འོན་ཀྱང་ཆ་འདི་ཙམ་གྱིས་ཉེ་བར་བཏགས་ནས། དོན་རིག་འདོད། གང་གི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་གང་ཁོ་ན་ལ་ཕྱི་རོལ་ལ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་བྱ་བ་ཡིན།

493 རྩ་བ། འདི་ནི་དེ་ལྟར་གནས་སོ་ཞེས། །ངེས་བྱེད་བདག་ཉིད་རིག་པ་ཡིན།།
494 +དོན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
495 རྩ་བ། གང་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་དོན་དེ་ནི། །གནས་པ་དེ་ལྟར་དེ་རབ་གསལ།།
496 བོའི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 255

(༣) རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་དོན་བཤད་པ།

༣༥༠ དེའི་ཕྱིར་ཡུལ་ཐ་དད་མེད་ཀྱང༌། ཚད་མ་དང་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་འདི་ལྟར་ཅིའི་ཕྱིར་རང་རིག་པ་ལས་འབྲས་བུ་བརྗོད་ཅེ་ན། བཤད་པ་བདེན་ཏེ། འོན་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བར་བྱ་བ་ལ་ཡང་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་དཔྱོད་པ་ན། སྐབས་སུ་སྟེ་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དཔྱོད་པ་ན་དོན་མྱོང་བ་རང་མྱོང་བའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་མྱོང་དེ་བདག་མེད་ཕྱིར་རོ། །རང་རིག་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པ་རྒྱུའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་གང་གི་ཚེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་བཤད་པའི་འབྲས་བུའི་རྟོག་པ་གསུམ་པ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།
ག] གཞལ་བྱ་ལ་དཔྱད་པ།

གལ་ཏེ་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མེད་པ་དེའི་ཚེ། དེ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རང་གི་བག་ཆགས་སད་པ་ལས་འབྱུང་བའི་ཤེས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་གང་ལས་ཡིན་ཞེ་ན། ༣༥༡ ཤེས་པ་དེ་ལྟར་སྣང་གྱུར་པའི།

497།ཞེས་བྱ་བ་ལ་
སོགས་པ་སྨོས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྣང་གྱུར་པ་སྟེ་དོན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རོ། །འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅི་འདྲ་བ་སྣང་བར་འགྱུར་བ་དེ་འདྲ་བའི་དོན་འགྱུར་བའམ། མི་འདྲ་བའི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དཔྱད་པ་བོར་ནས། ཇི་ལྟར་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྐྱེན་ཉེ་བ་ཡང་དེ་མེད་ན་ཡང་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར། རེ་ཞིག་དོན་ཡང་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དོན་ནི་གཞལ་བྱ་ཉིད་དུ་འདོད། །དེ་ཡང་གཞན་མི་འདོད་མོད་ཀྱི་དགག་པར་བཞེད་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
འདིར་དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེད་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་འགོག་པ་མ་ཡིན་ན་ཡང་། གང་གིས་ན་དེ་ལྟར་ལན་དུ་འགྱུར། འོན་ཀྱང་འདིར་འགྱུར་ཏེ། ༣༥༢ ཇི་ལྟར་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་ལྟར། །འདོད་པ་མི་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་དངོས་ཏེ་དངོས་ 497 རྩ་བ། དེ་དང་འདྲ་བའམ་གཞན་འདྲའང་རུང་། །ཤེས་པ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན།།

256 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

རང་བཞིན་མེད་པར་དོན་སྣང་ཅན། ཤེས་པ་དེ་ཇི་ལྟར་དོན་འཛིན་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །བདེན་ཏེ་ངས་ཀྱང་མི་ཤེས་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པ་ནི་བདེན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ངས་ཀྱང་དེ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་དུ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མི་རིག་གོ །འདིས་ནི་འདོད་པ་གྲུབ་པ་བཤད་དོ།།
ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པ་ཡང་བློ་གཉིས་སུ་སྣང་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས། རང་རིག་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་དཔྱོད་པ་ན་ཇི་ལྟར་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་པར་འདོད་པ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ལ་ཡང་རང་རིག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་འདོད་ན་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དོགས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན། དེ་དག་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཞར་ལ་འོངས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
༢] ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ཀྱང་རྣམ་གཞག་དེ་ཉིད་གྲུབ་པ། (༡) ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡིན་པ།གང་གི་ཚེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ནི་གཞལ་བྱ་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་ནས། སྣང་བ་ཅན་གང་དེ་གཞལ་བྱ།498།ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་དང་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་། བློའི་བདག་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པ་ལ་ཚད་མ་ལ་སོགས་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་ཞེས་འདྲི་བ་ལ། བཤད་པ། འདི་ལ་ཡང་དོན་དམ་པའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་དུའོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ལ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ཆ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ༣༥༣ བློའི་བདག་ཉིད་དུ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་འདི་ལྟར་བློའི་བདག་ཉིད་ཆ་མེད་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མཐོང་བ་ཡིས། མ་རིག་པའི་འཁྲུལ་པའི་སྐྱེས་བུ་དག་གིས། གཟུང་བའམ་འཛིན་པའི་མྱོང་བ་དག །ཐ་དད་པ་རྣམས་ཀྱི་499ཐ་དད་པ་བཞིན་དུ་མཚོན་པར་འགྱུར་གྱི་དོན་དམ་

498 འདི་འགྱུར་མི་འདྲ་བ་ཙམ་ལས། ཚད་མ་ཀུན་བཏུས། ༡/༡༠ གང་ཚེ་སྣང་བ་དེ་གཞལ་བྱ། །ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། གང་གི་ཚེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་དེའི་ཞེས་པ་ནི། ཀུན་བཏུས་རང་འགྲེལ། ཤོག ༡༠༢ ཐད་
དུ་བྱུང་བ་ལ་གོ་དགོས།
499 ཀྱིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 257

པར་དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།500
གལ་ཏེ་ཆ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ན། ཇི་ལྟར་རྣམ་པ་གཞན་དུ་སྣང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་འདི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། ༣༥༤ ཇི་ལྟར་སྔགས་སོགས་ཀྱིས་འཁྲུགས་པས། །དབང་པོ་རྣམས་ལ་འཇིམ་དུམ་སོགས། །དེ་ཡི་གཟུགས་དང་བྲལ་ན་ཡང༌། །ཇི་ལྟར་སྣང་བ་དེ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་མེད་ན་ཡང༌། རྣམ་པ་གཞན་དུ་གླང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཏུ་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །སོགས་པ་སྨོས་པས་རྣལ་འབྱོར་དང་སྦྱོར་བའི་ནུས་པ་ལ་སོགས་པ་གཟུང་ངོ༌། །གལ་ཏེ་སྔགས་ལ་སོགས་པའི་ནུས་པས་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། ༣༥༥ དེ་ལྟར་མ་འཁྲུལ་མིག་ཅན་གྱིས། །མིག་འཕྲུལ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་མིག་གི་ནུས་པ་མངོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དག་གིས་ཡུལ་དང་དུས་དེ་དང་ཉེ་བ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་། འཇིམ་པའི་དུམ་བུ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལ་གླང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་མཐོང་བ་མེད་ཕྱིར་རོ། །འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དཔེར་ན་ཐག་རིང་མྱ་ངམ་ན། །ཆུང་ངུ་ཆེན་པོར་སྣང་བ་བཞིན།།
དཔེར་ན་མྱ་ངམ་དག་ན་ཡུལ་དང་དུས་དེར་གནས་པའི་དབྱིབས་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐག་རིང་པོ་ན་གནས་པའི་དོན་ཆུང་ངུ་ཡང་ཆེན་པོར་སྣང་བ་བཞིན་ནོ།།
གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པར་གང་འདི།
༣༥༦ དཔག་བྱ་དཔོག་པའི་འབྲས་གནས་པ། །ཡོད་པ་མིན་ཡང་གཟུང་བ་དང༌།།
འཛིན་པའི་རིག་ལ་ཇི་ལྟ་བུར། །གཟུང་བ་ཉིད་སྣང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ཞིང་། འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་དུ་སྣང་བ་ནི་ཚད་མ་ཡིན་ལ། བདག་ཉིད་མྱོང་བ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་རྗེས་སུ་སྣང་བ་བཞིན་འདི་བཤད་དོ། །ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་དུ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཇུག་བསྡུ་བ་ཡིན་ནོ།།
(༢) གཟུང་འཛིན་རིག་གསུམ་ཐ་དད་པའི་ཆ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དགག་པ།

༣༥༧ དེ་ལྟར་མིན་ན། ཐ་དད་པ་འདི་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྣང་བ་ཡིན་པར་འདོད་ན་དངོས་གཅིག་ལ། བློའི་བདག་ཉིད་ཆ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་ལའོ། །ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ 500 རྩ་བ། གཟུང་དང་འཛིན་པ་མྱོང་བ་དག །ཐ་དད་ལྡན་བཞིན་རྟོགས་པར་འགྱུར།།

258 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ན། སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྣང་བ་ཅན་ཏེ། སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡང་དེ་དག་ཡིན་ལ་སྣང་བ་ཡང་དེ་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་གང་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱར་རོ། །གཅིག་པོ་དེ་ལ་རྣམ་པ་དག་ཇི་ལྟར་བདེན་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཅིག་པ་ཉིད་དེ་ཉམས་ཕྱིར་རོ། །བློའི་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་དེའི་གཅིག་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་ཉེ་བར་མཚོན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྣ་ཚོགས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་དེ་དག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་སོ།།
ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། བམ་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་པ། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ། ༣༥༨ གཞན་ལ་གཞན་ཉིད་ཉམས་ཕྱིར་དང༌། །རྣམ་པ་དེ་དག་ཡོད་པ་ཡིན་པ་བསམ་པར་མི་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཕན་ཚུན་སྣ་ཚོགས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་བརྗོད་དོ། །གང་གི་ཚེ་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་ཉེ་བར་མཚོན་པ་ཅན་ཡིན་ན་ཡང་བློ་གཅིག་ཉིད་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པ་དེའི་ཚེ། ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ན་501བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕན་ཚུན་སྣ་ཚོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་བློའི་སྣ་ཚོགས་པའི་ངོ་བོ་དང་གཅིག་གི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི། དངོས་མཐོང་མེད་ཕྱིར་ཐ་དད་ཡིན། གཅིག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་གཅིག་མཐོང་བ་མེད་པའི་རྒྱུའི་ཕྱིར་རོ། །ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ངོ་བོར་མཐོང་ན་ནི་ཐ་དད་པ་མེད་པར་འགྱུར་ན། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། གང་ལས་བློ་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཅན་ཉེ་བར་མཚོན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་གཅིག་ཉིད་ཡིན། དེ་ལྟར་ན།
བློ་དངོས་ཐ་དད་མེད་མཐོང་བས། །ཐ་དད་མེད་པར་ངེས་པར་འགྱུར།།
གལ་ཏེ་བློ་ལ་ལར་ཐ་དད་པ་མེད་པར་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་གཅིག་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འགྱུར་གྱི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་མེད་པར་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ།།
གང་གི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་གཅིག་དང་དུ་མའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་ཡང་མི་རུང་བ་དེའི་ཕྱིར། ༣༥༩ རྣམ་པ་གང་གིས་དངོས་པོ་རྣམ་དཔྱད་ན། །དེའི་ངོ་བོ་དོན་དམ་ 501 མ་ཡིན་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 259

པར་དེ་ཉིད་དུ་ན་དངོས་མེད་དོ། །གང་གི་ཕྱིར་ན་དེ་དག་ལ། །གཅིག་དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་མེད། །དངོས་པོ་རྣམས་ཉེ་བར་མཚོན་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་ཉིད་དུ་འགྱུར་གྲང་ན་གཅིག་ཉིད་དང་དུ་མ་ཉིད་དེ་དག་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། རྣམ་པ་གང་གིས་དེ་དག་དཔྱོད་པར་འགྱུར། ཆ་མེད་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཆ་དང་ལྡན་པར་འཁྲུལ་པས་ཉེ་བར་མཚོན་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པ་དག་གི་འཁྲུལ་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ༣༦༠ ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་མཐོང་བ་ལས། །དེ་བདག་ཉིད་ལ་དེ་བདག་ཏུ་ཞེན་པ་སྟེ།502 དཔེར་ན་སྨིག་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་ཆུའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པ་དག་ལ་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ལས་སྐྱེས་བུ་འཁྲུལ་པ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཆུའི་དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ཞེན་པ་ལྟ་བུའོ། །འཁྲུལ་པ་སྐྱེས་བའི་རིམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་གལ་ཏེ་འདི་ལ་ཡང་བློ་ཡིས་ཐ་དད་པ་འགའ་ཞིག་གི་503ཆོས་མི་མཐུན་པ་མཐོང་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཚེ་འཁྲུལ་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཐ་དད་པར་འཛིན་པར་རིག་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་འདི་ལ། ཆོས་མཐུན་པ་འདི་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་འཁྲུལ་པའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ༣༦༡ འཇིག་རྟེན་འདི་ལ་དེ་བདག་ཉིད། །དོན་གཅིག་ཀྱང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པ་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཞན་གྱིའོ། །འདི་ཡོད་ཀྱང་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་འགོག་པར་བྱེད་དོ། །བདེན་མོད་ཀྱི། ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པ་ཡིད་ཀྱི་504འཁྲུལ་པ་ཆོས་མཐུན་པ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་ཅན། འདི་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཙམ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་ནང་གི་འཁྲུལ་པ་མ་རིག་པའི་ལིང་ཏོག་ལ་སོགས་པ་དེ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ནང་ངོ་བོའི་འཁྲུལ་པ་ལས་བྱུང་བ་ཅན་གྱིས་བསླད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྐྱོན་བྱུང་ཕྱིར་ན། མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱུའི་ཕྱིར། ༣༦༢ རང་བཞིན་གྱིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྣང་བ་ཅན།

505 དེ་ནི་མཐོང་སོགས་ཆོས་མཐུན་

502 རྩ་བ། དེ་བདག་མིན་ལ་དེ་བདག་ཏུ། །ཞེས་པས་འཇིག་རྟེན་པ་དག་གི།
503 མ་དཔེར། འབའ་ཞིག་གི ཞེས་ཡོད་མོད་པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།
504 ཡིན་གྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
505 རྩ་བ། རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཕྱིན་ལོག་ཏུ། །སྣང་བ་ཅན་འདིའང་ཡོད་པ་ཡིན།།

260 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཅན་ཉིད་ལ། ལྟོས་མེད་ནི་འཁྲུལ་པའོ། །ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་མཐོང་བ་ནི་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་མཐོང་བ་སྟེ། འདི་ལ་དེ་དང་པོ་བྱས་པ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ན། མཐོང་སོགས་ཆོས་མཐུན་ཅན་ཉིད་ལ། །འཁྲུལ་པ་གང་ཡིན་པ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱར་རོ། །སོགས་པ་སྨོས་པས་ནི་ཁྱད་པར་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་དེར་ཞེན་པ་གཟུང་ངོ༌། །ཅི་དང་འདྲ་བར་ཞེ་ན། རབ་རིབ་ལ་སོགས་བཞིན། དཔེར་ན་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་ལྟོས་ནས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་དབང་པོའི་ནུས་པ་དཀྲུགས་པ་ལས་ཡིན་པ་དེ་དང་འདྲའོ།།
(༣) རྣམ་རིག་པའི་ཚད་འབྲས་འཐད་པར་བསྟན་པ།
དེ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ཉིད་ལ་ཚད་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་དོ།༣༦༣།རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དེ་ལ་བློ་ནི་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། འཛིན་པའི་རྣམ་པར་འདོད་པའོ།། འཛིན་པའི་རྣམ་པ་དེ་ནི། དེ་བདག་ཉིད་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བདག་རིག་ཡིན་ཏེ། ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་བདག་ཉིད་དེ་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ནི་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་དེ་རང་རིག་པར་རྣམ་པར་གཞག་པའི་རྟེན་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་བདག་ཉིད་གསལ་བར་བདག་ཉིད་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །རྒྱུ་དེའི་ཕྱིར་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་དེ་ནི་རང་རིག་པ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པར་རྣམ་པར་གཞག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བདག་ཡུལ་ཅན་འཇོག་བྱེད་ལ། བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་གང་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱར་རོ།།
བདག་གི་ཡུལ་ཅན་དཔོག་པ་ཡང་གང་ཞེ་ན། ༣༦༤ དཔེར་ན་འདོད་ཆགས་སོགས་ཚོར་བཞིན། །དཔེར་ན་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་འདིར་རང་གི་བདག་ཉིད་ཚད་མ་ཡིན་ནོ།506།དེ་ལ་འདིར་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་གཞུང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བརྗོད་པ། གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་འབྲས་གནས་པ། །ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་བདག་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་ཀུན་ལ་འདི་ནི་སྦྱར་བར་བྱའོ།༣༦༥།དེ་ལའང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་དེ་ཉིད་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་དོ། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་

506 རྩ་བ། རང་བདག་ཡུལ་དུ་བཞག་པ་ན།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 261

ཡུལ་ཅན་གྱི་དཔོག་པ་དེ་ལ་ཡང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བདག་མྱོང་བར་རུང་ངོ༌། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་བདག་ཉིད་ཕྱིར། །ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི། ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་བདག་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ན། བདག་ཉིད་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བདག་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བསྟན་པར་བྱའོ། །དེ་བས་ན་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་བདག་ཉིད་དེ་ལས་བདག་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལ་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་རུང་ཉིད་དེ་དཔོག །ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱ་བ། བདག་དཔག་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན།

507།རྟོགས་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པར་གཞག་པར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་
རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ཉིད་གཞན་མྱོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་དག་སོ་སོར་འགོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནམ། སྐྱོན་འདི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་རྣམ་པར་གཞག་པ་འདི་ཉིད་བལྟ་བར་བྱའོ་ཞེས་ཉེ་བར་དགོད་པར་བསྟན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
སློབ་དཔོན་གྱིས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་རང་རིག་པའི་ཚད་མར་བཤད་པ་དེ་ཡང་འཁྲུལ་པར་བྱས་པའི་ངོ་བོ་འཛིན་པས། ཡང་འདིར་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་དཔོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་ཐོས་ནས། འགའ་ཞིག་ཏུ་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་པའི་དོགས་པ་བསུ་བའི་ཕྱིར། བདག་ལ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་དགོངས་པ་གཅིག་ཉིད་ཡིན་པར་སྟོན་ཏོ། །རང་རིག་པ་ཞེས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་གྱི། ༣༦༦ འོན་ཀྱང་བདག་ལ་སྟེ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཅན་གྱི་བྱེད་པ། བྱེད་པ་པོར་བྱས་ནས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་བདག་ཉིད་དེ་རིག་པའི་སྒྲས་བཤད་དོ། །ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་བདག་ཉིད་དེ་ཉིད་ནི། རུང་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཚད་མ་དང༌། རང་རིག་ཅེས་ནི་རབ་ཏུ་བཤད། །མིང་གཞན་གྱིས་དོན་ཐ་དད་པར་མི་འགྱུར་རོ།།
507 རྩ་བ། དེ་ལྟར་རུང་ཉིད་དེ་ཚད་བདག །གཞལ་བྱ་རང་རིག་འབྲས་བུ་ཡིན།།

262 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཁ ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དེ་དག་འཐད་པར་བསྒྲུབ་པ། ༡) བློ་ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ།
ཀ) ཡུལ་ཤེས་དེའི་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་་པའི་རིགས་པས་སྒྲུབ་པ། ༡] དོན་ཁས་བླངས་ནས་སྒྲུབ་པ།
ཀ] ཕྱོགས་གླང་གི་གཞུང་ལ་བརྟེན་པའི་རིགས་པ། (༡) དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆད་པའི་འབྲེལ།
(ཀ) གཟུང་དོན་རང་མཚན་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་པ།

བློ་ཚུལ་གཉིས་སུ་རབ་ཏུ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར།508 ཡུལ་ཤེས་དེ་ཡི་ཤེས་པ་ཡིས། །བྱེ་བྲག་ལས་ནི་ཚུལ་གཉིས་ཉིད།509།ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་བཀོད་པའི་གཞུང་འཆད་པར་བཞེད་པས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཉིད། །ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་སོ།༣༦༧།རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཉིད། །བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་ཡུལ་རྣམས་ལས་ནི་བྱུང་བའི་ཕྱིར། །དེ་ལས་གཞན་པ། ཡུལ་ལས་གཞན་པ་དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་ཡོད་ན་ཡང་ངོ༌། །རྣམ་འགས་ཏེ་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་510ཡུལ་གྱིས་བྱས་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ།511།ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ༣༦༨ དཔེར་ན་ཟས་དང་དུས་ལ་སོགས་བུ་སྐྱེས་པའི་བུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་། བུ་དེ་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཕ་དེའི་གཟུགས་གཅིག་འཛིན་འགྱུར་གྱི། གལ་ཏེ་ཡང་ཕ་དང་མ་བུའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང༌། དེ་གཉི་གའི་གཟུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཕ་མ་དག་ལས་ཕའམ་མའི་གཟུགས་གཅིག་པུ་འཛིན་པར་འགྱུར་གྱི། གཞན་འགའི་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་ཟས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་རོ།། སོགས་པ་སྨོས་པས་ནི་དེ་ལས་གཞན་པ་མ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་གཟུང་ངོ༌།༣༦༩།དེ་ལས་གཞན་དང་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་ཡུལ་དག་ནི། དེའི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་མཚུངས་ན་ཡང་། དེ་ཆོས་དེའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་ཡུལ་ཉིད་ཡིན་འདོད་དེ།

512 ཁས་ལེན་ཏོ། །དོན་མེད་པ་ན། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ན་ཡུལ་
ཉིད་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་རོ།།

508 མ་དཔེར། ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རྫོགས་ཚིག་ཡོད་མོད་པེ་སྣར་བཞིན་མེད་པར་བཅོས།
509 ཚད་མ་ཀུན་བཏུས། ༡/༡༡ཀ ཁ
510 ཀྱིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
511 རྩ་བ། རྣམ་འགས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་འགྱུར།།
512 རྩ་བ། དེའི་ཆས་ཡུལ་ཉིད་ཡིན་འདོད་དེ།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 263

(ཁ) དེ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཚུལ་གཉིས་རྟོགས་སླ་བ། [༡] དངོས།

༣༧༠ དོན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ལ་ཡང༌། །དོན་རྣམས་མེད་པར་དོགས་པར་འགྱུར།།དེ་དེ་ལྟར་ན་འདས་མ་ཐག་པའི་རྣམ་པས་བློ་ཚུལ་གཉིས་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཡུལ་དང་བཅས་པའི་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་དག་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་དོན་དམ་པའི་དོན་དང༌། ཀུན་དུ་བརྟགས་པའི་དོན་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་དེ་དག་ལ་ཡང་དོན་གྱི་རྣམ་པ་མེད་པར་དོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་ཤེས་པ་འདི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །གང་གི་ཚེ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདས་པའི་དོན་ལ་དམིགས་པ་དེའི་ཚེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེའི་ཡུལ་སྣང་བའི་རྣམ་པ་གཅིག་དང་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རྣམ་པ་གཞན་ནོ་ཞེས་ཐེ་ཚོམ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཚེ་ད་ལྟར་513ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་སྣང་བ་དེ་ནི་འདས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པའི་དོན་གྱི་ནང་དུ་བསྡུ་བར་མི་ནུས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པ་དེ་བློ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། བདག་ཉིད་ཤེས་པ་དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་མྱོང་བ་ཡང་མ་བཀག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བློས། །འདས་པའི་དོན་ནི་འཛིན་པ་ན། །བློའི་ཚུལ་གཉིས་རང་རིག་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།
[༢] དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། [ཀ] དྲན་པས་རིགས་དོན་གཞན་འཛིན་པ་དགག་པ།

དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། འདས་པའི་བློ་གང་ཡིན་པ་དེ་འདོད་པའི་ཚེ་དོན་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ན། གང་གིས་ན་དོན་གྱིས་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཚུལ་གཉིས་གྲུབ་པར་འགྱུར། འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། གསང་བའི་ངོ་བོ་ཞིག་ཏུ་ཟིན་ཀྱང་རིགས་འཇིག་པ་མེད་པ་ཅན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དམིགས་པ་དེ་དེ་ལྟར་ན་དོན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཞིང་ཤེས་པ་ལ་ཡང་དོན་གྱི་རྣམ་པའི་514དོགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
༣༧༡ སྔོ་སོགས་རྣམ་པ་ཐ་དད་ཕྱིར། །འདས་པ་འཛིན་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་

513 དེ་ལྟར། སྣར་ཐང་།
514 རྣམ་པར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

264 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

དེ་ནི་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་སྐྱེས་ཤིང་བྱུང་བ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པར་སྣང་བའི་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རིགས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་དེ་ལྡན་མིན། ཤེས་པ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྣང་བའི་དོན་མ་ཡིན་རིགས་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་རིགས་དེ་རྟག་པའམ་མི་རྟག་པར་འགྱུར་གྲང་ན། དེ་ལ་གལ་ཏེ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་ཐ་དད་པ་ངོ་བོ་གཞན་དང་གཞན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་བཞིན་དུ་རིགས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ། རིགས་ནི་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་རྟག་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། རྟག་ནའང་སྐྱེད་བྱེད་ཇི་ལྟར་རུང༌། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟག་པ་རྣམས་ནི་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་སྔར་བསྟན་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་གང་ཅིར་ཡང་515མི་རུང་སྟེ། རིགས་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ།།
[ཁ] ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་འཛིན་པ་དགག་པ།
འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་མིང་ངམ་དོན་ནམ་མཚན་མའི་དོན་ལ་དེའི་ཚེ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཡང་བདེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ༣༧༢ འདི་ལྟར་མིང་སོགས་སྔར་ནི། མིང་སོགས་བརྗོད་པ་ཡིན་ན་འཆད་པ་པོ། །ཉན་པོ་བརྗོད་བྱ་རྗེས་འབྲེལ་ཅན། །མིང་སོགས་འབྲེལ་པ་མེད་པ་ཅན། །དོན་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རོ།516།ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་བཀག་ཟིན་ཏོ།།
[ག] ཕྱི་རོལ་རང་མཚན་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་དགག་པ།
འོན་ཀྱང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་ནི་འབད་རྩོལ་གྱིས་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམས་འདི་ནི་དོན་ལྡན་མིན། དེ་ལས་གཞན་པ་དབང་པོའི་ནུས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་ཡོད་ན་ཡང་དོན་ཉེ་བ་ན་ཡོད་ན་ཡང་དེ་དག་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གལ་ཏེ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་ཡང་དོན་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ན། འབད་རྩོལ་ཙམ་གྱིས་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་འདོད་པ་ཙམ་དང་འབྲེལ་པའི་བདག་ཉིད་ནི། འདོད་ཙམ་རྗེས་འབྲེལ་ཅན་ཉིད་ཕྱིར། །རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་གྱི་བྱ་བ་འདི་ལ་ནུས་པ་སྟེ། དོན་གྱིས་ནུས་པ་

515 ཅིག་ཅར་ཡང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
516 རྣམ་རྩ། ༣/༡༡ག-༡༢ཁ

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 265

འགྲུབ་མི་འགྱུར། །དེ་ལྟར་ན་དོན་འགའ་ཞིག་གང་ལས་ཡུལ་ཡིན།
འདས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པ་བླ་སྟེ། ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་གང་ལས་ཡིན་ཞེ་ན། ༣༧༣ འདི་ལྟར་ཤེས་པ་འདི་འདྲ་དྲན་ཡིན་ན།

517 འདས་པའི་དོན་དུ་སྣང་བ་ཅན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དྲན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མྱོང་བ་བདག་ལས་བྱུང༌། །དྲན་པ་དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མྱོང་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཉམས་སུ་མྱོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དོན་གྱི་རྣམ་པས་སྟོང་པར་འདོད་ན། དྲན་པ་དེ་དང་དེ་ལྡན་ཏེ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དོན་གྱི་རྣམ་པས་སྟོང་པའི་མྱོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་དོན་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་དྲན་པ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །སྦྱོར་བ་ནི། གང་ཞིག་དོན་གྱི་རྣམ་པས་སྟོང་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དྲན་པ་ཡང་དོན་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པས་སྟོང་པའི་སྣམ་བུ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལས་སྣམ་བུའི་དྲན་པ་འབྱུང་བ་ཡང་བུམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །སྔོན་པོའི་དྲན་པ་ཡང་སྔོན་པོའི་རྣམ་པས་སྟོང་པའི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པའོ།།
གལ་ཏེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལས་དྲན་པ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དོན་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ༣༧༤ དྲན་པ་དེ་ནི་དོན་ལས་བྱུང་བ་མིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དྲན་པའི་དུས་ན་དོན་ཞིག་ཅིང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།518།དྲན་པ་དོན་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་ནི་བླ་སྟེ། དོན་གྱི་རྣམ་པ་གང་ལས་ཡིན། གལ་ཏེ་ཡུལ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དེས་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་དེ་མྱོང་བ་ལས་འགྱུར། གལ་ཏེ་ཡུལ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དྲན་པ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ན་ཡུལ་ཡོད་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་ཡང་ཡུལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དང་མཚུངས་པ་དེ་ལྟར་ན། ཡུལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དྲན་པ་ལ་སོ་སོར་སྣང་བ་གང་ཡིན་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ཡང་མེད། རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གསལ་བའི་རྣམ་པས་

517 རྩ་བ། རྣམ་པ་འདི་འདྲའི་ཤེས་པ་ནི། །དྲན་ཡིན་དེ་ཡང་མྱོང་ལས་བྱུང་། །ཞེས་དང་། དེ་ནི་ཅི་ལྟར་དེ་ལྡན་འགྱུར།། 518 རྩ་བ། དེ་ཚེ་མེད་ཕྱིར་དོན་ལས་མིན།།

266 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

དབེན་ཕྱིར་རོ། །དོན་གསལ་བའི་རྣམ་པ་མཐོང་བ་ལ་སྣང་བ་དེ་ཉིད་གལ་ཏེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་འཛིན་ན་དེ་ལྟར་སྣང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཟུང་བར་བྱ་བ་ལ་གསལ་བའི་རྣམ་པས་དབེན་པ་ཉིད་དུ་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་གི་སྒྲ་ནི་རིམ་པ་གཞན་དུ་519སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡང་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
དེ་གལ་ཏེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་གཟུང་བར་བྱ་བ་དོན་ཐ་དད་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་དྲན་པར་བྱེད་པས་རྣམ་པ་དེ་རྟོགས་པ།
༣༧༥ དེ་ལྟར་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ། །གཞན་དག་གིས་ནི་ཤེས་པར་འགྱུར།།
སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་གིས་རྟོགས་པའི་དུས་ན། དེ་ལ་ཆོད་པར་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་འགྱུར་མོད་ཀྱི། དོན་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་ཇི་ལྟར་བདག་ཉིད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ནང་ན་གནས་པ་འཛིན་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་བདག་ལ་ཡིད་ཀྱིས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་དོན་གྱི་བདག་ཉིད་དེ་འབྲེལ་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། བདག་ལ་རྟག་ཏུ་འབྲེལ་ཡིན་ན། །གཞན་གྱིས་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ན། བརྗོད་ཀྱང་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཁྱོད་ཅི་ཞིག་སེམས་པར་བྱེད་ཅེས་འདྲི་བར་བྱེད་པ་ན། གང་ཚེ་གཞན་ལ་སྨྲ་བར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་520ཡང་སྒྲ་ལས་ཀྱང་ཇི་ལྟར་བསམ་པ་དེ་གཞན་གྱིས་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ན། རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་བདག་དང་འབྲེལ་པ་ལས་གཞན་གྱིས་མི་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

519 མ་དཔེར། རིམ་པ་བཞིན་དུ། ཞེས་ཡོད་མོད་པེ་སྣར་དུ། རིམ་པ་གཞན་དུ། ཞེས་བྱུང་བ་དག་སྟེ། འགྲེལ་བཤད་དུ། (སྨད། ༥༦༠) “ཡང་གི་སྒྲ་ནི་རིམ་པ་གཞན་དུ་སྦྱར་བ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ཡང་མེད་ན་”ཞེས་བཀྲལ།
520 འདིའི་ཐད་དུ་པེ་སྣར་གཉིས་སུ་གཞུང་སྣོན་མ་རྒྱས་ཙམ་ཞིག་སྟེ། “འདིའི་འོན་ཀྱང་ནས་རིགས་དེ་རྟག་པའམ། མི་རྟག་པར་འགྱུར་གྲང་ན།” ཞེས་པ་ནས། “དེ་དག་གལ་ཏེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་དོན་ཐ་དད་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། ཇི་ལྟར་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་དྲན་པར་བྱེད་པས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་ལྟ།” ཞེས་སོགས་ཤོག་བུ་གཅིག་ལྷག་ཙམ་བྱུང་། དེ་ནི་བརྟགས་ན་དཔར་བརྐོ་བས་གཞུང་ལྡབ་སྐྱོར་ཤོར་པ་ཡིན་ངེས་ཏེ། གོང་དུ་ཤླཽཀ ༣༧༡ ཐད་ཀྱི་བཤད་པ། “འོན་ཀྱང་རིགས་དེ་རྟག་པའམ་མི་རྟག་པར་འགྱུར་གྲང་ན།” ཞེས་པ་ནས། ཤླཽཀ ༣༧༥ གོང་གི་འགྲེལ་པའི་ཚིག། “དེ་གལ་ཏེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་གཟུང་བར་བྱ་བ་དོན་ཐ་དད་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་དྲན་པར་བྱེད་པས་རྣམ་པ་དེ་རྟོགས་པས། དེ་ལྟར་” ཞེས་པའི་བར་དུ་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 267

གཞན་ཡང་རེ་ཞིག་གང་ཞིག་གཞན་གྱི་ལུས་ལ་གནས་པ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་མི་འཛིན་པ་ནི་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་ཕྲད་པའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིག་ཀྱང་ཆོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྲད་པའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཆོད་པ་ལས་ཀྱང་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་རེ་རེས་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པ་དང་འབྲེལ་པ་དེའི་ཕྱིར། བདག་དང་འབྲེལ་པའི་དོན་སྒྲས་བསྟན་པར་བྱ་བ་སྐྱེས་བུས་རིག་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་གཞན་གྱི་ལུས་ལ་གནས་པ་འཛིན་པར་ཐལ་བ་མེད་དོ།།གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། ༣༧༦ རེ་རེ་དག་གིས་འབྲེལ་ན་ཡང་། །འཆད་པ་པོ་ཉན་པ་པོའི་སེམས་དག་གི་མཚམས་སྦྱོར་བ་ནི་མི་རུང་རོ། །ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། དོན་གཅིག་མངོན་ཞེན་བདག་ཉིད་ཅན། །དོན་གཅིག་འཛིན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ནོ། །ཇི་ལྟར་གཅིག་གཅིག་དོན་འགའ་ཞིག་ལ་སེམས་པར་བྱེད་པ་དེས་གཞན་ལ་ཁྱོད་དོན་ཅི་ཞིག་ལ་སེམས་པར་བྱེད་ཅེས་དྲིས་པ་ན། དེས་རང་ཉིད་སེམས་པའི་ཡུལ་གཞན་ལ་སྨྲ་བ་དེའི་ཚེ་དེ་ལ་སེམས་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་། འདི་སྙམ་དུ་འདི་སེམས་པར་བྱེད་པའི་དོན་འདི་ཉིད་ང་ཡང་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉན་པ་པོ་དང་འཆད་པ་པོའི་སེམས་དག་གི་དོན་གཅིག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྗེས་སུ་མཚམས་སྦྱོར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་འགྱུར་ཏེ། བདག་ཉིད་ཇི་ལྟར་འབྲེལ་པ་ལ་ཡིད་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྱུར་བ་ཡང་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་བདག་དང་འབྲེལ་པ་འཛིན་པ་དེ་མ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ༣༧༧ གལ་ཏེ་ཐ་སྙད་གཅིག་འདྲའི་ཕྱིར།

521།འཆད་པ་
པོ་དང་ཉན་པ་པོ་སེམས་འདི་ལྟར་དོན་གཅིག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་རང་དང་འབྲེལ་པའི་དོན་འཛིན་པ་ཡིན་ན་ཡང་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱུ་དང་འབྲེལ་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་དོན་དག་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། །གཉི་གའི་མཐོང་བ་ཡོད་པར་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འཁྲུལ་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ 521 རྩ་བ། གལ་ཏེ་འདྲ་ལས་དེ་གཅིག་པར། །ཐ་སྙད་ཡོད་ན་དེར་སྣང་མིན།།

268 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

དང་འབྲེལ་པ་ཚུ་རོལ་མཐོང་བས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་། གང་ལས་འདྲ་བའི་ཕྱིར་གཅིག་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན། འགྱུར་བ་ཡང་བླ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཡང་འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོའི་སེམས་དེ་དག་ནི་ཇི་ལྟར་དོན་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ལ་དེའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་གཅིག་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དེར་སྣང་བ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་པ། འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོའི་ཤེས་པ་དེ་དག་གིས།522 ཇི་ལྟར་ཐ་དད་བདག་ཉིད་གཟུང༌། །དོན་སྣ་ཚོགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་བདག་ཉིད་དེ་གཟུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་དོན་དེ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཚེ་དོན་ཐ་དད་པ་ཡང་འཆད་པ་པོའི་ཤེས་པས་ཐ་དད་པར་སྣང་བ། དེ་ཚེ་བློ་དོན་ཅན་མེད་འགྱུར། །དེའི་ཚེ་བློ་ཡུལ་མེད་པ་ཅན་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཤེས་པའི་རྣམ་པར་སྨྲ་བ་དག་ལ་ནི་ཐ་སྙད་འདི་ཐམས་ཅད་ནི་བློ་བསླད་པ་ཅན་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ཀླན་ཀ་བཙལ་དུ་མེད་དོ། །བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐ་དད་པ་མེད་པར་རང་རིག་པས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་བློ་ཚུལ་གཉིས་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།
ཉམས་མྱོང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས། ཡུལ་ཤེས་པ་དེ་ཡི་ཤེས་པ་ཡི། །བྱེ་བྲག་ལས་ནི་ཚུལ་གཉིས་ཉིད།523།ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འཆད་པ་རྩོམ་པར་མཛད་དོ། །ཡུལ་ཤེས་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པ་སྟེ་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ།། ཡུལ་ཤེས་པ་དེ་ལ་དེའི་ཤེས་པ་ནི་ཤེས་པ་སྟེ་ཡུལ་ཤེས་པའོ། །ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་ནི་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་ཉིད་བྱེ་བྲག་ཡིན་ཏེ་ཡུལ་གྱི་ཤེས་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་ལས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་ལ་འདིར་བློ་ནི་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རྣམ་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རང་གི་ངོ་བོ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གཞན་གྱིས་མི་འདོད་པ་དེ་ལྟར་ན་དེས་ཚུལ་དག་གཉིས་སུ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་

522 གི པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
523 གོང་དུའང་དྲངས་ཟིན་པ་ལྟར། ཚད་མ་ཀུན་བཏུས། ༡/༡༡ཀ ཁ

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 269

ཕྱིར། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གྱི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དོན་དུ་རང་སྣང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས།524 དམ་བཅའ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།
ཡུལ་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་འཛིན་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་རྟོགས་པའོ། །དེ་ནི་ཡུལ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཤེས་པ་སྣང་བ་ཅན་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །རང་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྣང་བར་འགྱུར་བ་སྟེ་བདག་ཉིད་སྣང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། གལ་ཏེ་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་འབའ་ཞིག་ཡུལ་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་གྱི་ [རང་གི་]525ངོ་བོ་མ་ཡིན་པའམ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རྣམ་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་དེའི་ཤེས་པ་ཡང་སྟེ། ཡུལ་ཤེས་པ་ཡང་ཡུལ་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་དང་བྱེ་བྲག་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱད་པར་མེད་པ་ན་ཡུལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རྣམ་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱིས་བསྐྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །དེ་བས་ན་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཉིད་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་ཡུལ་ཤེས་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་དེ་ཤེས་པ་སྟེ། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འཛིན་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་དུ་རིག་པ་ཡིན་ནོ།526།དེ་ནི་མ་ཡིན་ན་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་གྱི་ཤེས་པ་འཛིན་པར་527མི་འགྱུར་ཞིང་། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་དེ་མི་འགྱུར་རོ། །འཛིན་པ་དང་འགྱུར་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཡང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།།

524 ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་རང་འགྲེལ། ཤོག ༡༠༨ “ཡུལ་ཤེས་པ་ནི་གང་ཡུལ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཤེས་པ་དེ་སྣང་བ་དང༌། རང་སྣང་བའོ།།” ཞེས་པའི་ཐད་ལ་དགོངས།
525 འགྲེལ་བཤད། (སྨད། ༥༦༦) “རང་གི་ངོ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བརྩད་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ་བར་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ།།” ཞེས་ཤེས་པ་རྣམ་པ་མེད་པར་སྨྲ་བ་དཔྱོད་པ་བ་སོགས་འགོག་པར་སྦྱར་བས། རང་
གི ཞེས་པ་བསྣན།
526 རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
527 ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་འཛིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་བྱེ་བྲག་མེད་པར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

270 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

(༢) དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟར་འཆད་པའི་ཚུལ། (ཀ) རྣམ་བཅས་འཐད་པ།

འདི་ལྟར།
༣༧༨ ཉམས་མྱོང་རྣམ་ཤེས་དེ་ཡང་ནི། །ཤེས་དེ་ཡིས་ནི་དམིགས་པར་འགྱུར།།
ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པས་སོ། །ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་ཤེ་ན། ཆ་གཉིས་དམིགས་པ་ཅན་གྱིས་སོ།

528།འདི་ལྟར་དམིགས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། །རྣམ་པ་གཅིག་ལས་
ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་སོ། །ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རྣམ་པ་གཅིག་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ་དེས་སོ། །དེ་ལ་འདིར་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པ་ནི་ཉེ་བར་མཚོན་པ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། དཔྱོད་པའི་ཤེས་པ་ཡང་དེའི་ཤེས་པས་ཇི་ལྟར་བསམ་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་གི་ངོ་བོའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་གཞན་གྱི་དམིགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་དོན་གྱི་ངོ་བོ་འབའ་ཞིག་གམ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ངོ་བོ་རྟོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་ཤེས་པ་འདིས་འདྲ་བའི་དོན་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་ཆ་གཉི་ག་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ངའི་བསམ་པ་འདི་འདྲ་བར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་བསམ་པ་ཡང་རང་གི་ཤེས་པས་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡུལ་གྱི་ཤེས་པ་དེའི་ཤེས་པས་དམིགས་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་དེའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ནོ།།སྦྱོར་བ་ནི། གང་ཞིག་གང་གི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་རང་གི་ཤེས་པས་དམིགས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་ལྐོག་ཤལ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བ་ལང་གི་ཤེས་པས་དམིགས་པ་ན་ལྐོག་ཤལ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡང་རང་གི་ཤེས་པས་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་གཞག་འདི་ནི་དོན་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་ཉིད་ཡིན་ལ། གཞན་གྱི་ཚེ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སོ།།

528 རྩ་བ། ཆ་གཉིས་ལ་ནི་བརྟེན་གྱུར་པ། །ཞེས་པ་རྐང་པ་གཉིས་པ་དང་། དེ་ཤེས་པ་ཡིས་དམིགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་རྐང་པ་ཐ་མར་ཡོད།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 271

ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཡང་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ༣༧༩ འདི་ལྟར་གཞན་དུ་དེ་ནི། ཡུལ་གྱི་ཤེས་པ་དེ་དངོས་མིན། །ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་རང་ཉིད་འཛིན་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་གནས་པར་འགྱུར། གནས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཡུལ་གྱི་ཤེས་པ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་ན། མི་འདོད་པའི་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་དེ་མི་འདོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཡུལ་སྔ་མ་བསྐལ་པ་སྣང་བ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ།529 ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པ་ལ་དེའི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ཡུལ་སྔ་མ་སྔ་མ་བསྐལ་པར་སྣང་བ་ཅན་ཏེ། ཤེས་པ་བསྐལ་པའི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། སྔ་མ་ལ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་ཡུལ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་སྔ་མ་དེ་ནི་ཤེས་པ་ཕྱི་མའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་ཡུལ་སྔ་མ་བསྐལ་པར་སྣང་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ།
དེ་ལྟར་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཡི། །ཤེས་པ་རྣམ་གཅིག་ལྷག་པ་ཅན།།
རྣམ་པ་རེ་རེ་འདི་ལ་ལྷག་པ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱར་རོ། །རྣམ་པ་རེ་རེ་ལྷག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །འདིས་ནི་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐལ་བ་བཟློག་པར་བསྟན་ཏོ།530།རྣམ་པ་རེ་རེ་ལྷག་མ་ཉིད་ཀྱང་བུམ་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པས་བུམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་པ་ན་བུམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཤེས་པའི་ཤེས་པས་བུམ་པའི་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་པ་བུམ་པའི་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས། བུམ་པའི་རྣམ་པ་དང་བཅས་པར་བུམ་པའི་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་དག་

529 འགྲེལ་བཤད་དུ་(སྨད། ༥༧)འདི་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་གཞུང་དུ་ངོས་བཟུང་བ་ལྟར། ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་རང་འགྲེལ། ཤོག ༡༠༣ “ཕྱིས་རྗེས་ལ་སྐྱེ་བའི་ཤེས་པ་ཡང་སྔར་རིང་དུ་འདས་པའི་ཡུལ་སྣང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།” ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ངེས།
530 འགྲེལ་བཤད། (སྨད། ༥༧༢) “ཐལ་བ་བཟློག་པ་བསྟན་ཏོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདི་ལྟར་ཡུལ་སྔ་མ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་བརྩམས་ནས་བཟློག་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།།”

272 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ལ་ཡང་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་བསྟན་ཏོ།531།ཡུལ་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡུལ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཤེས་པར་སྣང་བ་དང་རང་སྣང་བ་ཡིན་ནོ།།
གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་གང་ལས་ཡིན། གང་གིས་ན་དེའི་དབང་གིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པ་ཡང་གཉིས་སུ་སྣང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། ༣༨༠ གང་གི་ཕྱིར་ཤེས་པ་གཉིས་པ་དེ་ནི་དོན་གྱི་ངོ་བོར་སྣང་བ་དང་ཡུལ་གྱི་ཤེས་པ་དང་འབྲེལ་པ་ཅན་དག་སྟེ། དེའི་སྒོ་ནས་འོངས་པ་ཡུལ་དུ་སྣང་བ་དང་རང་སྣང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དག་ནི། ཡུལ་ཉིད་དུ་སྣང་བ་དག་གོ །འགའ་ཞིག་བདག་གི་རྣམ་པ་ལ། །རང་ཉིད་སྣང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན།

532།
གསུམ་པའི་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཅན་གྱི་ཤེས་པས་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་འགྱུར། ཡང་དག་པར་དམིགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱང་དེའི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངེས་པར་འགྱུར་རོ།།
(ཁ) རྣམ་མེད་མི་འཐད་པ།

གལ་ཏེ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། ཤེས་པའི་ཤེས་པ་ཡང་སྟེ་ཡུལ་གྱི་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པས་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་བསྒྱུར་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།533།དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་འདི་ལྟར་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པས་ཉེ་བར་སྒྱུར་བར་བྱས་པ་ནི་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་ཁྱད་པར་འདི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དོན་ལས་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམ་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བ་དེ་ནི་དོན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། དོན་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་གྱི་འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་པས་ན་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་ཡུལ་གྱི་ཤེས་པ་ལ་དྲན་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་དོན་གྱི་འབྲས་བུའི་ཤེས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་འདི་ན་དྲན་པ་དེ་ནི་དོན་གྱི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་ན། དེའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་དོན་ཡང་དྲན་

531 འགྲེལ་བཤད། (སྨད། ༥༧༣) “དེ་བཞིན་དུ་གཞན་དག་ལ་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤེས་པ་བཞི་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་རེ་རེས་ལྷག་པ་ཉིད་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ།”
532 རྩ་བ། དོན་གྱི་ངོ་བོས་རྣམ་གཉིས་དང་། །བདག་གི་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་ཏུ། །གཉིས་པ་དེ་ནི་གསུམ་པ་ཡི།། ཤེས་པ་ཡིས་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར།།
533 མ་ཡིན་ནོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 273

པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དོན་དྲན་པ་ཡོད་ན་ཕྱིས་འཁྲུལ་པས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པ་རྣམ་པ་མེད་པ་ཡིན་ན་སྐྱེས་བུས་དོན་དེས་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པར་སྲེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལ།
༣༨༡ ཤེས་དྲན་དོན་གྱི་འབྲས་བུ་ཉིད་ཕྱིར། །གལ་ཏེ་དོན་ནི་དྲན་པ་ལས།།
འཁྲུལ་པས་སྲེད་པར་བྱེད་ཡིན་ན། །དེའི་ཚེ། སྒྲོན་མ་ཡིད་བྱེད་དེར་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་ཡུལ་དེ་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ཡང་ཡུལ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་ལ་རེག་པ་མེད་པར་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུའི་ངོ་བོར་འགྱུར་བ་ཅན་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་ངེས་པར་དོན་གྱི་རྣམ་པ་དང་འདྲེས་པའི་ཤེས་པ་དྲན་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དང་འབྲེལ་པར་འགྱུར་རོ།།
གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་དོན་གྱི་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་བ་དོན་གྱི་རྣམ་པར་ཞེན་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པ་ན་དྲན་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དོན་དང་ལྷན་ཅིག་དྲན་པ། ༣༨༢ དེ་བཞིན་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱང༌། །བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་དང་ལྷན་ཅིག་འཛིན་པར་འགྱུར། དེ་ཕྱིར་རྫ་མཁན་ལ་སོགས་པ།། མེད་པར་བུམ་པ་དྲན་མི་འགྱུར། །རྫ་མཁན་དང་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ན་བུམ་པ་འགྲུབ་པ་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་ན། རྫ་མཁན་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་བུམ་པ་དྲན་པར་བྱེད་པ་ན་ངེས་པར་རྫ་མཁན་ལ་སོགས་པ་དྲན་པར་འགྱུར་གྱི། རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་བུམ་པ་འབའ་ཞིག་534དྲན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་འབྲེལ་བས་བྱས་པ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
ཅི་སྟེ་ཡུལ་གྱི་ཤེས་པ་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ན། གང་གིས་ན་རྒྱུ་ཉིད་དུ་མཚུངས་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་ངེས་པར་དོན་གྱི་རྣམ་པ་འཛིན་པས་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་པར་འགྱུར་གྱི། རྣམ་པ་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེའི་ཚེ།
༣༨༣ ཕུལ་བྱུང་གང་ལས་ཤེས་པ་ནི། །དོན་དང་འབྲེལ་པ་སྟོན་པ་ཡིན།།
534 འགའ་ཞིག པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

274 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཤེས་པ་དོན་དང་འབྲེལ་པ་ལ་སྟོན་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ནི་འདྲ་བ་ལས་གཞན་ཅིར་འགྱུར། དོན་དང་འདྲ་བའི་བྱེ་བྲག་མ་གཏོགས་པར་ཡུལ་གྱི་ཕུལ་དུ་གྱུར་པ་535གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །འདྲ་བ་ཉིད་ལས་འཁྲུལ་པས་ཤེས་པ་ལ་དོན་གྱི་རྣམ་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། མཚེ་མ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་བཞིན། །གཟུགས་མཚུངས་པའི་མཚེ་མ་དག་ལས་གཅིག་མཐོང་བས་གཞན་མཐོང་བ་ན། ངས་སྔོན་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདྲ་བ་མཐོང་བ་ལས་རྟོགས་པ་པོ་དེའི་ངོ་བོར་སྒྲོ་འདོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་ཕྱིར་དོན་དང་འདྲ་བ་མཐོང་བ་འདི་ལ་ཡང་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་འབྲེལ་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པར་འགྱུར་རོ།།
༣༨༤ གཞན་ཡང་དང་པོ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རྣམ་པ་དག གཉིས་མེད་དངོས་ཡིན་ན། འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཕྱི་མ་དེ་ཡང་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གནས་པར་འགྱུར་གྱི། ཡུལ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཤེས་པ་སྣང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པོ་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ནི། །རྣམ་པར་གནས་པ་ཤེས་པ་དེ་རྟོགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཤེས་པ་འཛིན་པ་ཅན་གསུམ་པས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་མ་ཡིན།

536 ཡུལ་གྱི་
རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བ་ཅན་ཐ་དད་པར་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་སྣང་བའི་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
(ག) དོན་བསྡུ་བ།
དེ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་འོན་ཀྱང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པའི་སྣང་བ་དང་རང་ཉིད་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་འཛིན་པ་ཅན་གྱི་བློ་གཉིས་པ་ནིའོ། །དེ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། ༣༨༥ དོན་བསྲེ་བ་དང་འབྲེལ་པ་ཅན། །དོན་བསྲེ་བ་ཅན་ཏེ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་འཛིན་པ་དེ་ནི་དོན་བསྲེ་བ་དང་འབྲེལ་ཅིང་ལྡན་པ་གང་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱོར་རོ། །བློ་དམིགས་པར་འགྱུར། བློ་གཉིས་པ་དེ་འདྲ་བ་དེ་ལའོ།537།དེ་ཡང་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། སྔོ་སོགས་ངོ་བོ་རུ། མདུན་ན་སྣང་བར་གྱུར་པའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པས་ཉེ་བར་གྱུར་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པས་མདུན་ན་སྣང་ 535 ཕུལ་དུ་བྱུང་བ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
536 རྩ་བ། རྣམ་གནས་ངེས་པརའཛིན་པ་ཡི། །སེམས་ཀྱིས་འབྱེད་པར་འགྱུར་མ་ཡིན།།
537 རྩ་བ། བློ་གཉིས་པས་ནི་དམིགས་པར་འགྱུར།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 275

བར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན་བློ་ཚུལ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན། གལ་ཏེ་དོན་གྱི་འབྲས་བུ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དང་འདྲེས་པའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་པར་འགྱུར་གྱི། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཉེ་བར་བསྒྱུར་བ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཚེ་དང་པོའི་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པ་དོན་གྱི་ནུས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཅན་གཅིག་ཕྱིར་སྦྱོར་དོན་དང་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པའི་ཤེས་པས་དུས་ཕྱིས་འབྱུང་བ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཉམས་སུ་མྱོང་བ་གཟུང་བར་བྱ་བ་དོན་སྔ་མ་དེ་དང་འབྲེལ་པ་ནི། མཐོང་མེད་ཅན་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་མེད་ཤེས་པའོ།

538།ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་ལས་འབྱུང་ཕྱིར་རོ། །ཉམས་
སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་དོན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་དང་འབྲེལ་པ་ཅན་དེ་དང་སྦྱོར་བར་བྱེད་ཀྱི་ཅིག་ཤོས་དང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་དེའི་ཡུལ་གྱི་དོན་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་འདི་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་539ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་བཙུགས་པ་ཡིན་ནོ།།
(༣) ཕྱོགས་གླང་གི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས་རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པ།
(ཀ) བློ་ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པ།
དེ་ལྟར་ན་ཡུལ་གྱི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ངེས་པ་བློ་དང་བཅས་པ་ནི། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་བདག་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་གཞན་གྱིས་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ།
༣༨༧ ངེས་པར་བློ་དང་བཅས་པར་ནི། །ལྷན་ཅིག་མྱོང་ནི་མྱོང་འགྱུར་པ།།
དེ་དག་ལས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་གཞན་ཉིད་དུ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་གང་གིས་ནི་གྲུབ་པར་འགྱུར། རྒྱུ་གང་གིས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ་མ་ཡིན་ནོ། །སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དག་ནི། ལྷན་ཅིག་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཐ་དད་པར་སྣང་བ་ཅན་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གང་ཞིག་གཉིས་སུ་སྣང་བ་དེ་ནི་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་དག་ལྟ་བུའོ། །ཡུལ་དང་ཤེས་པའི་རྣམ་

538 རྩ་བ། ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་མིན།།
539 འདིས་ནི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

276 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

པ་ཡང་540གཉིས་སུ་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དང་དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཐ་དད་སྔོན་པོ་དང་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དག་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །གང་གིས་ཤེ་ན། ༣༨༨ སྐྱེས་བུ་འཁྲུལ་པའི་རྣམ་ཤེས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས། །དོན་དམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ཡིན་ན་ཡང་ངོ༌། །ཅི་དང་འདྲ་བར་ཞེ་ན། ཟླ་གཉིས་མེད་བཞིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཟླ་བ་གཅིག་ལ་མིག་འཁྲུལ་པ་ཅན་གྱིས་གཞན་གཉིས་པ་འཛིན་པ་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བས་མ་ངེས་པ་བསྟན་ཏོ། །ཅི་སྟེ་མ་འཁྲུལ་པ་དག་གིས་ཞེས་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་གཟུང་བར་འགྱུར་པ་དེའི་ཚེ་མ་འཁྲུལ་པ་ཉིད་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། མཆོག་མཐོང་བ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཁྲུལ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །མྱོང་བའི་ངེས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། གཅིག་ཏུ་དམིགས་པའི་ངེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞེ་ན། སྔོ་སེར་དག་གི་ཐ་དད་དག །ཇི་ལྟར་སྔོན་པོ་དང་སེར་པོ་དག་དུས་གཅིག་ཏུ་དམིགས་པ་ཡིན་ན་ཡང༌། རྣམ་པ་གཞན་དུ་ཡང་གཅིག་ཏུ་དམིགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདིས་ནི་ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གྱི་དཔེ་བསྟན་ཏོ། །སྔོན་པོ་དང་དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དེ་དག་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ།།
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ༣༨༩ འདི་ལྟར་དོན་འགའ་ཞིག་ནི་མྱོང་བ་མེད་པའམ། དོན་དམིགས་པ་ན་དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མེད་པར་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་འགའ་ཞིག་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །དོན་མེད་ཅན་ཡང་མཐོང་བ་ནི། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དོན་མེད་པ་ཅན་དོན་གྱི་རྣམ་པར་ཉེ་བར་བསྒྲུབ་པ་མེད་པར་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་མ་མཐོང་ངོ༌། །དེ་ལྟར་ན་གཏན་ཚིགས་འགྲུབ་པའི་མཇུག་སྡུད་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དོན་དང་དེ་དམིགས་པ་དེ་དག་ཐ་དད་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཚད་མའི་འབྲས་བུའོ། །སྦྱོར་བ་ཡང་། གང་ཞིག་གང་དམིགས་པ་ན་ངེས་པར་དམིགས་པར་འགྱུར་བ་ན་དེ་ནི་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་དེའི་རང་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོའམ་ཟླ་བ་གཉིས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དམིགས་པ་ལ་ཡང་དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ངེས་པར་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སོ། །ཁྱབ་པ་ཡང་ཚད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས་རྒྱས་པར་བསྟན་ཟིན་པ་དེ་ལྟར་ན་འདིར་མ་སྤྲོས་སོ།།541

540 +རྣམ་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
541 ཚད་མ་རྣམ་ངེས། ཤོག ༢༢༡-༢༤ ལ་གཟིགས།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 277

༣༩༠ དེའི་ཕྱིར་ཤེས་དུས་སྣང་བ་ཅན། །དོན་ནི་ཤེས་ལས་ཐ་དད་པར།།
བཟློག་པར་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཇུག་བསྡུ་བ་ཡིན་ནོ།།
(ཁ) རྩོད་པ་སྤོང་བ། [༡] ཕྱི་དོན་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ།
དབང་པོ་ལ་སོགས་པར། རྒྱུ་གཞན་དག་ནི་ཡོད་ན་ཡང༌།༣༩༡།དབང་པོའི་བློ་རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར། །དོན་དུ་སྣང་བ་ཅན་གྱི་བློ་མེད་པར་འདི་ནི་དེ་ཙམ་གྱི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་འབྲས་བུ་ལྡོག་པ་ལས། རྒྱུ་ཡི་ཐ་དད་རྗེས་དཔོག་འགྱུར། །རྒྱུ་གཞན་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱུ་གཞན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདིར་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཡང་གལ་ཏེ་དོན་ཞེས་བྱ་བ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ན། དེ་རྗེས་སུ་དཔག་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་གྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡིད་ལ་འདོད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་པར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།542 འདི་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དེ་གང་གི་ཚེ་འགྲུབ་པར་འགྱུར། གལ་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྨྲ་བས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལས་ངེས་པར་མི་སྨྲ་ནའོ། །མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་སྣང་བ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པའི་སྙིང་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་བྱིས་པའི་བློ་རྣམས་ཀྱིས་འཇུག་པའི་ངེས་པ་མི་སྨྲ་བ་ནའོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །འདི་ལྟར་འབྲས་བུ་ལྡོག་པ་དང་མི་ལྡོག་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་བག་ཆགས་སད་པ་དང་མ་སད་པས་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུ་དོན་དུ་སྣང་བ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལས་རྒྱུ་བྱེ་བྲག་མེད་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་ན་གྲུབ་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པ་དེ་དེ་ལྟར་ན་འབྲས་བུ་ལྡོག་པ་ལས་ཀྱང་གང་ལས་དོན་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་འགྱུར། [༢] ཕྱི་དོན་མེད་པའི་གནོད་བྱེད་སྤང་བ། [ཀ] རྒྱུ་འབྲས་མི་འཐད་པ་སྤང་བ།
གལ་ཏེ་གང་གི་ཚེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པའི་ཚེ་བློ་ས་བོན་ལས་མྱུ་གུ་སྣང་བ་འཁྲུལ་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ན། མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་མ་ཡིན་ཞིང་འབྲས་བུ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཇི་ལྟར་ས་བོན་ལས་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་བྱེད་པ་པོ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན། ས་བོན་དང་མྱུ་གུ་སྣང་བ་དག་ལ་ནི་ཕན་ཚུན་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཉིད་ 542 -ཞེ་ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

278 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མེ་དང་དུ་བར་སྨྲ་བ་དག་ལ་ཡང་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ཉིད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གོ་བར་བྱ་བ་དང་གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ།། ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་མེ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞིང་དེ་དུ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་དུ་བ་མེའི་གོ་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ཉིད་ལ་ཡང་དུ་བ་རྟོགས་པའི་དུས་མེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་543དེ་ལྟར་ན། ཤེས་པར་བྱེད་པ་དུ་བ་ལས་མེ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ཡིན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་ནི་བྱེད་པ་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
དེ་ལ་སྐྱོན་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། ༣༩༢ ས་བོན་ལས་ནི་མྱུག་སྐྱེ་དང༌།། ཞེས་བྱ་བ། དེ་ལྟར་ཕྱི་རོལ་དོན་རྟེན་ཅན་བྱེད་པ་པོར་གནས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་དུ་བ་ལས་མེ་གྲུབ་པ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པ་གང་ཡིན་པ། ༣༩༣ དེ་ཡང་གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་དངོས་པོར་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་ཡི་ངོ་བོར་སྣང་བ་ཅན་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པར་སྣང་བ། དེ་ལྟར་ངེས་འབྱུང་བ།

544 ས་བོན་
ལ་སོགས་པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྣང་བའི་བློ་ལས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་། སྐྱེ་བའི་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པར་སྣང་བ་ཅན་གྱི་བློ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི། བློ་སྟོན་པས་ནི་རྟོགས་བྱེད་ན། །འགལ་བ་དག་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
ཇི་ལྟར་ས་བོན་ལས་མྱུ་གུ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱེ་བ་དངོས་པོ་ལ་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་འདོད་པ་དེ་ལྟར། ས་བོན་དུ་སྣང་བ་ཅན་གྱི་བློ་རྒྱུར་གྱུར་པ་ཡོད་ན་མྱུ་གུར་སྣང་བ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་བྱུང་བར་གྱུར་པ་རྟོགས་པ་ན་ཚད་མ་དང་འགལ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཅན་འདི་ནི་སྟོན་པར་དཀའ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དོན་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་གཞག་པ་གཅིག་བོར་ནས་རྣམ་པར་གཞག་པ་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་ཡང་འདི་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་གནོད་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད།

543 -མ་ཡིན་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
544 རྩ་བ། སྣང་བ་དེ་ལྟར་ངེས་འབྲེལ་བའི། །བློ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་བྱེད་ན།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 279

[༢] འབྲས་རྟགས་མི་འཐད་པ་སྤང་བ།

དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ༣༩༤ དུ་བ་མེས་བསྐྱེད་འགྱུར་བ་མིན། །ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་བློ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་རྣམ་པར་འཇོག་པ་འགལ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དུ་བར་སྣང་བ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་སྔར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞིང༌། ཕྱིས་མེར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་འབྱུང་བར་གྱུར་ན་སྔ་མ་ནི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་ཞིང་ཕྱི་མ་ནི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཚེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་མེ་མེད་ན་མེ་སྣང་བ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ནང་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡིན་ན། གང་ལས་དུ་བར་སྣང་བ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་འབྲས་བུར་རྟོགས་པར་འགྱུར། དེ་ལྟར་ན་དུ་བ་ནི་མེ་ལས་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ལས། དུ་བ་ལས་རྒྱུ་མེ་མི་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཤེས་པར་བྱེད་པར་གནས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་དུ་བར་སྣང་བ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་མེར་སྣང་བ་ཅན་གྱི་ཤེས་པའི་རྒྱུར་རྟོགས་545པ་དེའི་ཚེ་དུ་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་དེ་རྒྱུ་དག་ནི་ཡིན་ན་ཡང༌། །རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུའི་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ན། དེའི་ཚེ་ཡང་རྒྱུ་རྣམས་ལས་འབྲས་བུ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་གང་ལས་ངེས་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར། རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་གནས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཕྱོགས་སྔ་མའོ།།
དེ་ལའང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ནི་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དོ།༣༩༥།དེ་ལའང་དུ་བ་ལས་མེ་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་འདོད་ན། དུ་བར་སྣང་བའི་བློ་རྟོགས་ཀྱི་མིང་ཅན་མེར་སྣང་བའི་བློ་ཉིད་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། བག་ཆགས་གསལ་བར་སད་པ་དག །བློ་གང་ལས་བག་ཆགས་གསལ་བར་སད་པ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱར་རོ། །མེར་སྣང་བ་ཅན་གྱི་མ་འོངས་པའི་བློ་ཉིད་ཀྱི་གོ་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་གྱི་མེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མེར་སྣང་བ་ཅན་གྱི་ད་ལྟར་བློ་བསྒྲུབ་པས་546རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ན། གང་གིས་ན་དེའི་ཚེ་དུ་བར་སྣང་བ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ནི་མེས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུ་གང་ལས་རྒྱུ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ།།

545 རྟོག པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
546 སྒྲུབ་པ་པོས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

280 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

དེ་ལྟར་ན། ༣༩༦ དེ་རུང་བག་ཆགས་སྙིང་པོ་ཅན།

547།མེར་སྣང་བ་ཅན་གྱི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་རུང་བའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྙིང་པོ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་དང་རྟེན་རྒྱུད་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད། དུ་བར་སྣང་བ་ཅན་གྱི་བློའ། །ི སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་གསལ་བར་བྱེད། །སྐྱེད་པར་བྱེད་ཀྱི་གང་ཅི་ཡང་རུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་དེའི་ཕྱིར་མེ་ལས་དུ་བ་ཡིན། མེ་ལས་དུ་བ་བྱུང་བ་དེ་ལྟར་ན་བག་ཆགས་གསལ་བར་སད་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་མེར་སྣང་བའི་བློ་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་དཔོག་པའི་ཕྱིར་མ་ངེས་པའི་རྣམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
(ག) དོན་བསྡུ་བ།
༣༩༧ མཁས་རྣམས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་རྩོད་པ་དེ་དག་ཡོད།

548 མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མར་མི་སླུ་བས་སྤོང་བར་རིགས་པ་ཉིད་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་དག་པའི་རྩོད་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཕྱི་རོལ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་ནི་ཁས་བླངས་ནས་ཀྱང་བློའི་ཚུལ་གཉིས་བརྗོད་ཡིན་ནོ། །གཅིག་མྱོང་བ་ངེས་ཕྱིར། གཅིག་ཏུ་དམིགས་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་བཤད་མ་ཐག་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་ཚུལ་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ།།
ཁ] རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པ།
(༡) དབང་ཤེས་མ་འཁྲུལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བློ་ཚུལ་གཉིས་སུ་བསྒྲུབ་པ།
འདིར་ཡང་ཚུལ་གཉིས་གྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་ཅི་དོན་ལ་སོགས་པར་རིགས་པ་གཞན་སྟོན་པར་མཛད་དེ། ༣༩༨-༩ དོན་ལས་དེ་ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེར་སྣང་ཡང་ཡོད་མིན་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་མེད་པ་དེའི་ཚེ། དོན་ཐ་དད་མེད་ངོ་བོའི་ཕྱིར།

549།ཡིད་ཀུན་
ནི། ངོ་བོ་གཅིག་པ་དག་ཏུ་འགྱུར། །ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། དེའི་དོན་ཅན་དོན་གཅིག་གི་ངོ་བོའི་ཡུལ་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །དེ་རྣམ་པ་གཅིག་པ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་ཇི་ལྟར་དབང་པོའི་ཁྱད་པར་གྱིས་དབང་པོའི་འགྱུར་

547 རྩ་བ། སེམས་རྒྱུད་དེ་རུང་བག་ཆགས་ཀྱི། །སྙིང་པོ་ཅན་ཉིད་དུ་བར་ནི། །སྣང་བའི་བློ་དག་གསལ་བྱེད་པ།། 548 རྩ་བ། མཁས་པ་རྣམས་ལ་བརྗོད་འདི་ཡོད། །ཕྱི་རོལ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་སུ། །ཚུལ་གཉིས་བརྗོད་ཡིན་དེ་ཡང་ནི། །ལྷན་ཅིག་མྱོང་བའི་ངེས་པས་འགྲུབ།།
549 རྩ་བ། དེ་དོན་ལ་དེར་སྣང་མིན་ན། །དོན་གྱི་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་ཕྱིར།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 281

བས་གསལ་མི་གསལ་འདྲེས་མ་ལ་སོགས་པ། གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བ་དང་འདྲེས་མ་ལ་སོགས་པ་སྣང་བ་ཐ་དད་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དོན་གཅིག་ལས་སྣང་འགྱུར། མང་པོ་ཅིག་ཅར་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །སོགས་པ་སྨོས་པས་ནི་ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་སྣང་བའི་དོན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་ཁ་དོག་དུ་སྣང་བའི་ཁྱད་པར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་སྣང་བར་550གཟུང་ངོ༌། །དེ་དག་ཀྱང་ཕན་ཚུན་མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་གྱི་དོན་གྱི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་ལ་སྣ་ཚོགས་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གཅིག་ཉིད་ཁས་བླང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན། ཡུལ་ཅན་དུ་སྣང་བའི་ཤེས་པ་གྲུབ་པ་དེ་བས་ན། ཚུལ་གཉིས་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་གྱི། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་དང་དོན་དང་འདྲ་བ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་དོན་ནི་རྣམ་པ་གཅིག་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་དེ་འདྲ་བའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། འདྲེས་མ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་དུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན་ཤེས་པ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ལ་རྟེན་པས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་འགོག་པར་བྱེད་དོ།༤༠༠།དོན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང༌། །དེའི་ངོ་བོ་སྟེ། དོན་གྱི་རྣམ་པའི་རྗེས་བྱེད་པ། །དེ་ནི་ཆ་འགའ་ཞིག་གིས་ན། དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཉིད་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ན་ཡང་རྣམ་པ་གཞན་གྱི་ཆ་ཤེས་པ་གཞན་ལས་ཏེ་ནང་གི་བག་ཆགས་སད་པ་ལས་ཀྱང་འདྲེས་མ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཐ་དད་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད།
དེ་ལྟར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་དེ་ཉིད་གཞུང་འཛུགས་པར་བྱེད་དོ།༤༠༡།དེ་ལྟར་བུ་ཕ་ལ་བརྟེན་ནས། །ཕ་དེ་ཡི་ནི་གཟུགས་དག་ལའང༌། །ཆ་འགའ་ཞིག་གིས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཕ་ལས་འགའ་ཞིག་ལས་ཏེ་རྒྱུ་གཞན་ལས་ཐ་དད་པ་ནི་དམིགས་པར་འགྱུར། གཞན་དང་འདྲ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཕའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆ་རྣམས་551འགའ་ཞིག་གིས་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡང་རྒྱུ་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐ་དད་པར་552འཛིན་པ་ 550 རྣམ་པར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
551 རྣམ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
552 ཐ་དད་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

282 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངག་གི་དོན་ཏོ།།
(༢) དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བློ་ཚུལ་གཉིས་སུ་བསྒྲུབ་པ།
འདིས་ཀྱང་ཤེས་པ་ཚུལ་གཉིས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ༤༠༢ འདི་ལྟར་མིག་མི་གསལ་བས་སྐྱེས་བུ་མིག་འཁྲུལ་པས་དཀྱིལ་འཁོར་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །གང་གིས་ཤེ་ན། མར་མེ་ལ་སོགས་ཀྱིའོ། །ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། རྨ་བྱའི་མདོངས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་རྨ་བྱའི་མདོངས་ཀྱི་དབྱིབས་ཅན་ནོ། །དཀྱིལ་འཁོར་ཡང་སྔོ་དང་ནང་ན་དམར་པོར་སྣང་བ་དག། །ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་མངོན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་མར་མེའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངེས་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མར་མེའི་རྣམ་པ་དང་ཡུལ་ཐ་དད་པ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེའི་ཕྱིར་བློ་དེ་ཉིད་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་པས་ནི་བློ་ཡུལ་དུ་སྣང་བ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་མར་མེ་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་དོན་གཞན་གྱི་ངོ་བོར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་ཤེས་པ་དེ་ཚུལ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ན། འདི་ལྟར་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་དེ་མཐོང་བ་བསླད་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བའི་ལམ་དུ་སྣང་བ་གཞན་ཉིད་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ། ༤༠༣ དེ་དེ་ཕྱི་རོལ་དངོས་ཡིན་ན། །དབང་པོ་གསལ་བ། ལྟ་བ་པོ་ཡུལ་དང༌། དུས་དེ་དང་ཉེ་བ་ལ་ཅི་ནུས་མེད། དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ལ་མི་བཟོད་ཅི་ཞིག་ཡོད། གང་གིས་ན་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་དབང་པོ་གནོད་པ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་བློ་ཉིད་ལ་སྣང་བར་བྱེད་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་གནོད་པ་མ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་བློ་ལ་མ་ཡིན། དེས་ཀྱང་དེའི་ངོ་བོ་གཞན་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་གི་དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ།གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་དངོས་པོ་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར་གྱི། བློ་འཁྲུལ་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། དབང་པོ་ལ་གནོད་པ་བྱས་པ་དེ་མཐོང་ཡང་དག་པའི་ངོ་བོ་མཐོང་བ་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་དུ་མཐོང་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ན།553 དེ་ཇི་ལྟར་དབང་པོ་གནོད་བྱས་ཡིན།554 འོན་ཀྱང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དེ་དེ་ལྟར་555ལས་གཞན་པ་ 553 གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། འགྱུར་བ་ཡིན་ན། ཅོ་ནི།
554 རྩ་བ། ཡང་དག་མཐོང་ན་དེ་མཐོང་བ། །དབང་པོ་ཉམས་པའང་ཇི་ལྟར་ཡིན།།
555 འོན་ཀྱང་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དེ་དེ་ལས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 283

ཡང་དག་པའི་དོན་མཐོང་བའི་སྐྱེས་བུ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ལ་བློ་དེ་བཞིན་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་མཐོང་བ་བསླད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ།།
ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། བམ་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པ། ༤༠༤ གཞན་ཡང་མར་མེ་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དབང་པོ་ལ་གནོད་པ་མ་བྱས་པ་ལ་མི་སྣང་བ་འདིའི་སྐྱེས་བུ་དབང་པོ་འཁྲུལ་པ་ཅན་མིག་རབ་རིབ་ཀྱིས་གནོད་པར་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པས་ཡིན་པར་འགྱུར་པས། དབང་པོ་འདས་མཐོང་འགྱུར་ཡིན་ན། གང་གིས་ན་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་མཐོང་བར་འགྱུར་གྱི་ཅིག་ཤོས་དག་གིས་མ་ཡིན་ཞེས་དཔྱས་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེས་བུ་དེའི་མིག་མར་མེ་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་མིག་མ་བསླད་པའི་དབང་པོའི་ཡུལ་ན་ཡང་། དཀྱིལ་འཁོར་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་མཐོང་བ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཡང་། གཞན་གྱི་མིག་གིས་དོན་མཐོང་བ་ཐ་མལ་བའི་མིག་གིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་མི་གསལ་བ་ཡིན། གང་གིས་ན་དེ་ལས་མཐོང་བ་དམན་ཞིང་མི་གསལ་བར་འགྱུར་བའི་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་ཆེས་གསལ་བར་འགྱུར་ན་དེ་ཡང་མི་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་དབང་པོ་ལ་གནོད་པ་བྱས་པའི་ཡུལ་དེ་ཡང་དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དོན་གཞན་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་གང་ཞིག་གང་ཡོད་ན་འགྱུར་ཞིང་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུ་ཡོད་ན་ཡང་མི་འགྱུར་བ་དེ་ནི་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཞིང་ལྟོས་པར་བྱ་བ་དང་བཅས་པ་དང་ཉེ་བ་དག་གིས་དེ་ཙམ་གྱི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ།།
འདིར་ཡང༌། ༤༠༥ སྣང་དབང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས། །གཞན་གཅིག་གི་མར་མེའི་ནུས་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་གྱི། དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་556ནི་མ་ཡིན་ནོ།557།གལ་ཏེ་འདི་ལ་ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་དང༌། མེད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་དབང་པོའི་བློ་ལ་སྣང་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་འདི་ལ་ཡང་ནུས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་སྣང་བ་དང་དབང་པོ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་ཡོད་ན་ཡང་ཟླ་བ་ལ་སོགས་པ་

556 གྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
557 +གལ་ཏེ་འདི་ལ་ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

284 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

མེད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཡོད་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་འདི་ནི་འབྲས་བུ་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་མཐོང་བར་ནུས་པ་ཅན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་གཞན་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ་ནི་མཐོང་བར་ནུས་པ་ཅན་མ་ཡིན་ནོ། །མཐོང་བར་ནུས་པ་ཅན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་གཞན་ནི་རྒྱུ་མ་ཡིན། དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ་དེར་སྣང་བ་ཅན་གྱི་ཤེས་པའོ། །རྒྱུ་མིན་ཡུལ་ཡང་ཇི་ལྟར་རུང༌། །མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཟིན་ཏོ།།
༤༠༦ གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་མར་མེ་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བློ་རྒྱུ་ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་མར་མེ་ལ་ལྟོས་འགྱུར། །མར་མེ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྣང་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཉེ་བ་ལ་རང་གི་ཡུལ་ལ་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་མར་མེ་ཙམ་གྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྣང་བ་ཅན་གྱི་བློར་འགྱུར་རོ།། མར་མེ་ཙམ་གྱིས་བློ་ཡོད་ཕྱིར། །མར་མེ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ་གཉི་ག་ཚོགས་པ་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཁྱོད་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཉི་ག་དག་ཀྱང་རྒྱུར་མི་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལས་མར་མེ་ཉིད་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡོད་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡུལ་གཉིས་ལས་འབྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་བློ་ལ་ཡུལ་གཅིག་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང༌ལྡོག་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་པོ་དང་སེར་པོ་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ།། དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཁས་བླངས་པས་དབང་པོའི་ཁྱད་པར་གྱིས་མི་གསལ་བ་558ལ་སོགས་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར་བློ་ཚུལ་གཉིས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།
༢] ཕྱི་རོལ་ཁས་མ་བླངས་པར་ཚུལ་གཉིས་བསྒྲུབ་པ།
ད་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་བློ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་སྐྱེ་བ་སྣང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཉེ་རིང་ལ་སོགས་ཁྱད་པར་གྱིས། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་ནི་གཅིག་དང་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དོན་གཅིག་སྣང་བར་གྱུར་བ་ལས། ༤༠༧-༨ ཉེ་རིང་ལ་སོགས་ཁྱད་པར་གྱིས། །ལྟ་བ་པོ་མང་པོ་གནོད་པ་མ་བྱས་པར་མཚུངས་པའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཉེ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བར་གནས་པ་དག་ལ་དེ་དག་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་གིས་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་ 558 མ་དཔེར། མིག་གསལ་བ། ཞེས་ཡོད་མོད་པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 285

བ་དང་ཆེས་གསལ་བ་དང་ཆེས་མི་གསལ་བ་མི་རུང་ངོ༌། །དོན་གཅིག་ལ་རང་བཞིན་མང་པོ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་པ་ལས་ངོ་བོ་གཅིག་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བར་སྣང་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་དེས་སྣང་ཐ་དད་པས། །འགྱུར་ན་ཡུན་རིང་བ་དང་ཉེ་བར་གནས་པ་དག་ལ་སྣང་བ་ཐ་དད་པར་འགྱུར་བ་དེས་ན་དངོས་པོ་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བར་སྣང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདིར་སྣང་བ་དེ་བསྒྲིབས་པ་དང་མ་བསྒྲིབས་པ་སྟེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་གྲང་ན། དེ་ཚེ་མ་ཆོད་པ་ཡིན་ན་རིང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་གནས་པ་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་མཚུངས་པར་འགྱུར། ཆོད་པ་ཡིན་ན་ཡང་མི་མཐོང་མཚུངས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བར་མི་འགྱུར་རོ།། སྐྱེས་བུ་ཐག་རིང་པོ་ན་གནས་པ་སྣང་བའི་ཆ་མི་གསལ་བ་དག་གིས་སྣང་བའི་དོན་དེ་ཆ་ཕྲ་བ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་པ་དེས་ན། གལ་ཏེ་སྣང་བ་མི་གསལ་བས། །དེ་ཆ་ཕྲ་བ་འགའ་ཞིག་ནི་

559དོན་གྱིའོ། །མི་སྣང་ན་དེ་ཕྱིར། སྣང་བ་མི་གསལ་བས་ཡན་ལག་ཕྲ་བ་
རྣམས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཐ་དད་ཡིན་ཏེ་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བ་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་ནའོ།།
དེའི་ཚེ་ཡང་རགས་པར་སྣང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཅིག་དང་དུ་མ་ཉིད་དེ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་གྲང་ན། ༤༠༩ རེ་ཞིག་ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་གཅིག་ཡིན་ན་གང་ལས་སྣང་བ་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་ལ་སྣང་བ་དང་མི་སྣང་བ་ཐ་དད་པར་རིགས་བ་མ་ཡིན་ནོ།560།གང་གིས་ན་འདི་ཅུང་ཟད་སྣང་བར་འགྱུར་ཞིང་ཅུང་ཟད་མི་སྣང་བར་འགྱུར། དེ་བས་ན་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བ་གཅིག་ལ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ཡང་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་དང་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མཐོང་བ་དང་མི་མཐོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་དུ་མ་ཉིད་ཡིན་པར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། རྡུལ་ཆ་ཐ་དད་དུ་ཉིད་ལ། །དངོས་པོ་ཐ་དད་པར་ཕྱེ་བ་ན་ཇི་སྲིད་དུ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱིས་བར་དུ་561ཕྱེ་བ་ན་དེ་ལ་རྡུལ་ཕྲན་ཉིད་དུ་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར་ 559 མ་དཔེར། འབའ་ཞིག་ནི། ཞེས་བྱུང་མོད་པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པ་རྩ་བ་དང་ཡང་མཐུན་པས་དེ་བཞིན་བཅོས། 560 རྩ་བ། མི་མཐོང་ཐ་དད་གང་ལས་ཡིན།།
561 ཀྱི་རབ་ཏུ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

286 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

དེ་ཆ་གང་གིས་སྣང་བ་དང་མི་སྣང་བར་འགྱུར། དེ་ལྟར་ན། གང་ལས་སྣང་མི་སྣང་ཐ་དད།

562།སྐྱེས་བུ་རིང་བ་དང་ཉེ་བ་ན་གནས་པ་དག་ལའོ།།
༤༡༠ གལ་ཏེ་སྣང་བ་སྟེ་སྣང་བ་གསལ་དང་མི་གསལ་བ་ཁྱད་པར་གྱི་བློ་ཐ་དད་པར་ཁས་ལེན་པ་དེའི་ཚེ་སྣང་བ་དེ་ཡང་དོན་བཞིན་དུ་ཐ་དད་པ་རྙེད་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །ཐ་དད་པ་ཡིན་ན་ནི་བླ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་གཞན་ཐ་དད་ན། སྣང་བ་དོན་བཞིན་563དུ་གྱུར་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ན། དོན་བདག་ཉིད་ཐ་དད་མེད་གང་ལས་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བའི་ཐ་དད་པ་སྣང་བར་འགྱུར། དེ་ནི་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་པོ་ཐ་དད་པ་ལས་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བ་དང་འདྲེས་མ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པའི་སྣང་བ་ཐ་དད་པ་ཡང་དོན་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདིར་ལན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ།།
གང་ཡང་སྣང་བར་འགྱུར་བའི་དོན་ཉེ་བ་ཐག་རིང་པོ་ན་གནས་པ་ན་སྣང་བ་མི་གསལ་བ་འཛིན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་དེའི་ཚེ། ༤༡༡ སྣང་བ་དེ་ཡང་ཅིས་མི་གསལ། །རྒྱུ་གང་གིས་ན་དེ་མི་གསལ་བ་ཡིན་ཞེས་འདྲི་བར་མཛད་པའོ། །གཞན་གྱིས་བསྒྲིབས་ཕྱིར་ཞེས་སྨྲས་ཏེ། རྡུལ་དང་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་དེས་སྣང་བ་མི་གསལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་སྣང་བ་ལ་བསྒྲིབས་པ་དེ་འདིར་ཉེ་བར་ཅིས་མི་འགྱུར། གང་གིས་ན་རིང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། སྲབ་པ་ཉིད་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་སྨྲས་ཏེ། ཡུལ་ཉེ་བ་ན་རྡུལ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་སྲབ་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུའི་ཕྱིར་བསྒྲིབས་པ་མ་ཡིན་པ་དེས་ན་འདིར་གསལ་བ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་ཇི་ལྟར་འདིར་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་གསལ་བ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ལ་ཡང་ཡོད་དེ། ཉེ་བ་ན་སྲབ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་སྲབ་པའི་རྒྱུས་ཐག་རིང་པོ་བཞིན་དུ་ཉེ་བ་ལ་ཡང་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ཐག་རིང་པོ་ན་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་ཆེས་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་

562 རྩ་བ། ཕྲ་རྡུལ་དུ་མ་ཐ་དད་མཐོང་། །མི་མཐོང་ཐ་དད་གང་ལས་ཡིན།།
563 གཞན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 287

བས་ན་དེ་ལ་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེའི་ཚེ་གཞན་ལ་ཡང་སྣང་བ་ལ་སྲབ་པ་མེད་དེ་སྲབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།564།ཇི་ལྟར་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་མང་པོ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ལ་ཡང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཡིན་པས་ན་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།
གལ་ཏེ་ཐག་རིང་པོར་སྣང་བ་གསལ་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་མཐོང་བ་མི་གསལ་བར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། ༤༡༢ ཤིན་ཏུ་ཉེ་བ་ལའང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མིག་དང་ཉེ་བ་ན་སྣང་བ་གསལ་བ་ཡིན་ཁྱོད་ཀྱི་གཞུང་གིས་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ན་དོན་མཐོང་བ་དེ་ནི། ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་འགྱུར་ན་འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེ་བས་དེ་རྟོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་དེ་ལའང་མཐོང་མེད་ལ། །བརྟེན་ནས་གཟུགས་གཞན་འབྱུང་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ལའང་སྟེ་ཉེ་བ་དང་རིང་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་མཐོང་བ་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བ་ནའོ། །ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་མཐོང་བ་མེད་པས་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བའི་གཟུགས་གཞན་སྐྱེད་པ་དེས་ན་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ༤༡༣-༡༤ གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་གསལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པའི་ངོ་བོ་འབྱུང་བ་དེ་ཙམ་དེ་དག་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་དག །སྒྲིབ་འགྱུར་རོ། །སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་སྣང་བ་ནི་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ཉམས་པར་གྱུར་ཏེ། སྒྲིབ་བྱེད་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན་གཅིག་སྟེ། མ་བསྒྲིབས་པ་ན་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བའི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད། སྣང་འགྱུར་གྱིས་བསྒྲིབས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་ཅིག་ཅར་སྒྲིབ་མིན་ན་ཅི་སྟེ་མ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཕན་ཚུན་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། ངོ་བོ་དེ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་ན། གཅིག་གིས་གཟུགས་གསལ་མི་གསལ་བ་སྐྱེས་བུ་མཐོང་འགྱུར། སྐྱེས་བུ་ལྟ་བ་བོ་རེ་རེས་ཐག་ཉེ་བ་དང་རིང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། ཅིག་ཅར་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བའི་ངོ་བོ་མཐོང་འགྱུར་ན། མཐོང་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་རྟོག་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ།།

564 རྩ་བ། གཞན་དུ་སྲབ་མིན་ཡོད་པ་ཉིད།།

288 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། མ་མཐོང་བ་ལས་ཀྱང་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་སྐྱེ་ཡང་སྐྱེས་བུ་གཅིག་གིས་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བ་མ་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། ངོ་བོ་གཅིག་ནི་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ་མ་མཐོང་བས་བསྒྲིབས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མཐོང་བ་ལྡོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་འདི་ལྟར་གསལ་བའམ་གསལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། གཅིག་གི་ཡང་མ་མཐོང་བས་བསྒྲིབས་ན་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ལན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དེ་སྟོན་པར་བྱེད་པའམ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྟ་བ་པོའི་ཡིད་བདེ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བའི་སྒོ་ནས་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པའམ་གནོད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ན། གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བའི་ངོ་བོ། གང་གིས་དོན་དང་དོན་མིན་མེད། །མི་འགྱུར་ན། མ་མཐོང་མཐོང་བ། གསལ་བ་དང་མི་གསལ་ལ་སོགས་པ་དེ་འདྲ་བ་དེ་ནི་ཅི་ཞིག་བྱེད་དེ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཕན་པ་དང་གནོད་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་ལས་ཀྱི་བདག་པོ་ལས་བྱུང་བ་རྟའི་ཁའི་མེ་ཐམས་ཅད་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པའམ།565 ཕན་འདོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདིར་ཡང་རིམ་གྱིས་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་འགལ་བ་མེད་དོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བཤད་མ་ཐག་པའི་གསལ་བ་དང་གསལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དཔྱོད་པ་ཐམས་ཅད་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།༤༡༥།དེའི་ཕྱིར་དོན་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་ན་དོན་ལ་བརྟེན་པ་ལས་ཤེས་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་དོན་རྟེན་སྐྱེས་གྱུར་པའི། མྱོང་བས་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཇི་ལྟར་རྒྱུ་བཞིན་དུ། སྣང་བ་ཐ་དད་འཇོག་པར་བྱེད། །བྱ་བ་ནི་ཇི་ལྟར་རང་གི་བག་ཆགས་སད་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བ་ལ་སོགས་པ་སྣང་བ་ཐ་དད་པ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་ན་ཚུལ་གཉིས་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་སྣང་བ་ཐ་དད་པ་ལ་སོགས་པ་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པའི་རྟོགས་པ་ཡང་བློ་ངན་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།566

565 འགྲེལ་བཤད་དུ། (༥༨༧) “སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་དང་གནོད་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་བདག་པོར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྟའི་ཁའི་མེ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་དང་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།།” ཞེས་བཀྲལ།
566 རྩ་བ། ལྷག་མ་བློ་ངན་ལུགས་ངན་ཡིན།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 289

༣] བློ་ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པ།
ཤེས་པ་སྒྲ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་དོན་གྱི་གསལ་བ་མེད་པར་བསྟན་པས་བློ་ཚུལ་གཉིས་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་པ་དང་སྒྲ་དང་མར་མེའི་ཕྱོགས་གང་ལ་སྐད་ཅིག་མར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱོགས་དེ་ལ། ༤༡༦ ཤེས་པ་སྒྲ་དང་མར་མེ་དག །མངོན་སུམ་དང་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པ་གང་གི་ཚེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ། འདི་ཡི་དེ་དག་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། །རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཡུལ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཚེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལས་སྔར་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དུས་མཚུངས་པ་ཅན་ནི་འབྲས་བུ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ནུས་པ་མེད་པས་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན། མངོན་སུམ་དང་ནི་གཅིག་ཤོས་ཀྱི། །སྐྱེད་བྱེད་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི།567།སྔ་མའི་དུས་སུ་འབྱུང་བ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དང་སྒྲ་དང་མར་མེའི་སྐད་ཅིག་རྣམས་ནི་འཇིག་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་དུས་ན་རྣམ་པར་འཇིག་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གང་གི་ཚེ་དེ་དག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ན། ༤༡༧ གང་གི་ཕྱིར་ཤེས་པ་ལས་མེད་གསལ་ཡིན་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་གང་གི་ཚེ་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་དེ་དག་དོན་མ་ཡིན་ཞིང་། གང་གི་ཚེ་དོན་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་དུས་ན་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་ཉིད་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་དེར་སྣང་བས་ན་བློའི་ཚུལ་གཉིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། སྒྲ་དང་མར་མེ་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་རིགས་མཐུན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་དེ་མ་ཐག་པའི་ཤེས་པ་རྒྱུར་གྱུར་པ། སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་སྔ་མས་བསྐྱེད་པ་དེའི་གསལ་བ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་དང་དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཤེས་པའི་དུས་ན་འབྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་རིགས་མཐུན་པ་མར་མེ་ལ་སོགས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གང་ཡིན་པ། རང་ཡོད་པའི་དུས་ན་འབྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དེ་ལས་དེ་མངོན་པར་གསལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་དེའི་རིགས་མཐུན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དེ་ཕན་འདོགས་པ་མ་ཡིན་ན་ཡང་ 567 ཀྱིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

290 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

གསལ་བར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། གཞན་ཡང་དེ་ཤེས་པའི་རྒྱུས་བསྐྱེད་པའི་རིགས་མཚུངས་བའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་གསལ་བ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ན། དོན་ཀུན་འགའ་ཞིག་ཕན་འདོགས་པར་མི་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་དེས་གསལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་གསལ་བར་མི་འགྱུར་རོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་རྒྱུ་ངེས་ཡིན་ན། ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པས་བྱེ་བྲག་མེད་པ་ཡིན་ན་ཡང་དོན་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་འགྱུར་རོ། །རང་གི་རྒྱུས་བསྐྱེད་པ་དེ་དང་རིགས་མཐུན་པ་ཉིད་གསལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་ངེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་རྒྱུའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རིགས་མཐུན་པ་དེ་ཡང་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་གཅིག་གིས་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ༤༡༨ དེའི་རྒྱུ་དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཡོད་པ་དོན་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་བསྟན་མ་ཐག་པའི་རྟོག་པ་དེ་ཡང་མེད་པ་སྟེ་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་བྱ་ལས་ཤེས་པ་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ན་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་སྣང་བ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དབང་པོའི་ཤེས་པའི་རྒྱུས་ཀྱང་རིགས་568པའི་དབང་པོ་བསྐྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་གང་ཞིག་གང་ལས་གང་གི་རྣམ་པར་སྐྱེ་བ་ངེས་བྱས་ཤེས་པ་རང་གི་ཡུལ་གྱིས་བསྐྱེད་པར་གྱུར་པ་དེ་མེད་ཀྱང་། གལ་ཏེ་རང་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་དོན་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་དུས་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་། དོན་དུ་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །ཡུལ་གྱི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དོན་ཏེ། གསལ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི་དེ་དང་རིགས་མཐུན་པ་དུས་མཚུངས་པར་འབྱུང་བ་ཅན་གྱི་དོན་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།
འདི་ལྟར། ༤༡༩ ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དོན་གཞན་ནི། །རྒྱུ་གཅིག་པ་ཅན་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་པ་ལ་རྣམ་པ་མི་བྱེད་འདྲ་བ་མི་བྱེད་དོ། །འདྲ་བ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དུས་སྔར་འདྲ་བ་ཉིད་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རང་རྣམ་པས་ཤེས་ལ་རྣམ་མེད་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བའི་དོན་

568 རང་རིགས། པེ་ཅིང་། རང་རིག སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 291

གསལ་བར་ཇི་ལྟར་འགྱུར།

569 ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཕན་འདོགས་བྱེད་མེད་ཕྱིར་ན་སྟེ། མི་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། འདིས་གསལ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ནི་འཇིག་པའི་ཕྱིར་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ལ་གསལ་བར་མི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། རྟག་པ་དག་ནི་འདི་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པའི་རྟོག་པ་འདི་ཡང་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན། ༤༢༠ རྡོ་རྗེ་རྡོ་སོགས་དོན་དག་ཀྱང༌། །བརྟན་པ་ཞེས་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་རང་གི་འབྲས་བུ་བྱེད་པའི་ནུས་པའི་རང་བཞིན་ལས་འཕོ་བ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་རང་གི་འབྲས་བུ་བྱེད་པ་ལ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་ལྟོས་པ་མེད་པ་སྟེ། གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུའི་ཕྱིར་གཏོང་བ་570མེད་པར་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་མངོན་པར་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་མེད་པའི་དུས་བཞིན་དུ་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཅིག་ཅར་རང་ཉིད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ནུས་པ་མེད་ན་ཡང་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་བྱར་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཕྱིས་ཀྱང་ནུས་པ་མེད་པ་ཡིན་པས་ན་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་ཡང་བསྐྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ།།
རྐྱེན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རིམ་གྱིས་ཤེས་པ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ན། ༤༢༡ ལྷན་ཅིག་བྱེད་པས་ཕན་འདོགས་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་རྡོ་རྗེ་དང་རྡོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་རིམ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་རྡོ་རྗེ་དང་རྡོ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་པོ་དང་བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་གྱིས། སྐད་ཅིག་རེ་རེའི་ཐ་དད་བརྗོད་ཅིང་སྟོན་པར་བྱེད་རྗོད་པ་དེ་ལྟར་ན་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང༌། རྡོ་རྗེ་དང་རྡོ་ལ་སོགས་པ། འདི་ལའང་སྐྱོན་ནི་སྔར་བཞིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་འཇིག་པའི་ཕྱིར་མེད་པ་དག་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་ལས་གསལ་བ་ཡིན། ཡུལ་གྱི་ཤེས་པ་དེས་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཤད་ནས།571 རང་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་གཉིས་རབ་ཏུ་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ནོ།།ཁ) དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་རིགས་པས་བློ་ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་པ།
ད་ནི། དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ལས་ཀྱང་ཡིན། །ངེས་མེད་པར་ནི་དེ་མ་ཡིན།572།ཞེས་བྱ་

569 རྩ་བ། ཤེས་ལ་རང་གི་རྣམ་པ་ཡིས། །རྣམ་འབྱེད་མིན་གསལ་ཇི་ལྟར་འགྱུར།།
570 གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་ལ་བལྟོས་མེད་རྒྱུའི་ཕྱིར་སྡོད་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
571 ཚད་མ་ཀུན་བཏུས། ༡/༡༡ཀ ཁ ཡུལ་ཤེས་པ་དེ་ཤེས་པ་ཡི། །བློ་ཡི་དབྱེ་བས་ཚུལ་གཉིས་ཉིད།།
572 ཚད་མ་ཀུན་བཏུས། དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ལས་ཀྱང་སྟེ། །ཞེས་དང་། མ་མྱོང་བ་འདི་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འགྱུར་

292 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

བ་ལ་སོགས་པས་ཚུལ་གཉིས་པ་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར་འདོད་པ། དེའི་བདག་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །ཡུལ་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ཤེས་པའི་ཁྱད་པར་ལས་ཡུལ་དུ་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཚུལ་གཉིས་ཡིན་པར་མ་ཟད་ཀྱི། ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ལས་ཀྱང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །རིགས་པ་འདིས་ནི་ཡུལ་དུ་སྣང་བ་དང་རང་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་གཉིས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། རང་རིག་པ་ལས་573རིག་པར་བྱ་བ་དང་རིག་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བས་ཀྱང་ལོགས་པ་ཡིན་ནོ།574།དེ་ལྟར་ནི། ཡུལ་ཤེས་དེ་ཡི་ཤེས་པ་ཡིས། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་དེ་མ་ཐག་ཡུལ་དུ་སྣང་བས་ཚུལ་གཉིས་བསྒྲུབས་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།། དེ་ཡང་བསྟན་ནས། གང་ལས་དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ལས་ཀྱང་ཡིན། །ཚུལ་གཉིས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སྔར་རིག་པར་བྱ་བ་དང་རིག་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པས་ཚུལ་གཉིས་པའི་སྐབས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་སྣང་བ་དང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཏེ། གཉིས་སུ་སྣང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བཤད་པའི་ཚུལ་གཉིས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེ་ཡང་ཡུལ་དུ་སྣང་བས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། བྱེ་བྲག་མེད་པ་ཚུལ་གཉིས་སྤྱིར་བཤད་པ་སྔར་ཡོད་པ་དེས་ན་ཕྱིས་ཀྱང༌། རང་ཉིད་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རྣམ་པས་ཚུལ་གཉིས་འདོད་པ་ན་ཡང་ཚུལ་གཉིས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་ལ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་འདི་ལྟར་སློབ་དཔོན་ཚུལ་གཉིས་བསྒྲུབ་པར་བཞེད་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། རང་རིག་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ཞེས་བྱ་བ་ཞར་ལ་འོངས་པའི་ངོ་བོ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་གཞན་ཉིད་དུ་ཚུལ་གཉིས་པོ་དེ་དང་ཉེས་པ་མེད་པར་ནི། དེ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གཞན་འཆད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དྲན་པ་ལས་ཀྱང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་དང་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རྣམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚུལ་གཉིས་པ་ཉིད་བསྒྲུབ་པར་བཞེད་

གྱི་ཚིག་ཅུང་མི་འདྲ།
573 མ་དཔེར། རང་རིག་པའི་དུས། ཞེས་ཡོད་མོད་པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།
574 མ་དཔེ་དང་པེ་སྣར་བཅས་པར། ལོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཡོད་མོད་འཇོག་ཚུལ་ལོགས་པའམ་གཞན་ཞིག་ཡིན་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ངེས་པས། ལོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཅོས།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 293

པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ནི། ༤༢༢ དེ་ཡི་བདག་ཉིད་མྱོང་བ་ལ། །ཡང་དག་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཉིད་ལ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཅི་ཞིག་ཅེ་ན། བརྩད་པ་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།། དཔེར་ན་ཤེས་པ་ལ་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །འོན་ཀྱང་འགའ་ཞིག་ཤེས་པ་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་དང་རྣམ་པ་མེད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་པ་དེའི་དོན་ངོ་བོ་ཉིད་གྲུབ་པ།

575 ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་དེ་ཡང་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །གང་ལས་ཤེ་ན།
དྲན་པས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྔར་ཤེས་པ་གཅིག་གིས་བདག་ཉིད་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་འཛིན་པའི་ངོ་བོ་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཚུལ་གཉིས་བསྒྲུབས་ནས། ད་ནི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པར་དམིགས་པའི་ཕྱིས་576དྲན་པ་ལས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་དུས་ཕྱིས་ཡུལ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་ལ་ཡང་དྲན་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཕན་ཚུན་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དག་ལ་ཕན་ཚུན་དབེན་བར་དྲན་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ། ཤེས་པ་ལ་ཡང་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པར་དྲན་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཚུལ་གཉིས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།།
དེ་གང་ལས་ཤེ་ན། འདི་ལྟར་རེ་ཞིག་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་ཡུལ་དག་གི་རྣམ་པར་བསྒྱུར་བས་ཤེས་པ་དེ་དག་ཐ་དད་པར་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་བདག་ཉིད་དུ་དོན་སོ་སོ་ལ་བྱེ་བྲག་མེད་པ་ཡིན་ནོ།༤༢༣།རང་སྤྱོད་ཡུལ་གྱིས། རང་གི་ཡུལ་གྱིས་ཕྱེ་མེད་ཅིང༌། །ཐ་དད་པར་ནི་དེ་མྱོང་བྱེད། །ཤེས་པ་ཡོད་ནའོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་གྱི་དེ་ལྟ་མིན། །ངའི་གཟུགས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་གྱི་སྒྲའི་ཤེས་པའམ། གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །གང་འདི་ཐ་དད་པར་ཞེས་དེ་ཐ་དད་ཅན་དྲན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཤེས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཙམ་དུ་བྱེ་བྲག་མེད་པ་ཡིན་ནོ།།577 ༤༢༤ ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཙམ་གྱིས་ནི། །ཤེས་པ་བྱེ་བྲག་མེད་པར་འདོད་ན་དོན་དང་འདྲ་བ་ལས་གཞན་ཐ་དད་འགའ་ཞིག་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ། ཤེས་པ་རྣམས་ཕན་ཚུན་

575 རྩ་བ། དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཉིད་མ་གྲུབ། །དེ་ཡང་ཡང་དག་དྲན་ལས་གྲུབ།།
576 མ་དཔེར། ཕྱིར། ཞེས་བྱུང་མོད་པེ་སྣར་བཞིན། ཕྱིས། ཞེས་བཅོས།
577 རྩ་བ། རང་སྤྱོད་ཡུལ་གྱིས་ཕྱེ་མེད་ཅིང་། །ཐ་དད་པར་མྱོང་མེད་དེ་ལ། །འདི་ནི་འདི་ལྟའམ་འདི་ལྟར་ནི།། མིན་ཞེས་ཐ་དད་འདི་མེད་འགྱུར།།

294 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

འབྱེད་བྱེད་མེད་ན།578 གང་གིས་ན་དེ་དག་ཐ་དད་པར་དྲན་པར་འགྱུར། དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ཇི་ལྟར་མངོན་པར་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་མཚུངས་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་579ཁྱད་པར་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་ཡུལ་སོ་སོ་ལ་ཚོགས་པ་གཞན་དང༌། གཞན་གྱི་ཁྱད་པར་ཕྲ་མོ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཐ་དད་པར་དྲན་པ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཁྱད་པར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དྲན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་གྱི། གང་ཅི་ཡང་རུང་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ལྟོས་པར་རུང་བའི་ཡུལ་གཅིག་ལ། ཤེས་པ་གང་རྒྱུན་གྱིས་འབྱུང་བ་ཅན་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་ཡང་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་པའི་གཞན་དང་གཞན་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཐ་དད་པ་དྲན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བློའི་སྐད་ཅིག་མ་འདས་པ་འདི་ཙམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐ་དད་གསལ་བྱེད་ཅན་ལ་དོན་ལ་བློ་དྲན་པ་ཐ་དད་ཅན་མི་འགྱུར་རོ། །ཅི་དང་འདྲ་བར་ཞེ་ན། མཚེ་སོགས་བཞིན། མཚེ་མ་གཟུགས་མཚུངས་སུ་ཟིན་ཀྱང་དོན་དམ་པར་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་དེ་གསལ་བ་མ་ཡིན་པས། ཐ་དད་པར་ངོ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་དེ་དག་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ན་ཕན་ཚུན་སྒྲོ་འདོགས་པ་ཡིན་པ་དེ་དང་འདྲའོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱུན་གྱིས་འབྱུང་བ་ཅན་རྣམ་པ་གཅིག་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ།580།དེ་ལ་ཐ་དད་པར་ངོ་ཤེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། ཡང་དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གཞན་མཐོང་བ་ན་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་དོན་གྱིས་བྱས་པའི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་ལས་ངོ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ན། དེ་རང་ངོ་བོ་འཇོག་པ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཤེས་པ་དོན་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། ཡུལ་ལ་སོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཙམ་དུ་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་ཐ་དད་པར་ངོ་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་ན། འགྱུར་བ་ཡང་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པས་བསྒྱུར་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། ཤེས་པའི་ཚུལ་གཉིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།། 578 རྩ་བ། ཐ་དད་འགའ་ཞིག་རྣམ་འབྱེད་མིན། །ཐ་དད་གསལ་བ་མེད་པ་ལ། །རྣམ་འབྱེད་བློ་མཚེ་སོགས་བཞིན།། 579 -བྱེ་བྲག་གིས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
580 -ཡིན་ནོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 295

༢) རང་རིག་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ། ཀ) རིགས་པ་སྔ་མས་སྒྲུབ་པ།
༤༢༥ དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། བཤད་མ་ཐག་པའི་ངོ་བོ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་ཀྱང་། རང་རིག་རྣམས་ཕལ་ཆེར་འགྲུབ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རང་རིག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཅི་ཚུལ་གཉིས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་འགའ་ཞིག་གིས་རང་རིག་པའི་ཤེས་པ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ན། གང་གིས་ན་ཕལ་ཆེར་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་བྱས་ཤེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་གཞན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་པའི་ཚུལ་གཉིས་ནི་དོན་དང་འདྲ་བའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཞིང་དེ་ཡང་མྱོང་བ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དོན་གྱི་བདག་ཉིད་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི་དངོས་སུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཕལ་ཆེར་གྱི་སྒྲ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་རང་རིག་ཉིད་ཅེས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་གཞན་གསུངས་པ་ལ། རེ་ཞིག་འགའ་ཞིག་ལས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡོད་པ་ཡིན་བ་དེ་བས་ན་དྲན་པ་ཡང་འགྱུར་ན། དེ་ཙམ་གྱིས་གང་581ལས་རང་རིག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་སྙམ་དུ་སེམས་པས་གཞན་གྱིས་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ཞེས་འདྲི་བར་བྱེད་པ་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཤེས་པ་གཞན་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་གཟིགས་ནས་ཤེས་པ་གཞན་582ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་ན་དེ་གཞན་གང་ལས་འགྱུར། རང་ཁོ་ན་ལས་རིག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དགོངས་པས། དེས་མེད་པར་ནི་དྲན་པ་དེ་མ་ཡིན། །ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མེད་པར་ཞེས་གསུངས་སོ།583།དེ་ཡང་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མེད་པ་ལ། དྲན་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་བཤད་ཅིང་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་རྟོག་པ་ན་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་དགག་པར་གསུངས་སོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་སློབ་དཔོན་གྱིས་རང་རིག་པ་ཉིད་བསྒྲུབས་ནས་ད་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས། རང་གི་ངོ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་བསྒྲུབས་པར་མཛད་དོ།།

581 རང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
582 མ་དཔེར། གཞན། ཞེས་པ་མེད་མོད་པེ་སྣར་དུ་བྱུང་བ་ལྟར་བསྣན།
583 ཀུན་བཏུས་རང་འགྲེལ། (ཤོག ༡༠༣) “ཉམས་སུ་མ་མྱོང་བར་དོན་མཐོང་བའི་དྲན་པ་ནི་མེད་དོ།།”

296 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཅིའི་ཕྱིར་ཚུལ་གཉིས་གྲུབ་པ་ན་དོན་གྱིས་རང་རིག་པ་584གྲུབ་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་སྣང་བ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་ཏེ། གང་གི་ཚེ་དོན་དང་འདྲ་བའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་བ་ཚུལ་གཉིས་པའི་རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་སྣང་བ་ན། དེའི་ཚེ་མྱོང་བ་གྲུབ་ཕྱིར་རོ། །ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཚེ་ཤེས་པ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་འདིའི་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་བདག་ཉིད་མྱོང་བ་ཉིད་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།
ཁ) རིགས་པ་གཞན་གྱིས་སྒྲུབ་པ། ༡] མྱོང་བྱེད་དོན་གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་དགག་པ།
ཀ] བློ་མངོན་གྱུར་དུ་འདོད་ཀྱང་རང་རིག་མེད་པ་མི་འཐད་པ། (༡) བློ་སྔ་ཕྱི་ལ་བརྟག་ལ་དགག
(ཀ) མྱོང་བ་གཏན་མེད་དུ་ཐལ་བ།

དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བདག་ཉིད་ཤེས་པས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་ན་གང་གིས་ན་རང་རིག་པ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཚུལ་གཉིས་སུ་འབྱུང་བ་དེ་དུས་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་བློས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་བློ་ཡོད་པའི་དུས་ན། ཡུལ་གྱི་བློ་འགག་པ་ཡིན་ཏེ།585 སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡུལ་གྱི་བློ་འགག་པ་ཡིན་ན། དེའི་ཚེ། ༤༢༦ དངོས་པོ་ཅན་གྱི་བློ་ཡིས་ནི། །ཡུལ་གྱི་ཤེས་པ་དང་འདྲ་བས་ཤེས་པ་འགག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཤེས་པ་མེད་པ་དེ་ཅི་ལྟར་མྱོང་བ་ཡིན་ཏེ། མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་བློ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བློ་ཕྱི་མ་དེས་རང་ངོ་བོ་བློ་སྔ་མ་ལས་བྱུང་བ་དང་འདྲ་བ་མཚན་ཉིད་ཅན་བདག་ཉིད་མྱོང་མེད་ཕྱིར་དེ་རྒྱུ་དེའི་ཕྱིར། ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལས་ལྡོག་པར་འགྱུར།

586 ཤེས་པའམ་ཤེས་བྱའི་འོ།587།དེ་ལྟར་ན་ཉམས་སུ་མྱོང་
བ་མེད་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ།།
གཞན་ཡང་བློས་བདག་ཉིད་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡང་མངོན་

584 མ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
585 +སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
586 གྱུར་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
587 ཤེས་བྱའོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 297

སུམ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན། ༤༢༧ དོན་དུ་སྣང་བ་དང་ལྡན་པ། ཤེས་པ་དེ་ཕྱི་རོལ་ལ་མངོན་ཕྱོགས་དང་ཤེས་པ་གང་འགའ་ཞིག་གཞན་ལ་ཡུལ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གནས་པ་དེའི་རྣམ་པར་སྣང་བ་དང་ལྡན་པའི་ངེས་པ་འཛིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི། ཕྱི་རོལ་དུ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་སྟེ་གཟུང་བ་ཉིད་དུ་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །སྣང་བར་གྱུར་པ་ན་ཡང་ཤེས་པའམ་གཞན་ལ་ཡུལ་དུ་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་བློ་འདི་ཡང་ཕྱི་རོལ་ཏུ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་ཡུལ་བློ་ལའང་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་བློ། ཉམས་སུ་མྱོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྟག་ཏུ་བདག་ལ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ། ནང་མངོན་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྲོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་རིག་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། ཇི་ལྟར་ན་དེ་ལ་བསྙོན་པར་ནུས། གལ་ཏེ་རང་གི་བློ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཁ་བལྟས་པས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། གང་གི་ཚེ་རང་གི་བློ་དྲན་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ། ཡང་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཁ་བལྟས་པ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་ཕྱི་རོལ་ཉིད་དུ་དྲན་པ་ལས་སོ་སོར་གནས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྟོག་པ་འདི་ཡང་མི་རུང་ངོ༌།།
(ཁ) དེའི་ལན་དགག་པ། [༡] དོན་མི་མྱོང་བར་ཐལ་བ།
གཞན་ཡང་དོན་དང་འདྲ་བ་བདག་ཉིད་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་ན། ༤༢༨ གང་ཞིག་ཡུལ་དུ་སྣང་གང་དེ། །དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཤེས་པ། དེས་མྱོང་མ་ཡིན་ཤེས་པའང་ཐོབ། །དེ་ལྟར་ན་གང་གིས་དོན་དང་འདྲ་བའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་བ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་དེའི་དབང་གིས་དེས་དོན་དེ་སོ་སོར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ།།
[༢] དེའི་ལན་དགག་པ། [ཀ] དོན་དང་འདྲ་བ་ཙམ་དོན་རིག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་མི་འཐད།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་དེ་འདྲ་བས་མྱོང་བ། །གཞན་ཡོད་ཅེས་ནི་འདོད་འགྱུར་ན། །དོན་དང་འདྲ་བ་ལས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ངོ་བོའི་མྱོང་བ་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དོན་དང་འདྲ་བ་ཙམ་གྱིས་དོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། ༤༢༩ འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཕན་ཚུན་དག། །མྱོང་བ་དག་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། །དོན་དང་འདྲ་

298 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

བས་ཐམས་ཅད་ཕན་ཚུན་མཚུངས་པ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་དེ་དག་གཅིག་ལ་གཅིག་མྱོང་བར་འགྱུར་ན། འདོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་མཚན་ཉིད་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ།། [ཁ] འདྲ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱུ་མཚན་དུ་མི་འཐད།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་བློ་འདྲ་དེ་མྱོང་ཡིན། །འདྲ་བ་ཙམ་དོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། བློའི་ངོ་བོའི་འདྲ་བ་588གང་ཡིན་པ་དེ་དོན་མྱོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་མྱོང་བ་འདྲ་མ་ཡིན། །གལ་ཏེ་བློའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འདྲ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་དོན་དང་འདྲ་བས་དོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་བདག་ཉིད་མྱོང་བ་ཡིན་པས་ན། ༤༣༠ ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དེ་རང་ཉིད་དེ་ལྟར་གསལ་བ་ཡིན་ནོ།589།ཉམས་སུ་མྱོང་བ་སྟེ་བློ་རང་ཉིད་བློ་དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དེ་འདྲ་བའི་རྒྱུ་ཅན་མིན། འདྲ་བས་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་བློ་འདིའི་དོན་དང་འདྲ་བ་དེ་ནི་དེའི་བྱ་བ་ནི་འདི་ཡིན་ཞིང་འདིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ནི་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གི །འཇིག་རྟེན་ན་ནི་རྒྱུར་འགྱུར་གྱི། །དེ་ལས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་བདག་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
གལ་ཏེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་གསལ་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡིན་པ་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་ཅེ་ན། རང་བཞིན་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་ཏེ། རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དང༌། དེའི་ངོ་བོ་སྟེ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་མྱོང་བ་ཡུལ་ཡོད་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་ཡིན་པའི་མྱོང་བ་དེ་ལ་ཡང་། འཇིག་རྟེན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དག་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པས་འཁྲུལ་པར་བྱེད་དེ། དཔེར་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མྱོང་བ་ནི་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པར་ཆད་པ་བཞིན་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།༤༣༡།རང་བཞིན་གྱུར་པ་དེའི་ངོ་བོ། །མྱོང་བའི་སྒྲོ་འདོགས་འཁྲུལ་པ་ལས།

590 རྒྱུའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་
སྒྲོ་བཏགས་པ་བཞིན། སྔོ་སོགས་མྱོང་བར་གྲགས་ཡིན་གྱི། །སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཉམས་ 588 མ་དཔེར། བློའི་ངོ་བོ་འདྲ་བ། ཞེས་ཡོད་མོད་པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།
589 རྩ་བ། དེ་ཡི་མྱོང་དེ་རང་ཉིད་དེ། །དེ་ནི་འདྲ་བའི་རྒྱུ་ཅན་མིན།།
590 རྩ་བ། རང་གི་ངོ་བོའི་རང་བཞིན་དེའི། །མྱོང་བ་སྒྲོ་འདོགས་འཁྲུལ་པ་ལས།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 299

སུ་མྱོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་དེ། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ། མྱོང་ལས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རྒྱུས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
གལ་ཏེ་བློ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། ༤༣༢ བློ་ནི་སྔོ་སོགས་དངོས་ཡིན་ན། །སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོར་སྣང་བའི་རྣམ་པ་མ་གཏོགས་པར་འདྲ་བ་མེད་པ་གཞན་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་ཚད་མ་དག །དེ་ཡོད་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོན་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ན་དོན་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། བློའི་དོན་དང་འདྲ་བར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་རྣམ་པ་དེའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡིན་པར་འགྱུར་གྱི་བློ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་སེམས་པས་གཞན་གྱིས་དྲིས་པ་ཡིན་ནོ། །བློ་ནི་སྔོ་སོགས་དངོས་ཡིན་ན། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དོ། །རེ་ཞིག་བློ་ནི་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོར་འདོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། བློ་ནི་སྔོ་སོགས་དངོས་མིན་ན། །ཡུལ་དུ་སྣང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ན། དོན་དེ་ལ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལས་591མྱོང་བ་ཇི་ལྟར་རུང་སྟེ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།592།འོ་ན་དེ་ལྟ་ན་ནི་བློ་དོན་དང་འདྲ་བར་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་ལེན་པ་ན་དོན་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེ་ཇི་ལྟར་གྲུབ་པ་ཡིན་པ་དེ་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཁོ་བོས་མི་ཤེས་ཀྱི་དེ་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལ་དྲི་བར་བྱའོ་ཞེས་དགོངས་སོ།།
[ག] འདྲ་བ་ཉིད་བརྟགས་ལ་དགག་པ།
དོན་དང་འདྲ་བ་ནི་མྱོང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ནི་གང་ཚེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་གཞུང་འཛུགས་པར་བྱེད་དོ།།
༤༣༣ གང་ཚེ་མྱོང་བའི་བདག་ཉིད་ནི། །འདྲ་བའི་རྒྱུ་ཅན་མ་ཡིན་ན།།
དེའི་ཚེ་ཤེས་པ་འདིའི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དེ་རང་ཉིད་ལས་གྲུབ་ན། དོན་གྱིས་ཅི་ཞིག་འཇོག་པར་འགྱུར། །དོན་དང་འདྲ་བས་དོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལ་ཅི་ཞིག་རྣམ་པར་གཞག་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།
གཞན་ཡང་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཤེས་པ་དོན་དང་འདྲ་བར་འགྱུར་རམ་

591 -ལས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
592 རྩ་བ། དེ་ནི་ཇི་ལྟར་དོན་མྱོང་ཡིན།།

300 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་འགྱུར་གྲང་ན། ༤༣༤ རེ་ཞིག་ཤེས་པ་ནི་བདག་ཉིད་ཀུན་གྱིས་མཚུངས་པ་ཡིན། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤེས་པ་འདི་དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་པ་ཉིད་མིན་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དོན་གྱི་ཆ་འགའ་ཞིག་གིས་མཚུངས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པ་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་ན། དོན་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །བུམ་པའི་ཤེས་པས་ཀྱང་སྣམ་བུ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་ཏེ། སྣམ་བུའི་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་ཤེས་བྱ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། གལ་ཏེ་ཡང་ཡུལ་ཐ་དད་པ་དག་ལ་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ན། བུམ་པའི་རྣམ་པར་འཛིན་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ། བུམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། ད་ལྟར་གྱི་བུམ་པ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པས་མྱོང་བར་འགྱུར་ན་འདོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་འདྲ་བས་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།གཞན་ཡང༌། ༤༣༥ ཇི་ལྟར་སྔོ་སོགས་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །རྒྱུའི་ཕྱིར་ཤེས་པ། སྔོ་སོགས་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འདོད། །ཁས་ལེན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ཉམས་མྱོང་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །གལ་ཏེ་དེ་འདྲ་བ་ལས་དེའི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ན་སྔར་བྱུང་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་གྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཕྱིས་ཀྱི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡང་ཤེས་པ་སྔ་མ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་འདྲ་བས་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
གལ་ཏེ་གང་ཞིག་གང་ལས་བྱུང་བ་དང་གང་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་ནི་དོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ན། གང་གིས་ན་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཅན། ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པ་ལས་དེའི་རྣམ་པར་འབྱུང་བའི་ཤེས་པས་དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡིན་པར་འགྱུར། འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལས་བྱུང་བ་དང་འདྲ་བ་དག་ཡོད་ན་ཡང་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་འདི་ཁོ་བོས་ཉམས་སུ་མྱོང་ངོ་ཞེས་དོན་ལ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས་ཡིན་ཏེ། ༤༣༦ ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་མྱོང་བ་དེ། །དོན་བཞིན་རྣམ་པར་ངེས་པ་མེད། །ཉམས་སུ་མྱོང་བ་རྣམ་པར་ངེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དོན་ལ་ཡང་དེ་ནི་རྟག་ཏུ་མེད། ཡུལ་

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 301

གཅིག་འགའ་ཞིག་ཏུ་རྒྱུན་གྱིས་འབྱུང་བ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དག་ལ་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་དོན་འདི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ངེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དོན་འགའ་ཞིག་མཐོང་བ་ཉིད་ནི། ཅིག་ཅར་ཡུལ་གཞན་ལ་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ན་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ན་མི་འགྱུར་བ་ཡང་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པའི་དབང་གིས་ཡུལ་དང་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ།།
༤༣༧ གཞན་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མེད་དེ།593 ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱ་བ་མྱོང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ངེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། གང་གིས་ན་ཡུལ་དེ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་མ་ཡིན། སྔར་གྱི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་ཡོད་ན་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ངེས་པའི་རྒྱུ་ཡོད་ནའོ། །དོན་ལ་594དེ་ཉིད་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་དང་འདྲ་བ་དང་དེ་ལས་བྱུང་བ་དེ་ནི། གལ་ཏེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཡོད་ན་ཡང༌། ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ངེས་པའི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུར་མཚུངས་པ་ཡིན་ན། ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱ་བ་མྱོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །དེའི་ཕྱིར་འདྲ་བའི་དབང་གིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་རང་ཉིད་ལས་ཡིན་ནོ།།
(༢) དཀར་སོགས་གསལ་བ་ལ་བརྟག་ལ་དགག (ཀ) གསལ་བའི་དོན་བརྟག་པ།

གཞན་ཡང་དཀར་སོགས་སྣང་འགྱུར་བ། །དཀར་པོ་དང་སེར་པོ་ལ་སོགས་པའི་དོན་སྐྱེས་བུས་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་ན། དཀར་པོ་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པའི་དུས་དེའི་ཚེ། ཅིག་ཅར་སྐྱེས་བུའི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ནང་གི་གསལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་ངོ་བོ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། དཀར་སོགས་མངོན་པར་གསལ་བ་ཅན། །དཀར་པོ་ལ་སོགས་པར་མངོན་པར་གསལ་བ་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པའི་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་གང་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱར་རོ།༤༣༨།དེ་དང་འདྲ་བ་དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་སྣང་འགྱུར་བ་སོ་སོར་སྣང་ཞིང་གསལ་འགྱུར་བ་དེ་དང་དེ་ཉམས་སུ་

593 རྩ་བ། མྱོང་ལ་མེད་པའང་ཅི་ཡི་ཕྱིར།།
594 +ཡང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

302 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

མྱོང་བ་ཡིན་ནོ།595།དེ་ནི་དཀར་སོགས་གསལ་བ་ལས། །དཀར་པོ་ལ་སོགས་པའི་དོན་དམིགས་པ་ལས་སོ། །ཅི་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ནི་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའོ། །ཅི་སྟེ་རང་དངོས་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འོན་ཏེ་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱིར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ།596 ཡོད་པ་ནི་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
(ཁ) བརྟགས་ལ་དགག་པ། [༡] གསལ་བྱེད་ལས་རྫས་གཞན་ཡིན་པ་དགག་པ།
༤༣༩ གལ་ཏེ་རེ་ཞིག་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ན། གཞན་དངོས་ཡིན་ན་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པའི་དམིགས་པ་མངོན་སུམ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གསལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉམས་སུ་མྱོང་བ་གསལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་གསལ་བའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཁས་ལེན་པ་དེའི་ཕྱིར་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པའི་གསལ་བ་གསལ་བ་མིན། ཇི་ལྟར་དངོས་པོ་དཀར་པོ་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ། མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡུལ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གསལ་བར་མི་འགྱུར་གྱི། འོན་ཀྱང་དེ་མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེའི་གསལ་བ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། གསལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡུལ་ཡང་གསལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་ནི། གསལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་གསལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འགའ་ཞིག་གིས་ཅུང་ཟད་མི་ཤེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དཀར་པོ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་སྣང་བ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡང་གསལ་བ་གསལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པའོ།།གང་གི་ཕྱིར་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ཤེས་པ་ལ་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཚེ། ཤེས་པ་གསལ་བ་ཡིན་ན་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པར་སྣང་བ་དེ་གསལ་ཡིན་ཞེས་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། འགྲོ་བ་མ་ལུས་གསལ་མ་ཡིན། །ཞེས་ཐལ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་597གཞུང་བཙུགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ནི་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པ་སྣང་བར་འགྱུར་བ་གསལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོར་སྣང་བར་གྱུར་བ་གསལ་བར་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་གསལ་བ་གསལ་བར་ 595 རྩ་བ། རང་བཞིན་རིག་པ་གསལ་བ་ནི། །སྐྱེས་པའི་སྣང་བ་འདི་གང་ཡིན།།
596 རྩ་བ། དེ་ཅི་དཀར་སོགས་མངོན་གསལ་ལས། །གཞན་དངོས་འོན་ཏེ་བདག་གྱུར་ཡིན།།
597 ཀྱིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 303

བྱེད་པ་དེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཟློག་པས་རང་རིག་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་ཡང་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པ་རང་ཉིད་ལས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པའི་གསལ་བ་དེ་དུས་ཕྱིས་འབྱུང་བ་ཅན་གྱི་གསལ་བ་གཞན་གྱིས་གསལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཐལ་བ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞིང་བཟློག་པ་ལ་གྲུབ་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། ༤༤༠ གསལ་བ་གསལ་གཞན་གྱིས་གསལ་ན། །ཁས་ལེན་པར་བྱེད་པ་བཤད་མ་ཐག་པའི་སྐྱོན་གྱིས་ལན་མ་བཏབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཐུག་པ་མེད་པའི་སྐྱོན་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་ལྟར་ན་ཡུལ་ལ་དམིགས་པའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བདག་ཉིད་མངོན་པར་གསལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཚེ་ཡུལ་ལ་དམིགས་པ་གསལ་བ་ལ་ནུས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། ཤེས་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་དང་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཐུག་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྲིད་དུ་ཐ་མ་གསལ་བའི་མཐར་ཐུག་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་སྲིད་དུ་ཐམས་ཅད་གསལ་བས་ན་དངོས་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་གསལ་བ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ལ་ལར་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ན་ཡང་ཡུལ་དང་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅིག་ཅར་མངོན་པར་གསལ་བ་ཡིན་ན། སྔར་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཡང་དེ་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་རང་རིག་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།
གཞན་ཡང་གང་གི་ཚེ་སྐྱེས་བུས་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་ན། དེ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། དཀར་པོ་ལ་སོགས་པ་འདིའི་མཐོང་བ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་གྱིས་འབྲེལ་པ་ཅི་ཡང་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འབྲེལ་པ་ཤེས་མེད་ཅན། དཀར་པོ་ལ་སོགས་པའོ། །མཐོང་དེས་598དོན་མཐོང་བས་ཇི་ལྟར་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར། དཀར་པོ་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་གསལ་བས་ཁྱད་པར་ཅན་འདི་གསལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །སྦྱོར་བ་ཡང་། གང་གིས་གང་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པ་དེས་ནི་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་བྱུང་བ་གཞན་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། དབྱུག་པས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པའི་ལྷས་བྱིན་མི་འཛིན་པ་ལྟ་བུའོ། །སྐྱེས་བུ་གཟུགས་མཐོང་བ་ན་དེ་མཐོང་བ་ཡང་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱུ་མི་དམིགས་པའོ།། 598 དེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

304 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

གང་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་དེ་ཉིད་འཆད་པར་བྱེད་དོ།༤༤༡།གང་ཕྱིར་གཉིས་ལས་ཡུལ་དང་དམིགས་པ་ལས་གཅིག་རྟོགས་ལ། གཉིས་པ་མཐོང་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །གང་གི་ཚེ་ཡུལ་དམིགས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ། དེ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རིག་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཚེ་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཡུལ་དམིགས་པ་རྟོགས་པ་དེའི་ཚེ། དོན་མ་ཡིན་གྱི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་འབའ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིས་འདི་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡུལ་དང་དམིགས་པ་གཉིས་འདྲེས་པ་དག །དུས་མཚུངས་པར་འབྱུང་བ་ཅན་ཅིག་ཅར་རམ་རིམ་གྱིས་མཐོང་བ་ན། མཐོང་བ་ཡོད་ན་འདི་འདིས་མཐོང༌། །ཞེས་ནི་ངེས་པར་འགྱུར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་599རྣམ་པ་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
ཡུལ་དང་དེ་ལ་དམིགས་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་ཚོགས་པ་ན་མཐོང་བ་ལ་600མཐོང་ངོ་ཞེས་ངེས་པ་མ་ཡིན་གྱི། ༤༤༢ འོན་ཀྱང་གལ་ཏེ་གང་གིས་ཞེས་བྱ་བ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་འགའ་ཞིག་འདྲ་བ་མཐོང༌།

601 དེའི་ངོ་བོ་ཀུན་ནས་འཛིན་པའོ། །དོན་འགག་
ན་ཡང་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པ་ལས། སེམས་གཞན་གྱིས་ནི་མཐོང་འགྱུར་པ། །ཡུལ་དེ་ལ་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་ན་དོན་འདི་ཤེས་པ་དེས་མཐོང་བའི་དེ་མཐོང་བ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན། ཤེས་པ་ཉིད་དོན་དང་འདྲ་བར་འབྱུང་བ་གསལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་དོན་འགགས་ཟིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་འདིའི་དེ་ལྟར་འདྲ་བ་ཡིན་ན་རང་རིག་གྲུབ་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ན་འདྲ་བ་དེ་ནི་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རབ་ཏུ་གསལ་བར་སྲོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མྱོང་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་རབ་ཏུ་མྱོང་བ་ན། ཤེས་པས་བདག་ཉིད་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བདག་ཉིད་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དོན་གྱིས་སྔར་ཇི་སྐད་བཤད་པ་བཞིན་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་དང་ཡུལ་མ་བཟུང་བ་ཅན་ཡིན་ན་ཡང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་བདག་ཉིད་མངོན་པར་གསལ་བའི་ངོ་བོ་ཅན་མ་ཡིན་པས་མ་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྔར་བཤད་པའི་སྐྱོན་མ་བཟློག་ 599 མ་དཔེར། མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྫོགས་ཚིག་ཡོད་མོད་པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།
600 -མཐོང་བ་ལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
601 རྩ་བ། གང་གིས་མཐོང་བ་འདྲ་བ་ནི། །སེམས་གཞན་གྱིས་ནི་མཐོང་གྱུར་པ།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 305

པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
༤༤༣ ཅི་སྟེ་དོན་དང་འདྲ་བ་མྱོང་བ་ན། དོན་གྱིས་རང་རིག་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་དངོས་བདག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དོན་དང་འདྲ་བ་ཤེས་པ་དེས་མི་རིག་གོ་ཞེས་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། མྱོང་བ་མ་གྲུབ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དེས་ཇི་ལྟར་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟེ། དོན་གཞན་གྱི་བདག་ཉིད་རིག་པར་འགྱུར་ཏེ་མ་ཡིན་ནོ། །གདོན་མི་ཟ་བར་འདི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པས་དེ་དག་ལ་དེ་ལྟར་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་རྒྱུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དོན་དང་འདྲ་བ་ལས་ཡུལ་མྱོང་བ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་བདེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། འདྲ་བ་ལས་ཀྱང་མྱོང་ཞེས་པ། །སྔར་ཉིད་རབ་ཏུ་བསལ་602བ་ཡིན། །དཔེར་ན་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་འདྲ་བ་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས། འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཕན་ཚུན་དག །མྱོང་བ་དག་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར།603།ཞེས་བྱ་བའི་སྐབས་སུ་སྤངས་ཟིན་ཏོ།།༤༤༤ གཞན་ཡང་འདྲ་བ་ལས་དེ་དག་མཐོང་བ་དག་ཉིད་ཡོད་ན་འདི་ནི་འདི་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཞེས་འདྲ་བ་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། །སྐྱེས་བུ་འདི་ཡང་སྔར་ནི་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བའི་དུས་ན་དོན་མཐོང་མེད་པ་ཡིན། དཀར་པོ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བའི་དུས་ན་ཡང༌། དོན་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཡིན་པས་འགགས་ཟིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གཉི་ག་མཐོང་བ་མེད་པས་ན། དོན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་མཐོང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་མཐོང་བས་འདི་ཡིན་ནི། །ཡུལ་གྱི་འདྲ་བ་སྐྱེས་བུ་དེ་ཡིས་ངེས་པར་འགྱུར།

604 གང་
གིས་ནི་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དོན་མཐོང་བ་གྲུབ་པར་འགྱུར། འདྲ་བ་ནི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་སོ་སོར་རང་རིག་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་མྱོང་བའི་དོན་གྱིས་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ༤༤༥ ཤེས་པའི་འདྲ་བ་ཉིད་ཀྱང་མི་འདོད་པའི་རྒོལ་བ། གང་ཡིན་པ་དེའི་གཉིས་མཐོང་མེད། དོན་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཞིང་ཤེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་འདྲ་བ་ལས་དོན་འདིའི་མཐོང་བ་འདི་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་གང་ལས་

602 གསལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། ཐར་གསལ་དུ། (ཤོག ༢༠༠) “དོན་དང་འདྲ་བ་ལས་འཇོག་ནུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འཇོག་ནུས་སོ་ཞེས་པའང་སྔར་ཉིད་རྣམ་པར་བསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།།” ཞེས་བཀྲལ།
603 རྣམ་རྩ། ༣/༤༢༩ཀ ཁ འདིའི་བཤད་པ་གོང་དུ་ཤོག ༢༩༥ ཐད་ལ་གཟིགས།
604 རྩ་བ། དོན་ནི་སྔར་མཐོང་ཡོད་མིན་པས། །ཅི་ལྟར་དེ་ནི་མཐོང་བ་དང་། །འདྲ་བ་ཡིན་པར་དེས་ངེས་འགྱུར།།

306 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

དོན་རིག་པར་འགྱུར། ཤེས་པས་ཀྱང་བདག་ཉིད་མྱོང་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། གཞན་འགའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ཤེས་པའམ་ཤེས་བྱ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཚེ་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་དོན་འདི་འམ། ཤེས་པ་འདི་ཞེས་དོན་དང་ཤེས་པ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ཤེས་པ་ཇི་ལྟར་ཡོད།

605 བརྗོད་པ་ལྡོག་པ་དེ་ལྟར་ན། །འགྲོ་བ་
མ་ལུས་པ་ལོང་བ་དང་ལྐུགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་སྐྱོན་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།
[༢] གསལ་བྱེད་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ན་རང་རིག་གྲུབ་པ།

༤༤༦ ཅི་སྟེ་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་གསལ་བའི་ངོ་བོ་གསལ་བར་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་སྣང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ། དཀར་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པའི་རང་དངོས་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། འོན་ཏེ་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པ། རང་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བར་འགྱུར། །རང་རིག་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ཏེ། དཀར་པོ་ལ་སོགས་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ན་གཉིས་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་གང་ཞིག་གང་ལས་དཀར་པོ་ལ་སོགས་གསལ་བ་དེ་མི་གསལ་ན་ཡང་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པ་སྣང་བ་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པའི་དོན་མི་གསལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་གསལ་བ་ཡང་འདོད་དོ། །དེ་བས་ན་གཟུང་བར་གྱུར་བ་གསལ་བ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཅན་ཉིད་དུ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་རང་རིག་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།
(༣) རང་རིག་མེད་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། (ཀ) རིགས་པ་དེ་དག་གིས་གཞན་ཡང་ཁེགས་པ།
དེས་ནི་བདག་མི་རིག་པའི་ཕྱོགས་ལ། བདག་མི་རིག་606པའི་ཕྱོགས་ཏེ་ཤེས་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་ལ། དོན་ཐམས་ཅད་མ་མཐོང་བར་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ། ༤༤༧ དོན་ཀུན་མཐོང་མེད་འདི་ཡིས་ནི། །བདག་རིག་མིན་པའི་ཕྱོགས་དག་ལ། །གང་དེ་ལའང་ལན་བརྗོད་དོ། །དཔེར་ན་དེ་དག་གི་བློ་མངོན་སུམ་ཉིད་མ་ཡིན་ན་དོན་ནམ་ཤེས་པ་དེ་དག་ཤེས་པའི་གཏམ་ལྡོག་པར་འགྱུར་ཞེས་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དག་གང་ཞེ་ན། བློ་མངོན་སུམ་མིན་པར་སྨྲ་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ་རྒྱལ་དཔོག་པའོ། །ཚད་མ་

605 རྩ་བ། དེ་ཚེ་དོན་དང་ཤེས་པ་ཞེས། །དེ་དག་སྨྲོས་སུ་ག་ལ་ཡོད།།
606 རིགས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 307

རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། བམ་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་བཞི་པ།
(ཁ) བདེ་སོགས་ལ་རང་རིག་སྒྲུབ་པ།
གཞན་ཡང་འདིས་ཀྱང་མངོན་སུམ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། ༤༤༨ རྟེན་དམིགས་གོམས་པའི་ཁྱད་པར་ལས། །མིག་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། དོན་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་དང་། གོམས་པའི་ཁྱད་པར་ཏེ་སྔར་གྱི་ནུས་པ་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་ལས། ཐ་དད་པར་ནི་འཇུག་པ་ཅན། །ཡང་དག་པར་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པས་སོ། །བདེ་སྡུག་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི། །ཁྱད་པར་དགའ་བ་དང་གདུང་བའི་བྱེ་བྲག་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་སོ་སོར་རིག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རྟེན་ལ་སོགས་པ་ཁྱད་པར་གྱིས་སྐྱེ་བ་ན། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་རང་ཉིད་ནང་ནས་གསལ་བར་འགྱུར་ཞིང་དེ་དག་ཀྱང་སྔར་དམིགས་པའི་ངོ་བོར་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དེ་དག་ཉིད་བློ་ཡིན་ཏེ་རྟོགས་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་ལྟར་སྣང་བར་གྱུར་བ་དེ་དག་ཀྱང་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ། །སོགས་པ་སྨོས་པས་ནི་ཞེ་སྡང་དང་རྩོལ་བ་ལ་སོགས་པ་གཟུང་ངོ༌།།
༤༤༩ དེ་ལས་ཐ་དད་དགའ་བ་དང༌། །མི་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དམིགས་པ་དང་བྲལ་བའོ། །དེ་དག་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལས་ཐ་དད་པའི་གཞན། ཅུང་ཟད་ངེས་མེད་ཤེས་གང་དེ།

607།མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད། བདེ་བ་ལ་སོགས་
པ་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དག་རང་ཉིད་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ངོ་བོ་གསལ་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་གི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་བློའི་ངོ་བོ་དག་རང་ཉིད་གསལ་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། བློ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
(ག) ཤེས་པ་རྫས་གཞན་གྱིས་མྱོང་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ། ༡] ཧ་ཅང་ཐལ་བ་དངོས།

དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་རིག་ཡིན་ན། །བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་པ་གང་གིས་ན་བློ་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་འགྱུར། འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་གཞན་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཉམས་ 607 རྩ་བ། བློ་ཉིད་དེ་ལས་ཐ་དད་གཞན། །དེ་ཤེས་གང་ཡིན་ཙུང་ཟད་ཀྱང་། །རྟོགས་མེད་གཞན་གྱིས་རིག་ཡིན་ན།།

308 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

སུ་མྱོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དགའ་བ་དང་གདུང་བ་ལ་སོགས་པ་མཚན་ཉིད་ཅན་སྐྱེས་བུ་གང་གི་རྒྱུད་ལ་གནས་པའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེས་བུ་གཞན་གྱིས་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་། གཞན་གྱིས་ཀྱང་ནི་དམིགས་པ་ན་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྐྱེས་བུ་དང་འབྲེལ་པ་ཅན་མྱོང་འགྱུར་ཏེ། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་མྱོང་བ་པོ་གཞན་དུ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་མྱོང་བ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ།608 འདི་ལྟར་དེ་ལ་དམིགས་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱིས། དེའི་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི།
༤༥༠ བདེ་བ་བསྐྱེད་པའམ་དེར་སྣང་བའི། གལ་ཏེ་བློ་རིག་གཞན་མིན་ན།།609
བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྣང་བའི་བློ་གང་ཡིན་པ་དེས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་ཉིད་རིག་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་གནས་པའི་བདེ་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་བློ་ཡང་། དེས་བསྐྱེད་པའམ་དེར་སྣང་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། གཞན་མྱོང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་དང་དེ་ནི་གཞན་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། སྐྱེས་བུ་དེས་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་གནས་པའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པའམ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་གྲང་ན། གལ་ཏེ་དམིགས་པ་དེ་ཡི་ཚེ། དམིགས་པ་བྱེད་པ་གཞན་ལ་ཡང༌། །གཉིས་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་ཡོད།།
བདེ་བ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱེད་པ་དེ་དང་དེར་སྣང་བ་ཉིད་དོ།།
༤༥༡ ཅི་སྟེ་དེ་ལས། གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་གནས་པའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ། གཞན་གྱི་བློ་དེ་སྐྱེ་མིན་ཞིང༌། །དེར་སྣང་བ་ཅན་མ་ཡིན་པ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པར་སྣང་བ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བློ་དེ་ནི་ཡུལ་མེད་ཐོབ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དེས་རང་གི་བག་ཆགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་ཅིང་། སོ་སོར་མྱོང་ཞིང་དེ་བཞིན་དུ་གསལ་བར་རང་རིག་པའི་ངོ་བོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་གནས་པའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་

608 བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
609 རྩ་བ། གལ་ཏེ་དེས་བསྐྱེད་པ་དང་དེར། །སྣང་བའི་བློ་རིག་གཞན་མིན་ན།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 309

བོ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས། སྐྱེས་བུ་གཞན་གྱིས་ངེས་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་དེས་ན། བློ་དེ་ཡུལ་མེད་ཅན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་འདི་ནི་ལན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་དེ་མི་འཛིན་ན་སྤྱི་དག་ཀྱང་གསལ་བར་མི་འཛིན་ན། ༤༥༢ མི་འཛིན་ཞེས་ནི་སྔར། ཇི་ལྟར་གསལ་བ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་སྤྱི་ཡན་གར་བ་ཡང་སྒྲས་བརྗོད་པ་ཡིན་ན་གསལ་བ་དེ་སྤྱིར་མི་འགྱུར་རོ། །གསལ་བས་གསལ་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱང་འདི་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།། དེས་ན། དེ་མཚུངས་མིན་དང་གསལ་བ་མིན། དེ་བས་ན་སྤྱི་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཞིང་གསལ་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དངོས་སུ་དེ་ནི་འདིའི་ཞེས་བྱ་བའི་འབྲེལ་བ་ནི། གང་ཞིག་གང་ལ་སྐྱེ་བ་གཞན་གྱི་དབང་གིས་རག་ལས་པའམ་དེའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པ་གཞན་གྱི་དབང་སྟེ་གང་གིས་610བདག་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྲང་ན། རེ་ཞིག་སྤྱི་ནི་གསལ་བ་ལས་སྐྱེ་བའི་གཞན་གྱི་དབང་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །རྟོགས་པ་གཞན་གྱི་དབང་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། གསལ་བ་ལྟོས་པ་མེད་པར་སྒྲས་བརྗོད་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གསལ་བ་ནི་དེ་དང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་སྤྱི་ཞེས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པར་འགྱུར་ན། དེའི་ཚེ་གསལ་བ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་བློ་འཛིན་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར། དེ་དངོས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་མིན།

611།ཞེས་བྱ་བ་ཡང་གོང་དུ་བསྟན་ཟིན་ཏོ།།
གང་གི་ཕྱིར་བློ་གཞན་གྱིས་དེ་ལས་གཞན་པ་དང་འབྲེལ་པ་ཅན་གྱིས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་མི་འཛིན་ཏེ། དེ་འཛིན་པ་ན་ཡང་དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།། བཤད་མ་ཐག་པའི་རིགས་པས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལས་གཞན་པའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་འཛིན་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་བློ་གང་ཡིན་པའི་དོན་སྣང་བ་དེ་ནི། གསལ་བ་ཉེ་བར་མཚོན་པའི་སྣང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། བློ་དེ་ལས་ནི་གཞན་མ་ཡིན། །འོན་ཀྱང་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ་དེས་དེའི་ཕྱིར། ༤༥༣ མངོན་

610 གི པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
611 རྩ་བ། མི་འཛིན་དེ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་། །དངོས་མིན་ཞེས་ནི་སྔར་བཤད་དོ། །ཐར་གསལ་དུ། (ཤོག ༢༠༢) སྤྱི་ཡན་གར་བ་གཟུང་དོན་གྱི་དངོས་པོར་མེད་པ་སྔར་བཤད་ཟིན་པ་ལ་བཀྲལ།

310 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

སུམ་དང་བདག་རིག་གྲུབ། །བློ་དེ་མངོན་སུམ་ཉིད་དང་རང་རིག་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྣང་བ་ན་བདག་ཉིད་གསལ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
[༢] དེའི་ལན་དགག་པ། [ཀ] གནོད་བྱེད་འགོད་པ།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི།
གལ་ཏེ་དེ་ལ་འཛིན་བྱེད་ཀྱང༌། །མངོན་སུམ་ཉིད་ནི་མིན་ཞེ་ན།།
གལ་ཏེ་ཡང་གཞན་དག་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ན་དེ་དག་ཀྱང་མངོན་སུམ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་དེ་དག་དེའི་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་མངོན་སུམ་གང་ཡིན་པ་དེའི་གདུང་བ་དང་ཕན་འདོགས་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ནི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། འདི་དགའ་བ་དང༌ཡོངས་སུ་གདུང་བའི་བྱེ་བྲག་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དོན་མཚུངས་དེ་ཐ་དད་གང་ལས། །དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་པོའི་ཤེས་པས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་གྱི་གང་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡུལ་མཚུངས་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དེ་དག་གིས། འདི་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ། གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་འདི་གང་ལས་གང་ཡིན། དེ་ལྟར་ན་གཉི་ག་ཡང་མངོན་སུམ་ཉིད་དམ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཉིད་དུ་མཚུངས་པ་ཉིད་འགྱུར་ཏེ་གཟུང་བར་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི།
༤༥༤ གལ་ཏེ་མཐོང་མེད་ལས་དོན་གཅིག།།ལྡན་སོགས་མྱོང་བ་དེས་ཡིན་ན།།

612

དོན་མཚུངས་པ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང༌། གཅིག་ནི་དགའ་བ་དང་གདུང་བའི་བྱེ་བྲག་ཅན་གྱི་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་མྱོང་བ་ཡིན་གྱི། སྐྱེས་བུ་གཞན་གྱི་གཞན་དང་འབྲེལ་པའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དེ་དག་གིས་སོ་སོར་མྱོང་བའི་ངེས་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་མ་མཐོང་བ་ལས་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་གང་དོན་གཅིག་འདུས་པ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་ 612 རྩ་བ། མ་མཐོང་དོན་གཅིག་ལྡན་སོགས་ཀྱིས། །གལ་དེ་མྱོང་བ་དེས་ཡིན་ན།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 311

ཤེས་པས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལ་དེ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞན་དང་འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ལ་འདུ་བ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ན། གང་གིས་ན་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བ་དང་ལྡན་པ་དེས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པར་འགྱུར། གང་གི་ཕྱིར་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་མྱོང་བ་པོ་བཞིན་དུ་འདིས་ཀྱང་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །སོགས་པ་སྨོས་པས་ནི་དབང་ཕྱུག་དགའ་བ་དང་མི་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་གཟུང་ངོ༌།།
གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཡང་མ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ངེས་པར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ།613 མ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་གྱི་རྣམ་ཀུན་མི་འཛིན་ཅིང༌། །སྐྱེས་བུ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་614ཀྱང་མི་འཛིན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་མཚུངས་པ་ལ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཡིན་ན། གང་གིས་དེ་དག་ལ་སྐྱེས་བུ་གཅིག་ནི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་མྱོང་བ་ཡིན་ལ་གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན། མ་མཐོང་བས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་མི་འཛིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་། བློ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་དེ་གསལ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན་མངོན་སུམ་ཉིད་དང་བདག་ཉིད་མྱོང་བ་ནི་བཟློག་ཏུ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པར་མཚུངས་པ་ཡིན་ན། སྐྱེས་བུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གི །མྱོང་བའི་ཐ་དད་དག་ཀྱང་གསལ།

615།གང་གི་ཚེ་འཛིན་པ་མེད་པ་616དེའི་ཚེ་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ལན་
ཉིད་མ་ཡིན་ནོ།།
[ཁ] རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་ཧ་ཅང་ཐལ་བ།

དེ་དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་རྒྱལ་དཔོག་པ་ལ་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་ནས། ༤༥༥ གང་དག་ཆོས་འདི་པ་དང་གཞན་དག་གི་རྣལ་འབྱོར་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།617།རྣལ་འབྱོར་བ་དེ་དག་གི་མངོན་སུམ་གྱིས། སེམས་ཅན་གྱི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་མྱོང་ན་ཤེས་པ་ཡིན་པར་འདོད་ 613 གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
614 +གིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
615 རྩ་བ། མྱོང་བའི་དབྱེ་བའང་བསལ་ཟིན་ཏོ།།
616 -མེད་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
617 འགྲེལ་བཤད་དུ། (སྨད། ༦༠༡) ཆོས་འདི་པ། ཞེས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལ་སོགས་པར་གསུངས།

312 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ན། དེ་དག་གི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་དག་གང་གིས་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྐྱེས་བུ་དེ་དང་དེ་བཞིན་དུ་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་སྐྱེས་བུ་དེ་དང་ལྷན་ཅིགཉམས་སུ་མྱོང་བ་མཚུངས་འགྱུར་པས། །དེ་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གདུང་བར་འགྱུར།།
སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པས་གཟིར་བར་འགྱུར་རོ། །མངོན་སུམ་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་རིག་པ་ཙམ་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་ཡུལ་འདུས་པ་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་དེས་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་དང་དབང་པོ་འདུས་པ་དེ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན། ༤༥༦ གལ་ཏེ་ཡུལ་དབང་འདུས་མེད་ཕྱིར། །རྣལ་འབྱོར་བ་དེ་དག་ནི་སྡུག་བསྔལ་དང་དེ་ལས་བྱུང་ཅན་ཏེ། ཡུལ་དང་དབང་པོ་ཕྲད་པ་ལས་སྐྱེ་བ་འབྱུང་སྐྱེ་མིན་ཞེས་དེ་ཅི་རང་གིས་ཁས་བླངས་པ་ཉིད་དུ་བརྗེད་དམ་དེ་ལྟར་ན། སྡུག་བསྔལ་ཀུན་ནས་འབྱུང་བ་དག་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བ་མིན། ཁྱེད་ཅག་སྡུག་བསྔལ་རང་ཉིད་གསལ་བ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པ་སྡུག་བསྔལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་མི་འདོད་ན། གང་གི་ཚེ་སྡུག་བསྔལ་དུ་སྐྱེས་པ་ཉིད།

618༤༥༧།སྡུག་བསྔལ་
ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་ནི། སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པ་འབྱུང་བ་ཡིན། །སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །དེ་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ན། སྡུག་བསྔལ་མྱོང་བ་པོ་དང་འདྲ་བ་དེ་དག་ཀྱང་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ།།
གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཅག་གི་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་གི་ནི་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣལ་འབྱོར་པ་དག་གིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་དེར་སྣང་བ་སྐྱེས་པས་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དེའི་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ལས་གདུང་བ་དང་ཕན་འདོགས་པ་ཡིན། སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་མྱོང་མེད་ན། །གདུང་དང་ཕན་འདོགས་རྒྱུ་མ་ཡིན།།
སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མེད་པར་གདུང་བ་དང་ཕན་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པས་ན་སྡུག་བསྔལ་ 618 རྩ་བ། དེ་དག་ལས་ནི་སྐྱེ་མིན་ན། །སྡུག་བསྔལ་སྐྱེས་པར་གྱུར་ཉིད་ནི།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 313

གྱིས་གཟིར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན། ༤༥༨ གང་ཚེ་བདག་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་ནི། །རྒྱུད་ལ་ལར་བདག་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་དུ་འབྱུང་བ། རང་ངོ་བོར་སྣང་གདུང་བ་ཡིན་གྱི། དེ་དམིགས་ཤེས་པ་དེ་ལྟར་མིན།

619 སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་རྒྱུད་གཞན་ནམ། རང་གི་རྒྱུད་ལས་འབྱུང་བ་གཟུང་བར་གྱུར་པ་ཡིན་གྱི་620རྣམ་པར་ཤེས་པས་དམིགས་ཤིང་འཛིན་པ་གདུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཚེ་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་གཞན་ལ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་སྐྱེས་བུ་གཞན་སྡུག་བསྔལ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པ་ཡང་། སྡུག་བསྔལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་མེད་དོ།།
གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་དམིགས་ཙམ་ལས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ།
༤༥༩ དེས་ན་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །དམིགས་མྱོང་དག་ནི་ཐ་དད་ཡིན།།
དམིགས་པའི་དོན་ཡང་གཞན་ཡིན་ལ་མྱོང་བའི་དོན་ཡང་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དོན་དང་འདྲ་བ་དམིགས་པ་སྟེ། །དམིགས་པར་བྱེད་པས་ན་དམིགས་པ་སྟེ་དོན་ལས་དེ་དང་འདྲ་བར་འབྱུང་བ་ནི་དམིགས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།། བདག་ཉིད་རིག་སྟེ་བདག་ནི་རང་བཞིན་གྱི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་གོ621།རང་ཉིད་ནི་ཆོས་གཞན་གྱི་ཁྱད་པར་དང་བྲལ་བར་རིག་ཅིང་ཉམས་སུ་མྱོང་བའོ། །ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། གསལ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་ངོ་བོ་རྟོགས་པའི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། རང་རིག་པའི་ངོ་བོར་བདག་ཉིད་སྐྱེས་ཤིང་མྱོང་བ་སྟེ། དཔེར་ན་གསལ་བ་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པ་ཉིད་གསལ་བ་ཉིད་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེས་པ་ཉིད་མྱོང་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་མྱོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་མ་ཡིན་ནོ།།ཁ] རང་བློ་ལྐོག་གྱུར་དུ་འདོད་པ་དགག་པ།622
(༡) རང་རྒྱུད་ལ་བློ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་མི་སྲིད་པ་རྒྱས་པར་བཤད།
(ཀ) དབང་སོགས་ལས་གཞན་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ།

༤༦༠ གཞན་ཡང་མངོན་སུམ་མེད་པ་ནི། །བློ་ནི་རྟགས་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར།།
619 རྩ་བ། གདུང་ཡིན་དེ་དམིགས་ཤེས་ཡིན་པ། །དེ་ཚེ་དེ་ལྟར་ཐལ་མི་འགྱུར།།
620 གཟུང་བར་གྱུར་པ་ཡིད་ཀྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
621 མ་དཔེར། འབའ་ཞིག་གོ། །ཞེས་ཡོད་མོད་པེ་སྣར་དུ་བྱུང་བ་འགྲེལ་བཤད་དང་མཐུན་པས་དེ་བཞིན་བཅོས། 622 ཐར་གསལ་དུ། ས་བཅད་འདི་ལ་ནང་གསེས། རང་བློ་རྟགས་ལས་རྟོགས་དགོས་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་འདོད་ན་མི་འཐད་པའོ། །ཞེས་པའི་ས་བཅད་གཉིས་ཕྱེ་ཡོད་མོད། འདིར་རིམ་པ་དེ་བཀུམ་ཡོད།

314 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

འོན་ཏེ་བློ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ན་རྟགས་ལས་རྟོགས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །རྟགས་དེ་ཡང་དབང་པོའམ་འོན་ཏེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའམ། རང་བློ་ཉིད་དམ། ཡིད་བྱེད་སྔ་མ་སྔར་གྱི་ནུས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྟགས་སུ་འགྱུར།

623།གྲངས་ཡོངས་སུ་ཆད་པ་འདི་ཙམ་ཉིད་ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་བདག་དང་ཡིད་
ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན། ༤༦༡ འདི་ལྟར་འདིའི་རྒྱུ་འབྲས་ཚོགས་པ་ལ་འབྲེལ་པ་ཅན་གཞན་ཡོད་མིན། རེ་ཞིག་བློའི་རྒྱུ་ནུས་པའམ། མཐོང་བ་ཅན་ནི་དབང་པོ་དང་དོན་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྣང་བ་སོགས་པའི་ནུས་པ་ཡོད་ན་ཡང་མིག་གམ་གཟུགས་གང་ཡང་རུང་བ་མེད་པ་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་པ་མཐོང་ངོ༌། །དེ་བཞིན་དུ་རྣ་བ་ལ་སོགས་པའི་བློ་ལ་ཡང་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་དང་ཡུལ་དག་ནི་རང་རིག་འབྲས་བུ་ལྡོག་པ་རྒྱུ་ནུས་པ་མཐོང་བ་ཅན་ཡིན་ནོ། །མིག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ན་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྔ་མ་ཡུལ་གཞན་ལ་རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་ཐོགས་པ་དང་624གཉིད་ལོག་པ་དང་སྨྱོ་བ་དང་བརྒྱལ་བ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་དག་ཏུ། ཕྱི་མ་མི་སྐྱེ་བ་དང་འཁྲུལ་པ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྔ་མ་ནུས་པ་མཐོང་བ་ཅན་ཡིན་ནོ། །མིག་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུའི་ཚོགས་པ། དེ་ནི་འདི་མ་ཡིན་གྱི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་འབྲེལ་པ་ཅན་བདག་དང་ཡིད་ཕྲད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་གང་ལས་ཤེ་ན། ནུས་པ་མཐོང་བ་མེད་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་རྒྱུ་ཐག་ཉེ་བ་ན་ཡོད་པ་ན་ཡང་བློ་ཡང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་གཞན་ཡང་ནུས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ནུས་པ་མཐོང་བ་མེད་པ་ཅན་ཡང་དེའི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་པར་འདོད་ན་རྒྱུ་རྣམས་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ།།
(ཁ) དབང་སོགས་ཉིད་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ།

ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་རྟགས་དེ་དག་གི་ནང་ནས་རེ་ཞིག་དེ་ལ་དབང་པོ་མིན། བློའི་རྟགས་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འཁྲུལ་ཕྱིར། གང་གི་ཚེ་དབང་པོ་ཡོད་པ་དེའི་ཚེ་བློ་མ་ཡིན་ཏེ་གཉིད་ལོག་པ་དང༌། བརྒྱལ་བ་དང་། རྣམ་པར་གཡེང་བ་ལ་སོགས་པའི་

623 རྩ་བ། དེ་ཡང་དབང་པོ་དོན་ནམ་བློ། །ཡང་ན་ཡིད་བྱེད་སྔ་མར་འགྱུར།།
624 -ཐོགས་པ་དང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 315

གནས་སྐབས་ན་བློ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་བྱེ་བྲག་སྒྲིབ་གཡོགས་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པར་མི་ནུས་པ་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་འདི་ཡང་རྟགས་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ན་ཡང་དབང་པོའི་བྱེ་བྲག་མ་བསྒྲིབས་པ་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་བློ་ལ་སོགས་པ་གཞན་པ་དེ་གང་ཡིན། དེ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་དེ་ལྟར་ན་དབང་པོ་རྟགས་མ་ཡིན་ནོ།།
༤༦༣ དེ་བཞིན་དོན་རྟགས་མ་ཡིན་ཏེ། །འཁྲུལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཚེ་གང་གང་ལ་དོན་625ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དོན་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་བློ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ན་ནི་དོན་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་ཉིད་ན། སྐྱེས་བུ་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེ་བ་དང་བསྐལ་པ་དག་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་བློ་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་དཔག་པར་འགྱུར་རོ། །བློ་ཡིད་བྱེད་དག་ཀྱང་རང་ཉིད་ཤེས་པ་ཡིན། ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པ་དེས་ཀྱང་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ཚོལ་བར་བྱེད་པ་ནི་མི་རྙེད་པ་དེ་ལྟར་ན་དེ་ཡང་འགྲུབ་མི་འགྱུར། ཤེས་པ་ལ་རྟགས་ཉིད་མེད། དེ་ལྟར་ན་རྟགས་ཐམས་ཅད་ནི་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རྟགས་རྟོགས་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་པ་ཡིན་ན། བློ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་དག་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་རྟགས་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་དོན་གསལ་ཡིན་པར་འདོད་ན། དོན་ནི་རྟགས་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དོན་གྱིས་626གསལ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་དོན་གྱིས་གསལ་བ་འདི་གང་ཡིན། གལ་ཏེ་ཡུལ་དམིགས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། ༤༦༣ གསལ་བ་དེ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ནམ།

627 དེ་དང་དེ་གལ་ཏེ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ན། བློ་གཞན་གང་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་
པར་གྱུར་ན་དོན་གང་ལ་རྟགས་ཡིན་པར་འདོད། གང་ཚེ་དེ་ནི་ཅིར་ཡང་མི་རུང་ངོ༌།། དོན་ནི་དོན་གསལ་བ་གསལ་བ་སྟེ། །དོན་གསལ་བ་རྟགས་ཡིན་གྱི་དོན་ཙམ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དོན་གསལ་བ་བཀག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་གལ་ཏེ་གསལ་བའི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་དོན་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། བློ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དོན་གང་ལས་བློ་གྲུབ་པ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་དོན་གསལ་བ་ཉམས་མྱོང་མ་ 625 +ཡོད་པ་དེ་ལ་བློ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
626 པེ་སྣར་དུ་འདི་དང་མཇུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་གི་སྐབས་གཉིས་ཀར། དོན་གྱི། ཞེས་འབྲེལ་སྒྲ་བྱུང་།
627 རྩ་བ། འདོད་ན་དེ་ཉིད་ཤེས་མིན་ནམ། །འདིས་ནི་གསལ་འགྱུར་དོན་གསལ་ཏེ།།

316 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཡིན་ལ། མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ། དེ་གསལ་ངེས་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །གསལ་བ་དེ་དོན་གྱི་གསལ་བ་ཉིད་ཡིན་པ་ངེས་པ་མེད་པར་དེ་ལྟར་ན་གསལ་བ་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་དོན་ལ་གསལ་བ་མ་ཡིན་པ་628གང་གི་རྟགས་སུ་འགྱུར།
ཅི་སྟེ་དོན་གྱི་གསལ་བ་བློའམ་དོན་རྟོགས་པས་གསལ་བར་མི་འདོད་ན་གང་གིས་ན་བློ་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་འདིར་འགྱུར། འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ༤༦༤ དོན་གྱི་བྱེ་བྲག་འགའ་དེ་ཉིད། །བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གསལ་བ་འདོད་ན་ནི།

629 དེ་དང་དེ་ཡང་རུང་བ་མ་
ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར།
སྐྱེ་བ་དང་ནི་འཇིག་མེད་པའི། །དོན་ལ་བྱེ་བྲག་ཅུང་ཟད་མེད།།
ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བརྟན་པ་ཉིད་ཡིན་ལ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་མེད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་འཕོ་བ་མེད་པ་དང༌། སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཁྱད་པར་ཅན་འདིའི་དེ་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་གང་ལ་ཡོད་པ་ཡིན། ཤེས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པའི་གསལ་བ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན། ༤༦༥ དེ་འདོད་ནའང༌། ཅི་སྟེ་དོན་དེ་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་ཤེས་པ་སོ་སོ་བ་ལ་དོན་སྐད་ཅིག་འཇིག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་རེ་རེ་སྐྱེ་བ་ལ་དེའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་དོན་ཡང་འཇིག་པ་ཐོབ་པར་རྒྱུར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་630ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་བསྐྱེད་པ་ལས་རྒྱུའི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ།
དོན་གསལ་བའི་བྱེ་བྲག་བློའི་རྟགས་ཉིད་དུ་འདོད་པ་དེ་ཡང་ཤེས་པ་རྟགས་སུ་འགྱུར་རམ། ཤེས་མིན་རྟགས་སུ་འགྱུར་ཞེས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་གྲང་ན། གལ་ཏེ་དོན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཤེས་པ་རྟགས་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། ༤༦༦ དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་བཅད་མེད་པར། དོན་གྱི་བྱེ་བྲག་དེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་གང་ལས།

631 དེ་ཤེས་
པ་ཤེས་པ་དེ་མེད་ན་འདི་པ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡུལ་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པ་ན་འགའ་ཞིག་དོན་ལ་དམིགས་པར་འགྱུར་

628 གསལ་བ་ཡིན་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
629 རྩ་བ། འོན་ཏེ་གསལ་ཏེ་དོན་ཉིད་ཀྱི། །ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཡིན་འདོད་ན།།
630 རྒྱུའི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
631 རྩ་བ། དེས་ཤེས་བྱ་བ་དེ་གང་ལས།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 317

རོ། །དེ་དང་དེ་ཡང་དམིགས་པ་མངོན་སུམ་ཉིད་མ་ཡིན་ན། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ན་དོན་ཤེས་པ་རྟགས་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཡང་དེའི་ཤེས་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དོན་ཤེས་པ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངེས་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན། ཡང་དེ་ལ་དེ་ཤེས་པ་ཉིད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡིན་པས་ན་རྟགས་སུ་འགྱུར་རོ་སྙམ་པའི་རྟོག་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དོན་དམ་པར་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་ཉིད་ཤེས་པ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ན་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། རྟགས་ལ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བས་དེ་གོ་བར་བྱེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་ངེས་པ་ལ་ཤེས་པའི་བྱེ་བྲག་ཅན་གྱི་དོན་དེ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ཤེས་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་མེད་པར་ཡང༌། དེ་ནི་གོ་བྱེད་ཇི་ལྟར་ཡིན།
༤༦༧ ཅི་སྟེ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་རྟགས་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་། དོན་གང་དག་མ་མཐོང་བ་དེ་དག་ཡིན། དོན་དེ་དག་ནི་མ་མཐོང་བ་ཅན་ནོ། །ལྟ་བ་པོར་མཐོང་བར་འདོད་པ་ལས་གཞན་གྱིས་ནི་སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་གིས། མཐོང་བ་ལ་ལར་མཐོང་བ་དེ་དག་མ་མཐོང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ།632།དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་མཐོང་བར་ཁས་ལེན་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ལ་དོན་ཐམས་ཅད་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། དོན་དེ་མི་ཤེས་པའི་བྱེ་བྲག་དེ་སྐྱེས་བུ་གཞན་མཐོང་བ་ལ་ཡང་གཞན་གྱི་ཡོད་དེ་མ་ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་ན། སྐྱེས་བུ་གཅིག་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་བློ་རྟོགས་འགྱུར། དོན་དེ་མ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པ་དེའི་ཡང་རང་ཉིད་བློ་རྗེས་སུ་དཔག་པར་འགྱུར་ན་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དོན་ཆོས་ཡན་གར་དེ་ལས་ནི། འོ་ན་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། རང་གི་ཆོས་ལ་ལྟོས་མེད་ཅན། སྐྱེས་བུ་རྗེས་སུ་དཔོག་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོས་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ལས། བློ་ནི་རྗེས་དཔོག་མ་ཡིན་ནོ། །སྲིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་དོན་གྱི་ཆོས་ལས་ནི་མི་འགྱུར་མོད་ཀྱི་633རང་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་འགའ་ཞིག་634གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟགས་

632 རྩ་བ། མཐོང་བ་མཐོང་གྱུར་མིན་གཞན་འགྱུར། །མཐོང་གྱུར་འགར་ཡང་མཐོང་འགྱུར་མེད།།
633 འགྱུར་མོད་ཀྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
634 མ་དཔེར་འདི་དང་མཇུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་གི་སྐབས་གཉིས་ཀར། འབའ་ཞིག ཅེས་བྱུང་མོད་པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

318 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་བློའི་རྟོགས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོས་དེ་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་རྟགས་སུ་འགྱུར་བར་རིགས་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱེས་བུའི་ཆོས་འགའ་ཞིག་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ན། གང་གིས་རང་གི་བློའི་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་འགྱུར།
(ག) རང་བློའི་ཆོས་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ།

༤༦༩ གཞན་ཡང་རང་བློ་ལས་སྐྱེས་བུ་གཞན་དང་ཆོས་རང་གི་ཡུལ་ཞིག་ཡོད་ན་གང་ཡིན་མངོན་སུམ་བློ་རྒྱུ་སྟེ་རྟགས་ཡིན་པར་འགྱུར། གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །གཞན་ཡང་སྐྱེས་བུ་རང་གི་ཆོས་ཀྱང་རྟགས་ཉིད་དུ་བརྟགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་བློ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཚོགས་པ་དེ་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནམ། འོ་ན་ཏེ་གཞན་ལས་ཡིན། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་ལ་བློ་དང༌། རྒྱུ་མཚུངས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཅན། བློ་ལ་ཆོས་དེའི་ཐ་དད་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་ཐ་དད་པ་ཉིད་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱུའི་རང་བཞིན་གྱི་བྱ་བའི་635འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཡུལ་ལ་སོགས་པ་ངེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་དེ་འདྲ་བ་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་དེ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ན། བློ་བཞིན་དུ་དེ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ན་རྟགས་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་སྐྱེས་དེ་ཡང་འཁྲུལ་པ་ཅན། ཅི་སྟེ་བློའི། རྒྱུའི་ཚོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་རྒྱུ་གཞན་ལས་དེ་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་འཁྲུལ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་བློ་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་རྟགས་ལས་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་ན། དེའི་རྟགས་ནི་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་འགྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བློའི་འབྲས་བུར་འགྱུར་ན་ཡུལ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་རོ།།དེ་ལྟར་ན། ༤༧༠ གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ནི་ལྔ་པོ་དང༌། །གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱའི་མིང་ཅན་མ་གཏོགས་པ་དང༌། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་དག་དང་དམིགས་པ་དག་སྟེ་བློ་མ་གཏོགས་པ་དེའི་འབྲས་བུ་གཞན་ཉེ་བར་མཚོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་འབྲས་བུ་དེ་ཙམ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ།༤༧༡།དེ་ལ་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་བརྟག་པར་བྱ་བ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་གཉིས་ནི་དབང་པོ་འདས། དབང་པོ་དང་དམིགས་ 635 གྱིས་བྱས་པའི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 319

པའོ། །རེ་ཞིག་དེ་རྟགས་མ་ཡིན་ཞིང་བློ་མ་གྲུབ་ན། བློ་འབྲས་བུ་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འབྲས་བུ་ལྡོག་པ་ཉིད་ལས་དབང་པོ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །བློ་མ་གྲུབ་ན་དེ་མི་གྲུབ།636།དེ་ལྟར་ན་དེའི་རྟགས་མ་ཡིན་ཞིང་བློ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །འབྲས་བུ་ཡང་གང་འགའ་ཞིག་ལྡོག་པ་ཙམ་ལས་དབང་པོ་གྲུབ་པ་བཞིན་དུ་སྤྱི་བློའི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་མི་བྱའོ། །འོན་ཀྱང་བློའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བློ་འདིའི་འབྲས་བུ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བློའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་རྒྱུ་ཅུང་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་གྱི་བློ་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བློའམ་དབང་པོ་དེ་དང་དེ་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་དབང་པོའམ་བློ་གང་ལས་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་ཡིན།
གཟུགས་ལ་སོགས་པས་རྟགས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡི། །དོན་ལྔ་དག་ལ་གཟུགས་མཐོང་སྐྱེས། །གང་ཡིན་གཅིག་ཀྱང་མཐོང་བ་མེད། །བློ་ལས་སྐྱེས་གང་ཡིན་པའོ། །ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། རྣམ་གཞན་གསལ་བ་སྲིད་པ་ཅི།637།རྣམ་པ་གཞན་དུ་གསལ་ཞིང་སྤངས་པ་གང་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱར་རོ། །བློ་མེད་པར་གང་ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ༤༧༢།འདི་ལྟ་སྟེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་མེད་ངེས་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྟགས་ཡིན་པར། ཀུན་དུ་བརྟགས་པ་འཇིག་རྟེན་འདས།

638།ཐ་སྙད་འདི་འཇིག་རྟེན་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་སྣ་
ཚོགས་པ་ཐ་དད་པ་སྐྱེ་བ་ཅན་ཡང་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་རྟགས་ཡིན་ནོ། །དེ་འབྲས་བུ་ཉིད་མ་གྲུབ་པ་དེ་ལྟར་ན་བློའི་རྟགས་ཉིད་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་གཞན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
(༢) རང་བློ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་ན་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མི་འཐད་པ།
(ཀ) འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པ།

ཁས་བླངས་ནས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། རྟགས་ཡོད་པ་དག་ཡིན་ན་ཡང༌། །རྟགས་དེ་ 636 +པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
637 རྩ་བ། སྐྱེས་པ་གཞན་དུ་སྲིད་བྲལ་བ། །གང་ཡིན་གཅིག་ཀྱང་རྟོགས་པ་མེད།།
638 རྩ་བ། རྟགས་ཞེས་བྱ་བ་བབ་ཆོལ་ཡིན།།

320 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

དང་ལྷན་ཅིག་བློ་དེ་མཐོང་མེད་ན་ཇི་ལྟར་རྟགས་ཡིན། རྟགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མཐོང་བ་མེད་པར་ལྡོག་པ་ཙམ་གྱིས་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཤེས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པར་ཡང་དག་པར་ཡང་གསལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བདག་ལ་བློ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་པ་དེའི་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཅན་གྱི་ལས་ཀྱི་གཡོ་འགུལ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་ལས་དེ་ལས་གཞན་ལ་བློ་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་རང་གི་བློ་མངོན་སུམ་ཉིད་མ་ཡིན་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ལྡོག་པ་ཅན་སྤྱོད་པའི་སྐབས་སུ་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ།༤༧༣།ཅིའི་ཕྱིར་རྟགས་ཡོད་ན་ཡང་རྟོགས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན།639 རྟགས་དག་ནི་ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། མ་མཐོང་བ་ལ་གསལ་བྱེད་མིན། །གང་དང་ལྷན་ཅིག་འདིའི་འབྲེལ་པར་བཟུང་བ་མེད་པ་དེ་འབྲེལ་པ་མ་མཐོང་བ་ཅན་དེ་ནི་གསལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། རྟགས་གང་གིས་བདག་ཉིད་ལ་བློ་སྒྲུབ་པར་འདོད་པའི་རྟགས་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་ལ་བློ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་སྒྲུབ་པས་གཞན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ལས་བདག་ཉིད་ལ་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་དེ་ལྟར་ན། རྟགས་དེ་ཉིད་ལས་ནི་སྔར་འདི་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དག་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་སྔར་འདི་ནི་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་ན་རྗོད་པར་བྱེད་ནའོ།༤༧༤།རེ་ཞིག་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་གཞན་ལ་ཡང་དཔེ་ཉིད་དུ་བློ་ཉེ་བར་འགོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང༌། དཔེ་གཞན་བསྒྲུབ་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་མིན་ན་གལ་ཏེ་དེར་དཔེ་མེད་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ན། འདིར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར། དེ་ལྟར་ན་གཞན་ཡང་དཔེ་མེད་པ་ཅན་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དཔེ་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ན། དེའང་ཞེས་བྱ་ཐུག་མེད་འགྱུར། །དེས་ན་གཅིག་ལ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ལ་རྟོགས་པ་མེད་པ་དེ་ལྟར་ན་འགའ་ཞིག་ ལ་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་རང་ཉིད་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་བློ་ལས་དོན་གྲུབ་པར་འགྱུར་གྱི། དོན་ལས་དེ་བློ་ཇི་ལྟར་ཡང་གྲུབ་པ་མིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ༤༧༥ དེ་མ་གྲུབ་ན་ཡུལ་དམིགས་པ་གྲུབ་ 639 རྩ་བ། ཅི་ལྟར་རྟོགས་འགྱུར་རྟགས་དག་ནི། །མ་མཐོང་བ་ཡིས་གསལ་བྱེད་མིན།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 321

པར་མི་འགྱུར་ན། དོན་རང་ཉིད། །རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་བདག་ལ་བློ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
(ཁ) དེ་མེད་པས་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་བློ་ཡང་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བ།
བདག་ལ་མངོན་སུམ་བློ་ནི་མཐོང་ནས་ཀྱང༌། བདག་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་བློ་དེའི་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་གཡོ་འགུལ་བརྗོད་ལ་སོགས། གཡོ་འགུལ་དང་རྗོད་པར་བྱེད་པའོ།། སོགས་པ་སྨོས་པས་ནི་གདོང་གི་མདངས་དང་ཁ་དོག་འགྱུར་བ་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེས། ༤༧༦ གཞན་སེམས་རྗེས་དཔོག་མི་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བདག་སྟེ་བློ་ལ་འབྲེལ་པ་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་ལ་བློ་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པ་དེའི་གཡོ་འགུལ་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། འབྲེལ་པ་གཟུང་བ་ཅན་དེ་ལས་གཞན་ལ་བློ་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་འགྱུར་ན། འདི་ལྟར་བདག་ཉིད་ལ་དེའི་རྟོགས་པའི་ཐབས་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། གང་ལས་དེ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་འབྲེལ་པ་གཟུང་བ་ཅན་གྱི་གཡོ་འགུལ་ལ་སོགས་པ་ལས་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་འགྱུར། ཡིད་ཀྱི་བློ་ཡང་640རྗེས་སུ་དཔག་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་རྟོགས་སྒྲུབ་པ་མེད་ཕྱིར་རོ།།

641

མིག་ལ་སོགས་པའི་བློ་རྣམས་ནི་དོན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པར་འདོད་ན་ཡང་། ནང་གི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་བག་ཆགས་སད་པ་ཙམ་ལས་བྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་བློ་གང་ཡིན་པ་དེའི་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དོན་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མ་ཡིན་པས། མི་རྟོགས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིད་ཀྱི་བློ་ནི་འབད་རྩོལ་ཙམ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དོན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་བློ་མངོན་སུམ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་ནས་དེ་སྐད་དུ་བཤད་དོ།།

640 ཡིད་ཀྱི་བློ་ལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། རྩ་བར་ཡང་།
641 རྩ་བ། ཡིད་ཀྱི་བློ་ལ་དོན་གྱི་རྟགས། །རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་མེད་ཕྱིར་རོ།།

322 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

(ག) བློ་རྫས་གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་ལ་གནོད་པ་གཞན་དགོད་པ།
[༡] བློ་སྔ་ཕྱི་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་དུ་མི་འཐད།

དེ་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་རིག་པར་བྱ་བར་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས། ༤༧༧ ཁྱོད་ཀྱིས་ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ངོ་བོ་ཅན་དུ་བློ་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་བློ་གཞན་གྱིས་གསལ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། བློ་ཡང་གཞན་གྱིས་ཇི་ལྟར་རབ་ཏུ་གསལ་བར་འགྱུར། རང་ཉིད་མྱོང་བར་ཁས་ལེན་པ་མེད་པར་གསལ་བར་སྲིད་པ་མ་ཡིན་པས་འདྲི་བར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་འདྲི་བར་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། བློ་སྔ་མ་ལས་བློ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདྲ་བ་ལས་བློ་ཕྱི་མས་བློ་སྔ་མ་གསལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཞན་གྱི་ཡིན་ནོ། །གསལ་མིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་འགོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་གསལ་བྱ་དང་གསལ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོར་གྱུར་པ་ཡིན་ན་ནི། ་གལ་ཏེ་དེ་ལ་གཅིག་བདག་ཉིད་གསལ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་དེ་གསལ་བར་642འགྱུར་ན། གཞན་མི་གསལ་བ་ཡང་གསལ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྒྲོན་མ་བཞིན་དང༌། བུམ་པ་བཞིན་ནོ། །གང་གི་ཚེ་གཉི་ག་ཡང་གསལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་མ་ཡིན་ན་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡུལ་གཉིས་གསལ་བྱ་དང་གསལ་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་མཚུངས་པ་གཉིས་པོ་དེ་དག །གསལ་མིན་བདག་ཉིད་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། །འདྲ་བ་ཙམ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་ལས་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་འདོད། །དེ་དེ་ལྟར་ན་བློ་གཉི་ག་ཡང་བདག་ཉིད་རིག་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཉིད་དག་ནི་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། འདྲ་བ་ཙམ་ལས་ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་སོ།།643
[༢] དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།

གལ་ཏེ་བློ་འདི་རིག་པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པར་སྐྱེ་བས་གསལ་བ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། དོན་ལ་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་དུ་མི་འགྱུར་ན། འགྱུར་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། བློ་ལ་ཡང་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་བསམས་ནས། ༤༧༨

642 -འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་དེ་གསལ་བར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
643 དོགས་སོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 323

ཡུལ་ནི་ཇི་ལྟར་གསལ་བ་ཡིན། མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ་ཞེ་ན། འདིས་ནི་བདག་ཉིད་གསལ་བ་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པས་དེ་གསལ་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསལ་བར་བརྗོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ན།644 འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། རང་ཉིད་གསལ་བའི་ངོ་བོ་ཤེས་པ་ལས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་འཕོ་བས་དེའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་གསལ་བའི་ངོ་བོ་འཕོ་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་གསལ་བ་དེའང་དེའི་ངོ་བོ་སྟེ། དོན་གྱི་རྣམ་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་ཏེ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རང་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད། གསལ་བའི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དོན་ལ་ཡང་གསལ་བ་ཞེས་བརྗོད་དོ།༤༧༩།དེ་ལྟར་བློ་ནི་ཁས་ལེན་ན། སྔར་འབྱུང་བ་ཅན་ཡུལ་དུ་མངོན་པར་འདོད་པའི་བློ་ཕྱི་མ་གང་ཡིན་པ་འདི་འཛིན་པར་བྱེད་པའོ། །བློ་སྔ་མ་པའི་ངོ་བོ་ཀུན་ནས་འཛིན་པ་ཅན་བདག་ཉིད་གསལ་བ་དེ་ལ་བློ་སྔ་མ་དོན་བཞིན་དུ་གསལ་བར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། དམིགས་པ་ཙམ་བཟློག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་རང་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་བློ་སྔ་མ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བློ་དེ་ནི་རང་རིག་པར་གྲུབ་པར་འགྱུར་གྱི་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དུ་གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། ཆོས་མཚུངས་ཅན་ཡུལ་ཡང་བློ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བདག་ཉིད་གསལ་བ་མ་ཡིན་པའི་བློ་དང་ལྷན་ཅིག་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བློ་བཞིན་དུ་བློ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བློ་གསལ་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ།།645
༤༨༠ དེ་ལྟར་དེའི་ཕྱིར་བློ་ནི་རབ་གསལ་བྱེད། །རང་རིག་གསལ་བ་ཁོ་བོ་སྟེ། ངེད་ཅག་འདོད་ཀྱི། བློ་གཞན་གྱིས་གསལ་བར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བློ་འདི་ལ་གཞན་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱི། དངོས་འཕོས་པས་ན། རང་གི་རྣམ་པར་འཇོག་པས། གསལ་བར་གྱུར་པས་བློའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པས་བློ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་དུས་སྔ་ཕྱིར་འབྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་བློ་དག་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ན་ཡང་། བློ་སྔ་མ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་དང་འདྲ་བའི་

644 -ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
645 རྩ་བ། དེ་ལྟར་བློ་ལ་བློ་འདོད་ན། །བློ་ནི་རང་ཉིད་རིག་པར་གྲུབ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་ཡུལ་ཡང་ནི། །བློ་དང་ལྷན་ཅིག་ཆོས་མཚུངས་ཉིད། །འགྱུར་ཚིག་ལ་ཁྱད་པར་ཆེ།

324 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

བློ་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདྲ་བ་ཡིན་ན་ཡང༌། ཕྱི་མ་དེ་ནི་དུས་སྔར་འབྱུང་བ་ཅན་གྱི་བློ་གཞན་གསལ་བར་མི་འདོད་དེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རང་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་ཕྱིར་རོ། །བློ་སྔ་མ་རང་ཉིད་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་མྱོང་བ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་བྱ་བ་རྫོགས་པ་དང༌། དུས་ཕྱིས་འབྱུང་བ་ཅན་ནི་ཕན་ཚུན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང༌། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ནོ།།
༤༨༡ གལ་ཏེ་འོ་ན་དོན་ལ་ཇི་ལྟར་ན་དེ་དང་འདྲ་བ་ལས་བློ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཡང་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་དེས་གསལ་བར་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་དོན་དེའི་ངོ་བོ་བློ་ལ་འཕོ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འདིའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་གསལ་བར་འགྱུར་རོ།646།ཇི་ལྟར་བློ་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གཉིས་དག་ཕན་ཚུན་གསལ་བར་བྱ་བ་དང༌། གསལ་བར་བྱེད་པའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་ཞེ་ན། ༤༨༢ དཔེར་ན་སྒྲོན་མ་དག་སྟེ། གཉིས་པོ་དག་ལས་གཅིག་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པ་གསལ་བར་གྱུར་པ་དེ་གསལ་བ་གཞན་གསལ་བའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་དུ་ཟིན་ཀྱང་གསལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་གསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གཅིག་གསལ་བ་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ། དེ་གཞན་647གསལ་བའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་སྐྱེས་པས་གསལ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་གསལ་བྱ་དང་གསལ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་མར་མེ་བུམ་པ་དག་ལས་མར་མེ་གཅིག་པོ་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པ་བུམ་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་དེ་རྟེན་ཅན།648 གསལ་བ་དང་གསལ་བ་མ་ཡིན་པའི་རྟེན་ཅན། གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཁྱད་པར་གྱིས། འཇིག་རྟེན་ན། ཐ་སྙད་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་ཡིན། །གཉིས་ཀ་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་དམ། གཉིས་ཀ་གསལ་བ་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཉིད་དེ་གསལ་བྱ་དང་གསལ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོར་ཁས་མི་ལེན་ཏོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་བློ་གཞན་གྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་དོན་ནམ་བློ་ལ་མཐོང་བ་ཞེས་བྱར་ངེས་པ་མེད་དོ། །དོན་ནམ་བློའི་དོན་འདི་མཐོང་ངོ་ཞེས་རྣམ་པར་ངེས་

646 རྩ་བར། འདྲ་བ་ཡིན་ཡང་དེ་ཡིས་ནི། །བློ་གཞན་རབ་ཏུ་གསལ་མི་འདོད། །རང་ཉིད་རབ་ཏུ་གསལ་ཕྱིར་དོན། །དེ་ཡི་ངོ་བོས་རབ་གསལ་ཡིན། །ཞེས་ཡོད་པས་འགྱུར་གྱི་ཚིག་ལ་ཁྱད་པར་ཆེ་ཙམ་བཞུགས།
647 -གཞན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
648 རྩ་བ། དཔེར་སྒྲོན་གཉིོས་བཞིན་མར་མེ་དང་། །བུམ་པ་དག་ཀྱང་དེར་བརྟེན་ནས།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 325

པར་མི་རུང་ངོ༌།།
[༣] དེས་ན་རང་རིག་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ།

རྒྱལ་དཔོག་པ་བློ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་སྨྲ་བའི་ཡང༌།
༤༨༢ ཡུལ་དང་དབང་པོ་ཙམ་གྱིས་ནི། །མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་ངེས་པ་མེད།།
དེའི་ཕྱིར་གང་ལས་མཐོང་བ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་འདི་དེའིའམ། གཞན་གྱི་ཡང་ནི། དོན་ལས་གཞན་པའི་བརྗོད་བྱ་མཐོང༌།649།དོན་མཐོང་བའི་དུས་ནའོ། །དེ་ཡང་བློ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རིག་པ་མ་རྟོགས་པར་ཞེས་དགོངས་སོ།།
༢] དྲན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་རིག་སྒྲུབ་པ།650
ཀ] རང་རིག་མེད་ན་ཡི་གེ་རིང་པོ་སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ། (༡) ཐལ་བ་དགོད།

དེ་དེ་ལྟར་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་རིག་པས་བློ་དང་རིག་པ་བསྒྲུབས་པ་རབ་ཏུ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་རིགས་པ་གསུངས་པ། དྲན་པ་ལས་ཀྱང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །དྲན་པ་ལས་ཀྱང་བློའི་ཚུལ་གཉིས་ཉིད་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི་བློའི། ༤༨༤ དྲན་པ་ལས་ཀྱང་བདག་རིག་གྲུབ། །དེ་ལྟར་དྲན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །བློ་ཡང་དྲན་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་དྲན་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བློ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡིན་ཏེ་ཡུལ་བཞིན་ནོ།། དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ན་ཡང་གཞན་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སེམས་པས་གྲུབ་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པ་ལ། རེ་ཞིག་སློབ་དཔོན་གྱིས་དེས་སྨྲ་བའི་གྲུབ་པ་ལ་སྒྲུབ་པའི་ལན་གཞག་ནས་651རང་ཉིད་ལན་འདེབས་པར་བཞེད་པས། ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ཉེ་བར་དགོངས་པར་མཛད་དོ། །ཤེས་པ་སྔ་མ་བཞིན་ཕྱིས་འབྱུང་བ་ཅན་གྱི་ཤེས་པས་མྱོང་བ་ཡིན་ན། ཁས་ལེན་པར་བྱེད་ན། ཡི་གེ་རིང་སོགས་འཛིན་མི་འགྱུར། །སོགས་པ་སྨོས་པས་ནི་ཐུང་ངུ་དང་ཚད་གསུམ་པ་ལ་སོགས་

649 རྩ་བ། དེས་ན་གང་ལས་འདིར་འགྱུར་བ། །གཞན་དེའང་མཐོང་བར་གདོན་མི་ཟ། །ཞེས་འགྱུར་ཆེས་མི་འདྲ། 650 ཐར་གསལ་དུ། འདི་ལ་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་སུ་བྱས་ཏེ། ཤླཽཀ ༤༨༤ཀ མདོར་བསྟན་དང་། ལྷག་མ་རྒྱས་བཤད་དུ་ཡོད་མོད། འདིར་ས་བཅད་རིམ་པ་དང་པོ་དེ་བཀུམ་སྟེ་བཀོད།
651 འགྲེལ་བཤད། (སྨད། ༦༡༠) “སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོས་གཞན་གྱིས་སྨྲས་པའི་གྲུབ་པ་ལ་སྒྲུབ་པའི་སྐྱོན་བསལ་བ་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡིན་ན་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་སོགས་པར་བཤད་དོ།།”

326 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

པ་གཟུང་ངོ༌། །ཡི་གེ་རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཡུན་རིང་གནས་པ་མེད་ཕྱིར་རོ།།
འདི་སྐད་དུ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཅིག་མངོན་པར་འདྲེས་པའི་དུས་ནི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ལ། སྐད་ཅིག་མ་དུ་མ་འདས་པའི་དུས་ཀྱི་མཐའ་ཅན་ནི་མིག་འབྱེད་པ་དང་འཛུམ་པ་གཅིག་ཡིན་ཞིང་། དུས་དེ་ཙམ་གྱིས་ཡི་གེ་ཨ་ལ་སོགས་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བ་ཡང་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཡི་གེའི་ཡུལ་ཅན་རྣ་བའི་བློའི་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པས་ཡི་གེ་འགྲུབ་པའི་དུས་ན་གནས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡི་གེའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་བློའི་རང་རིག་པའི་ངོ་བོར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ན། གང་གིས་ན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕྱིས་དྲན་པ་སྐྱེད་པར་འགྱུར། རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དང་རྟོག་པ་མེད་པའི་བློ་དག་ཀྱང་ཅིག་ཅར་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡི་གེའི་ཆ་གཅིག་ལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བར་འཛིན་པར་བྱེད་པ་སྐད་ཅིག་མ་ཙམ་གྱིས་འཇིག་པ་ཡིན་ན། དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེ་མྱོང་བའི་བློ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཡི་གེའི་ཆའི་ཤེས་པ་ཆོད་པ་652ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། ཡི་གེ་རིང་པོ་འཛིན་པ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་བློ་སྐད་ཅིག་མ་དུས་རིང་པོར་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་རིང་པོ་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པ་མ་ཡིན།
༤༨༥-༨༦ཁ ཅི་སྟེ་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་དུས་རིང་པོར་གནས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། གནས་པ་མ་ཡིན་ན། རིམ་བཞིན་དུ་སྒྲ་དུ་མ་སྒྲའི་སྣང་བ་གནས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །དེར་སྣང་བ་དེ་ནི་བློ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་གཅིག་ཡིན་པར་འགྱུར་གྱི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ནི་མི་འགྱུར་རོ།653།གོ་རིམས་མེད་པ་ཡིན་ན་ཡང་རིམ་བཞིན་དུ་ཡི་གེའི་ཆ་རྣམས་སྣང་བར་མི་འགྱུར་བ་ནས། ཅིག་ཅར་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །བློ་ནི་ཅིག་ཅར་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཡི་གེ་རིམ་མེད། རིམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡི་གེ་རིང་མི་འགྱུར། དེ་ལྟར་ན་སྐད་གསང་མཐོན་པོ་ཅིག་ཅར་ཐོས་པ་ལས་རིང་

652 མ་དཔེར། དེ་མ་ཐག་ཏུ་མྱོང་བ་ནི་བློ་ཞེས་བྱ་བ། ཞེས་དང་། ཡི་གེའི་ཆ་ཤེས་པ་ཆོད་པ། ཞེས་ཡོད་མོད་འགྲེལ་བཤད་ལྟར་བཅོས།
653 +བློ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 327

པོའི་བློར་མི་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། བློ་གཞན་དང་གཞན་ལ་སྒྲའི་ཆ་གཞན་དང་གཞན་ལ་ཆ་དུ་མའི་རིམ་གྱིས་རྒྱུན་དུ་སྣང་བ་ལས་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གཅིག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བློ་654གོ་རིམས་མེད་པ་ལ་ཅིག་ཅར་སྣང་བ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ན་ཡི་གེ་རིང་པོའི་བློར་མི་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་གཞན་དང་གཞན་སྐྱེ་བས་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར། རིམ་ལྡན་ཇི་ལྟར་ཡི་གེ་ཆ། །སྐད་ཅིག་མ་ཙམ་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕན་ཚུན་འདྲེ་བ་མེད་པ་ཅན་དེ་འདྲ་བ་དེས་བློ་རིམ་མིན་པར་ནི་སྐྱེད་པར་བྱེད། དེ་ལྟར་ན་རང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བློ་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ལས་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་སྐྱེད་པར་འདོད་ན། གང་གི་ཚེ་ཡི་གེ་སྔ་མ་སྔ་མའི་ཆ་ཡོད་པའི་ཚེ་དེའི་ནུས་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གཅིག་གི་ནུས་པ་ལ་ཡང་དེའི་སྟོབས་ལས་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མའི་སྐབས་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་ཟིན་པ་ཉིད་ལ་བྱེད་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེད་ན་ཡང་སྔ་མའི་ཆ་ཕྱི་མའི་དུས་ན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གང་ལས་དུ་མས་བློ་རིམ་པ་མ་ཡིན་པ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར།655
(༢) དེའི་ལན་དགག་པ།
(ཀ) ཡི་གེ་རིང་པོའི་ཆ་ཀུན་གྱིས་ཉན་ཤེས་གཅིག་ཁོ་ན་བསྐྱེད་པའི་ཕྱོགས་མི་འཐད།

དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ཡི་གེ་སྔ་མ་སྔ་མའི་ཆ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཙམ་གནས་པ་མ་ཡིན་ན་ཡང་། གང་གིས་ན་ཕན་ཚུན་ཐག་ཉེ་བ་མེད་པར་གོ་རིམས་དང་ལྡན་པའི་ཡི་གེ་ཆ། བློ་རིམ་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཡི་གེ་ཆ་སྔ་མ་སྔ་མ་བྱུང་བས་ཡི་གེའི་ཆ་ཐ་མའི་བར་དུ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡི་གེ་ཆ་སྔ་མ་ཐ་མའི་བར་གནས་ན། ཁས་ལེན་པ་མེད་ན་རྒྱུ་མཚུངས་པའི་འབད་རྩོལ་གྱིས་བསླད་པའི་ཡི་གེ་ཨ་ལ་སོགས་པ་དེའི་ཆ་སྔ་མ་སྔ་མ་གནས་པ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྟེ་ཡི་གེའི་ཆ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་འཕེལ་བས་སྒྲ་ཙམ་འགྱུར།

656 མཉན་པ་མཚུངས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་གོ་རིམས་ཀྱིས་སྐད་གསང་མཐོན་པོར་ཐོས་པར་འགྱུར་རོ།657།གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་

654 -བློ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
655 བསྐྱེད་པར་མི་འགྱུར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
656 རྩ་བ། སྔ་མ་མཐའ་ཡི་བར་གནས་ན། །འོག་ཏུ་སྒྲ་ནི་འཕེལ་བར་འགྱུར།།
657 མི་འགྱུར་རོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

328 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཡི་གེའི་ཆ་སྔ་མ་སྔ་མ་ཡི་གེའི་ཆ་ཐ་མའི་དུས་ན་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། ཡི་གེའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་མར་ཏེ། ཡི་གེའི་ཆ་ཐ་མའི་དུས་ན་འབྲེལ་བ་ཅིག་ཅར་འཛིན་པར་འགྱུར་གྱི། རིམ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
༤༨༧ རིམ་མིན་པར་ནི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུའི་ཕྱིར་རིམ་ལྡན་བློ་མི་འགྱུར་རོ། །ཡི་གེའི་ཆ་རིམ་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་ཅན་དུ་བློ་གཞན་དང་གཞན་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ནི་རིང་པོར་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དུས་མཚུངས་པ་དུ་མ་ཡང་ཐོས་པའི་ཕྱིར། རིང་པོའི་བློ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཕྱིས་ཡི་གེ་ཆ་ཐ་མའི་དུས་ན་ཡི་གེ་ཆ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ཅིག་ཅར་འཛིན་པ་ལས་ཕྱིས་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཀྱིས། བློ་ནི་རང་ཉིད་གནས་པ་མེད། །གནས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་གང་གིས་དུས་ཅུང་ཟད་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་འགྱུར་པའི་བློ་རིང་པོ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཡུལ་ནི་གནས་མེད་ཕྱིར། ཡི་གེའི་ཆ་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དུས་ཕྱིས་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་བློ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་658ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དུས་མཚུངས་པ་ཅན་གྱི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཁས་ལེན་པ་ལ་དེ་སྐད་བརྗོད་དོ།།
༤༨༨ གནས་ན་རང་ཉིད་ཅི་སྟེ་བློ་དེ་དུས་ཕྱིས་གནས་པ་དེའི་ཚེ་བློ་དེ་ཕྱིས་ཀྱང་ནི། མི་འཇིག་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་མེད་ཕྱིར་རོ། །འཇིག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་སྔ་མ་ལས་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བློ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་ཡུན་རིང་པོར་གནས་པ་ཡིན་ན་བསྟན་མ་ཐག་པ་གང་ཡིན་པའི་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱོན་འདི་ཡིན། ཡི་གེའི་གོ་རིམས་མེད་པའོ།659།གང་ལས་ཤེ་ན། གང་ལ་ཡི་གེའི་གོ་རིམས་གནས་པ་ལའང༌། ཁས་ལེན་པར་བྱེད་པ་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དུས་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་ཡི་གེ་གོ་རིམས་མེད་པར་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་གནས་པ་དེའི་ཚེ། འདིའི་དུས་རིང་པོར་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་འདི་ནི་སྐྱོན་གཞན་ཡིན་ཏེ། ༤༨༩ རྩོལ་ལས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།660།རྩོལ་བ་གཅིག་ལས་ཡི་གེའི་གོ་རིམས་མེད་པར་སྐྱེ་བས་ན་རྩོལ་བ་ལས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བའི་ 658 -དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་བློ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
659 རྩ་བ། ཡི་གེ་གོ་རིམ་ཅིག་ཅར་ནི། །སྐྱེས་པ་ལ་ཡང་སྐྱོན་འདི་ཡོད།།
660 རྩ་བ། ལན་ཅིག་བརྩལ་སྐྱེས་ཕྱིར་རྩོལ་བ། །ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་དོན་མེད་འགྱུར།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 329

རྒྱུའི་ཕྱིར། རྩོལ་བ་ཕྱི་མ་དོན་མེད་འགྱུར། །གལ་ཏེ་རྩོལ་བའི་ཕྱི་མ་ཕྱི་མས་ཡི་གེའི་ཆ་འགའ་ཞིག་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། འབད་རྩོལ་དེའི་ཡི་གེ་རིང་པོ་དང་ཚད་གསུམ་པའི་འབྲས་བུ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ན། འདི་ལྟར་འབད་རྩོལ་ལས་ཅིག་ཅར་ཡི་གེའི་གོ་རིམས་མེད་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན། དེ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
ཡི་གེ་རྣམས་གསལ་བ་ཡིན་ན་ཡང༌། །སྐྱོན་དེ་དག་ནི་ཐོབ་བར་འགྱུར།།གང་ཡང་རླུང་དང་661འབྲེལ་པ་དང་ལྡན་པ་དང་རྣམ་པར་དབྱེ་བའམ། སྒྲ་ཙམ་དག་གིས་ཡི་གེའི་བདག་ཉིད་གོ་རིམས་མེད་པ་གསལ་བ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་དེའི་ཡང་། འབད་རྩོལ་ལས་ཅིག་ཅར་གོ་རིམས་མེད་པ་གསལ་བ་ཡིན་ན། འབད་རྩོལ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ།།
(ཁ) དུ་མས་ཉན་བློ་དུ་མ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱོགས་བརྟག་ལ་དགག
[༡] དོན་འཛིན་པའི་བློ་དང་བློ་དེ་མྱོང་བྱེད་རྫས་གཞན་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་དགག།
[ཀ] མྱོང་བྱེད་རྫས་གཞན་མ་སྤེལ་བར་སྐྱེ་བ་དགགདེ་དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ཡི་གེའི་ཡན་ལག་དུ་མའི་རང་གི་ཤེས་པས་མ་ཆོད་པ་བློ་དུ་མས་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཡི་གེའི་ཡན་ལག་འཛིན་པ་ཅན་གྱི་བློ་དེ་དག་ནི་ཡི་གེའི་ཆ་ཐ་མ་འཛིན་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་བློ་དེས་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ།། ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དེས་བློ་རིང་པོ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། །རྟོག་པ་འདི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ༤༩༠ རང་གི་བློ་དེའི་དེ་མ་ཐག་པའི་བློ་དུ་མས་དེ་འཛིན་ཡི་གེ་གཞན་འཛིན་པ་ན་ཡོད་པ་ན། བློ་ཐ་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མྱོང་འགྱུར་ན། བློ་གཞན་གྱིས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡི་གེའི་ཡན་ལག་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པའི་བློ་སྔ་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་ཉིད་དམ་གཞན་གྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ཐ་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་གཞན་གྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཡང་དག་པར་རིག་པར་གྱུར་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་།662 ཡི་གེའི་ཆ་ཐ་མ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡང་རིང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་འཛིན་

661 གང་ཡང་རུང་དང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། འགྲེལ་བཤད། (སྨད། ༦༡༤) “གང་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔྱོད་པ་ལ་སོགས་པའོ།།” ཞེས་བཀྲལ།
662 པེ་སྣར་དུ་འདིའི་ཐད་དུ། བློ་སྔ་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་ཉིད་དམ་གཞན་གྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ཐ་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་བློ་གཞན་གྱི་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་གྱུར་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་། ཞེས་མི་འདྲ་བར་བྱུང་།

330 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

བྱེད་མིན། དེས་ན་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ཡི་གེའི་ཡུལ་ཅན་རིང་བློ་དྲན་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡི་གེའི་ཡན་ལག་ཐ་མའི་བློས་རིང་པོ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་བཞིན་དུ་དྲན་པ་ཞེས་བ་གང་གིས་ཀྱང་རིང་པོ་བློ་དྲན་པར་མི་འགྱུར་ན། དྲན་པ་ཡང་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
[ཁ] མྱོང་བྱེད་རྫས་གཞན་སྤེལ་ནས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད། «༡» ཐལ་བ་དགོད་པ།

ཅི་སྟེ་སྐྱོན་དེར་མ་གྱུར་ཅིག་སྙམ་པས་ཡི་གེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་བློ་རེ་རེ་དེ་མ་ཐག་པ་དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་བློར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། ༤༩༡ དེ་དེ་ལྟར་ན་བློ་རྣམས་སོ་སོར་ཐ་དད་པས་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་བློ་རྣམས་ཀྱིས་མྱོང་བ་ཡིན་པར་འདོད་ན། དེ་སྒྲ་ཐོས་པ་ནི་ཡི་གེ་རིང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཐོས་ནའོ། །ཆོད་པ་མེད་པར་སྣང་མི་འགྱུར། །ཡི་གེའི་ཆ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དག་གིས་ཆོད་པ་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ།། དེ་ལྟར་ན་རིང་པོའི་བློར་མི་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པར་ཆོད་པ་ཐོས་ན་ཡང་རྨོངས་པ་འཇུག་པ་མྱུར་བ་ལས་ཆོད་པ་མེད་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བསྲེ་བར་བྱེད་པ་ཡང་གསལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ།663 དེ་གཞན་ལ་ཡང་མཚུངས་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སོ།༤༩༢།གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་འདིས། སྐྱེས་བུས་ཆོད་པ་ཐོས་ན་ཡང༌། །མགྱོགས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཆོད་མེད་པར་འཁྲུལ་འགྱུར་ན། །དེའི་ཚེ་ཡི་གེ །ཐུང་གཉིས་དག་ནི་བརྗོད་པ་ན། །ཆོད་པ་མེད་པར་འཁྲུལ་བར་འགྱུར།།
«༢» དེའི་ལན་དགག་པ། «ཀ» དབང་ཤེས་ཀྱིས་མཚམས་སྦྱར་བ་མི་འཐད།
༤༩༣ དབང་པོ་ལས་ཆོད། མཐོང་ན་ཡང་རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་ཡི་གེའི་ཐོས་པ་རྣམ་པར་ཆོད་པ་ཡོད་ན་ཡང༌། ཆོད་མེད་སྒྲོ་འདོགས་དབང་པོ་ལས།

664།རྣམ་
པར་ཆོད་པ་མེད་པར་འཁྲུལ་པ་མི་རུང་ངོ༌། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དབང་པོའི་བློ་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཐལ་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོའི་ཤེས་པ་རྒྱུན་ཆད་པ་མེད་པར་སྣང་བ་དག་ཀྱང་། ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟོག་པའི་ཤེས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་འགྱུར་གྱི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ནི་མ་

663 རྩ་བ། སྦྱོར་བར་བྱེད་པའང་བསལ་བ་ཡིན།།
664 རྩ་བ། དབང་པོས་རྣམ་བཅད་མཐོང་ན་ཡང་། །དབང་པོ་ལས་ཆོད་མེད་སྒྲོ་འདོགས།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 331

ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ།
ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། བམ་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་ལྔ་པ། དེ་བས་ན་ཡི་གེ་ཨ་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི། ༤༩༤ ཡི་གེའི་བདག་ཉིད་ཀུན་མཐའ་ཡང༌། །མིག་འཛུམས་ཚད་དུ་གནས་པ་ཅན། །འདི་ལ་མིག་འཛུམས་པའི་ཚད་དུ་གནས་པ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱར་རོ། །མིག་འཛུམས་པའི་དུས་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །མིག་འཛུམས་པ་དེ་ཡང་རིམ་གྱིས་རྡུལ་དུ་མ་བསྒྲེས་པ་ཡིས་ནི། རྡུལ་དུ་མ་འདས་པས་མཐར་ཕྱིན་པ་སྟེ། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་པའོ།665༤༩༥།རྡུལ་གཅིག་བསྒྲེས་པའི་དུས་དག་ཀྱང༌། །རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཅིག་བསྒྲེས་པའི་དུས་དག་ཀྱང་དུས་ཆུང་ཆར་ཕྱེ་བར་མི་ནུས་པ་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །གཞན་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཉིས་དང་གསུམ་བསྒྲེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་དུས་ཐ་དད་པར་དབྱེ་བར་ནུས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན། དུས་ཀྱི་མཐའ་མི་རུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐད་ཅིག་མ་དེ་ཙམ་གྱིས་ནི་བློ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། ཡི་གེ་རྣམས་ནི་སྐད་ཅིག་མ་དུ་མས་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་དག་ཡིན་ནོ། །རིམ་དེ་ལས་ཡི་གེ་རྣམས་ནི་བློས་འཛིན་པར་འགྱུར། ཡི་གེ་འཛིན་པ་ཅན་གྱི་བློས་རིམ་གྱིས་རྟོགས་པ་རང་འཛིན་པ་ཅན་གྱིས་བར་དུ་ཆོད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡི་གེ་མ་ཆོད་པ་འཛིན་པ་གང་ལས་ཡིན།
༤༩༦ ཡི་གེ་རྣམས་ཆོད་པ་ཐོས་པ་ན་ཡང་དེ་དག་ལ་ཆོད་པ་མེད་པར་འཁྲུལ་པས་དབང་པོའི་བློ་རྣམས་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། དེ་ལྟ་ན་རིམ་གྱིས་ཡི་གེ་དབང་པོ་དག་ལ་འཛིན་པ་བར་བཅས་པ་དང༌། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ན་ཡང་སྐད་ཅིག་མའི་བློས་འཛིན་པ་ནའོ། །གཞན་གྱིས་རྣམ་པར་ཆོད་ན་ཡང༌།

666།དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་བློས་བར་དུ་ཆོད་ན་ཡང་ཡི་གེ་འཛིན་པ་བཞིན་དུ་ཆོད་པ་མེད་པར་སྣང་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།667 ཆོད་པ་མེད་པ། བློ་ཀུན་ལོག་པའི་དོན་ཅན་འགྱུར་རོ།།

665 རྩ་བ། དེ་ཡང་རིམ་གྱིས་རྡུལ་ཕྲན་ནི། །དུ་མ་དག་དང་འབྲེལ་བས་རྫོགས།།
666 རྩ་བ། དེའི་ཕྱིར་ཡི་གེ་གཟུགས་སོགས་ལ། །བློ་གཞན་གྱིས་ནི་ཆོད་ན་ཡང་། །ཆོད་པ་མེད་པར་སྣང་བ་ཅན། །ཐམས་ཅད་ལོག་པའི་དོན་ཅན་འགྱུར།།
667 -ཡིན་པའི་ཕྱིར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

332 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

«ཁ» ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་མཚམས་སྦྱར་བ་མི་འཐད།
༤༩༧ དབང་པོའི་འཁྲུལ་པ་ལས་གཞན་དུ། དབང་པོའི་འཁྲུལ་པ་ནི་བསྲེ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ན་ཡང་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཅིག་ཅར་བསྲེ་བར་སྣང་བ་ཡིན་གྱི། དེའི་ཁྱད་པར་མཚོན་པ་མེད་པར་དོན་བསྲེ་བར་འཁྲུལ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་དེ་ཉིད་འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཆོད་པ་གཞན་དང་གཞན་མཐོང་བ་ཡོད་ན་བསྲེ་བ་ངོ་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་དྲན་པ་བཞིན་དུ། དོན་གཅིག་ཏུ་སྣང་པའི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་རྣམས་ནི་བསྲེ་བྱེད་པ། །དངོས་པོ་གཞན་དང་གཞན་སྐྱེས་པ་ཕན་ཚུན་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དག་ལ་དེ་ཉིད་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྦྱོར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཐ་དད་མཚོན་མེད་འཁྲུལ་པ་ཅན། །དོན་སྔ་ཕྱི་ཐ་དད་པ་དག་ཡིན་ན་ཡང་ཉེ་བར་མཚོན་པ་མེད་པའི་རྒྱུས་འཁྲུལ་པ། དྲན་པ་གང་དེ་རྣམ་རྟོག་ཡིན། །དབང་པོའི་ཤེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བསྟན་མ་ཐག་བའི་དྲན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། ༤༩༨ དེ་བརྗོད་པ་དང་བསྲེ་བ་ཅན། །ངོ་ཤེས་པ། གསལ་སྣང་ཉིད་ནི་གང་ལས་ཡིན། །གང་གིས་ན་འདིས་ནི་ཡི་གེ་རིང་པོ་ལ་སོགས་པར་སྣང་བ་འཛིན་པར་འགྱུར་བ། དབང་པོའི་ཤེས་པ་གསལ་པར་སྣང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྒྲ་དང་འདྲེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དབང་པོས་གཟུང་བའི་དོན་ལ་སྒྲ་སྦྱོར་བ། ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །སྔར་བསྟན་ཟིན་ཏོ།།668
གང་གི་ཚེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་གི་ཡུལ་ལ་སྒྲ་མི་སྦྱོར་བ་དེའི་ཚེ། དེ་དང་འབྲེལ་བ་དེ་ཤེས་པ་དེ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་གསལ་བར་སྣང་བ་ཅན་ཡིན་པས་ན། སྔོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་དོན་དྲན་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ན། དེ་ཉིད་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྔ་མ་ཕྱི་མ་ལ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་འཛིན་པར་འགྱུར། གང་གིས་ན་ཐོས་པའི་རང་གི་ཤེས་པས་བསྒྲིབས་པ་ཡིན་ན་ཡང་ཡི་གེ་རིང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཐོས་པ་ཆོད་པ་མེད་པར་སྣང་བར་འགྱུར།
«ག» གཉིས་ཀ་འདུས་ནས་ཡིན་པ་མི་འཐད། <༡> གནོད་བྱེད་དགོད་པ།

དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི།
668 སྐབས་མང་པོར་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་ཏེ་རང་མཚན་ལ་སྒྲ་སྦྱོར་བ་མེད་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་དགོངས།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 333

༤༩༩ ཆོད་པ་དབང་པོས་མཐོང་བ་ཡང༌། །གལ་ཏེ་རྟོག་པས་སྦྱོར་བྱེད་ན།།
རང་གི་ཤེས་པ་ལ་ཆོད་པ་ཉིད་ཡིན་ན་དོན་གཞན་དང་གཞན་མཐོང་བ་ཡིན་ཞིང་འདི་བསྲེ་བར་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཤེས་པ་ལ་ཤེས་པ་རྗེས་སུ་དཔྱོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་དེ་ཉིད་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྦྱོར་བར་བྱེད་དོ་ཞེས། དོན་མཐོང་བ་དེ་ཤེས་པས་ཆོད་པ་ཉིད་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དོན་དང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་འགོག་པར་བྱེད་དོ། །དོན་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ན་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་བགྲང་བའི་དོན་མྱོང་བ་ནི་ཆོད་པ་མེད་པར་སྣང་བའི་མཚོན་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི། དོན་དང་དེ་ཉིད་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ཤེས་པའི་ཤེས་པས་ཆོད་པ་མེད་པར་སྣང་བར་གྱུར་པ་དག་ཡོད་ན། ༥༠༠ རིགས་དེ་ལ་གནོད་པ་ཅན་མེད་ན། །ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དོན་དང་དེ་མྱོང་བ་དེ་དག་ཤེས་པའི་ཤེས་པས། ཆོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་གང་ལས་གང་གིས་ན་དབང་པོས་ཆོད་པ་མ་མཐོང་བ་ལ་ཡང་རྟོག་པས་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ལྟར་ན། རེ་ཞིག་གང་ཞིག་ཇི་ལྟར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་རིགས་ཏེ་ཤེས་པའི་དབང་གིས་ཤེས་བྱ་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཤེས་པས་ཤེས་བྱ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལ་ཚད་མས་གནོད་པ་ཡིན་ན་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཚེ་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་དེ་ནི་དེ་ལ་ཚད་མས་གནོད་པ་མེད་པ་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དོན་དང་དེ་མྱོང་བ་ཆོད་པ་མེད་པར་སྣང་བ་དེ་དག གལ་ཏེ་ཆོད་པ་མེད་པ་ལ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་དེ་དེ་ལྟར་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་གང་ལ་ཆོད་པ་མ་ཡིན།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་བློ་ནུས་ངེས་པའི་ཕྱིར། །ཞེ་ན། རེ་ཞིག་དོན་མཐོང་བ་དེས་བདག་ཉིད་མྱོང་བ་མ་ཡིན་པས་ན། ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་ཡིན་ནོ།669།ཤེས་པ་གཞན་དེ་ཡང་ཅིག་ཅར་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བློ་སྔ་མ་སྔ་མ་བློ་རེ་རེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོན་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་དེ་ལྟར་ན་ཆོད་པ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས། 669 +ཤེས་པ་གཞན་དེ་ཡང་ཅིག་ཅར་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

334 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

འདིར་ཅིག་ཅར་བློ་གཉིས་མི་སྐྱེ་བའི་ཉེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གང་ལས་འདོད། འདི་ལའང་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་གང་གིས་བཟློག་པར་ནུས་ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་སོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ༥༠༡ གལ་ཏེ་ཅིག་ཅར་བློ་མཐོང་མེད། །བློ་ཅིག་ཅར་མཐོང་བ་དེས་ན། ངེས་པར་བྱེད་པ་མ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན། མཐོང་བ་ཆོད་པ་ཅི་ཞིག་མཐོང་བ་གང་གིས་ན་དེ་ལྟར་འདོད། ཅི་སྟེ་ཆོད་པ་མ་མཐོང་ན། ཡང་དཔྱོད་པ་ལས་དེ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་འོ་ན་ཅིག་ཅར་བློ་མ་མཐོང་བ་ཡང་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་འདི་ཉིད་ནི་རྣམ་དཔྱད་བྱ། །ཅི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པ་ཡང་གང་གིས་ན་ཤེས་པ་དང་ཤེས་པ་ཅིག་ཅར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཆོད་པ་མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདིའི་རྒྱུ་ཅི་ཞིག་ཡིན། ལུང་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སེམས་གཉིས་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་གནས་མ་ཡིན་ཏེ་གོ་སྐབས་མེད་དོ།670།ཞེས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདི་ཡང་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།། ཇི་ལྟར་རྣམ་པ་གཞན་དུ་ཡིན་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་བློ་དེ་རྣམས་རིགས་མཐུན་པ་དག་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ལ། ཤེས་པ་རེ་རེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ནུས་པ་ཉིད་ནི་ངེས་འགྱུར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདི་སྐད་དུ་རིགས་མཐུན་པའི་བློ་གཉིས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་བཟློག་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ།
དེ་ཡང་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ༥༠༢-༣ཁ འདི་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས། །རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ཡང་དག་རྟོགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཡིད་ཀྱིས་དོན་ལ་དཔྱོད་པ་ན། མིང་དང་འདྲེས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཤེས་པའི་རིམ་བཞིན་དུ་ཡི་གེའི་གོ་རིམས་ལ་དམིགས་པ་ཅན་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་འདི་ལ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དག་ལ་ཡང་ཅིག་ཅར་རིམ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་ཡོད་ན། རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞིན་དུ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་དག་གི་ཡང་གོ་རིམས་རྟོགས་པར་བྱའོ། །དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་ནི་སྲིད་པ་འདིས་ནི། རྒྱལ་དཔོག་པ། གང་གིས་མངོན་སུམ་དོན། མངོན་སུམ་གྱི་དོན་ལ་ངོ་ཤེས་ 670 མདོ་ལུང་འདི་གྲགས་ཆེ་ཞིང་ཚད་མའི་གཞུང་མང་པོར་དྲངས་མོད་མདོ་ངོས་འཛིན་མཛད་པ་མ་མཐོང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 335

པའི་རྟོག་པ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཕྱིར། རྒྱུའི་ཕྱིར་རྟོག་པ་ནི་མངོན་སུམ་རྣམ་པར་བཟློག་པ་ཡིན། ཇི་ལྟར་ངོ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་དེ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རིགས་མཐུན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཅིག་ཅར་མི་འབྱུང་ཞིང་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཅིག་ཅར་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གཞན་ཡང་འདོད་དོ།།
<༢> དེས་གཞན་ཡང་ཁེགས་པ།
གང་གིས་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་བསྲེ་བར་བྱེད་པ་དེས་ངོ་ཤེས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་གསལ་བར་སྣང་བ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན། ངོ་ཤེས་པ་གསལ་བར་སྣང་བ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་ཉིད་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྐྲ་དང་སྒོང་དང་མར་མེ་སོགས། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་སོ།༥༠༣ག །སྐྲ་བྲེགས་པ་ལ་ཡང་སྐྱེ་བ་དང༌། སྒྱུ་མའི་སྒོང་གཞན་དང་གཞན་ལ། མར་མེའི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དང་གཞན་ལ་རྟོགས་པ་ཉིད་སྣ་ཚོགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།671།དེ་ལྟར་ན། རྟོགས་པ་ཐ་དད་ཅན་ལའང༌།༥༠༤།སྐྲ་དང་སྒོང་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་གསལ་བར་སྣང་ཡོད། གལ་ཏེ་གསལ་བར་སྣང་བ་དེའི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ངོ་ཤེས་པའི་བློས་མངོན་སུམ་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་ན། འདིར་ཡང་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་པ་གསལ་བར་སྣང་བའི་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་ན་གསལ་བར་སྣང་བ་མངོན་སུམ་དེ་དང་འདྲ་འགྱུར་ཞེས་སྨོས་ཏེ།672 འཁྲུལ་པ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ངོ་ཤེས་པ་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པ། དེ་ཕྱིར་ངོ་ཤེས་པ་ལ་ནི། །ཡི་གེ་སོགས་གཅིག་ཉིད་ངེས་པ་མེད། སོགས་པ་སྨོས་པས་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་གཟུང་ངོ༌། །ངོ་ཤེས་པ་དེ་ཡང་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གསལ་བར་སྣང་བ་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་དེ་ཡང་གཞན་ཡིན་ལ། ངོ་ཤེས་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡང་གཞན་ཡིན་ནོ།།
༥༠༥ གང་གི་ཕྱིར་སྔོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དྲན་པ་དང༌། སྔོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་རྗེས་ 671 འགྲེལ་བཤད་དུ། (སྨད། ༦༢༠) “དེ་དེ་ལྟར་ན་སྐྲ་ཤད་དང་སྒོ་ང་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་ཐ་དད་པ་ཅན་ལ་ཡང་དེ་ཉིད་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངོ་ཤེས་པའི་བློ་གསལ་བར་སྣང་བ་ཡོན་པ་ཡིན་ནོ།།” ཞེས་བཀྲལ།
672 རྩ་བ། གསལ་སྣང་ཡོད་ཕྱིར་དེ་འདྲའི་བློ། །ཅི་ལྟར་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་འགྱུར།།

336 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

སུ་དྲན་པ་དང༌། གང་དེ་ཆོས་སྒྲོ་འདོགས། སྔོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོར་སྒྲོ་འདོགས་པ་དེ་མེད་པར་ནི་དེ་ཉིད་འདི་ཤེས་མེད་ན།

673 འདས་པའི་དོན་དྲན་པ་
དང་གཅིག་ཉིད་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པས་ངོ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །སྔོན་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་དྲན་པ་དང་དེའི་ཆོས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དེ་ཡང་གང་ལས་དབང་སྐྱེས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་ནོ། །འགྱུར་ན་ཡང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་དོན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ།།
[༢] དོན་འཛིན་པའི་བློ་དང་བློ་དེ་མྱོང་བྱེད་རྫས་གཞན་གཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་དགག་པ།
[ཀ] ཁས་བླངས་པ་དང་རིགས་པ་དང་འགལ་བ།

གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཅིག་ཅར་ཤེས་པ་མི་འབྱུང་བར། བཀག་པ་དེའི་ཚེ་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་དང༌། མཐོང་བ་ཅིག་ཅར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཤེས་པས་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གཞན་དག་སེམས་སོ།༥༠༦།དེ་ཡང་དོན་ཤེས་པ་མྱོང་བ་དག་དོན་གྱི་ཤེས་པ་དང་དེ་ཤེས་པ་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དམ་བཅས་པའོ། །དེ་གང་ལས་ཡིན་ཞེ་ན། ལན་དུ་674འདི་ལྟར། གང་ཕྱིར་དོན་དང་ཤེས་པ་དག། དོན་དང་ཤེས་པ་དེ་དག་གཉིས་སུ་སོ་སོར་སྣང་བ་རྟོགས་པ་མེད། འདི་སྐད་དུ་གལ་ཏེ་དོན་ཤེས་པ་གཅིག་དང་དེ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། དོན་གྱི་ཤེས་པ་གཅིག་དོན་དུ་སྣང་བར་མཐོང་བར་འགྱུར་ཞིང་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པ་དོན་དང་འདྲ་བ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཤེས་པ་ཡང་དོན་གྱི་རྣམ་པར་སྣང་བ་ཅིག་ཅར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ན། འདི་ལྟར་ཤེས་པ་ཅིག་ཅར་སྣང་བ་འདི་གཉིས་ནི་ཐ་དད་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ།། དེ་ཉིད་ནི་དོན་དུ་སྣང་བའི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ནི། ༥༠༧ དོན་དུ་སྣང་བའི་རྣམ་ཤེས་དང༌། །ཕྱི་རོལ་གྱི་ནི་དོན་འབའ་ཞིག།།
ཅེས་བྱ་བའི་དོན་དུ་སྣང་བ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ན་ཡང་འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་འགྱུར་བ་ན་ཡང་ཤེས་པ་དེ་དག་གི་དོན་དུ་སྣང་བ་གཉིས་ཐ་དད་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་

673 རྩ་བ། སྒྲོ་འདོགས་མེད་པར་དེ་ཉིད་ནི། །འདི་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པ་མེད།།
674 དེ་གང་ལས་ཡིན། འདི་ལྟར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 337

ཀྱང་རྣམ་པ་གཅིག་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བློ་ཕྱི་མས་ཤེས་པ་རྣམ་པ་གཅིག་པ་ཅན་དུ་འཛིན་པས་དེ་ལྟར་ཞེན་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འདི་ལྟར་ཤེས་675ཏེ་ཤེས་པ་དེ་དག་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།676 ཐ་དད་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བློ་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་མེད་པ་དག་གིས་དངོས་པོ་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཚེ་ཤེས་པ་དེ་དག་བློ་རྣམ་པ་གཅིག་པ་ཅན་གྱིས་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་དེ་དག་ཐ་དད་པར་འགྱུར་རོ།།༥༠༨ གཞན་ཡང་དོན་དང་ཤེས། དོན་དང་དོན་ཤེས་པ་འདི་གང་གི་ཚེ་མྱོང་བའི་ཚེ། ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་དུས་ན་ལེགས་པར་རྟོགས་པ་གསལ་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་རྟོགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་པ་དེའི་ཚེ། ཇི་ལྟར་གང་དེ་དག་ཕྱིས་ནི་སོ་སོར་ཏེ། སོ་སོར་ཐ་དད་པར་དྲན་པར་འགྱུར། དྲན་པར་མི་འགྱུར་ན་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་དོན་འདི་འདྲ་བ་དང་ཤེས་པ་འདི་འདྲ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་ཕྱིར་དོན་དུ་སྣང་བ་གཉིས་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཅིག་ཅར་དོན་ཤེས་པ་དང་ཤེས་དེ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
[ཁ] མྱོང་བྱེད་རྫས་གཞན་རིམ་གྱིས་བྱུང་བ་ལའང་ཉེས་པ་དེ་འབྱུང་བར་བསྟན་པ།

དོན་ཤེས་པ་དང་དེ་ཤེས་པ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན། དོན་དུ་སྣང་བ་དང་འདྲ་བར་ཤེས་པ་སྣང་བ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ། ༥༠༩ སྣང་བ་སྣ་ཚོགས་པ་ཉིད་ཀྱི། །རྩོད་པའི་སྐྱོན་གང་ཡིན་པར་འདི་གདོན་པར་དཀའ། ལན་གདབ་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ།། འདི་ལྟར།
དོན་དང་དོན་གྱི་ཡིད་དག་ནི། །མྱོང་བའི་རིམ་བཞིན་སྐྱེ་ན་ཡང༌།།དོན་གྱི་ཤེས་པ་དང་677ཤེས་པ་དག་རིམ་བཞིན་སྐྱེ་བར་འདོད་ན་སྣང་བ་གཉིས་རྣམ་པར་མ་ཆོད་པར་678མི་འགྱུར་ན། རྣམ་པར་ཆོད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ༥༡༠ དེ་ལྟར་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི། །རྣམ་པ་གཅིག་རྟོགས་འགྱུར་ཞིང༌། དོན་གྱི་ཤེས་པ་དང་མ་འདྲེས་པ་འབའ་ཞིག་མྱོང་བ་གཅིག་རྟོགས་འགྱུར་གྱི་སྔོན་པོ་སྣང་མྱོང་བའི། སྔོན་པོར་སྣང་བའི་མྱོང་བའི་མྱོང་བ་དེའི་ཡུལ་ཅན་དོན་གྱི་ཤེས་པར་

675 -ཤེས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
676 རྩ་བ། བློ་རྣམ་གཅིག་གིས་གཟུང་མིན་ཏེ།།
677 -ཤེས་པ་དང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
678 རྣམ་པར་ཆོད་པར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

338 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

རྣམ་པར་སྣང་བ་གཞན་གྱི་མྱོང་བ་སོ་སོར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ན། གང་གིས་ན་དོན་ཤེས་པ་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པར་འགྱུར། ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་། གདོན་མི་ཟ་བར་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་སྣང་བ་དག་གིས་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཅིག་ཅར་རམ་རིམ་གྱིས་དོན་དུ་སྣང་བས་སམ། དེའི་ཤེས་པར་སྣང་བ་ཡིན་པས་ན་དེ་དག་ནི་ཡིན་ནོ། །རང་རིག་པ་ལ་ནི་ཐལ་བ་འདི་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་གྱི་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དོན་གྱི་རྣམ་པ་དང་མྱོང་བའི་རྣམ་པ་གཅིག་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་བསྩལ་བ་ཡིན་ནོ།།679
ཁ] ཁ་ཕྱིར་ཕྱོགས་ནས་ཡུལ་འཛིན་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ།
(༡) ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་བློ་འཕོ་བ་མི་སྲིད་པར་རྒྱས་བཤད། (ཀ) ཐལ་བ་འགོད་ཅིང་དེའི་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ།
ད་ནི་སློབ་དཔོན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་གསལ་བ། ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་གཞུང་འཛུགས་པར་བྱེད་དོ།༥༡༡།སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་རྗེས་མྱོང་བར། འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡང་། ཤེས་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཡང་དྲན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་རང་ཉིད་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་ཤེས་པ་གང་གིས་ཤེས་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པ་དེ་ལ་ཡང་། ཤེས་པ་ལ་དྲན་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་ངའི་ཤེས་པ་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་པ་དྲན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་དེ་ནི་མྱོང་བ་བཞིན། །གལ་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་བདག་ཉིད་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་པར་འདོད་ན་གང་གིས་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡིན།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་གཞན་གྱིས་དེ་ཡིན་ན། ཤེས་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཡང་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདིར་ཕྱོགས་སྔ་མ་དེ་ལ་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་ཐ་མ་ལ་ཡང་དྲན་པ་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་ན། ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཐུག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དྲན་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་ཡུལ་གཞན་ལ་འཕོ་ 679 བཙལ་བ་ཡིན་ནོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 339

བ་མེད་པའི་སྐྱོན་སློབ་དཔོན་གྱིས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ།680 རེ་ཞིག་གཞན་ནས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་ཡུལ་གཞན་ལ་འཕོ་བ་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རིག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་གཞན་ལ་འདྲི་བར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་སྐྱེས་པ་ན་དེའི་ཤེས་པ་དང་ཡང་དེའི་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་ལྟར་ན་བརྒྱུད་པས་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཤེས་པའི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་རྣམས་ཀྱིས། ༥༡༢ ཤེས་རིག་ཕྲེང་བ་གང་ཡིན་པ་འདིའི་ན་ཤེས་པའི་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཕྲེང་བའི་རྗེས་སུ་འཇུག་ཅན། རྒྱུན་ཆད་པ་མེད་པར་འདི་བྱ་བ་གཞན་མེད་པ་ཅན་གང་གིས་སྐྱེད། རེ་ཞིག་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། རྩ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྣང་བའམ་དབང་པོ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིའི་སྐྱེ་བ་དེ་གང་ལས་ཡིན་བརྗོད་པར་བྱའོ།།
དེ་ལྟར་ན་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་སྔ་བློས་ཡིན་བློ་སྔ་མ་གང་ཡིན་པས་རང་ཉིད་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་བློ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་དེ་ཉིད་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། ཡུལ་གཞན་ལ་ནི་འཕོ་མི་འགྱུར། །དོན་གཅིག་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་གཞན་དང་གཞན་ནི་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པའི་བར་དུ་འཇུག་པ་དེ་ལྟར་ན། ཡུལ་གཞན་ལ་ཤེས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཟུང་བ་སྐྱེད་བྱེད་ལས་གཞན་མིན། །འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པས་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།
༥༡༣ དེས་ན་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིར་གྱུར་པ་ཉེ་བ་སྟེ། ཉེ་བ་ཉིད་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི། འདས་མ་ཐག་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པས། རྒྱུ་གཅིག་ལ་གནས་པ་ཉིད་བཤད་དོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ངོ་བོར་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་བློ་དེ་དག་གཟུང་བ་མེད་པར་ཤེས་པ་ཕྱི་མས་ཇི་ལྟར་གཞན་ནི་ཡུལ་གཞན་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། །བློ་སྔ་མ་དེ་ཉིད་ཐག་ཉེ་བ་བློ་ཕྱི་མས་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྒྱུད་པས་ཡུལ་

680 ཚད་མ་ཀུན་བཏུས། ༡/༡༢ ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཉམས་མྱོང་ན། །ཐུག་མེད་དེའང་དྲན་པ་སྟེ། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་རྩ་འགྲེལ་ལ་དགོངས།

340 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

གཞན་ལ་འཕོ་བར་མི་འགྱུར་རོ།༥༡༤།དེ་ལྟར་ན་བློ་སྔ་མ་དེ་བདག་ལ་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་ལ་ངེས་པར་གནས་པ། བདག་ཉིད་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་བློ་ནང་ཡན་ལག་རང་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེད་པ་ལ་ནང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པ། དེ་བདག་ལ་ཕྱི་ཡན་ལག་གཞན་གང་གིས་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་འགའ་ཞིག་གིས་གགས་ནི་བྱེད་པར་འགྱུར།

681 གང་གིས་ནི་དེ་མ་གཏོགས་པར་
ཤེས་པ་ཕྱི་མས་ཡུལ་འཛིན་པར་འགྱུར། དེ་ལྟར་ན་ཡུལ་གཞན་ལ་འཕོ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་བཙུགས་པ་ཡིན་ནོ།།
༥༡༥ ཕྱི་རོལ་དོན་ནི་ཉེ་བས་ཀྱང་། །དེ་ལ་གེགས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ནང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་བློ་དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཉེ་བ་ལ་ཡང་གེགས་བྱེད་ནུས་པ་མེད་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་མའི་ཡན་ལག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཞན་ཡང་ཕྱི་རོལ་དོན་ཉེ་བས་ཀྱང་དེ་ལ་བློ་དེ་འདྲ་བ་གགས་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་682དེའི་ཚེ། གཞན་དུ་དོན་ནི་ཉེ་བ་ན། ཉེ་བར་གྱུར་པ་ན་སྐྱེས་བུ་འགས་བདག་བློ་མྱོང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དོན་བློ་དང་བློ་གཅིག་གིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་འགོག་པར་འགྱུར་རོ།༥༡༦།གང་གི་ཚེ་བློའི་དོན་གགས་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ། སྲིད་པར་རྒྱུ་བ་ཅན་ལྔ་ལ་དོན་ཉེ་བ་ཅན་གནས་སྐབས་འགའ། ཡོད་མིན། གང་གིས་ན་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་གེགས་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་འགའ་ཞིག་གིས་བློ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་བློ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མེད་པའི་རྒྱུའི་ཕྱིར། བློའི་དྲན་པ་ཅན་ཡང་རྩ་ནས་བཏོན་པ་དང༌། རྒྱུ་མཚན་མེད་པར་གྱུར་པའོ། །འང་གི་སྒྲས་ནི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་འགའ་ཞིག་མ་ཡིན་གྱི་བློ་དེའི་དྲན་པ་ཡང་རྒྱུན་ཆད་པ་སྟེ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་འདོད་པ་མཛེས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔྱས་པ་ཡིན་ནོ།།683
མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་དོན་ཉེ་བ་ན་ཡོད་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཡུལ་གཞན་ལ་འཕོ་བ་ནི་བླ་སྟེ། ༥༡༧ འདས་པ་ལ་སོགས་པའི་

681 རྩ་བ། དེ་དག་ལ་གཞན་ཕྱི་ཡི་ནི། །ཡན་ལག་གང་གིས་གེགས་བྱེད་འགྱུར།།
682 -བ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
683 རྩ་བ། དོན་དེ་མིན་པའི་གནས་སྐབས་འགའ། །ཡོད་མིན་དེས་ན་རྩ་བ་ནི། །མེད་ན་བློ་ཡི་དྲན་པ་ཡང་།། མེད་ཕྱིར་འདོད་པ་ཨ་རེ་མཛེས། །ཞེས་འགྱུར་ཚིག་ཆེས་མི་འདྲ།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 341

རྣམ་རྟོག་རྣམས། འབད་རྩོལ་ལས་འབྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན། གང་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་རེག་པ་མེད་པའམ། ཉེ་བ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་རྣམས་ལ་དོན་ནི་ཉེ་བ་མེད་པ་སྟེ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་བརྒྱུད་པ་ཡིན་པ་དེ། སྐྱེད་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། འཕོ་བར་བྱེད་པའི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་འཛིན་པ་ལས་གཞན་དུ་འཕོ་བའི་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འཕོ་བའི་རྒྱུ་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར། །རྟག་ཏུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་བརྒྱུད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དོན་གཞན་ཞིག་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དཔྱོད་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ལ་དཔྱོད་པ་རྒྱུན་ཆད་འགྱུར་ཏེ། དོན་ལ་དཔྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་གཏམ་དེར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ།
(ཁ) ཕྱི་རོལ་དོན་ལ་འཕོ་བའི་ཚུལ་གྱི་ལན་དགག་པ། [༡] དགག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།
[ཀ] བློ་སྔ་མས་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་ཟད་ནས་འཕོ་བ་དགག «༡» ཐལ་བ་དགོད་པ།

༥༡༨ གལ་ཏེ་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཐ་མར་བདག་ལ་སྟེ་བདག་གི་ཡུལ་ལ་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་རིམ་གྱིས་ཟད་པར་འགྱུར་བས། འདིའི་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཟད་པར་འགྱུར་བས་རང་གི་ཡུལ་ལ་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཤེས་པ་ཡུལ་གཞན་ལ་ནི་འཕོ་བ་ཡིན་ན། ཡུལ་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། སྔོན་བློའི་ནུས་པ་ཟད་ཡིན་ན། །གང་ལས་དོན་བློ་དེའི་དེ་ཉིད་ཡིན། ཡུལ་གཅིག་ལས་སྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་བརྒྱུད་པ་ཡིན་ན། ཤེས་པ་ཐ་མའི་ནུས་པ་ཟད་པའི་ཕྱིར་ཡུལ་གཞན་ལ་དོན་མཐོང་བ་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། མི་སྐྱེ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ།
དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར། ༥༡༩ སྔོན་བློ་མེད་པར་བློ་མ་ཡིན། །བློ་སྔ་མ་ནུས་པ་ཅན་མེད་པ་བློ་ཕྱི་མ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །རང་ཉིད་ཀྱང་གང་ལས་ཤེས།684 གཞན་ལ་ཆགས་པས་ནུས་བྲལ་བའི། །ཤེས་པ་ཡུལ་གཞན་ལ་སོགས་པས་ཤེས་པ་སྔ་མ་ནུས་པ་མེད་པར་བྱས་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ན། ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་མེད་ཕྱིར་རོ། །རང་གི་ཡུལ་ཉེ་

684 གང་ལས་ཤེ་ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

342 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

བ་ན་ཡོད་པ་ན་ཡང་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།685།ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ཤེས་པ་སྔ་མ་ལ་ལྟོས་པ་སྔ་མ་ནུས་པ་དང་བྲལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན་ན། ཕྱི་མ་ལྟོས་པ་མེད་པར་སྐྱེ་བ་ཅན་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་མི་འགྱུར། དེ་དེ་ལྟར་ན་ཤེས་པ་སྔ་མའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
«༢» དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྔ་མ་རྣམ་པར་ཆགས་པ་དང་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མའི་དེ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱུ་ལས་ཅིག་ཅར་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡུལ་གཞན་ལ་ཆགས་པའམ་ཆགས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་ལ་ཆགས་པ་ཡོད་ན་ཡོད་ཡུལ་གཞན་ལ་ཤེས་པ་འཇུག་པར་འགྱུར་ན་འཇུག་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྐྱོན་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ༥༢༠ འདི་ལྟར་ཅིག་ཅར་རིགས་མི་མཐུན་སྐྱེ་ན། ཅིག་ཅར་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱུ་ལས་རིགས་མི་མཐུན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་སྐྱེ་བར་ཁས་བླངས་པ་ན། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཅིག་ཤོས་ནི་ཕན་ཚུན་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་སེམས་གཅིག་གིས། །ཡུལ་གཞན་ལ་ཆགས་པ་ནུས་པ་དང་བྲལ་བ་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེད་པ་ལ་ནུས་པ་མེད་པར་བྱས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ན་ནུས་པ་མེད་པར་བྱས་པ་ཅན་ཀུན་གཞི་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞན་དུ་འབྱུང་བ་མེད། ཡུལ་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པར་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནུས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་སྔ་མ་ནི་ཕྱི་མའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ།།

685 རྩ་བར་ཤླཽཀ་འདི་ལ་ཚིག་རྐང་ལྔ་ཡོད་ཅིང་། རྩ་བའི་འགྱུར་དང་འདིར་འགྲེལ་པར་བྱུང་བ་གཉིས་ཀྱི་དཔར་འགྱུར་གྱི་ཚིག་ལ་ཁྱད་པར་ཆེ་ཙམ་ཞིག་སྣང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 343

༥༢༡ གལ་ཏེ་རྒྱུར་མི་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་དེ་ལྟར་མིན་ན་ཡིད་འཇུག །ཤེས་པ་སྔ་མ་འཇུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་མཚུངས་པ་སྟེ་ནུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་གཞན་ལ་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་ལ་ལྟོས་མི་འགྱུར། གཞན་ལ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པས་ནུས་པ་མེད་པ་ཡིན་ན་ཡང་ནུས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །སེམས་ནུས་པ་ཡོད་པ་ལ་ལྟོས་པ་དེའི་ཕྱིར་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྐྱེན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཅིག་ཅར་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར་གྱི། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དག་ནི་རིམ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང༌།
ཡིད་ཤེས་རིམ་བཞིན་སྐྱེ་བ་ཡང༌། །ལྟོས་པས་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན།།
ཤེས་པ་སྔ་མ་སྔ་མས་ནུས་པ་མེད་པ་ཡིན་པ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་དག་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ན་ཤེས་པ་ནི་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཤེས་པ་རེ་རེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་གལ་ཏེ་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་བློ་སྔ་མ་སྔ་མ་རེ་རེ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ན། རེ་རེ་སྐྱེད་པའི་སོ་སོར་ངེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཚེ་ཅིག་ཅར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བློ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན། དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་བློ་གཅིག་སྔ་མ་སྔ་མ་སོ་སོར་ངེས་པ་ལས་བློ་གཅིག་པོ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།།
གང་གི་ཚེ་ཡིད་གཅིག་པོ་རྟག་པ་རྡུལ་ཕྲན་ཡིན་པར་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི། ༥༢༢ གལ་ཏེ་ཡིད་ནི་དེ་གཅིག་ཉིད་ཕྱིར། རྒྱུའི་ཕྱིར་དེ་ལས་གཞན་པ་སྟེ། དབང་པོ་ལས་འབྲེལ་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། དབང་པོ་གཞན་ལ་མི་རྟེན་པར་དེའི་ཕྱིར་བློ་རེ་རེ་སྐྱེ་བར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་གཞན་དབང་པོ་གཅིག་ལ་ཆགས་པ་ཡིད་གཞན་མི་རྟེན་དབང་པོའི་ཁྱད་པར་གཞན་ལ་མི་རྟེན་པའི་རྒྱུའི་ཕྱིར།686 ཅིག་ཅར་ཤེས་པ་གཞན་མི་སྐྱེ། །ཁས་ལེན་པས་བློ་གཅིག་པོ་སྔ་མའི་ནུས་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་ལས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་དང་དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལ་ལར་ཅིག་ཅར་འབྱུང་ཕྱིར་རོ། །ལ་ལར་ནི་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཉེ་བ་ན་ཅིག་ཅར་མིག་གི་རྣམ་

686 རྩ་བ། ཆགས་པ་གཞན་ལ་མི་འགྲོའི་ཕྱིར། །ཤེས་གཞན་མི་སྐྱེ་ཞེ་ན་མིན།།

344 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

པར་ཤེས་པ་ཡང་སྐྱེ་བ་མཐོང་ཕྱིར་སྔ་མ་ཡང་རབ་ཏུ་བསྒྲུབས་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ།།687 ༥༢༣ འདིས་ཀྱང་འཇུག་པ་མཚུངས་ན་མཚུངས་ཉིད་ཕྱིར། གང་གི་ཚེ་ཡུལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་མ་ཡིན་པ་ཐག་ཉེ་བ་ན་ཡོད་པ་དེའི་སྒོ་ནས་སམ། སྐྱེས་བུ་བདག་ཉིད་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་ཡུལ་གཞན་མཐོང་བར་མི་འདོད་ན། གང་གིས་ན་དེ་ཀུན་ནས་སློང་བའི་འབད་རྩོལ་ལས་དབང་པོ་གཞན་ལ་ཡིད་རྟེན་པར་འགྱུར། དེ་དེ་ལྟར་ན་སྐྱེས་བུ་དང་ཡུལ་དག་ལ་མཚུངས་པ་ཡོད་ན་དབང་པོ་གཅིག་ལ་མཚུངས་པ་སྟེ། བྱེ་བྲག་མེད་པར་འཇུག་པ་དེའི་ཚེ་མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གནས་སྐབས་འདི་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཐམས་ཅད་ནི་གཞན། ཡུལ་གཞན་མི་རྟོགས་མི་དམིགས་པར་འགྱུར་ན། དམིགས་པར་ཡང་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་ཡིད་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་ཡང་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་དེ་དག་ཅིག་ཅར་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །གང་ལ་ཡིད་དབང་པོ་དང་འབྲེལ་པར་གྱུར་པ་དེ་ལ་དབང་པོ་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་བྱས་པའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་རིམ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་གང་གི་ཚེ། བདག་དང་ལྷན་ཅིག་འབའ་ཞིག་འབྲེལ་པར་འགྱུར་པ་དེའི་ཚེ།
བདག་ཉིད་དང་ནི་ལྡན་ཙམ་ལས། །སྐྱེས་རྣམས་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་འགྱུར།།

688

བདག་དང་ཡིད་ལྡན་པ་ཙམ་ལས་འབྱུང་བ་དང་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །དེ་ལ་ཡིད་ཀྱི་གོ་རིམས་ཀྱི་རྒྱུ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ༥༢༤ གཅིག་ལས་བྱ་བ་གཅིག་ཡིན་ནའང༌། །བྱེད་པ་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་བྱ་བ་གཅིག་ཉིད་བྱེད་དོ།689།ཡིད་ཀྱང་བྱེད་པ་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བློའི་ངོ་བོའི་བྱ་བ་གཅིག་ཉིད་བྱེད་ཀྱི་གཅིག་བདག་དང་ཡིད་དང་ལྡན་པ་ཙམ་ལས་འབྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་བློ་རྣམས་སྐྱེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་བྱེད་པ་གཅིག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་རྣམ་པར་ངེས་པར་བྱ་བ་ཡང་གཅིག་ཉིད་ཡིན་པར་འདོད་

687 འགྲེལ་བཤད་དུ། (སྨད། ༦༢༦) རྣམ་རྩ། ༣/༡༣༦ འདིར་དོན་ཀུན་དང་ཅིག་ཅར་ནི། །འདུས་དབང་ཅན་རྣམས་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་བྱ་བའི་སྐབས་ལ་ངོས་བཟུང་།
688 རྩ་བ། བདག་ཡིད་ལྡན་པ་ཙམ་ལས་ནི། །སྐྱེ་ནའང་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་འགྱུར།།
689 བྱེད་ཀྱིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 345

པ་དེའི་ཚེ། ཅིག་ཅར་མར་མེ་དུ་མས་མཐོང༌། །ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱེས་བུ་དུ་མས་མཐོང་བ་དུ་མ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ངེས་པ་བསྟན་ཏོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་ལྟ་བ་པོ་དུ་མའི་དབང་གིས་མར་མེའི་ཤེས་པ་དུ་མ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ནི་ཡིད་ངེས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་བདག་ཉིད་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པའི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཅིག་ཅར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པས་ན། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་གང་གི་ཚེ་ཡིད་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ། ཅི་སྟེ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་མ་ཡིན། གལ་ཏེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ན། དེའི་རང་བཞིན་ཙམ་ལས་བྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅིག་ཅར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་རིམ་གྱིས་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེད་པ་ལ་ནུས་མེད་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཕྱིས་ཀྱང་བྱེ་བྲག་མེད་ཕྱིར་རོ། །རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྔར་བྱེད་པ་པོའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པར་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
༥༢༥ བཤད་མ་ཐག་པ་དེས་ལུས་སྐྱེས་བུ་བཤད་པ་ཡིན། ལུས་ལས་བློ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སེམས་གང་ཡིན་དེའི་གལ་ཏེ་ལུས་གཅིག་པོ་དེ་སྔར་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ན། ཕྱིས་ཀྱང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་བུ་ཡང་ཞེས་བྱ་བས་ལན་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །གལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་ལས་ངེས་ཡིན། །ཤེས་ལས་སྐྱེས་པའི་རྒྱུ་འདུ་བྱེད་པ་དེ་ལས་བློ་རེ་རེས་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཡང་འདུ་བྱེད་དེ་དག་བདག་ཉིད་ལ་གནས་པ་ཡོད་ན་འབྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་འདུ་བྱེད་ཉེ་བ་ཡིན་ན་དེའི་ཚེ་འདུ་བྱེད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཕྱིས་གང་ལས་འོངས་པ་ཡིན་ཞིང་དེའི་ཚེ་སྐྱེད་པར་འགྱུར། དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི་གལ་ཏེ་བློ་ཡིན་ན། བློ་ལས་འདུ་བྱེད་ཡིན་ཞིང་དེ་ལས་

690བློ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདོད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། བློའི་བག་ཆགས་
ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཁོ་བོ་ཅག་འདུ་བྱེད་ཉིད་དུ་འདོད་དོ། །དེ་ལས་བློ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་བློ་ལས་སྐྱེ་ 690 -དེ་ལས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

346 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

བར་འདོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་དེ་སྐད་དུ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། བློ་སྔོན་མེད་པར་བློ་མ་ཡིན།691།ཞེས་བྱ་བ་དེ་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། བློ་སྔ་མ་ནི་བློ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མེད་པ་ལ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་བློ་ནི་བློ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཉམས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་བློ་སྔ་མ་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་གཟུང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
[ཁ] རྒྱུ་ཡིན་ཡང་གཟུང་ཡུལ་མིན་པ་དགག «༡» དགག་པ་དངོས།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ངོ་བོ་ཙམ་ཡིན་པ་ནི་བླ་སྟེ་གཞན་གཟུང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལ། ༥༢༦ གཟུང་བ་སྐྱེད་བྱེད་ལས་གཞན་མིན། །གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཟིན་པའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་གཟུང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པར་སྐྱེད་བྱེད་གཟུང་[བའི་]མཚན་ཉིད་མིན་ཏེ། སྣང་བ་གཟུང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་གཟུང་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་གཟུང་བ་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ།692།ཆ་མེད་ཅན་ལ་ཡང་ཕྲ་སོགས་མེད། །སྣང་བའི་ཡན་ལག་ཕྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཆོད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཐག་རིང་པོ་ན་གནས་པའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཡན་ལག་ཁྱད་པར་བྱེ་བྲག་ཅན་ཕྲ་བའི་གཟུང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ནི་ཆ་མེད་ཅན་ལ་ཡང་ཕྲ་སོགས་མེད། འཛིན་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིང་པོར་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡན་ལག་མེད་པ་ལ་ཕྲ་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་དེ་ལྟར་ན་གང་ལས་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན།
«༢» དེའི་ལན་དགག་པ།

དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི།
༥༢༧ གཟུང་བའི་ནུས་པ་ཉམས་འགྱུར་གྱི། །འདི་བསྐྱེད་བདག་ཉིད་གཞན་མ་ཡིན།།ཤེས་པ་དེའི་ནུས་པ་ནི་གཉིས་ཡིན་ཏེ། གཟུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ནུས་པ་དང༌། ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་

691 གོང་དུ་བྱུང་བའི་རྣམ་རྩ། ༣/༥༡༩ག
692 གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 347

བྱེད་པའི་ནུས་པའོ། །དེ་བས་ན་ཤེས་པའི་གཟུང་བའི་ནུས་པ་ཉམས་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་བདག་ཉིད་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཉམས་པ་ཡིན་ན། དེས་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ན་ཡང་ཤེས་པའི་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་ཡུལ་གཞན་ལ་འཕོ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིར་གྱུར་པའི་རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་ཡང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཟུང་བ་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་ན།693 ཇི་ལྟར་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་གང་གིས་གཟུགས་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན། གཟུང་བ་ཉིད་ལ་སྐྱེད་བྱེད་ནི། །གཞན་མིན་དེས་ན་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་བློ་གཟུང་བ་ཉིད་དུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །མ་ཡིན་ན་སྐྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
གལ་ཏེ་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་བརྒྱུད་པས་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ༥༢༨ དངོས་སུ་མིག་ལ་སོགས་པའི་བློ་ལ། གཟུགས་སོགས་ཕན་འདོགས་བྱེད་མ་ཡིན།

694།གཟུང་བའི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་
ན་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་ལས་ཡུལ་ལ་སོགས་པ་བསྐལ་པ་མ་ཡིན་པ། ལས་འདིའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི། དེ་དངོས་ངེས་པར་གཞན་ཅི་ཡིན། །གཟུང་བ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ན་ཡང་། གང་གིས་ན་དེ་ལྟ་བུར་འགྱུར་བའི་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་མི་འགྱུར། ༥༢༩ བློ་ལའང་བློ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པ་ལ་དངོས་སུ་ཕན་འདོགས་པ་ཡིན་པ་ཉིད། དེ་ཡོད་དེ་ལྟར་ན་དེ་ཙམ་གྱི་བློ་དེ་ཡང་དེ་ཉིད་གཟུང་བ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་རྣམ་པར་གནས་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ། ཡུལ་གྱིས་བསྐལ་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་དང་། མིག་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བ་ན་ཡོད་པའི་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་གཞན་ལྟོས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཡུལ་ན་མི་གནས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང༌། མིག་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་སེམས་དེ་ཉིད་ནི་གཟུང་

693 རྩ་བ། གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ལ་ནི། །གཟུང་ལས་སྐྱེད་བྱེད་གཞན་མེད་དེ།།
694 རྩ་བ། གཞུགས་སོགས་དེ་ལྟ་མིན་པར་ནི། །བློ་ལ་དངོས་སུ་ཕན་འདོགས་མེད།།

348 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། འདི་ལྟ་སྟེ་འཛིན་པའི་ཉེ་བར་ལེན་དང་མྱོང་བ་དེ་ཙམ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ངར་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་བློའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་གཉིས་སོ།།
དེ་ལྟར་ན་བློ་ཤེས་བྱའི་གཟུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་ཤེས་པ་ཡང་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱུའི་ངོ་བོ་འབའ་ཞིག་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ཡང་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་དེ་གཉིས་འཁྲུལ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བློའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་དེ་བློ་གཞན་གྱིས་འཛིན་ན། གཞན་གྱི་སེམས་ཅིའི་ཕྱིར་ཉམས་སུ་མི་མྱོང་ཞེས་འདྲི་བར་བྱེད་པ་ལ་གདོན་མི་ཟ་བར་བྱེད་པ་གཞན་གྱི་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ངོ་བོ་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གཞན་གྱི་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ཡང་རྣམ་པར་དཔྱད་ན་འཛིན་པའི་ཤེས་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་གནས་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བདག་ཉིད་ཀྱང་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཉིད་དུ་འདུས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་འདི་གཟུང་བ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།།གལ་ཏེ་ཕྲ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དང་། ཉེ་བར་ལེན་པར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱང་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་དེ་གཉི་ག་གཟུང་བར་མི་འགྱུར་ན། འགྱུར་བ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྐྱོན་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར།
༥༣༠ གཟུགས་སོགས་དང་ནི་སེམས་དེ་ལྟར། །མ་དག་བློ་ཅན་ལ་ཡིན་གྱི།།
ཞེས་བྱ་བ་ལ། ཚུ་རོལ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་དཔྱོད་པ་འདི་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་དག་གི་ཡང༌། རྟོགས་པ་བསམ་མི་ཁྱབ། ཕྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཐོང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུང་བའམ་འཛིན་པར་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 349

གཞན་ཡང༌། ༥༣༡ ཕྲ་རབ་ལ་སོགས་ངོ་བོ་ཡིས། །གཟུང་བ་སྟེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ། གཟུང་མེད་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །གཟུགས་སོགས་བློ་ལ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་འདིའི་སྣང་བའི་གནས་སྐབས་ན། གཟུང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་སྔར་མེད་གང་དེ་འདྲ་དེ་ཕྱིས་སྐྱེས་པ་ཡང་ཅི་ཞིག་ཡིན། གང་གིས་ན་གཟུང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། མ་ཡིན་པ་

ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་སོ།། [༢] དོན་བསྡུ་བ།
༥༣༢ དེའི་ཕྱིར་སེམས་གཞན་གྱིས་རང་བློ་འཛིན་ཡོད་ན། རང་གི་བློ་ལ་འཛིན་པ་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་འདི་ལྟར་ཁས་བླངས་ནས། དེ་མ་ཐག་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཉིད་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་གཟུང་བ་ཉིད་ཡིན་པས་ན། གཟུང་བ་ཉིད་ཡིན་པ། དེའི་ཕྱིར་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཉེ་བར་མ་གཏོགས་པ་དོན་གཞན་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་མིན་ཏེ།695 མཐོང་བ་མེད་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡུལ་གཞན་ལ་འཕོ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཇུག་བསྡུ་བའོ།།གལ་ཏེ་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ངོ་བོ་696ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐ་དད་པའི་ནུས་པ་སྟེ། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ནུས་པ་གཞན་ཡིན་ཞིང་གཞན་པ་ཉིད་ཀྱི་ནུས་པ་ཡང་གཞན་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། ཇི་ལྟར་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ནུས་པ་གཅིག་གིས་ཉེ་བར་སྦྱོར་བར་བྱེད་ན་གཟུང་བའི་ནུས་པའི་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་མེད་པར་གཟུང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། ནུས་པ་གཅིག་དང་ལྡན་པའམ། །ནུས་པ་དུ་མ་དང་ལྡན་པ་ལས་འགའ་ཞིག་འབྲས་བུ་གཅིག་དང་དུ་མ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ།697།འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ནུས་པ་དུ་མ་གཅིག་མེད་པ་ན་ཡང་ནུས་པ་དུ་མ་མེད་ན། ༥༣༣-༤ ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་འབྲས་བུ་དུ་མ་བྱེད། ཅི་ནུས་པ་དུ་མ་གཅིག་མེད་ན་ཡང༌། དངོས་པོ་ཐ་དད་པ། འབྲས་བུ་གཅིག་བྱེད་ཅེས་སྔར་བསྟན་ཟིན་ཅིང་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་གཅིག་ལས་དུ་མ་མི་

695 རྩ་བ། གང་ཡིན་དེ་ཉིད་འཛིན་འགྱུར་བ། །དེས་ན་དོན་གཞན་རྟོགས་མི་འགྱུར།།
696 +ཉིད་ཀྱིས་བཟུང་བ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
697 མེད་པ་ཡིན་ནོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

350 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

འགྱུར།698།དངོས་པོ་གཅིག་ལས་འབྲས་བུ་དུ་མ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དུ་མ་ནི་རྒྱུ་དུ་མ་ལས་ཡིན་ནོ་ཞེས་རང་གི་སྡེ་པའི་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་ལྟར་ནི་ཡིན་ན། གཅིག་ལས་གཅིག་ནི་ཅིར་མི་རུང༌། །འོན་ཀྱང༌། ཚོགས་པ་དག་ལས་ཐམས་ཅད་འབྱུང༌། །ཚོགས་པ་གཅིག་ལས་ཚོགས་པ་ཅིག་ཤོས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ།
གལ་ཏེ་འདི་ལྟར་གཅིག་དུ་མའི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐབས་གཞན་དུ་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་ཇི་ལྟར་ན་འགལ་བར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན།699 དེ་ནི་འགལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དགོངས་པ་གཞན་གྱིས་དེ་སྐད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གཅིག་དུ་མ་བྱེད་པ་ཞེས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དུ་མར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །འོན་ཀྱང་ཚོགས་པ་དག་ནི་རང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་ལ་ཉེ་བར་གནས་པ་དག་ནི། དེ་འདྲ་བར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་གཅིག་འགྱུར་བ་ཡང༌། ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་ཐ་དད་པས་འབྲས་བུ་དུ་མ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་གཅིག་དུ་མ་བྱེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། གཅིག་པོ་དེ་ནི་བྱེད་པ་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་གཟུགས་གཅིག་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་རིགས་མཐུན་པའི་གཟུགས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་རོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚོགས་པ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཚོགས་པ་གཅིག་པོ་འདི་ལ་གནས་པ་དམིགས་པའི་ངོ་བོར་ཉེ་བར་སྦྱོར་བར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་ཡང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཞིང་མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་ལ་གནས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་ཚོགས་པ་གཉིས་པོ་དག་ནི་དུ་མའི་རྒྱུའི་གཟུགས་དུ་མ་ཉིད་བྱེད་པར་བརྗོད་ཀྱི། དེ་ཉིད་གཅིག་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་འགལ་བ་མེད་དོ།700།དེའི་ཕྱིར་འཛིན་

698 རྩ་བ། གལ་ཏེ་གཅིག་ལས་དུ་མ་མིན། །མ་ཡིན་འགའ་ཞིག་གཅིག་ལས་གཅིག །འབྲས་བུ་ཚོགས་པ་དག་ལས་བྱུང་།།
699 འགྲེལ་བཤད་དུ། (སྨད། ༦༣༡) རྣམ་རྩ། ༡/༨༣ དེ་ནི་གཅིག་ཀྱང་དུ་མ་བྱེད། །དེ་དངོས་ཡོངས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་སུ་བསྟན་ཟིན་པ་ལ་བཀྲལ།
700 རྩ་བ། གཅིག་ཀྱང་ཚོགས་པ་གཉིས་འགྱུར་ཕྱིར། །དེ་ནི་དུ་མ་བྱེད་ཅེས་བརྗོད།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 351

པའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་གཟུང་བ་ཉིད་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ།།
གལ་ཏེ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་གཟུང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། ཤེས་པ་དྲན་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་འདི་གཟུང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རྟག་ཏུ་ཤེས་པ་གཞན་དང་གཞན་སྐྱེད་པས་འདི་ཡུལ་གཞན་ལ་འཕོ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དྲན་པ་ལ་ཡང་ཐལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བ་ནི་ཤེས་པ་སྔ་མ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས། དེའི་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུང་བ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་འོངས་པ་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་འཇུག་པས་ཡུལ་གཞན་དུ་འཕོ་བར་མི་འགྱུར་རོ།701།དེ་ལྟར་དྲན་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པར་702གྱུར་པའི་ཤེས་པའམ། གཞན་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ན། གང་གིས་ན་གཟུང་བ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དངོས་པོའི་སྟོབས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་ལས་འཕོ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །མངོན་སུམ་ལ་ནི་ཡུལ་གྱི་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་འདི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཡུལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡུལ་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་རང་གི་ནུས་པ་ལ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །དྲན་པ་ནི་བག་ཆགས་སད་པ་ཙམ་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་ལྟར་ན་སྐྱོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
(ག) དོན་དང་རྣམ་ཤེས་སྔ་མ་ཅིག་ཅར་ཏུ་འཛིན་པའི་ལན་དགག་པ།

དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི།
༥༣༥-༦ གལ་ཏེ་བློ་གཞན་དོན་དང་ནི། །རྣམ་ཤེས་སྔ་མ་འཛིན་འགྱུར་ན།།
གཞན་ནི་ཤེས་པ་འཛིན་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་བློ་ཕྱི་མ་སྟེ། དོན་གང་ལ་འཕོ་བར་འདོད་པའི་དོན་དེ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྔ་མ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འདས་པ་ཅིག་ཅར་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་དེས་ན། ཡུལ་གཞན་ལ་འཕོ་བ་མེད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གང་ཞེ་ན། སེམས་གཅིག་ལ་རིམ་བཞིན་མཐོང་བ་ཅན་ཏེ། རིམ་བཞིན་དུ་འགྱུར་པའི་བརྗོད་པ་གཉིས་མཐོང་བ་དེ་ཉིད། རྟག་ཏུ་གོ་རིམས་ཅན་

701 འཕོ་བར་འགྱུར་རོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
702 -ལེན་པར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

352 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

མི་འགྱུར། །ཅིག་ཅར་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྔ་ཕྱིར་སྣང་བ་ཉིད་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཚེ་ཨ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ།703 ཡི་གེ་ཨ་འཛིན་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཕྱི་མ། ཡི་གེ་ཨི་ལ་སོགས་པ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཡི་གེ་ཨི་དང་ཤེས་པ་སྔ་མ་ཡོད་པའི་ཡི་གེ་ཨ་སྣང་བ་དེ་ལྟར་ན། བློ་གཅིག་ལ་བརྗོད་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ན། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡི་གེ་འཛིན་པ་ལས་གཞན་དུ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །སོགས་པ་སྨོས་པས་ནི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས། ལ་ལར་རྣ་བའི་704རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལ་ལར་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ངེས་པ་མེད་པ་ཅན་གྱིས་ཤེས་པ་དག་གཟུང་ངོ༌།། དེས་ན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འཛིན་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྣང་བ་དང༌། སྒྲའི་སྣང་བ་སྟེ། སྣང་བ་འདི་གཉིས་ཅིག་ཅར་སྣང་བར་འགྱུར་ན། སྣང་བར་འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །གཅིག་ཀྱང་གཉིས་གཉིས་སྣང་བ་ནི། །ཡེ་གེ་ཨ་དང་ཡི་གེ་ཨི་ལ་སོགས་པ་གཉིས་གཉིས་སུ་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བདག་དང་དེ་བློ་སྣང་ཕྱིར་རོ། །དུས་གཅིག་གི་ཚེ་ཡི་གེ་ཨ་རང་འཛིན་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བར་འགྱུར་ཞིང་། ཡི་གེ་ཨིའི་ཤེས་པ་ལ་རང་གི་ཤེས་པ་705ཡོད་པར་སྣང་བ་དེ་ལྟར་ན། གཅིག་ལ་གཉིས་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡི་གེ་ཨི་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཡི་གེ་རེ་རེ་འཛིན་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་སེམས་པ་ཡང་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་གཅིག་ལ་ཡང་རིམ་བཞིན་དུ་སྣང་བས། གཉིས་གཉིས་སྣང་བར་འགྱུར་ན་སྣང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་གཉི་ག་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
(༢) རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པ།

དེ་དེ་ལྟར་ན་རང་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་བསལ་ནས། སློབ་དཔོན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་སྒྲུབ་པའི་ལན་གྱི་གཞུང་འཛུགས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡུལ་གཞན་འཕོ་བ་ན། །ཞེས་

703 རྩ་བ། དཔྱོད་པ་ལ་སོགས་དོན་གཅིག་ལ། །རྟག་ཏུ་རིམ་གྱིས་མཐོང་བ་ཡི། །བརྗོད་གཉིས་རིམ་མིན་ཉིད་འགྱུར་ཞིང་།།
704 མ་དཔེར། སྣང་བའི། ཞེས་ཡོད་མོད་པེ་སྣར་དུ་བྱུང་བ་འགྲེལ་བཤད་དང་མཐུན་པས་དེ་བཞིན་བཅོས། 705 ཤེས་པ་ལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 353

བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་ཏེ། ཤེས་པ་གང་གིས་ཤེས་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དེ་ལ་དུས་དྲན་པ་མཐོང་གི ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མེད་པ་ལ་དྲན་པའི་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན། ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡིན་ན་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་ཡུལ་གཞན་ལ་འཕོ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ན་འཕོ་བ་ཡང་མཐོང་ངོ༌།706།དེ་ལ་ཤེས་པ་གང་ལས་འཕོ་བ་དེ་ན་རང་རིག་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གཞན་གྱིས་ལན་དུ་ཤེས་པ་ཐ་མ་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དྲན་པ་ཡིན་ནོ། །གཅིག་པོ་དེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་པ་དང༌། དྲན་པ་མ་ཡིན་པར་གནས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཡུལ་གཞན་ལ་འཕོ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གནས་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས། གལ་ཏེ་ཡུལ་གཞན་འཕོ་བ་ན། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ལན་འདེབས་པར་མཛད་དོ།།༥༣༧ གལ་ཏེ་ཡུལ་གཞན་ལ་འཕོ་བའི་དུས་ན། ཤེས་པ་ཐ་མ་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མིན་ན། དེའི་ཚེ། ཐམས་ཅད་མྱོང་མེད་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཤེས་པ་སྔ་མ་སྔ་མར་འབྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཐ་མའི་ཤེས་པ་གཅིག་པོ་མ་གྲུབ་ན། །ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཅི་དང་འདྲ་བར་ཞེ་ན། གཞན་གྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་བཞིན། །དཔེར་ན་གཞན་གྱིས་ཤེས་པའམ། །ཡུལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་707ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཉམས་སུ་མྱོང་བར་མི་འགྱུར་རོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ༥༣༨ གལ་ཏེ་བདག་མྱོང་མངོན་སུམ་ཡིན། །གཞན་གྱིས་མྱོང་བ་མ་ཡིན་ན། །གང་གི་ཚེ་བདག་གིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་ཞེས་བརྗོད་པ། དེས་ན་གཞན་གྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བདག་ཉིད་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དེ་གང་ལས་གྲུབ་ན་གང་གིས་དེ་སྐད་བརྗོད། གལ་ཏེ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དེའི་ཚེ་བདག་གམ་གཞན་ལ་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་འགྱུར་ན། འདི་ལྟར་དེ་ཉིད་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །མ་གྲུབ་པ་དེ་གཉི་ག་ལ་ཡང་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཉིད་དུ་བྱེ་

706 མ་དཔེར། འཕོ་བ་ཡང་མ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་དགག་ཚིག་ཡོད་མོད་པེ་སྣར་དུ་མེད་པ་བཞིན་བཅོས།
707 -ཉམས་སུ་མྱོང་བ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

354 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར། དམིགས་པ་འདི་ནི་བདག་ལ་ཡིན་གྱི་གཞན་ལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་དམིགས་པ་ཅན་ཤེས་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ན། དེ་གང་ལས་བདག་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར།
༥༣༩ གཞན་ཡང་གསལ་བའི་རྒྱུ་མིག་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་གསལ་བའི་རྒྱུར་ནི་གྲུབ་མི་འགྱུར། གསལ་བ་སྟེ། དམིགས་པ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།

708།དེ་ལས་
དེ་ལ་གསལ་བ་སྟེ་དོན་འདོད་པ་ནི་གལ་ཏེ་གསལ་བ་མི་འགྲུབ་ན། ཡུལ་དམིགས་པ་མ་གྲུབ་ན་ཡང་དངོས་པོ་གཟུང་བ། གསལ་བ་ཡིན་པ་དེའི་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། འགྲོ་བ་འདི་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པར་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་རང་རིག་པ་ཉིད་ཡིན་པར་འདོད་པར་བྱའོ།།ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློས་སྦྱར་བ་ལས་མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ་སྟེ་གསུམ་པའོ།། །།

708 རྩ་བ། གསལ་རྒྱུ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་གྱི། །གསལ་བར་འདོད་པའི་གསལ་བ་མིན། །གལ་ཏེ་གསལ་བར་མ་
གྲུབ་ཀྱང་།།

བཞི་པ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ལེའུ།

༡ རྗོད་བྱེད་སྒྲུབ་ངག་གི་རང་བཞིན། ཀ རང་གིས་མཐོང་བའི་དོན་བཤད་པ།
༡) འདོད་པ་བརྗོད་པ།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། བམ་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་པ། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རང་གི་དོན་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཏོ། །དེ་ལ་འདིར་རང་གི་དོན་གྱི་1རྗེས་སུ་དཔག་པའི་སྐབས་སུ་བབ་པ་ལས། དེ་སྔར་བསྟན་ཟིན་པ་དེ་ལྟར་ན་མི་འཆད་དོ། །གོ་རིམས་བཟློག་པའི་དགོས་པ་ནི་སྔར་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །ད་ནི་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལུས་པས་བཤད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཞན་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །ཚད་མ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ལས་བཤད་ཟིན་པ་དེ་ལྟར་ན། འདི་ལས་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་འགྲེལ་པ་ཅུང་ཟད་ཙམ་རྩོལ་བ་མཛད་དོ། །གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི། །རང་གིས་མཐོང་དོན་གསལ་བྱེད་ཡིན།2།བདག་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་བ་ནི་རང་གིས་མཐོང་བའོ། །རང་གིས་མཐོང་བ་ཡང་ཡིན་ལ་དོན་ཡང་ཡིན་པ་དེ་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ་ཚིག་གོ།
ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་བརྗོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཙམ་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཚིག་ཡིན་པ་ནི་བླ་སྟེ། རང་གིས་མཐོང་བ་སྨོས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེ་ན། ༡ གཞན་ལ་བསྟན་པར་བྱ་ཉིད་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། རྒྱུའི་ཕྱིར་དོན། བདག་མཐོང་མིན་ཡང་གཞན་དག་གིས། །མཐོང་བ་གཞན་དག་གི་ལུང་ལས་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཅེས་ཁ་ཅིག་གྲངས་ཅན་ནོ། །སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ་མ་གྲུབ་ཏུ་ཟིན་ཀྱང༌། གཞན་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །བརྗོད་པར་འདོད་པའི་རྟགས་ཏེ། ལུང་ལས་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེར་སྐྱ་པའིའོ།།

1 -དོན་གྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
2 ཚད་མ་ཀུན་བཏུས། ༣/༡

356 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

༢) དེ་དགག་པ། ཀ) གཞན་གྱིས་ཁས་བླངས་ཙམ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ།3
༡] སྒྲུབ་བྱེད་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ། ཀ] སངས་རྒྱས་པའི་ཁས་བླངས་ཙམ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་།
དེ་སྤང་ཕྱིར་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པ་དེ་ངེས་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བདག་གིས་མཐོང་བའི་ཚིག །རང་གིས་མཐོང་བ་སྨོས་སོ། །བསྟན་པར་བྱ་བ་ལུང་ལས་གྲུབ་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཅན་གྱི་གྲུབ་པ་དེ། གལ་ཏེ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ན། །རྟགས་དེ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ལུང་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ལུང་ནི་ཚིག་ཡིན་ན། དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞུགས་པ་ཡིན།།
༢ རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཡུལ་ལ་ཚིག།།ཚད་མ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་ཅིང༌།།
ཅི་སྟེ་ཡང་ལུང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་ལུང་ལས་གྲུབ་པ་རྟགས་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་ལུང་གི་ཡུལ་འདི་ལ་རྗེས་དཔག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའམ། གནོད་པ་ཅན་མི་འཇུག་སྟེ། དོན་གྲུབ་པ་ཡང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་གནོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོངས་བརྟགས་ཡོངས་སུ་ལེན་ཕྱིར་རོ། །ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་ལས་དུས་ཕྱིས་ཁས་ལེན་པ་དེ་ལྟར་ན། ཚད་མས་ཡོངས་སུ་ངེས་པ་ལ་ཚད་མ་གཞན་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདིས་ཀྱང་ལུང་གིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ན། ༣ ལུང་ལ་གནོད་ཕྱིར་གཞན་ལ་ནི། །བསྟན་པར་བྱ་བ་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལུང་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་སྨྲ་བ་ནི། 4དེ་ཚེ་ལུང་དེ་ཚད་མིན་ཏེ། ཚད་མས་གནོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་གྲུབ། ལུང་གྲུབ་ན་རྟགས་མ་ལུས་པ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ།༤།གལ་ཏེ་ལུང་དེ་ལྡན་ལ་གྲུབ། །ཅེ་ན། ལུང་ཡང་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་ཡིན་པས་ན་ལུང་དེའོ། །དེ་ཡང་གང་གིས་ཁས་བླངས་པ་དེ་ནི་ལུང་དེ་ལྡན་ནོ། །ལུང་དེ་དང་ལྡན་པ་དེ་ལ་དེ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་འབྲེལ་པ་གྲུབ་ན་ཡང་འགྱུར་མོད་ཀྱི། འདི་ལྟར་གང་གི་གང་ལུང་ཡིན། །གང་ཞིག་གང་དང་ལྷན་ཅིག་འདིའི་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པའི་ཚད་མ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་འབྲེལ་པ་

3 ཐར་གསལ་དུ། ས་བཅད་འདི་ལ། མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་གཉིས་སུ་ཕྱེ་མོད། འདིར་རིམ་པ་དེ་བཀུམ། 4 +སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུའི་ཕྱིར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 357

ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང༌།
ཚད་མ་ཉིད་ཀྱིས་གནོད་གྱུར་པ། །ལུང་དེ་ཇི་ལྟར་གྲུབ་པ་ཡིན།།
གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཚད་མས་གནོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟོག་པ་སྔོན་དུ་གཏོང་བ་ཅན་གྱི་ལུང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།
༥ དེ་དང་འགལ་བ་ཁས་བླངས་པ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཇི་ལྟར་འགྱུར།།
གང་ཞིག་ལུང་དང་འགལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་ལ་གནས་པས་ལུང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་ཁས་ལེན་ན། །དོར་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་དོར་བ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཚད་མིན་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་བསྟན་པར་བྱ་བས་ལུང་དང་འགལ་བ་ཁས་ལེན་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། དེས་ལུང་དེ་དོར་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན། དེ་ཁས་ལེན་པ་ན་ལུང་དེ་དོར་བའི་རྒྱུའི་ཕྱིར། དེ་རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པས་ན། དེས་གྲུབ་པ་རྟགས་སུ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་རྟགས་མ་གྲུབ་པས་གོ་བར་བྱ་བ་ལ་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དེས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ནི་ཚད་མས་གྲུབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།
ཁ] གྲངས་ཅན་རང་ལ་གྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བརྗོད་རིགས་པ།གཞན་ཡང་སྟོན་པར་བྱེད་པས་ཅུང་ཞིག་སྟོན་པ་ན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པ་བརྗོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་འདི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱིས་ཁས་བླངས་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པས་སེམས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ། སྟོན་པར་བྱེད་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་འགའ་ཞིག་གིས་འགྱུར་ཞིང༌། གང་གིས་རང་ཉིད་ལ་ངེས་པས་གཞན་ཡང་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་གང་གི་ཚེ་ཤེས་པས་ཁོ་བོ་སེམས་པ་མེད་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེའི་ཚེ། དེའི་ཚིག་བཞད་གད་དུ་འགྱུར་རོ།༦།དེས་ན་རང་ཤེས་གང་ལས་བྱུང་བ།

5 ཚད་མ་གང་ལས་གྲངས་ཅན་གྱི་སེམས་པ་
མེད་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེས་པ་སྟེ།6 ཅི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་མི་སྨྲ། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་བསྟན་པར་བྱ་བ་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བརྗོད་དོ། །གང་གིས་ན་ལུང་ལས་

5 རྩ་བ། རང་རྟོགས་གང་ལས་བྱུང་གྱུར་པ།།
6 སྐྱེས་པ་དེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

358 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

གཞན་གྱི་མཐོང་བརྗོད་པར་བྱེད། དེ་ལྟར་ན་རང་དང་གཞན་གྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཉིད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
གལ་ཏེ་ཁོ་བོས་གཞན་ལ་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་སེམས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། རང་གི་ལུང་ལ་སོགས་པ་ལས་དེ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་རིགས་པ་གཞན་ལ་མ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་གང་གི་གང་ལུང་ཡིན།7།ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །རིགས་པ་ནི་ལུང་དང་སྦྱོར་བར་བྱེད་དེ། ཡོངས་བརྟགས་ཡོངས་སུ་ལེན་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པས་ལུང་དེ་རིགས་པས་སམ་གྲགས་པས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་གྲང་ན། དེས་ལུང་གང་གིས་སེམས་མེད་པར་གྲུབ་པར་སྟོན་པར་འགྱུར། གལ་ཏེ་རིགས་པས་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། རིགས་པ་གང་གིས་ལུང་གཟུང་ཡིན། །རིགས་པ་དེ་འདིས་ཀྱང་བསྟན་པར་བྱ་བ་འཛིན་ཅིས་མ་ཡིན། ཅིའི་ཕྱིར་འཛིན་པར་བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན། གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་སེམས་པ་མེད་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཁས་བླངས་པ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་པོར་འགྱུར་བ། དེ་ལྟར་ན་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་བརྗོད་པ་ནུས་པ་མེད་ཅིང༌། དོན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་རིགས་པས་གཟུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། དེ་ཉིད་ཚད་མ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དེས་གྲུབ་པའི་སེམས་པ་མེད་པ་ཉིད་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།
གལ་ཏེ་རྣལ་འབྱོར་ལས་སྐྱེས་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་སེམས་པ་མེད་པ་ངེས་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གཞན་དུ་བྱ་བར་མི་ནུས་པ་དེས། རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གཞན་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་གློ་བུར་དུ་སྐྱེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་འགའ་ཞིག་གིས་འདི་འདིའི་གྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་ནས་ནན་ཏན་དུ་བྱེད་ཅིང༌། ནན་ཏན་དུ་བྱས་པ་ལས་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ། ༧ དེ་ནི་སྔར་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གང་གིས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཐ་མལ་བ་སྟེ། ཚུ་རོལ་མཐོང་བར་གྱུར་པའི་སྒྲུབ་པ་དང༌། དབང་པོ་ལས་བྱུང་སྟེ། ནན་ཏན་དུ་བྱེད་པ་དང༌། མངོན་སུམ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གང་གིས་སྐྱེད་པ་སྒྲུབ་པ་དེ་དག་བསྟན་པར་བྱ་
7 རྣམ་རྩ། ༤/༢ཁ

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 359

བ་དེ་དོན་ནུས་ཤེས་ལ། འདི་ལས་འདི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང༌། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཤེས་པ་ལ་ནུས་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་སྟོན་པར་མི་བྱེད།ཇི་ལྟར་ཐར་པ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་འདི་ལ་ཡང་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏེ། དཔེར་ན་མ་རིག་པ་དང་སྲེད་པ་དག་དང༌། སྐྱེ་བ་འབྲེལ་པ་བསྟན་ཞིང་དེ་དག་གི་གནོད་པ་ཅན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་ཡང་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །གནོད་པ་བྱ་བ་དང་གནོད་པར་བྱེད་པའི་འབྲེལ་པ་གཞན་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་གོམས་པ་དང༌། དེའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་འབྲེལ་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། ཐར་པ་དངོས་པོའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་མངོན་སུམ་དེ་དང༌། དེའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་རྣམས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང༌། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་བསྟན་པས་གང་གིས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ལ་སེམས་པ་མེད་པ་ཉིད་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་མངོན་སུམ་དེ་འདྲ་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྟོན་པར་བྱེད་པས་དོན་འདི་ཤེས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་ཁོ་བོ་ལ་དེ་སྐད་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོག་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་དཔྱོད་པར་འགྱུར་བས། སེམས་པ་མེད་པ་ཉིད་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། འགའ་ཞིག་དང་ལྷན་ཅིག་མངོན་སུམ་དེ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང༌སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་པ་བསྐལ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིས་ཀྱང་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། ༨ གང་ཡང་འབྲེལ་པ་རྣམ་ཆད་ཅན། །ཡང་གི་སྒྲ་ནི་དང་གི་དོན་ཡིན་ཏེ། གང་དང་དེ་ལྟར་འབྲེལ་པ་ཆད་པ་ཅན་ནི། སྤྱིས་ཀྱང་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཡུལ་མ་ཡིན་པའོ།8

།འབྲེལ་པ་བསྐལ་པ་ཅན་གྱི་དོན་དེ་དག་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་དང༌། སྒྲུབ་བྱེད་སྤྱོད་པ་ཅུང་ཟད་མེད།

9།དེ་ལྟར་ན་གཞན་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དགོད་པར་
བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཡུལ་དེ་འདྲ་བ་ལ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

8 -དོན་ཡུལ་མ་ཡིན་པའོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
9 རྩ་བ། སྒྲུབ་བྱེད་དཔྱོད་པ་ཅུང་ཟད་མེད།།

360 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ག] ཁས་བླངས་ཙམ་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་བ།
གཞན་ཡང་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡང་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་ལུང་འཛིན་པར་འགྱུར་ཞིང༌། ལུང་དེས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་བས་ན། 10གང་གི་ཚེ་སེམས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། སྐྱེས་བུའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང༌། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་གཞག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང༌།
༩ སྐྱེས་བུའི་བསམ་པའི་དབང་དག་གིས། །དེ་ཉིད་དེ་ཉིད་མིན་རྣམ་གཞག།།
བྱེད་པ་ཡིན་ན་གཏན་ཚིགས་དང༌། །དེར་སྣང་བ་དག་སྐྱེས་བུའི་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་གྱི། དོན་དམ་པ་རྣམ་པར་གཞག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། གཏན་ཚིགས་དེར་སྣང་མེད་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱེས་བུའི་བསམ་པ་དེ་ནི་དངོས་རྟེན་མིན་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་དངོས་པོ་ལ་ངེས་པར་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཏན་ཚིགས་སུ་མངོན་པར་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་རྟགས་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ཉིད་རྣམ་གྲངས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མི་འདོད་པ་དེ་ལྟར་ན། གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཚིགས་དང་དེར་སྣང་བ་དག་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཅན་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང༌། ༡༠ དོན་ཡོད་ཤེས་ལ་ལྟོས་བཅས་ཡིན། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་དོན་མེད་པས་ཤེས་པས་ཏེ། ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་མིན། །དཔེར་ན་མེ་ལ་ཀུན་དུ་བརྟགས་པའི་དུ་བ་ལྟ་བུའོ།།
༢] དེས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་དོན་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ།དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང༌། །སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྟགས་སུ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང༌། དོན་དམ་པར་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་སེམས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་དངོས་པོའི་བཀོད་པས་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གཞན་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་དང་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཡོད་ན་ཡང༌། ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་དོན་ཡང་ངོ༌།། དངོས་དང་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་སྟེ།11།དངོས་པོར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་

10 མ་དཔེར། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་བས་ན། ཞེས་ཡོད་མོད་པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།
11 +དངོས་པོ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྲེལ་པ་མེད་པའིའོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 361

ཀྱང་འོངས་པའི་རྟོགས་པ་དེ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དེ་མེད་རྟོགས་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ།12།ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།དེ་ལྟར་ན་གལ་ཏེ་ཚད་མའི་སྟོབས་ལས་འཁྲུལ་པ་དང་འཁྲུལ་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་འཇོག་པར་བྱེད་པ་དེ་མེད་ན། གང་ལས་འདི་འཁྲུལ་པའམ་མ་ཡིན་ཞེས་ངེས་པར་འགྱུར། གཞན་ཡང༌། ༡༡ རང་བཞིན་དག་གམ་འབྲས་བུའམ། །དངོས་པོ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པ། སྣང་བ་མཐོང་བ་མེད་པ་ཉིད། །སྣང་བ་སྟེ་དོན་ནོ། །མཐོང་བ་མེད་ཉིད་དེ། མི་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །རྟགས་འབྲེལ་པ་སྟེ། གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་གོ་བར་བྱེད་པ་གཞན་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་ནང་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་འདུས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་དེ་དངོས་གྲུབ་ཡིན་ན། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །གྲངས་ཅན་རང་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་གྲུབ། གཉི་ག་ལ་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་ནང་དུ་འདུས་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། ༡༢ བསྟན་པར་བྱ་བ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་གཞན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལས་སེམས་པ་མེད་པ་རྟོགས་པ་ནི། ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལ། མི་རིགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
ཁ) རང་གི་ཐལ་འགྱུར་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ།

དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་གཞན་གྱིས་ཁས་བླངས་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ན། འདི་ལྟར་ན་དེས་དེ་དང་དེར་ཐལ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྐྱོན་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་ཡིས། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས། ཐལ་བ་གང་ཡིན་པ་འདིས་བརྗོད་པ་གང་གཏན་ཚིགས་ངེས་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱས་ནས་དེས་ན་དོན་འགའ་ཞིག་སྒྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། གཉིས་འབྲེལ་ཕྱིར། གཅིག་མེད་ན་ནི་གཞན་མེད་ཕྱིར་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་འབྲེལ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་དག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ལ་འབྲེལ་པ་ཡོད་ན་དེ་དང་འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱང་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མི་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།
12 རྩ་བ། རྟོགས་པ་རྟོགས་པ་མེད་དང་མཚུངས།།

362 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཁ དོན་སྨྲོས་པའི་དགོས་པ།
བདག་གིས་མཐོང་བ་སྨོས་པ་བཤད་ནས། ༡༣ དོན་སྨོས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་བྱས་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དོན་སྨོས་པས་རྟགས་ཉིད་མིན་པར་སྒྲུབ་དོན་ཏོ། །གང་དག་ཅེ་ན། སྒྲ་དག་དང༌། །རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་བདག་ཉིད་ཅན། །ལུང་13རྣམ་པར་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཏེ། ལུང་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི། རྟགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་ལས་དོན་ནི་སྒྲུབ་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་ནི་དངོས་པོ་ལ་རག་ལུས་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་དེའི་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།༡༤།དེ་ལྟར་ན། རྟོག་པ་དང་ལུང་གི་དངོས་པོའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་བྱེད་པ་པོའི་འདོད་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན། རྟོག་དང་ལུང་དག་བྱེད་པ་པོའི། །འདོད་པ་ཙམ་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དང༌། ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི། དངོས་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཇུག་པ་མེད་པའི་རྒྱུའི་ཕྱིར། ལུང་དང་རྟོག་པ་དག་གིས་གཏན་ཚིགས་ཉིད་དུ་བརྟགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་རྣམ་པར་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་སྨོས་པ་ཡང་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
ག གསལ་བྱེད་སྨྲོས་པའི་དགོས་པ།
༡) ཚིག་གཉིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུབ་མི་ནུས་པར་མཚུངས་པ།

ད་ནི་ཕྱོགས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དོན་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་འགོག་པར་བྱེད་དོ། །ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་བརྗོད་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན་ནོ།14།ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་གྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་ན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། དངོས་སམ་བརྒྱུད་པས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་གྲང་ན། དེ་ལ་རེ་ཞིག་དངོས་སུ་ནི། ༡༥ དོན་ལ་སྟེ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ། ཕྱོགས་དང་གཏན་ཚིགས་བརྗོད་ནུས་མེད། །ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག་གམ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཚིག་སྟོན་པར་ནུས་པ་ཡོད་པ་མ་

13 ལུང་དང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
14 ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་རང་འགྲེལ། གཞན་དོན་ལེའུ། ཤོག ༡༧༡

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 363

ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དོན་གྱིས་དོན་རྟོགས་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལས། མེ་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲ་ལས་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་དེས་ན་དེ་དག་ཕྱོགས་དེ་15གཏན་ཚིགས་བརྗོད་པ་དག་ལ་རང་ཉིད་ལས་དངོས་སུ་སྒྲུབ་བྱེད་གནས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་རྣམ་པར་གཞག་པའོ།།
གལ་ཏེ་སློབ་དཔོན་གྱིས་སྒྲ་ལས་བྱུང་བ་ཚད་མ་ཉིད་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་ན་དེས་དོན་གྲུབ་པ་མ་ཡིན། གང་གིས་སྒྲས་སྒྲོ་བཏགས་པ་རྟགས་མ་ཡིན། དེ་ནི་རྟགས་ཉིད་ཡིན་པར་རིགས་པ་ཡིན་ནོ།16།དེ་བས་ན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་ལས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་གཞན་སྦྱོར་བ་ལ་ཡང་དོན་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་དོན་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་གང་གིས་ན་དེ་ལྟར་འགྱུར། འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན།
༡༦ ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག་དེ་འཆད་པ་པོའི། །བསམ་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ།།
ཚད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་སྐྱོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་ཐེ་ཚོམ་དག།སྐྱེ་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག་ལས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་དོན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག་དངོས་སུ་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་ནོ།།
༢) སྒྲུབ་བྱེད་སྟོན་པའི་ནུས་པ་ཡོད་མེད་མི་མཚུངས་པ།
གལ་ཏེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ན་དེའི་ཚེ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ལས་ཀྱང་ཚད་མ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན། འདི་ལྟར་དེས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་དོན་བརྗོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ༡༧ བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་བརྗོད་པ་ཡིས་

17རྒྱུའི་ཕྱིར། བརྒྱུད་པ་ཡིས་ཀྱང་ནུས་
པ་མེད། དོན་གྲུབ་པ་ལ་ནུས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཏན་ཚིགས་བརྗོད་པ་རང་ཉིད་དག།།ནུས་པ་མེད་ཀྱང་བརྒྱུད་པས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་འདོད་པ་དེ། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ནུས་སྟོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
༣) རྩོད་པ་སྤང་བ། ཀ) ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བ།

ཅི་སློབ་དཔོན་གྱིས་དངོས་སམ་བརྒྱུད་པས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་
15 ཕྱོགས་དང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
16 མ་ཡིན་ནོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
17 བརྗོད་པའི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

364 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ན་གང་གིས་ན་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་ཅེ་ན། འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཤེས་ཤེ་ན། དེ་ཉིད་ལས་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བསྟན་པས།18 དངོས་སུ་དེ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །བརྒྱུད་པས་ཀྱང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་གང་ལས་ཤེ་ན། འདི་ལྟར།
༡༨ གཏན་ཚིགས་དོན་གྱི་ཡུལ་ཉིད་ཀྱིས། །ནུས་མེད་དེས་བརྗོད་བསྟན་པ་ཡིན།།
ཡན་ལག་དག་གི་ནང་ནས་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་བོ་ཅག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་དོན་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །འདིས་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ནུས་པ་མེད་པ་དེ་བརྗོད་པ་སྟེ། རྟགས་མ་བརྗོད་པས་ནུས་པ་མེད་པ་དེ་བསྟན་ཞིང་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བརྒྱུད་པས་ཀྱང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ།།
ཁ) རིགས་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ།
༡] ཕྱོགས་ཚིག་སྒྲུབ་ངག་གི་ཡན་ལན་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དགག་པ།
བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་བརྗོད་པ་མེད་ན་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཚིག་ཉིད་འཇུག་པ་མེད་པ་དེས་ན་གལ་ཏེ་དེ་ལའང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག་ལ། ནུས་ཡོད་དེ། གཏན་ཚིགས་ཚིག་ནི་འཇུག་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་མ་ངེས་པར་བསྟན་ཏོ།༡༩།དོན་དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་ཤེས་འདོད། ཤེས་པར་འདོད་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཚོལ་བར་བྱེད་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་རྗོད་པར་བྱེད་པ་19དེ་ལྟར་ན། སྐྱེས་བུ་ཤེས་པར་འདོད་པ་སྐབས་ལ་བབ་པའི་རྟེན་གྱིས་འགྱུར། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་གྱིས་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན་འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ཐེ་ཚོམ་ལ་སོགས་པ་དང༌། ཚིག་ནི་འཇུག་པ་གཅིག་པ་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི། འཇུག་པ་དེ་དག་ནི་ཚོགས་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་ན། གང་ 18 ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་རང་འགྲེལ། གཞན་དོན་ལེའུ། ཤོག ༡༧༡ “གང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་བསྟན་པར་བྱ་བ་དེ་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་སྒྲུབ་བྱེད་ཉིད་དུ་མི་འདོད་དེ། དེ་ཉིད་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།”
19 -རྗོད་པར་བྱེད་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 365

གིས་ན་ཚོགས་པ་དེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཅི་སྟེ་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁས་ལེན་ན་ཡང་། །མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཁས་ལེན་པའི་ཚིག་ལ་ཡང༌། དེ་མཚུངས་འགའ་ཞིག་གིས་སྒྲ་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། གཞན་གྱིས་སྒྲ་ནི་བྱས་པ་ཡིན་ལ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་སྨྲས་པ་དེ་ལྟར། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཚིག་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག་ཀྱང་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ན། དེ་ལྟར་ཐུག་མེད་འགྱུར་ན། དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་20འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱིས་དམ་བཅའ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
གང་གི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག་དངོས་སམ་བརྒྱུད་པས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ༢༠ ནང་གི་ཡན་ལག་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་དོན་འགྲུབ་པ་ལ། ནུས་ཉིད་ནི་ཚུལ་གསུམ་དག་ཏུ་སྟེ། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་སོགས་པར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །ནིའི་སྒྲ་ནི་ངེས་པར་གཟུང་བ་དང༌། རིམ་པ་བཞིན་21དུ་སྦྱར་བའོ། །དེའི་ཤེས་པ་ལ་ནུས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་པའི་དོན་ཉིད་དོན་གྱི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་དེ་ལ་དྲན་པ་སྐྱེད་པ་ནི། གང་ཡིན་པ་དེ་ཚིག་ཉིད་ལ་གནས་པ། ཚིག་ཉིད་དུ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་ནུས་པ་ལས་སམ་ནུས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལས་དེ་གཉི་ག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་གྱི། དེ་ལྟར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།
༢༡ གལ་ཏེ་ཇི་སྲིད་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཡུལ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་མ་བཤད་པ་དེ་སྲིད་དུ་གཏན་ཚིགས་འཇུག་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་དེ་ལྟར་ན་ཡུལ་བསྟན་མེད་པར་ནི་གཏན་ཚིགས་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱུའི་ཕྱིར་གདོན་མི་ཟ་བར་ཡུལ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར། ཡུལ་དག་བཤད་པ་ཉིད་ལས་ནི། །དེའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག་གི་ནུས་པ་ཉིད། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་འགྲུབ་པ་ལ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདིར་ཇི་ལྟར་གལ་ཏེ་ཡང་གཏན་

20 +ཀྱི་ཚིག། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
21 པེ་སྣར་དུ། རིམ་པ་གཞན། ཞེས་བྱུང་ཡང་། འགྲེལ་བཤད་དུ་མ་དཔེར་ཡོད་པ་བཞིན་བཀྲལ།

366 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཚིགས་ཀྱི་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་ཤེས་པར་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
༢༢ གཞན་ཡང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག་འདི་མེད་པར་ཡང་། སྒྲ་ནི་བྱས་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སྟོན་པའོ། །དེ་འདྲ་བའི་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་ཅེས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་བརྗོད་པའི་དོན་གྱིས་ཀྱང་ནུས་པས། དེ་འཇིག་བློར་འགྱུར། དེ་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག་བསྟན་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།༢༣།འདི་ལྟར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག་བསྟན་པ་དག་མེད་པར་ཡང༌། འགྲུབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་ལ་གེགས་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། །རྒྱུའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ། །གསུམ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཉིད། །མ་བསྟན་མ་ཚང་ཉིད་བརྗོད་ཡིན་གྱི། ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག་མ་ཚང་བ་ཉིད་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་སྐྱོན་མ་ཡིན་ནོ།།
༢] རང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ།

ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི། དམ་བཅའ་སྟེ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྨྲ་བ། ༢༤ བསྒྲུབ་བྱ་དག་སྟོན་པ་ལ་སྟེ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བར་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་མ་གྲུབ་པ་སྟོན་པ་ཡང་དམ་བཅའ་བར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་མི་རུང་སྟེ།

22 རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན།
སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་སྐབས་ཉིད་ཀྱིས། །གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་ཐལ་མིན་ཕྱིར།།
སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱིས་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་དག་ཡིན་གྱི། དམ་བཅའ་བའི་ཚིག་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་དག་ཡིན་གྱི། དམ་བཅའ་བའི་ཚིག་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་དག་སྟོན་པ་དམ་བཅའ་བ་ཉིད་དུ་ཐལ་བ་མ་ཡིན་ནོ།།
22 རྩ་བ། བསྒྲུབ་བྱ་བརྗོད་པར་དམ་བཅས་ནའང་། །སྨྲ་དེ་ལ་སྐྱོན་འཐད་མིན་ཏེ། །སྒྲུབ་བྱེད་དབང་དུ་བྱས་ཉིད་ཀྱིས།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 367

དེ་ལྟ་ན་གལ་ཏེ་ཡང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་བརྗོད་པ་དམ་བཅའ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་མེད་པའི་ཕྱིར་བསྟན་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང༌། ༢༥ བྱེ་བྲག་མེད་པར་བསྟན་པས་ཀྱང༌། འདི་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་པར་འགྱུར། ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཡིན་ན་གང་གིས་ན་མ་གྲུབ་པའི་ཚིག་ལ་ཡང་དམ་བཅའ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། རིགས་གཅིག་ཉིད་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ལ། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ན། དམ་བཅའ་བ་ལ་རིགས་མི་མཐུན་པ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན། གང་ལས་དེ་དག་ལས་དམ་བཅའ་བ་ཉིད་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་སྐབས་ཡོད་པ་ཡིན། གཞན་དུ་གལ་ཏེ་བྱེ་བྲག་མེད་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་བརྗོད་པ་དམ་བཅའ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དམ་བཅའ་བའི་ཚིག་ཉིད་བསྟན་པས། དེ་དག་ལ་ཡང་དོགས་པར་བྱེད་པ་23དེའི་ཚེ། རྫ་མཁན་བུམ་པ་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་བུམ་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་དེ་ལྟར། བསྒྲུབ་བྱ་ཐམས་ཅད་ནི་བསྟན་པ་དམ་བཅའ་བ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར། འདིར་ཡང་དེ་དང་དེ་ཉིད་ནི་དཔེར་ན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་བསྟན་པར་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་འདིར་ཡང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་གྱུར་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དག་ནི་དམ་བཅའ་བ་ཉིད་ཡིན་གྱི། རིགས་མི་མཐུན་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་མཚུངས་སོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི།
༢༦ གལ་ཏེ་སྒྲུབ་བརྗོད་སྒྲུབ་བྱེད་ཕྱིར། །གཞན་དག་ལ་ཡང་སྐྱོན་མེད་ན།།
གང་ཡང་དམ་བཅའ་བའི་ཚིག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དེའིཚེཡང་། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་བརྗོད་པ་ལ་དམ་བཅའ་བ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དམ་བཅའ་བསྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་བརྗོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།24 མ་གྲུབ་པའི་དོན་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྲུབ་པའི་དོན་བརྗོད་པ་ཡང་སྒྲུབ་པའི་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་

23 མ་དཔེར། དགོས་པར་བྱེད་པ། ཞེས་ཡོད་མོད་པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།
24 ཡིན་ཏེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

368 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། རིགས་མི་མཐུན་པ་དག་ལ་དམ་བཅའ་བའི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་སྐབས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
ད་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་སྟོན་པ། །ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་བྱེད་ཡན་ལག་ཡིན།།
གལ་ཏེ་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། དམ་བཅའ་བའི་ཚིག་ཀྱང་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན། དེ་ཡང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་ན། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པས་དམ་བཅའ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ལས། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བའི་རིགས་མི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། གཞན་གྱི་དེ་ལ་དམ་བཅའ་བའི་དོགས་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
༣] འགྲེལ་བྱེད་གཞན་གྱི་རྩོད་ལན་འབྲེལ་མེད་དུ་བསྟན་པ།

གང་ཡང༌། ༢༧ ལྟར་སྣང་བཅས་བརྗོད་སོགས་བཀོད་པའི། །ལན་ནི་འབྲེལ་མེད་བཞད་གད་བྱེད། །ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟར་སྣང་བ་དང་བཅས་པ་བརྗོད་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པས་དམ་བཅའ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རིགས་པའི་སྒོའི་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་པས་ཕྱོགས་སྔ་མར་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ།25 འབྲེལ་མེད་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱོགས་སྔ་མ་མཛེས་པར་གསོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བཞད་གད་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་དཔེར་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང༌། ཚིག་ཉིད་དུ་བྱེ་བྲག་ཡོད་པ་ཡིན་ན། སུན་འབྱིན་པས་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ལན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་འབྲེལ་པ་མེད་པ་ཉིད་དང་བཞད་གད་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ན་ནི་དེ་དག་རྣམས། །རིགས་མིན་ཞེས་སྔར་བརྗོད་ཟིན་ཏེ།།
རིགས་པ་དང་ལྡན་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟར་སྣང་བ་དང་བཅས་པ་བརྗོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བཟློག་ན། གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་མེད་པས་ཁྱབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་ཉིད་མ་ཡིན་པས་ན། དེ་ནི་ཕྱོགས་སྔ་མ་ཉིད་

25 འགྲེལ་བཤད། (སྨད། ༦༤༢) “མང་པོ་ལེན་པའི་བུ་ལ་སོགས་པ་རིགས་པའི་སྒོའི་ཊཱི་ཀཱ་བྱེད་པ་དག་གིས་དེ་ལྟར་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་སྔ་མའི་དོགས་པ་བསུ་ནས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།” ཞེས་སོགས་སུ་བཀྲལ།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 369

མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་སུན་འབྱིན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ན། ལྟར་སྣང་བ་དང་བཅས་པ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་པར་བརྒྱུད་པ་དང་འགལ་བ་མི་འཁྲུལ་པ་ཅན་འགོད་པ་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་ན། ནུས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བས། ལན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པའི་ནུས་པ་གང་གིས་དེ་ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་འདིས་ཕྱོགས་སྔ་མའི་ལན་མ་བཏབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཞེས་བཞད་གད་དུ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་འདི་ཕྱོགས་སྔ་མ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །གཏན་ཚིགས་ཀྱང་ཁྱད་པར་ཐམས་ཅད་བྱེད་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་པ་དེ་26ཉིད་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་འགལ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཚིགས་དེ་ལས་ལྡོག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་འདོད་པའི་ཁྱད་པར་དག་གིས་གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པ་མེད་པ་དང་ལན་ལྡོག་པ་27མེད་པའི་ཕྱིར་འགའ་ཞིག་ཀྱང་མ་ངེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཁྱད་པར་ཅི་འདྲ་བ་འབྲས་བུ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་པ་དེ་དང་དེར་ནི་སྔར་རིགས་བྱེད་སྐྱེས་བུས་མ་བྱས་པ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱས་པར་དཔྱད་ཟིན་ཏོ།།28 ༢ བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་རང་བཞིན། ཀ ཤུགས་བསྟན་བསྒྲུབ་བྱའི་རང་བཞིན།
༡) རང་ལུགས་ཀྱི་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ། ཀ) མདོར་བསྟན།

གལ་ཏེ་ཕྱོགས་བསྟན་པས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེས་ན། འོ་ན་འདི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡང་རྩོད་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་དང༌།རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གཞན་གྱི་ཡིན་ནོ། །བདེན་ཏེ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་བརྗོད་པ་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་དང༌། གོ་བར་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང༌། ༢༨ བསྒྲུབ་བརྗོད་རྟོགས་པའི་དོན་ཅན་ཉིད། །ཡིན་ཡང་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་བརྗོད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང༌། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བཟློག་

26 +ཉིད་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་འགལ་བ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
27 -མེད་པ་དང་ལན་ལྡོག་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
28 ཐར་གསལ་དུ། (སྨད། ཤོག ༢༥༢) འདི་ལེའུ་དང་པོའི་རང་འགྲེལ་གྱི་རིག་བྱེད་འགོག་པའི་ཐད་ལ་དགོངས་པར་གསུངས་པས། རང་འགྲེལ། ཤོག ༡༧༤ ཐད་ལ་གཟིགས།

370 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

པས་བསྟན་བཅོས་བྱེད་པ་ལོག་པར་སྨྲ་བ་དེ་ལྟར་ན། བསྟན་པར་བྱ་བ་དེ་ལ་རྨོངས་མེད་ཕྱིར་ཏེ། རྨོངས་པ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་རོ།།
བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དེའི་མཚན་ཉིད་བཞི། ངོ་བོ་བཞི་སྟེ། མ་གྲུབ་པ་དང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་ངོ་བོ་བཞིའོ། །དེ་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མདོ་ལས་ངོ་བོ་ཁོ་ན་བདག་ཉིད་འདོད་ཚིག་གིས།
༢༩ མ་གྲུབ་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་དོན་བརྗོད། །རྒོལ་བས་ཁས་བླངས་པ་གཟུང་ངོ༌།།
ཅི་རིགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །རང་གི་ངོ་བོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་གྲུབ་པར་གཟུང་ངོ༌། །རང་གི་ངོ་བོ་ཁོ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའོ། །འདོད་པའི་སྒྲས་ནི་འདོད་པས་ཡུལ་དུ་བྱས་པའོ། །བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲས་ནི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་འགོད་པར་བྱེད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱིས་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་གཟུང་ངོ་། །འདིར་སྔ་མ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་ལ་མ་རེག་པར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མང་བ་ཉིད་ཀྱིས། དོན་གྱིས་བརྗོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དོན་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་འདིར་མ་བརྗོད་པ་འདོད་པས་ཡུལ་དུ་བྱས་པའོ། །བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་དེའི་སྒོ་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་ལྟག་གཅོད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་སྨྲའོ། །དེ་དག་བསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། མ་བརྗོད་ན་ཡང༌། འདོད་པས་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད། །ཅི་དང་འདྲ་བར་ཞེ་ན། བདག་གི་དོན་བཞིན་ཏེ། དཔེར་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་འདིར། བདག་གི་དོན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་མ་བརྗོད་ཀྱང༌། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ།།
གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲས་རྒོལ་བས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་བོར་ནས། གཞན་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་བཟློག་པ་བྱས་པ་དེའི་ཕྱིར། བདག་ཉིད་ཅེས་བྱ་བས་བསྟན་བཅོས་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས། སྔར་ཁས་བླངས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ལྟོས་པ་ཉིད་འགོག་པར་བྱེད་ཅེ་ན།29 བདེན་ཏེ་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲས། ༣༠ གཞན་འདོད་ཐམས་ཅད་བཟློག་ན་ཡང༌།། བསྟན་བཅོས་ལས་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། དེར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་
29 མ་དཔེར། བྱེད་ཅིང་། ཞེས་ཡོད་མོད་པེ་སྣར་དུ་བྱུང་བ་བཞིན་བཅོས།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 371

ཡིན་ནོ་ཞེས་དོགས་པའི་གནས་སུ་འགྱུར་རོ།།
འགྲེལ་ལས་བདག་ཉིད་སྒྲ་བརྗོད་པ། །དོགས་པའི་གནས་ནི་བཟློག་པ་སྟེ།།

30

སློབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ལོག་པར་རྟོག་པ་ཡང་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ།། དེའི་ཕྱིར་བདག་གི་སྒྲ་དེ་དག་དེའི་དོན་དུ་བྱས། ལོག་པར་རྟོག་པ་ཡང་བསལ་བའི་དོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།།
ཁ) རྒྱས་བཤད། ༡] འདོད་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།ཀ] ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་བཤད།

གལ་ཏེ་རྒོལ་བས་འདོད་པ་ཉིད་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་འགལ་བ་རྣམས་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཚོགས་པ་གཅིག་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན། དེ་ལས་བཟློག་པའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡང་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་བདེན་ཏེ། ཚོགས་པ་ལས་བཟློག་པའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་འགལ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་པ་ཉིད་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་དོན་གཅིག་སྒྲུབ་པར་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད།༣༡ ལྟོས་པས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི། །བྱེ་བྲག་དེ་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན།།ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཡོའི་ཐ་སྙད་ནི་ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་གཞི་31ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྐྱོན་བསྟན་པའི་དོན་ཏོ། །གལ་ཏེ་གཞན་གྱིས་མ་བརྗོད་པར་ཡང་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བར་རྟོགས་ཤེ་ན། འདི་ལྟར། མ་བརྗོད་ན་ཡང་འདོད་པ་ཡིས། །གནས་སྐབས་ལས་ནི། རྩོད་པའི་སྐབས་ལས། རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ།།
༣༢ འདོད་པས་ཡུལ་དུ་བྱས་པས་དེའི་དཔེའི་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་ཡང༌། སྐྱོན་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱི། བརྗོད་པ་ཙམ་ཉིད་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་སྐད་དུ་འགའ་ཞིག་གིས་བརྗོད་ཅེ་ན། བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གང་དུ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། ཇི་སྐད་བཤད་བཞིན་ཏེ།32 གལ་ཏེ་བདག་གཞན་དེ་ 30 མ་དཔེར། བརྗོད་པ་སྟེ། ཞེས་བྱུང་མོད་རྩ་བར་ཡོད་པ་བཞིན་བཅོས།
31 མ་དཔེར། ཁྱད་པར་བཞི། ཞེས་བྱུང་མོད། པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།
32 འགྲེལ་བཤད་དུ། (སྨད། ༦༤༦) “སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་གཞན་ནི་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་བདག་གི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ངག་གི་དོན་ཡིན་པ་དེ་བས་ན།” ཞེས་སོགས་སུ་བཀྲལ་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་གཏན་ཚིགས་དེ་ལ་དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་ཉེས་པ་

372 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

མ་གྲུབ། དཔེ་ལའོ། །དཔེ་དེ་ལ། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་སྐྱོན། །འདོད་པ་གནོད་བྱེད་ཡིན་ཏེ།33 འགལ་བར་འགྱུར་རོ།།
གཞན་ཡང༌། ༣༣ གལ་ཏེ་གང་ལ་རྩོད་པ་ཡིས། །དོན་གང་ལ་རྩོད་པས་ཏེ་དཔེར་ན་ཅི་བདག་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་བདག་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་དགོད་དེ་ཉེ་བར་འགོད་པར་བྱེད་པ་ན། བདག་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་འདོད་པ་སྟེ། དེ་བསྒྲུབ་བྱ་མིན་ནའོ། །འོ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་ཅི་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གཞན་དུ་ནི་གལ་ཏེ་རྩོད་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། མི་འདོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་མིང་ཅན་དང་འབྲེལ་པ་ལས་སྔར་སྒྲའི་ངོ་བོ་དོན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་འདིར་སྒྲའི་ངོ་བོ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཙམ་གྱིས་དོན་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ན། དོན་དང་ལྡན་པར་ཡང་འདོད་དོ། །དེའི་ཚེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་མི་འདོད་པར་འགྱུར་རོ། །འབྲེལ་མེད་འགྱུར། དཔེར་ན་སྤྱིར་གཞན་གྱི་དོན་ཉིད་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།།
ཁ] རྣམ་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་བཤད།
(༡) གང་རུང་གི་སྤྱི་དོན་གཞན་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པ་ཁེགས་པ།
༣༤ བསྟན་མ་ཐག་པའི་ཚུལ་འདིས་ནི་གཉིས་བཅས་སྦྱོར་བ་ལ། རྗེས་འགྲོ་དང་ནི་འགལ་བ་དག།བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བས་སྟོང་པ་ཡིན་ན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གཏན་ཚིགས་ལ་འགལ་བའི་སྐྱོན་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན་བུམ་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སྐྱེས་བུས་མངོན་པར་གསལ་བ་སེམས་པ་ཡོད་པ་ཅན་དང་། ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་བུམ་པའི་ནང་ནས། གང་ཡང་རུང་བས་གཉིས་པ་དང་བཅས་ན་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཨུཏྤལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩིག་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།། འདི་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྩིག་པ་ལས་སྐྱེས་བུ་དེ་འདྲ་བ་གཉིས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ཅི་སྟེ་ཡང༌། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་སྤྱིར་འདོད་ན། །དོན་

འཇུག་པར་གསུངས་པ་བཀོད་མོད། གཞུང་ངོས་འཛིན་མ་མཛད།
33 རྩ་བ། སྐྱོན་ཡང་ཇི་སྐད་བདག་གཞན་ན། །དེ་མ་གྲུབ་ཅེས་བཤད་བཞིན་ཏེ། །དེར་ནི་འདོད་ལ་གནོད་བྱེད་ཡིན།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 373

གཞན་གང་ཡང་རུང་བ་སྤྱིར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བར་འདོད་པ་དེས་ཁྱད་པར་ཅན་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཕྱིར་སྐྱོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ༣༥ དེ་ཉིད་སྤྱིར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལུས་ཁས་ལེན་མེད་གྲུབ་མི་འགྱུར།

34 ལུས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ལེན་པ་
མེད་ན།35 གཉི་ག་ལ་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུའི་ཕྱིར་རོ། །གཉི་ག་ལ་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་ན་གང་ཡང་རུང་བའི་རྟེན་ཡིན་ན། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། སྤྱི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་བུམ་པ་ལ་རང་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལུས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་དོགས་པས་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ཡང་རུང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཚིག་འགའ་ཞིག་36དོན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་བྱས་སྟོང་པའི་བརྗོད་པ་རྣམས། །དེ་དེ་སྐད་དུ་བཤད་པའི་ཚིག་མི་ཤེས་ཀྱིས་བསླང་ཞིང་བླུན་པས་བསླངས་ཤིང་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ༣༦ གལ་ཏེ་སྒྲ་དོན་ཁྱད་པར་གྱིས་རྟོག་ན། བྱེད་ན་འཇིག་ལའང་མཚུངས་པ་ཡིན། །སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་ཡང༌། དོན་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པ་ན། བུམ་པ་དང་སྒྲའི་ཁྱད་པར་ལ་རྟོག་པས་སྐྱོན་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ།37།འདི་ལྟ་སྟེ། མི་རྟག་པ་སྤྱིར་གྱུར་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དག་ནི་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་དང་བུམ་པའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་38ཐ་དད་པར་རྟོག་པ་ན། འདི་ལའང་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྒྲ་ལ་སྒྲའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་སྟེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་དོགས་པས་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བུམ་པའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་གཞན་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་སྒྲ་དང་བུམ་པ་དག་ཐ་དད་པར་རྟོག་པ་ལ། ཁས་བླངས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་འགལ་བའམ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བས་སྟོང་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

34 རྩ་བ། ལུས་མི་འགྱུར་ན་གྲུབ་མ་ཡིན།།
35 དངོས་པོ་ཁས་ལེན་པ་མེད་ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
36 འབའ་ཞིག པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
37 རྩ་བ། སྒྲ་དང་བུམ་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས། །རྟོག་ན་འཇིག་ལའང་མཚུངས་པ་ཡིན།།
38 མ་དཔེར། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་བུམ་པའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ནས། ཞེས་བྱུང་མོད་པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པ་བཞིན་བཅོས།

374 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

སྐྱོན་དེ་དང་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འཇིག་པ་གྲུབ་པ་ཡིས། དེ་ལྟ་ན་སྒྲ་ནི་གྲུབ་ཕྱིར་རོ། །མི་རྟག་པ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ནི་བུམ་པ་དང་རྩིག་པ་ལ་གང་ཡང་རུང་བ་དོན་གཞན་ཉིད་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བར་འདོད་པ་ཉེ་བར་འགོད་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བས་སྟོང་པ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་ནི་མི་སྨྲའི། འོན་ཀྱང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དེ་འདྲ་བ་ཉིད་དཔྱད་ན་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་འདི་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལྟར་ན་འཇིག་པ་སྤྱིར་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དང་ལྡན་པར་ཕྱིས་སྒྲ་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ།།གང་ཡང་རུང་བ་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། ༣༧ གང་གིས་ན་གང་ཡང་རུང་བ་དེ་ལྟར་དོན་གཞན་ཡོད་ན། དེ་ལྟར་ན། བུམ་པ་ཡང་གང་ཡང་རུང་བ་གཉིས་པ་དང་བཅས་པའི་བུམ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཇི་ལྟར་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲ་དེ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། གཅིག་ལ་མི་རྟག་པ་གཉིས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།། དེ་བས་ན་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་སྒྲའི་རྟེན་ལ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་སྐྱོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་སྒྲས་ཁྱད་པར་མི་རྟག་ཅེས་མི་འཇུག།ཆོས་ཅན་སྒྲས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་མེད་པ་དེ་ལྟར་ན། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དེས་སྟོང་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ༣༨ མི་ལྡན་ལྡོག་ཕྱིར་རོ། །མ་འབྲེལ་བ་རྣམ་པར་གཅོད་པར་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་ལྡན་གཞན་དང་ལྡན་པ་དག །རྣམ་གཅོད་ཕྱིར་ན། མ་འབྲེལ་པ་དང་གཞན་དང་ལྡན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་དག་གིས། རྣམ་གཅོད་ནི་རྣམ་གཉིས་ཏེ། ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ།39།དེ་ལ་མི་ལྡན་པ། བཟློག་ལ་མ་འབྲེལ་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་བྱས་པ་ན། གཞན་དང་འབྲེལ་བ་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན། རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་ཡིན། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ།
༣༩ དེ་སྤྱི་མི་རྟག་པ་ཉིད། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། གྲུབ་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་
39 འགྲེལ་བཤད་དུ། (སྨད། ༦༥༡) ཕྱོགས་ཆོས་དེ་ཆས་ཁྱབ་པ་ཡི། །ཞེས་པའི་ཐད་ལ་ངོས་བཟུང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 375

ཏེ། མ་འབྲེལ་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །གང་བྱས་པ་དེ་ནི་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བས། མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱབ་པས་བསྟན་པ་དང༌། སྒྲ་ཡང་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་འབྲེལ་པ་རྣམ་པར་གཅད་པའི་སྤྱིས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་སྐྱོན་གྱི་དོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་མ་འབྲེལ་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་དེ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི།40 སྒྲ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ཅན་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་སྐྱོན་ལྡན་མེད་དོ།།
(༢) མི་འདོད་པའི་ཚོགས་སྤྱི་དོན་གཞན་བཀག་པས་འདོད་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་པར་འདོད་པའང་ཁེགས་པ།༤༠ འདོད་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཚིག་འདིས་ནི། གང་བྱས་པ་དེ་ནི་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་ཡང་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་བཞིན་དུ་གཏན་ཚིགས་ཆོས་ཅན་སྒྲས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་སྒྲ་ལ་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཅིང༌། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲ་མེད་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་ན། ཆོས་ཅན་ཆོས་དག་གིས། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཁྱད་པར་ཅན། །འགོག་པར་བྱེད་པའི་རྒོལ་བ་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྐྱོན་འདི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་ཅན་དེ་ལྟར་མི་སྒྲུབ་ཕྱིར།།
སྒྲ་ཆོས་ཅན་ལ་སྤྱི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་གང་གིས་ན་དེ་ལས་བཟློག་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། འགལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར།
༤༡ ཚོགས་པ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བ་ནི། །ཆོས་ཅན་ལ་ནི་འགལ་བ་མེད།།
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་མི་འདོད་པས་སོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྲ་འདིར་ཆོས་འབའ་ཞིག་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན།41།མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པ་སྒྲ་ལ་སྒྲུབ་པར་འདོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་འདོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དེ་ལས་བཟློག་པ་ལ་འགལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

40 ཕྱིར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
41 རྩ་བ། ཆོས་ཅན་ལ་ནི་ཚོགས་པ་དག །བསལ་བ་འགལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། །གང་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་འདོད་མིན།།

376 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

༢] རང་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ཀ] དངོས། (༡) དགོས་པ་མདོར་བསྟན།
ད་ནི་བདག་ཉིད་སྨོས་པ་འཆད་པར་བྱེད་དེ།
༤༢ ཆོས་ཅན་གཅིག་ལའང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི། །ཆོས་རྣམས་དུ་མ་ཁས་ལེན་ཀྱང༌།།བསྟན་བཅོས་ལས་ཁས་བླངས་སུ་ཟིན་ཀྱང༌། གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་བྱེད་པ་དེས་ཆོས་ཅན་གཅིག་ལ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་མང་པོ་མངོན་པར་འདོད་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་། གང་ཞིག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་འགོད་པར་བྱེད་པ་དེས་བདག་ཉིད་འདོད་པ་སྟེ། མི་རྟག་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བར་འདོད་པ་དེ་ཉིད་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་བསྒྲུབ་བྱར་འགྱུར་གྱི། བསྟན་བཅོས་བྱེད་པའི་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་དོན་དུ་བདག་ཉིད་སྒྲ་སྨོས་སོ།།

42

(༢) དགོས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།43 (ཀ) གཞན་སྡེ་ལུང་དོན་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་དགག
[༡] མདོར་བསྟན་པ།

༤༣ གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ཁས་བླངས་ཕྱིར། །རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེས་བསྟན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་གཟུང་བར་བྱ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། ཐམས་ཅད་བཟུང་བས་ཇི་ལྟར་ཁས་བླངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཚོགས་ལས་ཆོས་གཅིག་ལ་ཡང༌། རབ་ཏུ་གནོད་པ་སྟེ། ཡིན་ན། གཏན་ཚིགས་དང༌། དམ་བཅའ་བ་དག་སྐྱོན་ཏེ། གཏན་ཚིགས་འགལ་བར་འགྱུར་ནའོ། །དམ་བཅའ་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གསལ་བ་44ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཡན་ལག་ལས་ཡན་ལག་ཅན་གཞན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་བཤད་པ་དང་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ།༤༤།དེ་ལྟར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་པ་ན། བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ལས་ཆོས་ཅན་དྲི་ལ་སའི་ཡོན་ཏན་ཉམས་པའི་ཕྱིར། སའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་བཟློག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བྱས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བསྟན་བཅོས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་འགོད་པ་གང་ཡིན་ 42 རྩ་བ། བདག་ཉིད་འདོད་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ཞེས། །བདག་ཉིད་ཀྱི་ནི་སྒྲ་སྨྲོས་སོ།།
43 ཐར་གསལ་དུ། ས་བཅད་འདི་ལ། རང་སྒྲའི་འཐད་པའི་ཕྱོགས་བཞག་པ་དང་། མི་འཐད་པའི་ཕྱོགས་སུན་འབྱིན་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ཞིང་། དང་པོ་ལ། གཞན་སྡེ་ལུང་དོན་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། རང་སྡེ་ལུང་དོན་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ། བཅས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ཡོད་མོད། འདིར་ས་བཅད་རིམ་པ་གཅིག་བཀུམ་སྟེ་བཀོད་ཡོད།
44 བསལ་བ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 377

པ་དེ། བསྟན་བཅོས་ལ་འདོད་པའི་ཆོས་ཀྱིས་གནོད་པ་ན་འགལ་བར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་འགའ་ཞིག་བསལ་བ་ལྟ་བུའོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་དེ་ནི་སྐབས་མིན་མ་ཡིན། ཆོས་ཅན་སྒྲ་ལ་དྲི་སའི་45ཡོན་ཏན་ཉིད་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་བསྟན་པ་ན་ཡང་འགལ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཞན་ལ་མཚུངས།

46དེ་ལྟར་ནི་དྲི་ལ་སའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་ཀྱི་
སྐབས་མ་ཡིན་པ་དེ་གཞན་ལ་ཡང་སྟེ། སྒྲ་ལ་ཡང་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མཚུངས་ཤིང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དེ་བཟློག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་རོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ༤༥ ཅི་སྟེ་འདིར་ཆོས་ཅན་སྐབས་ཡིན། ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་འདི་ལ་ཆོས་ཅན་སྒྲའི་སྐབས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་དམ་བཅའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ཉེས་པ་དེ་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡིན་གྱི། སའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྐབས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལན་མིན་ཏེ། རྒོལ་བས་བཀོད་པའི་སྐབས་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཅན་ལ་བརྟེན་པས་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་བཟློག་པ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། གང་གིས་སའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་བཟློག་པ་ལ་མི་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། བསྟན་བཅོས་དོན་སྒྲུབ་བྱེད།

47 སྐབས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། རྒོལ་བས་བཀོད་པ་
ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱང་སྐབས་ཉིད་ལ་ལྟོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྐབས་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། ཆོས་ཅན་ལ་གྲགས་པའི་ཆོས་གཅིག་ཀྱང་ལ་ལར་འགའ་ཞིག་དང་འགལ་ན། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལས་བཟློག་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།
ཆོས་ཅན་ཆོས་སོགས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི། །ཅི་སྟེ་རྒོལ་འདོད་སྒྲ་འགྱུར་ན།།
ཅི་སྟེ་རྒོལ་བ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེ་བྲག་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་
45 མ་དཔེར། དྲི་ཟའི། ཞེས་ཡོད་མོད་པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།
46 རྩ་བ། གཏན་ཚིགས་འགལ་འགྱུར་སྐབས་མིན་ཕྱིར། །མིན་ན་དེ་ནི་གཞན་ལའང་མཚུངས།།
47 རྩ་བ། དེ་ལ་བསྟན་བཅོས་དོན་གནོད་ཉིད།།

378 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

སྒྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེ་བྲག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་གྱི་48ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་བཞིན་ནོ།། སོགས་པ་སྨོས་པ་ནི། གང་དང་གང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་སྤྱིའི་ཕྱོགས་གཅིག་གི་བྱེ་བྲག་གིས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་རྒོལ་བས་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཆོས་ཅན་ཆོས་སོགས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱིས་རྒོལ་བའི་འདོད་པ་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བཟློག་ན་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་མིན་49པས་ཁྱད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལྷག་མ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ།།
གཞན་ཡང༌། ༤༦ གནས་སྐབས་འགའ་ཡིས་འདོད་འགྱུར་བ། །རྒོལ་བའིའོ། །དེ་ཡང་སྟེ་འདོད་པའོ། །སྐབས་སུ་བབ་པ་དེ་དག་གིས་རྟོགས་འགྱུར། །ནུས་པ་རྒྱུར་གྱུར་པ་གང་གིས་འདོད་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན།

50།ཞེས་
བྱ་བ་མངོན་པར་འདོད་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་སྨྲ་བ་གཞན་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་རིགས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་སྟེ། གསལ་བར་དབང་ཕྱུག་དག་གིས་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།།
༤༧ གཞན་ཡང༌། འབྲས་བུའི་རྟགས་ཅན་མིན་དེ་བརྗོད། །དེ་སྐད་དུ་རྒོལ་བའི་འདོད་པ། འཁྲུལ་པ་ཡིས་ནི་གནོད་པར་འགྱུར། །འདི་ལ་འབྲས་བུའི་རྟགས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ན་ཞེས་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱར་རོ། །འབྲས་བུར་གྱུར་ན་འདོད་པ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་འདོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་འཁྲུལ་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། དེ་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་མིན་དོན་ལའང༌། གནོད་འགྱུར་གཞན་ལ། སྐབས་སུ་བབ་པའི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ལ་ཅི་ཞིག་གནོད། ཅུང་ཟད་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞིག་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་གནོད་པ་ན། དེ་ལ་གནོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ 48 མ་དཔེར། གྱི་ཞེས་པ་མེད་མོད་པེ་སྣར་དུ་བྱུང་བས་དེ་བཞིན་བསྣན།
49 མེད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་མེད་པས་ཁྱབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དགོས་སྙམ། 50 རྩ་བ། དེ་རྟོགས་པ་ཡང་དེ་དག་གིས། །ནན་གྱིས་ཁྱོད་འདི་འདོད་ཅེས་པ། །གསལ་བར་དབང་ཕྱུག་སྤྱོད་པ་ཡིན།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 379

ན་བསྟན་བཅོས་ལ་མཐོང་བ་ལ་གནོད་པ་ན། རྒོལ་བས་འདོད་པའི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་གནོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།51 གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
[༢] རྒྱས་པར་བཤད་པ།[ཀ] དངོས་སྟོབས་ཡུལ་ལ་ལུང་གནོད་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ།

༤༨ དེ་ལྟར་ནི་རང་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་སྟེ་རང་གི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ། རྗེས་དཔག་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞུགས་པ་ལུང་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་བཤད། རྗེས་སུ་དཔག་པ་དེས་གྲུབ་དངོས་པོ་ཅུང་ཟད་དེ་ནི་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་དེ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་བྱ་བར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཚེ་བསྟན་བཅོས་ལ་མཐོང་མེད།52།གནོད་པའམ་མེད་པ་ཞེས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་དེ་ཐོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད། ༤༩ གལ་ཏེ་རྩོད་ངོར་དེ་ཚེ་འགྱུར། །བསྟན་བཅོས་ཁས་བླངས་ནས་རྩོད་པའི་སྐབས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་པ་དེས་དེ་ལ་གནོད་པ་ན། རྒོལ་བས་རྩོད་པ་དེ་དོར་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན། དེའི་ཁས་བླངས་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་ཚེ། དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞུགས་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་དཔྱོད་པའི་དུས་ན་སྐྱོན་དེ་མིན་ཏེ། ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ཁས་བླངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁས་བླངས་པ་ཡང་དཔྱོད་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁས་བླངས་པ་ཉམས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་ན་སྟེ། ཁས་ལེན་པར་བྱེད་ནའོ། །དཔྱོད་པ་འདི་ཐབས་ཡིན། དེས་ནས་སྔར་དཔྱད་ཅིང་ཕྱིས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དཔྱོད་པའི་དུས་ན་ཁས་བླངས་པ། །དེ་ཚེ་ཡོད་ཀྱང་ཡན་ལག་མིན། །དཔྱོད་པའི་དུས་ན་ཡོད་ན་ཡང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ་ཡན་ལག་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ།།
[ཁ] ལུང་གིས་གནོད་པའི་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ།

ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་མངོན་སུམ་དང༌། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཡུལ་ནི་སྔར་53རྣམ་པར་དག་པར་བྱ་བ་དག་ཡིན་ཏེ། ༥༠ དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དཔྱོད་པས་ཡུལ་ནི་གཉིས་པོ་དག །རྣམ་པར་དག་པའི་

51 +འོན་ཀྱང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
52 རྩ་བ། དེ་ཚེ་བསྟན་བཅོས་ལྟོས་མ་ཡིན།།
53 +རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་སྒོ་ནས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

380 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཕྱིར།

54 བསྟན་བཅོས་ཡོངས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་པར་འདོད་པ་དུས་དེར་འགྱུར། ཡོངས་སུ་བརྟགས་པའི་དུས་ལས་དུས་ཕྱིས་བསྟན་བཅོས་ལེན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཚེ་བསྟན་བཅོས་ཉིད་ཀྱིས་གནོད་པར་རྒོལ་བ་ལ་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ༥༡ དེ་དང་འགལ་བ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བས་སོ། །དེ་གྲུབ་པའི་དོན་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ལ་མཐོང་བའི་དོན་དག་ལ་དཔྱོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་དཔྱོད་དུ་མི་རུང་ཉིད་ཕྱིར་རོ། །བསྟན་བཅོས་ལ་འགལ་བ་ཡོད་ན་དེས་བསྟན་པའི་དོན་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ།55 གཏན་མེད་པའི་དཔྱད་པ་མི་འཇུག་གོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་ཡུལ་གཉིས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཕྱིས་གནས་གསུམ་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གང་གི་ཚེ་ཁས་ལེན་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། དེའི་གནས་གསུམ་པ་ལ་འཕོ་བར་འགྱུར་པ་དེ་ལ། གནས་གསུམ་པར་ནི་འཕོ་བ་ན། །ཡོད་ན་བསྟན་བཅོས་ཁས་ལེན་པ་རིགས་ལྡན་ཡིན། དེའི་ཚེ་དེས་བསྟན་པའི་དོན་དཔྱོད་པ་ལ་ལུང་གནོད་པ་ཅན་ཡིན་ནོ།།
༥༢ དེ་ལའང་དེ་ལྟར་བསྟན་བཅོས་ཡོངས་སུ་ལེན་པ་ན། བསྟན་བཅོས་ལ་མཐོང་བ་གནོད་པར་བྱ་བའི་དོན་ཐམས་ཅད་བསལ་བར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་སྐབས་སུ་བབ་པ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་མེད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཉིད་ལ་གནོད་པ་དག །བསལ་བར་བྱ་བའི་གཞན་མིན་ཏེ། །གཞན་གནས་སྐབས་ལ་བབ་པའི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དང་མ་འབྲེལ་བ་དག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ་ཕྱིར་རོ། །དྲི་ལ་སོགས་པ་ལ་སའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བསལ་བ་དང་།56 བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཉིད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་བརྗོད་པ་ན་ཡང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།བསྟན་བཅོས་ཁས་བླངས་ནས་རྩོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ལ་ལུང་གི་དོན་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་གྱུར་པ་དེ་ལ། བསྟན་བཅོས་ཁས་བླངས་པ་མེད་པར་དེ་རྣམ་པར་གཞག་པའི་དོན་དག་ལ་དཔྱོད་པ་ཉིད་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཚེ་བསྟན་བཅོས་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ 54 ཕྱིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
55 རྩ་བ། དེ་གྲུབ་དོན་ལ་དེ་དང་ནི། །འགལ་བར་སེམས་པ་མི་རུང་ཕྱིར།།
56 མ་དཔེར། གསལ་བ་ན། ཞེས་ཡོད་མོད་པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 381

དཔྱོད་པ་ན། གྲུབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་དེའི་ཚེ། ལུང་ལ་གྲགས་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ལ།
༥༣ དཔྱོད་པ་ཀུན་ལ་བསྟན་བཅོས་དག།།བཟུང་ཞེས་ལུགས་འདི་གང་གིས་བྱས།།འགའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་བྱས་པ་རིགས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་ད་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཁས་ལེན་པ་ཅན་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཅན་གྱི་དཔྱོད་པ་ཡོད་ན། དངོས་པོ་གྲུབ་ཀྱི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དངོས་པོའི་འབྲེལ་པ་ཡོད་ན་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་ན། ད་ནི། འོ་ན་གྲུབ་མཐའ་མེད་རྣམས་ཀྱིས། །གང་དག་གྲུབ་པའི་མཐའི་མིང་ཡང་མེད་པའི་གནག་རྫི་མོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གིས་དུ་བས་ཏེ། རྟགས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་དག་གིས་ཀྱང་མེད་ནི་འཛིན་མི་འགྱུར། ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་མེད་པས། གྲུབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་བསྟན་བཅོས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་མེད་པར་ཡང༌། གྲུབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པ་མེད་ན། འོ་ན་ནི་བསྟན་བཅོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་བསྟན་བཅོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་རིགས་པས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། བམ་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་བདུན་པ། གལ་ཏེ་ཅི་སྟེ་རྩོད་པའི་དུས་ན་བསྟན་བཅོས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པར་གཞག་པ་དེ་བྱས་ན་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའམ། སྐྱེས་པས་ལྷན་ཅིག་བྱས་པ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་གྲང་སྟེ། དཔེར་ན་རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའམ། བདག་ཉིད་དང་ཡོན་ཏན་དང་སྐྱོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚད་མའི་དབང་འདིས་དོན་ཁས་ལེན་པའི་ཚད་མས་བྱས་པ་ཡང་ཡིན་གྲང་ན། རེ་ཞིག་སྔ་མ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ༥༤ ཁས་ལེན་པ་འགའ་ཞིག་གིས་57སྐྱེ་བོ་རེང་བུར་སྐྱེས་འགྱུར་བའིའོ།། གཉིས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་ཙམ་གྱིས་ཡོན་ཏན་ཉེས་པ་མ་མཐོང་བ་ལའོ། །དེ་བས་ན།གྲུབ་མཐའ་ངན་པ་འཛིན་བྱེད་པ། །འདི་ནི་གང་ལས་རྙེད་པ་ཡིན།།58

57 -གིས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
58 རྩ་བ། གྲུབ་མཐའ་མི་བཟད་གདོན་འདི་ནི། །ཀྱེ་མ་སུ་ཡིས་བསྒོས་པ་ཡིན།།

382 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

དཔེར་ན་ལུང་འདི་མ་ཡིན་གྱི་འདི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ་སྟེ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གྲུབ་མཐའ་ཉིད་ངན་པ་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་མོས་པ་དེ་ལས་དབྲལ་བར་མི་ནུས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དཔྱས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་གཞག་པ་ཙམ་ཡང་ལུང་འགའ་ཞིག་གི་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དེ་དང་འབྲེལ་པ་གང་ལས་ཡིན། །གང་གིས་ན་དེ་གདོན་མི་ཟ་བར་དཔྱོད་པའི་དུས་ན་ཁས་བླང་བར་བྱ་བ་ཡིན། དེ་མེད་པར་ཡང་གྲུབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
[ག] དེའི་ལན་དགག་པ། «༡» དངོས་སྟོབས་ལ་ལུང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ།59 གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ལ་མཐོང་བས་60གནོད་པར་བྱ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡང༌། ལ་ལར་གནོད་པ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་པ་དེའི་ཚེ། འདི་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ༥༥ གལ་ཏེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་གཅིག་ལ། །རྒོལ་བ་ཁ་ཅིག །བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་དཔེ་དག་ཏུ་སྟོན་པ་དེའི་ཚེ་སྒྲུབ་བྱེད་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། ཆོས་གཅིག་མ་བསྟན་པ་ན་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་དེ་ཉིད་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་འགལ་བ་དང་དཔེ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བས་སྟོང་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ཡང་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དེ་དག་འཇིག་རྟེན་འདས་ལུགས་སམ་ཞེས་བཞད་གད་དུ་མཛད་པའོ།།
གཞན་ཡང་སྐབས་སུ་བབ་པའི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དེ་ལས་གཞན་པའི། འབྲེལ་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ༥༦ འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མ་གྲུབ་ན། སྐབས་སུ་བབ་པའི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དང༌། གཏན་ཚིགས་དག་ནི་ཅེས་མི་འགྲུབ། །དེ་བསྒྲུབ་ཕྱིར་སྐབས་སུ་བབ་པའི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ། ཅིས་གནོད་འགྱུར་ཏེ་འགལ་བར་འགྱུར། དེ་ལ་ནི་གྲུབ་པར་འགྱུར་ན།

61 བདག་ཉིད་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དེ་ལ་གྲུབ་པར་
འགྱུར་ཞིང༌། འབྲེལ་བ་མེད་པའི་དོན་གཞན་ལ་གྲུབ་པ་མེད་པར་འགྱུར་ན་ཡང་

59 ཐར་གསལ་དུ། ས་བཅད་འདི་ལ་ནང་གསེས་དབྱེ་བ་གསུམ་མཛད་མོད་འདིར་རིམ་པ་དེ་བཀུམ་ཡོད། 60 མ་མཐོང་བས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
61 རྩ་བ། འབྲེལ་མེད་ཆོས་ནི་མ་གྲུབ་པས། །མ་གྲུབ་པར་ནི་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །དེ་གྲུབ་ཡིན་ན་དེ་སྒྲུབ་བརྗོད།། གཏན་ཚིགས་སྐྱོན་ལྡན་ཇི་ལྟར་ཡིན། །ཤླཽཀ་འདིའི་རྩ་ཚིག་འགྲེལ་པའི་ནང་ངོས་འཛིན་ཅུང་དཀའ་བར་སྣང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 383

ངོ༌། །འབྲེལ་པ་མེད་པ་གྲུབ་པའམ་མི་འགྲུབ་ཀྱང་རུང་། སྐབས་སུ་བབ་པ་གྲུབ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བསྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ལ་གནོད་པར་བྱ་བ་ལ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བར་འདོད་པ་ཉིད་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་དང་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི། ༥༧ ཆོས་ཅན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་མཐོང་བའི་ཆོས་ནི་ཇི་སྙེད་པ་དེ། མ་ལུས་པ། དཔེ་ནི་ཉེ་བར་འགོད་མ་ཡིན།

62 འགྲོ་བ་སེམས་ལྡན་མེ་ལ་སོགས། །བསྒྲུབ་པར་བྱ་
བ། རྗེས་སུ་དཔོག་གང་ལས་ཤེ་ན། ཚིག་དང་དུད་སོགས་ལས་ཏེ་རང་གི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མེད་ན་མེད་པའི་རྟགས་ལས་སོ། །དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་འདི་སེམས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། སྨྲ་བའི་ཕྱིར། བདག་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་པོ་སྐྱེས་བུ་ལས་ཐ་དད་པའི་དོན་དམ་པའི་སྐྱེས་བུ་མེད་པ་ཡང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་ན་འགལ་བ་བརྗོད་པ་ཡིན་ན་ཡང༌། སེམས་དང་ལྡན་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་པ་ལྟ་བུའོ། །དུ་བ་དངོས་པོར་འགྱུར་པ་ལས་མེ་དང་ལྡན་པའི་ས་ཕྱོགས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ། ད་ལྟར་དང་འདིར་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པའི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་འདོད་པའི་མེ་དང་འབྲེལ་པ་མེད་ན་ཡང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་བཤད་པ་ན་ཡང་ཤུགས་ཀྱིས་མི་འགྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ།།༥༨ གཞན་ཡང་རང་བཞིན་དང་སྟེ་ཤིང་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱུ་ནི་སེམས་ལ་སོགས་པའོ། །དོན་གྱིས་ནི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་ཤིང་ཤ་པ་ལ་སོགས་པའམ་འབྲས་བུ་དུ་བ་ལ་སོགས་པས་སོ། །འཁྲུལ་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ན། རྒོལ་བ་འགའ་ཞིག་གི་རྩོད་གནོད་པ་ལ། དེ་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་བདག་ཉིད་ལས་དེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་དོན་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་ན་གང་གིས་ནི་རང་གི་ཡུལ་ལ་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད། ༥༩ རྟོགས་པར་བྱེད་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང༌།63 སྐྱེས་བུས་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པའི་དོན་དག་དང༌། མེད་ན་མི་འབྱུང་སྟེ། གཏན་ཚིགས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་དོན་རྟོགས་པ་64གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཏན་ཚིགས་ལ་དེ་

62 རྩ་བ། དཔེར་བླངས་མེད་པར་ཁོ་ནར་ནི། །སྐྱེ་བོསཚིག་དང་དུད་སོགས་ལས།།
63 རྩ་བ། དེ་ཉིད་དོན་དང་བསྒྲུབ་བྱ་ཡི། །དོན་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར། །རྟོགས་པ་གཞན་དག་གཏན་ཚིགས་དེས། །ཅི་ལྟར་རྟོགས་པར་འགྱུར་མ་ཡིན།།
64 དེ་རྟོགས་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

384 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

རྟོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་དོན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ།།
གཞན་ཡང་སྐབས་ལ་བབ་པའི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་གང་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་ཅི་རྒོལ་བས་བྱས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་དེ་བརྗོད་པས་དེ་གནོད་པ་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་བརྗོད་ཀྱང་རུང་མི་བརྗོད་ཀྱང་རུང་དངོས་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡིན་གྲང་ན། ༦༠ གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་བརྗོད་མི་བརྗོད། །དངོས་སུ་བསྟན་བཅོས་ལ་མཐོང་བའི་དོན་ལ་འགལ་བ་དེའི་ཚེ། འདིར་རྒོལ་བ་སྐྱོན་ཅི་གནོད། སྐྱོན་གང་གིས་ན་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ལ་གནོད་པ་ན་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྗོད་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ན་རྒོལ་བ་དེ་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་གྱིས་ཏེ། བྱས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་སོ།། བསྟན་བཅོས་གནོད་པ་སྐྱེད་མ་ཡིན།

65 འོན་ཀྱང་དངོས་པོ་ཉིད་ལས་ཡིན་ནོ།།
༦༡ གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཁས་བླངས་པ་ལ་གནོད་བྱེད་དཔྱད་པ་མེད་པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རྒོལ་བ་དེའི་སྐྱོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་གལ་ཏེ་རྒོལ་བ་དེ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་མི་བརྗོད་པ་དེའི་ཚེ། གཏན་ཚིགས་དེས་བསྟན་བཅོས་དེ་ལ། ཅིའི་ཕྱིར་མི་གནོད། གང་གིས་ན་གནོད་པ་ཅན་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར། དངོས་པོ་དེ་གནོད་པ་ཅན་ཡིན་ཞིང་བསྟན་བཅོས་སྐྱོན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྒོལ་བ་མི་རིགས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་དེ། རྒོལ་བ་དེས་མི་རིགས་བྱེད་མེད་རྣམ་པ་གང་གིས་དངོས་སུ་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཉེས་པ་སྟེ། སུན་འབྱིན་པར་འགྱུར།

66

གལ་ཏེ་དངོས་སུ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྐྱོན་གྱིས་དེ་གནོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པས་ན་གནོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་དེ་བརྗོད་པས་ཀྱང༌། རྒོལ་བ་སྐྱོན་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། དངོས་སུ་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་བར་

65 རྩ་བ། དེས་བརྗོད་ཉེས་པས་བསྟན་བཅོས་ལ། །གནོད་བྱེད་དུ་ནི་དེ་སྐྱེས་མིན།།
66 རྩ་བ། གནོད་པ་མིན་ནམ་མི་རིགས་བྱེད། །མིན་ཏེ་ཅིས་ན་སྐྱོན་ཅན་ཡིན།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 385

ཡང་འགྱུར་ན། དེས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དེ་བརྗོད་པ་ན་ཡང་རྒོལ་བ་སྐྱོན་དང་ལྡན་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། ༦༢ གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་གཞན་དག་ལ། །འདོད་པ་ཉིད་དེ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཉེ་བར་བཀོད་ནས། སྒྲུབ་མེད་ཕྱིར་རྒྱུའི་ཕྱིར། རྒོལ་བ་དོན་མེད་བརྗོད་པ་སྐྱོན་འགྱུར་ན། འདོད་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་འབྲས་བུ་མེད་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །འདི་ལ་མེད། བྱས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མི་རྟག་པ་ཉིད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡོད་ན་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་འབྲེལ་པ་མེད་པ་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་ན་ཡང་རྒོལ་བ་ཉེས་པ་དང་ལྡན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བར་འདོད་པ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ། དེ་སྒྲུབ་ཕྱིར་ན་སྟེ་རྒྱུའི་ཕྱིར་རོ།།
གཞན་ཡང༌། ༦༣ གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ལ་ལར་འགའ། །སྐབས་མ་ཡིན་པ་རིགས་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐབས་མ་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡོད་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་འབྲེལ་པ་མེད་པ་ལ་གནོད་པ་ཅན་ཐོབ་པ་དེ་ལ་སྐབས་སུ་བབ་པ། གཞན་ཡང་རིགས་པ་དང༌། སྨྲ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང༌། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་སྨྲ་བ་དག་ནི་འགོག་བྱེད་པ། དཔེར་ན་ཁྱོད་མི་རིགས་པ་སྨྲའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་འགོག་པ་ལ་རིགས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་འདི་ནི་དེ་ལྟར་རྒྱལ་པོའི་ཆོས་ལུགས་སམ།
«༢» དོན་བསྡུ་བ།
༦༤ གཞན་ཡང་བསྟན་བཅོས་ལ་མཐོང་བའི་དོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཚུངས་བྱས་ནས། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་བརྗོད་མི་ནུས། །བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་གཅིག་ཀྱང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་སྐྱོན་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱུ་དེས་ན་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་འདི། རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་རྒྱུན་འགྱུར་བ་དེ་བས་ན། སྐབས་སུ་བབ་པའི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་གྲུབ་པ་ནི། འབྲེལ་པ་མེད་པ་མ་གྲུབ་པའམ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡོད་ན། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་སྐྱོན་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེར་གནས་སོ།།
«༣» དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། «ཀ» འགལ་བ་མི་འཁྲུལ་བ་སྐྱོན་མིན་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ།

386 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གཅིག་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ན། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་གཏན་ཚིགས་བྱས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྐྱོན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་འདི་ལྟར་དོན་གཞན་མི་འདོད་པ་ལ་ཡང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་གནོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གང་གི་ཚེ་དེ་ཉིད་ལ་མཉན་པར་བྱ་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པས་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ། དེ་གྲུབ་པ་ན་ཡང་འགལ་བ་མི་འཁྲུལ་བ་ཅན་གྱི་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འགལ་ངེས་པ་སྟེ། འགལ་བ་མི་འཁྲུལ་པ་ཅན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དེ་དག་གནོད་བྱེད་འགྱུར་རོ།༦༥།ཆོས་ཅན་གཅིག་ལ་འགལ་བ་དག །མི་རུང་ཕྱིར་ན་སྟེ། ཆོས་ཅན་སྒྲ་གཅིག་ལ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་དག་འགལ་བ་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགལ་བ་ཉིད་གྲུབ་པ་ན། མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཉིད་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་ན། འདི་ལ་ནི་དེ་འདྲའི་འགལ་བ་ཡོད་མ་ཡིན། ཇི་ལྟར་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་འདི་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། སྐབས་སུ་བབ་པ་དང་སྐབས་སུ་བབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཅན་དག་གི་ནང་ནས། སྐབས་སུ་བབ་པའི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་སྐབས་སུ་བབ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་འགལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། གང་གིས་ན་གཅིག་གྲུབ་པ་ན་གཞན་ལ་གནོད་པར་འགྱུར། དཔེར་ན་སྒྲ་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་མེད་པ་དག་བྱས་པ་ཉིད་ལས་གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བས་ན་གནོད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དག་རྟགས་གཅིག་ལས་གྲུབ་པ་ལ་འགལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
«ཁ» ལུང་དོན་ལ་གནོད་པ་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ།
༦༦ གལ་ཏེ་དེ་དག་སྐབས་སུ་བབ་པ་དང་སྐབས་སུ་བབ་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ཕན་ཚུན་གནོད་བྱ་དང༌། གནོད་བྱེད་མིན་ནའང༌། སྐབས་མ་ཡིན་པ་གཅིག་ལ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྲུབ་ན། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བསླད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན། བསྟན་བཅོས་དོན་བསླད་ཕྱིར། རྒྱུའི་ཕྱིར་འབྲེལ་མེད་ལ། སྐབས་མ་ཡིན་པས་ན་དེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའང་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་འདོད་པ་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་ཚེ་བསྟན་བཅོས་བསླད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 387

ཕྱིར་དྲི་ལ་སའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་བཟློག་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་པ་དེ་ལྟར་ན། སྐབས་སུ་བབ་པ་མི་རྟག་པ་ཉིད་སྒྲུབ་པ་ལ་ཡང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རྟགས་ཐམས་ཅད་དང་བསྟན་བཅོས་ལ་ཆོས་འགའ་ཞིག་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་ན་གཞན་འགའ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་། གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འགལ་བ་ཡིན་པར་མཇུག་བསྡུ་བའི་སྒོ་ནས་གནོད་བྱེད་འགྱུར་རོ།།
གལ་ཏེ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དེ་སྒྲ་ཉིད་དང༌། ༦༧ འབྲེལ་པ་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི་ཆོས་ཅན་དྲི་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་67དེས་དེ་ཉིད་ལ།68 སྒྲ་ལ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་གནོད་པར་འགྱུར། གཞན་གྱིས་གཞན་ལ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་བདེན་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་གཏན་ཚིགས་ཀུན་རང་བསྒྲུབ་བྱ་ལ། རང་གི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་ཉེས་པ་དཔྱད་ཕྱིར་རོ། །དེ་དང་69གཞན་ཇི་སྲིད་དུ་རང་གི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དེ་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོན་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ལས་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་དེར་གྲགས་པ་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ལ་ལར་ཆོས་གཅིག་ལ་གནོད་པ་ཡང་འགལ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
གཞན་ཡང༌། ༦༨ བསྒྲུབ་བྱ་ལ་མེད་མི་འབྱུང་བའི། །འབྲེལ་པ་ཞེས་བྱ་གཞན་དེ་དང༌། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མི་རྟག་པ་ཉིད་ནི་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་ཐ་སྙད་སྟེན་པ་དེ་འདིར། སྐབས་སུ་བབ་པ་མ་ཡིན་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བཟློག་པ་ལ། མི་འདོད་དོ།

70།ཁས་ལེན་པར་མི་བྱེད་དོ། །ལྡན་པ་དང༌།
རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་དང་། འཕྲོད་པ་འདུ་བའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་བཟློག་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ལ་གནོད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། འདི་ནི་བསྟན་བཅོས་

67 རྒྱུས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
68 ལས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
69 ཡང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
70 རྩ་བ། མེད་ན་བསྒྲུབ་བྱ་མི་འབྱུང་བའི། །འབྲེལ་བ་དེ་ནི་འདིར་རྟོགས་མེད།།

388 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

གནོད་འབའ་ཞིག །སྐྱོན་ཡིན་ནོ།71།དེ་གཞན་གྱིས་བྱས་ཏེ། གཞན་བརྩལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས། དྲི་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཅན་གཞན་ལ་སའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཟློག་པར་བྱེད་པ་མཚུངས་ཤིང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་སྒྲ་ལ་བྱས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་འདོད་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡང་སྐྱོན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ།།
(ཁ) རང་སྡེ་ལུང་དོན་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་དགགགཞན་ཡང་། ༦༩ གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ཁས་བླངས་ཕྱིར། རྒྱུའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་མཐོང་བ་ཡིས་དོན་མ་ལུས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་རྒོལ་བ་དེ་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། དཔེ་དང་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་སྨྲ། །དམ་བཅའ་བར་ནི་ཐལ་བར་འགྱུར།།
གང་གི་ཚེ་རྒོལ་བ་འགའ་ཞིག་གིས་རང་གི་བསྟན་བཅོས་ལས་བསྟན་པའི་དཔེ་དང་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པར་བྱ་བ་ལ་སྟོན་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཚིག་ཀྱང་དམ་བཅའ་བར་འགྱུར་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ལ་མཐོང་བའི་མ་གྲུབ་པ་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ནི་བདེན་ཏེ། ༧༠ གལ་ཏེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཉིད་བརྗོད་པ། །མ་ཡིན་འདོད་པ་སྨྲ་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་རིགས་པས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་མཛད་ཅིང༌། གཞན་དུ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་ཞེས་བྱ་བའི་ངེས་པར་གཟུང་བ་བྱས་པ་དེའི་ཕྱིར།72 འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་དེ་ལས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པ་སྟེ། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་དཔེ་དང་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་དག་གིས་དམ་བཅའ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་གལ་ཏེ་དཔེ་དང་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་དག་གི་ཚིག །བསྒྲུབ་བྱ་རིགས་པས་ཐོབ་པ་ནི་འདོད་པའི་ཚིག་ཙམ་ལས་དེ་དག་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མེའི་དྲོ་བ་ཉིད་བཞིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་རིགས་པས་ཐོབ་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་མཚན་ཉིད་73བྱེད་པ་ཉིད་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཚིག་གཞན་གྱིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཉེ་བར་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་དང༌། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མ་
71 +ཞེས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གནོད་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
72 འགྲེལ་བཤད། (སྨད། ༦༥༩) “གཞན་དུ་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པར་རོ།།”
73 གཞན་ཉིད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 389

ཡིན་པ་ཉིད་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེའི་ཚེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་ཡིན་གྱི། གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ཞིག་དེས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཙམ་ལ་གུས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འཆད་པ་པོ་དག་ཉིད་འདོད་པ་ཁོ་ན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ།།
༧༡ གལ་ཏེ་རྒོལ་བས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་མི་འདོད་སྒྲུབ་བྱ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། རྒོལ་བས་གཞན་ཡང་སྐབས་སུ་བབ་པ་མ་ཡིན་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེའི་ཚེ་བྱས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་ལ་སོགས་པ། བསྒྲུབ་བྱ་མིན་ལ་གནོད་འགལ་བ་ཅི་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འགལ་བ་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།74
གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། ༧༣ བདག་ཉིད་སྒྲ་ཡང་དོན་མེད་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། ཕྱོགས་མཚན་ཕྱི་རོལ་དོན་ཅན་གྱིའོ། །དེ་ལྟར་ན་གང་གི་ཚེ་བསྟན་བཅོས་བྱེད་པའི་འདོད་པ་འདོད་པར་མི་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། དེ་བསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྨོས་པ་དོན་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་འཁྲུལ་པར་དོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་རྟོག་པ་དང་ལྡན་པ་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་བརྗོད་པར་མི་འགྱུར་རོ།།
(ག) མི་འཐད་པའི་ཕྱོགས་སུན་དབྱུང་བ། [༡] བསྟན་བཅོས་ལ་འདོད་པས་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པར་ཤེས་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པ་དགག་པ།བསྟན་བཅོས་ཅུང་ཟད་སྔར་ཁས་བླངས་པ་དེ་གང་ཡིན་པ་དེ་བོར་ནས།75 རྩོད་པའི་དུས་སུ་བདག་ཉིད་ཀྱི་འདོད་པས་བསྟན་བཅོས་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་རྒོལ་བ་ཡང་འགལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་ལྟར་ན། གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་འདོད་འཇུག་དོན་

74 རྩ་བ། རྒོལ་བ་མི་འདོད་ཆོས་གཞན་ཡང་། །བསྒྲུབ་མིན་དེ་ཚེ་བསྒྲུབ་བྱ་བ། །མིན་ལ་གནོད་པས་ཅི་ཞིག་འགལ།། 75 འགྲེལ་བཤད། (སྨད། ༦༦༠) “ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་ཊཱི་ཀཱ་བྱེད་པས་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་གཞན་དུ་རྟོགས་པ་བྱས་པ་ལ། བསྟན་བཅོས་ཅུང་ཟད་སྔར་་་་་་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འཕངས་ནས་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་དོ།།”

390 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཅན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲའི་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་བྱ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ནི་གལ་ཏེ་འདོད་པས་བསྟན་བཅོས་འཛིན་པའི་རྒོལ་བས་མི་འཐོབ་བོ་ཞེས་དོགས་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། འདི་ལྟར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དོགས་པ་གང་ལས་ཡིན། གང་གིས་ན་བསྟན་བཅོས་ལ་འདོད་པས་འཇུག་པའི་དོན་དུ་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་བྱས་པ་ཡིན།76 དེ་ལ་འདིར་རྒོལ་བ་བདག་ཉིད་ཀྱི་འདོད་པས་བསྟན་བཅོས་འཛིན་པ་ཚད་མ་གནོད་པའམ་གནོད་པར་མི་འགྱུར་གྲང་ན། ༧༣ དེ་ལ་གལ་ཏེ་རྒོལ་བ་དེ་ཚད་མས་དེ་གནོད་མེད་ན་ནི། དེའི་ཚེ་བསྟན་བཅོས་གཞན་འཛིན་པ་གང་གིས་བཟློག་པར་ནུས། དཔེར་ན་མངོན་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་གནས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུའོ། །གལ་ཏེ་ཚད་མས་གནོད་ཡིན་ན། མངོན་པར་འདོད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཁས་བླངས་པ་ལའོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་ཡང༌། ཚིག་ནི་གང་ལས་འཇུག་པར་འགྱུར། །བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་ལས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་བྱེད་པས་མངོན་པར་འདོད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཁས་བླངས་པ་ལ་རྒོལ་བ་འཇུག་པར་མི་ནུས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།
༧༤ གཞན་ཡང་དེ་དག་སྔར་ཡང་རྒོལ་བ་གྲུབ་མཐའ་ནི་གང་ཅུང་ཟད་རང་གི་འདོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཛིན། དེ་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་འདོད་པས་སྔར་འཛིན་པ་དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་རྣམ་པ་འགའ་སྟེ།77 སྔར་གྱི་བོར་ནས་གྲུབ་པའི་མཐའ་གཞན་དག་ནི་འཛིན་ཐོབ་ཅིས་མ་ཡིན། ཐོབ་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་འདོད་པས་དོན་ཐོབ་པ་དང་ཕྲད་པའི་ཕྱིར་བདག་ཉིད་སྨོས་པས་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།གལ་ཏེ་འདོད་པས་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་དོན་དུ་འབད་རྩོལ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། རྒོལ་བ་འདོད་པའི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡང་འདོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ལེན་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ན།78 སློབ་དཔོན་གྱིས་དེའི་དོན་དུ་བདག་ཉིད་སྨོས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལོག་པར་རྟོགས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། རྒྱུའི་ཕྱིར་ཏེ། ལོག་པར་རྟོགས་པ་དག་ནི་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བསྟན་བཅོས་བྱེད་པའི་འདོད་པ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།༧༥།ལོག་པར་རྟོགས་པ་དེ་དག་བསལ་བར་
76 +ཏེ།པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
77 རྩ་བ། དེ་ནི་ཕྱིས་ཀྱང་ཇི་ཞིག་ལྟར། །གཞན་འཛིན་པ་ནི་ཅིས་མི་ཐོབ།།
78 མ་དཔེར། ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྫོགས་ཚིག་ཡོད་མོད་པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 391

བྱ་བའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འདིར་བདག་ཉིད་སྒྲ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བསལ་བ་ནི། མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་འདོད་གནོད་མེད་དང༌། ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྐབས་མ་ཡིན་པ་དེ་ཡང་བསྒྲུབ་བྱ་མིན་ནོ། །ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལ་གནོད་པ་ཡོད་ན། མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་འབྲེལ་པ་མེད་པ་གཞན་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ཁས་ལེན་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པ་ཐུག་པ་མེད་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
[༢] ཆོས་ཅན་གྲུབ་ཟིན་དུ་ཤེས་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པ་དགག་པ།

༧༦ གཞུང་ལུགས་ཀྱིས་བྱས་ཁྱད་པར་དག་པ་སྟེ། ཆོས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས། གནག་རྫི་མོ་ཡི་བར་ལ་རབ་གྲགས་པའི།།
ཆོས་ཅན་དག་ནི་གཟུང་དོན་དུ། །གཞན་ནི་བདག་ཉིད་སྒྲ་བརྗོད་ཟེར།།
བདག་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་འདིས་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་དང་བྲལ་བ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཞུང་ལུགས་ཀྱིས་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཅན་ཡོངས་སུ་བཏང་ནས་རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་ཆོས་ཅན་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་དོན་དུ་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྦྱོར་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཆོས་ཅུང་ཟད་ཅིག་འགའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཉེ་བར་འགོད་པའམ། མི་འགོད་པ་ཉིད་ལ་འགོག་པར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན།
༧༧ རང་འདོད་བརྟགས་པའི་ཁྱད་པར་ཅན། །དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རྩོད་མེད་ཕྱིར།།རྩོད་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་ཡི་ཕྱིར། །བརྡས་ཉེ་བར་སྦྱར་བའི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པ་ལ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཁྱད་པར་དཔྱོད་པའི་རྩོམ་པར་མི་བྱེད་དོ། །འོན་ཀྱང་སྤྱིར་ཆོས་ཅན་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ལ་ཁྱད་པར་དཔྱོད་པའི་རྩོམ་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུའི་ཕྱིར། རབ་གྲགས་རྟེན་ནི་ཆོས་ཅན་ནི་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན། དེ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བའི་དོན་དུ་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྦྱོར་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་དཔྱོད་པའི་རྟེན་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱིར་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

392 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

[༣] ཆོས་ཅན་རང་མཚན་བསྒྲུབ་བྱ་མིན་པར་ཤེས་པའི་དོན་ཅན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ།
༧༨ ཅི་སྟེ་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲས་ཆོས་ཅན་ནི་མ་གྲུབ་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་ཆོས་ཅན་ཡོངས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།79།དེ་བས་ན་གྲགས་སྒྲས་ཏེ། རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་ཚིག་དེས་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲས་སྔར་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཅན་ཡན་གར་བ་དེ་ཉིད་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཅན་ནི། བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་སྨྲ་ནའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་དེའི་དོན་ཅན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།80 འདི་ལྟར།
རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་བསྟན་པས། ཤེས་བྱ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་དེ་རྟོགས།།
༧༩ དེ་ལྟར་ནི། གྲུབ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་ངོ་བོ་ཡིས། །གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་དང༌། བསྟན་པ་དག་ནི་ཡོད་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཞེས། །བྱ་བ་འདི་ནི་སྟེ་ཚིག་ནི་འབྲས་ལྡན་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་འདི་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང༌། མ་གྲུབ་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་དོན་ལ་ཡང་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་བྱ་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
ཅི་སྟེ་རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་ཆོས་ཅན་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདིར། དོན་ནི་འདི་ཡིན་པར་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། ཇི་ལྟར་ཆོས་ཅན་བདག་ཉིད་མ་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་མ་གྲུབ་པ་གྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གཙོ་བོ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཅན་སྒྲུབ་པ་བཀག་པའི་དོན་ཅན་གྱི་རང་གི་ཚིག་གི་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་སློབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཀྱིས།༨༠ རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྤྱི་ཡི་ནི། །ཡུལ་ཅན་ཉིད་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན།།
དེས་ན་ཆོས་ཅན་ཡོད་པ་ཉིད་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དེ་ལ་ཁྱད་པར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་རང་ 79 རྩ་བ། ཅི་སྟེ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་ཡིས། །ཆོས་ཅན་བསྒྲུབ་བྱར་བརྗོད་མིན་ན།།
80 +འདི་ལྟར་ན་ཆོས་ཅན་ནི། བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་སྨྲ་ནའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་དེའི་དོན་ཅན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 393

གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འདི་ནི་དེ་སྐད་མ་བསྟན་ཀྱང་། ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པའི་དོན་ཅན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་མ་སྨྲས་ན་ཡང་། འགའ་ཞིག་ཕྱོགས་ལ་འགལ་བ་མེད། གང་གིས་ན་རྗོད་པར་བྱེད། ཅུང་ཞིག་ཀྱང་བརྗོད་པར་རིགས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།
གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་ཡང༌། ༨༡ གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་བསྒྲུབ་བྱར་བྱས། །དེ་ལས་འདོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཅིར་འགྱུར། གང་གིས་ན་ཆོས་ཅན་ཉིད་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བར་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་བདག་ཉིད་སྨོས་པ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་དྲི་བར་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ།81 དེ་མི་ནུས་ཆོས་ཅན་ཡོད་པ་ཉིད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པས་བྱ་བར་ནུས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱུ་82དང་རྗེས་འགྲོ་མེད་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། གཏན་ཚིགས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་ན་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྟེན་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེའི་83སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཅན་ལ་དཔེ་མེད་པའི་ཕྱིར། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བས་སྟོང་པས་དཔེ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་མེད་པ་དེ་ལྟར་ན། སྒྲུབ་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་སྐྱོན་འདི་མ་ཡིན་ནམ། གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་དག་གིས་སྐྱོན་འདི་ཡིན་གྱི། ཕྱོགས་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་ཕྱི་མ་ལ་ལྟོས་ནས། མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་ཏེ། ༨༢ ཡན་ལག་ཕྱི་མ་ལ་ལྟོས་ནས། །ཕྱོགས་ཀྱི་ཉེས་པར་མི་འདོད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཡན་ལག་ཕྱི་མ་ལ་ལྟོས་ནས་འབྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་སྐྱོན་ཡང་ཕྱོགས་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡིན་པར་རྟོགས་པ་ན།
དེ་ལྟར་རྒྱུ་སོགས་སྐྱོན་ཡིན་ཡང༌། །ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་ཐལ་འགྱུར་རོ།།84
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོན་དེ་དག ༨༣།ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་ལ་གནོད་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མི་འདོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ཙམ་

81 ཅེ་ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
82 རྩ་བར། གཏན་ཚིགས་ཞེས་ཡོད་ལ། ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཚིག་ཧེ་ཏུ་རྒྱུ་དང་གཏན་ཚིག་གཉིས་ཀ་ལ་གོའོ།།
83 +དེའི་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
84 རྩ་བ། གཏན་ཚིགས་ལས་སོགས་ཉེས་པ་ཡང་། །ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་ཐལ་འགྱུར་ཏེ།།

394 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

དང་འབྲེལ་བ། །ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག་ཙམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་ཉིད། ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་འདོད་དེ། མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ།85།གཞན་མིན་ཏེ། ཡན་ལག་ཕྱི་མ་ལ་ལྟོས་ནས་འབྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་གྱི་སྐྱོན་ནི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡིན་པར་མི་འདོད་པ་དེ་ལྟར་ན། ཡན་ལག་ཕྱི་མ་ལ་ལྟོས་ནས། ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་པ་སྤང་བའི་དོན་དུ་བདག་ཉིད་སྨོས་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
(༢) ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པའི་དགོས་པ།

༨༤ དེ་ལྟར་ན་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པའི་རྒྱུ་སོགས་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གནོད་པ། ཡོངས་སུ་དོར་བར་བྱ་བའི་སྐྱོན་བོར་ནས། ཕྱོགས་ཙམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པའི་སྐྱོན་རྣམ་པར་གཅད་པའི་དོན་དུ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་སྟེ། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་བརྗོད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཚིག་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་ལ། ཁྱབ་པ་མེད་དང་ལྡོག་པ་དག86།སྤང་བའི་དོན་དུ་སྟེའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་དཔེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱ་བའི་སྐྱོན་ལ་ལྟོས་པ་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་དེའི་ཚེ། གཏན་ཚིགས་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡུལ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ།།
དེ་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་འདི་ལ་ཚིག་གང་གིས་རྣམ་པར་བཅད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་བདག་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་བསྟན་ཏེ། ༨༥ བདག་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་བདག་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའོ། །ཁོ་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚིག་གི་ཕྲད་དོ། །རང་གི་ངོ་བོས་ཞེས་བྱ་བ་ངོ་བོའི་སྒྲ་འདི་མ་བསལ་བ་དང་བཅས་པ་ནི། ལྡོག་པ་ལ་ནི་གནོད་བྱེད་ཡིན། དེ་ལ་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲས་བསྟན་བཅོས་བྱེད་པའི་འདོད་པ་དང༌། ཁོ་ནས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་དང༌། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་དང༌། མ་བསལ་བས་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པས་གནོད་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཐོབ་པ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །འདོད་སྒྲས་ཁྱབ་མེད་གནོད་པ་ཅན་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དེས་མ་བསྟན་དུ་ཟིན་ཀྱང་རྒོལ་བ་འདོད་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པར་འཕངས་པ་ཡིན་ནོ།།
85 བཞིན་ནོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་། རྩ་བ། མངོན་སུམ་ལ་སོགས་འགལ་བ་བཞིན།།
86 རྩ་བ། ལྟོས་པ་མེད་དང་མ་ཁྱབ་དང་། །ལྡོག་པ་དག་ནི་སྤང་བའི་ཕྱིར། །འདིར་ལྟོས་པ་མེད་དང་། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་མི་འབྱུང་བས་གཞུང་ཆད་དམ་བརྟག

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 395

༨༦ དེ་དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་ཕྱེ་ནས་མཚན་ཉིད་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དངོས་སུ་ནི་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་ཕྱོགས་མཚན་ཉིད་ཡིན། ཇི་ལྟར་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྐབས་གཞན་བསྟན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་བསྟན་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །དེ་བས་ན་འདིས་ནི་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒྲས་ཐོབ་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་ཤེ་ན། རྒོལ་བས་ཞེས་བྱ་བ་ཉེ་བའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་བྱེད་པའི་འདོད་པ་བསལ་བས་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཚེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་གྲུབ་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩོད་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཤུགས་ལས་ངེས་པར་གཟུང་བ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཁོ་ནའི་དོན་དང༌། འདོད་པའི་ཚིག་གི་དོན་ཁས་བླངས་པའི་སྒྲས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲུབ་པར་འོས་པའམ་ནུས་པས་ན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའོ་ཞེས་བཤད་པས་བསལ་བ་མེད་པའི་དོན་འཕངས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་ཙམ་ཡང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་རྣམས་ལ་ནི་སྟེ། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲས་བསལ་བ་དང་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཕྱོགས་ལྟར་སྣང་བ་ལྔ་པོ་དག་ལ། ཕྱོགས་ཉིད་མེད་རྒྱུ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་སོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་བསལ་བ་ཕྱོགས་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། གནོད་པའི་ཕྱིར་ལྷག་མ་ནི་སྟེ། དོན་བཞི་པོ་དག་ནི་ཕྱོགས་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་འཇུག་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །བསྒྲུབ་པར་བྱ་བར་ཁས་བླངས་པ་ཞེས་བྱ་བར་མཚན་ཉིད་འདི་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ཁ] ཞར་བྱུང་ཚིག་ཕྲད་ཀྱི་དོན་བཤད་པ།

ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྒོལ་བ་བདག་ཉིད་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནམ། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་གྲུབ་པ་རྒོལ་བས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
༨༧ བདག་ཉིད་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ཡིས། །ངེས་གཟུང་དོན་ནི་རྟོགས་ན་ཡང༌།།
རང་གི་ངོ་བོས་ཞེས་བྱ་བས་ངེས་པར་གཟུང་བ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ། གལ་ཏེ་ཡང་འདས་པའི་དུས་བརྗོད་པའི་སྐྱོན་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་དུས་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཀྱིས། བྱེད་པའི་མཐའ་དང་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར། །གཏན་ཚིགས་ལ་སོགས་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཚིག་གི་

396 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

སྐྱོན་བརྗོད་པ་ན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ན། བསྟན་པ་འགྱུར་བ་ཡང་ཕྱོགས་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་དེའི་དུས་གཞན་གཅོད་ཕྱིར་ཏེ། སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཁོ་ནའི་ཚིག་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་འདས་པའི་དུས་ཉིད་ལ་སྒྲ་འཇུག་པ་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་པའི་རྐྱེན་དང་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར། །དཔེར་ན་ལྷ་སྦྱིན་འོངས་པར་བལྟ་བར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།།
༨༨ དེས་འདོད་རྐྱེན་འདིར་ནི་ཡན་ལག་མིན། རང་གི་ངོ་བོས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་ལ་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ཞིང་འབྲས་བུ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ།། འདོད་པ་ཡི་ནི་ཚིག་ལ་ཡང༌། །བདག་ཉིད་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདིར་ཡང༌། འདོད་པའི་རྐྱེན་ཡིན་ནོ།87།ཡན་ལག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བྱེད་པའི་མཐའ་དང་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་དེ་ཡིས་ནི། འདས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་དམ་བཅའ་བ་ཉིད་ཡིན་པ་འགོག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་གི་ཕྲད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དེའི་ཚེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་འདོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནའོ།།
ག] རང་ཉིད་ཀྱི་དགོས་པ་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ།གཞུང་ལུགས་ཀྱིས་བྱས་ཁྱད་པར་དག88།ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་གཟུང་པའི་དོན་དུ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་བྱས་པ་དེ་ལ། ༨༩ རྗོད་བྱེད་མ་ཡིན་ཕྱིར་མི་རིགས།། དེའི་དོན་དུ་བདག་ཉིད་སྨོས་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒོལ་བ་ཉིད་ལ་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་རྗོད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རང་ཉིད་བདག་ཉིད་འདོད། །རྒོལ་བ་ཉིད་དོ།། དེ་ཚེ་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་ལ། ལྟོས་མེད་འདོད་པ། མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པར་འདོད་པ། བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་ཡིན་གྱི།89 བསྟན་བཅོས་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཇུག་བསྡུ་བའོ།།
༩༠ དེས་ཏེ་རྒོལ་བ་བདག་ཉིད་འདོད་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚིག་གིས་སོ། །རྒོལ་པའི་འདོད་པ་ཡང་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། འདོད་བྱེད་དང་འབྲེལ་པའི། །འདོད་པ་ལ་ 87 ཞེས་བྱ་བར་འདིར་ཡང་། འདས་པའི་རྐྱེན་ཡིན་ནོ། །པེ་ཅིང་།
88 རྣམ་རྩ། ༤/༧༦ཀ

89 རྩ་བ། བསྟན་བཅོས་ཀུན་ལ་ལྟོས་མེད་པར། །དེ་འདོད་པ་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 397

ཡང་གནོད་པ་ན།

90།ཕྱོགས་དང་གཏན་ཚིགས་སྐྱོན་མེད་ཡིན། །ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་གཏན་
ཚིགས་འགལ་བ་དག་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་ལ་གནོད་མེད་ཕྱིར། དེས་སྒྲ་ལ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་དང༌། དོན་གཅིག་ལ་འཕྲོད་པ་འདུ་བ་ཅན་ཉིད་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་ན། གང་གིས་ན་དེ་ལས་བཟློག་པ་ལ་འགལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། འོན་ཀྱང་མི་རྟག་པ་ཉིད་འགའ་ཞིག་ལ་གནོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། གནོད་པར་བྱ་བ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱོན་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ།།
༣] མ་བསལ་བ་རྒྱས་བཤད།
ཀ] སེལ་བྱེད་གང་གིས་མ་བསལ་བ། (༡) མདོར་བསྟན།

༩༡ དེ་ཡང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བསྟན་པ་འདི། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བར་ཁས་བླངས་ཡིན་འདོད་ན། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་གི་ནི། ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་གནོད་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།91།ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཐེ་ཚོམ་གཏན་ཚིགས་ཚིག་ཡིན་ཕྱིར། །ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་དོན་ལ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཚིག་ཉེ་བར་འདོད་པ་སྐབས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཡིན་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཚེ་ཚད་མས་དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོར་བསྒྲུབ་པའམ་འགོག་པ་དེའི་ཚེ། གཞན་དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོའི་ཡུལ་བསྒྲུབ་པར་92ཚད་མ་འགལ་བ་དག་ནི་དེ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནོད་པ་ཅན་ནམ་གནོད་པ་མེད་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་དེ་ལྟར་ན། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཁས་ལེན་པ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཉིད་ལ། གཏན་ཚིགས་ལྟོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བསལ་བ་སྟེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་པས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལས་སྤངས་ཤིང་ཚད་མས་བསལ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་ཉིད་གཏན་ཚིགས་རྟེན་མ་ཡིན། དེ་ལྟར་ན་ཕྱོགས་ནི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ལ། གང་གི་ཚེ་བསལ་བར་གྱུར་བ་དེའི་ཚེ་ཡུལ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་མི་འཇུག་པ་དེ་ལྟར་ན། ཕྱོགས་ལྟར་སྣང་བ་བརྗོད་པ་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག་གི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཡུལ་བསྟན་པའི་དོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
ཚད་མས་གནོད་པ་ཡིན་ན་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ 90 རྩ་བ། དེས་ན་མི་འདོད་དང་འབྲེལ་བའི། །འདོད་པ་ལ་ཡང་གནོད་པ་ན།།
91 རྩ་བ། ཁས་བླངས་དེ་ཡང་ཚད་མ་ནི། །དག་གིས་བཀག་མེད་ཡིན་པར་འདོད།།
92 +མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་ལ་ཚུལ་གཉིས་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

398 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཞེ་ན། བཤད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཅིག་ཡིན་ཞིང༌། ༩༢ རྗེས་སུ་དཔག་པའི་དབྱེ་བ་ཡིས་གནོད་པ། རྗེས་སུ་དཔག་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་པས་གནོད་པ། དེ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་རུ་བཤད། རྟགས་གསུམ་ལས་བྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་ཁས་བླངས་པ་ཇི་ལྟར་ན་ནང་དུ་འདུས་པ་ཡིན་ཞིང༌། གང་གིས་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་རང་གི་ཚིག་ལ་ཁས་བླངས་པ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཁས་བླངས་འབྲས་རྟགས་དང༌། །འགྲོ་ལ་གྲགས་པ་སྟེ་ལུགས་ནི། །རང་བཞིན་རྟགས་ཡིན་པ་དེ་ལྟར། །རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ནང་དུ་འདུ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།བསལ་བ་རྣམ་པ་བཞི་ཡང༌། མངོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་དཔག་དང༌། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་བཤད་པ་ལ། འདིར་འགའ་ཞིག་ནི། མངོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་དཔག་དང༌། །ལུང་གྲགས་གྲགས་པས་མ་བསལ་བ།93།ཞེས་བྱ་བ་འཆད་པ་ན། ཡིད་ཆེས་པའི་ཚིག་གི་ལུང་དང༌། རང་གི་ཚིག་དང་། འགྲོ་ལ་གྲགས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་སྟེ། དེ་ཡང་མི་རིགས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་གང་གི་ཚེ་གྲགས་པ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཚིག་གིས་བསྡུས་པར་འགྱུར་པ་དེའི་ཚེ། ཇི་ལྟར་ལུང་དང་རང་གི་ཚིག་དག་གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དཔེ་སྟོན་པ་དེ་ལྟར། གྲགས་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་པར་དཔེ་གཞན་བརྗོད་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་བོང་ཅན་ནི་ཟླ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཐ་དད་པར་དཔེར་བསྟན་པ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དཔེ་ཐ་དད་པར་བསྟན་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མདོ་ལས་མདོར་བསྡུས་ནས་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ལུང་དང་རང་གི་ཚིག་དག་བསྡུས་ནས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན་རབ་ཏུ་གྲགས་པའི་སྒྲ་གྲགས་པས་བསལ་བ་ཐ་དད་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཚེ་འདི་ལྟར་མངོན་སུམ་ཡང་འདི་ཡིན་ལ་དོན་ཡང་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་གྱི་དོན་ཏོ། །དེ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང༌། ཡིད་ཆེས་པ་དང༌། གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཚིག་སྦྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཅིག་བཞིན་དུ་འགྱུར་བའི་ཟླས་དབྱེ་བར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་བརྗོད་བྱ་རུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གོ་རིམས་ལས་བཟློག་ནས་ཁས་བླངས་པ་དང་རང་གི་ཚིག་དང་འགལ་བ་དག་གི་ 93 ཚད་མ་ཀུན་བཏུས། ༣/༢ཀ ཞ་མའི་འགྱུར་ཚིག་རྐང་གཉིས་པར། ཡིད་ཆེས་གྲགས་པས་རང་རྟེན་ལའོ། །ཞེས་ཡོད།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 399

དོན་བདག་གཞན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་འཆད་པར་བྱེད་དོ།།
(༢) རྒྱས་བཤད།

(ཀ) ཡིད་ཆེས་ཀྱིས་མ་བསལ་བ། [༡] ལུང་གནོད་སྒྲུབ་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ།
[ཀ] ཀུན་བཏུས་སུ་ལུང་དང་རང་ཚིག་སེལ་བྱེད་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྡུད་པའི་རྒྱུ་མཚན།
ཡིད་ཆེས་པར་འདོད་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ༩༣ བདག་གཞན་ཡིད་ཆེས་འདོད་པའི་འོ། །ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། ཡང་དག་ངེས་དང་ལྡན་པའི་དག།དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་ནས་འཇུག་པའི་ངག་གང་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒོལ་བས་བསྟན་བཅོས་ཁས་བླངས་པ་དེས་དེ་ཚད་མ་ཉིད་དང༌། བདག་ཉིད་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཁས་བླངས་པ་དེ་ལྟར་ན། འདི་དག་ནི་ཡིད་ཆེས་པའི་སྒྲའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་དོན་དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་མེད་པར་ཚིག་མི་འཇུག་པས་ན་འཆད་པ་པོའི་བསམ་པའི་དབང་གིས། འབྲས་བུའི་རྟགས་ཡིན་པ་དེ་བས་ན། མཚུངས་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ནི་འབྲས་བུའི་རྟགས་ཡིན་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་གི་ཚིག་དང་བསྟན་བཅོས་ནི། །གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་ཡིད་ཆེས་པའི་སྒྲས་བཤད་དོ།།འདིར་ཡང་གཅིག་བྱས་བཤད་94པ་ཡིན་ཏེ། ༩༤ ཇི་ལྟར་བདག་ནི་ཚད་མིན་ན། རྒོལ་བ་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པར་བྱ་ན། གཞན་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཚིག་གི་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ཞིང༌། དེ་ལྟར་བསྟན་བཅོས་གྲགས་དོན་ལ། །དེ་ནི་རྟེན་མིན་ན། བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་པར་ཁས་མི་ལེན་ན། དཔྱོད་པ་ཡང་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན་འདི་ཡང་མཚུངས་པ་གཞན་ཡིན་ནོ།།
གལ་ཏེ་གཉི་ག་ཡིད་ཆེས་པའི་སྒྲའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ན། འདྲེས་མར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། འདི་ཉིད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གང་གི་ཚེ་རྒོལ་བ་རང་གི་95ཚིག་གི་ནུས་པ་ཉིད་ཁས་མི་ལེན་པ་དེའི་ཚེ། གཞན་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཚིག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བརྗོད་པར་མི་འགྱུར་ན། སྟོན་པར་ཡང་བྱེད་པ་དེའི་

94 -བཤད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
95 མ་དཔེར། རྒོལ་བ་གང་གི ཞེས་ཡོད་མོད་པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

400 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཕྱིར་ཚིག་གི་ནུས་པ་ཉིད་ལ་96དེས་རང་གི་97ཚིག་དེ་ནི་རྩོད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཚད་མར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་རྟོག་པ་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གེགས་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལུང་ལ་གྲགས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཚིག་ཁས་ལེན་པས་གདོན་མི་ཟ་བར་ལུང་ཚད་མ་ཉིད་དུ་བྱའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དཔྱོད་པ་ཉིད་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན་དཔྱོད་པའི་རྟེན་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ནོ།༩༥།དེ་ནི་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ན།བསྟན་བཅོས་གནོད་པ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞུགས་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །འདི་བརྗོད་རང་ཚིག་གིས་འདི་ནི། །བསྟན་བཅོས་ནི་98མཚུངས་པར་མཐོང་ཕྱིར་ལྷན་ཅིག་བརྗོད། བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁོང་ནས་དབྱུང་ངོ༌།།
གང་གིས་དེ་ལྟར་འདི་ལྟར་མཚུངས་པའི་རྒྱུ། ༩༦ དེས་ན་འདིར་ཡང་དཔེ་དག་ནི། །མཚུངས་པ་ཉིད་དུ་སློབ་དཔོན་གྱིས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདིར་བསྟན་བཅོས་དང་རང་གི་ཚིག་དག་འགལ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ཚད་མ་རྣམས་ནི་མེད་ཡིན་ན། །བསྟན་བཅོས་ཚིག་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་གི་ཚིག་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁས་བླངས་ནས་འཆད་པ་པོའི་ཚིགས་སྦྱོར་བར་འགྱུར་ན། གང་གིས་99ཚད་མ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། དེ་ལ་ཡང་ཚད་མ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ན། གཞན་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཚིག་ཉིད་བརྗོད་པར་མི་འགྱུར་ན། རྗོད་པར་ཡང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཚིག་གཞན་གྱིས་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་བརྗོད་པའི་ནུས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་གྱི་ཚད་མ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ན། ཚད་མ་མེད་པར་དམ་བཅའ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་ན་བསྟན་བཅོས་ལ་བརྟེན་པས་དེ་ནི་བསྟན་བཅོས་དེའམ་དེར་གྲགས་པའི་ཚད་མ་ཉིད་ཀྱིས་འདོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་དེའི་བསྟན་བཅོས་ལ་བརྟེན་པས་དེས་ཚད་མ་

96 ལས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
97 +ཚིག་གི་ནུས་པས་ཉིད་ལ་རེས་རང་གི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
98 -བསྟན་བཅོས་ནི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
99 +ཚིག པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 401

མེད་པའི་དམ་བཅས་པ་དེ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ།།
༩༧ དེ་ཡང་རང་གི་ཚིག་དང་འགལ་བ་ལ། བསལ་བའི་དཔེ་ཡིན་ནོ། །ལུང་གིས་ནི་ལུང་དང་འགལ་བ་ལ་ཡང་ཕྱོགས་ཙམ་ཞིག་ནི་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་གདོན་མི་ཟ་བར་བསྟན་བཅོས་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོབས་ཉིད་ཀྱིས་ཚད་མ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཤེས་པ་འགའ་ཞིག་ལས་དོན་ཤེས་པས་100དོན་ཤེས་པ་ལ་མི་སླུ་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དག་ཀྱང་དེའི་རང་བཞིན་ཅན་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། བསྟན་བཅོས་ལ་བརྟེན་པ་མེད་པར་ཡང་ཚད་མ་འགའ་ཞིག་ཁས་བླངས་ནས། དཔྱོད་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གནོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལུང་གིས་བསལ་བའི་ཕྱོགས་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།། བསལ་བའི་དཔེ་ཡང་། དཔེར་ན་མ་འོངས་ལ་ཆོས། །བདེ་མི་འབྱིན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ནི་བསྟན་བཅོས་ལ་གྲགས་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཞིང་དེ་ལ་སྡུག་བསྔལ་འབྱིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་བསྟན་བཅོས་ལ་བདེ་བ་འབྱིན་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་[བ་]དེས། དེ་ལ་གནོད་པ་དེ་བས་ན་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་གནོད་པ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ལས་མཐོང་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་བྱེ་བྲག་དཔྱོད་པ་ན་བསྟན་བཅོས་གནོད་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཚེ་བསྟན་བཅོས་པ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་ཁས་ལེན་པ་ཅན་ནོ།། [ཁ] ལུང་གིས་གནོད་པའི་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ། «༡» ཆོས་ཅན་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་ལུང་གེགས་བྱེད་དུ་བསྟན།
༩༨ དེ་དམིགས་པ་ཅན་མིན་དངོས་པོ་ལ།

101 ཇི་ལྟར་ཁས་བླངས་པ་བསྟན་བཅོས་
ཀྱིས་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་འགལ་བར་བསྟན་པ་དེའི་ཚེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཅན་ལ་འགལ་བ་བརྗོད་ན་ཡང༌། འགལ་བ་མ་ཡིན། དཔེར་ན་དཔྱོད་པ་པས་རང་གི་བསྟན་བཅོས་ཁས་བླངས་ནས་ཀྱང༌། བསྟན་བཅོས་དེས་མ་ངེས་པའི་ཆོས་ཅན་སྒྲ་ལ་བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནའང༌། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་གནོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།102།འོན་ཀྱང་གགས་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ 100 -དོན་ཤེས་པས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
101 རྩ་བ། དེ་ལ་རྟེན་མིན་དངོས་པོ་ལ། །བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བརྗོད་ན་ཡང་།།
102 ཡིན་གྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

402 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཞེ་ན། སྔར་རྟག་པ་ཉིད་ཁས་བླངས་པ་དེ་ཕྱིས་མི་རྟག་པ་ཉིད་གཉིས་པོ་དེ་ནི། གལ་ཏེ་ཡང་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པ་དེ་ལྟར་ཡང་ཚིག་ཙམ་དུ་བྱེ་བྲག་མེད་པས་ནུས་པ་མཚུངས་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུར་གྱུར་པའི་གེགས་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར་གྱི། གནོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ༩༩ དཔེར་རང་ཚིག་བཞིན། དཔེར་ན་ངའི་མ་མོ་གཤམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཚིག་ཙམ་དག་ནི་ནུས་པ་མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་གནོད་པ་བྱེད་ཡིན། དེའི་ཚེ་དེ་ཡང་སྟེ། བསྟན་བཅོས་རྒོལ་བ་དེ་ཡང༌། རང་གི་ཚིག་བདག་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་ཅིང༌། ཕྱིས་ཡང་དེ་ཉིད་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་སྨྲའོ། །དེ་དག་ཚིག་གཉིས་པོ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་གང་ལ་སྟེ། ཚིག་གཅིག་ལ་ཚད་མ་ཡོད། ཚིག་ཚད་མ་དང་ལྡན་པ་དེ་ནི་གཞན་ལ་ཚད་མ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཚིག་ལ་གནོད་བྱེད་འགྱུར་རོ།༡༠༠།གཞན་དུ་གལ་ཏེ་ཚད་མ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཚིག་དག་གེགས་བྱེད་པ་ཙམ་དུ་མི་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། དེ་དག་ལས་ཚིག་གཅིག་ཚད་མ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཚད་མ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ན་ཡང་གང་ཡང་རུང་བའི་གནོད་པ་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་འདོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་དམ་བཅའ་བ་ལ་དམ་བཅའ་སྟེ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཚིག་མིང༌། རིགས་པ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ནུས་པ་མཚུངས་པར་འགྱུར་པ་ཡིན་ན། རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་གནོད་པར་འགྱུར་ཏེ། མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །ཚིག་གཅིག་ལ་ཡོད་པའི་རྗེས་དཔག་ཇི་བཞིན་དོན། དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞུགས་པ་ལ་རིགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཅན་ལུང་ཞེས་བྱ་བའི་དམ་བཅའ་བས་ཉིད་ཀྱིས།103 རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་གནོད་པར་འགྱུར།།
གཞན་ཡང་ཚད་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཞན་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་ན། བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན།
༡༠༡ ལུང་རྣམས་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་པའང༌། སྔར་ཉིད་རྣམ་པར་བཟློག་པ་ཡིན།། «༢» ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གྱིས་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་ལུང་གནོད་བྱེད་དུ་བསྟན།
དེ་ལྟར་ན་གང་གིས་གནོད་པ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་ན་ཁས་བླངས་ནས། །དཔྱོད་པ་དག་ 103 ཀྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 403

ལ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་ལ་གྲགས་པའི་ཆོས་ཅན་བཤད་པ་དག་ལ་སྐྱོན་འདི་བསྟན་བཅོས་ལ་གནོད་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་དོ། །དེའི་རྟེན་ཅན་104མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་ནོ།།
༡༠༢ དེའི་ཕྱིར་བསྟན་པ་ཐག་པའི་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་འདི། བསྟན་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས། །ཕྱི་རོལ་མིན་ཡང་ཁས་བླངས་པ། །སློབ་དཔོན་གྱིས་ཐ་དད་བྱས་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། གནོད་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། གནོད་པ་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ཀྱང་ཚད་མ་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་ན་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ནང་དུ་འདུ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་རོ།།
༡༠༣ དེ་ལྟ་མིན་ན་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཉིད་དཔྱོད་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་གནོད་པ་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གལ་ཏེ་འདི་ཐ་དད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། ཐལ་ཆེས་པར་འགྱུར་རོ། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་རྟགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་ཅི་ཙམ་པ་དེ་དག་གནོད་པ་ཡང་སོ་སོ་ཐ་དད་པར་འགྱུར་རོ། །ཐ་དད་བྱས་ན་དོན་མེད་འགྱུར། །ཐ་དད་བྱས་ན་འབྲས་བུ་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་འཆད་པ་པོ་མི་མཁས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དགོས་པ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཁ་ན་མཐོ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།།
གལ་ཏེ་ཐ་དད་པའི་ཚིག་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སྟོན་པའི་དོན་ཡིན་ན། རིགས་པའི་སྒོ་ལས་ཁས་བླངས་པ་ལས་གནོད་པ་ལས་རང་གི་ཚིག་ཀྱང་ཐ་དད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། རང་གི་ཚིག་ཐ་དད་པར་བྱས་པ་ཡང༌། ཚིག་ཙམ་བརྗོད་ལ་གེགས་བྱེད་ཡིན། །ཚད་མ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ནུས་པ་མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གེགས་བྱེད་པ་འབའ་ཞིག་ཁོ་ནར་འགྱུར་གྱི། དེ་ལ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཚེ་གཅིག་ཚད་མ་དང་ལྡན་པའི་ཚིག་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་དོན་ཏོ།།

104 +མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཅན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

404 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

«༣» དེའི་ལན་དགག་པ།

དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ༡༠༤ རྒོལ་བ་དེ་ཡིས་བསྟན་བཅོས་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རྒྱུའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན། དེ་དངོས་ཀུན་ལ་གནོད་བྱེད་ཡིན། ཡུལ་ལ་ལར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནོད་པ་བྱེད་པར་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ། གལ་ཏེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་དུས་ན་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་དང་གནོད་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྒོལ་བ་དེ་མི་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། ཅིས་ཀྱང་གནོད་པ་བྱེད་པར་འགྱུར། མི་འགྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་འདོད་པ་105དེའི་སྐྱོན་དེ་ཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི། རིགས་པ་ལས་མ་ཡིན་ནོ།། ལུང་དེ་མི་འདོད་ན་ནི་གནོད་པ་བྱེད་པ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ།།
༡༠༥ གལ་ཏེ་སྔར་དེས་བསྟན་བཅོས་ཁས་ལེན་ཅིང་ཕྱིས་དེ་མི་འདོད་པར་འགྱུར་བ་སྔ་མ་དེས་ཕྱི་མ་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར་རྒོལ་བ་འདིའི་རང་གི་ཚིག་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དེ་ལྟ་ཡིན་ན། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་སྔར་ཇི་སྐད་བཤད་པ་བཞིན། རང་གི་ཚིག་དང་། བསྟན་བཅོས་འགལ་ཐ་དད་མེད་འགྱུར་པ། དེ་ལྟར་ན་གགས་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་སྔར་དེས་བསྟན་བཅོས་ཁས་ལེན་ཅིང་ཕྱིས་རང་གི་ཚིག་དང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་དེ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཉེས་པ་ཟད་པར་ཤེས་པ་མེད་ན། འདི་གཉིས་ལ་ཡང་ཚིག་ཙམ་ཉིད་དུ་བྱེ་བྲག་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའམ། ཤེས་ན་དེའི་ཚེ་དོན་དེ་ཉིད་ཚད་མས་མཐོང་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། ཡིད་ཆེས་པའི་ཚིག་དེས་གནོད་པ་ཡིན་ན། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད་ཀྱིས་གནོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་གནོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐ་དད་པར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པས་གང་དེ་ནི་ཅིར་ཡང་མི་རུང་ངོ༌། །གཞན་ཡང་རྒོལ་བས་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། གང་གི་ཚེ་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ།106
སྐྱེས་བུའི་འདོད་པས་བྱས་འདི་ཡི། །ཚད་མ་ཉིད་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས།།
སྐྱེས་བུའི་འདོད་པ་ཉིད་ནི་དངོས་པོ་ལ་རག་ལས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་དབང་གིས་

105 འདོད་པས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
106 +སྐྱེས་བུའི་འདོད་པས་ཚད་མ་ཉིད་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 405

ཚད་མ་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་དགོངས་པ་བཞད་གད་དུ་མཛད་པའོ།།
[༢] ཚད་མར་གྱུར་པའི་ལུང་ངོས་གཟུང་།

གང་གི་ཕྱིར་འདི་ལྟར། བསྟན་བཅོས་གནོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གནས་པ་ཡིན་ན། ༡༠༦ དེའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་གི་རབ་གྲགས་དོན་དག་ལ། གང་གི་ཚེ་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་ཡིན་པར་དཔྱོད་པ་དེའི་ཚེ་བསྟན་བཅོས་དོར་ནའང༌། བསྟན་བཅོས་ལ་རྟགས་ཡིན་པར་དཔྱོད་པ་དེའི་ཚེ། བསྟན་བཅོས་དོར་ནའང་བསྟན་བཅོས་ལ་རྟགས་ཡིན་པར་དཔྱོད་པ་དེའི་ཚེ། བསྟན་བཅོས་དོར་ནའང་བསྟན་བཅོས་ལ་བརྟེན་པ་མེད་པར་ཡང་ཉེས་པ་མེད། འདོད་པའི་དོན་འགྲུབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར། ལུང་གིས་བསྟན་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལ་དཔྱོད་པ་ན། གདོན་མི་ཟ་བར་བསྟན་བཅོས་ལ་བརྟེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་དེའི་ཚེ་ཡང་ལུང་ཁས་བླངས་མེད་པར་ནི། དེས་གྲུབ་པའི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཅན་དེ་ལ། འདོད་འཇུག་མི་འགྱུར་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་དཔྱོད་པ་འཇུག་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ།།
གལ་ཏེ་གང་གི་ཚེ་བསྟན་བཅོས་དེ་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། དེས་བསྟན་པའི་ཆོས་ཅན་ནམ་རྟགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་། དོན་དམ་པར་རྟོགས་པ་དེའི་རྟེན་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཇི་ལྟར་དེ་ལ་དེས་དཔྱོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བདེན་ཏེ། ༡༠༧ འོན་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་འདི་ལའང་བརྟག་པའང་ཕལ་ཆེར་ནི། སྔ་ཕྱི་འགལ་བ་བརྗོད་ཡིན་དོན་དམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་ཆོས་མིན་རྩ་ཁྲུས་ཀྱང་ཆོས་མིན་གནོད་བྱེད་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་བསྟན་བཅོས་ལས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་སྡིག་པ་དག་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ལ། རྒྱུ་ལ་གནོད་པ་མ་ཡིན་ན། །རྒྱུ་ཅན་ལ་གནོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་ཁྲུས་དང་བཟླས་པ་དང༌། སྦྱིན་སྲེག་ལ་སོགས་པས། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ལ་གནོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གང་ཞིག་གང་གིས་རྒྱུ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བད་ཀན་གྱི་མངར་བ་དང་། བསིལ་བ་དང༌། སྣུམ་པའི་རྫས་ལྟ་བུའོ། །གང་གི་རྒྱུ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ལས་དེ་བཟློག་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་

406 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཏེ། དཔེར་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང༌། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་དག་གིས།། སྤྱོད་པ་ངན་པ་དང༌། ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་དང༌། བག་ལ་ཉལ་གྱི་གནས་སྐབས་དག་ལ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་རྒྱུ་འདི་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པས་ན་རྒྱུ་ཅན་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ཕྱིར། སྡིག་པའི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གཞག་པ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་རྣམས་ཁྲུས་ལ་སོགས་པས་སྡིག་པ་དག་པར་བྱེད་པའི་ཚིག་ཏུ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ།།
གལ་ཏེ་ཅི་ཚད་མར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཕལ་ཆེར་འགལ་བ་བརྗོད་པའི་ཡང་དཔྱོད་པ་བསྟན་ཅེ་ན། འདིར་དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་འཇུག་པར་འདོད་པ་འདི་ནི་ལུང་གི་ཚད་མ་ལ་བརྟེན་པ་གཞག་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་པ་འཇུག་པ་ལས་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང༌། འཚེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངན་སོང་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བསྟན་བཅོས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།༡༠༨།བསྟན་བཅོས་གནོད་བྱེད་གང་ཡིན། རིགས་པས་གྲུབ་པ་སྟེ། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཡུལ་ལོ།107།རང་གི་ཚིག་གིས་གནོད་མེད་གང༌། །མཐོང་བ་མེད་པ་ལའང་སྟེ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལའོ་དེ་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྔ་ཕྱི་འགལ་བའི་དཔྱོད་འཇུག་འགྱུར། དེ་དེ་ལྟར་ན་གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་དཔྱད་པར་བྱ་བ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་ནུས་པའི་ཡུལ་ལམ་གཞན་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་བ་དེ་བཏང་སྙོམས་སུ་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །བསྟན་བཅོས་དང་རང་གི་ཚིག་དང་འགལ་བ་དག་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
(ཁ) གྲགས་པས་མ་བསལ་བ། [༡] གྲགས་པས་བསལ་བའི་ཚུལ། [ཀ] མདོར་བསྟན།
ད་ནི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་དོན་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་འཆད་པར་བྱེད་དོ།༡༠༩།འདོད་པའི་སྒྲ་ནི་སྟོན་བྱེད་པའོ། །ཅི་འདྲ་བར་གྱུར་པ་ཞིག་ཅེ་ན། སྐྱེས་བུའི་འདོད་དང་རྗེས་འབྲེལ་པའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དོན་ལ་འདོད་པའི་སྒྲ་ནི་སྟོན་བྱེད་ན་མ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སྐྱེས་བུ་འདོད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་

107 རྩ་བ། མཐོང་དང་མ་མཐོང་བ་དག་ལ། །རིགས་པས་གྲུབ་དང་རང་ཚིག་གིས། །གནོད་མེད་བསྟན་བཅོས་གང་ཡིན་དེ། །གཟུང་བར་བྱ་ཕྱིར་དཔྱོད་འཇུག་འགྱུར།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 407

ཅད་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེས་བུའི་འདོད་པ་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་དང༌། འདོད་པའི་སྒྲ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དགག་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བཀག་པ་མེད་ཉིད་ཕྱིར་འདི། སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པའི་དོན་ལ། གནོད་མེད་ཚིག་སྟེ། རང་གི་འདོད་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཚིག་མ་བཀག་པ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བོ་ཡིད་ཆེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།108
[ཁ] རྒྱས་བཤད། «༡» གྲགས་པའི་མིང་དོན།

༡༡༠ ཟླ་བ་ཟླ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲའི་ཐ་སྙད་ལས་སྐྱེས་པའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཐ་སྙད་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཆོས། རབ་ཏུ་གྲགས་པ་ཡིས་བསྟན། དཔེར་ན་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སོ། །རེ་ཞིག་འདིར་གྲགས་པས་གྲུབ་པས་རང་གི་ཆོས་ཅན་དེ་ཉིད་ལ་དམ་བཅས་པའི་དོན་རང་དང་འགལ་བ་གནོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གང་ཡང་ལྟ་བ་པོ་མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་འཇུག་པར་འགྱུར་གྱི། བསྟན་བཅོས་ནི་ཆོས་ཅན་གནོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ན། ཇི་ལྟར་ན་དེ་ལྟར་གནོད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན།
ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། བམ་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་བརྒྱད་པ། བདེན་ཏེ། མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་གནོད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་སོགས་ཀྱིས་ངེས། མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང༌། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་ཆོས་མཉན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་དམ་བཅས་པའི་དོན་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་འཇལ་བྱེད། སྒྲས་སྒྲོ་བཏགས་པས།

109 མངོན་སུམ་དང་།
རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང༌། ལུང་གི་སྒྲས་སྒྲོ་བཏགས་པ་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱ་བ་ལ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་དོ།།
«༢» གྲགས་པས་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པ།

༡༡༡ དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཅན། འཇིག་རྟེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་སྒྲ་རྣམས། འདོད་པས་འཇུག་ཕྱིར་རྒྱུ་ཡི་ཕྱིར། བཀག་པ་མེད་བྱས་པའམ་

108 རྩ་བ། བཀག་མེད་ཕྱིར་ན་གནོད་མེད་དག །སྐྱེ་བོ་རྣམ་འདོད་ཡིད་ཆེས་ཡིན།།
109 རྩ་བ། མངོན་སུམ་སོགས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡང་། །འཇལ་བྱེད་སྒྲ་སྒྲོ་བཏགས་ནས་བརྗོད།།

408 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

སྟེ། བརྡར་བྱས་པ་རྣམས་སམ། མ་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟེ། བརྡར་མ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་སྒྲ་རྣམས་ནིའོ། །སྣ་ཚོགས་ཏེ། ཐམས་ཅད་འདི་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་འདོད་པའི་སྒྲས་བརྗོད་པའི་རུང་བ་ཉིད་ལ་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། ༡༡༢ དོན་ཙམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་ཅན་དེ།110འབྱུང་བར་འགྱུར་བའམ་ཡོད་པ་ཡི། །སྒྲ་ཡི་ཡུལ་ཉིད་དེ་ཡིས། རུང་བ་ཉིད་དེ་ལ། འགལ་བ་རྣམས་ནི་དེ་སྐྱེས་བུ་རྣམས། ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གནོད་པར་འགྱུར་རོ།།111
«༣» དེ་ལུང་དང་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ།112«ཀ» ལུང་དོན་བཤད་པ།
༡༡༣ དེ་རུང་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཉིད་ལས། །དེ་ལ་རུང་བ་ཉིད་ལས། སྒྲ་ཀུན་དངོས་སུ་སྦྱོར་བ་སྟེ། །འབྲེལ་པ་གྲགས་པ་མེད་ནའང༌། །སྒྲ་ལ་དངོས་པོ། །དེ་ལ་ནི། ངེས་པ། དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་གྲུབ་པ་ཉིད། སློབ་དཔོན་གྱིས་སྒྲ་ལས་བྱུང་བ་གྲགས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།113།དེ་ལྟར་ན་གང་ཞིག་གང་ལ་ནུས་པ་ཡོད་པ་དེ་ནི་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་མེད་ན་ཡང༌། དེ་ལ་དེས་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འཚེད་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དངོས་པོ་ཡང་འདོད་པའི་སྒྲས་བསྟན་པ་ཉིད་ནུས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།114 སྒྲ་རྣམས་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་མེད་ན་ཡང་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ།།གཞན་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་གང་ལ་ཡང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཉིད་མེད་ན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་འཆད་པར་བྱེད་དོ།༡༡༤།གཞན་དུ་གལ་ཏེ་སྒྲ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་མེད་ན་ཡང༌། དོན་དམ་པར་སྒྲ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། སྒྲ་ཡི་རུང་བ་ཉིད་འགོག།འདི་ནི་གནོད་བྱེད་རྒྱུ། ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རི་བོང་ཅན་ཟླ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་གནོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་འདི། ཐུན་མོང་ཡིན་པ་ཉིད་

110 +དོན་ཙམ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་ཅན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
111 རྩ་བ། སྒྲ་ཡི་རུང་བ་ཉིད་དེ་ཡིས། །མི་མཐུན་པ་དག་གནོད་པར་འགྱུར།།
112 ཐར་གསལ་དུ། ས་བཅད་འདི་ལ། ལུང་དྲངས་ནས་འབྲེལ་དགོད་པ་དང་། དེའི་དོན་བཤད་པ། ཞེས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ཡོད་མོད། འདིར་ས་བཅད་རིམ་པ་དེ་བཀུམ་སྟེ་བཀོད།
113 འདི་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་རང་འགྲེལ། ལེའུ་གསུམ་པ། (ཤོག ༡༧༢) “གང་ཡང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། སྒྲ་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་སྦྱོར་བ་ནི།” ཞེས་སོགས་ལ་དགོངས་ངེས། 114 མ་དཔེར། མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱུང་མོད་པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 409

མི་འགྱུར། །གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་ཟླ་བའི་སྒྲར་རུང་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་འགོག་སྟེ།115 སྒྲའི་རུང་བ་ཉིད་འགོག་པ། རྗེས་དཔག་ལས་འགྱུར་གྱི། མངོན་སུམ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲ་དོན་ལ་དབང་ཕྱུག་མེད་ཕྱིར། སྒྲའི་རུང་བ་ཉིད་དམ་རུང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ལ་དབང་པོ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ན། གང་གིས་ན་མངོན་སུམ་ལས་ངེས་པ་དེ་འགོག་པར་འགྱུར། དེ་ལྟར་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་པ་ལས་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཡང་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་རུང་བ་ཉིད་116འདི་ལ་སྒྲ་ཐམས་ཅད་སྦྱོར་བ་བྱེད་པས་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཟླ་བ་མ་ཡིན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། ༡༡༥ གང་ལ་རྟགས་ཡོད་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར། དེ་ལ་རུང་བ་ཉིད་འགོག་པ་ལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་ཉིད། གཏན་ཚིགས་ཞེས་བྱ་བ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བདེན་ཏེ་འོན་ཀྱང་གཞན་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཞན་གྱི་བསམ་པས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་དོ། །འདོད་པའི་སྒྲས་རུང་བ་ཉིད་སྤོང་བ། གང་ལ་ཡོད་པ་ཉིད། ཇི་སྲིད་དུ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་དུ་ཡོད་པ་དེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ཅན་མིན། དེ་ལ་གང་ལས་ཡིན་འདིར་ཡོད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་རྒྱུ། དཔེ་ནི། སློབ་དཔོན་དེ་ལྟར་འབྲས་ལྡན་འདོད།

117།གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་འདོད།
གལ་ཏེ་གང་ལས་སྒྲ་ཐམས་ཅད་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། གང་གིས་ན་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་ན། འདིར་འདི་ལྟར།

115 +རི་བོང་ཅན་ཟླ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་གནོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་འདི། ཐུན་མོང་མིན་པ་ཉིད་མི་འགྱུར། གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་ཟླ་བའི་སྒྲར་རུང་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་འགོག་སྟེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
116 +མེད་ཕྱིར། སྒྲའི་རུང་བ་ཉིད་དམ་རུང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ལ་དབང་པོ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ན། གང་གིས་ན་མངོན་སུམ་ལས་ངེས་པ་དེ་འགོག་པར་འགྱུར། དེ་ལྟར་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་པ་ལས་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཡང་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་རུང་བ་ཉིད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
117 རྩ་བ། དེ་ལྟར་གཏན་ཚིགས་དཔེར་བརྗོད་པ། །འབྲས་བུ་དང་ནི་ལྡན་པར་འདོད།།

410 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

༡༡༦ སྒྲ་ནི་བརྡ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན། །བརྡ་ཡང་འདོད་ཙམ་རྟེན་ཅན་ཡིན།།
ཞེས་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར། སྒྲ་ཡིས་གྲུབ་ན་མི་འགྲུབ་མིན། །དེ་ལྟར་སྒྲ་བྱུང་གྲགས་པའི་ཚིག།ཅེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།
༡༡༧ ཡང་ན་དངོས་པོ་སྟོབས་ཀྱིས་ཞུགས་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་དོན་ལ། གྲགས་པ་ལ་འགལ་བ་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་ཅན། མེད་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་ཞེས་སྟོན་པར་མཛད་པ། དེ་ལྟར་གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་དཔོག་ཕྱིར་རོ། །འདིར་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་པས་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྟེ། གྲགས་པ་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུའི་ཕྱིར། དེས་མཐོང་བའི་དོན་ལ་ཚད་མའི་ལན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ལ་ཡང་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ལ་གནོད་པ་སྲིད་ན་དེའི་མཚན་ཉིད་སུན་ཕྱུང་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་འདིར་ཡང་གྲགས་པས་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་ན་གྲགས་པས་གྲུབ་པའང་ཡོད་པ་ཡིན་ན། དེ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཡུལ་ལ་འགལ་བ་མི་འཁྲུལ་པ་ཅན་མི་སྲིད་པར་སྟོན་པར་བྱེད་དོ།།
༡༡༨ ཡང་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་པ་ན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དོན་གཞན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། རི་བོང་ཅན་ནི་ཟླ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལོག་པར་ཞུགས་པ་དམ་བཅའ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་དེ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་སྨྲ་ཉིད་ལ། རྗེས་དཔག་མེད་པ། སློབ་དཔོན་གྱིས་བརྗོད་པ་ཅི། དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པའི་འབྲས་བུ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་པ། དངོས་སུ་རི་བོང་ཅན་ཟླ་བ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་སྒྲའི་སྟོབས་ལས་ཡིན་པ་དེས་ན། དེ་ལྟར་ན་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་ལ་རྗེས་དཔག་མེད་པ་བསྟན་པས་དངོས་པོའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས། གྲགས་པ་ཐ་དད་ཡུལ་ཅན་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བས་ཡུལ་ཐ་དད་པར་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ།།
གལ་ཏེ་ཐ་དད་པར་བསྟན་པ་ཡང་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། འབྲས་བུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར།
༡༡༩ དེས་ནི་དངོས་རྣམས་ཡོད་མེད་པའི། །རྗེས་སུ་འཇུག་ཅན་རྗེས་དཔག་ལས།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 411

ཐ་དད་དེ། སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པའོ། །དེ་དབང་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་འདོད་ལས་སྐྱེས་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱེས་བུའི་འདོད་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་དྲུག་པ་དང༌། དེ་ལ་ཕན་པ་དང༌། ཚིག་ཐ་དད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ནི། འཆད་པ་པོ་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ལ་བརྡ་ཙམ་གྱིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ངེས་པའི་དོན་ཅན་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཐ་སྙད་ལས། དངོས་སུ་ཡོད་པ་ཉིད་དང༌། ལྡོག་པ་དང་ལྡོག་པ་མེད་པ་དང༌། གཅིག་དང་དུ་མ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ།
«ཁ» ལུང་གི་དཔེར་བརྗོད་ལ་བརྒལ་བའི་ལན།
ཟླ་བ་གཅིག་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དཔེ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

གཏན་ཚིགས་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་118ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རི་བོང་ཅན་ཟླ་བ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་གྲགས་པ་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལ་ཚད་མར་མི་བྱེད་དོ།༡༢༠།དེ་བས་ན་རི་བོང་ཅན། ཇི་སྲིད་དུ། ཟླ་མི་འདོད་ན། དེ་གཞན་གྲགས་པ་དེ་དང་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་འདོད་པར་འགྱུར། །འདོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དེ་ལ་དཔེ་མེད་ཅན། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་དེ་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བརྗོད་པ་ན། དེ་ནི་སྟེ། དེའི་ཕྱིར། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་འདོད། གཞན་གྱི་འདོད་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་གྱི་འདོད་པས། ཟླ་བ་གཅིག་པོ་གཞན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དག་ལ་གཏན་ཚིགས་མེད་པས་ན་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཤེ་ན། འདི་ལྟར་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རི་བོང་ཅན་ཟླ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། ༡༢༡ དཔེ་གཅིག་ཉིད་དབང་བྱས་ནས་ནི། །ཞེས་བྱ་བ་ལ། གང་ལ་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པས་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དག་འདི། དེ་སྐད་བརྗོད་མིན་ཏེ། གྲགས་པས་གནོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་119ཕྱིར། མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་གཞི་ལ་ཁྱབ་པར་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། དཔེ་གཅིག་ཉིད་ལ་དེ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ད་ཏྲིག་ཤིང་མིན་ཞེས། །ད་ཏྲིག་ཤིང་མ་ཡིན་པར་བཀོད་པ་ལ་ཡང་

118 འགྲེལ་བཤད་དུ། (སྨད། ༦༧༥) འདི་རིགས་སྒོའི་ཊཱི་ཀཱ་བྱེད་པའི་གཞུང་འགོད་པར་གསུངས།
119 +སྤྱིར་མཚན་ཉིད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

412 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

གྲགས་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་འདིས་120ཅི་ཞིག་མཚོན་པར་འགྱུར།ཟླ་བ་གཉིས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ། ༡༢༢ འཇིག་རྟེན་འདི་ལ་ག་པུར་དང༌། དངུལ་ལ་སོགས་དག་ལ་ཟླ་བ་ཉིད་མཐོང་ཕྱིར་རོ། །ཁྱེད་ཀྱི་གཞུང་གིས་བརྡ་ལས་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡི། །ཟླ་བ་ཉིད་ཀྱི། ཐུན་མོང་མིན་པ་ཉིད་ཀྱང་ཅི། །དེ་ལྟར་གང་ཁོ་ནའི་ཚེ་གང་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེས་བུས་འདོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་དེ་ཉིད་དེ་ལ་སྦྱོར་བར་འགྱུར་རོ། །སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ལ་གྲགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཚིགས་བཤད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གྲགས་པ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། ༡༢༣ གལ་ཏེ་དེའི་དེ་ལྟར་གྲགས་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ལ་ལར་ཏེ། ག་པུར་ལ་སོགས་པ་ཟླ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། གདོན་མི་ཟ་བར་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་གྲུབ་ཡིན་གྱི། གྲགས་པས་གྲུབ་པར་ནི་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གྲགས་པས་འགོག་པ་ན་གྲགས་པས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རེ་ཞིག་གྲགས་པས་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ལ་ལར་གྲགས་པས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་ན། རི་བོང་ཅན་ལ་ཟླ་བའི་སྒྲར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་བཟློག་པ་མེད་དོ།121།དེ་ལྟར་ན་དེ་ལས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གྲགས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་གྲགས་པ་འགོག་པ་ལ་རྟེན་ལ་ལར་ཟླ་བ་ཉིད་གྲུབ་པ་དེའི་ཚེ། དངོས་སུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ།།
[༢] གྲགས་པའི་དབྱེ་བ།
[ཀ] རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཡུལ་ངེས་པར་བསྟན་པ།
དེ་བས་ན་དེ་དངོས་སུ་གྲུབ་པ་ཡིན་རི་བོང་ཅན་ལ་ཡང་ཟླ་བ་ཉིད་ཡོད་པ་དེའི་ཚེ། ༡༢༤ དེའི་དངོས་པོ་ཉིད་ལས་གྲུབ་པས་དངོས་ལ་གྲུབ་པ་ལ། རི་བོང་ཅན་ལའང་བཟློག་པ་མེད། །ཅི་སྟེ་ཡང་ལ་ལར་དངོས་སུ་ཟླ་བ་ཉིད་དུ་སྨྲ་བ་དེའི་ཚེ། རི་བོང་ཅན་ལ་ཟླ་

120 མ་དཔེར། འདི། ཞེས་ཡོད་མོད་པེ་སྣར་བཞིན་བྱེད་སྒྲ་བསྣན།
121 རྩ་བ། མ་ཡིན་པ་ལའང་ལྡོག་པ་མེད།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 413

བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། དེ་དངོས་མེད་ན་རི་བོང་ཅན་ལ་ཟླ་བ་ཉིད། བཟློག་པ་ལ་ཡང་གྲགས་པས་གནོད་པའི་ཉེས་པ་ཅུང་ཟད་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་ལ་རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཕྱིར། གྲགས་པ་སྤོང་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རི་བོང་ཅན་ཟླ་བ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་པའི་གྲགས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ཉིད་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འདོད་དོ།། [ཁ] རྒྱུ་མཚན་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྒྲ་ཡུལ་མ་ངེས་པར་བསྟན་པ།
གང་གི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་རང་རྒྱུ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པས་སྒྲ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཉེས་པ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པ། ༡༢༥ དེ་ཕྱིར་དངོས་མེད་དེས་བརྡ་ཅན། །སྒྲ་གང་ལ་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངེས་པའི་བརྡ་ཡོད་པ་དེ་དག་ལས་ནི་བྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཆོས་རྣམས་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི། རུང་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །འདོད་པ་བཟློག་པ་མེད་ཕྱིར་རོ།

122།རྒྱུའི་
ཕྱིར་རོ།།
འདོད་པའི་སྒྲས་བརྗོད་པ། ༡༢༦ རུང་བ་དེ་ཉིད་འགོག་བྱེད་པ། །སྐྱེས་བུ་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་གང་ཞེ་ན། གྲགས་པ་ཞེས་བྱའི་རྗེས་དཔག་པ། །ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་རོ།། འདོད་པའི་སྒྲས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་རུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ནོ། །ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན་བརྡ་འགོག་པ་མེད་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིས། འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་བརྡ་དགག་ཏུ་མེད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལས་སྐྱེས་པའིའོ། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་གནོད་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཡང་སྦྱོར་བ་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། གང་ཞིག་སྐྱེས་བུའི་འདོད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་དེ་ནི། ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པས་སྤྲུལ་པའི་དོན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མགུ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདོད་པའི་སྒྲས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་རུང་བ་ཉིད་ཀྱང་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཡིན་ནོ།།
བཤད་མ་ཐག་པ། ༡༢༧ འདིས་ནི་རྣམ་པ་བརྡ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་བྱེད་ངང་ཚུལ་ཅན་དེས། མ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཉིད་ལ་འདོད་རྒྱལ་བའི་སྒྲའི་ཡུལ་གྱི་

122 རྩ་བ། རུང་བ་དོན་རྣམས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །འདོད་ལ་གེགས་བྱེད་མེད་ཕྱིར་རོ། །འདིའི་མཇུག་ཏུ་བོད་འགྱུར་རྩ་བར། གལ་ཏེ་ལ་ལར་དེ་གྲུབ་ན། །ཞེས་པའི་ཤླཽཀ་སྣོན་མ་ཞིག་བྱུང་ལ། འདིར་དེའི་འགྲེལ་པ་མི་འབྱུང་།

414 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

དོན་ལ་སྒྲ་དེ་དག་ནི། འགོག་པ་དག་ནི་འགལ་བར་འགྱུར།

123།དམ་བཅའ་བའི་སྐྱོན་
དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་སྒྲའི་ཡུལ་འགོག་པ་ན། གྲགས་པ་ལ་གནོད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ནི་རིགས་ཀྱི་སྒྲ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་ཐམས་ཅད་ནི་དང་པོའི་དོན་ལ་བརྡར་བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ལ་བ་སྔོན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་ཡང་ཡོན་ཏན་སྔོན་པོའི་སྒྲ་འདོད་རྒྱལ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གྲགས་པས་འཇུག་པ་ན། །དེའི་སྒོ་ནས་གཞན་ལ་འཇུག་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བརྗོད་དོ།།
གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱུ། ༡༢༨ དེས་རྒྱུ་མཚན་ཅན་སྒྲ་དོན་ནམ། འཚེ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲ་དང་གི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པར་དོན་འགོག་པར་བྱེད་པའམ། སྒྲ་རྣམས་དོན་དམ་པའི་དོན་ནི། དཔེར་ན་ཟླ་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་དོན་དམ་པ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འགོག་པར་བྱེད་པ་ལ། གནོད་པར་རིགས་པ་ལ་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ།། [༣] རྗེས་དཔག་ལས་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན།
༡༢༩ གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སྤྱིར་བཏང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ན་གྲགས་པས་གནོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདི་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། བསྟན་པར་བྱ་ཕྱིར་གྲགས་པ་ཡང༌། །རྗེས་དཔག་ལས་ཕྱི་རོལ་མིན་པ། །ཡིན་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལས། ཐ་དད་བྱས་ཡིན་སྔ་མ་བཞིན། རང་གི་ཚིག་དང་ཁས་བླངས་པས་གནོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཐལ་ཆེས་པའམ་དོན་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ།།
༡༣༠ རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་པ་དང་གྲགས་པས་གནོད་པ་དག་གྲུབ་པ་ནི། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་ཐ་དད་བཤད་པའི་དགོས་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་རྒོལ་བ་རང་ཚད་མ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་ན་དེ་ཚད་མ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། སྐབས་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་གི་ཚིག་ཚད་མ་ཉིད་དུ་དམ་བཅའ་བའི་སྐབས་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྟན་བཅོས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་རྩོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གནས་གསུམ་པ་ཐོབ་པའི་དཔྱོད་པ་ཁས་ལེན་པས་ཚད་མ་ཉིད་དུ་དམ་བཅའ་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། རང་གི་ཚིག་ 123 རྩ་བ། སྒྲ་རྣམས་ལས་ནི་དོན་ངེས་པ། །ཡོད་མིན་ཅེ་བརྗོད་དེ་དག་རྣམས། །དེར་འགོག་པ་ནི་འགལ་བ་ཡིན།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 415

དང་བསྟན་བཅོས་གནོད་པ་བྱེད་པར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདི་ནི་འདིའི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །གྲགས་པས་གནོད་པ་ལ་ཡང་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲགས་པས་གནོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཙམ་ལས་བྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པས་སོ། །དེ་ཉིད་ལ་ཡང་འགོག་པར་བྱེད་པ་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དགོས་པ་འདི་གཉིས་པོ་འདིའི། །དགོས་པ་དག་ནི་སྟོན་པ་དང༌། །དེ་དག་གནོད་པ་གཉིས་པོའི་སློབ་དཔོན་གྱིས། རྒྱུ་བཅས་བསྟན་པ་ཡིན། དཔེར་ན་གཞལ་བྱ་བའི་དོན་ཅན་དག་གི་ཚད་མ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དམ་བཅའ་བ་ཙམ་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།།བསྟན་བཅོས་དང་རང་གི་ཚིག་དག་ཚད་མ་ཉིད་དུ་དམ་བཅའ་བ་ལ་གནོད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་མ་སྨོས་པ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡང་རང་གི་ཚིག་ལ་སོགས་པ་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་སོགས་པས་གནོད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་། རྗེས་སུ་དཔག་པ་དེ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རྒོལ་བ་ཚད་མ་ཉིད་དུ་དམ་བཅའ་བ་ཙམ་གྱིས་རང་གི་ཚིག་དང་འགལ་བ་ཡིན་པར་སེམས་ཀྱི། རྗེས་སུ་དཔག་པས་གནོད་པའི་སྒོ་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་ཆེས་པས་གནོད་པ་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པས་ཡིན་གྱི། དངོས་པོའི་གྲགས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གྲགས་པས་གནོད་པ་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་བསྟན་ཏོ། །མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་གནོད་མ་ཡིན། རྒྱུ་དང་བཅས་པར་མ་བསྟན་ཏོ།། སྒྲ་མཉན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། བུམ་པ་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འབའ་ཞིག་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
(ག) མངོན་སུམ་གྱིས་མ་བསལ་བ།[༡] མངོན་སུམ་གྱི་གནོད་པའི་ཚུལ།
༡༣༡ མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་འདི་ལ་ཡང༌། །སྒྲ་ནི་དུ་མའི་དངོས་ཉིད་དུ།།
གྲགས་པའི་སྒྲ་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྲགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ནི་མཉན་ལ་སྟེ། རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བར་འགྱུར་རོ།།124
[༢] དོན་སྨྲོས་པའི་དགོས་པ།
ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། ༡༣༢ གཉིས་མེད་དེ་འདི་ལ་གཉིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ན་ཞེས་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱར་རོ། །རིགས་ལ་སོགས་པས་དབེན་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཅེས་ 124 རྩ་བ། གྲགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞིག། །སྣ་ཚོགས་སུ་ནི་སྣང་བ་ཡི།།

416 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །གཉིས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བློ་ཡི་སྐྱེ་བ་སྣ་ཚོགས་པ། །སྣང་བ་མཐོང་བ་མེད་ཕྱིར་རོ། །བློའི་སྐྱེ་བ་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་སྣང་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །མངོན་སུམ་དོན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་དེའི་དོན་ཏོ།125།རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡང་དག་པར་བསྟན་པའི་དོན་དུ་བཤད་འདི་ཉིད་ནི། རྣ་བའི་དབང་པོའི་ཡུལ་ཉིད་ནི།126 སྤོང་ན་མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་གནོད།།
[༣] མཉན་བྱ་སྨྲོས་པའི་དགོས་པ།
རྣ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་སྒྲ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་དངོས་པོ་འགོག་པའམ། སྤྱི་ལ་མ་ཡིན་ནོ།༡༣༣།དེ་ཉིད་དེ་དེ་ལྟར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་དེ་ལ། མཉན་པ་ལ་སྣང་བར་འགྱུར་བའི་དོན། ལྷག་མ་ཤེས་བྱ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ལྡོག་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་རང་བཞིན་སྤྱི་ནི་དངོས་མིན་ངོ་བོ་ཉིད། རྒྱུ་དེ་ཕྱིར། སྤྱི་ནི་དེ་དབང་སྤྱོད་ཡུལ་མིན།། རྒྱུ་གང་གིས་ནི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དབང་པོའི་ཡུལ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ།༡༣༤།རྒྱུ་དེས་ན་སྤྱིའི་ཆོས་རྣམས་ནི། སྤྱིར་གྱུར་པའི་ཆོས་གཞལ་བྱ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི། མངོན་སུམ་ཉིད་མིན་གྲུབ་ཉིད་ཕྱིར། །རྒྱུའི་ཕྱིར་སྤོང་བ་ཡིན་ན་ཡང་གནོད་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་པ་མེད་དོ་ཞེས། སློབ་དཔོན་གྱིས་མཉན་བྱར་སྨྲས་པས་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ།།127
གལ་ཏེ་དབང་པོའི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་དོན་ཡིན་པར་འདོད་པ་དེ་རང་ཉིད་བརྗོད་པས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བརྗོད། གང་གིས་ན་མཉན་པར་བྱ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལ་སྤྱི་ནི་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལས་གཞན་རྗོད་པར་བྱེད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ༡༣༥ རྣམ་ཀུན་བརྗོད་བྱའི་དངོས་མིན་ཕྱིར། །རང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །སྤྱིར་བརྗོད་པ་ཡིན་ན་སྒྲ་མཉན་པར་བྱ་བ་བརྗོད་པའམ། གཞན་ཉིད་ཀྱིས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣ་

125 ཚད་མ་ཀུན་བཏུས། ༣/༢ང མངོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་དཔག་དང་། །ཞེས་པ་དེར་དགོངས།
126 -རྣ་བའི་དབང་པོའི་ཡུལ་ཉིད་ནི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
127 ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་རང་འགྲེལ། ལེའུ་གསུམ་པ། ཤོག ༡༧༢ དཔེར་ན་སྒྲ་མཉན་དུ་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་བསལ་བའི་དཔེར་གསུངས་པ་ལ་དགོངས།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 417

བའི་དབང་པོའི་ཡུལ་གྱི་དོན་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོར་གྲུབ་པས་དེས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་བརྟེན་པའི་དབང་པོའི་ཞེས་རྟེན་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ནི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལས་དེའི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་དོན་འགོག་པར་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་ལ། དེ་ཡི་སྟོབས་ཀྱིས་གནོད་པའི་ཕྱིར། དབང་པོའི་ཤེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སོ། །དེ་འདྲ་བའི་ངོ་བོ་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་འདིས་ཀྱང་མཉན་བྱས་ཏེ། མཉན་པར་བྱ་བའི་སྒྲས་སྒྲའི་རང་བཞིན་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།
ཁ] གཞི་གང་ལ་ཚད་མས་མ་བསལ་བ་བཤད་པ།
(༡) རང་རྟེན་ལའོ་ཞེས་སྨྲོས་པའི་དགོས་པ་རྒྱས་བཤད། (ཀ) ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ།རང་གི་ཆོས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་དེ།128 རྒོལ་བ་ཀུན་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་འཆད་པར་བྱེད་དེ། ༡༣༦ ཀུན་ལ་སྟེ་རྩོད་པའི་དུས་སམ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་དུས་སུ་རྒོལ་བ་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པའི་ཆོས་གང་ཡིན། །ཆོས་དེ་ལྡན་ལ་རྒོལ་བས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་ཆོས་དང་ལྡན་པ་ལའོ། །ཆོས་ཅན་དེ་དམ་བཅའ་བའི་དོན་ལ་རྣམ་པ་གཞན་129ཞིག་གིས་གནོད་འགྱུར་གྱི། རྒོལ་བས་བསྒྲུབ་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་གཞན་དེ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་མ་ཡིན་

130ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། རང་གི་ཆོས་ཅན་ཞེས་སྨོས་པ་ཡིན་ནོ།།
༡༣༧ གཞན་དུ་ཆོས་ཅན་གཞན་ལ་ནི་སྟེ། སྐབས་སུ་བབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་གཞན་གྱི་ཆོས་ཅན་ལ་གནོད་པ་ཡིན་ན། སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཆོས་ཅན་གྱིས་སྐབས་སུ་བབ་པའི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་འདི་ལ་ཅི་ཞིག་བཀག།གང་གིས་ན་དེའི་དགོས་པ་131བཟློག་པའི་དོན་

128 ཚད་མ་ཀུན་བཏུས། ༣/༢ཁ བདག་འདོད་རང་གི་ཆོས་ཅན་ལ།།
129 འགའ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
130 +གྱི་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་གནོད་པ་ཡིན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
131 དེ་དོགས་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

418 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

དུ་འདི་འབྲས་བུ་དང་ལྡན་པའི་ཚིག་ཏུ་འགྱུར། ཆོས་ཅན་འདི་ཉིད་ལ་གནོད་པ་ཡོད་པ་སྐྱོན་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཅན་གཞན་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་རང་གི་ཆོས་ཅན་ལ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་བ་དོན་དེར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེའི་དོན་ཅན་གྱི་རང་གི་ཆོས་ཅན་ཞེས་སྨོས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་དོན་འདི་ཐོབ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒོལ་བ་བདག་ཉིད་བསྒྲུབ་བར་བྱ་བར་འདོད་པ་དེ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་དེ་བཟློག་ན་གནོད་པ་ཅན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་དོན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བདེན་ཏེ། བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་འདི་དོན་རྟོགས་ལ། རང་གི་ཆོས་ཅན་ཚིག་ཀྱང་ནི། །བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་འབའ་ཞིག་ལ་གནོད་པ་ཡིན་ན། གནོད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། ༡༣༨ འོན་ཀྱང་ཆོས་ཅན་དག་ལ་གནོད་ན་ཡང༌། རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་གནོད་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་འདི་གྲགས་ཕྱིར་རོ།

132།ཅིའི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་གནོད་པ་
བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ལ་གནོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རྟེན་དག་ལ་གནོད་པ་ཡིས། །རྒྱུ་ཡིས་དེ་རྟེན་པ་ལ་སྟེ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ལ་འགལ་ཕྱིར་རོ། །ཐམས་ཅད་དུ་ཚོགས་པ་ཉིད་ལ་གནོད་པ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་དང་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྱད་པར་ཡིན་ནོ།།
(ཁ) རྣམ་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ། [༡] དགག་པ་དངོས།
༡༣༩ གཞན་དུ་གང་གི་ཚེ་ཆོས་ཅན་ལ་ཡང་གནོད་པ་ན། ཆོས་ཅན་དེ་ལ་གནོད་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ། རང་གི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚིག་མི་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་དེ་ལྟའི་རྣམ་ཅན་ཆོས། བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། །རྒྱུའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གནོད་པ་ཡིན་པ་སྟེ། །དེ་ལྟར་ན་སྐབས་སུ་བབ་པའི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དེ་ཉིད་ལ་གནོད་པ་དེའི་སྒོ་ནས་འོངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལ་གནོད་པ་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་པར་སེམས་ཀྱི། ཆོས་ཅན་ལ་གནོད་པ་ཡང་གནོད་པ་མ་ཡིན། དེ་ཡང་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚིག་མེད་པར་བསྟན་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། 132 རྩ་བ། ཆོས་ཅན་ལ་ནི་གནོད་པས་ཀྱང་། །གནོད་འགྱུར་ཞེས་ནི་གྲུབ་དོན་ཏེ། །རྟེན་ནི་འགལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིས།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 419

དེ་ཕྱིར་རང་གི་ཆོས་ཅན་ཚིག །བྱས་པ་ཡིན་ནོ།།
[༢] རྩོད་པ་སྤང་བ།

༡༤༠ དེ་དོན་གྱིས་གྲུབ་མ་ཡིན་ན། །དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་ཆོས་ལ་གནོད་པ་ལ་རེག་པས་གནོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ལ་དངོས་སུ་གནོད་པར་འགྱུར་བའམ། ཆོས་ཅན་ལ་གནོད་པའི་སྒོ་ནས་ཡིན་གྲང་ན། རྣམ་པ་གཉི་ག་ལྟར་ཡང་ཆོས་ལ་གནོད་པ་དེ་བས་ན། གནོད་133པས་ཆོས་ཅན་ལ་གནོད་པ་ཡང་དོན་གྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དོན་ཅན་གྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚིག་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་བདེན་ཏེ། ཆོས་ཅན་འགོག་པ་གང་ལ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་འགོག་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཡུལ་གང་ལ་ཆོས་ཅན་འགོག་པ་ན་ཡང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་གནོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཡང་རྒོལ་བ་འགའ་ཞིག་ཆོས་ཅན་ནི། འབའ་ཞིག་འགལ་བ་ཡིན་ན་ཡང༌།

134།སྐྱོན་དང་ལྡན་པར་ཁས་ལེན་ཏོ། །དམ་བཅའ་བའི་སྐྱོན་དང་
འགལ་བས་སྐྱོན་དང་ལྡན་པར་འདོད་དོ།།
༡༤༡ དེ་ནི་དཔེར་ན་སྔོན་མེད་དོ་གཞན་གྱིས། །བསྐྱེད་བྱ་མིན་ལྟར་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་མིན། །ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ནི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་རྣམས་ཀྱིས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བར་བྱར་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཏེ། གཅིག་གི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཅིག་ཅར་སྒྲ་སོགས་རྒྱུ་མིན་ཕྱིར།། ཅིག་ཅར་འབྲས་བུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཅན་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ཁས་མི་ལེན་པ། ནམ་མཁའ་མེད་པར་སྨྲ་བས། སྤྱིར་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་ལ་ཆོས་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཙམ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང༌། རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ངོ་བོའི་གཏན་ཚིགས་འབྲས་བུ་ཅིག་ཅར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་པ་ལ། གལ་ཏེ་སུན་འབྱིན་བྱེད་པ་འགའ་ཞིག་གིས་འགལ་སྨྲ་སྟེ། ༡༤༢ དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་སོགས་ཆོས་ཅན་དངོས་མེད་ཀྱི། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ།

135།ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཅན་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དུ་
133 +པ་རྨོས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
134 རྩ་བ། འབའ་ཞིག་བཀག་པ་ལ་ཡང་ནི།།
135 རྩ་བ། དེ་བཞིན་མཁའ་སོགས་ཆོས་ཅན་གྱི། །ངོ་བོའང་དངོས་མེད་རྗེས་བརྗོད་བཞིན།།

420 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

གྱུར་པ་མེད་པར་ཡང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཅན་བསལ་བ་ན་ཡང༌། དེ་ལྟར་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་པ་ལ་

136གནོད་པ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཡིན་པའམ།
གཏན་ཚིགས་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ཡང་ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་འགོག་པ་ཡང་གནོད་པ་འདོད་པ་ཡིན་ན་ཡང་། མི་འདོད་དེ། ཆོས་ཅན་དངོས་པོར་གྱུར་པ་བསལ་བ་ན་ཡང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ངོ་བོ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།
༡༤༣ དེས་ན་གཉི་ག་བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད། །ཡིན་ན། ཁས་ལེན་པར་བྱེད་ན། ཆོས་ཅན་ལ་ནི་གནོད་པ་གང༌། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་འགོག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་གནོད་པ་སྟེ། གང་ཆོས་ཅན་འགོག་པ་ཡང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་གནོད་པ་མེད་པ་དེ་ལ་སྐྱོན་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གཏན་ཚིགས་བསྟན་མ་ཐག་པ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་རང་གི་ཆོས་ཅན་སྨོས་པ་དེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ༡༤༤ དེ་ལྟའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཀྱང་འདིར་རང་གི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན་བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་ཡན་གར་མིན། གང་གིས་ན་ཡན་གར་བ་འདི་འགོག་པ་ན་ཡང་གནོད་པར་འགྱུར། དེས་ན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཙམ་ཡིན་ན། དེའི་ཆོས་ཅན་དངོས་པོར་གྱུར་པ་དེ་མ་ཡིན་ན། གང་གིས་ན་དེ་བསལ་བ་ན་རང་གི་ཆོས་ཅན་བསལ་བའི་ཕྱིར་འགལ་བ་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར།
[༣] གཞན་ལའང་མཚུངས་པར་བསྟན་པ།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་འགོག་པ་ནི། ཆོས་ཅན་ལ་གནོད་པ་དེའི་ཚེ། འདིར་གྲངས་ཅན་པ་ལ་སངས་རྒྱས་པས་བརྗོད་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་གནོད་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན། ཅིག་ཅར་སྒྲ་སོགས་རྒྱུ་མིན་ཕྱིར།༡༤༥།བདེ་སོགས་གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་བྱ་མིན། །ནུས་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཕུལ་དུ་དབྱུང་དུ་བྱར་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ནོ། །རིམ་མ་ཡིན་པས་ན་འབྲས་བུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གཏན་ཚིགས་བརྗོད་པ་ལ། སྔ་མ་བཞིན་ཏེ། སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་པས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་དང་གཞན་གྱི་ཆོས་ཅན་མེད་པ་ཡང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་
136 +རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཙམ་དུ་འདོད་པ་ལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 421

བའི་འགལ་བས། ཆོས་ཅན་ལ་གནོད་པ་བརྗོད་པས་ན་གཏན་ཚིགས་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཤུགས་ཀྱིས་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་དུ་བསྒྲུབ་པར་འདོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཞན་གྱི་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ན། གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་ངེས་ཡིན་ན། །དེ་ལ་འགལ་བ་ཉིད་འགྱུར་ཏེ། །བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་དེ་ལྟར་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཆོས་ཅན་བཀག་པས་བསྒྲུབ་བར་བྱ་བའི་ཆོས་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
འདི་ལྟར་རིམ་བཞིན་བྱེད་པ་གཏན་ཚིགས་ཉིད་དུ་བཟུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ནི། ༡༤༦ རིམ་བཞིན་བྱེད་དང་མི་རྟག་ཉིད།། འགལ་བ་མེད་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུའི་ཕྱིར་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པ་ལས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ནོ། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལྡོག་པ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། རྒྱུའི་ཕྱིར། ཅིག་ཅར་སྒྲ་སོགས་རྒྱུ་མིན་ཕྱིར། །ཞེས་བྱ་བའི་གནོད་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་དེ་དག་ལྷག་ལྡན་ཁྱད་པར་འདོད། །གཏན་ཚིགས་སྔ་མའི་ཁྱབ་པ་ལན་དུ་མར་བསྟན་པ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།།
(ག) དོན་བསྡུ་བ།

དེ་དེ་ལྟར་ན། ༡༤༧ གང་ཕྱིར་བདག་ཉིད་འདོད་ཆོས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། གཞན་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ན། དེ་རྟེན་ནི། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་སུ་འདོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད། གནོད་བྱ་ཡིན་གྱི་འབའ་ཞིག་མིན། །རྟེན་གང་ཡིན་པ་བསལ་དུ་ཟིན་ཀྱང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ལ་གནོད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་རྟེན་མ་ཡིན་ཏེ། སའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྐབས་མ་ཡིན་པ་གནོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ལས། གཞན་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་ཆོས་ཅན་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་སྐབས་མ་ཡིན་པ་གནོད་པར་བྱེད་པ་དེས། གནོད་137པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེས་རང་གི་ཆོས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་བཤད་དོ། །དེ་ལ་འདིར། ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་ལ། ༡༤༨ བདག་ཉིད་སྒྲ་ཡིས་ཆོས་གཞན་ལ། །བསྟན་བཅོས་ལ་མཐོང་བ་སྐབས་སུ་བབ་པ་མ་ཡིན་པ་ལ། གནོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གནོད་མིན་ཞེས་བརྗོད་དེ། དེ་ལྟར་རང་གི་ཆོས་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་གིས་ཆོས་ཅན་གཞན་ལ། གནོད་པ་གང་ཡིན་པ་ 137 +པར་བྱེད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

422 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

དེ་གནོད་མིན་ཞེས་བརྗོད་དོ།།
(༢) ཁྱད་གཞི་མ་གྲུབ་པ་སོགས་ཕྱོགས་སྐྱོན་དུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན།

གལ་ཏེ་ཁྱད་པར་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ལྟར་སྣང་བརྗོད་པ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་བཤད་ཅེ་ན། དེ་ལ་ཁྱད་པར་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ། དཔེ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བས་སྟོང་པ་ལ་སོགས་པས་སྐྱོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པས་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་ཡིན་པར་མི་འདོད་དོ།། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡང་ཕྱོགས་ལྟར་སྣང་བ་ཉིད་ལ་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཕྱོགས་ལྟར་སྣང་བར་བརྗོད་པར་འགྱུར་ན། དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡང༌། ༡༤༩ སྒྲུབ་བྱེད་སྐྱོན་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ནི་གནོད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པ་དེ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཕྱོགས་ཙམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ཙམ་ནི་ཕྱོགས་སྐྱོན་ཉིད།

138 དེ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་བ་ཙམ་
གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་དོན་གཞན་འདི་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཚིག་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་སོགས་པ། ༡༥༠ ཡན་ལག་ཕྱི་མ་ལ་ལྟོས་སྐྱོན། །གང་ཡིན་བྱེད་པ་དེའི་རྗེས་བྱེད་པ་སྟེ། དེས་མིན། དམ་བཅའ་བ་ཙམ་གྱིས་ཞེས་བཤད་པར་འགྱུར་རོ།139།རྒྱུ་དེའི་ཕྱིར་རྟེན་སོགས་མ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཕྱོགས་སྐྱོན་མིན། ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ།ག] ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་གནོད་པ་སོགས་ཀྱི་དཔེ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན།
(༡) མདོ་མཛད་པས་དཔེ་རྒྱས་པར་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན།
ཆོས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་བསལ་བས་དམ་བཅའ་བའི་སྐྱོན་གང་ཡིན་བ་བཤད་པ།
༡༥༡ འདིས་སྒྲུབ་ཡན་ལག་གྱུར་པ་ཡི། །ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཁྱད་པར་དང༌།།
སྐབས་སུ་བབ་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་དང༌། ཆོས་ཅན་རང་གི་

138 རྩ་བ། ཙམ་དང་འབྲེལ་བ་ཕྱོགས་སྐྱོན་ཉིད།།
139 རྩ་བ། གང་ཡིན་དེ་ནི་དེ་ཉིད་དང་། །རྗེས་འབྲེལ་ཞེས་བཤད་དེ་ཡི་ཕྱིར།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 423

ངོ་བོ་ལ། །གནོད་པ་དག་ནི་བསྟན་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ།།
(༢) རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་བཤད་པ།
(ཀ) ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གནོད་བྱེད་ཀྱི་དམ་བཅའི་དཔེ་ངོས་གཟུང་བ།

༡༥༢ དེ་ལ་ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པ་ཉིད་ལ་ཐམས་ཅད་དུ་གནོད་པར་གྱུར་པ་དེ་ལྟར་ན། དོན་ནི་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དཔེའི་ཕྱོགས་ཙམ་བརྗོད་པ་ཡིན། ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དཔེར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་སོགས་པ་བསལ་བ་ཡང་ཕྱོགས་འདིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །དེ་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་ཡང་ཡན་ལག་ལས་ཡན་ལག་ཅན་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་དམ་བཅའ་བ་བྱས་པ་ན་ཡང༌། ཡན་ལག་ལས་ཡན་ལག་ཅན་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། སྲང་མདའ་དམའ་བའི་ཁྱད་པར་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འདིས་ནི་གཞན་གྱི་ཁྱད་པར་བསལ་བ་ཡིན་གྱི། གཞན་ཙམ་བསལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་བསལ་བ་ན་ཆོས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་བསལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་གྱི། དེའི་ཁྱད་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསལ་བའི་དཔེ་དེ་ཉིད་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ལྕི་བ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་བསལ་བ་ཡིན་ནོ།།
(ཁ) གནོད་བྱའི་དམ་མཅའ་ངོས་གཟུང་བ།

དེ་ལྟར་ན་གཞན་ཉིད་ཀྱང་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་ལྡན་ཡོད། ཡན་ལག་རྣམས་ལས་དོན་གཞན་ཏེ། །ཡན་ལག་ཅན་མིན་ཅན་དེ་ཡང༌། །རྫས་མཚན་ཉིད་དེ། བྱེད་པ་དང་ལྡན་པ་དང༌། ཡོན་ཏན་དང་། ལྡན་པ་དང༌། འཕྲོད་པ་འདུ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང༌། ལྡན་དང་མཐོང་བ་སྟེ།140 སྣང་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་དོ་ཞེས་དེ་ལྟར་བསྒྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། མ་མཐོང་བའམ་141རྫས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པ་གཞན་ཉིད་ཙམ་མ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། ༡༥༣ མ་མཐོང་ཁྱད་པར་ཅན་མིན་པ། །གཞན་ཉིད་ཙམ་འགའ་ཞིག་ལ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ན། དམ་བཅའ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་གདོང་ལ་

140 རྩ་བ། ལྡན་དོན་རྫས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན། །མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་གཞན་ཡོད་མིན།།
141 མ་མཐོང་བ་ཙམ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

424 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

སོགས་པ་དག་ཀྱང་ཡན་ལག་ལས་གཞན་ཉིད་ཡིན་པར་དམ་བཅའ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་སངས་རྒྱས་པའི་འདོད་པར་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་མ་མཐོང་བ་ལ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ལ་མཐོང་བ་ལ། སྒྲིབ་གཡོགས་དང་ཐོགས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་འབྲས་མེད་པ། བྱེ་བྲག་པས་མཐོང་ནས་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་ཅན་གྲུབ་པར་འདོད་པའོ། །དེས་རྫས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཁྱད་པར་ཅན་དང༌། མཐོང་བ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གདོན་མི་ཟ་བར་འདོད་པར་བྱའོ།།
ཅི་སྟེ་ཡང་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པའམ། མཐོང་བ་འབའ་ཞིག་བསྒྲུབ་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། ༡༥༤ ཁྱད་པར་ཅན་མིན་དང་གཞན་ནི། །བསྒྲུབ་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་པ་ལ་མི་འདོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། གྲུབ་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་གཞན་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་དེ་ཉིད་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། འདིའི་སྐབས་ཉིད་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ།།
(ག) དེས་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་གནོད་པའི་ཚུལ།དེའི་ཚེ་ཡང་འདི་ཡན་ལག་ཅན། ལྕི་འོག་འགྲོ་འགྱུར། ལྕི་བ་ཉིད་དེ་ཡོན་ཏན་དུ་གྱུར་པ་དང༌། ལས་འོག་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། འཇི་བ་ལ་སོགས་པ་རི་ལུ་མ་142འདྲེས་པ་བཅལ་བ་དག་སྲང་དམའ་བ་ཅི་འདྲ་བ་དེ་ལས་རི་ལུ་འདྲེས་པ་དེ་དག་ནི། དེ་དག་གིས་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་གསུམ་པ་རྩོམ་པ་འདི་ནི། འདིའི་ལྕི་བ་དང་འོག་ཏུ་འགྲོ་བ་ལྷག་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། སྲང་ནི་དམའ་བའི་ཁྱད་པར་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ།།༡༥༥ དེས་ན་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་མ་འདྲེས་པ་དེ་དག་བཅལ་བའི་གནས་སྐབས་དེ་བཞིན་དུ། དེའི་ཚེ་གཞན་འབྲས་བུའི་རྫས་གསུམ་པ་གང་ཡིན་པ་ལྕི་བ་དང་འོག་འགྲོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། ཡན་ལག་ཅན་ཡོན་ཏན་དང་བྱེད་པ་མེད་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཡོན་ཏན་དང་། ལས་ཀྱི། འཕྲོད་འདུ་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་ཅན་ནོ། །རྫས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུའམ། རང་གི་ངོ་བོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མཐོང་བ་མེད་དེ། འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་དག།མཐོང་བ་མེད་ 142 -མ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 425

ཕྱིར། རྒྱུའི་ཕྱིར་ཡོན་ཏན་ཅན་དེ་མཐོང་མེད། ༡༥༦ དེས་ཏེ། དེ་ཕྱིར་གནོད་པ་ཡིན་ནོ།། གང་ལ་ཞེ་ན། ཁྱད་པར་གཞན་ལ་སྟེ། ལྕི་བ་ལ་སོགས་པའི་མིང་ཅན་ལའོ། །ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ལ་ཅེ་ན། མེད་ན་མི་འབྱུང་ཡོད་པ་ཅན་ཏེ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་གཞན་ཉིད་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཇུག་བསྡུ་བའོ།།
རྡུལ་ཕྲ་མོ་ཆ་གཉིས་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཆ་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་བར་དང་ཚོགས་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་འདི་ལ་ཆ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུའི་རྫས་བརྒྱུད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བཅལ་བ་དེ་ད་ལྟར་ནི། ཕྲ་བརྩམས་རྫས་ཀྱི་ཕྲེང་བ་དག །བཅལ་ཉིད་ཕྱིར་ན་རྒྱུ་ཡི་ཕྱིར། །སྲང་མདའ་དམའ་བའི་ཁྱད་པར་དེ་འབྲས་བུའི་རྫས་ཐམས་ཅད་ལྕི་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་འབྲས་བུ་གཞན་གཅིག་ལྷག་མ་ཡིན་ན་ཡང་དེ་ཙམ་གྱིས་དམའ་བའི་ཁྱད་པར་མ་ཡིན་ཏེ། ༡༥༧ རས་བལ་གྱི་འདབ་མ་བཞིན་ནོ། །དཔེར་ན་རས་བལ་གྱི་སྐུད་པ་ལ་སོགས་པ་བཅལ་བར་བྱ་བ་དེ་ལ་ལྕི་བ་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང༌། ཚོགས་ཆེན་པོ་བཅལ་བ་ན། གང་གི་ཚེ་རས་བལ་གྱི་སྐུད་པ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་དམའ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ལྕི་བ་ཉིད་ཀྱང་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྲང་མདའ་དམའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རས་བལ་གྱི་འདབ་མ་དེ་དང་འདྲ་བར་རིལ་བུ་འདྲེས་ན་དེའི་ལྕི་བ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང༌། དེ་ལ་རྫས་གཞན་གྱི་ལྕི་ཉིད་རྟོགས་པ་མིན་ནོ། །དེས་ན་གང་ལ་རྫས་ལྷག་པ་ཡོད་པ་གཞལ་བྱ་དེ་ལ་དེའི་ལྕི་བ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ལྕི་བའི་གོང་བུ་གསུམ་པ་བཅུག་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་འདི་ལ་རས་བལ་གྱི་འདབ་མས་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ནི་གཞན་དག་སྨྲ་བར་འགྱུར་རོ།།
དེ་སྐད་དུ་རྒོལ་བ་དེ་ཡིས་ས་རྡུལ་ཚོགས་དག་ལ། རིམ་བཞིན་ལྡན་དང་སྟེ། རྡུལ་ཆ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་རྡུལ་གྱི་ཚོགས་ཆེན་པོ་དང༌། རིམ་བཞིན་ལྡན་པ་ལ་རྡུལ་ཆ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུའི་རྫས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྡུལ་གྱི་ཚོགས་འདི་ནི་ལྕི་བ་ཅི་འདྲ་བ་ཡང་ངོ་། །ཅིག་ཅར་ལྡན་པ་དེ་ཉིད། རྡུལ་གྱི་ཚོགས་ལ་འབྲས་བུའི་རྫས་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་གཞལ་བར་བྱ་བ་འདི་དག་ནི་ལྕི་བ་ཐ་དད་འགྱུར་ན། འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཕྲ་བ་ནས་བརྩམས་པའི་རྫས་ཀྱི་ཕྲེང་བ་གཞལ་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་

426 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཡང་ལྕི་བའི་ཁྱད་པར་དེའི་ཕྱིར།
༡༥༨ གསེར་གྱི་མ་ཤ་ལ་སོགས་པའི། །གྲངས་མཚུངས་པ་ནི་མི་རུང་ངོ༌།།སོགས་པ་སྨོས་པས་ནི་འོལ་མ་སི་143ལ་སོགས་པ་གཟུང་ངོ༌། །གང་གི་ཞེ་ན། མ་ཤ་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་བསྒར་བ་དང༌། ལྷན་ཅིག་བསྒར་བའི་ཚེ། རིམ་བཞིན་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚིག་གི་ལྷག་མའོ། །དེ་སྐད་དུ་གསེར་ལ་སོགས་པའི་འོལ་མ་སེ་རེ་རེ་ཐ་དད་པར་བསྒར་བ་ནས། འོལ་མ་སི་སྟོང་དང༌། བརྒྱའི་བར་དུ་དེ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་བསྒར་བ་ན་ཡང༌། གསེར་ལ་སོགས་པ་འོལ་མ་སེ་གཅིག་ལ་སོ་སོར་རེ་རེར་ལྡན་པ་ནས་ཐམས་ཅད་ལ་ལྡན་པའི་བར་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་མ་ཤ་ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་མ་ཤ་ཀ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུའི་རྫས་དུ་མ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། མ་ཤ་ཀ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བསྒར་བ་ན། འོལ་མ་སེ་སྟོང་གི་ལྗིད་ཙམ་དུ་མི་འགྱུར་གྱི། འོན་ཀྱང་དངོས་པོ་ལྷག་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ན་མ་ཤ་ཀ་ལ་སོགས་པ་གྲངས་མཚུངས་པ་མི་རུང་ངོ༌།། རྫས་ཀྱི་ཚོགས་པ་དེ་ཙམ་ཉེ་བ་དང༌། དེ་དང་འབྲལ་བ་ལ་ཇི་ལྟར་ལྕི་བ་མཚུངས་པར་མི་འགྱུར་ན།144 མཚུངས་པར་འགྱུར་བ་ཡང་ཡིན། དེ་བས་ན་རྡུལ་ཆ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུའི་རྫས་དེ་ལས་གཞན་པ་གཞལ་བར་བྱ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
ཅི་སྟེ་མ་ཤ་ཀ་ལ་སོགས་པའི་གྲངས་མི་མཉམ་པའི་སྐྱོན་དུ་མ་གྱུར་ཅིག་སྙམ་ནས། ཡུངས་ཀར་ནས་བརྩམས་ཏེ་རེ་རེ་བསྣན་པ་ནས་ཚོགས་ཆེན་པོའི་བར་དུའོ། །དེ་ལྟར་ཚོགས་ཆེན་པོ་དེ་ཐམས་ཅད་ལྕི་བ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡུངས་ཀར་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུའི་རྫས་ཀྱི་ཕྲེང་བ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་ལྡན་པའི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྕི་བ་ཉིད་དུ་འབྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཉིད་ཡིན་ཞིང༌། དེ་བཞིན་དུ་གསུམ་པ་ལྡན་པ་ན་འབྲས་བུའི་རྫས་ཡོད་པ་ལྕི་བ་ཉིད་ཀྱི་ངང་ཚུལ་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་ལྡན་ཐམས་ཅད་ལྕི་བ་ཉིད་རྟོགས་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།༡༥༩-༦༠ འདི་ལྟར་གལ་ཏེ་ཡུངས་ཀར་ནས་བརྩམས་ནས། །ཚོགས་ཆེན་པོ་གོང་

143 མ་དཔེར། འོལ་མ་སེ། ཞེས་དང་། པེ་སྣར་དུ། འོལ་སེ། ཞེས་བྱུང་མོད་འགྲེལ་བཤད་བཞིན། འོལ་མ་སི། ཞེས་བཅོས། དེ་ནི་འོལ་མ་སི་ཞེས་པའི་སྔོ་སྨན་གྱི་འབྲས་བུ་ཁྲག་ནད་ཀྱི་མངལ་སྐྱོན་ལ་ཕན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་གོ་དགོས།
144 རྩ་བ། སོ་སོར་ལྷན་ཅིག་བཅལ་བ་ན། །དེ་ཕྱིར་ལྕིད་ནི་ཐ་དད་འགྱུར།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 427

ནས་གོང་དུ་ནི། འཕེལ་ལྡན་འབྲས་འཕེལ་ལྕི་བ་ཉིད་རྟོགས་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ན། དེའི་ཚེ་ཡུངས་ཀར་ལས་སྔར་ལྕི་བ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བ་ཡུངས་ཀར་ལས་སྔར་ཇི་སྲིད་འབྲས་བུའི་ཕྲེང་བ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་ལྕི་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་ཆུང་བ་སྟེ། དེ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ།145།ཡུངས་ཀར་ལས་གཞན་པའི་ལྕི་བ་ཉིད་ཀྱང་ཉེ་བར་མཚོན་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་བསྙོན་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། འབྲས་བུའི་རྫས་དེའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་རྒྱུ་ནི་གཞལ་བྱ་ཐོབ་པའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་འབྲས་བུ་ལྕི་བ་མཚོན་པ་མེད་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མ་ཐག་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྡུལ་ཕྲ་རབ་དག་ལ་ལྕི་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དམིགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ལས་ཡན་ལག་ཅན་དུ་བརྟགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་དོན་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར།146
གལ་ཏེ་རས་བལ་ལྕི་བར་རྟོགས་པ་མེད་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང༌། དེ་སྣང་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི། ༡༦༡ དོན་དེ་མི་མཐོང་རས་བལ་བཞིན། །དེའི་འབྲས་བུ་སྟེ། ལྕི་བ་དང་གཟུགས་དང་བསྒྲིབས་པ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་མེད་དོ།།
དེ་བས་ན་མ་ཤ་ཀ་ལ་སོགས་པ་དེའི་ལྕི་བའི་ཡོན་ཏན་རྟོགས་མེད་བཞིན་དེའི་ཡོན་ཏན། ཐམས་ཅད་དེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དག་ཉེ་བར་མཚོན་མེད་ཕྱིར་རྒྱུའི་ཕྱིར།147 ༡༦༢ མ་ཤ་ལ་སོགས་ལྷག་མ་མེད། དམའ་དེ་མཚོན་པ་སྟེ། དམའ་བའི་ཁྱད་པར་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་ཤ་ཀ་ལ་སོགས་པ་ལྷག་པ་མེད་པ་ནི། ཉེ་བར་མཚོན་པ་ཙམ་ནི་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ལྕི་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་དེའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ། ལྷག་དང་ལྷག་ཉིད་བདག་ཅི་བཞིན། དབང་པོས་མིག་ལ་སོགས་པས་མཐོང་བ་མེད་ཕྱིར་ཏེ།148 རྒྱུའི་ཕྱིར་རོ། །འཇི་བ་ལ་སོགས་པ་རིལ་བུ་མ་འདྲེས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་

145 རྩ་བ། འཕེལ་ལྡན་འབྲས་བུའི་ཕྲེང་བ་ཡི། །ལྕི་བ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ན།།
146 +རོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
147 རྩ་བ། ལྕིད་ཉིད་རྟོགས་མེད་བཞིན་དུ་དེའི། །ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྟོགས་མེད་ཕྱིར།།
148 རྩ་བ། རང་གིས་དབང་པོས་མཐོང་མེད་ཕྱིར།།

428 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་འདྲེས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལྷག་པ་ཡང་། བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དབང་པོས་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། མི་དམིགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
(༣) དེས་གཞན་ཡང་རྟོགས་པར་བྱ་བ།

༡༦༣ ཁས་བླངས་རང་གི་ཚིག་སོགས་ཀྱིས། །གནོད་པ་དག་ནི་ཡོད་པས་ཀྱང༌།།
སོགས་པ་སྨོས་པས་ནི། མངོན་སུམ་དང༌། རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང༌། གྲགས་པས་གནོད་པ་ཡོད་པ་གཟུང་ངོ༌། །ཇི་ལྟར་ཁས་བླངས་པའི་གནོད་པ་ཡོད་པ་ནི། ཁས་བླངས་པ་ལ་སོགས་པ་གང་གིས་གང་ལ་གནོད་པ་ཡོད་པ་དེས་གནོད་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་བསྟན་པའི་དོན་ཏོ། །ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཕྱོགས་ལ་ནི། །ཇི་ལྟར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་ཡོད་པ་ཅན་ལ་གནོད་པ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་དང༌། རང་གི་ངོ་བོ་བསལ་བ་ལ། དཔེ་གཞན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་། རྟོགས་པར་བྱ་ཞིང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ།།
༢) གཞན་གྱི་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་དགག་པ།
ཀ) མཚན་ཉིད་ཁྱབ་ཆེས་པའི་གནོད་པ།
རང་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་བཤད་པར་བྱ་བ་ལ་གཞན་གྱི་འདོད་པ་དཔྱོད་པ་ཡན་ལག་མ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་། བཤད་པར་བྱ་བའི་གཞུང་གི་ནང་དུ་འདུས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞར་ལ་འོངས་པ་དཔྱོད་པ་མེད་པར་ཅིའི་ཕྱིར་འདུག་ཅེ་ན། དེ་བཤད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་དང་ལྡན་དུས་གསུམ་གྱི།149།ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་ཏེ། རིགས་པ་ཅན་ལ་སོགས་པ་དག་གི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་བཤད་པ་ནི་དམ་བཅའ་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་འདི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་སྨོས་པ་ནི་གྲུབ་པ་ལ་བཟློག་པར་ནུས་པ་ཡིན་གྱི། གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་བཟློག་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་ཚིག་དམ་བཅའ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་གིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྒྲ་རྟག་སྟེ། ལུས་ཅན་ཡིན་པ་ཉིད་

149 རྩ་བར། བྱ་བ་དུས་གསུམ་ཡུལ་ཅན་ཕྱིར། །ཞེས་འགྱུར་ཚིག་མི་འདྲ།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 429

ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། བློ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ༡༦༤ བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་རྐྱེན་རྣམས་དུས་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཕྱིར། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བར་འགྱུར་བ་ཡང་དམ་བཅའ་བ་ཉིད་ཡིན་པ་བཟློག་པར་དཀའོ། །དེ་བས་ན་རྟག་པ་ཉིད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གང་དེ་བཞིན་མིན། བདག་ཉིད་བློ་ལ་སོགས་པ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་གཞན་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོར་འགོད་པ་དེའི་ཚེ།

150

རྟག་པ་ཉིད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་དུས་ན། བསྒྲུབ་པར་མི་འདོད་པའང༌། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་སྐྱོན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།།
ཁ) དེའི་ལན་དགག་པ།

༡༦༥-༦༦ དེ་ཕྱིར་ཤེས་བྱེད་སྐབས་ལ་ནི། །ཤེས་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་སྐབས་ལས་ཅུང་ཟད་ཅིག་མ་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་མ་གྲུབ་ཐམས་ཅད་འགལ་བ་མེད་པ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་སྒྲས་ཁྱད་པར་དེའི་ཚེ། རྒོལ་བར་འདོད་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་ཁྱད་པར་ཕྱོགས་ཉིད་ཡིན་པར་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ།151 རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་སྒྲ་སྤྱིའི་སྒྲ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན། ཅིའི་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་ལ་སོགས་པའི་མ་གྲུབ་པའི་ཚིག་ཉིད་དམ་བཅའ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི། ཐམས་ཅད་མ་གྲུབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞེ་ན། ཤེས་པར་བྱེད་པའི་སྐབས་ལས་གཞན་ལ་ཐལ་བ་མེད་དོ།།
གཞན་དུ་རི་བོང་རྭ་ལ་སོགས། །ཀུན་ལ་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྒྲུབ་འགྱུར།།152
དེ་བས་ན་དེ་ནི་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་འདོད་པར་བྱའོ།།དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། རང་གི་ངོ་བོ་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་དང༌། བསྒྲུབ་པར་རྣམ་པར་གཞག་པ་དག་ཡིན་ཞིང༌། བྱེད་པ་པོ་དང་ལྡན་པའི་རྐྱེན་འདི་ནི་ལས་ལ་ཡིན་པ་དེས་ན། ལས་བརྗོད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བར་སྨོས་པས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་

150 རྩ་བ། དེ་ལྟའི་བདག་མིན་གཞན་དག་ལ། །དེ་ལྟར་བཀོད་དེ་དེ་ཡི་ཚེ།།
151 རྩ་བ། ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། འདོད་པའི་ཁྱད་པར་ལ་བརྟེན་མིན།།
152 ཤློཀ ༡༦༦ རྐང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཏེ། དེས་ན་དཔེ་དང་གཏན་ཚིགས་དག །མ་གྲུབ་དཔེར་ནི་བྱས་པ་ཡིན།། ཞེས་པའི་འགྲེལ་པའི་གཞུང་མི་ཐོན་སྙམ།

430 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

འཕངས་པ་མ་ཡིན་ན།153 གང་གིས་ན་དེ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར། བྱེད་པ་པོ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འདོད་པ་ལས་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། གཏན་ཚིགས་ལ་སོགས་པ་མ་གྲུབ་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང༌། རྒོལ་བ་རྒྱུད་ཀྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང༌། སྐབས་ཀྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང༌། ཁས་བླངས་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའོ།154།དེ་སྐབས་སུ་བྱས་ནས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་བཤད་པ་དམ་བཅའ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་པའི་མཐའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ཡང་དམ་བཅའ་བ་ཡང་ཡིན་ནོ།།
དམ་བཅའ་བ་དང༌། གཏན་ཚིགས་དང༌། དཔེ་དང༌། ཉེ་བར་སྦྱར་བ་དང༌། མཇུག་བསྡུ་པའི་སྐབས་དག་ལ། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡུལ་ཉིད་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཡན་ལག་གང་ཡིན་པ་དེ། དམ་བཅའ་ཙམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དོན་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དམ་བཅའ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། །དེ་ལ་འདིར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལས་ཡིན་ཏེ། ༡༦༧ རྣམ་པ་འགས་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས། ཐམས་ཅད་གྲུབ་པ་མེད་ཕྱིར། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དང༌། བསྒྲུབ་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ལས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་ལ་སོགས། ཁྱད་པར་འགོད་པ་དག་གིས་ལན། །གང་ཡིན་པ་དེ་དཔྱོད་པ་ལ་ནི་བསྒྲུབ་བར་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ནུས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །སོགས་པ་སྨོས་པས་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའ་སྐབས་ལ་སོགས་པ་གཟུང་ངོ༌།།
༡༦༨ ཡན་ལག་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ཞེས། དེ་བཤད་པའི་དམ་བཅའ་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་བརྫུན་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྔར་མ་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཕྱིར། །རྒོལ་བ་གང་དང་པོར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའམ། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གྲུབ་པ་མི་འདོད་པ་དེས། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚིགས་ལས་དེ་དག་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང༌། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་དབྱེ་བ་མ་བཟུང་བ་ཅན་གྱིས་གཏན་ཚིགས་ལ་སོགས་པ་མ་གྲུབ་པ་ཡང་། དམ་བཅའ་བ་ཉིད་དུ་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་དེ་

153 -ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
154 འདིར་གྲུབ་མཐའ་རྣམ་པ་བཞི་གསུངས་པའི་དོན་འགྲེལ་བཤད། སྨད། ཤོག ༦༨༧ ཐད་དུ་བྱུང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 431

ལྟར་ན། གང་ལས་ཁྱད་པར་འདོད་པ་ཡིན། གྲུབ་པའི་མཐའི་སྐབས་ཀྱང་155སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གཏན་ཚིགས་ལ་སོགས་པ་མ་གྲུབ་པ་ལ་ཡང༌། གྲུབ་མཐའ་མཚུངས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་གིས་དེ་དག་ཀྱང་རྒོལ་བའི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའི་ཁས་བླངས་མཚན་ཉིད་ཕྱིར།

156 ཁས་བླངས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་
ཁྱད་པར་མེད་པས་གང་ལས་དེ་དག་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་དེའི་ཏེ། ཁས་མི་ལེན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཁས་བླང་བར་བྱ་བ་དག་ལ་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་རྐྱེན་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།།
ག) བརྟགས་ལ་དགག་པ། ༡] བསྒྲུབ་བྱའི་དོན་བརྟགས་ལ་དགག་པ།
འདི་ཡང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་སམ། ཆོས་ཅན་ནམ། གཉི་གར་འགྱུར་གྲང་ན། གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་ཙམ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དེའི་ཆོས་ཡོད་པ་ཅན་དཔེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་ཉིད་སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པར་ཆོས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་སྒྲའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དཔེའི་ཆོས་དེའི་ཆོས་ཉིད་ཡོད་པ་ཅན་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཆོས་ཅན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་དེའི་ཚེ། ཆོས་ཅན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན། དཔེ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་རུང་ངོ༌། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་སྒྲ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པ་གང་གིས་ན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་ནི་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉི་ག་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། གཉི་ག་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ལྡོག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།དེ་ལྟར་གནས་པ་ལ། འོན་ཏེ་ཚོགས་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བཤད་པ་དེའི་ཚེ། ༡༦༩ ཚོགས་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་ཡིན་ནའང༌། ཁས་ལེན་པར་བྱེད་ན་

155 +བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཁྱད་པར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
156 རྩ་བ། སྔར་མ་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཕྱིར། །བསྒྲུབ་བྱའི་ཡན་ལག་ཅེས་རུང་མིན། །གང་གིས་ཁས་བླངས་མཚན་ཉིད་འགྱུར། །དེ་ཡང་བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་དུ་མཚུངས།།

432 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

གཞན་ནི་གཞན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡིན།

157 བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་
ཆོས་ཅན་ནམ། ཆོས་ཅན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་འདོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚོགས་པ་ཅན་དག་ལས་ཚོགས་པ་དོན་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། གཏན་ཚིགས་དང༌། དཔེའི་མཚན་ཉིད་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་དཔེ་ལ་ཆོས་མཐུན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཅན་ལ་གཞན་གྱི་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་ན་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །མི་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཅན་དཔེ་ལ་ཆོས་མཐུན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ན་དཔེའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ།།
ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། བམ་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་དགུ་པ། ཅི་སྟེ་འདི་ལྟར་སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ།
༡༧༠ བསྒྲུབ་བྱའི་སྒྲ་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར། །གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་འཇུག་ཅན་འདོད།།
ཇི་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་བཏགས་ནས་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་འཇུག་པ་ཅན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་སྒྲས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཚེ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་ཆོག་པ་ཡིན་ན། དེའི་ཚེ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་གིས་ཅི་ཞིག་བྱ། བདག་ཉིད་ཅི་རིགས་པར་རྟོགས་ཤིང་ཤེས་ནས། འཇིག་རྟེན་ཉིད་ནི་འཇུག་པར་འགྱུར།

158 ཁོ་བོས་ནི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཉིད་
ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་སྨོས་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་རིགས་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཅི་ཙམ་པའི་ཚིག་གིས་དེ་བརྗོད་པར་བྱའོ།།༢] ངེས་གཟུང་གི་དོན་བརྟགས་ལ་དགག་པ།

གཞན་ཡང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་བསྟན་པ་ཉིད་དམ་བཅའ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྔར་ངེས་པར་གཟུང་བའམ།159 བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་སྟོན་པ་དམ་བཅའ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་
157 རྩ་བ། གཉིས་པོ་ཕན་ཚུན་ཁྱད་པར་ཅན།།
158 རྩ་བ། བསྟན་བཅོས་ཅི་བྱ་ཅི་རིགས་པར། །རང་ཉིད་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན།།
159 མ་དཔེར། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་སྟོན་པ་ཉིད་དམ་བཅའ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་མོད་ཡིག་ནོར་ཏེ་བཅོས།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 433

ཕྱིས་ངེས་པར་གཟུང་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་གྲང་ན། དེ་ལ་རེ་ཞིག་སྔར་ངེས་པར་བཟུང་བ་ནི་གྲུབ་པ་ལྡོག་པར་མ་གྲུབ་པ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ།༡༧༡།འདི་ལྟར་དེའི་དོན་ལ་དམ་བཅས་པའི་དོན་ལ་བསྒྲུབ་བྱར་རྟོགས། དེ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ཉིད་དོ།། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲུབ་བྱེད་བསྟན་པའི་ཤུགས་ཉིད་ཀྱིས་གལ་ཏེ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། རྩོད་པའི་གནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་བརྗོད་པར་མི་འགྱུར་ན། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་བརྗོད་པར་ཡང་འགྱུར་བ་དེ་ནི་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་སྟོན་པ་ཉིད་དམ་བཅའ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ན། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚིག་དམ་བཅའ་བ་མ་ཡིན་ནོ་160ཞེས་བྱ་བར་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚིག་ལ་ཡང་དམ་བཅའ་བ་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚིག་ལ་དམ་བཅའ་བ་ཉིད་དུ་ཐེ་ཚོམ་མེད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཏན་ཚིགས་སོགས་ཚིག་གིས་ཡུལ་འདི་ལ་ཁྱབ་ཕྱིར་རོ།།161
༡༧༢ དེ་བས་ན་རྒྱུ་འདིས་སྔར་ངེས་གཟུང་ཡིན། དེ་ཡིས་ནི། གཏན་ཚིགས་ལ་སོགས་པས་དོན་འདི་འཕངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་དོན་མེད། གང་གིས་སྔར་ངེས་པ་གཟུང་བ་དོན་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། རྒྱུའི་ཕྱིར་ཤུགས་ལས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་བསྟན་པ་དམ་བཅའ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཕྱིས་ངེས་པར་གཟུང་བ་འདི་ལ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་སྟོན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་བཤད་པ། ཁྱབ་པའི་འབྲས་ཅན་ཡིན་པ་སྟེ།

162།མི་ལྡན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་འབྲས་ཅན་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། གཏན་
ཚིགས་དང་དཔེ་མ་གྲུབ་པ་སྟོན་པ་དམ་བཅའ་བ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།།

འདི་ནི་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས། ༣/༤ ག ང ཐད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་དུ་ངེས་གཟུང་སྦྱོར་ས་བརྟགས་པའི་གཞུང་
དེ་ཡིན་ལ། ངེས་གཟུང་ཕྱི་མ་དང་སྔ་མ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དང་། གཞན་ལྡན་རྣམ་
གཅོད་ལ་ཐར་གསལ་དུ་བཀྲལ།
160 མ་དཔེར། ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཡོད་མོད་པེ་སྣར་བཞིན་དགག་སྒྲ་བསྣན།
161 རྩ་བ། གཏན་ཚིགས་སོགས་མཚན་གྱིས་ཁྱབ་ཕྱིར། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་ལ་དོགས་པ་མེད།།
162 རྩ་བ། དེའི་ཕྱིར་ཤུགས་ཀྱིས་དེར་བརྗོད་པས། །ཁྱབ་པའི་འབྲས་ཅན་ཡིན་པར་རྟོགས།།

434 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

༣) གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྣང་གི་དཔེ་དགག་པ།
ཀ) རྟགས་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་མེད་པ་དམ་བཅའ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་ཡིན་པ་དགགདམ་བཅའ་བ་ཉིད་ཡིན་ན་ངག་གིས་འགལ་བ་ནི་དམ་བཅའ་བའི་སྐྱོན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་འདིར་སྒྲ་རྟག་པ་ཡིན་ན། ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་ན་སྒྲ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། སྒྲ་རྟག་པ་ཉིད་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ༡༧༣ དེ་ལ་འདིར་འདོད་དང་འབྲེལ་མེད་འགལ་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། འདོད་པའི་དོན་དང་འབྲེལ་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ན་འགལ་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་ཕན་མི་འདོགས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས། རྣམ་པ་གཉི་ག་དང་འདོད་པ་འབྲེལ་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གཏན་ཚིགས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་ཕན་འདོགས་པ་མི་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་ན། ཕན་མི་འདོགས་པའི་ཕྱིར་རམ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་རེ་ཞིག་འདིར་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་གཏན་ཚིགས་སྐྱོན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་དོན་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར་དམ་བཅའ་བའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་རྟགས་ཀྱི་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་དམ་བཅའི་སྐྱོན་ཉིད་འགྱུར། དེའི་སྐྱོན་དག་གིས་དམ་བཅའ་བ་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
༡༧༤ ཕྱོགས་སྐྱོན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་ནི། །ཡན་ལག་ཕྱི་མ་ལ་ལྟོས་པ་ནི། ཡན་ལག་ཕྱི་མ་ལ་ལྟོས་པ། མ་ཡིན་ཞེས་ཀྱང་སྔར་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །དེ་བས་ན་དམ་བཅའ་བ་ཙམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པ་ཙམ་ཉིད་དམ་བཅའ་བའི་སྐྱོན་ཡིན་ནོ།།
ཁ) རྟགས་ཆོས་རྩོད་གཞི་ལ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པ་དམ་བཅའ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་ཡིན་པ་དགག
༡] མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་བསྟན་པ།

ཅི་སྟེ་འདོད་དང་འབྲེལ་མེད་ཅན་ཏེ། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་སུ་འདོད་པ་དང༌། ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ནི་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པ་དེ་བས་ན། དེ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། འདོད་དང་མེད་ཅན་མ་གྲུབ་ཡིན། །གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡིན་གྱི། འདི་ཕྱོགས་

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 435

ཀྱི་སྐྱོན་ཉིད་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་སྒྲ་ལ་རྟག་པ་ཉིད་བསལ་བ་མ་ཡིན་ན། གང་གིས་ན་དམ་བཅའ་བའི་དོན་ལ་འགལ་བར་འགྱུར། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་གལ་ཏེ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་སྒྲ་གཏན་ཚིགས་དང་བཅས་པར་འགྱུར་བ་དེ་བས་ན། མི་རྟག་གཏན་ཚིགས་བཅས་ཡིན་ན། ༡༧༥ བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དེ་ཡང་དེ་ལྟར་བསལ་བར་འགྱུར་ཞིང་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་ཞེས། སྒྲ་ལ་དེ་སྐད་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ།།
༢] དེའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།
ཀ] ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པས་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་ཕྱོགས་ཙམ་འཕངས་པ།
འདི་ལྟར་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ། །འདི་ལ་དཔེ་བཤད་པ་ཉིད་ལས། དོན་མཐོང་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་དེ་ནི་ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་དཔེ་སྟོན་པ་ཉིད་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན། ༡༧༦ ཁྱད་པར་ཏེ་སྒྲ་ཉིད་ལའོ། །ཐ་དད་དེ། འགལ་བའི་ཆོས་རྟག་པ་ཉིད་བཤད་པ་ཡིས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྤྱི་ནི་རྗེས་སུ་འཇུག་ཡིན་ན། དེ་ལ་ཁྱད་པར་སྒྲ་ཞེས་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་དེས་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་ཁྱད་པར་སྐབས་སུ་བྱས་ནས་ཕྱིས་སྤྱི་བསྒྲུབ་ཁྱད་པར་དེ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཡུལ་163སྤངས་ནས་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་བྲམ་ཟེ་ཀུནྡིའི་བུ་ལ་དར་བ་བྱིན་ཅིག་ཅེས་བྱས་ནས། བྲམ་ཟེ་དག་ལ་ཞོ་བྱིན་ཅིག་ཅེས་སྨྲས་པས། ཀུནྡིའི་བུ་ལ་ཞོ་བྱིན་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་དེ་ལས་བཟློག་པའི་བྲམ་ཟེ་གཞན་དག་ལ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་སྒྲ་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་པ་བརྗོད་ནས་ཐམས་ཅད་ལ་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་པར་སྨྲ་བ་ན། སྒྲ་ལས་བཟློག་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་སྒྲ་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། ཇི་ལྟར་ན་རང་དང་འགལ་བ་སེལ་བར་འགྱུར། གལ་ཏེ་སྒྲ་ལས་བཟློག་པ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། སྤྱི་ཡིས་ནི། རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་

163 -པར་གྱི་ཡུལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

436 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

འབྲས་བུ་ཅི།

164།དཔེར་ན་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་
ལྟར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱ་བར་འགྱུར་རོ།།
༡༧༧ དེ་བས་ན་སྒྲ་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན། དེ་ལ་རྟག་པ་ཉིད་སེལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡོད་པ་ཡིན་ན་སེལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་གྱིས། སྒྲའི་མི་རྟག་པས་བསལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས། ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི། དེ་ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་དཔེ་བཤད་པ་ཡིན་པར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཏན་ཚིགས་ཀྱང་ཉེ་བར་སྦྱར་བ་ལས་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དཔེར་ན་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པ་ཡིན་ལ། སྒྲ་ཡང་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་ཉིད་ནི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ།།
དེ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲ་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པ་ཡིན་ནམ། འགའ་ཞིག་ལ་གྲགས་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་གྲང་ན། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། མ་ལུས་པ་འཕངས་པས་འཇུག་པ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་སྒྲ་ཡང་འཕངས་པས་འཇུག་པ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན། སྒྲ་ཡང་འཕངས་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། སྒྲ་དེ་དག་གི་ནང་དུ་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་འགའ་ཞིག་ལ་གྲགས་པ་ཡིན་ན་སྒྲ་མ་ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཞིང༌། སྒྲ་གཅིག་པུ་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། སྒྲ་དང་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དག་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྒྲ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དཔེར་ན་སྒྲ་ནི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དམ་བཅའ་བའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་འདི་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ།།
ཁ] དེ་ཡང་རྟགས་སུ་མི་རིགས་པ།
(༡) ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་ཙམ་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་མི་རུང་།
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡོད་པ་ 164 རྩ་བ། དེ་ཁྱབ་མ་ཡིན་སྤྱི་རྗེས་སུ། །འཇུག་ལ་འབྲས་བུའང་ཅི་ཞིག་ཡོད།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 437

མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་ན། གཞན་དག་ན་རེ། ཕྱོགས་གཅིག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་ཇི་ལྟར་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲའོ། །དེ་དང་དེ་ནི་བདེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་དངོས་པོ་སྒྲའི་བདག་ཉིད་ཅན་མ་ཡིན་པ་དག་ཀྱང་སོ་སོར་རེ་རེ་ལ་ཕྱོགས་གཅིག་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དེ་དག་ལ་ཡང་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་འགའ་ཞིག་ཐམས་ཅད་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ན། དེ་ལྟར་ཡང་ནི་འདོད་དོ། །ལན་འདི་ཡུལ་གཞན་ལ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་གཞུང་འཛུགས་པར་བྱེད་དོ།།
ཡུལ་གཞན་ལ་ནི་འགལ་སྨྲ་བས། །སྒྲ་ནི་གཞན་ཉིད་ཡིན་པར་སྨྲ།།
སྒྲ་ལ་ཐམས་ཅད་ཉིད་ལ་འགལ་བ་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་སྨྲ་བ་ན། སྒྲ་དེ་མཉན་པ་ཐམས་ཅད་ལས་གཞན་ཉིད་ཡིན་པར་སྨྲའོ། །དེ་ལྟར་ན། གང་ཞིག་གང་དང་འགལ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་སྨྲ་བ་དེས་དེ་ལས་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་བརྗོད་པར་འགྱུར་རོ།༡༧༨།དེ་ཡང་སྟེ། སྒྲ་དེ་ཐམས་ཅད་ལས་ཐ་དད་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤྱི་ནི་ཁྱད་པར་མི་སྤོང་ཕྱིར། །སྤྱིའི་སྒྲ་ནི་རང་གི་ཁྱད་པར་འདོར་བ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་འཕེལ་བས་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་ཤིང་གི་སྒྲ་པ་ལ་ཤ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་མི་སྤོང་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བས་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲས་ཀྱང་སྒྲ་ཡང་འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ནི་སྒྲ་ཐམས་ཅད་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། སྤྱི་ཁྱད་པར་འདོར་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཅི་ཤིང་ཤ་པ་ཤིང་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་མ་ཡིན། ཞེས་དྲིས་པ་ན། ཤིང་ཤ་པ་ཉིད་ཤིང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཤིང་ཤ་པ་ལ་ཤིང་བཀག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། འདིར་སྤྱིས་ཁྱད་པར་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྤངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཤིང་གི་སྤྱི་དེ་རྣམ་པ་འདིས་ཤིང་ཤ་པ་ལ་གསལ་བ་གཅིག་ལ་ངེས་པ་དེ་བཟློག་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ཤིང་ཉིད་ཀྱིས་སྤངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར།
དཔེར་ན་གནས་སྐབས་ལ་ལར་ནི། །ཤིང་ཤ་པ་ཉིད་ཤིང་མིན་ཞེས།།
སྤྱི་གཅིག་ལ་ངེས་པ་འགོག་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། ༡༧༩ སྒྲ་ཀུན། སྒྲ་གཅིག་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་འགོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདི་འདྲ་བ་འདི་ནི་སྒྲ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ལ་འཇུག་པ་

438 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ནི། འགོག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། སྒྲ་ལ་འཇུག་པ་བཟློག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཙམ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲ་ཐམས་ཅད་སྒྲ་གཅིག་ལ་འཇུག་པ་ལ་འགོག་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་སྒྲ་ནི་ཀུན་མིན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་ཀུན་སོ་སོ་དེ་ཉིད་མིན་ལ། ཐམས་ཅད་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་མེད་ཕྱིར་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བ་ན་འདོད་པ་ཡང་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། སྒྲ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་པས་ན། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་ཉིད་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།
(༢) སྒྲ་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པ་རྟགས་སུ་མི་རུང་། (ཀ) ཐལ་བ་དགོད་པ།

དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་ཐམས་ཅད་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར་ན་ནི། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དེ་ཐམས་ཅད་ཉིད་མ་ཡིན་པ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ན། གང་གི་ཚེ་གང་ཞིག་ལ་གྲགས་པའི་ཐམས་ཅད་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། འདི་རྣམ་གྲངས་ཉིད་ཡིན་ན། སྒྲ་ལ་སྒྲ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཇི་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་པ། མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ༡༨༠ ཤེས་བྱ་ཤེས་བྱེད་ཐ་དད་ཕྱིར། །བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡང་གཞན་ཡིན་ཞིང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གཞན་ཡིན་ནོ། །སྒྲ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན་དེ་ཡང་རང་གི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆོས་ཅན་ཤེས་པར་བྱེད་པར་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཅི་འདྲ་བར་གྱུར་པ་མ་གྲུབ་ཅེ་ན། གཏན་ཚིགས་ལྡན་པ་སྟེ།165གཏན་ཚིགས་ཉིད་དུ་བརྗོད་པས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ན། གཏན་ཚིགས་ལྡན་པའི་ཆོས་ཅན་ནི།

166།ཤེས་བྱེད་མ་གྲུབ་ཕྱིར། སྒྲ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན་རང་ཉིད་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་སྟེ།167བདག་ཉིད་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བརྗོད་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་གྲུབ་མིན་ཏེ། སྒྲའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཏུ་ཟིན་ཀྱང༌། བདག་ཉིད་ལ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ།
165 མ་དཔེར། གཏན་ཚིགས་ལྡན་པ་དེ། ཞེས་ཡོད་མོད་པེ་སྣར་བཞིན་ལྷག་བཅས་ཀྱི་སྒྲར་བཅོས།
166 རྩ་བ། ཆོས་ཅན་གཏན་ཚིགས་དངོས་གྱུར་ནི།།
167 སྟེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 439

(ཁ) དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། [༡] རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སྤྱི་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།
༡༨༡ གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ། །ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་འབྱེད་མི་འགྲུབ་པའི་རྒྱུའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་ལ་དམ་བཅའ་བའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོན་མཚུངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདིར་ལྡོག་པས་ཁྱད་ཡོད་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཇི་ལྟར་ལྡོག་པས་བྱས་པའི་ཐ་དད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དག་གི་བྱེ་བྲག་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །ཇི་ལྟར་ཐམས་ཅད་ལས་ལྡོག་པའི་དངོས་པོ་གཅིག་གང་དང་གང་ལས་ཐ་དད་པ་དེ་དང་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་ཆོས་སུ་རྣམ་པར་གཞག་པར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང༌། ༡༨༢ དོན་དམ་པར་ནི་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། སྐབས་སུ་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ཆོས་གཞན་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་མ་གྲུབ་ཕྱིར། །ཀུན་རྫོབ་པ་ཡི་དངོས་རྣམས་ལ། །དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་འགོག་པར་འགྱུར། དེ་དག་ནི་དངོས་པོ་ལ་རྟེན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་དང་དཔོག་པར་བྱེད་པའི་ཐ་སྙད་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་པ།
༡༨༣ དཔག་བྱ་དཔོག་བྱེད་དག་གི་དོན། །ཐ་སྙད་གནས་པ་འདི་ཡི་ནི།།
ཐ་དད་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་བརྟགས་པ་ཡིན། ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཐ་དད་པ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། ཤེས་པ་ལ་གྲུབ་སྟེ། ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་ལ་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སོ། །སྒྲ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་བྱས་པ་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པ་ན། ཤེས་པ་ཐ་དད་པར་འགྱུར་གྱི། དངོས་སུ་ཐ་དད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་པ་ལས་དེ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ལ་ཐ་དད་པ་བསྟན་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ།།
༡༨༤ བདག་ཉིད་ཐ་དད་མཐར་ཐུག་པའི། །ཤེས་དེ་དག་ལ་ཐ་དད་པར།།
ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་སྣང་འགྱུར་བ། །ཐ་སྙད་དེ་ཡི་རྟེན་ཅན་ཡིན།།
ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་གྱི་ཆོས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཐ་སྙད་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དོན་ལ་མི་སླུ་བ་ནི་འབྲེལ་པ་ལས་

440 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ།།168
འདིར་ནི་ལྡོག་པས་བྱས་པའི་ཐ་དད་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། གང་གིས་ནི་དམ་བཅའ་བའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཉིད་ཡིན་པར་མི་འགྱུར། ༡༨༥ དེ་ལྟར་ན། འདིར་ནི་ཐ་སྙད་ཐོབ་པ། ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྒྲ་ནི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདིར་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ཉིད་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། ཐ་དད་བློ་ནི་འདྲེས་མེད་ཅན།

169 གང་སྒྲ་ཐ་དད་པའི་བློ་འདྲེས་པ་མེད་ཅེས་བྱ་
བར་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱར་རོ། །བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཐོབ་པའི་རྣམ་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་ངོ་བོར་ཤེས་པ་གཞན་ལ་འཇུག་པ་མེད་པ་ནི། ཐ་དད་པའི་བློ་དང་འདྲེས་པ་མེད་པ་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། སོ་སོར་རྣམ་པར་གཅོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་ཤེས་པས་གྲུབ་པའི་ཡང་ཐ་དད་པ་མེད་པ་དེས་ནི་མ་གྲུབ་པ་སྟེ། སྒྲ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་འདི་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
[༢] གཏན་ཚིགས་བྱེ་བྲག་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།

དེ་དེ་ལྟར་གནས་པ་ལས་གཞན་གྱིས་དཔེར་ན་འདུས་པ་དག་ནི་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདུས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རམ། འདུས་བྱས་པ་ནི་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། འདུས་བྱས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་དམ་བཅས་པའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཏན་ཚིགས་སུ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟར་མ་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །སྐྱོན་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདུས་མ་བྱས་ཐམས་ཅད་དམ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་དམ་བཅའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཁྱད་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཞིང་སྤྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པ་དེ་ན་ལྡོག་པས་བྱས་པའི་ཐ་དད་པ་ལས་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་སྐྱོན་དང་རྗེས་སུ་

168 གོང་དུ་རང་དོན་ལེའུར་རྟགས་བྱས་པ་ལྟ་བུ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་མི་རྟག་པ་ལ་མི་བསླུ་བ་ནི། རྟགས་ཆོས་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་ཀྱི་དབར་རང་བཞིན་གྱིས་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་པར་སྐབས་མང་པོར་བཤད་ཟིན་པ་ལ་དགོངས།
169 རྩ་བར། ཐ་དད་བློ་དང་འབྲེལ་མེད་ཅན། །ཞེས་ཡོད་མོད། འདིར་བྱུང་བ་དག་པར་ངེས་ཏེ། འགྲེལ་བཤད་དུ། (སྨད། ༦༩༥) དེ་འདྲ་བའི་ཐ་དད་བློ་ནི་འདྲེས་མེད་ཅན་ཏེ་གང་གིས་ཐོབ་པ་མེད་པ་དེ་ལ་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཐ་སྙད་ཐོབ་པ། ཞེས་པ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་ཚིག་ཡིན་ཅིང་། དེའི་དོན་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཐོབ་པ། ཞེས་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པའི་བསྡུ་བ་དང་། ཡང་ཐ་སྙད་དུ་ཐོབ་པ་ཞེས་བདུན་པར་སྦྱར་ཏེ་འགྲེལ་ཚུལ་གསུངས།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 441

འབྲེལ་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
ལན་འདིའི་ཁྱད་པར་སྤྱི་དག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་གཞུང་འཛུགས་པར་བྱེད་དོ། །ཤེས་པ་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ཡུལ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་དམ་བཅས་པའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ཡང་འདི་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཁྱད་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཞིང་། སྤྱི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། ༡༨༦ ཁྱད་པར་སྤྱི་དག་སྟེ་གཉིས་པོ་ཐ་དད་དེ། ལྡོག་པས་བྱས་པའི་ཐ་དད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་སྤྱི་དག་ཐ་དད་པའི་རྟགས་ཅན་ཡིན། ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དཔེར་ན། སྒྲ་ནི་རྩོལ་བྱུང་མི་རྟག་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་ཁྱད་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་ཡིན་ཞིང༌། རྩོལ་བས་བསླད་པའི་ཕྱིར། སྤྱིའི་ཆོས་གཏན་ཚིགས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བརྩལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་སྒྲ་ནི་སྒྲ་ཡིན་པས་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་སེལ་བར་བྱེད་ཀྱི། བརྩལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་སྒྲ་ཞེས་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྡོག་པས་བྱས་པའི་ཐ་དད་པ་ལས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང༌སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ།།
བརྩལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བ་ཉིད་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དམ་བཅས་པའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་། མ་ཡིན་ཏེ། ༡༨༧ འདི་ལྟར་ཕྱོགས་ཡན་ལག་ན། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཉིད་ནའང་བརྩལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་གནོད་མེད་ཕྱིར། འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། ཆོས་ཅན་ཐ་དད་མ་གྲུབ་མིན། །བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན་སྒྲ་ལས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ།170།ཅི་དང་འདྲ་བར་ཞེ་ན། དཔེར་ན་ཤེས་པ་མི་གསལ་བ་ཡིན་ན། གོང་བུ་མང་པོ་དག་ཉེ་བ་ན། ཅི་རྟ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་ཞེས་ཐེ་ཚོམ་དུ་གྱུར་པ་ན། རྭ་ཅན་ཉིད་ཡིན་ཕྱིར། གོང་བུ་རྭ་ཅན་དེ་རྟ་མིན། །ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་འདིར་གོང་བུ་ཕྱོགས་སུ་བྱས་པ་ནི་རྭ་ཅན་ཉིད་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ནང་དུ་འདུས་པ་ལ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་གོང་བུ་རྭ་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་གྱི་གཞིར་འགྱུར་ན་

170 -འགལ་བ་མེད་་་་་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

442 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཡང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་ངེས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ།171།དེ་བས་ན་འདིར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང༌སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ།།༡༨༨ ཡང་ན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་དུས་ན་ཡན་ལག་མིན། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་དུས་ཉིད་ན་བརྩལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བ་ཉིད་ཁྱད་པར་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་རྟོགས་ནས་ནི་ལྡོག་ཕྱིར་རོ། །ཡི་གེ་དང་ཚིག་དང་ངག་གི་ངོ་བོ་ཅན་གྱི་སྒྲ་རྟོགས་ནས་བརྩལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བ་ཉིད་ལྡོག་པར་འགྱུར་རོ། །ལྡོག་པ་དེ་ལས་རང་གི་ངོ་བོར་རྟོགས་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་དུས་ན་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ།172།སྒྲ་གཅིག་ལ་སྒྲ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། འདིར་མཉན་པར་བྱ་བ་དང་འདྲ་བར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བས་ན། དམ་བཅའ་བའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཞན་གྱིའོ།།ཁྱད་པར་དམ་བཅའི་དོན་དུ་ཡང༌། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཁྱད་པར་ཏེ་མཉན་པར་བྱ་བ་ཡང་དམ་བཅའ་བའི་དོན་ཡིན་པར་མི་རུང་ངོ༌། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་ཐ་དད་ཕྱིར་རོ།173།དེ་ལྟར་ན་སྒྲས་སྒྲ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་ཅིང༌། མཉན་པར་བྱ་བའི་སྒྲས་ཀྱང་རྣ་བའི་དབང་པོའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་དེ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། སྒྲ་ལ་མཉན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ནི་སྒྲ་སྒྲའི་གཏན་ཚིགས་བརྗོད་པ་ཅན་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པ་ཅན་རྣམ་པར་གཅོད་པ་མཚུངས་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། སྒྲ་ལ་གཞན་སྒྲ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་འདི་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དེ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ཐོབ་པ་སྟེ། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ལྟར་ན་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
ཁ དངོས་བསྟན་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ། ༡) མདོར་བསྟན།
ཕྱོགས་ཆོས་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་མེད་གཉིས། །རྣམ་གཉིས་རེ་རེ་དག་ལ་ཡང༌། །རྣམ་

171 -བསྒྲུབ་པར་བྱ་བར་་་་་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
172 མ་དཔེར། མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་མོད་པེ་སྣར་བཞིན་དགག་སྒྲར་བཅོས།
173 རྩ་བ། ཆོས་ཐ་དད་ཕྱིར་ཁྱད་པར་ཡང་། །དམ་བཅའི་དོན་དུ་འཐད་མ་ཡིན།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 443

གསུམ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང༌། །ཡོད་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་ཕྱིར་རོ།174།ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམ་པ་དགུར་དབྱེ་བའི་དགོས་པ། ཕྱོགས་ཆོས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིས། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ།།
༡༨༩ ཕྱོགས་ཆོས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིས། །གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་དོན་ཐམས་ཅད། བདེ་བར་བཟུང་བར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། །གཏན་ཚིགས་དག་གི་སྐབས་ཀྱི་དོན། །མདོར་བསྡུས་པ་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་དག་ནི་175དོན་ཡིན་ནོ།།
༢) རྒྱས་བཤད། ཀ) ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ངེས་བཟུང་གི་དོན་བཤད་པ།༡] ངེས་གཟུང་དངོས་སུ་སྦྱར་བའི་རྣམ་བཅད་གཅོད་ཚུལ།གལ་ཏེ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན། ཕྱོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་པ་དཔེ་ལ་གཏན་ཚིགས་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་མི་རུང་ངོ༌། །ཅི་སྟེ་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ།176 ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། མི་ལྡན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རེ་ཞིག ༡༩༠ ཆོས་ཚིག་ཕྲད་ཐ་དད་བྱེད་པས། །མི་ལྡན་པ་དེ་མ་འབྲེལ་པའོ། །གཞན་དང་ལྡན་པ་དག།ཤིན་ཏུ་མ་འབྲེལ་རྣམ་གཅོད་བྱེད། །རྣམ་པར་གཅོད་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་པ་གང་གིས་ཤེ་ན། ཁྱད་པར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨྲོས་ཏེ། ༡༩༡ གང་གི་ཚེ་ཚིག་གི་ཕྲད་ཁྱད་པར་དང་ལྷན་ཅིག་བརྗོད་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ་མི་ལྡན་པ་དང་། ཁྱད་པར་གཞི་དང་ལྷན་ཅིག་བརྗོད་པ་ན་གཞན་དང་ལྡན་པ་དང་། བྱ་བ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་བརྗོད་པ་ན། ཤིན་ཏུ་མི་སྲིད་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པར་བྱེད་དོ།།
༢] ངེས་གཟུང་དངོས་སུ་མ་སྦྱར་ཡང་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་དཔེ།
འོ་ན་གང་ལ་ཚིག་གི་ཕྲད་དེ་མ་ཐོབ་པ་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ལའང་ཚིག་གི་ཕྲད་སྒྲའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་སྦྱར་བ་མེད་ནའང་བརྗོད་འདོད་ལས་འཆད་པ་པོའི་སྐབས་ལས་འོངས་པའི་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་དབང་གིས་དོན་འདི་ཉིད་ནི་རྣམ་པར་གཅོད་

174 ཚད་མ་ཀུན་བཏུས། ༣/༩ དད་ཤེས་ཀྱི་འགྱུར་དང་ཚིག་སྦྱོར་མཐུན།
175 གི་གོ་རིམ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
176 +ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

444 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ།།
ཅིའི་ཕྱིར་སྒྲ་སྦྱར་བ་མེད་པ་ལ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ངེས་པ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་གདོན་མི་ཟ་བར་ཡིན་ཏེ། ༡༩༢ གང་ཕྱིར་ངག་འབྲས་རྣམ་གཅོད་ཡིན། །གཞན་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་སྦྱར་བ་འདིས་གདོན་མི་ཟ་བར་མི་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་རྣམ་པར་གཅོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་འཆད་པ་པོ་དེའི་བརྗོད་པ་འབྲས་བུ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང༌། རྟོགས་པ་པོས་རྟོགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །མི་ལྡན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་དག་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །དཔེར་ན་ནག་པ་འཕོང་སྐྱེན་ཉིད། གཞན་ལ་དེ་བཀག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གཞན་དང་ལྡན་པ་ལ་ནི་སྲིད་སྒྲུབ་འཕོང་སྐྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་དེ་ལྟར་ན་གཞན་དང་འབྲེལ་པ་ལྡོག་པར་འགྱུར་ཏེ། སྲིད་སྒྲུབ་ཁོ་ན་འཕོང་སྐྱེན་པའམ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཤིན་ཏུ་མི་སྲིད་པ་ནི། སྔོན་པོ་མཚོ་སྐྱེས་འགྱུར་ཉིད་བཞིན། །མི་སྲིད་རྣམ་པར་གཅོད་པ་བཞིན།
༡༩༣ དེ་ལའང་ཟླ་བོ་རྣམ་གཅོད་པ། །དོན་རྣམས་ལ་ནི། རྣམ་པར་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ན། །རྟོགས་པར་འགྱུར། རྟོགས་པར་བྱ་བ་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་ལྷས་སྦྱིན་དཔའ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཟླ་བོ་མི་དཔའ་བ་ཉིད་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ན་མི་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་གྲགས་ཕྱིར་རོ། །འཇིག་རྟེན་ན་འདི་སྐད་དུ། འདོད་པས་དམིགས་པའི་ཟླ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་གཞན་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ལ་བློ་འགྱུར་བ་ནི་བླ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡང་ཚིག་ཕྲད་དེ་ཟླ་བོ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ལ་ནུས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་སྒྲ་ནིབརྗོད་པར་འདོད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཅན་ཡིན་གྱི། རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། བརྗོད་པར་འདོད་པའི་དབང་གིས་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཉན་པ་པོ་འདོད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །འདོད་པས་ཀྱང་ཟླ་བོ་ཕྱོགས་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འཇོག་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་ན། སྒྲ་བརྗོད་འདོད་རྗེས་འཇུག་ཕྱིར་རོ།

177།རྒྱུའི་ཕྱིར་ཡང་ཟླ་བོ་རྣམ་པར་
177 རྩ་བ། དེ་ལྟར་གྲགས་དང་ནུས་པ་དང་། །སྒྲ་ནི་བརྗོད་འདོད་རྗེས་འབྲང་ཕྱིར།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 445

གཅོད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
གང་གི་ཕྱིར་མི་ལྡན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཡོད་ན་ཡང་། གདོན་མི་ཟ་བར་ཐམས་ཅད་ལ་གཞན་དང་ལྡན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། ༡༩༤ བྱས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་དེས་མི་ལྡན་པ་ནི་དེ་དང་མི་ལྡན་པའོ། །དེ་རྣམ་པར་གཅོད་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་ཆོས་དེ་བྱས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཁྱད་པར་ཡིན་གྱི། གཞན་དང་ལྡན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡིས་ཁྱད་པར་བྱས་པའི་ཆོས། །ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ། རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་སྐྱོན་མི་རྟེན་ཏོ།།ཁ) ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དགུར་དབྱེ་བའི་དགོས་པ། ༡] མདོར་བསྟན།རང་བཞིན་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམ་པ་དགུའི་དགོས་པ་བསྟན་ཏོ།།
༡༩༥ རང་བཞིན་འབྲས་བུ་གྲུབ་དོན་དུ། །གཉིས་དང་གཏན་ཚིགས་བཟློག་པ་གཉིས།།རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུ་དག་ནི་རང་གི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་གཏན་ཚིགས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཉིད་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་བཟློག་པ་འགལ་བ་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཆོས་རྣམ་པ་བཞི་བསྟན་ཏོ། །སྒྲ་ནི་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང༌། བརྩལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་སོ། །དེ་དག་ཉིད་ནི་སྒྲ་ནི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་འགལ་བ་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་གཞན་གཉིས་ཡིན་ནོ། །རྩོད་ཕྱིར་ཐ་དད་སྤྱི་དག་དང༌། །ལྡོག་པ་ཅན་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ནི། གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དགག་པར་འདོད་པས། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་གཞན་གཉིས་བསྟན་ཏེ། དཔེར་ན་མཉན་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། གཞལ་བྱ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།། ལྷག་མ་ལྡོག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན།།
གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ལྡོག་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། །ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་བསྟན་ཏེ། སྒྲ་ནི་བརྩལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། འདིའི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི། གློག་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡོད་པ་དེ་བས་ན། རྟོགས་པར་འགྱུར་ན། འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྗེས་སུ་

446 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

འགྲོ་བ་ཡོད་པ་དག་གིས་གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་ལྡོག་པ་མེད་པ་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་འབའ་ཞིག་ལས་རྟོགས་པར་མི་འདོད་ན། འོ་ན་འདིར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་རྟག་སྟེ། རེག་པར་བྱ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དང་དེ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ཡོད་ཅིང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་མེད་པ་ཉིད་དོ། །ཅི་སྟེ་འདི་ལ་ཡང་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་མེད་པས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་ནི་བརྩལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་ཅིང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་མེད་པ་དེ་ལྟར་ན། རྟོགས་པར་འགྱུར་ན་འགྱུར་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཞིང༌། ལྡོག་པ་དང་བཅས་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་གཙོ་བོས་ཀྱང་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ལས་ལྡོག་པར་ངེས་པར་བྱེད་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།
༢] རྒྱས་བཤད།ཀ] ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་བཞི་སྨྲོས་པའི་དགོས་པ།
(༡) འབྲས་རྟགས་ལ་རྩོལ་བྱུང་དཔེར་སྨོས་པའི་དགོས་པ།

ཅིའི་ཕྱིར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་གང་གི་ཕྱིར་འདིའི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་ཀྱང་ཅིའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལྟར། ༡༩༦ རང་བཞིན་ཉིད་ལས་གཞན་གྱིས་ནི། །རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་དོ།178།ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱུ་ནི་འཁྲུལ་པ་སྲིད་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་ལ་ཉེ་བར་སྦྱར་བའི་རྒྱུ་ནི་འབྲས་བུ་ལ་འཁྲུལ་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར། རྒྱུའི་ཕྱིར་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འཇུག་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་བརྩལ་མ་ཐག་ཏུ་ 178 རྩ་བ། གོ་བྱ་ལ་ཁྱབ་ཡོད་མིན་ཏེ།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 447

བྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །མི་རྟག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་བརྩལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་འབྲས་བུ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ནོ།།བརྩལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་མི་རྟག་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས། ཇི་ལྟར་ཤེས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར། ༡༩༧ རྩོལ་བ་ལས་སྔར་ཡོད་པ་ནི། །སྒྲ་ངེས་པ་ཡིས། བརྩལ་མ་ཐག་བྱུང་ཤེས་མ་ཡིན་ཏེ། མི་རུང་ངོ༌། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་དམིགས་པར་འགྱུར་ན་བརྩལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲིབ་བྱེད་དབང་པོ་སྒྲ་དེ་ལ། །དམིགས་པ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་དང༌། དབང་པོ་དང་སྒྲ་རྣམས་ལ་རྩོལ། །རྣམ་ཀུན་ཉེར་སྦྱོར་མེད་ཕྱིར་རོ།། ཅུང་ཞིག་ཀྱང་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོང་དུ་ཇི་སྐད་བཤད་ཟིན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་ན། སྒྲ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རྟག་ཏུ་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ༡༩༨ ལྟོས་པ་མེད་པའི་སྒྲ་འགའ་ཞིག་ཚེ། །འབྲས་མི་བྱེད་པ་འགལ་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུ་མི་བྱེད་པ་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་ཤེས་པ་དེའི་སྒྲའི། རེས་འགའ་བའི་འབྲས་བུར་གྲུབ། བརྩལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ། དེ་དེ་འདྲ་བ་སྒྲ་རེས་འགའ་བའི་རྟགས་ཡིན་ནོ།།
(༢) རང་བཞིན་རྟགས་ལ་བྱས་པ་སྨོས་པའི་དགོས་པ།

༡༩༩ དེ་ཙམ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་ཡང༌། བརྩལ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་པའི་དཔེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་རང་བཞིན་བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བསྟན་པས། ཐ་དད་བྱས་པ་ཡིན། གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐ་དད་དོན་ཅན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འབྲས་དང་ལྷན་ཅིག་རང་བཞིན་ཡང་བཤད་པ་ན། སྒྲུབ་པ་པོས་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་ཤེས་མ་གྱུར། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་འབྲས་བུའི་རྟགས་ཡིན་ནོ།།

448 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

(༣) གཉིས་ཀ་སྨོས་པའི་དགོས་པ།

གཞན་ཡང་སྒྲུབ་པ་པོས་གཏན་ཚིགས་བརྗོད་མཁས་དོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། ༢༠༠ རྗེས་སུ་དཔག་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།

179།རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་
དཔག་པར་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དོན་བཤད་ཟིན་པ་ཡིན་ཡང་ཡང་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། མཁས་པའི་དོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །དེས་ན། མཁས་པའི་དོན་དུ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི།

180།རབ་དབྱེ་ཙམ་ནི་བཤད་པ་ན། །མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པར་མི་
འགྱུར། །རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་གཉིས་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་པ་དེ་ལྟ་ན་སྐྱོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
༢༠༡ དེས་འདིར་འབྲས་བུའི་རྟགས་ཀྱིས་ནི། །དཔེར་ན་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་ཆོས་རྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་ཕྱོགས་གཅིག་རྟེན་པ་བཤད་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་འཇུག་པ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སློབ་དཔོན་གྱིས། དཔེ་འདི་འདྲ་བར་བྱས་པ་ཡིན། །གང་གི་ཞེ་ན། རྩོལ་བས་གསལ་དང་སྐྱེ་བའི། བརྩལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བས་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་དམིགས་པ་དང༌། བརྩལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བ་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་འོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། འདི་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ལ། འདི་ནི་འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཐ་དད་པར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། དགོས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རྟགས་ཅན་ལ། ༢༠༢ མེད་ན་མི་བྱུང་གང་ཡོད་དང༌། །རྟགས་སོ། །བདག་དང་ཐ་དད་མེད་པ་གང༌།

181།བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་
བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་རང་བཞིན་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པའོ། །དེས་ཏེ་དོན་རྟགས་སུ་གྱུར་པའོ། །གང་གི་ཕྱིར་རྒྱུ་དེ་ཡིས་ཡོད་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།། གང་གི་ཕྱིར་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དེ་དང་འཁྲུལ་མེད་ཅན་འགྱུར། དེ་ལྟར་དེ་དོན་རབ་དབྱེ་ཡིན། །རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།། 179 རྩ་བ། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བཤད་ཟིན་དོན། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
180 རྩ་བ། གཏན་ཚིགས་བརྗོད་བྱས་རྟོགས་དོན་དུ།
181 རྩ་བ། ཡོད་པ་གང་མེད་མི་འབྱུང་བའམ། །རང་བདག་རྣམ་དབྱེར་མེད་ཅན་གང་།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 449

དེ་ལྟར་ན། ༢༠༣ ལྡན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལྡན་པ་དང༌། འཕྲོད་པ་འདུ་བ་དང༌། དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བ་དང༌། རྗེ་ཁོལ་གྱི་འབྲེལ་པ་ལ་སོགས་པ། གང་དག་ལ། འབྲེལ་པ་དེ་འདྲ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན། དེ་ལས་བྱུང་བ་དང་དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ།། དེ་དག་གཏན་ཚིགས་མིན་ཞེས་བཤད། དོན་གྱིས་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འཁྲུལ་པ་དང་ནི་སྲིད་ཕྱིར་རོ། །རག་མ་ལས་པའི་ངོ་བོ་རྣམས་ནི་གཞན་གྱི་མི་འཁྲུལ་པ་ཅི་ཞིག་ཡིན། ཅི་སྟེ་འབྲེལ་པ་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། ༢༠༤ འབྲེལ་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཡང༌། །འོ་ན་ནི་འབྲེལ་པ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན། གཞན་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་ཁས་བླངས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། འདི་ལྟར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་འབྲེལ་པ་ངེས་པ་དེ་ཉིད། མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ངེས་པ་མེད་པ་སྟེ་འབྲེལ་པ་མེད་པ་ཡང་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་ནོ།།
ཁ] ཁྱད་པར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྨྲོས་པའི་དགོས་པ།
(༡) སྲོགས་སོགས་ལྡོག་ཁྱབ་ཅན་དུ་མི་འཐད། (ཀ) འབྲེལ་པ་ལ་བརྟགས་ལ་དགགརེ་ཞིག་ལྡོག་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་ན་ངེས་པར་གཏན་ཚིགས་མེད་པའི་ལྡོག་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱོགས་ལས་གཏན་ཚིགས། ༢༠༥ ལྡོག་པ་ཉིད་ནི་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ལྡོག་པ་ཉིད་ནི་ངེས་པ་ཉིད། མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་པར་སྒྲ་ཡིས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །ལྡོག་པ་ངེས་པ་ཉིད་དེ་ཡང་བདག་ལ་སྲོག་ལ་སོགས་པ། འབྲེལ་པ་མེད་ལ་མེད་པ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་ལྡོག་པ་འདོད་པས་འབྲེལ་པ་ཡང་འདོད་པར་བྱའོ། །དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན། འབྲེལ་པའི་ཕྱིར། རྗེས་འགྲོ་གནས་པ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་གནས་པ་ཡིན་ནོ།།༢༠༦ རང་བཞིན་ཉིད་དང་རྒྱུ་དངོས་ནི། །གྲུབ་ན། དེ་མེད་ན་མེད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་འབྲེལ་པའི་ལྡོག་པ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ན། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་ཁྱད་པར་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ། ལྡོག་པ་མེད་པ་དང་རྗེས་འགྲོ་མེད། །འབྲེལ་པ་ཉིད་ཡོད་ན་དེ་དག་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འདི་ལྟར་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཁྱད་པར་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་ན། ཇི་ལྟར་

450 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་དེ་ལྡོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཅེ་ན།182 དེ་ནི་མེད་པ་ལས་ལྡོག་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ནི་མ་བཤད་དོ།༢༠༧།དེ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་ལ་བསྟན་ནས། དེའི་ལྡོག་པ་འབའ་ཞིག་བཤད་པ་ཡིན། གང་གི་ཕྱིར་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་དེ་མཐོང་བ་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་ལྡོག་པ་ཡིན་པ། དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དུ་ན་གལ་ཏེ་ལྡོག་པ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། །གོ་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་གྱི་མ་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ།།
འདིར་ཡང༌། ༢༠༨ སྲོག་སོགས་མེད་པས་བདག་མེད་ལ། །ཁྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདི་ལྟར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལྡོག་པས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལྡོག་པ་ཡོད་ན། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མེད་པས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མེད་པ་ལ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་རོ། །འདིར་ཡང་བདག་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལྡོག་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་སྲོག་ལ་སོགས་པ་ལྡོག་པ་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་སྲོག་ལ་སོགས་པ་མེད་པས་བདག་མེད་པ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ཡང་དེའི་ཚེ་བདག་མེད་པ་ལ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་ན། གང་ལ་རང་ཉིད་མི་འགྱུར་བ་དེ་ཉིད་ལས་བདག་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཁྱབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཕྱོགས་སྔ་མའི་བསམ་པ་ཡིན་ནོ། །བདག་ལྡོག་པ་ན་ཡང༌། སྲོག་ལ་སོགས་ཀྱང་ལྡོག་འགྱུར་ན།

183།ཞེས་བསམ་པར་འགྱུར་རོ།།
དེ་བས་ན་བདག་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལྡོག་པ་སྲོག་ལ་སོགས་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གདོན་མི་ཟ་བར་ལྡོག་པ་དེ་ལྟར་ན། སྲོག་ལ་སོགས་པ་ལྡོག་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ།། གང་དེ་མིན་ཏེ། མི་རུང་ངོ༌། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ༢༠༩ གཞན་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པ་བདག་ལྡོག་པ་ཡིས་གཞན་ཏེ། དེ་ལ་རག་ལས་མེད་པའི་སྲོག་ལ་སོགས་པ། ལྡོག་པར་མི་རུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་སྲོག་ལ་སོགས་པ་མེད་པས་བདག་མེད་པ་ལ་ཁྱབ་པར་འགྱུར། །གང་གིས་ན་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་བདག་ལྡོག་པས་སྲོག་ལ་སོགས་པ་ལྡོག་པར་འགྱུར།

182 ཐར་གསལ་དུ། (སྨད། ༣༥༡) “འོ་ན་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གིས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལྡོག་པ་ཅན་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།” ཞེས་བཀྲལ།
183 རྩ་བ། གལ་ཏེ་བདག་ནི་ལྡོག་ན་ཡང་། །སྲོག་སོགས་དག་ནི་ལྡོག་འགྱུར་ན། །སྲོག་སོགས་མེད་པས་བདག་མེད་ལ། །ཁྱབ་འགྱུར་དེ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 451

དེ་ལྟར་དེ་འགྱུར་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་དེ་བདག་དེ་ལས་བྱུང༌། བདག་གི་དང་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྲོག་ལ་སོགས་པའམ། བདག་ལས་བྱུང་ཞིང་སྐྱེས་པ་དེ་བས་ན་དེའི་འབྲེལ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་འབྲེལ་པ་ཡོད་པས་ན་དེ་ལྟར་ན། བདག་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྡོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
འདིར་རེ་ཞིག་དེའི་བདག་ཉིད་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཞིང༌། གཞན་ཡང་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་འབྲེལ་བའི་ཡུལ་དེ་ཙམ་དུ་འགྱུར་ན་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། འདི་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་བྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་འགྱུར་གྲང་ན། བདག་ལ་སྲོག་ལ་སོགས་པ་དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན། དེ་ནི་བདག་ལ་དམིགས་པ་ན། ༢༡༠ སྲོག་ལ་སོགས་པ་དེ་དམིགས། བདག་རྟོགས་པ་མེད་ན་ནི། སྲོག་ལ་སོགས་པ་ཡང་། རྟོགས་པ་མེད་ནའང་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །འདིར་རྒྱུ་འབྲས་བུར་རྟོགས་པའི་ཐབས་དེ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གྱུར་པ་གང་སྔར་མི་དམིགས་པ་དང༌། གང་དམིགས་པ་ཡོད་ན་དམིགས་པར་འགྱུར་པ་དང༌། མི་དམིགས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །བདག་དང་ལྷན་ཅིག་སྲོག་ལ་སོགས་པ་དག་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ནི་རྟག་ཏུ་མི་དམིགས་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་བདག་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ། རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་ལྟར་ཡང༌། མཐོང་དང་མ་མཐོང་དེ་མི་འགྲུབ། །དེ་ལྟར་ན་སྲོག་ལ་སོགས་པ་དེ་དང་འབྲེལ་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་དུ་མ་ཡིན་ན། གང་གིས་ན་བདག་ལྡོག་པས་དེ་ལྡོག་པར་འགྱུར། གཞན་ལ་ཡང་ལ་ལར་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྱུར་བ་གལ་ཏེ་གཞན་ལ་མི་དམིགས་པ་དེའི་ཚེ་མེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །མི་སྣང་བ་དེའི་རང་བཞིན་ཡང་ལ་ལར་འཇུག་པ་དང༌། ལྡོག་པ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་གཞན་ལ་ཡོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་184ཁྱད་

པར་བཞིན་ནོ།། (ཁ) མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བརྟགས་ལ་དགགབདག་འགའ་ཞིག་ལ་མ་མཐོང་བ་དེ་ཡང༌། ༢༡༡ གཞན་ལ་ལར་མཐོང་མེད་ངོ་བོ་

184 -རྣམ་པར་རྟོག་པའི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

452 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཅན་དུ་འགྱུར་བ། བུམ་པ་སོགས་ལ་བདག་མེད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད། གང་ལས་ཡིན་ཏེ། མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་མེད་པ་མི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི།
ལྡོག་པ་ཤེས་པ་མེད་པ་ཡི། །ལྡོག་པའི་ཁྱབ་པ་གང་ལས་ཡིན།།
ལྡོག་པ་སྟེ་མེད་པ་མི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ལྡོག་པ་མི་ཤེས་པ་བདག་ཉིད་ལྡོག་པའི་སྲོག་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་མེད་པས་ཁྱབ་པ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ། མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང༌། ༢༡༢ སྲོག་སོགས་ལ་ལར་མཐོང་བ་ཡིན། །ལ་ལར་མཐོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གསོན་པོའི་ལུས་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དང༌། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་མེད་པ་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་སྲོག་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་བདག་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ། དེའི་གསོན་པོའི་ལུས་ལ་ཡོད་ཉིད་དང༌། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་མེད་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་གྱི། གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།
(ག) བྱེ་བྲག་པའི་ཐལ་བ་མ་ངེས་པར་བསྟན་པ། [༡] རིགས་པ་དངོས།
གལ་ཏེ་གསོན་པོའི་ལུས་བདག་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། འདིའི་སྲོག་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བདག་མེད་པའི་ཕྱིར། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཐལ་བ་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མ་ཡིན་པ་བཀག་པས་སྲོག་ལ་སོགས་པ་གསལ་བ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བློ་དང་ལུས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་རྩོལ་བ་ལ་སོགས་པ། ༢༡༣ གཏན་ཚིགས་གང་དག་མེད་པ་ཡིས། །བུམ་པ་ལ་སྲོག་ལ་སོགས་པ་སྣང་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ལུས་ལའང་དེ་སྲོག་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་མཐོང་བར་ནུས་པ་ཅན་གྱི་བློ་ལ་སོགས་པ་མི་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། རང་གི་རྒྱུ་ལྡོག་པའི་ཕྱིར། ལུས་ལ་སྲོག་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་རིགས་པ་ཡིན། སྲིད་པ་མ་ཡིན། སྲིད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །རྒྱུ་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་བདག་ཉིད་ལྡོག་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གང་ཞིག་གང་ལ་རག་ལས་པར་འགྱུར་པ་དེ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་ལྡོག་པ་ན་ལྡོག་པ་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའམ། རག་ལས་པ་དེ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡོད་པ་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། གཞན་ལ་རག་ལས་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།185།གང་འགའ་ཞིག་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་མཐོང་ 185 ཡིན་ནོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 453

བའི་ཕྱིར་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་དོ།།
[༢] རྩོད་པ་སྤང་བ།

༢༡༤ ཅུང་ཟད་ཙམ་དུ་ཆོས་མཐུན་ཕྱིར། །ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་རག་ལས་པའི་མཚན་ཉིད་མེད་པར། གལ་ཏེ་བདག་མེད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པ་ཙམ་གྱིས་གསོན་པོའི་ལུས་ལ་སྲོག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། བདག་གི་དངོས་པོ་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་དེའི་ཚེ།

186 གཞལ་བྱ་ཉིད་ཕྱིར། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་
ཕྱིར་བུམ་སོགས་རྣམས། བདག་དང་བཅས་པར་ཏེ། གསོན་པོའི་ལུས་བཞིན་དུ། བདག་བཅས་ཅིས་མི་དཔོག།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ༢༡༥ གལ་ཏེ་མི་འདོད་ན་སྟེ། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་བདག་དང་བཅས་པར་མི་འདོད་པ་དེ་བས་ན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཚད་མ་ནི། འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན། དེ་བས་ན་ཚད་མ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་འདོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པས་གཞལ་བྱ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡང༌། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བདག་ཉེ་བར་འཇོག་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། བདག་ཉིད་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་དག་བདག་དང་བཅས་པར་མི་འདོད། དེ་ལྟར་ན་ཚད་མ་དེ་མེད་པར་ནི་དངོས་པོ་དང༌། དངོས་མེད་རྣམ་གཞག་སྟེ། འདི་ཡོད་པ་ཡིན་ཞིང་འདི་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པར་འཇོག་པར་བྱེད་པ་གང་གིས་ནུས། དེ་ལྟར་ཚད་མས་བསྟན་པ་ཉིད་གདོན་མི་ཟ་བར་འདོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཅག་ཀྱང་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་མི་འཛིན་ཅེ་ན། འདི་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་གི་དེ་འདྲ་བའི་གཏན་ཚིགས་གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །གལ་ཏེ་སྟོན་པར་འགྱུར་ན་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།དྲན་དང་འདོད་ཅེས་187བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སྲོག་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཚིགས་གང་ཡིན་པ་བདག་ཉིད་ལྡོག་པ་ན་ལྡོག་པར་བྱེད་པ་དེ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་འདི་དྲན་པ་ལ་སོགས་པ་ཅི་རིགས་པར་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན་འགའ་

186 རྩ་བ། གལ་ཏེ་ཅུང་ཟད་ཆོས་མཐུན་ཕྱིར། །ཐ་དད་པར་ཡང་དེར་རྟོག་ན།།
187 མཇུག་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བའི་རྩ་ཚིག དྲན་འདོད་རྩོལ་བ་གང་ཡིན་པ། །ཞེས་སོགས་ལ་དགོངས།

454 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཞིག་མཐོང་བའམ་བསྣམས་པ་ན།188གཞན་ལྕེའི་དབང་པོ་འགྱུར་བ་འགྲམ་ཆུ་ལྡང་བའི་དྲན་པ་དང་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་དང༌། ༢༡༦ ལུས་ཀྱི་ནུས་པ་དང་བློ་དང་རྩོལ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་དབུགས་དབྱུང་བ་དང༌། རྔུབ་པ་དང༌། མིག་འབྱེད་པ་དང༌།189འཛུམས་པའི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་གཞན་དག་ལ་ཡང་རྟོགས་པར་བྱའོ། །དེ་དག་འབྱུང་བ་དྲན་པ་དང་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཡང་ཅི་རིགས་པ་ཉིད་དུ་ཡུལ་དབང་བློ་ལས་འབྱུང༌། ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དང་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་རྐྱེན་ལས་དྲན་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་འདོད་པ་དང་རྩོལ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་སྟེ། ཡུལ་དང༌། །དབང་པོ་དང་བློ་དག་ཀྱང༌། རང་རིགས་ལས་བྱུང་བ་དང༌། རིགས་མཐུན་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ།།
༢༡༧ དེ་ཡང་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྐྱེན་འབའ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་ཕན་ཚུན་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན།190བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་ནས་འཇུག་པ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །བློ་དྲུག་པོ་དག་གི་ནང་ནས་མིག་ལ་སོགས་པའི་བློའི་འབྲས་བུ་ལྡོག་པ་ལས་མིག་ལ་སོགས་པའི་ནུས་པ་མཐོང་བ་དང༌། ཡུལ་གཞན་ལ་གཡེངས་པ་དང་ཐོགས་པ་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་མི་སྐྱེ་བ་དང༌། རྣམ་པར་གཡེངས་པ་191མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བློ་ཐམས་ཅད་ལ་ནུས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དབུགས་དབྱུང་བ་དང༌། རྔུབ་པ་དང༌། དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་དག་གི་སྔར་གྱི་སྐལ་པ་མཉམ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང༌། བློ་རྐྱེན་ཡིན་ཏེ་དེ་དག་དང་བ་དང༌། རྙོག་པ་དག་ལས་དབང་པོ་རྣམས་ལ་ཕན་འདོགས་པ་དང་གནོད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྲོག་ལ་སོགས་པའི་འཇུག་པ་དང༌། ལྡོག་པ་ནི་དེ་དག་དང་འབྲེལ་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་ཙམ་ལ་སྟེ། རྒྱུ་ཚོགས་པ་ལ། བདག་གི་དངོས་པོ་འདི། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་མཚན་ཉིད་ཅན། །རྗེས་འགྲོ་ལྡོག་པ་དག་ལ་བརྟེན། །གལ་ཏེ་ཡང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ནུས་པ་འདིར་བདག་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཡང་རྒྱུ་ཉིད་དུ་རྟོགས་

188 མ་དཔེར། མཐོང་བ་མ་བསྣམས་པ་ན། ཞེས་དང་། པེ་སྣར་དུ། མཐོང་བ་མའམ་སྣམས་པ་ན། ཞེས་བྱུང་མོད་བཅོས། 189 རྩ་བ། སྲོག་དང་མིག་འབྱེད་ལ་སོགས་ནི། །དྲན་འདོད་རྩོལ་བ་ལས་སྐྱེ་ཡིན།།
190 རྩ་བ། དེ་ཡང་ཕན་ཚུན་རྐྱེན་ལ་ནི། །ལྟོས་པ་རང་གི་རིགས་ལས་བྱུང་།།
191 +ལ་སོགས་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 455

པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། གཞན་དུ་རྟོགས་ན་ཐུག་པ་མེད། །གཞན་དང་གཞན་ཡང་བརྟག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་ནུས་པ་མཐོང་བ་མེད་པ་ཅན་གྱི་བདག་ལྡོག་པ་ན་སྲོག་ལ་སོགས་པ་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
(༢) དེ་མཉན་བྱ་དང་མཚུངས་པར་སྒྲུབ་པ། (ཀ) མཚུངས་པའི་ཚུལ།
གཞན་ཡང༌།

༢༡༨ མཉན་བྱ་ཉིད་དང་སྲོག་ལ་སོགས། །དེ་མཚུངས་འཁྲུལ་པ་ཉིད་ཕྱིར་རོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། མ་ཡིན་དེ་ལ་འཁྲུལ་མེད་ཕྱིར། །གལ་ཏེ་ལྡོག་པ་ཡིན་ནའང༌།། སྲོག་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལས་ལྡོག་པར་འགྱུར་གྱི། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མེད་པ་ལ་ལྡོག་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ལྡོག་པ་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཉན་པར་བྱ་བ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ༢༡༩ ཇི་ལྟར་ཏེ། ཇི་ལྟར་ན། རེ་ཞིག་མཉན་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་ལྡོག་པ་འཁྲུལ་པ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་དྲིས་པ་ན། བསྒྲུབ་མིན་དེ་ལས་དེའི། ལྡོག་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་སྟེ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལས་མཉན་པར་བྱ་བ་ལྡོག་པ་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལས་ཀྱང་མཉན་པར་བྱ་བ་ཉིད་ལྡོག་པ་ཡིན་པར་སྨྲ་བས། དོན་གྱིས་དེ་མཉན་པར་བྱ་བ་ཉིད་བསྒྲུབ་བྱ་སྟེ། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་མེད་བརྗོད་དེ། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་སྲོག་ལ་སོགས་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཉིད་ཡོད་དམ་ཞེས་དྲི་བ་ལ། གདོན་མི་ཟ་192བར་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་འཇུག་པ། དེ་གཞན་ལ་ཡང་དེ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ། སྲོག་ལ་སོགས་པ་ལའོ། །དེ་ལྟར་སྲོག་ལ་སོགས་པ་མཉན་པར་བྱ་བ་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ལྡོག་པ་གཞན་མ་ཡིན་ཞིང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་ཡང་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །ལྡོག་པ་མེད་པའང་གཞན་མ་ཡིན་ཞིང༌། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡང་གཞན་མ་ཡིན་ནོ།།
(ཁ) མི་མཚུངས་པ་དགག་པ། [༡] ངེས་གཟུང་ལ་དཔྱད་ནས་ལྡོག་ཁྱབ་གྲུབ་པ་དགག་པ།
[ཀ] ཐལ་བ་དགོད་པ།

གཞན་ཡང་སྲོག་ལ་སོགས་པ། ༢༢༠ བསྒྲུབ་བྱ་མེད་ཉིད་ལས། མི་མཐུན་པའི་

192 +བར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དྲི་བ་ལ་གདོན་མི་ཟ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

456 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཕྱོགས་ཉིད་ལས་སོ་རྣམ་གཅོད་དེ། ལྡོག་པ་གང་ཡིན་པ། དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ན། དེ་ལྟར་དོན་གྱིས་གོ་བ་ཡིས། །བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་བརྗོད་བྱ་སྟེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྡོག་པ་དག་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཅིག་གིས་གཉིས་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། ཡང་དོན་གྱིས་གོ་བས་གང་ཡང་རུང་བས་གཉིག་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བས་བཤད་ཟིན་ཏོ།193།དེ་ལྟར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་ལ་སྲོག་ལ་སོགས་པ་ལྡོག་པ་མ་ངེས་པ་ཅན་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ།།
གང་གི་ཕྱིར་ལྡོག་པ་ངེས་པ་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་འཕེན་པ་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར་བ། ༢༢༡ དེའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པ་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་གཏན་ཚིགས་རྗེས་འགྲོ་མེད་ལ་གྲུབ་མེད་དང༌། གཞན་ཡང་སྲོག་ལ་སོགས་པ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་194ཞེས་བཀག་པ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ནི། གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། བསྒྲུབ་པ་ལས་གཞན་ཅི་འདྲ་ཞིག །འགྱུར་བར་འདོད། བསྒྲུབ་པ་ནི་མེད་པ་འགོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །དེ་བས་ན་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས་གཉིས་པོ་ལ་ཆོས་གཅིག་གི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དེ་གཞན་གྱི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་དག་གི་ནང་ནས་གཅིག་གི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་མེད་པ་གཞན་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་དངོས་པོ་ཉིད་ཀྱི་དེ་ཉིད་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདི་དག་མེད་པ་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཡང་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཙམ་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ཡོད་ན་དགག་པ་ལ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།། [ཁ] རྩོད་པ་སྤང་བ། «༡» དངོས་མེད་ལ་རྟགས་ལྡོག་པ་དགག་མི་རིགས་པར་ཐལ་བ།

གཞན་ཡང་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་ལས་ཏེ། །མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མེད་པ་ལས་སྲོག་ལ་སོགས་པ་ལྡོག་པ་ཡིན་ནོ།195༢༢༢།དེའི་ཕྱིར་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་པ་ལས། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་མི་
193 རྣམ་རྩ། ༡༢༨ ག ང དོན་གྱིས་གོ་བས་གཅིག་ཤོས་ལ། །དྲན་པ་ཡང་དག་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པར་དགོངས་ངེས། 194 མེད་པ་ཡིན་ནོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
195 མིན་ནོ། །པེ་ཅིང་། མ་ཡིན་ནོ། །སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 457

མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་སྲོག་ལ་སོགས་པ་དེ་མེད་པ་སྟེ། ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། །མེད་པ་ལས་ཏེ། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ལྡོག་པའི་ལྡོག་པ་དེ་ཉིད་ཅི་ཕྱིར་འདོད།196 མེད་པ་ལ་གཏན་ཚིགས་ལྡོག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བས་ལྡོག་པའི་ལྡོག་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མེད་པ་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་གཞུང་གིས་དགག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ཇི་ལྟར་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེས་ཚིག་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ།
༢༢༣ གཞན་ཡང་གཏན་ཚིགས་ལྡོག་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།། བསྒྲུབ་པ་དེ་ཡང་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མེད་ན་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན། མེད་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་མེད་པ་འདིར་རིགས་པས་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཡོད་མིན་ཞེས་དེ་སྐད་སྨྲ་བའི་མཐོང་བ་བླུན་པོས་སྦྱར་བ་ཡིན།

197 དེ་
ལྟར་ན་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་གཏན་ཚིགས་མེད་པ་ལ་མེད་པ་སྨྲ་བས་གཏན་ཚིགས་དེ་དེ་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་མེད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་མི་འཇུག་པ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །མེད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དུ་ཟིན་ཀྱང་ལྡོག་པ་འགོག་པར་བྱེད་པ་བླུན་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངེས་པར་འགྱུར་རོ།། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་བློ་བྱང་བ་དག་དེ་སྐད་དུ་སྨྲ་བར་འགྱུར།
གཞན་ཡང༌། ༢༢༤ གལ་ཏེ་དེ་ལ་མེད་པ་ལ། །གཏན་ཚིགས་ལྡོག་མེད་མི་འདོད་ན། །གཏན་ཚིགས་འཇུག་པར་འདོད་དམ་ཅི། །ཞེས་དྲིས་པ་ན། གཞན་གྱིས་མིན་ཏེ་ཞེས་སྨྲའོ། །འོ་ན་གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་དེ་ཡང་སྟེ། གཏན་ཚིགས་འཇུག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། གཏན་ཚིགས་མེད་པ་ལ་འདི་འགོག་པ་ཡིན་པར་བདག་ཉིད་ཀྱིས་དམ་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་གཞན་གྱིས་དེ་ཉིད། ལྡོག་པ་ཡོད་པ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འདོད།

198།རིགས་པས་གྲུབ་པ་བདག་ཉིད་འདོད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་གཞན་དག་

196 ཐར་གསལ་དུ། (སྨད། ༣༥༦) “དོན་བསྡུས་ན། དངོས་མེད་ལ་རྟགས་ལྡོག་པ་དགག་མི་རིགས་པར་ཐལ། དངོས་མེད་དགག་སྒྲུབ་གང་གི་ཡང་གཞིར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།།” ཞེས་ཕ་རོལ་པོ་ལ་ནང་འགལ་སྟོན་པའི་
གཞུང་དུ་བཀྲལ།

197 རྩ་བ། བླུན་པོ་ཡིས་ནི་དཔྱོད་ལ་ལྟོས།།
198 རྩ་བ། དེ་ཡང་མིན་ན་ལྡོག་བཀག་ནི། །འདི་ཉིད་ཡིན་ན་ཅི་སྟེ་འགོག །

458 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཀྱང་དེ་སྨྲ་བ་ལ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་པ་བསམ་པར་199མི་བྱའོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པར་གཅད་པ་ཙམ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པ་དངོས་པོ་ལ་རེག་པ་མེད་པ་དགག་པའི་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།།
ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། བམ་པོ་བཞི་བཅུ་པ། ཅི་སྟེ་ཡང་རྣམ་པར་གཅོད་པས། མེད་པ་ལ་དངོས་པོའི་ཁྱད་པར་གཏན་ཚིགས་འགོག་པར་བྱེད་པར་འགྱུར། འགོག་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ། ཟླ་བོའི་དངོས་པོ་གྲུབ་པ་གཞན་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ།། དེ་ལྟར་གཏན་ཚིགས་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང༌། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་སྟོན་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་མེད་པར་དགག་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་ཡིན་པར་དགག་པས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལས་བཟློག་པའི་དངོས་ལ་རེག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རྟག་པ་ནི་མ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟླ་བོ་ཁྱད་པར་བྱེད་པ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མི་འདོད་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྐབས་སུ་བབ་པའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ལྡོག་ན་ལྡོག་པར་མ་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་ན་འབྲེལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཚིགས་གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཙམ་ཉིད་འདོད་པ་དང་འགལ་བ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།།
«༢» དངོས་མེད་ལ་ཐ་སྙད་རྒྱུན་ཆད་པར་ཐལ་བ།

༢༢༥ གཞན་ཡང་བསྒྲུབ་དང་དགག་པ་སྟེ། རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཙམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །མ་གཏོགས་པར། །སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཐ་སྙད་གཞན། །ཡོད་མིན་དེ་ཡང༌། བསྒྲུབ་དང་དགག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཐ་སྙད་དོ། །ཁྱེད་ཀྱི་གཞུང་གིས་མེད་ལ་མེད། དེ་ལྟར་འདི་ལ་མི་སྨྲ་ཐོབ། །བསྒྲུབ་དང་དགག་པ་དག་གི་སྒྲའི་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་དགག་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཏ་ལའི་འབྲས་བུ་དང༌། སྐྱུ་རུ་རའི་དངོས་པོ་བཞིན་ནོ། །ཡོད་པ་རྣམས་ལ་དགག་པ་མེད་ན། མེད་པ་རྣམས་ལ་འགོག་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ན། དེ་ཡང་ཁྱེད་ཀྱི་འདོད་པས་མེད་ལ་འཇུག་མི་འགྱུར། མ་ཡིན་པར་དགག་པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པ་དག་ཀྱང་ 199 བསལ་བར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 459

ངོ༌། །དེ་ལ་ཡང་དགག་པ་མེད་ན་གང་དེའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར། དེ་བས་ན་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དགག་པ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། རིགས་པ་འདི་ཡིས་འགྲོ་བ་ལ། །དགག་པའི་དོན་ཡང་མེད་པ་སྟེ། དགག་པའི་དོན་དེ་འཇིག་པར་འགྱུར་རོ།།
༢༢༦ གལ་ཏེ་མེད་པ་ལ་ཡུལ་དུས་འགོག་པ་ན། དགག་པའི་དོན་བསྙོན་དུ་མེད་པ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། དགག་པ་རྣམ་པ་གཉི་ག་ཡང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་སྟེ། རྣམ་པ་གང་གིས་དོན་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ནི་མི་དགག་གོ །ཇི་ལྟར་དངོས་པོ་མེད་པ་ཁྱེད་ཀྱི་གཞུང་གིས། དེ་ལྟར་ཡང་ནི་འགོག་མི་འགྱུར། །མེད་པ་འགོག་པར་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།
«༣» རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ། «ཀ» དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་རྟེན་སྒྲ་དོན་དུ་སྒྲུབ་པ།
གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ཡོད་པ་ལ་འགའ་ཞིག་དང་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས། བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་གྱི། ཇི་ལྟར་ཁྱེད་ཀྱི་ཡང་མེད་པ་ལ་ཡང་དེའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་ཡིན་ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་སྐྱོན་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཁྱེད་ཅག་བཞིན་དུ། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྲུབ་པ་དང་དགག་པའི་ཐ་སྙད་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་བློ་ལ་སྣང་བ་ལ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་ལ་སྒྲུབ་པ་དང་དགག་པ་རེག་པར་ནུས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ནི་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།
༢༢༨ དངོས་དང་དངོས་མེད་རྟེན་ཅན། ཕྱི་རོལ་མིན་རྟེན་སྒྲའི་དོན་ལ། །དངོས་པོར་ཞེན་པ་ཅན་གྱི་བློ་ལ་སྣང་བ་དེ་ནི་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཞེན་པ་ཅན་ལ་སྣང་བ་ནི་མེད་པ་ལ་བརྟེན་པའོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བློ་ལ་སྣང་བའི་དོན་འདིར་བསྒྲུབ་པ་དང༌། དགག་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་ཡིན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་བསྒྲུབ་པ་དང་དགག་པ་དོན་དམ་པ་མ་ཡིན་ན་ཡང༌། ༢༢༩ དེ་འདྲ་མེད་ན་ཡང༌། བསྒྲུབ་པ་དང་དགག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དེ་འདྲ་མེད་ན་ཡང༌། ཆོས་ཅན་དེ། དེ་དག་དང་ནི་འབྲེལ་པར་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བསྒྲུབ་པ་དང་དགག་པའི་ཐ་སྙད་སྟོན་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲའི་འཇུག་ཕྱིར་ན། སྒྲ་འཇུག་པ་ན་དེར་བློ་ལ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོད་དོ་

460 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཞེས་

200དངོས་སུ་དེ་ཉིད་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་འདོད་པའོ།།
«ཁ» རང་མཚན་ཡིན་པ་དགག་པ།

༢༣༠ དེ་ལྟར་མིན་ན། གལ་ཏེ་བློ་ལ་སྣང་བའི་དོན་གྱི་ཡུལ་ལ་བསྒྲུབ་པ་དང་དགག་པ་མི་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། དངོས་དོན་རྣམས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའམ། དགག་པར་བྱ་བའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཕྱི་རོལ་དངོས་པོ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པའམ། གཞན་ཉིད་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་གྲང་ན། དེ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་ནི། ཆོས་གཅིག་ལ་ནི་བསྒྲུབ་པ་དང༌དགག་པ་ཡིན་ན། བྱེད་པ་ཡིན་ན་བདག་ཉིད་དག །ཐམས་ཅད་དགག་བསྒྲུབ་བྱེད་འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབ་པ་དང་དགག་པར་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དུ་མའི་བདག་ཉིད་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཅན་ལས་ཆོས་རྣམས་སོ།༢༣༡།ཐ་དད་པ་ལ། ཆོས་ཅན་གཅིག་ལ་བསྒྲུབ་པ་དང༌། དགག་པའི་ཚོགས་པ་མེད་པ་ཡིན། །གཞི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཅི་འདྲ་བར་ཞེ་ན། དུ་མ་དགག་བསྒྲུབ་བཞིན།།201
«ག» སྒྲ་དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་ཚུལ།<༡>དགག་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ལ་སྣང་ཚུལ།
གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཅག་གི་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འདིར་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཅན་ནམ་དེའི་ཆོས་འགའ་ཞིག་ཀྱང་བསྒྲུབ་པའམ་དགག་པ་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་བློ་ནི། ༢༣༢ ཆོས་ཅན་གཅིག་ཅིག་བསྟན་པའི་ནི།

202།ཆོས་དུ་མའི། རྟེན་
ཅན་བཞིན་དུ་ཆོས་གཅིག་བསྒྲུབ་པ་ན། ཆོས་ཅན་དེ་ལ་དེ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། བསྒྲུབ་པའི་ཆོས་དེ་དང་ཆོས་ཅན་འབྲེལ་བ་བཞིན་ནོ། །གཞན་དག་སྒྲུབ་པ་དང་དགག་པ་དག་གིས་མ་རེག་པའི་ངོ་བོ་ཅན་གྱི་ཆོས་རྣམས། ཡོངས་སུ་སྤོང་བར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ།༢༣༣།ཆོས་གཅིག་འགོག་པ་ཡིན་ན་དེས་དབེན་པ་སྟེ། འགྲིབ་པའི་ངོ་བོ་བཞིན་ནོ།། དེ་ལས་གཞན་པ་སྟེ། བཀག་པ་མ་ཡིན་པ་སྤོང་མི་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། ཆོས་ཅན་བསྟན་ནས། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བློ། །མེད་པའི་དོན་ཅན་གྱི། ཐ་སྙད་རབ་ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ།། 200 མ་དཔེར། ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ཞེས་བྱུང་མོད་པེ་སྣར་དུ་ཡོད་པ་རྩ་བ་དང་མཐུན་པས་དེ་བཞིན་བཅོས།
201 རྩ་བ། ཐ་དད་ཡིན་ན་གཞན་དང་གཞན། །བཀག་པ་དང་ནི་བསྒྲུབས་པ་བཞིན། །བསྒྲུབ་པ་དང་ནི་དགག་པ་དག།།ཆོས་ཅན་གཅིག་ལ་འདུ་མི་འགྱུར།།
202 རྩ་བ། སྣ་ཚོགས་ཆོས་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པ། ཆོས་གཅིག་གི་ནི་དབང་བྱས་ཏེ། །གཅིག་སྒྲུབ་པ་ན་དེ་བརྟེན་དང་། །གཞན་རྣམས་བཏང་སྙོམས་ལྟ་བུ་དང་།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 461

<༢>དེ་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་མི་གནོད་པ།

སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཐ་སྙད། ༢༣༤ དེ་དེ་ལྟར་ནི། དོན་དམ་པར་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་མེད་དུ་ཟིན་ཀྱང་བློས་རྣམ་པར་བརྟགས་ནས་ཏེ།203 དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དམ་མེད་པ་ཉིད་དུའོ། །བློའི་ཡུལ་དུ་བསྟན་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ནི་དོན་ཐ་དད་རྟེན་ཏེ། གཞན་སེལ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་སྐྱེས་བུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ། འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲའི་དོན་ལ་གནོད་མི་འགྱུར་རོ། །ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཆེ་ན། ཐོག་མེད་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི། །ཐོག་མ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་བག་ཆགས་ལས་ཀུན་ནས་འབྱུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བློས་བསྟན་པའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཐ་སྙད་མི་རུང་བ་དེ་ལྟར་ན་བློ་ལ་སྣང་བའི་དོན་ཉིད་ལ་ཐ་སྙད་འདི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།།
ཇི་ལྟར་ན་དོན་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་ལ་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་རྟེན་པའི་སྐྱེས་བུ་དག་གིས་ཇི་ལྟར་ན། དེ་ཡང་ཐ་སྙད་ཀྱི་ལམ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། བཤད་པ། འདི་ལྟར་མིག་གི་དབང་པོ་མིག་གི་རྣམས་པར་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་དང༌། སྒྲའི་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་མ་ཡིན་ཞིང༌། རྣ་བ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང༌། སྒྲའི་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པ་དེ་དེ་ལྟར་ན།
༢༣༥ དེ་འབྲས་ཅན་དང་དེ་འབྲས་མེད། །དེ་དེ་ལས་ཐ་དད་དོན་གཅིག།།
གང་དང་གང་ལས་ཐ་དད་པ་དེ་ནི། དེ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དག་དང༌། དེའི་འབྲས་བུ་ཅན་དག་ལས་ལྡོག་པས་བྱས་པའི་ཐ་དད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཆོས་ཐ་དད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང༌། སྐུར་པ་འདེབས་པའི་བསླད་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཉིད་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ།།
<༣>ཚད་མ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བར་མི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་མཚན།
༢༣༦ བསླད་པ་དེ་དང་དེ་དག་གིས་སོ། །ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་དོན་དེ་ལ། འཕེལ་འགྲིབ་ཐོབ་པ་ཅན་བཞིན་གྱིའོ། །དེ་ལྟར་མིན་ཡང༌། དོན་དམ་པར་འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ན་ཡང་དོན་དེ་མཐོང་བ་ལ་འཇུག་པ་སྟེ། གྲགས་པའི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །གང་ལས་ཤེ་ན། འཇུག་པ་དང་ལྡོག་པའི་ 203 རྩ་བར། དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་མ་བརྟགས་པར། །ཞེས་བྱུང་།

462 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ནི། འགའ་ཞིག་ལས་ཏེ། འབྲེལ་པས་ཐ་སྙད་ཀྱི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །བསླད་པ་དེ་དག་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་ཤེ་ན། ཐ་དད་རྟེན་ཅན་གྱིས་ལྡོག་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་དག་གིས་སོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དངོས་པོ་དང་འབྲེལ་པ་མེད་པས་སྒྲ་ལས་བསླད་པ་ཞེས་ཐ་སྙད་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།།གང་གི་ཕྱིར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་ཡང་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར། སྒྲ་དེ་དག་ཀྱང་མི་ཤེས་བསླད་ཅན།

204 རྣམ་
པར་མི་ཤེས་པ་ཅན་ཡང་དག་པར་མ་གྱུར་པ་དངོས་པོ་ཐ་སྙད་པ་ལ་བརྟེན་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་འབྲེལ་པ་ཡོད་པ་དེ་ལས་དེ་དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པ་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོ་ལ་མི་སླུ་བའི་ཕྱིར་རོ།།
[༢] མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་གྲུབ་པས་ལྡོག་འབྲེལ་མ་གྲུབ་པ། «༡» བུམ་སོགས་བདག་བཅས་སུ་མ་གྲུབ།
གཞན་ཡང་། བདག་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་སྲོག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་སྟོན་པར་བྱེད་པས་བདག་མེད་པ་ངེས་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། ཡོད་ཉིད་སྒྲུབ་བྱེད་འཇུག་པའི་ཕྱིར། །བདག་དེ་ཉིད་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་འཇུག་པ་དེ་ལྟར་ན། སྟོན་པར་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཁས་ལེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དེས་དེ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འདོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་མེད་པར་ངེས་པ་དང༌།དེ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚིག་དག་འགལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་འཆད་པ་པོར་འགྱུར་བ་དེས་དེ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པས་ཁས་བླངས་པ་དེའི་ཚེ། འདི་ལྟར་རེ་ཞིག་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ་བདག་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བསྟན་པར་བྱ་བ་ལ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གཞན་ལས་ཤེས་པར་འདོད་ཅིང༌། ཉན་པར་འདོད་པ་ན་དེ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཅན་ཤེས་པར་མི་འདོད་ན་ཡང༌། གཞན་ཡང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉན་པ་ལ་གུས་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་ན། དེ་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པས་ཡོད་པ་ཉིད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ན། འཇུག་

204 རྩ་བ། བསླད་པ་དེ་དང་དེ་དག་གིས། །འབྲེལ་པ་འགའ་ལས་དེ་ལྡན་ཉིད། །མིན་ཡང་མཐོང་བས་སྦྱོར་དེས་ན། །དེ་དག་བསླད་པའང་ཤེས་མ་ཡིན།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 463

པར་ཡང་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། བསྟན་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཉན་པ་པོ་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཁས་ལེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། བདག་ཉིད་ཡོད་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཅན་གྱི་བདག་ཁས་ལེན་པ་དེ་ལྟར་ན། ཡོད་པ་ཉིད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་205པ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ།
༢༣༧ ཡོད་ཉིད་སྒྲུབ་བྱེད་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྒྱུའི་ཕྱིར་རོ། །མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དེ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ།206 བསྟན་པར་བྱ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་སོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན།ཅི་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་ན་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པའི་དུས་ན་ཡོད་པ་ཉིད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་བསྟན་པར་བྱ་བ་ལ་207ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་འགྱུར་ཏེ། དོན་དམ་པར་ཚད་མས་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ལ་དེ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཚད་མ་དང་ཅིག་ཤོས་དག་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།
གལ་ཏེ་བདག་མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་པར་བྱ་བས་ཁས་བླངས་པ་དེའི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འདི་ལ་ཡང་བསྟན་པར་བྱ་བ་དེས་ཚད་མས་དེ་དག་མེད་པ་ཉིད་དུ་དམ་བཅས་པ་ཡིན་ནམ། ཁས་ལེན་པ་ཙམ་སྟེ། གལ་ཏེ་ཚད་མས་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་ཚད་མ་གང་ལས་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པ་དེ་ཉིད་ལས་སྟོན་པར་བྱེད་པས་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ཉིད་དུ་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་ཁས་ལེན་པ་ཙམ་ལས་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། ཚད་མ་མེད་པ་ཁས་ལེན་ཕྱིར། །བདག་མེད་པ་ཉིད་ནི་རུང་མ་ཡིན། །དེ་ལྟར་ན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང༌།གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་མཐོང་བ་མེད་པར་དོན་དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་གཞན་གྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དཔྱོད་པའི་དུས་ན་རིགས་པ་ཤེས་པ་རྣམས་ཁས་བླང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དེས་དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་པས་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་མེད་པར་འགྱུར་པ་མ་ཡིན་ན། གང་གིས་ན་དེ་ལ་ལྡོག་པ་རིགས་པར་འགྱུར་ན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་ལ་ལྡོག་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

205 +པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པར་བྱེད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
206 རྩ་བ། དེ་མེད་མ་ཡིན་ཐེ་ཚོམ་འགྱུར། ཁས་བླངས་ཚད་མ་མིན་པ་ལས། །མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་རིགས་མ་ཡིན།། 207 +བལྟོས་ནས་སོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ན་ཅི་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་ན་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པའི་དུས་ན་ཡོད་པ་ཉིད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་བསྟན་པར་བྱ་བ་ལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

464 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་ལས་ངེས་པར་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་དངོས་སུ་གཏན་ཚིགས་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་གྱི། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་རྟོགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་སྲོག་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལས་ལྡོག་པ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ།།
༢༣༨ དེ་ལྟར་མེད་པ་ཉིད་ལས་ཏེ། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པ་མེད་ན་ཡང་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་ན་སྲོག་ལ་སོགས་པ་དེ། མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མེད་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ལྡོག་པ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་208དུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་ཡང་མ་ངེས་པ་དེ་ལྟར་ན། དགག་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དགག་པའི་རྟེན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་སྲོག་ལ་སོགས་པ་ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པ་ལའང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ནི།
༢༣༩ གཅིག་ལ་ངེས་པ་གྲུབ་པ་ནི། །གཞན་ལ་ལྡོག་པ་གྲུབ་པར་འགྱུར།།
གལ་ཏེ་སྲོག་ལ་སོགས་པ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་དེའི་ཚེ། དེ་དག་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་བདག་དང་བཅས་པ་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཉིད་ངེས་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། གཅིག་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་ལའང་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་མ་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ན། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་བདག་དང་བཅས་པ་བདག་མེད་པ་ལས་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།209།འགའ་ཞིག་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ན་

208 +ལ་བརྟེན་ནས་ལྡོག་པ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
209 +དེ་ལྟར་ན་བདག་དང་བཅས་པ་བདག་མེད་པ་ལས་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 465

འདི་དག་ལས་གཅིག་ལ་སྲོག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། གཅིག་ལ་འཇུག་པ་དང་ལྡོག་པའི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ནོ།།དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། བདག་དང་བཅས་པ་དང་བདག་མེད་པ་ལ་སྲོག་ལ་སོགས་པ་ལྡོག་པ་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ། ཕུང་པོ་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར། དོན་གྱིས་བདག་དང་བཅས་པ་ཉིད་ལ་སྲོག་ལ་སོགས་པ་འཇུག་པས་འདིའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཡང་ཕུང་པོ་གཉིས་ལ་སྲོག་ལ་སོགས་པ་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བདག་མེད་པ་འགའ་ཞིག་ལ་མ་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་ཡང༌། ལ་ལར་སྲོག་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་མེད་ན་ཡང༌། འགའ་ཞིག་མཐོང་བ་མེད་པ་ཐེ་ཚོམ་འགྱུར།

210 དེ་དག་སྲོག་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་མེད་པ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ནི་
འདིར་མཐོང་བ་དང༌། མཐོང་བ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་ཚད་མ་དང་ལྡན་པའི་ཁྱབ་པ་ལ་ཡིན་ནོ།།
༢༤༠ གསལ་ལ་ཁྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་པ། །རིགས་དེ་ཡོད་ཅན་དོན་ཡོད་ནའང༌།།རིགས་པ་ཡོད་པ་ཅན་ཡིན་ནའང་གསལ་བའི་ཁྱད་པར་མ་ལུས་པ་ལ་ཁྱབ་པར་211བྱེད་པ་ཅན་གྱི་དོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་འགའ་ཞིག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །གསལ་བའི་ཁྱད་པར་ཉུང་ཟད་མཐོང་བས་ཞེས་བྱ་བ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ལ་ལར་ཏེ། གསལ་བའི་ཁྱད་པར་མ་ལུས་པ་མཚུངས་པར་ངེས་པར་བྱེད་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་འདི་ལ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར། རིགས་པ་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་གསལ་བའི་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པར་འགྱུར། ཅི་དང་འདྲ་བར་ཞེ་ན། འཐས་པ་མཚོན་གྱིས་བཅད་པ་བཞིན།

212།དཔེར་ན་
རྡོ་རྗེ་ལ་སོགས་པ་འཐས་པ་ལ་ལ་ལ་ལྕགས་ཀྱིས་བཅད་པ་ཉིད་འགའ་ཞིག་གིས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང༌། ཤིང་ལ་སོགས་པ་འཐས་པ་གཞན་དག་ལ་ཡང་ཆེས་མང་དུ་མཚོན་གྱིས་བཅད་པ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཙམ་གྱིས་དེས་འདི་སྐད་དུ། གསལ་བ་འཐས་པ་ཐམས་ཅད་མཚོན་གྱིས་བཅད་པ་བཞིན་ཏེ། འཐས་པ་ཉིད་ཡིན་

210 རྩ་བ། ཕུང་པོ་གཉིས་ལས་གཅིག་ལ་ནི། །ངེས་པར་གྲུབ་ན་གཞན་ལས་ནི། །ལྡོག་གྲུབ་མ་མཐོང་བ་ཡིན་ཡང་། །མཐོང་མེད་དག་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ།།
211 -མ་ལུས་པ་ལ་ཁྱབ་པར། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
212 རྩ་བ། མ་མཐོང་བས་འགར་ངེས་མེད་དེ། །མཁྲེགས་པ་མཚོན་གྱིས་མི་ཆོད་བཞིན།།

466 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

པའི་ཕྱིར་ཤིང་དང་རྩྭ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བརྗོད་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན། དེ་བས་ན་བདག་མེད་པ་ལ་ལ་ལ་སྲོག་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་བའམ། བདག་དང་བཅས་པ་ལ་སྲོག་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ངེས་པ་འདི་མེད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་བདག་མེད་པ་213ཡང་སྲོག་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་རོ།།
«༢» གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་མ་གྲུབ།
༣༤༡ གཞན་ཡང་སྲོག་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་འགལ་བ་མ་མཐོང་ན། གང་གིས་ཐེ་ཚོམ་ལྡོག་པར་འགྱུར། བདག་མེད་པ་དང་ལྷན་ཅིག་སྲོག་ལ་སོགས་པ་འགལ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུའི་ཕྱིར། བདག་མེད་པ་ལས་ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ནོ། །བདག་མེད་པ་དང་འགལ་བའི་བདག་གིས་སྲོག་ལ་སོགས་པ་ལ་ཁྱབ་བར་འགྱུར་བ་དེ་བས་ན། དེ་དག་བརྒྱུད་པས་བདག་མེད་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་སྟེ། དེ་འདྲ་བའི་འགལ་བའོ། །དེ་འབྲས་དང་བདག་ཉིད་སྲོག་ལ་སོགས་པ་བདག་གི་འབྲས་བུ་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་ལ་ལར་ཏེ་བདག་ལ། རྣམ་ངེས་ཕྱིར། གཞན་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཏེ། གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །བདག་དང་སྲོག་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་འདི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།། དེ་ལ་གང་གི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་དངོས་སུ་འགལ་བ་མ་ཡིན་ཞིང༌། བདག་མེད་པ་དང་འགལ་བའི་བདག་གིས་ཁྱབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བརྒྱུད་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་པ། ༢༤༢ དེས་ན། བདག་མེད་པ་ལས་ཀྱང་སྲོག་ལ་སོགས་པ་འདི་ནི། ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ནོ།།
[ཁ] དེ་གྲུབ་ཀྱང་བདག་བཅས་སུ་མི་འགྲུབ་པ།

བདག་མེད་པ་ལས་སྲོག་ལ་སོགས་པ་ལྡོག་ཅིང་སྲོག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ན། གསོན་པོའི་ལུས་ལ་བདག་ལྡོག་པར་འགྱུར་བ་ནི་བླ་སྟེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ཡང༌། བདག་མེད་ཕྱིར། རྒྱུའི་ཕྱིར། གསོན་པོའི་ལུས་ལ་བདག་གྲུབ་མིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
༢༤༣ གང་གིས་དེ་ནི་ལྡོག་པ་ཡིས། །མེད་པ་དངོས་ལ་འདོད་མ་ཡིན།།214
དཔེར་ན་སྲོག་སོགས་མཐུན་ཕྱོགས་ལས། །ལྡོག་པ་མེད་པ་དེ་དག་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་

213 +ལ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
214 རྩ་བ། གང་གིས་དེ་ནི་ལྡོག་མེད་ལ། །ངེས་པར་དངོས་པོ་འདོད་མ་ཡིན།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 467

པར་མི་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་ལྡོག་པ་བདག་མེད་མེད་ན་ཡང༌། བདག་དེས་འདོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མེད་པ་ལ་སྲོག་ལ་སོགས་པ་ལྡོག་པ་མེད་ན་ཡང་ཡོད་པ་འགལ་བ་ཡིན་ན། དེ་ལྟར་གསོན་པོའི་ལུས་ཡོད་པ་ཡིན་ན་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་ན་དེ་ལ་བདག་མེད་པ་ལྡོག་པ་དེའི་ཟླ་བོ་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་ན། ཕུང་པོ་གསུམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ལ་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞིང་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ། དེ་ཡོད་ན་ནི་དེར་འགྱུར་ན། དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དག་གིས་མ་བསྡུས་པའི་ཕུང་པོ་གཞན་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་ཀྱི། ཡོད་པ་འགོག་པ་ནི་ལྡོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་ལ། ཁྱོད་རང་ཉིད་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་ཚེ་དེ་ལ་སྲོག་ལ་སོགས་པ་ལྡོག་པར་གྱུར་བ་དག དེ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་འགལ་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྡོག་པ་མེད་ན། ཡང་ཡོད་པ་མི་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཚིག་འཇུག་པ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དོ། །དཔེར་ན་སྲོག་ལ་སོགས་པ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པ་མེད་པ་ཡིན་215ཡང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་མི་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་ལྡོག་པ་མེད་པ་མེད་ན་ཡང༌།216 ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ།།
[༣] དོན་བསྡུ་བ།
དེ་དེ་ལྟར་ན། ༢༤༤ གལ་ཏེ་རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ལྡོག་མེད། །གལ་ཏེ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཚིགས་སྲོག་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། དེའི་ཕྱིར། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པ་མེད་པའི་རྒྱུའི་ཕྱིར། གཏན་ཚིགས་རྗེས་འགྲོ་ཅན་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་ལྡོག་པ་ཅན་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ལྡོག་མེད་རྗེས་འགྲོ་མེད། །ཅི་སྟེ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་སྲོག་ལ་སོགས་པ་ལྡོག་པ་མེད་ན་ཡང་དེ་ལ་སྲོག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་ཁས་མི་ལེན་པ་

215 +ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
216 ལྡོག་པ་མེད་ན་ཡང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

468 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

དེའི་ཚེ། བདག་མེད་མེད་ཕྱིར་བདག་བཅས་མིན་ཏེ། གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་བདག་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཡང་གསོན་པོའི་ལུས་ནི་བདག་དང་བཅས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ལྡོག་པ་མེད་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
(ག) སྲོག་བདག་གི་གོ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཚུལ། [༡] གོ་བྱེད་འབྲེལ་པ་ལ་བལྟོས་པ།

འདིས་ཀྱང་བདག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་སྲོག་ལ་སོགས་པ་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར། ༢༤༥ གང་རང་བདག་ཉིད་འཇུག་པ་ལ། །གང་ཞིག་མེད་ན་མི་འབྱུང་གྲུབ།།
རྟགས་གང་གི་རང་གི་བདག་ཉིད་ཁྱབ་བར་བྱེད་པ་གང་འཇུག་པ་སྟེ། ཡོད་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་གྲུབ་ཅིང༌། ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྡོག་པ་ན་རག་ལས་པ་དེ་ལྡོག་བྱེད་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རག་ལས་པ་དེ་འཇུག་པའི་ཡང་སྟེ། ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡོད་ན། འཇུག་བྱེད་ཡིན་ཞིང་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ།༢༤༦།མེད་ན་མི་འབྱུང་དེ་ཡང་ནི། །བཤད་མ་ཐག་པ་དེར་ངེས་པ། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན།

217།སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་པ། འབྲས་ལ་མཐོང་དང་མ་མཐོང་བ། །དམིགས་པ་དང་མི་དམིགས་པ་དག་གོ །མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བ་དེ་དག་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཉིད། དེ་དག་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་དག་གོ་བར་བྱ་བ་དང་གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ།། [༢] དེ་བདག་སྲོག་ལ་མ་གྲུབ་པ། [ཀ] སྒྲུབ་བྱེད་དགོད་པ།༢༥༧ དེ་བས་ན་དོན་གཞན་ཏེ། བདག་གི་སྲོག་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཡོད་ན་སྟེ། དོན་གཞན་དུ་གྱུར་བ་སྲོག་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་ན་བདག་ནི་ཡོད་དེས་མེད་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་སུ་འགྲོ་ཙམ་ལས་རྒྱུའི་ནུས་པ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་ལྡོག་པ་ལས་ཀྱང་ངོ༌། །དེ་ཡང་འདི་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་ཏུ་ཡོད་པ་ཅན་ཏེ། བདག་རྟག་པ་མེད་ན། སྲོག་ལ་སོགས་པ། དེ་དག་མེད་མི་སྲིད་ཕྱིར་རོ།218།རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བདག་ལྡོག་པ་མེད་པས་དེ་མེད་ན་སྲོག་ལ་སོགས་པ་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །བདག་ནི་ 217 མ་དཔེར། སྒྲུབ་པར་བྱེད་ལ་ལྡོག་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་མོད་རྩ་བ་བཞིན་བཅོས།
218 རྩ་བ། དེ་ཡོད་ན་ཡོད་ངེས་མེད་ཕྱིར། །དོན་གཞན་རྟོགས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །རྟག་ཏུ་ཡོད་པའམ་མེད་པ་ན།། དེ་དག་མེད་པ་མི་སྲིད་ཕྱིར།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 469

འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་ཡང་འགའ་ཞིག་ལ་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་ཐམས་ཅད་ལ་ཞུགས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེ་མེད་ན་སྲོག་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་མི་སྲིད་པས་བདག་ནི་སྲོག་ལ་སོགས་པ་ལ་ནུས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
དེའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྲོག་ལ་སོགས་པ་ལས་བདག་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་ལ། ལྡོག་པ་ལས་གདོན་མི་ཟ་བར་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་སོ་སོར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ན། གང་གིས་ན་དེ་ལྟར་འགྱུར། འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཡོད་ན་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་འབའ་ཞིག་ལས་ཀྱང་ཡིན་ནོ་ཞེས་གཞན་དག་སེམས་སོ།། དེ་ལྟར་དོགས་པ་ལ། འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་འགོག་པར་བྱེད་དོ།།༢༤༨ རེ་ཞིག་འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ། །གློ་བུར་བ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡོད་ན་ཐམས་ཅད་དུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱུ་དག་ལས་འབྲས་བུ་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོར་ངེས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས་ན། འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་ཐ་དད་རྣམས། །རྒྱུ་རྣམས་ལས་ནི་བྱུང་བའི་ཕྱིར། །རྒྱུའི་ཕྱིར་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཅིག་ཅར་སྐྱེད་པ་གང་ཡིན་པའི་རྒྱུ། དེ་དག་མེད་པར་ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་མཐོང་བའི་རྒྱུ་ལས་གཞན་ལ་འབྱུང་བ་སྟེ། འབྲས་བུ་འགའ་ཞིག་གོ །དེ་སྐྱེད་དེ། ཇི་ལྟར་ཡོངས་སུ་མཐོང་བའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པའི་ངོ་བོ་གང་ལས་འགྱུར།

219 འབྲས་བུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་བ་ཡིན། འགྱུར་བ་ཉིད་མ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །དེ་ལྟར་ན།
༢༤༩ ཚོགས་པའི་ནུས་པ་ཐ་དད་ཕྱིར། །དངོས་རྣམས་སྣ་ཚོགས་ངོ་བོ་ཉིད།།
རྒྱུ་ཐ་དད་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཞིང༌། ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྣ་ཚོགས་ཉིད་ནི་རྒྱུ་ཐ་དད་པས་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །འབྲས་བུའི་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཚོགས་པ་གལ་ཏེ་དེ་ཐ་དད་བྱེད་མིན་དེའི་ཚེ། འགའ་ཞིག་ལས་ཀྱང་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་དད་པ་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། དེ་ལྟར་ན་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འགྲོ་འདི་ངོ་བོ་གཅིག་ཐོབ་འགྱུར། །གང་གི་ཚེ་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་ལས་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ།།
219 རྩ་བ། ཅི་ལྟར་དེ་བསྐྱེད་རང་བཞིན་ཡིན།།

470 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

དེ་ལྟར་ན་གང་གི་ཚེ་རྒྱུ་ཐ་དད་པ་ལས་འབྲས་བུ་ཐ་དད་པར་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། རྒྱུའི་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐ་དད་པ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུའི་ཐ་དད་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུའི་ནུས་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ལྟོས་པ་ཡིན་ན་ཡང་རྒྱུའི་ཐ་དད་པ་ལས་ཀྱང་ཐ་དད་པར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཐ་དད་ན་ཡང་མི་འགྱུར་ན་ནི། ཐ་དད་པ་མེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལས་འདས་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། འགའ་ཞིག་ཀྱང་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ངེས་པ་ལ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།།
[ཁ] རྩོད་པ་སྤང་བ། «༡» རྩོད་སྤང་དངོས།

༢༥༠ འདི་ཐ་དད་བྱེད་ཐ་དད་མིན། །ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་ཉིད་ཉམས།།དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི།220དུ་བ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཚོགས་པ་གཅིག་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཚོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་རང་བཞིན་གཅིག་པོ་དེའི་འབྲས་བུའི་ཐ་དད་པ་221དེས་ན། ཐ་དད་པའི་རྒྱུའི་ཕྱིར་དང་། དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོད་ཅིང་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་གཞན་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན། གང་གི་ཚོགས་པ་མི་འདྲ་བ་སྔ་མས་སྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་དུ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཚོགས་པ་འདིའི་ཐ་དད་བྱེད་པ་ཐ་དད་མིན་ན། ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་ཉིད་ཉམས། །གཅིག་ལ་ཐ་དད་པར་བྱེད་པ་དང་ཐ་དད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་རང་བཞིན་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་གཅིག་ཐ་དད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་། གཅིག་ནི་དུ་མའི་དངོས་ཉིད་ན་སྟེ། ཁས་ལེན་པར་བྱེད་ན། མེ་དང་ཅིག་ཤོས་གཟུགས་གཉིས་ཡིན།

222།ཐ་དད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་
པའི་རང་གི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་གང་གིས། མེ་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་པས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་དུ་བ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་མ་ཡིན་ཞིང་ཐ་དད་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མེ་མ་ཡིན་ནོ།།
220 -དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
221 +བྱེད་པ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
222 རྩ་བ། མེ་དང་མེ་མིན་རང་བཞིན་གཉིས།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 471

དེའི་ཕྱིར་མེ་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་པས་དུ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ། དུ་བ་སྐྱེད་བྱེད་ངོ་བོ་ནི། ༢༥༡ ངོ་བོ་དེ་ཉིད་ཀྱང་གལ་ཏེ་གཞན་ཡིན། འཁྲུལ་བའི་ཡུལ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ན་ཡང༌། དེའི་ཚེ་དེ་ཉིད་མེ་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མེ་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དུ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་དེ་དུ་བ་སྐྱེད་པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ན། དེའི་ཚེ་དུ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་མ་ཡིན་པ། དེ་ལས་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ། དེ་འབྱུང་ཇི་ལྟར་ཡིན།།
གང་གི་ཕྱིར་དུ་བ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་མེ་ཡིན་གྱི། དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལས་དུ་བ་མི་འབྱུང་བ།
༢༥༢ དེ་ཕྱིར་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དག །ཕན་ཚུན་རང་བཞིན་ངེས་པ་ཡིན།།
ཇི་ལྟར་དུ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་མེ་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་སྐྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་གིས་མཐོང་བཞིན། ཇི་ལྟར་མེ་ལས་དངོས་སུ་འབྱུང་བའི་རྒྱུའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལས། དེ་རྒྱུར་རྟོགས་འགྱུར་དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་སྟེ། རྟགས་སུ་གྱུར་བ་མཐོང་ནའང་། དེ་རྒྱུ་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་འབྲས་བུའི་རྟགས་ནི་རང་གི་རྒྱུ་ལ་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ནོ།།
«༢» དེའི་ལན་དགག་པ།

དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི།
༢༥༣ ཆུ་དང་འོ་མའི་རུལ་པ་བཞིན། །དུ་མ་ལས་གཅིག་ཇི་ལྟར་ཡིན།།
འབྲས་བུ་གཅིག་ལས་མཐོང་བ་ཡང་རིགས་མི་མཐུན་པ་གཞན་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བ་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འོ་མས་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རྫས་རུལ་པའི་རང་བཞིན་གཟུགས་དང་རེག་བྱ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་གྱུར་པ་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡང༌། འོ་མའི་མཚན་ཉིད་མེད་པ་ཆུ་ལས་ཀྱང་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར། དུ་བ་ལ་ཡང་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེ་ན། སྐྱོན་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འོ་མ་དང་ཆུ་ཐ་དད་པ་དག་གི་རུལ་བའི་འབྲས་བུ་ཡང་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་འབྲས་བུ་རུལ་

472 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

བའི་སྤྱི་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་ཐ་དད་པ་མེད་པར་བརྗོད་པ་དེ་ལྟར་ན། དེའི་རྒྱུའི་སྤྱིའི་223ཐ་སྙད་ཀྱང་དེ་དག་ལས་འགལ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟར་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་དངོས་པོའི་ཞུ་བའི་ནུས་པ་ཞུ་བར་ནུས་གང་ལས། འབྲས་ལ་སོགས་པ་རུལ་པ་གང་ཡིན་པ་ནི།224 རུལ་པའི་ནུས་པར་བྱེ་བྲག་མེད་པས་གཉིས་ཀྱི་ཡང༌། འོ་མ་དང་ཆུ་དག་གིས་གཅིག་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། སྐྱོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ༢༥༤ འདི་བདག་ཅིའི་ཐ་དད་པ་དང༌། ཐ་དད་མེད། གལ་ཏེ་གཉི་ག་ནུས་པ་གཅིག་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་ནུས་པའི་བདག་ཉིད་ཐ་དད་པ་མེད་པ་གཅིག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་ཞིང༌། སྣང་བ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། གཅིག་ཀྱང་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཐ་དད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
གལ་ཏེ་འོ་མ་ལས་ཆུ་ཐ་དད་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། འོ་མ་དང་ཆུ་ཐ་དད་ཞོ་ཉིད་ངོ་བོ་གཅིག་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཏེ།225 གང་ལས་རུལ་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། བདེན་ཏེ། ཇི་ལྟར། རང་རང་གཙོ་བོ་ལ་གནས་ཕྱིར། །དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཕན་ཚུན་འདྲེས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར། བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་བའི་ནུས་པ་དེ་དག་དང་དེའི་འབྲས་བུ་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་འདྲེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ན་ཡང་ཁ་ཅིག་འབྲས་བུ་གཅིག་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འབྲས་བུ་གཅིག་རྟོགས་པའི་བློ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུ་ཐ་དད་པ་གཞན་ལ་ཡང༌། གཅིག་ཉིད་དུ་ཞེན་པར་བྱེད་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བློ་དེའི་དངོས་ཏེ།226 རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཐ་དད་མེད་ཕྱིར། རྒྱུའི་ཕྱིར། ནུས་པ་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མེད་པ་འདི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་དང་དུ་མ་སྐྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་དེ་དང་དེ་དག་ནི། རིགས་

223 -སྤྱིའི་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
224 རྩ་བ། གཤེར་ནུས་གང་ལས་རུལ་འགྱུར་ཏེ། །གཉི་གའང་གཅིག་ཉིད་ཅི་འདི་ནི།།
225 རྩ་བ། ཐ་དད་གཤེར་ཉིད་ཇི་ལྟར་ཡིན། །རང་རང་ངོ་བོ་ལ་གནས་ཕྱིར།།
226 རྩ་བ། དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་བློ། །ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་གཅིག་ཅེས་བརྗོད།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 473

མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་རྣམ་པར་གཞག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་དང་དུ་མ་སྐྱེས་པའི་རང་བཞིན་དེས་འབྲས་བུ་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་དང་དུ་མ་སྐྱེས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ།།
གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ན་ཡང་། རང་བཞིན་གང་གིས་འབྲས་བུ་དེ་དག་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་པ་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་གི་རྒྱུར་གྱུར་པ་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་པ་ཡིན་ན་ཡང་ཐ་དད་པ་མེད་པར་ཞེན་པར་འགྱུར་བ། ༢༥༥ དེ་བཞིན་ཐ་དད་ཡིན་འང་། །ཆ་གང་གིས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་མེ་ནི་མི་ཤེས་པའི་རྟེན་ཡིན། མེ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་དེས་ནི་དུ་སྐྱེད་པ། །དུ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དུ་བའི་མེ་ནི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་གང་གིས་མེ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྡོག་པའི་ཆ་ཉིད་ཀྱིས། མེ་དུ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ། དེས་ན་དུ་བའི་རྟགས་དེ་ལས་མེ་དེ་ལྟར་ན། མེ་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཀྱང་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ།།
[༣] འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བསྟན་པ། [ཀ] རྒྱུ་འབྲས་ངེས་བྱེད་བཤད་པ།
༢༥༦ དེ་ལྟར་ན། གཞན་ལྟོས་པའི་སྟེ། ཤིང་གི་ཁྱད་པར་གྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པའི་མེའི་ཆ་ཉིད་ལས་ནི། མེ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་མེའི་མཚན་ཉིད་ལས་དུ་བ་ཡང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྒྱུའི་ཕྱིར། དུ་བ་དེ་ལས་འཁྲུལ་མེད་ཅན། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ནི། ཇི་ལྟར་དུ་བ་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པ། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་གཞན་གྲུབ་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བས་གཞུང་བཙུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཅི་ཕྱིར་དུ་བ་མེ་ལ་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བཤད་པ། འདི་ལྟར་མེ་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།༢༥༧།འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དུ་བ་དང་བུད་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་ཡན་ལག་གི་དངོས་པོའི་རྟེན་དེ་ལ། དུ་བ་བུད་ཤིང་227འགྱུར་ཡན་ལག །རྟེན་ལ་སྟེ། དངོས་ལ་མེ་ནི་གནས་ཕྱིར་ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དུ་བ་འཁྲུལ་པ་མེད་པའི་

227 +གི་འགྱུར་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་དེའི། ཡན་ལག་གི་དངོས་པོའི་རྟེན་དེ་ལ་དུ་བ་བུད་ཤིང་། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

474 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཡུལ་ཅན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མེ་ཡིན་པས་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་དོན་དུ་བ་ཉེ་བ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་དེ་དུ་བ་མིན་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་མེས་བསྐྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དུ་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དུ་བ་ཡིན་ན། ཅི་སྟེ་གཞན་ལས་སྐྱེད་པའི་དུ་བར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་རྒྱུར་གྱུར་པའི་དོན་དེ་མེའི་མཚན་ཉིད་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་ན། གང་གིས་ན་དུ་བ་མེ་ལ་འཁྲུལ་པར་འགྱུར། 228དེ་མེ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།
[ཁ] བདག་གཅིག་འབྲེལ་པ་བཤད་ཟིན་དྲན་པར་བྱེད་པ།རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ནི།
༢༥༨ བདག་ཉིད་ཇི་བཞིན་རྒྱུ་ལྟོས་ནས། །རང་བཞིན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར།།
ཞེས་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་འགའ་ཞིག་ལ་ཁྱབ་བསྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དེ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་གཏན་ཚིགས་དག་གིས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་བྱའོ། །འཇིག་དང་བྱས་པ་ཉིད། གོང་དུ་ཇི་སྐད་བཤད་ཟིན་ཏོ།

229།དེ་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་
ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་གཞན་དག་ཀྱང་མེད་ན། མི་འབྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ།། དེ་དེ་ལྟར་ན་འབྲེལ་པ་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་དག་ཀྱང་སྲོག་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མཉན་པར་བྱ་བ་ཉིད་ལྟ་བུའོ།།
(༣) དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ།
གང་དག་དེ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་མི་འདོད་པ་དང་སྲོག་ལ་སོགས་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དེ་དག་གི ༢༥༩ ཇི་ལྟར་མཉན་པར་བྱ་བ་ཉིད་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་སྲོག་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །མཚུངས་པར་མཐོང་ཕྱིར།230 མཚུངས་པར་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་གྱིས་མཉན་པར་བྱ་བ་ཉིད་བཤད་པ་མཛད་པས། གཏན་ཚིགས་མིན། རྟོགས་པའི་ཚུལ་འདི་ཀུན། བཤད་མ་ཐག་པ་སྟེ།

228 +འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
229 འདི་གོང་དུ། རྣམ་རྩ། ༡༢༦༩ འཇིག་པ་ཡོད་ཙམ་དང་འབྲེལ་བ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཇིག་པ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་བཀོད་པའི་ཐད་ལ་དགོངས།
230 རྩ་བ། ལྡོག་པ་མཚུངས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 475

དཔེར་ན་སྲོག་ལ་སོགས་པ་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་དག་ལ་ཡང་གཏན་ཚིགས་ལྡོག་པ་ཅན་ནི་དཔྱད་པར་བྱ།
ག] མ་དམིགས་པའི་དཔེ་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན།
(༡) རྒྱུ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་དཔེ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན།

གལ་ཏེ། རང་བཞིན་འབྲས་བུ་བསྒྲུབ་དོན་དུ།231།གཉིས་དང་གཏན་ཚིགས་བཟློག་པ་གཉིས་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། མི་དམིགས་པ་གྲུབ་པའི་དོན་དུ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་དཔེ་མ་བྱས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བྱས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ནི་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དཔེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །བརྒྱུད་པས་རང་བཞིན་ཉིད་འགོག་པའི་ཕྱིར། །རྒྱུ་དང་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པ་ཡང་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་འདི་གཉིས་སོ་སོར་བསྟན་པ་ན་ཡང་། ༢༦༠ གང་གི་རྒྱུའམ་རང་བཞིན་འདི་ཉིད་ལྡོག་པ་ན། རང་གི་འབྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་ལྡོག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་དོ་དེའི་ཕྱིར། གཏན་ཚིགས་རང་བཞིན་ལྡོག་ཉིད་ཀྱིས། །དོན་གྱིས། དེ་ལས་བྱུང་བ་དང་དེའི་རང་བཞིན་ལྡོག་པ་བརྗོད་པའི་རྒྱུའི་ཕྱིར། གང་ལ་རྒྱུའམ་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ལ་འབྲས་བུའམ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དོན་གྱིས་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུ་དག་གི་ལྡོག་པ་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས། མི་དམིགས་དཔེ་ནི་གྲུབ་པ་ཅན། །རྒྱུ་མི་དམིགས་པ་དང་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐ་དད་པར་ནི་མ་བསྟན་ཏེ། སོ་སོར་མ་བསྟན་ཏོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ནི་བླ་སྟེ། དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིར་གྱུར་པའི་ཞེས་བྱ་བའི་ཁྱད་པར་གང་ལས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་པ།
༢༦༡ དེ་ལའང་སྐྱེས་བུ་མ་མཐོང་ལས། །སྲོག་སོགས་ལྡོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།།གཞན་ལ་232མཐོང་བའི་ངོ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་བདག་མི་སྣང་བ་ལྡོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྲོག་ལ་སོགས་པ་གཏན་ཚིགས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བཤད་པས། གལ་ཏེ་མི་དམིགས་

231 རྣམ་རྩ། ༤/༡༩༥ཀ
232 +མ། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

476 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

པ་འདི་ལ་ཡང་གང་ལྡོག་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་མི་སྣང་བའི་དོན་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། མི་སྣང་དོན་ལ་དེ་སྟེ།233གཏན་ཚིགས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ།།༢༦༢ མི་དམིགས་པའི་དེ་དངོས་ཏེ། དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཡང་དགག་པ་བསྒྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་གི་སྒྲ་ནི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་ངོ༌། །འདི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། ཆ་ནི་ཁས་བླངས་མེད་པ་ཅན་ཏེ། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་འཕེན་པ་མ་ཡིན་པའོ། །རྒྱུ་དང་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པ་དག་གིས་ནི། དངོས་པོ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཙམ་དང༌། མེད་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྔ་མ་དག་གིས་ཏེ། རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་དག་གིས་དོན་གཞན་གྱིས་དབེན་པའི་དངོས་པོའི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

234 །དངོས་པོ་ཙམ་ཉེ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།
(༢) ཪང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་དཔེ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན།རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་ནི་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཡིན་གྱི། མེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ། ༢༦༣ དེ་ལ་དམིགས་པ་དག་ལ་ནི། སྣང་བའི་དོན་དག་ལ། དམིགས་པ་ལས་གཞན་ཡོད་མ་ཡིན། །འོན་ཀྱང་དམིགས་པ་ཉིད་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དམིགས་པའི་སྒྲ་ལས་ལ་ཡོད་པའམ། བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་བྱ་བ་ཡིན་པར་བརྗོད་གྲང་ན། ལས་ལ་གནས་པ་ཡིན་ན་ནི། དོན་གྱི་རུང་བ་ཉིད་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དམིགས་པ་དག་ལ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །བྱེད་པ་པོ་ལ་གནས་པ་ཉིད་ཡིན་ན། མི་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དེ་འདྲ་བའི་དོན་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱུ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་པ་དང་ལྡོག་པ་མེད་ན་ནི་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་། ཡོད་པ་ཉིད་བཞིན་དུ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ལས་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པ་གཉི་ག་ལྟར་ཡང་མི་དམིགས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་མེད་པའང་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།། མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཤེས་པ་ན། གང་གི་ཡུལ་ཅན་དག་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྨོངས་ 233 རྩ་བ། ལྟར་རུང་དོན་ལ་དེ་ཞེས་བསྟན།།
234 རྩ་བ། འདིས་ནི་དངོས་ལ་དངོས་པོའི་ཆ། །ཁས་བླངས་མེད་པར་དགག་པ་ཉིད། །སྒྲུབ་བྱེད་སྔ་མ་དག་གིས་ནི། །མ་ཡིན་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཕྱིར་རོ།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 477

པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མི་ཤེས་ཤེས་བྱེད་ཕྱིར། རང་བཞིན་མི་དམིགས། གཅིག་དཔེར་བཞེད་པ་ཡིན། མི་དམིགས་པ་དེ་ཡང་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ།།
༢༦༤ དེ་བས་ན་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་དེ་ལྟ་ཡུལ་ནི་མེད་ཉིད་ཕྱིར། ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་མེད་པའི་རྒྱུའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་བརྗོད་པ་ཉིད་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ནི། ཤེས་བརྗོད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིས། །ཡུལ་ཅན་དག་ནི་འགོག་པར་འགྱུར། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དཔེར་ན་སྲེག་མེད་ཕྱིར་མེ་མིན། དཔེར་ན་འགའ་ཞིག་ལ་གཞན་གྱི་མེ་དང་འདྲ་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་སྐྱེས་ན། མེའི་རང་བཞིན་གྱི་ཐེ་ཚོམ་ཡོད་ན། གཞན་ལ་འདི་ནི་དཔེར་ན་མེ་མ་ཡིན་ཏེ། སྲེག་པར་བྱེད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །སྲེག་པར་བྱེད་པ་ལས་མེ་ནི་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་སྲེག་པར་བྱེད་པའི་དོན་མེའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས། འཇིག་རྟེན་ལ་ཐ་དད་པ་མེད་པར་མེའི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པར་འགོག་པར་འགྱུར་རོ།།ཇི་ལྟར་དམིགས་པ་ལས་ཡོད་པ་ཉིད་གཞན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མི་བརྗོད་པ་དེ་ལྟར། ༢༦༥ མི་དམིགས་པ་ལ་མི་དམིགས་དོན་དག་ལ། གཞན་ཡང་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན། འོན་ཀྱང་མི་དམིགས་པ་ཁོ་ན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡོད་ཕྱིར། མེད་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཤེས་པ་དེ་རྒྱུ་ཅན་ཏེ། མི་དམིགས་པའི་རྒྱུ་ཅན་དང༌། སྒྲ་བསྒྲུབ་བྱར་འགྱུར།235 མེད་པའི་ཤེས་པ་དང༌། བརྗོད་པ་དང་། ཐ་སྙད་དོ།།
གལ་ཏེ་དམིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་གྱུར་པས། རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན། དེའི་ཚེ་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་ན་རྒྱུ་མཚན་ཅན་ཡོད་པར་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མེད་པའི་ཤེས་པ་དང༌། བརྗོད་པ་འཇུག་པ་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ༢༦༦ འདི་ལྟར་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་འདི་གྲུབ་བོ། །གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཚེ་ཞེ་ན། སྣང་བ་མ་མཐོང་ལ། དམིགས་སུ་རུང་བ་མ་མཐོང་བ་ཡོད་པ་ནའོ། །དེའི་ཕྱིར་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བ། དེ་གྲུབ་པ་ན་དེ་འབྲས་ལའང༌།

235 རྩ་བ། དམིགས་སུ་རུང་བ་མེད་པ་ནི། །མི་དམིགས་པ་ལས་གཞན་ལ་མེད། །དེ་ཕྱིར་དེ་ཡོད་པ་ལས་ནི། །རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཤེས་སྒྲུབ།།

478 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ཡོད་ན། བློ་དང་སྒྲ་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད། དེ་ལྟར་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ལ། དེ་དག་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ན་གང་གིས་ན་ངེས་པ་མེད་པར་འགྱུར། འོན་ཀྱང་དེ་འདྲ་བའི་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་སྣང་བ་ལ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ།།
༢༦༧ འོན་ཀྱང་ཡུལ་ཡོད་ན་ཡང་རྨོངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དག་སྐྱེས་བུ་གཞན་བསྟན་པར་བྱ་བ། དེ་ལ་འཇུག་མི་འགྱུར། མེད་པར་བརྗོད་པ་ལ་སོགས་པ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་གྱི། བརྡ་དང་དྲན་པར་བྱེད་པ་ཡིན། དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་མེད་པ་ཐ་སྙད་ཅི་འདྲ་བ་སྣང་བར་འགྱུར་བ་མི་དམིགས་པ་ན། ཡུལ་ཉིད་དུ། གྲུབ་པ་ཡིན་ཞིང་གང་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་དེ་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་འདི། གྲུབ་པའི་ཡུལ་དང་ཆོས་མཐུན་ཕྱིར། འདིར་ཡང་མེད་པའི་ཐ་སྙད་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ།།ཅི་དང་འདྲ་བར་ཞེ་ན། ཇི་ལྟར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་ཏེ། ༢༦༨ ཇི་ལྟར། རྒྱུ་དང་འབྲས་ཉིད་གྲུབ་པར་འགྱུར། །གང་ལས་ཤེ་ན། མཐོང་དང་མ་མཐོང་ལས། དཔེར་ན་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བ་དག་ལ་འབྲས་བུ་དང་རྒྱུའི་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་ནི་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བ་དག་ལ་ནི་འབྲས་སོགས་སྒྲའི། ཐ་སྙད་ཕྱིར་ནི་བརྟགས་པ་ཡིན།༢༦༩།འདི་ལྟར་མི་དམིགས་པའི་རྒྱུའི་ཕྱིར། མེད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པར་རུང་བ་ཉིད་ཀྱི། འབྲས་བུ་གྲུབ་པས་ན། དེ་བས་ན་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན། རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་འདི་ནི། རང་བཞིན་ནང་འདུས་ཕྱིར། གཏན་ཚིགས་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་ལས། །ཐ་སྙད་དཔེ་བསྟན་མེད་པ་ཅན། །གང་ལ་དཔེ་བསྟན་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱར་རོ།།
(༣) མ་དམིགས་པའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ། (ཀ) སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་དོན།
[༡] རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ།

གལ་ཏེ་མི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞིང་གང་གིས་མེད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། སྐྱོན་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། ༢༧༠ གཅིག་དམིགས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཕྱིར། དོན་གཅིག་གཞན་དང་འདྲ་བ་ཅན་

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 479

དམིགས་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཕྱིར་དུས་ཕྱིས་དངོས་པོ་འདི་ནི་དམིགས་པ་མེད་ཅེའམ། དམིགས་པ་ཞེས་ནི་རྟོགས་པ་ཡི། །དེ་ལྟར། བློ་ནི་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན།

236།གཅིག་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཙམ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན། དོགས་པ་གང་གིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
༢༧༡ ཚོར་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ཉིད་ཕྱིར། །དོན་རྣམས་ཁྱད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར།།237 ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་དེ་ནི་རེ་ཞིག་དོན་ནི་རང་ཡོད་པ་ཉིད་ཙམ་གྱི་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མེད་པ་གྲུབ་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཤེས་པའི་དབང་ལས་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། དོན་ཐ་དད་པའམ་ཐ་དད་པ་མེད་པ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཇི་ལྟར་མྱོང་བ་ཐ་དད་པ་དང༌། ཐ་དད་པ་མེད་པ་དག་གིས་དོན་ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར། དེ་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་ཐ་དད་པ་མེད་པ་དག་གིས་ཤེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དེ་ཇི་ལྟར་གཞན་དང་འདྲེས་པ་ཅན་ནམ་གཞན་དང་འདྲེས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར། ཐ་དད་པ་དང༌ཐ་དད་པ་མེད་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན། དེ་ལྟའི་བདག་ཉིད་མྱོང་བ། སོ་སོར་ངེས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཉིད་ནི། ཤེས་འདིའི་ཐ་དད་བློ་རྒྱུ་ཡིན། །དེའི་མྱོང་བའི་ཁྱད་པར་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ།། དེས་ན་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པའི་འཛིན་པ་ཅན་གྱི། བློ་གཉིས་ཐ་དད་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བློ་འདི་ལས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རང་ཉིད་ལས་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ།།
ཡང་ཤེས་པ། ༢༧༢ དེ་དག་གིས་དེའི་དོན།

238 ཤེས་པ་ཐ་དད་པ་དེ་དག་གི་ཡུལ་དུ་
གྱུར་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི། རང་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་དག་ལས་ཐ་དད་པར་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན། གལ་ཏེ་བློ་རང་ཉིད་ལས་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོ་ན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཤེས་པའིཤེས་པ་ཐ་དད་པ་ལས་ཡིན་ན། དེའི་ཚེ་དེ་ཡང་རང་རིག་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཞིང༌། གཞན་ལས་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ 236 རྩ་བ། བློ་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན།།
237 རྩ་བ། མྱོང་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ཉིད་ལས། །དོན་རྣམས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་རྟོགས།།
238 རྩ་བ། དེ་ཕྱིར་བློ་དབྱེ་རང་ཉིད་ལས། །གྲུབ་འགྱུར་དེ་དག་གིས་དེའི་དོན།།

480 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

ན་ཐུག་མེད་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུའི་ཕྱིར་གཅིག་གི་ཡང་ཐ་དད་པ་མ་གྲུབ་པ་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མི་འགྲུབ་པ་དེ་ལྟར་ན། འགའ་ཞིག་ཐ་དད་གྲུབ་མི་འགྱུར། །ཤེས་པའམ། དོན་འགའ་ཞིག་གི་ཡང་ཐ་དད་པའམ། ཐ་དད་པ་མེད་པ་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་གདོན་མི་ཟ་བར་ཤེས་པ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁས་བླང་བར་བྱའོ།། འདིས་ཀྱང་ཤེས་པ་རང་རིག་ལ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞར་ལ་འོངས་པ་རྫོགས་སོ།།
[༢] དེ་ཇི་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཚུལ།
དེ་བས་ན། ༢༧༣ ཁྱད་པར་ཅན་དངོས་པོ་མྱོང་བ། །དེའི་ཕྱིར། གཞན་དང་འདྲེས་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་ངེས་པ་དམིགས་པ་མྱོང་བའི་ཕྱིར། དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིར་གྱུར་པ་མི་དམིགས་པའི་དོན་ཏེ། བསལ་བ་སྟེ། བཀག་པས་ནི་གཞན་མ་ཡིན། དེ་བས་ན། དེ་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དམིགས་པ། དེ་དགག་པར་བྱ་བ་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ། དེ་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་འགའ་ཞིག།དོན་དེས་དབེན་པའི་ངོ་བོ་ཅན་གྱི་དོན་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད། དགག་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་དོན་དེ་ཡང་མི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ།།
གང་གི་ཕྱིར་གཞན་དམིགས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་མི་དམིགས་པ་བརྗོད་པ། ༢༧༤ དེས་ན་མི་དམིགས་པ་འདི་ནི། །མངོན་སུམ་བདག་ཉིད་ཁོ་ནས་རྟོགས། རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་དམིགས་པ་ཉིད་གཞན་མི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཤེས་པ་ཤེས་པ་239གཞན་ལས་ཁྱད་པར་མ་གྲུབ་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པ། གོ་བྱེད་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཞེ་ན། དེ་མེད་རྣམ་གཞག་གིས་ཏེ། མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱིའོ། །ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། རང་ཉིད་ཙམ་གྱིས་འཇུག་པ་ཅན། མི་དམིགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉེ་བ་ཙམ་གྱིས་འཇུག་པའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །དེ་ལ་གང་གི་ཚེ་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་རྣམ་པར་ངེས་པའི་དོན་ཅན་གྱི་མི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ལས་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་ཤེས་པ་མི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། རྒྱུ་མཚན་དེས་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་ངེས་པའི་ཡུལ་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། མི་དམིགས་པ་ལས་ནི། དོན་ 239 -ཤེས། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 481

མེད་པ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། འདི་གཉིས་ནི། རང་ཉིད་ཙམ་གྱིས་འཇུག་པ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།
[༣] གཞན་དུ་ཧ་ཅང་ཐལ་བ།

༢༧༥ གཞན་དུ་གལ་ཏེ་རང་ཉིད་ལས་མི་དམིགས་པ་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། མི་དམིགས་པ་ལས་ནི། དོན་མེད་པ་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཡུལ་ལ་དམིགས་པ་ལྡོག་པ་ལས་སོ། །གཞན་གྱིས་ཡུལ་ལ་དམིགས་པ་དེ་ཡང་མེད་པ་ཉིད། ཡུལ་དམིགས་པ་མི་དམིགས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ནི་ཐུག་མེད་འགྱུར། །དེ་བས་ན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དེ་ལྟར་ན་མི་དམིགས་པ་དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པས་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིར་གྱུར་པའི་དོན་དག་ལ་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ།།
(ཁ) མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་དོན།༢༧༦ དོན་མི་སྣང་བ་ལ་ཡང་མེད་པའི་ངེས་པ་མི་རུང་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་ཡོད་པའམ་ཅི་དེ་མེད་པ་ཉིད་ལས་མི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེའོ། །འོན་ཀྱང་མི་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་དོན་གཞན་ལ་གནས་པ་སྟེ། ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་འགོག་པར་འགྱུར་ཏེ། མི་སྣང་བའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་མི་དམིགས་པ་ནི་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་འགོག་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །དེ་ལྟར་དམིགས་པ་ན་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། དེ་དོན་གང་ལ་མེད་པ་དེ་ལས་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་ལྡོག་པར་འགྱུར་གྱི། མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་རྟགས་ཅན་མིན། རྟགས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཅན་ནོ། །རྣམ་རྟོག་སོགས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་པས་ནི། ཤེས་པའི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་གཟུང་ངོ༌། །སེམས་ཅན་གཞན་ལ། སྐྱེ་བ་དབང་པོ་ལས་འདས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་དམིགས་པར་འགྱུར་བ་ན། འགྲུབ་པ་མི་འགྱུར་བཞིན་ནོ།240།དེ་ལྟར་ན་ཡང་དེ་ལ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཉིད་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ།།
ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་དམིགས་པ་དེ་དག་ཡོད་ན་ཡང་མེད་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར། ༢༧༧ འབྲས་བུ་ངེས་མེད་ཅན་དེ་དག།མི་སྣང་བའི་ཡུལ་ཅན་

240 རྩ་བ། མི་སྣང་ངེས་པ་མི་རུང་ཕྱིར། །གཞན་དུ་བཞག་པ་འགོག་འགྱུར་དཔེར། །སེམས་ཅན་གཞན་ལ་རྟགས་མེད་པའི། །རྣམ་རྟོག་ལ་སོགས་མི་འགྲུབ་བཞིན།།

482 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

གྱི་མི་དམིགས་པའོ། །ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་ནི་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ལ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་ལ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། འདི་ལྡོག་པ་བསྒྲུབ་ལ་ནུས་པ་མེད། ལྡོག་པ་ངེས་པ་ལའོ། །དང་པོར་ཡང་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པ་མེད་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ།241གཏན་ཚིགས་དེ་དག་མི་མཐུན་བའི་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ངེས་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཚུལ་གསུམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་དོན་བསྒྲུབ་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ངང་ཚུལ་དང་པོའི་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།།242
(ག) མ་དམིགས་པའི་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ།
[༡] ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་མི་དམིགས་པའི་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ།

༢༧༨ བདག་ཉིད་སྦྱོར་བ་དག་ལ་དེའི། མེད་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་སྟེ། མི་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་སྦྱོར་བའམ། དོན་ལ་གནོད་བྱེད་ངོ་བོ་སྟེ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དམིགས་པའི་ངོ་བོའོ། །དོན་འདི་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་གང་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར། གང་གིས་དོན་ལ་གནོད་བྱེད་ངོ་བོ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ཡོད་ན་ཡོད་པས་མེད་ཕྱིར་རམ། །རྒྱུ་མ་གཏུགས་པ་ཅན་ཡོད་ན་མེད་ཕྱིར་ཏེ། སྣང་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་གྲང་བ་དང༌དྲོ་བའི་རེག་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། [༢] ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་མི་དམིགས་པ་བཤད་པ། [ཀ] ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ།༢༧༩ ཕན་ཚུན་ཐ་དད་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། །ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་འགལ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྟན་དངོས་དང་ནི་འཇིག་པ་བཞིན། །རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ཉིད་བཞིན་ནོ། །ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་འགལ་བ་ནི་ཅིག་ཤོས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྣང་བ་དང་མི་སྣང་བའི་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ལས་གཉིས་སུ་ངེས་པར་བྱས་ནས། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ།།

241 +གཏན་ཚིགས་བྱས་པ་ནི། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
242 རྩ་བ། ངེས་པ་བསྒྲུབ་ཕྱིར་གཏན་ཚིགས་ལ། །དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 483

[ཁ] རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགལ་བ།

ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་པའི་ཕྱིར་དང་། བརྒྱུད་པས་ཀྱང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ།། རེས་འགའ་བ་དང་ལྟོས་མེད་བཞིན།243།དངོས་པོ་གང་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི། རེས་འགའ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱུའི་ཚོགས་པ་ཐ་མ་ལ་གེགས་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་འདིར་ལྟོས་པ་མེད་པ་དང༌། རེས་འགའ་བ་ཉིད་ནི་དངོས་སུ་འགལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་ཡང༌། ལྟོས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་བརྟན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང༌ལྷན་ཅིག་རེས་འགའ་བ་ཉིད་འགལ་བར་འགྱུར་བ་ན། ལྟོས་པ་མེད་པ་ཉིད་དང༌། དོན་གྱིས་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་སྒྲ་འཇིག་པ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་མི་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། འཇིག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་ངེས་པར་མི་འགྱུར་རོ།། [ག] འགལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ། «༡» ཕྱིས་བྱུང་གི་རྒྱུ་ལ་བལྟོས་པ་ལ་འཇིག་ངེས་དགག་པ།

དེ་ལྟར་ནི། ༢༨༠ ཉེ་བ་ཡིན་ན་རྒྱུ་གཞན་གྱི། །ཀུན་སློང་ངེས་པ་གང་ལས་ཡིན།།
མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་གང་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པར་འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི། དེའི་ངོ་བོ་ངེས་པར་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་པར་མི་བྱ། དཔེར་ན་གོས་ལ་ཚོན་བཞིན་ནོ། །དངོས་པོ་སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་པ་འཇིག་པའི་རང་བཞིན་ནི་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། དངོས་པོ་རྒྱུ་ལས་བྱུང་ཉིད་ན། །དངོས་པོ་འགྲུབ་[པར་]བྱེད་པ་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོས་དངོས་པོ་འཇིག་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །དེས་ནི་དངོས་པོ་འཇིག་པའི་རང་བཞིན་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཚེ་ཡང༌། བརྒྱུད་པའི་དུབ་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། །རང་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ཉིད་ལས་དངོས་པོ་འཇིག་པའི་རང་བཞིན་དུ་ངེས་པ་དེ་དེ་འདྲ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ན། བརྒྱུད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ།
གཞན་ཡང༌། ༢༨༡ གཞན་འཇིག་སྟེ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་འཇིག་པར་བྱེད་པའོ། །སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དངོས་དེའི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ། དེས་དངོས་པོ་དེའི་འཇིག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་འདོད་ན། གལ་ཏེ་དངོས་སུ་དེ་ཉིད་

243 རྩ་བར། ངེས་འགྱུར་དང་ནི་ལྟོས་བཅས་བཞིན། །ཞེས་བྱུང་བས་འགྱུར་གྱི་ཚིག་ལ་ཁྱད་པར་ཆེ།

484 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

འཇིག་པའི་དངོས། སྐྱེད་པར་འགྱུར་ན། མི་འདོད་པ་ཅི་ཞིག་འགྱུར།།244
གལ་ཏེ་ཅིར་ཡང་མི་འགྱུར་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དེ་ཉིད་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་པའི་རིམ་པ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན། དེ་དག་ཇི་ལྟ་བུར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་པར་སེམས་པ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པ་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ༢༨༢ དེ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་གྱི། འདི་ལྟར་དེ་དག་ནི་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་འཇིག་པ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་འཇིག་པའི་རང་བཞིན་བྱེད་པས། ༢༨༢ བདག་ལ་ཕན་པ་བྱེད་པའམ།

245 མ་ཡིན་པར་འགྱུར་གྲང་ན། གལ་ཏེ་བདག་ལ་ཕན་པར་བྱེད་པ་
ཡིན་པར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། དངོས་པོ་དེ། དེ་གྲུབ་བདག་ཉིད་ཅན་འགྱུར་ན། རྒྱུ་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྲུབ་པར་གྱུར་ན། དེ་བདག་ལ་ཕན་བྱེད་འགྱུར་བ་ཅི་ཅིར་འགྱུར། མ་ཡིན་པ་ཉིད་དེ་བྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་བདག་ལ་ཕན་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ། འདོད་པའི་ཚེ་ན། འགྱུར་ན་ཅི་སྟེ། འདིའི་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། ཅུང་ཟད་ཀྱང་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་དེ་བས་ན་གང་ལ་ལྟོས་པར་འགྱུར། འཇིག་པའི་དངོས་པོ་ལའོ། །དེ་ལྟར་ན་འཇིག་པའི་རྒྱུ་རྟོག་པ་དོན་མེད་པ་ཅན་ནོ།།
༢༨༣ ཅི་སྟེ་འཇིག་པ་ཉིད་འགའ་ཞིག་ལ་ལྟོས་པ་མེད་ཅིང༌། དངོས་པོ་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་པ་དེའི་ཚེ། ལྟོས་པའི་རང་བཞིན་མེད་ནའང་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་འཇིག་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ལྟ་བུར་འགྱུར་བ་མིན་ནམ་ཅི། རྟག་ཏུ་འཇིག་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་དེ་ཉིད་འབྱུང་འཇིག་ཅན།

246 གང་ལ་འབྱུང་མ་ཐག་ཏུ་
འཇིག་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ན་འབྱུང་འཇིག་ཅན་ནོ། །སྡོད་པ་ལ་བརྟེན་མི་འདོད་བཞིན། །སྡོད་པ་ལ་རྟེན་པར་བྱེད་པས་ན། སྡོད་པ་ལ་བརྟེན་པའོ། །སྡོད་པ་ལ་བརྟེན་པར་བྱེད་པར་མི་འདོད་བཞིན་ཏེ། སྡོད་པས་འཇིག་པའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སྔ་མའི་གནས་སྐབས་ལས་དེ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཇིག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

244 རྩ་བ། གལ་ཏེ་རྒྱུ་དེས་འཇིག་པ་གཞན། །བསྐྱེད་པས་དེ་ནི་འཇིག་འགྱུར་ན། །དངོས་པོ་དེ་ཉིད་འཇིག་པ་ཡི།། ངང་དུ་སྐྱེད་ན་ཅི་ཞིག་འགྱུར།།
245 རྩ་བ། དེ་ནི་བདག་ཉིད་གྲུབ་གྱུར་ན། །བདག་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་པ་གང་། །དེ་ཡིས་ལྟོས་བྱ་གང་ཅི་ཞིག། 246 རྩ་བ། ལྟོས་མེད་དངོས་པོ་ནམ་ཡང་ནི། །དེ་ལྟ་མིན་པར་ཅི་ལྟར་འགྱུར། །དཔེར་ན་དེ་ཉིད་འཇིག་ཀ་མར།།

ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགྲེལ་པ། 485

དེ་ལྟར་ནི་འགྱུར་མོད་ཀྱི།
༢༨༤ གལ་ཏེ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་ལྟོས་མེད། །དངོས་པོ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ན།། དངོས་པོ་མེད་པའི་འཇིག་པ་ཡིན་ཞིང་དེ་ཡང་གལ་ཏེ་མི་ལྟོས་པ་247ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཡང་དེ་ཉིད་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།248རྟག་ཏུ་དངོས་པོ་མེད་པས་དངོས་པོའི་འབྱུང་བ་སྟེ། སྐྱེ་བ་ཉིད་དུ་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།249 དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་དེ་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ཡིན། འཇིག་པའི་རང་བཞིན་དུའོ། །དེ་ཡང་གང་གི་ཚེ་སྐད་ཅིག་མ་དེར་ཡང་མི་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། དངོས་པོ་འཇོམས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ལ་སོགས་པའི་འཇིག་པ་ཡོད་པ་མེད་པར་འཇིག་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་འཇིག་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཉིད་འཇིག་པའི་རང་བཞིན་དུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། གདོན་མི་ཟ་བར་དངོས་པོ་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ལ་ཡང་དངོས་པོར་འགྱུར་བ་དེའི་ཚེ། དེ་ལྟར་མེད་ཡོད་ཇི་ལྟར་རུང༌།

250།དངོས་པོ་མི་རྟག་པར་མི་འགྱུར་
ན། འགའ་ཞིག་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། གང་དེ་ནི་ཅིར་ཡང་མི་རུང་ངོ༌།།
«༢» བལྟོས་མེད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བསྟན་པ།
གཞན་ཡང་དངོས་པོ་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་པའམ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་གྲང་ན། འཇིག་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཉིད་ཡིན་ན་ནི། འཇིག་པའི་རྒྱུ་ཅུང་ཟད་ལའང་ལྟོས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བདག་ཉིད་དེའི་རང་བཞིན་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཇིག་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན་ན་ཡང་། འཇིག་པའི་རྒྱུས་འཇིག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་ཡང་འཇིག་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ༢༨༥ འཇིག་པའི་རྒྱུ་དོན་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར། གང་དག་དེ་ཡོད་གཞན་ལྟོས་མེད། །གང་དག་དངོས་པོ་གང་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ། དེ་དག་དེ་དངོས་ལ་ངེས་ཡིན། །དཔེར་ན་འབྲས་

247 མ་དཔེར། མི་འདོད་པ། ཞེས་ཡོད་མོད་པེ་སྣར་བཞིན་བཅོས།
248 མ་དཔེར། ཕྱིར། ཞེས་པ་མེད་མོད་པེ་སྣར་དུ་བྱུང་བ་ལྟར་བསྣན།
249 -ཞེ་ན། པེ་ཅིང་། སྣར་ཐང་།
250 རྩ་བ། དེ་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་དངོས་ཉིད་ཡིན། །དངོས་མེད་དེ་ལྟར་ཅི་ལྟར་འགྱུར།།

486 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

བུའི་ལས་ལ་སྟེ། །འབྲས་བུ་བྱེད་པ་ལ་ཐ་མའི་ཚོགས་པ་གེགས་བྱེད་པ་ནི་སྲིད་མ་ཡིན། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་འཇིག་པ་ནི་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་ཡང་འཇིག་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བར་གནས་སོ། །ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ལེའུ་སྟེ་བཞི་པའོ།། །།
ཕལ་ཆེར་སྐལ་བ་མེད་ཉིད་དང༌། །དུས་ལ་སྡོད་པ་མེད་པ་དང༌། །གོམས་པའི་ཕྱིར་ནི་མདོར་བསྡུས་ནས། །ཁོ་བོས་དཀའ་འགྲེལ་འདི་བྱས་སོ། །སྨྲ་བ་ཆེན་པོ་སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློས་མཛད་པ་ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་རྫོགས་སོ།། །།
བསྟན་པ་གསལ་དང་ཡུན་རིང་གནས་དོན་དང་། །འགྲོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་དག །བསྒྱུར་བས་བསོད་ནམས་རྣམ་དག་གང་སྐྱེས་པས། །འཁོར་བ་ལས་བརྒལ་སྐུ་གསུམ་ཐོབ་པར་ཤོག251།བོད་ཀྱི་དཔལ་ལྷ་བཙན་པོ་ལྷ་བཙུན་པ་བྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱི་བཀའ་ལུང་གིས། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཆེན་པོ་སུ་བྷུ་ཏི་ཤྲཱི་དང༌། སྒྲ་སྒྱུར་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་དགེ་སློང་དགེ་བའི་བློ་གྲོས་ཀྱིས་བསྒྱུར་བའོ།། །།

251 ལོ་ཙཱ་བའི་མཇུག་གི་དགེ་བ་བསྔོ་བའི་ཚིགས་བཅད་འདི་མ་དཔེ་སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་དུ་མ་བཞུགས་མོད། པེ་སྣར་དུ་བྱུང་བ་ལས་འདིར་བསྣན།

དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ།

ཀཱ་མ་ལ་ཤྲི་ལ། (༧༩༥ལོར་འདས།) «དབུ་མ་སྣང་བ།» སྡེ་དགེ། ༣༨༨༧ བསྟན་འགྱུར། དབུ་མ། ས། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༢
མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་། (༡༣༨༥-༡༤༣༨) «ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཊཱིཀ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ།» དེབ། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠
གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེངྒེ། (༡༤༢༩-༡༤༨༩) «ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་འོད་ཟེར།» གསུང་འབུམ། པོད། ཀ ས་སྐྱ་མཐོ་སློབ་ནས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩
རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན། (༡༣༦༢-༡༤༣༢) «ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད།» དེབ། སྟོད་སྨད་གཉིས། ཝཱ་ཎ་མཐོ་སློབ་དགེ་ལྡན་སྤྱི་ལས་ཁང་།
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༥ དང་། གསུང་འབུམ། སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། པོད། ཆབཅོམ་ལྡན་རིག་པའི་རལ་གྲི། (༡༢༢༧-༡༣༠༥) «རྣམ་ངེས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ཆེན་པོ་རྒྱན་གྱི་མེ་ཏོག» གཞུང་འདི་«ཚད་མ་སྡེ་བདུན་རྒྱན་གྱི་མེ་ཏོག་»ནང་བཞུགས། དེབ། མཚོ་སྔོན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡
ཆོས་མཆོག (དུས་རབས་བརྒྱད་པ།) «གཞན་སེལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ།» སྡེ་དགེ ༤༢༥༠ བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ། ཞེ། དང་། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༡༠༦
དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། (དུས་རབས་བདུན་པའི་སྟོད།) «ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ།» གཞུང་འདི་«དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་»ནང་བཞུགས། རྒྱ་གཞུང་གནད་ཆེ་བདམ་བསྒྲིགས་པོད་
ཕྲེང་། ཚད་མ། ༢ གླང་རི་བ་ཐུབ་བསྟན་སྦྱིན་པས་ཞུ་སྒྲིག་བྱས། བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་
དཔྱོད་ཁང་། ལྡི་ལི། ༢༠༡༥
- - - - - - - -«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ།»«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྟོད་ཆ།»རྒྱ་གཞུང་གནད་ཆེ་བདམ་བསྒྲིགས་པོད་ཕྲེང་། ཚད་མ། ༣ གླང་རི་བ་ཐུབ་བསྟན་སྦྱིན་པས་ཞུ་སྒྲིག་བྱས།
བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་། ལྡི་ལི། ༢༠༡༧
----------- «ཚད་མ་རྣམ་ངེས།» གཞུང་འདི་«དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་»ནང་བཞུགས། རྒྱ་གཞུང་གནད་ཆེ་བདམ་བསྒྲིགས་པོད་ཕྲེང་། ཚད་མ། ༢ བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་
ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་། ལྡི་ལི། ༢༠༡༥

488 ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སྨད་ཆ།

བློ་གྲོས་བརྟན་པ། (དུས་རབས་ལྔ་པ།) «སུམ་ཅུ་པའི་བཤད་པ།» སྡེ་དགེ ༤༠༦༤ བསྟན་འགྱུར། སེམས་ཙམ།ཤི དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༧
སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། (དུས་རབས་བཞི་པ།) «ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ།» སྡེ་དགེ ༤༠༩༠བསྟན་འགྱུར། མངོན་པ། ཀུ། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༧༩
སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ། (དུས་རབས་ལྔ་པའི་སྟོད།) «ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ།»སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་གི་ཚད་མའི་གཞུང་ཕྱོགས་བཏུས་ནང་བཞུགས། རྒྱ་གཞུང་གནད་ཆེ་བདམ་
བསྒྲིགས་པོད་ཕྲེང་། ཚད་མ། ༡ གླང་རི་བ་ཐུབ་བསྟན་སྦྱིན་པས་ཞུ་སྒྲིག་བྱས། བོད་ཀྱི་
གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་། ལྡི་ལི། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༦
- - - - - - - - «ཚད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་འགྲེལ་པ།» གོང་མཚུངས་གླེགས་བམ་ནང་བཞུགས།
རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ། (༡༣༥༧-༡༤༡༩)«དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་ཟིན་བྲིས།»སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། པོད། བབཙུན་པ་སྟོན་གཞོན། (དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པ།) «ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་གངས་ཅན་གྱི་རྒྱན།» དེབ། ཀྲུང་གོའི་བོད་ཀྱིཤེས་རིག་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ༡༩༩༣
ཞི་བ་འཚོ། (༧༢༥-༧༨༨) «བདེན་གཉིས་དཀའ་འགྲེལ།» སྡེ་དགེ ༣༨༨༣ བསྟན་འགྱུར། དབུ་མ། ས།དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༢
ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ། (དུས་རབས་བརྒྱད་པ།) «བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ།» སྡེ་དགེ ༣༨༨༢ དབུ་མ། ས། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༦༢
ཤཱཀྱ་བློ། (དུས་རབས་བརྒྱད་པ།) «ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་བཤད།» སྡེ་དགེ ༤༢༢༠ བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ། ཇེ། དང་ཉེ། དཔེ་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༨ དང་། ༩༩
ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན། (༡༡༨༢-༡༢༥༡) «ཚད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་གྱི་རང་འགྲེལ།»གསུང་འབུམ། དཔེ་སྡུར་མ། དེབ། ༣ ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༧
ལྷ་དབང་བློ། (༦༣༠-༦༩༠)«ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དཀའ་འགྲེལ།»སྡེ་དགེ ༤༢༡༧ བསྟན་འགྱུར། ཚད་མ།ཆེ། དཔེར་བསྡུར་མ། དེབ། ༩༨

དཔར་བྱང་སྨོན་ཚིག

༄༅། །རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་ཀླུང་། །ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།། དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི། །དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས། །ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ། །གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྔའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།།ཅེས་པ་འདི་ཡང་དེང་དུས་ཡིད་སྲུབས་ཀྱིས་རྒྱུད་བརླམས་པའི་ཀླ་ཀློའི་སྡིག་སྤྱོད་
མི་ཟད་པས་གངས་ལྗོངས་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཞིང་དུ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་མོའི་སྣང་བ་ལྟར་འབར་བ་དེ་ནི་མིང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་དུ་ཉམས་ཉེས་པར་བྱས། ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་ན་རྡུལ་ཕྲན་མཚོན་ཆ་སོགས་གདུག་པའི་གནོད་འཚེ་གྱ་རྒྱུའི་སྦྱོར་བ་ནི་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དར་བ་སོགས་སྒོ་ཀུན་ནས་ལྔ་བདོའི་རྒུད་ཚོགས་མཚོ་ལྟར་བརྡོལ་བ་འདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང་། བྱང་ཕྱོགས་བོད་ཁ་བ་ཅན་དུ་བསྟན་པའི་མེ་རོ་སླར་ཡང་སྔར་བཞིན་གསོས་ཏེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ལྗོངས་འདིར་ཡང་ཐུབ་པའི་བཞེད་དགོངས་དྲི་མ་མེད་པ་དར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་བ་དང་། འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན། རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀྱ་སེངྒེའི་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དཔར་དུ་བསྐྲུན་དང་བསྐྲུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྔོའི་སྨོན་ཚིག་ཏུ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་ཆོས་སྨྲ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ། །དགེའོ།། །།

རྒྱ་གཞུང་གནད་ཆེ་བདམ་བསྒྲིགས་པོད་ཕྲེང་ཞུ་སྒྲིག་པ།
ཐུབ་བསྟན་སྦྱིན་པ།
པོད་འདིའི་ཞུ་སྒྲིག་པ། ཐུབ་བསྟན་སྦྱིན་པ།
ཞུ་སྒྲིག་ལས་རོགས་དང་དཔར་སྐྲུན་འགན་འཛིན། བློ་བཟང་ཆོས་དར།དཔར་གཞི་སྒྲིག་རོགས། ཨ་མཆོག་སྦྱིན་པ་ཡར་འཕེལ། བློ་བཟང་ཆོས་དར།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་ནས་དཔར་དུ་བསྐྲུན།
དཔར་ཐེངས་དང་པོ། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༨ ལྡི་ལིར་བཏབ།

དཔེ་དེབ་བསླུ་ཡོན་ཞུ་ཡུལ།

Gaden Shartse Library
Email: gasharlibrary@gmail.com